
VE
RI
TAS

A SZESZADÓ

IRÁNT ÉRVÉNYBEN LEVŐ

TÖRVÉNYEK ÉS RENDELETEK

GYŰJTEMÉNYE

ÖSSZEÁLLITOTTA

SCHREIBER VICTOR

PÉNZÜGYMINISZTERI OSZTÁLYTANÁCSOS,

DR. MOLNÁR IMRE

PÉNZÜGYMINISZTERI SEGÉDTITKÁR

KÖZREMŰKÖDÉSE MELLETT

BUDAPEST, 1903

KAPHATÓ TOLDI LAJOS KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN

II. KERÜLET, FŐ-UTCZA 2. SZÁM

ÁRA 8 KORONA.

Pesti könyvnyomda részvénytársaság.

A SZESZADÓ

IRÁNT ÉRVÉNYBEN LEVŐ

TÖRVÉNYEK ÉS RENDELETEK

GYŰJTEMÉNYE

ÖSSZEÁLLITOTTA

SCHREIBER VICTOR

PÉNZÜGYMINISZTERI OSZTÁLYTANÁCSOS

DR. MOLNÁR IMRE

PÉNZÜGYMINISZTERI SEGÉDTITKÁR

KÖZREMŰKÖDÉSE MELLETT

BUDAPEST, 1903

KAPHATÓ TOLDI LAJOS KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN

II. KERÜLET, FŐ-UTCZA 2. SZÁM

TARTALOMJEGYZÉK.

Rövidítések magyarázata.

Körr. = Körrendelet.
Okt. vagy Oktatás = Oktatás a szeszadónak, valamint a sajtolt élesztő után járó adónak ellenőrzése és beszedése iránt.
P. K. = Pénzügyi Közlöny.
Sz. = Szám.
Törv. vagy Trv. = Törvény.
T.-cz. = Törvényczikk.
Végr. ut. = Végrehajtási utasitás.

ELŐSZÓ.

Az ipari termelést közvetlenül érintő fogyasztási adókra vonatkozólag általam, dr. Lehrer Péterrel együtt kiadott kézikönyv megjelenése óta a szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz., továbbá a szeszkontingens felosztásáról szóló 1899. évi XXII. t.-cz., végre a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. törvényczikk némely határozmányai módositást szenvedtek; úgy szintén a szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz. végrehajtása iránt 1899. évben kiadott utasitás némely határozmányai is időközben módosittattak, és nagyobb számban adott ki a pénzügyministerium olyan körrendeleteket, melyek a végrehajtási utasitás egyes rendelkezéseit értelmezik és kiegészitik.

Ezen körülményekre való tekintettel elhatároztam, hogy a szesz megadóztatására vonatkozó s jelenleg érvényben levő összes törvényeket, az ezek végrehajtására vonatkozó utasitásokkal és egyéb rendeletekkel együtt, rendszeres és kimeritő gyüjteménybe foglalva, újabb összeállitásban kiadjam, mely gyüjtemény megszerkesztésénél irányadóul követtem azt, hogy a könyv lehetőleg könnyű áttekinthetőség mellett, kimeritő tájékoztatóul s megbizható segédeszközül szolgáljon.

Ezért ez az összeállitás a törvény minden egyes szakaszánál, megkülönböztető nyomtatásban tartalmazza a végrehajtási utasitásnak oda tartozó rendelkezéseit, s ugyanott jegyzetben közöltetnek azok a pénzügyministeri rendeletek, melyek az illető határozmányokat értelmezik vagy kiegészitik.

Az által, hogy a szöveg minden egyes része után a forrás, melyből a szöveg vétetett, pontosan megjelölve van, ez a könyv a benne közölt törvények és utasitások hivatalos kiadványait idézéseknél és hivatkozásoknál is nélkülözhetővé teszi. Épen ez utóbbi czélból az 1899. évi XXI. törvényczikknek a szesz és czukor adó-

mentes felhasználására vonatkozó határozmányai végrehajtását szabályozó utasitás, valamint az 1899. évi XVII. t.-czikk és az ennek végrehajtására vonatkozó utasitás is csonkitatlanul, tehát azoknak a czukorra, illetőleg a czukor-, az ásványolaj- és a sörre vonatkozó határozmányaikkal együtt vétettek fel.

A könyvben való tájékozás fokozása és használatának könynyitése czéljából az gondosan összeállitott bő tárgymutatóval van ellátva.

A könyvhöz adott bevezetés mely a szesztermelés megadóztatásának vázlatos történetét s a jelenlegi adórendszer ismertetését tartalmazza, főleg azoknak fogja a tájékoztatást megkönnyiteni, kik e tárgygyal még nem foglalkoztak.

Budapesten, 1903. évi február havában.

Schreiber Victor.

BEVEZETÉS.

A magyar korona országainak területén a szeszadó az 1850. évi szeptember 29-én kelt császári nyilt parancscsal 1851. évi márczius hó 1-én léptetett életbe.

Az adó olyan esetekben, midőn a szesztermelés lisztes anyagokból vagy gyümölcsneműekből történt, az erjesztésre használt edények ürmérete alapján és a feldolgozásra került anyagok neméhez képest különböző fokozatokban megállapitott olyan tételekben fizettetett, hogy egy alsóausztriai akó szesz után, mely az akkor használatban volt (40 fokú) szeszmérő szerint 21-nél kevesebb fokkal birt, 3 pengő forintnyi adó esett.

Magasabb czukortartalmú anyagok feldolgozása esetében az adó a termelt szesz mennyisége után fizettetett, és pedig minden alsóausztriai akó 21 foknál kisebb alkoholtartalmú szesz után 3 pengő forintnyi összegben; az ennél magasabb fokú szesz után minden további 5 fok után még 45 krajczár volt fizetendő.

Ez az adóztatási rendszer, az adótételeknek 1856. évben a szesztermelésnél alkalmazásra került gyors erjesztési eljárásra való tekintettel történt felemelésével 1862. évi november hó 1-ig volt érvényben, a mely naptól kezdve az adó a szesztermelvénynek a szeszmérőgép jelzése szerint megállapitott tényleges mennyisége és foktartalma után, és pedig minden alsóausztriai akó és a 100 fokú szeszmérő szerinti minden szeszfok után — a 20%-nyi pótlékkal együtt — 7·2 krajczárnyi öszszegben szedetett. Ezt a termény-adóztatást azonban az akkor alkalmazásban volt szeszmérőgépeknek tapasztalt megbizhatlansága miatt már 1865. évben az átalányozási rendszer váltotta fel, melynél az adóátalány vagy az erj-ürméret alapján szabatott meg, vagy pedig a megelőző öt évben fizetett adóösszegnek — 10%-kal leszállitott — átlaga alapján. Az adó tétele

a pótlékkal együtt hat krajczárban volt megállapitva. Ez az átalányozási rendszer 1868. évi julius hó végéig volt érvényben.

Az 1868. évi augusztus hó 1-től kezdve a szesztermelés megadóztatása az 1868. évi XVI. t.-cz. alapján történt és pedig oly módon, hogy a lisztes anyagokat feldolgozó s legalább 30 akó erj-ürmérettel biró szeszfőzdék az adót — melynek tétele a pótlékkal együtt szintén 6 krajczárban volt megállapitva — az erj-ürméret alapján meghatározott termelőképességnek megfelelő átalány mellett megváltották; a kisebb szeszfőzdék pedig, valamint a más mint lisztes anyagokat feldolgozó szeszfőzdék is, az adót szabad egyezkedés szerint a várható termelvény mennyisége után, végre azok a szeszfőzdék, melyekkel ily egyezkedés létre nem jött, az adót a feldolgozandó anyagok neméhez képest különböző összegekben meghatározott adótételek mellett az árszabás szerint fizették.

Az 1875. évi XIX. t.-cz. a métermérték behozatala alkalmából adóegység gyanánt a hektolitert állapitotta meg s egyúttal a szeszadó tételeit az új adóegységhez mérten felemelte, illetőleg az átalányozás és a szabad egyezkedés esetében fizetendő volt szeszadó tételét minden hektoliter és a hivatalos 100 fokú szeszmérő minden foka után 10·7 krajczárban határozta meg.

Ezzel a változtatással ez az adóztatási mód tiz évig volt érvényben, a midőn az 1878. évi XXIV. t.-cz. a lisztes anyagokat feldolgozó s 17 hektolitert meghaladó erj-ürmérettel biró, valamint az ennél kisebb erj-ürmérettel ugyan, de a törvényben meghatározott nemű főzőkészülékekkel biró szeszfőzdékre nézve a beczefrézésre szánt ürméret szerinti adóztatást léptette életbe s az adóköteles ürméret minden hektoliterére répa után 4, lisztes anyagok után 5, czukorüledék után pedig 6 fokban állapitotta meg az adóátalány megszabásánál alapul veendő szesznyeredéket. A más szeszfőzdékre nézve pedig a főzőkészülék termelőképessége szerinti adóztatást, valamint a várható szesznyeredék mennyisége és foktartalma szerint szabad egyezkedés útján való adóztatást léptette életbe és megengedte azt is, hogy azok a szeszfőzdék, melyek az e részben meghatározott feltételeket teljesitik, az adót a termény mennyisége és foktartalma szerint a szeszmérőgép jelzései alapján fizethessék.

Az 1878. évi XXIV. t.-cz. az adó jövedelmezőségének fokozását czélozta s ezért a szeszadónak tételét is, minden hektoliter és a százfokú szeszmérő szerinti minden szeszfok után 11 krajczárban állapitotta meg.

E törvény hatályának tartama alatt a termény mennyisége és foktartalma szerint a szeszmérőgép jelzései alapján való adóztatás, melynek alkalmazásba vétele a szeszfőzdék szabad választására volt bizva, tényleg alig vétetett igénybe, mert a szeszfőzdékre nézve a magasabb adó mellett is előnyösebb volt az erjürméret alapján való átalányszerű adózás.

E részben csak az 1884. évi XXI. t.-cz. hatályba léptével következett be változás. Az emlitett törvény ugyanis a lisztes anyagokat feldolgozó azokra a szeszfőzdékre nézve, melyek — a szerint a mint azok mezőgazdaságiak vagy nem mezőgazdasági szeszfőzdék voltak — 50, illetőleg 35 hektolitert meghaladó erj-ürmérettel birtak, a szeszmérőgép jelzései alapján való kötelező termény-adóztatást léptette életbe s csak az emlitett mérven aluli erj-ürmérettel biró szeszfőzdékre nézve tartotta fenn az átalányozás szerinti adóztatást, egyuttal azonban a szesznyeredéket felemelte 5½, illetőleg 6½ és 7 fokra.

E határozmányai által az 1884. évi XXI. t.-cz. előkészitette a szesztermelés megadóztatásának jelenleg érvényben levő rendszerét.

Ezt az új adóztatási rendszert az 1888. évi XXIV. t.-cz. léptette életbe és ezt a rendszert némely kisebb jelentőségű változtatásokkal — az adómentes pálinkafőzés elejtésével s a lisztes anyagok feldolgozásának kizárólag a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdékre való korlátozásával — fentartotta az 1899. évi XX. t.-cz. is, mely a szesztermelés jelenleg érvényben levő megadóztatásának alaptörvényét képezi.

A jelenlegi adórendszer a szeszadónak két nemét különbözteti meg, úgymint a termelési adót és a fogyasztási adót. A termelési adó akkor fizetendő, mikor a szesznek termelése, a fogyasztási adó pedig akkor, mikor a szesznek a hivatalos ellenőrzés alól a szabad forgalomba való átvitele bejelentetik. A termelési adón, illetőleg a fogyasztási adón kivül s ezen adókkal egyidejüleg még az 1899. évi XXIV. t.-cz. szerinti szeszadópótlék is fizetendő.[1]

[1]) Az italmérési jognak megváltása alkalmával az 1888. évi XXXV. t.-cz. az italmérési adót léptette életbe, mely adó azon törvény alapján, illetőleg az azt részben módositó 1892. évi XV. t.-cz. alapján, a kimért égetett szeszes italok után is fizettetett. A szeszitalmérési adó helyébe az 1898. évi XVI. t.-cz. által a szeszforgalmi adó hozatott be, melyet ismét az 1899. évi XXIV. t.-cz. szüntetett meg s annak helyébe a szeszadópótlékot léptette életbe. A szeszadópótlék kezdetben minden hektoliterfok alkohol után 30 fillérnyi összegben volt fizetendő, mely adótétel, az 1899. évi XX. t.-cz. szerinti szeszadó tételeinek 20 fillérrel történt felemelésével egyidejüleg, leszállittatott 10 fillérre.

Mindezen adóknak tételeit újabban az 1901. évi XIII. t.-cz. módositotta, illetőleg a termelési adónak, valamint a fogyasztási adónak kisebbik tételét 90 fillérben, a fogyasztási adónak nagyobbik tételét 1 korona és 10 fillérben, a szeszadópótléknak tételét pedig 10 fillérben állapitotta meg minden hektoliterfok (liter) alkohol után.

A termelési adó fizetésére azok a szeszfőzdék kötelezettek, melyek szesztermelésre gyümölcsneműeket, bort, törkölyt stb. dolgoznak fel; a lisztes anyagokat, répát, csukorüledéket és magasabb czukortartalmú más anyagokat feldolgozó szeszfőzdék pedig az általuk termelt szesz után a fogyasztási adót fizetik.[1])

A termelési adó rendszerint átalányozási alapon fizetendő; az átalányozás pedig vagy a főzőkészüléknek a törvényben meghatározott kiméretek szerinti termelőképessége alapján, vagy a szeszfőzdével kötendő szabad egyezkedés alapján történik. Az átalányozásnak ez utóbbi módját a törvény megváltásnak nevezi. A termelési adó alá eső szeszfőzdék közül azok azonban, melyek nagyobb üzleti terjedelemre berendezett főzőkészüléket használnak, az átalányozás alul kivétetnek és a termelési adót a termelt alkohol tényleges mennyisége után, de 15%-nyi leengedés mellett fizetik.

A fogyasztási adó, melynek — mint már emlitve volt volt — kétféle, egy kisebb és egy nagyobb tétele van, mindig a termelt alkohol tényleges mennyisége után fizetendő. A fogyasztási adó alá eső főzdékben a szesznek termelése szintén hivatalos ellenőrzés alatt áll és a termelt alkoholmennyiség hivatalos megállapitása szeszmérőgép jelzése alapján történik.

E szeszfőzdék közül a mezőgazdaságiaknak az általuk termelt minden hektoliter alkohol után, mely a kisebbik adótétel alá esik 6—10 koronáig, s az olyan alkohol után, mely a nagyobbik adótétel alá esik 2—6 koronáig terjedő jutalmat engedélyez a törvény. E jutalmakon kivül még az 1899. évi XXIV. t.-cz. alapján is minden hektoliter alkohol után 2 korona külön jutalomban részesülnek a mezőgazdasági szeszfőzdék. Mindezeket a jutalmakat a mezőgazdasági szeszfőzdék versenyképességének biztositása végett s azon okból engedélyezi a törvény, mert ezek a szeszfőzdék korlátolt terjedelmű üzeműknél fogva a termelési költségek tekintetében az ipari szeszfőzdékkel szemben hátrányos helyzetben vannak.

[1]) Ezen utóbb emlitett — a fogyasztási adó alá eső — szeszfőzdékre az 1 millió hektoliter alkoholt meghaladó évi szesztermelésünknek 95%-a esik, tehát úgy a szeszipar szempontjából, valamint adóztatási tekintetből is, ezek a szeszfőzdék birnak nagyobb jelentőséggel.

Minthogy a fogyasztási adó nem a szesz termelésekor, hanem akkor fizetendő, mikor a szesznek a szabad forgalomba való átvitele bejelentetik, ezért a fogyasztási adó alá eső minden egyes szeszfőzdében termelt szesz illetőleg az abban levő alkoholmennyiség egyelőre csak számadásba vétetik. E czélból minden egyes ilyen szeszfőzdében a fogyasztási adóról számadás vezettetik, mely számadásban a termelt és hivatalosan megállapitott alkoholmennyiség bevételben előiratik, ellenben a szeszfőzdéből elszállitott alkoholmennyiség mint kiadás leiratik.

Az elszállitás kivétel nélkül csak előleges bejelentés mellett történhetik.

Ha az elszállitás a szabad forgalom számára szándékoltatik, úgy az elszállitás iránti bejelentés megtételekor igazolandó az is, hogy az elszállitandó alkoholmennyiség után járó fogyasztási adó, valamint az azzal egyidejűleg esedékes szeszadópótlék is befizettetett.

Ellenben, ha az elszállitás nem a szabad forgalom számára, hanem a törvényben meghatározott valamely adómentes felhasználás czéljából, vagy a vámvonalon át való kivitelre történik: ezekben az esetekben az elszállitás iránti bejelentés megtételekor a fogyasztási adónak megtörtént befizetése nem igazolandó, mert az ilyen elszállitások az adónak lefizetése nélkül, illetőleg adómentesen történhetnek.

Az elszállitás az előbb emlitett eseteken kivül akkor is a fogyasztási adónak lefizetése nélkül történhetik, ha a szesz valamely, a szesz tartására rendelt szabad raktárba vitetik át. A szeszszabadraktári intézményt a törvény a forgalom könnyitése érdekében léptette életbe.

Szesz-szabadraktárak létesitése pénzügyhatósági engedélyhez van kötve. Ezekben a szabadraktárakban a fogyasztási adóról ugyanolyan számadás vezettetik, mint a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdékben, csakhogy a szabadraktárakban az az alkoholmennyiség iratik bevételben elő, mely a szabad raktárakba esetenkint beraktároztatik. A beraktározott szesz a szabadraktárakból szintén csak előleges bejelentés alapján és ugyanolyan módozatok mellett szállitható el, a milyen módozatok mellett a szeszfőzdékből is elszállitható.

Fentebb már emlitettem, hogy a törvény a szesznek ipari és meghatározott más czélokra adómentesen való felhasználását is

megengedi. Az e nemű adómentes felhasználás külön engedélyhez van kötve és mindig attól van feltételezve, hogy a szesz emberi élvezetre előbb alkalmatlanná tétessék, vagyis denaturáltassék.

Minthogy továbbá a törvény csak a belföldi fogyasztás tárgyát képező szeszt czélozza megadóztatni, ennélfogva a vámvonalon át külföldre kivitt szesznek adómentességet biztosit, illetőleg a már megadóztatott szesz kivitele esetében az adónak visszatéritését engedélyezi. Ezenkivül szesziparunk kiviteli versenyképességének fokozása érdekében, a kivitelre került szeszt még külön jutalomban is részesiti.

Az adómentességet az 1899. évi XXI. t.-cz. az olyan szeszre nézve is kiterjesztette, mely kivitelre szánt alkoholtartalmú gyártmányok készitéséhez használtatik fel.

Törvényesen szabályozva van továbbá a szesznek egyrészt Magyarország és másrészt a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, valamint Bosznia és Herczegovina közötti forgalma is. Oly czélból ugyanis, hogy a szeszadó annak a területnek biztosittassék, a mely területen a szesz fogyasztásra kerül, az 1894. évi XV. t.-cz., illetőleg az ezt módositó 1899. évi XVII. t.-cz. azt rendeli, hogy az emlitett három terület egyikéről, a másik két terület valamelyikére átvinni szándékolt már megadóztatott szesz a küldő területen átutalás végett bejelentendő, a befogadó területen pedig, a beérkezés megállapitása végett a kijelölt pénzügyi közegnél eléállitandó. Az ekként hivatalosan utalt és eléállitott alkoholmennyiségek után járó szeszadó a küldő terület által megtérittetik a befogadó területnek.

A szeszadónak ezen kölcsönös megtéritése szükségessé tette azt, hogy a külföldről behozott égetett szeszes folyadékok után járó vámdíj tétele újból és olyképen határoztassék meg, hogy a tulajdonképeni vámtétel az eddig a vámdíjban bennefoglalt adóösszegtől elkülönitve szabassék meg, mely elkülönitést az 1899. évi XVI. t.-czikk létesitette. Ez az elkülönités azért volt szükséges, mert különben ha a külföldről behozott elvámolt szesz egy másik fogyasztási területre vitetik át, a kivivő terület oly adóösszeget volna kénytelen megtériteni, mely nem az ő javára, hanem a közös vámjövedék javára lett beszedve.

Az adóval terhelt, vagyis az olyan szesz ellenben, mely után adó nem fizettetett, a fent emlitett három terület között forgalomba nem jöhet. A szeszadótörvény 62. §-ának határozmányaiból folyó

e tilalomnak czélzata az, hogy érvényesülése biztosittassék az 1899. évi XXX. t.-cz. ama határozmányának, mely szerint a vámvonalon át kivitt fogyasztási adótárgyak után járó adóvisszatéritésekből, illetőleg kiviteli jutalmakból a magyar korona országai 1900. évi január 1-től kezdve csak azt a részt viselik, mely saját ilyféle kivitelükre esik.

A szesznek további feldolgozását, nevezetesen a szesznek tisztitását és égetett szeszes folyadékokból alkoholtartalmú italoknak készitését, — abban az esetben ha ez a tisztitás, illetőleg italkészités lepárolás útján történik, — a törvény hivatalos ellenőrzés alá helyezi.

A szeszadó az ipari termelésre közvetlen befolyással levő azon adók közé tartozik, melyekre nézve a vám- és kereskedelmi szövetségről szóló 1878. évi XX. t.-cz. XI. czikkében kikötve volt az, hogy ezek az adók úgy a magyar korona országaiban, valamint a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban is egyenlő törvények és igazgatási rendszabályok szerint kezelendők, melyek csak közös egyetértéssel változtathatók meg. Az emlitett vám- és kereskedelmi szövetség hatályának megszüntével az annak határozmányainak megfelelő állapotot az 1899. évi XXX. t.-cz., a viszonosság feltételezése mellett, továbbra is fentartotta.

Az ipari termelésre közvetlen befolyással levő fogyasztási adók tekintetében fennálló ezen elvi egyenlőség »a magyar korona országai és ő Felsége többi királyságai és országai közt kötött vám- és kereskedelmi szövetségről« kormányunk részéről 1903. évi január hó 28-án az országgyülés elé terjesztett törvényjavaslat XII. czikke szerint a jövőre nézve is fentartatni fog.

Közgazdasági szempontból még nagy jelentőségű a szeszadótörvénynek az a rendelkezése, mely azt az alkoholmennyiséget, a mely minden egyes termelési időszakban a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdékben a kisebbik adótétel mellett termelhető, meghatározta (kontingentálta). E rendelkezésnek czélzata az, hogy a szeszipartól távol tartassanak azok a hátrányos következmények, melyek a túltermelésből eredhetnek.

A kontingens mennyisége az italként való belfogyasztás szükséglete alapján állapittatott meg és egyelőre 1908. évi augusztus hó végéig terjedőleg, minden egyes termelési időszakra (az egyik évnek szeptember hó 1-től a közvetlenül rákövetkező év augusztus hó végéig terjedő évi időtartamra) 853.000 hektoliterben van a magyar korona országaira nézve megállapitva. A kontingensen felül

termelt szesz a nagyobbik adótétel alá esik, és a mennyiben nem adómentes czélra szállittatik el, elszállitás előtt a nagyobbik adótétel szerint adóztatandó meg.

A szeszkontingensnek a fogyasztási adó alá eső egyes szeszfőzdék között való felosztása iránt az 1899. évi XXII. t.-cz. és az 1900. évi IX. t.-cz. olyképen intézkedtek, hogy a törvény életbeléptekor igényjogosultnak elismert szeszfőzdék között a kontingens azoknak a törvényben közelebbről megjelölt megelőző termelésének arányában osztatott fel. E törvényeknek egy másik alapelve az, hogy ujonnan keletkező szeszfőzdék közül csakis a mezőgazdasági szeszfőzdék részesülhetnek kontingensben.

A kontingensnek az egyes szeszfőzdék között való felosztása iránt törvényhozásunk önállóan intézkedik.

I.

1899. évi XX. törvényczikk

a szeszadóról, valamint a szesztermeléssel együttesen készitett sajtolt élesztőnek megadóztatásáról.

ELSŐ FEJEZET.

Alapelvek.

1. §.

A szeszadó tárgya, neme és megszabása.

A vámvonalon belül[1]) termelt szesz adó alá esik, mely a szeszfőzdék nemeihez képest, melyekben a termelés történik, a termeléskor mint termelési adó, vagy a szesznek a hivatalos ellenőrzés alól a szabad forgalomba bocsáttatásakor mint fogyasztási adó fizetendő.

A termelési adó minden hektoliter és szeszfok (hektoliterfok alkohol, liter alkohol) után a meghatározott 100 fokú szeszmérő szerint 90 fillért[2]) tesz.

---

[1]) A külföldről behozott égetett szeszes folyadékok után fizetendő vámdij tételeit az 1899. évi XVI. t.-cz. következően határozza meg:

	100 kg.
Égetett szeszes folyadékok:	
a) likőrök, puncsesszenczia és más czukorral vagy egyéb anyagokkal kevert égetett szeszes folyadékok, arak, rum, franczia pálinka, cognac	60 frt — kr.
b) más égetett szeszes folyadékok	44 » — »

Jegyzet. A vámdíjon felül a szeszadó a belföldre nézve megállapitott fogyasztási adó magasabb tétele szerint fizetendő. Ezen fogyasztási adó kiszámitásának módja rendeleti uton állapittatik meg. (Az erre vonatkozó határozmányokat az 1899. évi 55.622. sz. a. kiadott körr. (P. K. 18. sz.) tartalmazza, melyet részben az 1901. évi 64.022. sz. körr. (P. K. 20. sz.) módositott.

(A koronaértékben való közkötelező számitás behozataláról szóló 1899. évi XXXVI. t.-cz. a határvámilleték megszabását és fizetését nem érinti.)

[2]) Az 1901. évi szeptember hó 1-én hatályba lépett 1901. évi XIII. t.-cz. a szeszadónak eddigi tételeit 20 fillérrel felemelte és egyúttal a szeszadópótléknak tételét, — mely szeszadópótlék az 1899. évi XXIV. t.-cz. alapján és pedig a

A fogyasztási adónak két tétele van, t. i.: 90 fillér és 1 korona 10 fillér[1]) minden hektoliterfok (liter) alkohol után.

2. §.

A fogyasztási adónak kisebb tétele mellett termelhető szesz, illetve alkoholmennyiség felosztása.

1. Az alkoholmennyiség, melyet a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdékben a kisebbik adótétel mellett egy-egy termelési időszakban, vagyis az egyik év szeptember havának első napjától a közvetlenül rákövetkező év augusztus havának utolsó napjáig termelni szabad, 1908. évi augusztus hó 31-éig az egész osztrák-magyar vámterületre nézve 1,878.000 hektoliterben állapittatik meg.

Ebből a mennyiségből a
magyar korona országaira . . . 853,000 hliter,
a birodalmi tanácsban képviselt királyságokra és országokra 1,017.000 hliter
és az osztrák-magyar vámterülethez tartozó Bosznia és Herczegovina területére . . . . . 8.000 hliter esik.

2. A fogyasztási adó alá eső szeszfőzdék által egy-egy termelési időszak alatt a kisebbik adótétel mellett termelhető alkoholmennyiségnek egyénenkénti felosztása iránt az illető állam törvényhozása önállóan intézkedik.

A fogyasztási adó alá eső szeszfőzdék által egy-egy termelési időszak alatt a kisebbik adótétel mellett termelhető alkoholmennyiségek felosztásáról az 1899. évi XXII. és az 1900. évi IX. t.-czikkek rendelkeznek, mely utóbbi törvényczikk az előbbinek némely határozmányait módositotta.

Az 1899. évi XXII. t.-czikknek jelenleg is érvényben levő határozmányai a következők:

(1. §.) A szeszadóról, valamint a szesztermeléssel együttesen készitett sajtolt élesztőnek megadóztatásáról szóló 1899. évi XX.

---

szeszadóval egyidejűleg fizetendő — 20 fillérrel leszállitotta. Ezen okból a szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-czikknek itt közölt szövegében az adótételek az 1901. évi XIII. t.-cz. által meghatározott összeggel vétettek fel.

A szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-czikket és az ennek végrehajtása iránti utasitást e gyüjtemény VIII. része tartalmazza.

[1]) Az 1901. évi XIII. t.-cz. 1. §-a alapján.

t.-cz. 2. §-a szerint a magyar korona országaiban a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdék által a kisebbik adótétel mellett termelhető 853.000 hektoliternyi évi alkoholmennyiség a szeszfőzdék között termelési időszakonként[1]) azon elv szem előtt tartása mellett osztatik szét,[2]) hogy az ujonnan keletkező szeszfőzdék közül csak a mezőgazdaságiak, ugy most, mint a termelési időszakonkénti felosztási időn belül is, részesülhetnek a felosztásban.

E felosztás a mezőgazdasági és ipari szeszfőzdék között akként történik, hogy az egy-egy termelési idöszak alatt a kisebbik adótétel mellett termelhető 853.000 hektoliter alkoholból az első felosztási időszakra 460.103 hektoliter a 3. §. *A.* betűjének *a)* pontjában megjelölt mezőgazdasági szeszfőzdék között, 338.956 hetoliter a 3. §. *B.* betűjében megjelölt ipari szeszfőzdék között osztatik meg, 53.941 hektoliter pedig az ujonnan keletkező mezőgazdasági szeszfőzdék részére tartatik fenn.[3])

(2. §.) Ha egyes szeszfőzdék a részükre a 4. és 5. §-ok értelmében kiosztott alkoholmennyiséget valamely termelési időszakban egészben vagy részben előállitani nem képesek, az illető szeszfőzde azt azonnal, mihelyt a kiosztott alkoholmennyiség kitermelését akadályozó körülmény bekövetkezett, az illetékes pénzügyigazgatóságnál bejelenteni köteles, és az elő nem állitott alkoholmennyiség — a szerint, a mint ez a szeszfőde mezőgazdasági vagy ipari volt, — első sorban a többi mezőgazdasági, illetőleg ipari szeszfőzde között ugyanazon termelési időszakra ideiglenesen megosztatik, s a gazdasági szeszfőzdék részesedéséből igy fenmaradó mennyiség az ipari-, az ipari szeszfőzdék részesedéséből fenmaradó mennyiség pedig a mezőgazdasági szeszfőzdék között csak az esetben osztható ki, ha az — a fentebbiek szerint — igénybe nem vétetik.[4])

---

[1]) Az egy-egy termelési időszakra a kisebbik adótétel mellett való kitermelésre kiosztott alkoholmennyiséget a szeszfőzde ugyanabban a termelési időszakban termelheti csak ki. Az egyik termelési időszakban kitermeletlenül maradt alkoholmennyiséget tehát a következő termelési időszakban a kisebbik adótétel mellett kitermelni nem lehet. Ugyszintén a valamely termelési időszakra kiosztott kontingensen felül kitermelt alkoholmennyiséget valamely következő más termelési időszakra kiosztott kontingensbe beszámitani nem lehet.

[2]) A kisebbik adótétel mellett való alkoholtermelés iránti jogosultság (a kontingens) magához a szeszfőzdéhez van kötve és a kontingenssel való rendelkezés joga — a törvényben meghatározott kereten belül — azt a személyt illeti meg, ki annak az ingatlannak, melyen a szeszfőzde van, telekkönyvi tulajdonosa.

Ugyanezért valamely szeszfőzdét az elvont kontingensért az 1900. évi IX. t.-cz. 6. §-ának I. és II. pontja szerint megillető kártalanitás, illetőleg megtérités is mindig annak a személynek adatik, ki az igény megnyilta idejében annak az ingatlannak, a melyen a szeszfőzde van, telekkönyvi tulajdonosa.

A szeszfőzdének adott kontingenst az termelheti ki, a ki az illető szeszfőzdére nézve a törvény (1899. évi XX. t.-cz.) 49. §. I. pontja szerinti üzletbejelentést vállalkozói minőségben megtette és az annak alapján felvett leletjegyzőkönyvet is e minőségben aláirta.

[3]) Ezen §. harmadik és negyedik bekezdését az 1900. évi IX. t.-cz. hatályon kivül helyezte, miért is azok itt nem közöltetnek.

[4]) Lásd a fenti 1. jegyzetet.

Mig ha valamely, akár mezőgazdasági, akár ipari szeszfőzde üzletével végleg felhagy, vagy az 1898. évi augusztus hó 31-ike után eső és egymásra közvetlenül következő két termelési időszak tartama alatt nem volt legalább két egész havi bejelentési időszakon át megszakitás nélkül üzletben: az illető szeszfőzde a kisebbik adótétel mellett termelhető alkoholból részére kiosztott mennyiségre nézve minden további igényét végleg elveszti, s az ekként rendelkezésre maradó mennyiség a mezőgazdasági szeszfőzdék számára tartatik fenn s a 7. §. rendelkezéseinek megfelelő módon felosztandó.

Az üzlet végleges felhagyásának nem tekintetik az, ha a szeszfőzde üzletét valamely hatósági intézkedés folytán a létező helyen beszüntetni kénytelen; ebben az esetben az illető szeszfőzde a részére kiosztva levő alkoholmennyiséghez való igényét megtartja akkor is, ha más helyen ugyan, de az üzlet kényszerű beszüntetését követő két termelési időszakon belül ismét üzletbe helyeztetik.

Ha valamely szeszfőzde a jelen §. első bekezdésében elrendelt bejelentést megtenni elmulasztja, és a szeszfőzésnek az illető termelési időszakban való beszüntetéskor kontingensének több mint egy tizenketted része kitermeltetlenül maradt, az illető szeszfőzde kontingense a következő termelési időszakban a kitermetlenül hagyott rész mennyiségével ideiglenesen leszállittatik, s ebben a termelési időszakban pótkontingensben sem részesülhet.

Az a szeszfőzde, mely valamely termelési időszakban részére ezen §. alapján ideiglenesen kiosztott alkoholmennyiséget részben vagy egészben nem termelheti ki, szintén köteles ezt a pénzügyigazgatóságnál azonnal bejelenteni. Ha a bejelentést megtenni elmulasztja s a szeszfőzésnek beszüntetésekor a részére ideiglenesen kiosztott alkoholmennyiségből annyi marad kitermeletlenül, mennyi az illető termelési időszakban részére kiosztva volt összes alkoholmennyiség (törzs- és pótkontingens) egy tizenketted részénél több: ugy az illető szeszfőzde a következő termelési időszakban az ideiglenes felosztásban nem részesülhet.

Ha azonban az üzlet beszüntetése magát a szeszfőzdét pusztitott valamely elemi csapás folytán következett be, a kontingens ideiglenes leszállitásának, illetőleg a pótkontingensből való kizárásnak helye nincsen.

(3. §.) A kisebbik adótétel mellett termelhető alkokolmennyiség első felosztásánál figyelembe vétetnek:

A) *azon mezőgazdasági szeszfőzdék:*

a) melyek 1897. évi szeptember hó 1-től 1899. évi augusztus hó végéig terjedő két szesztermelési időszakon belül üzletben voltak és üzletükkel végleg fel nem hagytak;

b) azok, a melyek a fentebbi idő alatt üzletben nem voltak, illetőleg üzletükkel végleg felhagytak, vagy nem is léteztek, de az 1900. évi január hó 1-éig üzletbe helyeztetnek.

B) azon ipari szeszfőzdék, melyek 1897. évi szeptember hó 1-től 1899. évi augusztus hó végéig terjedő időszakon belül üzletben voltak és üzletükkel végleg fel nem hagytak.

(4. §.) A mezőgazdasági szeszfőzdék által a kisebbik adótétel mellett termelhető alkoholmennyiség első felosztásánál a következő eljárás követendő:

I. A 3. §. A) *a*) pontjában emlitett mezőgazdasági szeszfőzdék közül azokra nézve, melyek az 1898. évi szeptember hó 1-je előtt mint mezőgazdasági szeszfőzdék már üzletben voltak, megállapittatik az az alkoholmennyiség, melyet az illető mezőgazdasági szeszfőzde a fogyasztási adónak kisebbik tétele mellett az 1888. évi szeptember hó 1-től 1898. évi augusztus hó végeig terjedő időn belül eső amaz egy évi termelési időszakban termelt, melyben az illető mezőgazdasági szeszfőzde legnagyobb üzleti terjedelemmel birt.

E legnagyobb évi termelésnek megfelelő alkoholmennyiség képezi azt az ialapot, melynek arányában az illető szeszfőzde a mezőgazdasági szeszfőzdék részére kihasitott 460.103 hektoliterből részesül.

II. A 3. §. *A*) *a*) pont alatt emlitett azon mezőgazdasági szeszfőzdékre nézve, melyek az 1898/99-iki termelési időszakban mint újonnan keletkezett mezőgazdasági szeszfőzdék lettek üzletbe helyezve, az az alap, melynek arányában az illető szeszfőzde a mezőgazdasági szeszfőzdék részére kihasitott 460.103 hektoliterből részesül, az 1888. évi szeptember hó 1-től 1898. évi augusztus hó végeig terjedő időn belül eső termelési időszakokban újonnan keletkezett mezőgazdasági szeszfőzdékre a fentebbi I. pont szerint esendő részesedési alap átlagával határoztatik meg. Ennek az átlagnak megállapitása czéljából az 1888. évi szeptember hó 1-től 1898. évi augusztus hó végeig terjedő időn belül eső termelési időszakokban újonnan keletkezett mezőgazdasági szeszfőzdéknek az 1888. évi XXV. törvényczikk alapján megállapitva volt törzskontingense összegeztetik; azután összegeztetik ugyanazon szeszfőzdéknek a fentebbi I. pont szerint megállapitott részesedési alapja s kiszámittatik, hogy az utóbbi összeg az előbbeninek hány százalékát képezi; az 1898/99-iki termelési időszakban újonnan keletkezett mezőgazdasági szeszfőzdék mindenike az 1888. évi XXV. törvényczikk alapján megállapitva volt saját törzskontingense ugyanannyi százalékának arányában részesül a mezőgazdasági szeszfőzdék részére kihasitott 460.103 hektoliterből.[1]

(5. §.) Az ipari szeszfőzdék részére az 1. §. szerint fentartott 338.956 hektoliter első felosztásánál a következő eljárás követendő:

A 3. §. *B*) pontjában emlitett minden egyes szeszfőzdére nézve megállapittatik az az alkoholmennyiség, melyet az illető szeszfőzde

[1]) Ezen §. harmadik pontját az 1900. évi IX. t.-cz. hatályon kivül helyezte, miért is az itt nem közöltetik.

az 1895—96., 1896—97. és 1897—98-iki termelési időszakok mindenikében a fogyasztási adónak kisebbik tétele mellett termelt.

Az igy kiszámitott összes alkoholmennyiség ahhoz képest, a mint az illető szeszfőzde csak egy, vagy két, vagy mindhárom termelési időszakban volt üzletben, egészben, felerészben vagy egyharmad részben képezi azt az alapot, melynek arányában az illető szeszfőzde az ipari szeszfőzdék számára kihasitott 338.956 hektoliterből részesül.

Ha azonban valamely ipari szeszfőzdének ekként kiszámitott részesedési alapja 2.000 hektoliternél kisebb, úgy az illető szeszfőzde számára a részesedési alapjának megfelelő teljes mennyiség hasitandó ki kontingense gyanánt.

(6. §.) Az egyes szeszfőzdék részére a kisebbik adótétel mellett termelhető alkoholból az első felosztási időszakra megállapitott mennyiség a további felosztási (termelési) időszakokra is érvényben marad.[1])

(9. §.) A kisebbik adótétel mellett termelhető alkoholnak első felosztása a 3. §. *A. a)* és *B.* pontjaiban emlitett szeszfőzdékre nézve hivatalból eszközöltetik és ezen felosztásnál leendő részeltetés czéljából az emlitett szeszfőzdék igénybejelentést tenni nem tartoznak.

A 3. §. *A. b)* pontjában emlitett újonnan keletkező mezőgazdasági szeszfőzdék a kisebbik adótétel mellett való alkoholtermelés iránti igényüket legkésőbben négy héttel az első felosztási időszak kezdete előtt az illetékes pénzügyigazgatóságnál bejelenteni kötelesek.

Az emlitett igénybejelentésekkel egyidejűleg kimutatandó, hogy a szeszfőzdére nézve azok a törvényszerű feltételek, melyek alapján a szeszfőzde a szeszadótörvény rendelkezései szerint a mezőgazdasági szeszfőzdék közé sorolandó, teljesitve vannak.

A későbbi felosztási időszakokban keletkező új mezőgazdasági szeszfőzdék ellenben a kisebbik adótétel mellett való alkoholtermelés iránti igényüket az előbb emlitett módon és legkésőbben annak az évnek január hó 10. napjáig[2]) tartoznak az illetékes pénzügyigazgatóságnál bejelenteni, a mely évbe az illető felosztási (termelési) időszak kezdete esik. Eme bejelentések alapján a minden egyes új mezőgazdasági szeszfőzdére esendő kontingens még ugyanazon naptári év február 15-ig megállapittatik s az illető igénylőnek tudtára adatik.

Ha valamely újonnan keletkező mezőgazdasági szeszfőzde az illető felosztási (termelési) időszakba eső január hó első napjáig üzletbe nem helyeztetik, a részére kiosztva lett alkoholmennyiséghez

---

[1]) Ezen §. második bekezdését, valamint a 7. és 8. §-t is az 1900. évi IX. t.-cz. hatályon kivül helyezte, miért is azok itt nem közöltetnek.

[2]) Ezt a bejelentési határidőt az alább közölt 1900. évi IX. t.-cz. 2. §-ának nyolczadik bekezdése (l. a 9. oldalon) megváltoztatta.

való igényét végleg elveszti, s az ekként igénybe nem vett alkoholmennyiség még ugyanazon termelési időszakban azon mezőgazdasági szeszfőzdék hányadának kiegészitésére forditandó, a melyek megállapitott hányadából a 4. §. III. pontja értelmében aránylagos levonás eszközöltetett s a mennyiben erre a czélra nem szükségeltetnék, a 7. §. rendelkezései szerint ideiglenesen a többi mezőgazdasági szeszfőzdék között osztandó ki.

(10. §.) E törvény kiterjed a magyar korona országainak összes területére és a mennyiben másképen nem intézkedik (9. §. második bekezdése), az 1899. év szeptember hó 1-én lép életbe.

(11. §.) Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

Az 1900. évi IX. t.-cz., mely az 1899. évi XXII. t.-cz., valamint az 1899. évi XXIV. t.-cz. némely határozmányait módositotta, a következő rendelkezéseket tartalmazza:

(1. §.) Az újonnan keletkező mezőgazdasági szeszfőzdék részére az 1899. évi XXII. t.-cz. 1. §-a szerint fentartott 53.941 hektoliter kontingens ama 40.000 hektoliternyi részéből, mely az emlitett törvény 6. §-a második bekezdése értelmében időlegesen az ipari szeszfőzdék által használható fel, már az 1899/1900-iki felosztási (termelési) időszakban annyi vehető igénybe, a mennyi szükségeltetik a végre, hogy az 1900. évi január hó 1-ső napjáig üzembe helyezett minden egyes újonnan keletkezett mezőgazdasági szeszfőzde számára az a törzskontingens kiosztható legyen, mely az illető szeszfőzdére nézve az 1899. évi XXII. t.-cz. 4. §-a III. pontja szerint már megállapitva levő részesedési alapnak megfelel, illetőleg hogy az egyes ilyen szeszfőzdék részéről a részesedési alapnál kisebb mennyiségben kérelmezett törzskontingens egészben kiosztható legyen.

Az 1900. évi szeptember hó 1-től kezdve minden egyes felosztási (termelési) időszakban 9.000 hektoliter az újonnan keletkező mezőgazdasági szeszfőzdék részeltetésére forditandó, mely mennyiségből azonban évenkint 3.000 hektoliter egyelőre a 3. §-ban emlitett szeszfőzdék törzskontingensének kiegészitésére használandó fel.

Ezek a mennyiségek a 40.000 hektoliternyi kontingens ama részéből, mely a fentebbiek szerinti felhasználás után még fenmarad, továbbá abból a kontingensből veendők, a mely egyes ipari szeszfőzdék egyesitése, úgyszintén abból, a mely egyes mezőgazdasági vagy ipari szeszfőzdék végleges felhagyása folytán rendelkezésre kerül. A mennyiben pedig e kontingensekből valamely felosztási (termelési) időszakban a 9.000 hektoliter ki nem kerül, a hiányzó mennyiség a jelen törvény 6. §-ában meghatározott módon megváltandó.

(2. §.) Az 1900. évi szeptember 1-je után újonnan keletkező mezőgazdasági szeszfőzdék mindegyikére nézve az illető szeszfőzdével összefüggő mezőgazdasági követelményeknek tekintetbe vételével, a mezőgazdasági szeszfőzdék sorából a földmívelésügyi mi-

niszter kijelölése alapján meghivandó két szakértő meghallgatása után a pénzügyminiszter állapitja meg azt az alapot, melynek arányában az illető szeszfőzde az újonnan felállitandó mezőgazdasági szeszfőzdék részére fentartott alkoholmennyiségnek az egyes felosztási időszakokban igénybe vehető hányadából (1. §.) részesül.

Részeltetést csak szövetkezeti (1899. évi XX. t.-cz. 5. §-a), vagy olyan szeszfőzde igényelhet, mely a vele kapcsolatos mezőgazdasággal együtt ugyanazon személy tulajdonát képezi és mely szeszfőzde gyári berendezését hazai gyárakból szerzi be.[1])

Oly esetben azonban, midőn a gyári berendezés hazai gyáraktól bármi oknál fogva csak aránytalanul nagy költség mellett volna beszerezhető, felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy egyetértőleg a kereskedelemügyi miniszterrel e kötelezettség alul felmentést adhasson.

A részeltetést kérő az igényelt kontingens minden hektoliterje után 10 koronával számitandó összeget készpénzben, vagy a budapesti tőzsdén jegyzett értékpapirokban letéteményezni tartozik annak biztositásául, hogy a szeszfőzdét az illető termelési időszakba eső január hó 1-ső napjáig tényleg üzletbe helyezni fogja.

Uj mezőgazdasági szeszfőzde részesedése 720 hektolitert meg nem haladhat, és ugyanazon személy ugyanabban a felosztási (termelési) időszakban még akkor is csak egy szeszfőzdére nézve részeltethető kontingensben, ha az általa bejelentett több szeszfőzde önálló kezelésben levő külön-külön mezőgazdaságokon létesittetnék is.

Ha az ezen szeszfőzdék részére a jelen törvény 1. §-a szerint az egyes felosztási időszakokban igénybe vehető alkoholmennyiség nem elegendő arra, hogy a jelentkezett minden egyes uj mezőgazdasági szeszfőzde számára a részesedési alapjának megfelelő, de 720 hektolitert meg nem haladó törzskontingens kiosztható legyen: ez esetben csak annyi szeszfőzde lesz részeltethető, a hánynak a részesedési alapnak megfelelő törzskontingens a felosztás alá kerülő 6.000, illetőleg 9.000 hektoliterből kijut. Hogy a jelentkezett szeszfőzdék közül ilyen esetben melyek részeltessenek, azt a földmivelésügyi miniszter határozza meg az illető vidékek mezőgazdasági követelményeinek és annak is figyelembe vételével, hogy az igénylő szeszfőzdék közül első sorban azok részeltessenek, melyek számára a velök kapcsolatos mezőgazdaság, talaj vagy éghajlati viszonyainál fogva a kapás növények közül főleg burgonyát termelhet, és melyek e mellett részesedési alapjukhoz mérten 480 hektoliternél nagyobb törzskontingenst nem igényelhetnek.

A megelőző bekezdésben foglalt rendelkezések nem nyernek alkalmazást azokra az új mezőgazdasági szeszfőzdékre nézve, melyek megelőzőleg mint ipari szeszfőzdék tartattak üzemben, s mint

---

[1]) A szeszfőzde gyári berendezésének hazai gyárból történt beszerzése a berendezést szállitott gépgyár eredeti számláival igazolandó. (1900. évi 69463. sz.)

ilyenek az 1899. évi XXII. t.-cz. 5. §-a alapján részükre megállapitva volt kontingenst a közvetlenül megelőző termelési időszak végén tényleg még birták és üzemükkel végleg fel nem hagytak. Ilyen uj mezőgazdasági szeszfőzde az előző ipari szeszfőzde minőségében birt kontingenst megtartja és tőle e kontingensnek csak az a része vonandó el, mely 1.680 hektolitert meghalad.

A részeltetés iránti igények az illetö felosztási (termelési) időszak kezdetét megelőző év október hó 1-ső napjáig az illetékes pénzügyigazgatóságnál jelentendők be. Az 1900/1901-iki termelési időszakra nézve azonban azok a bejelentések vétetnek figyelembe, melyek az 1899. évi XXII. t.-cz. 9. §-a alapján az 1900. évi január hó 10. napjáig már megtétettek, valamint azok a bejelentések, melyek ezen törvény életbeléptetését követő 15 napon belül meg fognak tétetni, mindkét esetben az alatt a feltétel alatt, hogy a bejelentést tevő az e szakasz szerint teendő biztositékot további 15 napon belül annál a pénzügyigazgatóságnál, melynek kerületében a szeszfőzdét felállitani szándékolja, letéteményezi.

A részeltetés iránti igények bejelentésének egyéb módozataira nézve, valamint a szeszfőzés megkezdésére megállapitott határidő elmulasztásából eredő következményekre nézve az 1899. évi XXII. t.-cz. 9. §-ában foglalt határozmányok továbbra is érvényben maradnak azzal a módositással, hogy az 1900/1901-iki termelési időszakban üzembe helyezni szándékolt uj mezőgazdasági szeszfőzdék egyeseire esendő kontingens az illető igénylőnek a jelen törvény életbeléptétől számitandó 60 napon belül lesz tudtára adandó. Ugyszintén jövőben az a kontingens, mely annak folytán kerül rendelkezésre vissza, hogy valamely ujonnan keletkező mezőgazdasági szeszfőzde az illető felosztási (termelési) időszakba eső január hó első napjáig üzembe nem helyeztetett, a következő termelési időszakban keletkező uj mezőgazdasági szeszfőzdék között a jelen törvény 1. §-a szerint igénybe vehető 6.000, illetőleg 9.000 hektoliter részbeni fedezetére rendeltetik, addig pedig a jelen törvény 4. §-a értelmében használandó fel.

Az üzlet megkezdésére megállapitva levő határidő betartása esetében a biztositék a letevőnek visszaadatik, mig e határidő be nem tartása esetében az 1899. évi XXII. t.-cz. 9. §-ában meghatározott következményeken kivül még a letett biztositék is veszendőbe megy és az a jelen törvény 7. §-ában meghatározott módon használandó fel. A biztositék elvesztése nem következik be abban az esetben, ha a szeszfőzde üzembe helyezését valamely hatósági intézkedés, vagy magát a szeszfőzdét pusztitott valamely elemi csapás gátolta meg. A pénzügyminiszter azonban kivételes méltánylást érdemlő körülmények fenforgása mellett más esetben is a biztosíték visszaadását elrendelheti.

(3. §.) A jelen törvény 1. §-a szerint a régi mezőgazdasági szeszfőzdék számára fentartott évenkinti 3000 hektoliter kontingens a 960 hektoliternél nem nagyobb törzskontingenssel biró ama mező-

gazdasági szeszfőzdék törzskontingensének az alábbi módon történő kiegészitésére használandó fel, melyeknek az 1888. évi XXV. t. cz. alapján az 1898/99-iki termelési időszakban birt kontingense a jelenlegi kontingensüknél nagyobb volt.

A kiegészités az 1888. évi XXV. t.-cz. 4. §-a szerinti törzskontingens teljes mérvére történik abban az esetben, ha ez a törzskontingens 960 hektoliternél nem volt nagyobb; a mennyiben pedig a törzskontingens 960 hektoliternél nagyobb volt, a kiegészités csak 960 hektoliterre történik.

Az egyes szeszfőzdéknek e kiegészités sorrendben és fokozatonkint adatik. A sorrendben az elsőbbséget a meglevő törzskontingens kisebb mérve határozza meg; a fokozatok pedig akként állapittatnak meg, hogy a kiegészités előbb a 240 hektolitert meg nem haladó mérvre és e csoportba eső összes igénylőknek a sorrend szerint történt kielégitése után a 240 hektolitert meghaladó, de 480 hektoliternél nem nagyobb mérvre, ezeknek kielégitése után a 480 hektolitert meghaladó, de 720 hektoliternél nem nagyobb s csak végső sorban adatik a 720 hektolitert meghaladó mérvre.

(4. §.) Az újonnan keletkező mezőgazdasági szeszfőzdék számára fentartott és rendelkezésre álló alkoholmennyiségek mindaddig, mig azok e szeszfőzdék részeltetésére a jelen törvény 1. és 2. §-a rendelkezéseinek megfelelő módon tényleg igénybe nem vétetnek, ideiglenesen a már létező mezőgazdasági szeszfőzdék között pótkontingens gyanánt kiosztandók. Ezen ideiglenes felosztásban első sorban azok a mezőgazdasági szeszfőzdék részesitendők, melyek a 3. §. szerinti kiegészités iránt igénynyel birnak, de a kiegészitésben tényleg még nem részesültek. Ezek a szeszfőzdék e pótkontingensben is a 3. §-ban meghatározott sorrendben és mérvben részeltetendők. Ha az ideiglenes felosztásnál elsőbbséggel részeltetendő ezen igénylők már kielégittettek, a még fenmaradó mennyiség a többi mezőgazdasági szeszfőzdék között hasonló sorrendben és fokozatokban osztandó fel, mint a milyen a 3. §-ban megállapitva van.

(5. §.) A pénzügyminiszter az általános közgazdasági érdekek által indokolt esetekben kivételesen megengedheti, hogy két vagy több ipari szeszfőzdének a kisebbik adótétel mellett termelhető alkoholmennyiség iránti igényjogosultsága oly módon egyesittessék, hogy az illető szeszfőzdéknek tényleg meglevő kontingense csak az egyik szeszfőzdében termeltessék ki, a többi szeszfőzdék üzeme pedig véglegesen felhagyassék.

Ilyen egyesités esetében a felhagyott szeszfőzde kontingense az üzemben továbbra is fentartandó szeszfőzdére nem egészben, hanem csak fokozatos levonás mellett vihető át.

E levonás az üzemben továbbra is fentartandó szeszfőzde részére az 1899. évi XXII. törvényczikk 5. §-a alapján megállapitott kontingensnek az egyesités folytán bekövetkező növekedésének ama része után, mely 5000 hektolitert meg nem halad, e résznek 10%-ával, — ama része után, mely 5000 hektolitert meghalad, de

10.000 hektoliternél nem nagyobb, e résznek 15%ával, — ama része után, mely 10.000 hektolitert meghalad, de 15.000 hektoliternél nem nagyobb, e résznek 20%-ával, — s végre a növekedésnek 15.000 hektolitert meghaladó része után e résznek 25%-ával állapittatik meg.

A levont alkoholmennyiségek jelen törvény 1., illetőleg 4. §-a határozmányainak megfelelő módon használandók fel.

Az egyesitések csakis az illető termelési időszakba eső üzem megkezdése előtt történhetnek meg és a szándékolt egyesités engedélyezése legkésőbben négy héttel az illető termelési időszak kezdete előtt a pénzügyminiszteriumnál kérelmezendő.

Ha az egyesités folytán felhagyandó szeszfőzde szeszadóhitel vagy szeszadópótlékhitel biztositásául jelzálogilag lekötve van, még megkivántatik az is, hogy a hitelnek törlesztetlen összege előbb elfogadható más módon biztosittassék, vagy befizettessék.

Az egyesitések útján szerzett kontingens mindenben ugyanazon elbánás alá esik, mint az 1899. évi XXII. t.-cz. 5. §-a alapján az illető szeszfőzdének kiosztott kontingens.

Mezőgazdasági szeszfőzde meglevő kontingensét sem más mezőgazdasági, sem ipari szeszfőzdével nem egyesitheti.

(6. §.) I. Felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy a jelen törvény 1. §-a szerint a minden egyes felosztási (termelési) időszakban igénybe veendő és az újonnan keletkező mezőgazdasági szeszfőzdék részeltetésére, illetőleg az egyes régi mezőgazdasági szeszfőzdék törzskontingensének kiegészitésére az emlitett szakasz rendelkezésének megfelelően felhasználandó 9.000 hektoliter kontingenst a mutatkozó szükséglethez képest részben vagy egészben az alább megjelölt szeszfőzdéktől megválthassa.

E megváltásnál első sorban azok az ipari szeszfőzdék veendők igénybe, melyek a szükségelt kontingens-mennyiséget, illetőleg annak egy részét az esetenkint hirdetményileg közzéteendő határnapig megváltásra önként felajánlják.[1]) Önkéntes ajánlat alapján a megváltás az illető felosztási időszakban szükségelt rész mérvét meghaladó mennyiségre is kiterjedhet abban az esetben, ha az illető szeszfőzde kontingensét egészben, s nem annak csak részét ajánlja fel megváltásra. Az önkéntes ajánlat alapján megszerzendő kontingensért hektoliterenkint legfeljebb 60 korona megváltás adható.

Ha megfelelő mennyiségű kontingens önkéntes ajánlat alapján nem volt megváltható, ez esetben az illető felosztási időszakban szükségelt egész mennyiségnek egyharmad része mindazon ipari szeszfőzdéktől, melyeknek ténylegesen meglevő kontingense 3.650 hektolitert meghalad, kontingensüknek e mérvet meghaladó részéből, és mindazon mezőgazdasági szeszfőzdéktől, melyeknek ténylegesen

[1]) Önkéntes ajánlat alapján csakis ipari szeszfőzdéktől szerezhető kontingens és pedig azért, mert a mezőgazdasági szeszfőzdék összkontingense csak ipari szeszfőzdéktől vett kontingens által növelhető.

meglevő kontingense 960 hektolitert meghalad, szintén kontingensüknek e mérvet meghaladó részéből; a szükségelt egész mennyiségnek másik két harmad része pedig kizárólag az előbb emlitett ipari szeszfőzdéknek szintén tényleges meglevő kontingensük 3.650 hektolitert meghaladó részéből aránylagosan és megfelelő kártalanitás mellett levonatik. E levonások alkalmazásánál nem tesz különbséget az, hogy az illető szeszfőzde meglevő törzskontingensét az 1899. évi XXII. t.-cz. 4., illetőleg 5. vagy 8. §-a, avagy pedig a jelen törvény 5. vagy 8. §-a alapján birja-e.

A kártalanitás mérve minden egyes hektoliter levont kontingensért 70 koronával állapittatik meg.

A kártalanitás iránti igény annak a termelési időszaknak első napján nyilik meg, a mely termelési időszakban a levonás hatályba lép és annak a személynek adatik, ki a kártalanitás iránti igény megnyiltának idejében annak az ingatlanságnak tulajdonosa, a melyen a szeszfőzde létezik. A tulajdonjog telekkönyvi kivonattal, s ha a szeszfőzde a telekkönyvben kitüntetve nincsen, még az illető községi előljáróság bizonyitványával is igazolandó. Ha mezőgazdasági szeszfőzde kártalanitásáról van szó, a kártalanitást igénylő még azt is tartozik igazolni, hogy a szeszfőzdének mezőgazdasági jellege az illető termelési időszakra nézve az illetékes pénzügyi hatóság által elismertetett.

II. Az 1899. évi XXII. t.-cz. 6. §-a szerint időlegesen az ipari szeszfőzdéknek hagyott 40.000 hektoliter kontingensnek a jelen törvény 1. §-a szerint történő felhasználásáért az ipari szeszfőzdéknek megfelelő megtérités engedélyeztetik. E megtérités mérve minden egyes hektoliter után 3 korona 50 fillérben állapittatik meg, és azokra a termelési időszakokra nézve, melyekben e mennyiséget az 1899. évi XXII. t.-cz. alapján igényelhették, valamint e mennyiség oly részei után, a mily részekben az az emlitett termelési időszakokban nekiek meghagyandó volt: azoknak az ipari szeszfőzdéknek adatik meglevő törzskontingensükhöz aránylagos felosztásban, melyekre az 1899. évi XXII. t.-cz. 5. §-a szerinti felosztásnál részesedési alapjuknál kisebb hányad jutott, és melyek az illető egyes termelési időszakokban kontingensük teljes kitermelése mellett üzemben voltak.

E megtéritésből az egyes jogosult ipari szeszfőzdére eső jutalék annak a személynek adatik, ki az illető termelési időszak utolsó napján tulajdonosa annak az ingatlannak, melyen a szeszfőzde létezik. A tulajdonjog jelen szakasz I. pontja szerint igazolandó.

(7. §.) A 6. §. I. és II. pontja szerint fizetendő összegek a mezőgazdasági szeszfőzdéknek az 1899. évi XXIV. t.-cz. 1. §-a alapján engedélyezett jutalmakat terhelik olyképen, hogy a valamely termelési időszakban fizetett megváltás, illetőleg kártalanitás és megtérités összege az illető termelési időszakban termelt és a kisebbik adótétel alá eső alkohol után járó e jutalmak összegéből megtéritendő.

E czélból e jutalmaknak az egyes mezőgazdasági szeszfőzdék részére való kifizetése 1900. évi szeptember hó 1-től kezdve akként történik, hogy az egyes termelési időszakban az összes mezőgazdasági szeszfőzdékben termelt és a kisebbik adótétel mellett elszállitott alkoholmennyiségek után hektoliterenként két koronával számitott jutalom főösszegéből az ugyanabban a termelési időszakban a 6. §. szerint fizetendő megváltás, illetőleg kártalanitás és megtérités összegei levonatnak és kiszámittatik, hogy a maradványösszegből az emlitett alkoholmennyiségnek minden egyes hektoliterére hány fillér esik. Az ekként kiszámitott hányadnak megfelelő tétel szerint hektoliterenként még kijáró jutalom, az illető termelési időszak lejárata után, az illető mezőgazdasági szeszfőzdéknek kiutalványoztatik.

Az 1900/1901-iki termelési időszakra eső julalmakból azonban a jelen törvény 6. §-a II. pontja alapján az 1899/1900-iki termelési időszakra nézve fizetett megtérités összege is fedezendő.

A megváltás, illetőleg kártalanitás fedezésére forditandó a jelen törvény 2. §-a értelmében letett az a biztositék is, mely valamely uj mezőgazdasági szeszfőzdétől bevonandó volt azért, mert az illető termelési időszakba eső január hó első napjáig üzletbe nem helyeztetett.

(8. §.) Az 1899. évi XXII. törvényczikk 3. §-ának *B.* betűjében megjelölt ipari szeszfőzdék közül azoknak, melyeknek az emlitett törvény 5. §-a szerint történt részeltetés mellett az 1888. évi XXV. t.-cz. alapján megállapitva volt addigi kontingensüknek 25 százalékánál csekélyebb hányad jutott, ez a hányad 1900. évi szeptember 1-től kezdve felemeltetik arra a mérvre, mely az illető szeszfőzdének az 1888. évi XXV. t.-cz. alapján kiosztva volt törzskontingensének 25 százalékával felér.

Erre a kontingensre nézve a jelen törvény 5-ik §-a szerinti egyesitésnek helye nem lehet.

A felemelés az ipari szeszfőzdék részére az 1899. évi XXII. t.-cz. 1. §-a szerint fentartott 338.956 hektoliterből a jelen törvény életbeléptekor az ipari szeszfőzdék között tényleg kiosztva levő kontingens terhére olyképen történik, hogy a felemeléshez szükségelt mennyiség a 3.650 hektolitert meghaladó kontingenssel biró összes ipari szeszfőzdéknek meglevő kontingenséből aránylagosan levonatik.

(9. §.) Sem az a kérdés, hogy valamely szeszfőzde a kisebbik adótétel mellett termelhető alkoholt igényelhet-e s mily mérvben, sem az, hogy több szeszfőzdének ebbeli igénye egyesithető-e (5. §.), úgyszintén a jelen törvény 6. §-án alapuló kártalanitás, illetőleg megtérités iránti igény és annak mérvének megállapitása birósági eljárás tárgya nem lehet.

(10. §.) E törvény, a mennyiben másképen nem intézkedik, kihirdetése napján lép életbe és addig marad hatályban,

mig az 1899. évi XX. t.-cz. 2. §-ában foglalt határozmányok is érvényesek.

E törvény által az 1899. évi XXII. t.-cz. 1. §-ának harmadik és negyedik bekezdésében, 4. §-ának III. pontjában, 6. §-ának második bekezdésében, továbbá a 7. és 8. §-ában foglalt határozmányok hatályon kivül helyeztetnek.

(11. §.) A jelen törvény végrehajtásával a pénzügyi és földmívelésügyi miniszter bizatnak meg.

3. §.

A sajtolt élesztő termelésétől járó adó.

Ha a szesztermeléssel együtt sajtolt élesztő (elárusitásra szánt élesztő) is készittetik: a termelt minden liter alkohol után 5 fillérnyi adó fizetendő.

4. §.

Mentesség a fogyasztási adó fizetése alól.

Az államkincstár biztositására szükséges feltételek és elővigyázati intézkedések mellett ama szesz, mely mint olyan, avagy likőrben vagy rumban, melyhez felhasználtatott, vagy borban, melyhez a szesztartalom emelése végett vegyittetett, a vámvonalon át kivitetik,[1]) vagy mely az eczetkészitést is odaértve, ipari czélokra, főzésre, fűtésre, tisztitási czélokra, világitásra és tudományos czélokra fordittatik, fogyasztási adó alá nem esik. Az eczetkészitéshez csak az a szesz használható fel adómentesen, a mely szesz a fogyasztási adónak kisebbik tétele alá esik. Az adómentesen utalt szesz után azonban — a tudományos czélokra forditandó szesz kivételével — a rendeleti uton közzéteendő határozmányok értelmében ellenőrzési illeték fejében minden liter alkohol után három fillér fizetendő az által, kire a szesznek adómentes utalása szól.

[1]) Az 1899. évi XXI. t.-cz. alapján adómentességben részesül még az a szesz is, mely kivitelre szánt alkoholtartalmu gyártmányok készitéséhez használtatik fel. Az ebbeli adómentesség igénybevételére nézve érvényes rendelkezéseket ezen emlitett törvényczikk végrehajtása iránt kiadott utasitás tartalmazza (lásd e törvényt és utasitást e gyüjtemény II. részében.)

Azok a határozmányok, melyeknek szem előtt tartása mellett a szesz, mint olyan, avagy likörben vagy rumban, melyhez felhasználtatott, vagy borban, melyhez a szesztartalom emelése végett vegyittetett, a vámvonalon át kivihető, a végr. utasitás A) betű alatti mellékletében (lásd e gyüjtemény III. részében) foglaltatnak.

A szesznek ipari czélokra — ide értve az eczet készitését is, — továbbá főzésre, fűtésre, tisztitási czélokra, világitásra és végül tudományos czélokra adómentesen való felhasználására vonatkozó határozmányokat a végr. utasitás B) melléklete (lásd e gyüjtemény IV. részében) tartalmazza.

Azok a személyek, a kik 1899. évi szeptember hó 1-én gyógyászati czélokra adómentesen beszerzett szeszből még fel nem használt készlettel birnak, kötelesek eme készlet után — arra való tekintettel, hogy a gyógyászati czélokra használt szesznek adómentessége a fent emlitett napon megszünik, — a hektoliterfokonkint 70 fillérrel számitott fogyasztási adót az esedékes adóösszeg közlésétől számitandó három nap alatt befizetni.

Ebből a czélból az emlitett személyeknél 1899. évi szeptember hó 1-én meglevő adózatlan szeszkészletek az illetékes pénzügyőri szakasz által hivatalosan felveendők és a fogyasztási adónak előirása végett a pénzügyigazgatóságnak bejelentendők. (Végr. ut. 1. §. I., II. pontjai.)

Az a szesz, mely valamely termelési adó alá eső szeszfőzdében termeltetett, s melynek alkoholmennyisége a szeszmérőgép jelzései alapján, vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett állapittatik meg, kivitel, illetőleg adómentes felhasználás czéljaira adómentesen raktározható.

Arra a szeszre názve mely, a termelési adó alá eső szeszfőzdékben a szeszmérőgép jelzései alapján vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett megadóztatandó volna, de kivitel, illetőleg adómentes felhasználás czéljaira adómentesen raktároztatik, a következők rendeltetnek:

1. Ha a termelési adó alá eső olyan szeszfőzdének a vállalkozója, mely szeszfőzdében a termelt alkoholmennyiség szeszmérőgép jelzései alapján vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett állapittatik meg, az egész termelvényt vagy annak egy részét a vámvonalon át való kivitelre, illetőleg adómentes felhasználás czéljára adómentesen raktározni kivánja, erre nézve a pénzügyigazgatóságnál engedélyt szerezni és az engedély iránti folyamodványban az adómentesen beraktározandó szesz mennyiségének és alkoholtartalmának megjelölése mellett azt is felemliteni tartozik, vajjon a kért engedélyt csak egy bejelentési időszakban, vagy több ilyen időszakban kivánja-e felhasználni. Az engedély elnyerése iránti kérelem az egész termelési időszakra is szólhat.

A folyamodványban ezenkivül még az adómentesen beraktározandó szesz után nyujtandó biztositék is határozottan megjelölendő. E biztositéknak a megjelölt alkoholmennyiség után hektoliterfokonként 90 fillérrel járó adóval tökéletesen egyértékűnek kell lennie és a hitelelezésre nézve a végrehajtási utasitás 30. §-ában előirt módon nyujtható. A biztositék a történt elszállitás arányában ismét szabaddá lesz, mihelyt beérkezik az igazolvány arról, hogy a kivitelre bejelentett szesz a vámvonalon át kilépett, illetőleg az adómentes felhasználásra bejelentett szesz az átvevőhöz beérkezett.

2. Az adómentesen való raktározásra nyert engedély alapján, melyről úgy az ellenőrzésre hivatott közeg, mint az adó beszedésével megbizott hivatal is értesittetik, a vállalkozó az illető havi leszámolások alkalmával az adómentesen raktározandó alkoholmennyiségnek a leszámolás eredményéből való kihasitását igényelni köteles. A kihasitás a törvény 60. §-ában körülirt módon történik.

A havi leszámolások mindegyikénél adómentes beraktározás végett kihasitott alkoholmennyiségek a kihasitás napjától számitott legfeljebb 12 haví határidőn belül kiszállitandók, illetőleg adómentes felhasználásra elszállitandók, ellenesetben vállalkozó köteles az ezek után járó termelési adót utólag befizetni.

3. Az adómentesen beraktározott alkoholmennyiségekről köteles a vállalkozó a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 1. számú minta szerint külön számlalajstromot vezetni, melybe előirás czímén az adómentes beraktározás végett a havi leszámolás alkalmával kihasitott alkoholmennyiségek, leirás czímén pedig az illető kiviteli nyilatkozat, illetőleg bejelentés alapján kiszállitott alkoholmeneyiségek és a raktári apadás bevezetendők. A raktári apadás kiszámitása tekintetében a végrehajtási utasitás 23. §-ának határozmányai hasonszerűen alkalmazandók. E bevezetések a közbenjáró pénzügyi közeg által is aláirandók.

A számlalajstrom nyomtatványai lapszámozott és hitelesitett füzetekben, melyeknek zsinegei hivatalos bélyeggel lepecsételtetnek, a pénzügyigazgatóság által kijelölendő hivatalnál vagy közegnél a kiállitási költségek megtéritése mellett beszerzendők.

E hivatal a füzetek mindegyikén — még azok kiadása előtt — megjelöli annak a szeszfőzdének nevét és székhelyét, melynek részére a lajstrom beszereztetik.

Az emlitett számlalajstrom mindegyik termelési időszak leforgásával lezárandó és a pénzügyigazgatóság útján a pénzügyministerium számvevőségének fogyasztási adóügyi csoportjához (Budapesten, II. kerületi pénzügyi palota, fő-utcza 34. sz.) beküldendő.

4. Az ilyen szesznek a vámvonalon át való kivitelére nézve a végr. ut. A, mellékletének II. A betűje alatt foglalt határozmányok (lásd e gyüjtemény III. részében) érvényesek. Külön kiviteli engedély nem szükséges.

Az adómentes felhasználásra rendelt szesz elszállitásánál a végrehajtási utasitás 22. §-ának II. részében, illetőleg a B. melléklet I. 3. és II. 4. pontjában foglalt határozmányok (lásd e gyüjtemény IV. részében) hasonszerűen alkalmazandók; szállitási biztositék a szeszfőzde vállalkozója részéről nem kivántatik.

A vonatkozó kiviteli-nyilatkozatok, valamint az elszállitás iránti bejelentések ez esetben a végrehajtási utasitás 22. §-ában foglalt rendelkezések szerint vezetendő bejelentési lajstromban könyvelendők el. (Végr. ut. 1. §. III. 1., 2., 3., 4. pontjai.)

5. §.

Kedvezmény a mezőgazdasági szeszfőzdék részére.

1. A fogyasztási adó alá eső mezőgazdasági szeszfőzdék minden hektoliter alkohol után, mely az erre vonatkozó határozmányok szem előtt tartásával gyártelepükről elszállittatik, az állampénztárból jutalomban részesittetnek, mely jutalom:

a) ha az alkohol beszámittatik abba az alkoholmennyiségbe, melyet az illető szeszfőzde a fogyasztási adó kisebbik tétele mellett termelhet (2. §. 2-ik pont), 5 hektoliteren felül 7 hektoliterig terjedő átlagos napi alkoholtermelésnél 6 koronát, 2 hektoliteren felül 4 hektoliterig terjedő átlagos napi alkoholtermelésnél 8 koronát, 2 hektoliterig terjedő átlagos napi alkoholtermelésnél 10 koronát tesz;

b) ha azonban e beszámitásnak helye nincs, 4 hektoliteren felül 7 hektoliterig terjedő átlagos napi alkoholtermelésnél 2 koronát, 2 hektoliteren felül 4 hektoliterig terjedő átlagos napi alkoholtermelésnél 4 koronát és 2 hektoliterig terjedő átlagos napi alkoholtermelésnél 6 koronát tesz.

I. A jutalom kiszámitása és kiutalása.[1] [2] [3]

1. A jutalom, melyben a fogyasztási adó alá eső mezőgazdasági szeszfőzdék minden hektoliter alkohol után, mely az erre vo-

---

[1]) A fogyasztási adó alá eső mezőgazdasági szeszfőzdék az égetett szeszes folyadékok után fizetendő szeszadópótlékról és a szeszforgalmi adó megszüntetéséről szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. 1. §-ának határozmányai szerint 1899. évi szeptember hó 1-jétől kezdve minden hektoliter alkohol után, mely a szeszadóról

natkozó határozmányok szem előtt tartása mellett gyártelepükről elszállittatik, az állampénztárból részesittetnek, a pénzügyigazgatóság által, minden egyes naptári hónap leteltével a hozzá beérkezett bejelentési lajstrom és a termelt alkoholmennyiség havonkénti megállapitására vonatkozó okmány alapján számittatik és utaltatik ki.[1]) A készletfelvételek alkalmával megállapitott hiányok után ennélfogva jutalom nem jár.[2]) A megállapitott jutalomról az utalvány a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 2. számú minta szerint állitandó ki.

szóló 1899. évi XX. t.-cz. határozmányainak szem előtt tartásával gyártelepükről — akár a 90 filléres, akár az 1 korona és 10 filléres adótétel mellett — elszállittatik, az állampénztárból a szeszadópótlék bevételeinek terhére is még 2 korona jutalomban részesittetnek és pedig tekintet nélkül arra, hogy az illető szeszfőzde napi átlagos alkoholtermelése 4, illetőleg 2 hektoliteren alul van-e vagy sem. Ezen jutalom iránti igényjogosultság mindig a szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz. határozmányai, illetőleg az annak végrehajtása iránt kiadott utasitásnak e helyen közölt szakaszában foglalt határozmányok szerint állapitandó meg.

Az 1899. évi XXIV. t.-cz. 1. §-ában engedélyezett jutalom minden tekintetben ugyanazon elbirálás alá esik, mint a szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz. 5. §-ában engedélyezett jutalom, minélfogva ha ez utóbbi jutalom iránti igény elismertetik, elismerendő az 1899. évi XXIV. t.-cz. 1. §-ában engedélyezett jutalom iránti igény is, és ha ama jutalom iránti igény megszünik, egyuttal megszünik az 1899. évi XXIV. t.-cz. 1. §-a szerinti jutalom iránti igény is. (Végr. ut. 2. §. 1. pontjához tartozó »jegyzet«.)

[2]) Az 1900: IX. t.-cz. 7. §-ában foglalt határozmányokra való tekintettel a pénzügyigazgatóságok figyelmeztettek, hogy 1900. évi szeptember hó 1-től kezdve az 1899. évi XXIV. t.-cz. 1. §-a alapján engedélyezett jutalmak az egyes mezőgazdasági szeszfőzdék részére ki nem utalványozhatók és ki nem fizethetők és hogy az ezeknek főösszegéből törvényszerűen levonandó összegek levonása után kiszámitott és még kijáró hányad utalványozása csakis az illető termelési időszak lejárta után a pénzügyminiszterium intézkedése alapján történhetik. (1900. évi 68.853. sz. körr.)

[3]) Minthogy az 1900: IX. t.-cz. 7. §-ában foglalt határozmányok értelmében az ama t.-cz. 6. §. I. és II. pontja (l. a 11. oldalon) szerint fizetendő összegek a mezőgazdasági szeszfőzdéknek az 1899: XXIV. t.-cz. 1. §-a alapján engedélyezett utalmakat olyképen terhelik, hogy a valamely termelési időszakban fizetett megváltás, illetőleg kártalanitás és megtérités összege az illető termelési időszakban termelt és a *kisebbik* adótétel alá eső alkohol után járó e jutalmak összegéből megtéritendő: ennélfogva az illető termelési időszakban termelt és a *nagyobbik* adótétel alá eső alkohol után hektoliterenkint járó 2 korona jutalom továbbra is kiutalványozandó és kifizetendő. (1900. évi 78.575. sz. körr.)

[1]) A törvény 5. §-a értelmében a jutalom mindazon alkohol után jár, mely az erre vonatkozó határozmányok szem előtt tartásával a mezőgazdasági szeszfőzdéből elszállittatik, ennélfogva az adómentes czélokra, tehát az eczetgyártási czélra adómentesen elszállitott alkohol után is jár jutalom. Minthogy pedig a törvény 4. §-a értelmében eczetgyártáshoz csak az a szesz használható fel adómentesen, mely a fogyasztási adónak kisebbik tétele alá esik, ennélfogva az eczetgyártási czélra adómentesen elszállitott alkohol után a jutalom a törvény 5. §-ában meghatározott magasabb kiméretek szerint jár.

[2]) A törvényszerű jutalom azon egész alkoholmennyiség után jár, mely az erre vonatkozó határozmányok szem előtt tartása mellett az üzleti helyiségekből elszállittatott, s ehhez képest a jutalom a bejelentési lajstrom adatai szerint elszállitott alkoholmennyiség után a törvényszerű kiméretben még akkor is kiutalványozandó, ha a kiszállitott alkoholmennyiség a havi megállapitások eredményei szerint való termelést meghaladja, illetőleg a kiszállitás a készletfelvételek alkalmával megállapitott többletből származik. Azon alkoholmennyiség után ellen-

2. Ha a naponkénti termelés átlaga[1]) az egész üzleti időszakon belül oly határok között mozog, melyeken belül egy és ugyanaz a jutalomtétel van megállapitva, és ha az elszállitott alkoholmennyiség csakis abba az alkoholmennyiségbe számittatik be, melyet az illető szeszfőzde a fogyasztási adó kisebbik tétele mellett termelhet, akkor további leszámolásnak szüksége nem forog fenn.[2])

3. Ha azonban egyes havi bejelentési időszakokban a naponkénti alkoholtermelésnek átlaga olykép változik, hogy ennek következtében az egy-egy hektoliter alkohol után a törvény szerint járó jutalom mérve is változás alá esik, vagy ha a jutalmat élvező szeszfőzdének évi üzleti időszaka kezdetén az előző üzleti időszakból származó alkoholkészlete van, akkor a következő eljárásnak van helye:

a) Ha a naponkénti átlagos alkoholtermelés az évi üzleti időnek második, harmadik vagy valamely következő más havi bejelentési időszakában olykép növekedett, hogy a törvényszerű jutalom mérve alább száll: arra a havi bejelentési időszakra nézve, melyben az alkoholtermelés növekedett, valamint az ezt követő havi bejelentési időszakokra nézve is a jutalom egyelőre a kisebbik méret szerint utalványoztatik ki.

b) Ha azonban a naponkénti átlagos alkoholtermelés az évi üzleti időnek második, harmadik vagy valamely következő más havi bejelentési időszakában olykép csökken, hogy ennek folytán

ben nem jár jutalom, mely előleges szabályszerű bejelentés nélkül szállittatott el, továbbá azon alkoholmennyiségek után nem, melyek a készletfelvételek alkalmával mint hiányok megállapitva lettek, valamint azon alkoholmennyiségek után sem, melyek a szeszfőzde üzleti helyiségeiből szabályszerű bejelentés mellett lettek ugyan elszállitva, de mint a szeszfőzdébe visszaérkezett küldemények ujból bevételeztettek (l. végr. ut. 22. §. II. 7.); végül nem utalványozható jutalom a bejelentési lajstrom szerint már kiadásba helyezett olyan alkoholmennyiség után sem, melynek tényleges elszállitása előre nem látott akadályok miatt eszközölhető nem volt és mely elszállitásra vonatkozó bejelentés a pénzügyigazgatóság által megsemmisittetett.

[1]) A készletfelvételek alkalmával talált többletek a mezőgazdasági jutalmi összeg átlagának kiszámitásánál tekintetbe nem vehetők, hanem ezen átlag csak a havi bejelentési időszakokban termelt alkoholmennyiségek tekintetbevétele mellett számitandó ki.

A naponkénti termelés átlagának a fenti alapon való kiszámitásánál az egész hektoliterfokot (litert) el nem érő — tört — részek figyelmen kivül hagyandók. (1902. évi 69.013. szám.)

[2]) A mezőgazdasági jutalmakra vonatkozó számadások szakszigorlatának a számvevőség szeszadóügyi csoportja által leendő gyakorlása czéljából utasittattak a pénzügyigazgatóságok, hogy a kiadott minta szerint mutassák ki a kerületükben létező összes mezőgazdasági szeszfőzdéknek a szeszadótörvény 5. §-a értelmében a mezőgazdasági jelleg elismerése alkalmával a mezőgazdasághoz tartozó szántóföldek, rétek és legelők területéhez képest a havi bejentési időszak egy-egy üzleti napjára megállapitott átlagos alkoholtermelést, valamint a kedvezmény (jutalom) elnyerésére vonatkozó igény bejelentésének időpontját.

Ezen kimutatás évenkint legkésőbb november hó 25-ikéig a pénzügyminisztérium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához közvetlenül küldendő be, a megállapitott napi termelési átlagra nézve az évad folyamán netalán beálló minden változás is közlendő ezen számvevőségi csoporttal. (1891. évi 89.493. sz. körr.)

a törvényszerű jutalom kimérete növekszik: az eredetileg megállapitott, tehát a kisebbik kiméretű jutalmi tétel az évi üzleti időszak végéig fentartatik.

c) Az évi üzleti időszak végén megállapittatik, hogy az öszszes havi bejelentési időszakokban termelt alkoholmennyiség után hektoliterenként átlag mely jutalmi összeg jár, és ha ez az átlag nagyobb annál a jutalomösszegnél, mely a szeszfőzdéből szabályszerű módon elszállitott alkoholmennyiség minden hektoliterje után átlag már kiutaltatott: a két jutalmi összeg közötti különbözet utólagosan kifizettetik. Ha azonban a megállapitott jutalom kimérete kisebb: a túlfizetett jutalmi összeg a szeszfőzde vállalkozója által a hivatalos értesitéstől számitandó nyolcz nap alatt végrehajtás terhe alatt visszatéritendő.[1])

Ha tehát például valamely mezőgazdasági szeszfőzde, melynek havi bejelentési időszaka a naptári hónapokkal összeesik, szeptember, október és november hónapokban 40, 50 és 55 hektoliter (naponként átlag két hektoliternél kevesebbet), deczember és január hónapokban 90 és 100 hektoliter (naponként átlag 2 hektoliteren felül 4 hektoliterig), február, márczius és április hónapokban pedig 40, 50 és 55 hektoliter alkoholt (naponként átlag 2 hektoliternél kevesebbet) termelt volna, e szeszfőzde az összesen 475 hektoliterre rugó eme alkoholtermelés után, feltéve, hogy az összes alkoholmennyiség beszámittatik abba az alkoholmennyiségbe, melyet a fogyasztási adó kisebbik tétele mellett termelhet, 4370 korona, vagyis minden hektoliter után 9 korona 20 fillérnyi jutalmat nyerne.

Ha már most ebből a mezőgazdasági szeszfőzdéből az első három hónapban 90 hektoliter és a következő öt hónapban 300 hektoliter alkohol szállittatott volna el a kisebbik adótétel mellett, ez esetben, tekintettel arra, hogy az *a)* és *b)* pontok alatt foglaltak szerint deczember hótól kezdődőleg hektoliterenként csakis 8 korona jutalom volt utalványozható, a fenti 390 hektoliter alkohol után a szeszfőzdének jutalmul csakis 3.300 korona fizettethetett ki, ennélfogva részére tekintettel arra, hogy a fent kiszámitott átlag szerint 390 hektoliter alkohol után (390 × 9·2) = 3.588 korona jár, a különbözet, vagyis 288 korona utólagosan kiutalványozandó.

d) Az évi üzleti időszak végén az egy-egy hektoliter alkohol után megállapitott átlagos jutalmi összeg (*c)* pont) fentartatik mindaddig, mig a lefolyt évi üzleti időszakból származó alkoholkészlet szabályszerű elszállitás által teljesen ki nem merittetik.

e) Ha a szeszfőzde következő évi üzleti időszakának kezdetéig az emlitett készlet teljesen nem merittetett volna ki (*d)* pont), ez

---

[1]) Az e bekezdés szerint eszközlendő leszámolás mindig a termelési időszak végén (a szesztermelés beszüntetésekor) teljesitendő, és ugyanekkor a pótlólagos jutalom kiutalványozandó, illetőleg a túlfizetett jutalom visszatéritése iránt az intézkedés megteendő. E leszámolást az emlitett időponton túl halasztani és különösen a jutalmi számadás szigorlatától függővé tenni nem szabad. (1901. évi 32.485. sz. körr.)

esetben a jutalom kiszámitására nézve az tételeztetik fel, hogy e készletnek számadásszerű kimeritéséig csakis az új évi üzleti időszakba átment alkohol szállittatik el.[1]) Ez a rendelkezés a kisebbik vagy a nagyobbik adótétel alá eső különböző készletek tekintetében külön-külön nyer alkalmazást úgy, hogy az adótételek egyike alá eső fenmaradt készlet mindaddig nyilvántartandó, mig az illető adótétel mellett való elszállitás által az ki nem merittetik.

Ha ily módon az előző évi üzleti időszakban előállitott alkoholmennyiség után járó jutalom iránti számadás lezáratott, azon fenti feltevés fentartása mellett, hogy az uj üzleti időszakban termelt alkohol elszállitása csak ezután veszi kezdetét: ez utóbbira nézve attól a bejelentési időszaktól kezdve, melyben az előző üzleti időszakból átvett alkoholmennyiség kimerittetett, a jutalom megállapitása az előző *a), b), c)* és *d)* pontok szerint foganatositandó.

f) Ha valamely mezőgazdasági szeszfőzdéből a fogyasztási adó kisebbik tétele mellett termelt alkoholmennyiségen kivül oly alkohol is szállittatik el, mely a fogyasztási adó nagyobbik tétele alá esik, ez esetben a jutalom úgy a kisebbik, mint a nagyobbik adótétel alá eső alkoholmennyiségek után külön számitandó ki.

A jutalomösszegek megállapitása mindig oly módon történik, mintha csak egyszerű jutalmi kiméretről lenne szó.

Ha tehát például a fent emlitett mezőgazdasági szeszfőzde deczember hótól bezárólag április haváig a 90 filléres adótétel mellett elszállitott 300 hektoliter alkoholon felül még 50 hektoliter alkoholt az 1 korona és 10 filléres adótétel mellett szállitott volna el, és ez utóbbi mennyiségért a szeszfőzdének előlegesen hektoliterenként 4 korona utalványoztatott volna ki, akkor előbb ki kell számitani, hogy az egész évi üzleti időszakon belül havonként termelt mennyiségek után, a hektoliterenként járó 2, 4 és 6 korona jutalom fejében mennyi járna. Minthogy az igy kiszámitott jutalom teljes összege 2.470 koronát tesz: egy-egy hektoliterre átlag 5 korona 20 fillér esik.

Miután pedig a szeszfőzdének az 1 korona és 10 filléres adótétel mellett elszállitott alkohol után csak $50 \times 4 = 200$ korona, vagyis hektoliterenként 4 korona jutalom fizettetett ki, részére a 390 hektoliter alkohol után utólagosan megállapitott 288 koronán felül még $50 \times 1{\cdot}2 = 60$ korona összeg kifizetendő.

4. A kiutalt jutalmat az illetékes adópénztár a fizetési meghagyás beérkezte után az utalványnyal igazolt szeszfőzde-vállal-

[1]) Ipari szeszfőzdének mezőgazdaságivá átalakitása esetén, a mennyiben a szeszfőzde az előző termelési idényről fenmaradt szeszkészlettel rendelkeznek az üzlet megkezdésekor, ezen a megelőző termelési időszakból származó, — tehát az ipari szeszfőzdében termelt, — szeszkészlet után jutalom nem jár és ezen most emlitett szeszkészletről annak számadásszerű kimeritéséig a fent közölt rendelkezéseknek megfelelő értelemben vezetendő nyilvántartás.

kozónak vagy meghatalmazottjának az utalvány hátlapjára vezetett és a II. fokozat szerint bélyegzett vétbizonylat alapján azonnal kifizeti.[1])

5 Az utalvány az illető szeszfőzde-vállalkozó által a kifizetésre hivatott pénztárnál teljesitendő fogyasztási adótartozás törlesztésére készpénzfizetés helyett elfogadható.

6. A pénzügyigazgatóságok a mezőgazdasági szeszfőzdék részére járó jutalom kiutalványozása előtt kötelesek megvizsgálni azt, vajjon a beérkezett bejelentési lajstromok és a havonkénti alkoholtermelés megállapitására vonatkozó okmányok az utasitásnak megfelelnek-e és mellékleteikkel összhangban állanak-e; netán előforduló hiányok esetében azok pótlása, illetőleg felvilágositása iránt haladék nélkül intézkedni, ha pedig nehézségek nem merülnek fel, a fenti határozmányok pontos betartása mellett gyorsan eljárni kötelesek.

A pénzügyigazgatóság számvevősége a minden egyes mezőgazdasági szeszfőzde részére utalványozott jutalmi összegekről a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 3. számú mintának[2]) megfelelő jutalmi számadást tartozik vezetni. Ebben a számadásban a napi átlagos alkoholtermelés, azoknak a napoknak figyelembe vétele mellett, melyeken a szeszfőzde tényleg üzletben volt, kiszámitandó; a napnak egyes részei egész nap gyanánt veendők számitásba.

A számadás a termelési időszak lejártával, vagyis minden év augusztus havának végével, esetleg, ha a készletek előbb merittetnének ki, ebben az időpontban, a számadás további vezetéséhez szükséges adatok előjegyzése után lezárandó és a pénzügyigazgatóság kerületében levő valamennyi mezőgazdasági szeszfőzdére vonatkozó ilyen számadások együttesen legkésőbben minden év október hó végéig a pénzügyminiszterium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához beküldendők. (Végr. ut. 2. §. I. 1—6. pontjai.)

2. Mezőgazdaságinak az a szeszfőzde tekintetik, melynél a következő feltételek együttesen megvannak:

a) Az illető szeszfőzdének valamely mezőgazdasággal akként kell összekötve lenni, hogy kizárólag vagy legnagyobb részben e mezőgazdaság terményeiből nyerje a szesztermeléshez szükséges anyagokat; viszont a szesztermelésnél nyert moslékot mint takarmányt, vagy leg-

---

[1]) A pénzügyigazgatóság az utalvány kiadásáról egyidejűleg azt a pénztárt, mely az utalványozott jutalmi összeg kifizetésére hivatva van, az utalvány lényeges adatainak közlése mellett értesiteni tartozik; a pénztár pedig köteles az értesitést előjegyzésbe venni, azt a kifizetés végett bemutatott utalványnyal összehasonlitani, az adatok egyezőségének megállapitása után a kifizetést szabályszerü módon teljesiteni és az értesitést az utalványnyal együtt az illető pénztári naplóhoz csatolni. (1894. évi 39451. sz. körr.)

[2]) E számadás czéljaira 23. r. sz. Nagy-Medián jelzéssel kinyomatott uj nyomtatvány az 1899. évi XXIV. t.-cz. szerinti jutalmakra vonatkozó adatok felvételére is berendezve van. (1903. évi 3.811. sz. körr.)

alább is az e moslékon hizlalt marhától származó trágyát ennek a mezőgazdaságnak szolgáltassa.

b) A szeszfőzdének üzletterjedelme az egyes havi bejelentési időszakokban naponként átlag 7 hektoliter alkohol termelését meg nem haladhatja és annak a mezőgazdasághoz tartozó szántóföldek, rétek és legelők területéhez olyan arányban kell állania, hogy a havi bejelentési időszak egy-egy üzleti napjára eső átlagos alkoholtermelés hektáronként három liter alkoholt meg ne haladjon.

c) Az egy-egy termelési időszakban termelt alkohol összes mennyisége 1680 hektoliter alkoholt meg nem haladhat.[1][2]

---

[1]) **Valamely szeszfőzdének mezőgazdasági jellege attól függ, hogy azon összes követelményeknek, melyek a szeszadó-törvény 5. §-ának 2. a), b), c) pontjaiban felsorolvák, megvannak-e ?**

A mennyiben tehát a szeszfőzdével összekötött mezőgazdasághoz tartozó szántóföldek, rétek és legelők területéhez képest a napi átlagos alkoholtermelés 4 hektoliterben van megállapitva, ezen 4 hektoliteren felül, a szeszfőzde a mezőgazdasági jellegének különbeni elvesztése nélkül, semmit sem termelhet s a mennyiben termelne, az általa termelt összes alkoholmennyiségek után elveszti a jutalomhoz való igényét.

Ugyanez áll arra az esetre is, ha a szeszfőzde napi átlagos termelése a vele összekötött szántóföldek, rétek és legelők terjedelméhez képest 7 hektoliterben volna megállapitva, mely esetben ezen 7 hektoliteren felül, a szeszfőzde mezőgazdasági jellegének elvesztése nélkül, több alkohol nem termelhető.

A szeszfőzde mezőgazdasági jellegének megállapitására az befolyással nincsen, hogy a kontingenst kitermeli-e vagy sem. A mennyiben tehát a részére kiosztott kontingens kisebb volna annál az alkoholmennyiségnél, melyet a fentiek szerint a nélkül, hogy mezőgazdasági jellegét elvesztené, kitermelni jogositva van, ebben az esetben a kontingensen felüli mennyiséget a nagyobbik adótétel mellett termelheti ki, és a jutalom ezen mennyiség után a szeszadó-törvény 5. §-ának 1. b) pontja szerint számitandó. Azonban még a nagyobbik adótétel mellett sem termelhető több alkohol, mint a mennyivel a szeszfőzdével összeköttetésben levő szántóföldek, rétek és legelők terjedelméhez képest napi átlagos termelése megállapitva lett.

[2]) **A mezőgazdasági szeszfőzdék vállalkozói a részökre kiosztott és a fogyasztási adó kisebbik tétele alá eső alkoholmennyiséget nem kötelesek az egész termelési idényre felosztva kitermelni, igy tehát nem kötelesek szeszfőzdéjüket az egész évben (termelési idényben) üzletben tartani, hanem csupán arra kell ügyelniök, hogy az üzleti időtartam alatt az üzlet terjedelme soha (egyetlen havi bejelentési időszakban) se legyen nagyobb a törvény 5. § 2. b) pontja alapján a részükre meghatározott legnagyobb napi átlagos alkoholtermelés mérvénél, vagyis mindenik mezőgazdasági szeszfőzde, a törvényben biztositott jutalom iránt való igény különbeni elvesztésének terhe mellett köteles üzletét úgy berendezni, hogy az egyes havi bejelentési időszakban naponkint átlag a törvényszerű mérvnek megfelelő alkoholnál több ne termeltessék, és hogy a termelt alkoholmennyiség a mezőgazdasághoz tartozó szántóföldek, rétek és legelők területéhez olyan arányban álljon, hogy a havi bejelentési időszak egy-egy üzleti napjára eső átlagos alkoholtermelés hektáronként 3 liter alkoholt meg ne haladjon.**

Minthogy pedig a mezőgazdasági szeszfőzdék számára biztositott jutalom-

A 2. *a*) alatt meghatározott ama feltételtől, hogy valamely mezőgazdasági szeszfőzde egészben, vagy legnagyobb részben a vele összefüggő mezőgazdaság terményeiből nyerje a szesztermelésnél szükséges anyagokat, csakis abban az esetben tekinthetni el, ha e feltétel teljesitését köztudomású rossz termés akadályozza.

---

hoz való igény a fentiek szerint a termelt alkohol mérvéhez van kötve, világos, hogy a mezőgazdasági szeszfőzde üzleti terjedelme a most emlitett törvényszerű arányt akkor sem haladhatja meg, ha a termelt alkohol egészben vagy részben a vámvonalon át kivitetik, vagy ipari czélokra adómentesen elszállittatik.

Például: egy mezőgazdasági szeszfőzde részére, mely a vele kapcsolatos mezőgazdaság beszámitható földterületének 400 hektárnyi kiterjedésére való tekintettel naponként átlag 7 hektoliter alkohol termelésére volna jogositva, a fogyasztási adó kisebbik tétele mellett termelhető 840 hektoliter alkohol osztatott ki egy-egy termelési időszakra. Az emlitett szeszfőzde ezt az alkoholmennyiséget akár 8 havi üzlet alatt naponkint 3·5 hektoliter alkoholtermelés mellett (240×3·5=840), akár csak 4 havi üzlet alatt naponkint átlag 7 hektoliter alkoholtermelés mellett (120×7 = 840) dolgozhatja fel, akár pedig akként rendezheti be üzletét, hogy a fogyasztási adó kisebbik tétele alá beszámitandó és részére egy-egy termelési idényre kiosztott 840 hektoliternyi alkoholból, 180 napi üzlet mellett, két hónapon át naponkint átlag 7 hektolitert, továbbá 4 hónapon át naponkint átlag 3'5 hektolitert és ezen 4 havi üzlet alatt minden nap még ugyancsak 3·5 hektolitert a vámvonalon át való kivitelre vagy ipari czélokra való adómentes elszállitásra termel.

Mindezen példaképen felhozott esetekben a szeszfőzde üzleti helyiségeiből elszállitandó alkohol minden hektoliterje után a jutalmat igényelheti, mert napi átlagos alkoholtermelése a törvényben meghatározott arányt soha meg nem haladta.

Az alkoholtermelés terjedelmének azon szempontból való megállapitása tekintetében, vajjon az a fogyasztási adó kisebbik tétele mellett termelhető és az illető szeszfőzde részére kiosztott mérvet (kontingenst) elérte-e vagy sem? úgy a mezőgazdasági, valamint az ipari szeszfőzdékre nézve is, a fogyasztási adóról vezetett számadás adatai irányadók. Minthogy ugyanis a kontingens minden egyes szeszfőzdére nézve azt az alkoholmennyiséget fejezi ki, mely annak üzleti helyiségeiből egy-egy termelési időszak alatt a fogyasztási adó kisebbik tétele alá való beszámitás mellett szabályszerűen elszállitható: a szeszfőzde kontingensébe nem számittatik be az az alkoholmennyiség, mely a fogyasztási adóról vezetett számadás szerint, a fogyasztási adó nagyobbik tétele szerint való beszámitás mellett akár megadóztatva, akár a vámvonalon át való kivitel czéljából, vagy ipari czélokra adómentesen szállittatott ki a szeszfőzdéből. Ebből következik, hogy a szeszfőzde a vámvonalon át való kivitelre, vagy ipari czélokra adómentes használatra a szeszfőzdéből a törvényszerű feltételek teljesitése és a fogyasztási adó nagyobbik tétele szerint való beszámitás mellett kiszállitandó alkoholmennyiség termelésében a kontingentálás által korlátozva nincs, vagyis az emlitett rendeltetéssel az üzleti helyiségekből elszállitott alkoholmennyiségek a szeszfőzde kontingensébe be nem számittatnak abban az esetben, ha a kiszállitás a nagyobbik adótétel mellett eszközöltetik.

Önként értetik, hogy a fogyasztási adó kisebbik tétele szerint való beszámitás mellett kiszállitás csak addig eszközölhető, mig a szeszfőzde részére kiosztott és a fogyasztási adó kisebbik tétele alá eső alkoholmennyiség a fogyasztási adóról vezetett számadás szerint ki nem merittetett, és ha az már kimerittetett, a további kiszállitás, akár adóköteles fogyasztásra, akár másnemű rendeltetésre, csak a fogyasztási adó nagyobbik tétele szerint való beszámitás mellett eszközölhető. (1888. évi 64.360. sz. körr.)

A fennebbi határozmányok hasonszerű alkalmazást nyernek az oly szeszfőzdéknél is, melyeket valamely szövetkezet tart üzletben, ha e szövetkezet tagjai mezőgazdaságoknak tulajdonosai vagy haszonbérlői, s itt a szövetkezet valamennyi tagjának mezőgazdaságaihoz tartozó szántók, rétek és legelők összes területe beszámitandó.

A ki igényt tart arra, hogy valamely szeszfőzde a mezőgazdaságiak közé soroztassék, tartozik ebbeli igényét a pénzügyigazgatóságnál bejelenteni s egyszersmind hitelt érdemlő módon kimutatni, hogy a fennebbi feltételek megvannak.

II. Feltételek, a melyek teljesitéséhez a szeszfőzde mezőgazdasági jellegének elismerése kötve van.

Mezőgazdasági szeszfőzdének csakis az a szeszfőzde tekintetik, melynél a törvény 5. §-a 2. pontjának *a)*, *b)* és *c)* betűi alatt meghatározott feltételek együttesen megvannak.

Valamely szeszfőzde a törvény 5. §-ának 2. *a)* pontja alapján még akkor is mezőgazdaságinak tekintendő, ha a vele összefüggésben levő mezőgazdaság köztudomású rossz termés miatt, a szeszfőzésre szükséges anyagokat még legnagyobb részben sem szolgáltathatja.[1])

Köztudomású rossz termésnek veendő, ha abban a községben, a hol a mezőgazdaság van, ismeretes, hogy a mezőgazdasághoz tartozó földterületeken, a szeszgyártásra szükséges anyagokra nézve rossz termés volt, és ha ez a községi elöljáró bizonyitványával igazolva van.

A vállalkozónak kötelessége a szesztermelésre szükséges anyagok tekintetében netalán bekövetkezett rossz termésről, aratás után azonnal, a pénzügyi hatóságnak jelentést tenni s a fentebb emlitett bizonyitványt beszolgáltatni.

Az olyan szeszfőzde, mely szeszfőzésre czukorüledéket használ, mezőgazdaságinak csak abban az esetben tekinthető, ha a czukorüledék az eme szeszfőzdével összefüggő mezőgazdaság által

---

[1]) Az a követelmény, hogy a szeszfőzde a vele összefüggésben levő mezőgazdaság terményeiből nyerje kizárólag vagy legnagyobb részben a szesztermeléshez szükséges anyagokat, mindig a szeszfőzdének az illető termelési időszakba eső egész üzleti időtartam alatt történt szesztermelésre vonatkozik és nem értelmezhető ugy, hogy a szeszfőzde a termelési időszakba eső minden egyes havi bejelentési időszakban kizárólag vagy legnagyobb részben a vele összefüggésben levő mezőgazdaság terményeit köteles feldolgozni. (1902. évi 57.543. szám.)

a szeszfőzés czéljára szolgáltatott anyagokhoz csak mint pótlék adatik.[1] [2] [3])

A naponkénti átlagos alkoholtermelés (a törvény 5. §-ának 2. *b*) pontja) akként határoztatik meg, hogy az egyes havi bejelentési időszakban termelt alkoholmennyiség az ugyanabban a havi bejelentési időszakban volt tényleges üzleti napok számával elosztatik.[4] Valamely mezőgazdasági szeszfőzde tehát egyes üzleti napokon 7 hektoliternél több alkoholt is termelhet, és csak a havi bejelentési időszak egyes napjaira eső átlagos termelés nem haladhat meg 7 hektolitert.

Ha a termelésnek e legnagyobb határa csak egy bejelentési időszakban is átlépetnék, a szeszfőzdétől a mezőgazdasági szeszfőzdék számára engedett kedvezmények megvonatnak.[5]

Az évi üzleti időtartam tekintetében a mezőgazdasági szeszfőzdék, tekintet nélkül arra, hogy sajtolt élesztőt is készitenek vagy sem, nincsenek ugyan korlátozva, de egy-egy termelési időszak alatt 1680 hektoliternél (a törvény 5. §-ának 2. *c)* pontja) többet, a kedvezmény különbeni megvonásának terhe mellett, egy mezőgazdasági szeszfőzde sem termelhet.

Az olyan szeszfőzde, mely egy nem a mezőgazdaságiak közé sorozott (ipari) szeszfőzdével oly összefüggésben áll, hogy az utóbbival egy fedél alatt van, vagy attól nyeri a mozgató, illetve gőzerőt, a mezőgazdaságiak közé nem sorozható. (Végr. ut. 2. §. II. pontja.)

III. A szeszfőzdével összefüggő mezőgazdaság ismertető jelei.

1. Azok a földterületek, melyek nem tartoznak egy és ugyanazon mezőgazdaság birtokállományához,[6] az illető szeszfőzde napi átlagos alkoholtermelése és a szeszfőzdével összekötött mezőgaz-

[1]) A fogyasztási adó alá eső mezőgazdasági szeszfőzdék a törvény 30. §-a I. és II. pontjában emlitett anyagok közül csakis a mezőgazdasági terményt képező anyagokat (burgonyát, árpát, kukoriczát, rozsot, zabot, répát stb.) dolgozhatnak fel és az ilyenféle anyagok feldolgozása tekintetében csupán a törvény 5. §-ának 2. *a*) pontjában meghatározott korlátozás alá esnek. Ezen anyagokon kivül a fogyasztási adó alá eső mezőgazdasági szeszfőzdék — a végr. ut. fenti rendelkezése értelmében — még czukorüledéket is, de csak pótlékként dolgozhatnak fel.

[2]) Czukorüledék pótlékként nemcsak akkor dolgozható fel, ha a szeszfőzdével kapcsolatos mezőgazdasághoz tartozó földterületen köztudomású rossz termés volt, hanem más esetekben is. (1901. évi 97.065. sz.)

[3]) Keményitőt mezőgazdasági szeszfőzdék még pótlékként sem dolgozhatnak fel. (1900. évi 38.924. szám.)

[4]) Lásd a 19. oldalon levő 1. jegyzetet.

[5]) A szeszfőzde részére meghatározott legnagyobb napi átlagos alkoholtermelés még a legcsekélyebb mérvben sem léphető túl, mert különben a szeszfőzde elveszíti mezőgazdasági jellegét és a jutalomhoz való igényjogosultságát. sőt még a már felvett jutalmi összegeket is vissza köteles fizetni. (1889. évi 32.537. sz. körr.)

[6]) A szeszfőzde és ennek az átlagos napi termelés arányában számitásba veendő, mezőgazdasági művelés alatt levő földterületek, egy és ugyanazon mezőgazdaság birtokállományához tartozóknak akkor tekinthetők, ha ugyanazon telekjegyzőkönyvben foglaltatnak.

daság földterülete közötti arány meghatározásánál csak abban az esetben vehetők tekintetbe, ha azoknak a gazdasági épületektől (istállóktól, csüröktől) való távolsága 8 kilométert, a szeszfőzdétől való távolsága pedig szántóföldeknél 8 kilométert, réteknél, valamint a szeszfőzdével nem ugyanazon adóközségben fekvő legelőknél 10 kilométert meg nem halad.

Ha valamely egy és ugyanazon vállalkozó által művelt összefüggő földterületen több ponton lennének gazdasági épületek (tanyák, majorok), ez nem akadályozza azt, hogy az egész földterület egy mezőgazdasági üzemhez tartozónak tekinthessék.

A távolság a földrészletekhez a gazdasági épület, illetve a szeszfőzde kapujától a legrövidebb kocsi- vagy marhahajtó-út mentében mérendő.

A szövetkezetek által üzletben tartott szeszfőzdéknél a szeszfőzde és a hozzátartozó földterületek közötti távolságra vonatkozó fentebbi határozmányok nem nyernek alkalmazást.

2. Abban az esetben, ha a szeszfőzde és a mezőgazdaság vállalkozója nem egy és ugyanaz a személy, és előbbi a szesztermelésnél nyert moslékot a szeszfőzdével összefüggő mezőgazdaságnak takarmányként nem adja át, hanem azzal saját vagy idegen számlára marhát hizlal és csak az ezen marháktól származó trágyát engedi át a szeszfőzdével összefüggő mezőgazdaság részére: az e marhák számára rendelt istállók a szeszfőzdétől 8 kilométernél távolabb nem lehetnek.

3. Ha az a mezőgazdaság, melynek a szeszfőzdével való összeköttetésére alapittatik a kedvezményre vonatkozó igény, egészben haszonbérleti tárgyat képez, elegendő, ha a haszonbérlet csupán az illető szesztermelési időszakra terjed ki, de csak abban az esetben, ha

a) a szeszfőzde a haszonbérlet tárgyát képező mezőgazdasággal való összeköttetése alapján már a közvetlenül megelőző szesztermelési időszakban jutalmat élvezett és ha

b) a haszonbérlőnek a haszonbérleti szerződésben egyuttal a mezőgazdaságnak az illető szesztermelési időszakban szeszfőzésre felhasználandó nyers anyagot szolgáltató aratása, illetve ennek eredményei is átengedtetnek, úgy, hogy ha például az 1899/1900. évi időszakról lenne szó, az alatt az 1899. évi aratás lenne értendő.[1])

[1]) Ha a földtulajdonossal a haszonbéri szerződés nem csupán egy, hanem több évre köttetett meg: ebben az esetben szintén megkivántatik az, hogy a mezőgazdasági szeszfőzdék számára biztositott jutalom iránt a folyó termelési időszakra igényt bejelentett szeszfőzde vállalkozója az illető évi aratásnál nyert nyers anyagoknak szeszfőzési czélokra való átengedését beigazolja, de nem kivántatik annak igazolása, hogy a közvetlenül megelőző termelési időszakban is a szeszfőzde a mezőgazdasággal való összeköttetése alapján jutalmat élvezett, mert ez a végr. utasitásnak e helyen közölt rendelkezése értelmében csak abban az esetben kivántatik meg, ha a szeszfőzdével kapcsolatba hozott mezőgazdaságra vonatkozó haszonbérleti szerződés csupán csak azon egy termelési időszakra hatályos, a mely időszakra nézve a szeszfőzde vállalkozója a jutalmat igényli.

Ugyanez a haszonbérleti időtartam elegendő akkor is, ha a szeszfőzde képezi a haszonbérlet tárgyát.

Minden más esetben az illető haszonbérleti szerződésnek legalább két egymás után következő évre kell terjednie s ebbe a két évbe essék az az időszak is, melyre kiterjedőleg a jutalom igénybe vétetik.

4. Ha a szeszfőzést és a mezőgazdaságot, melyre a jutalomra való igény van alapitva, nem egy és ugyanaz a személy üzi: közöttük az illető szesztermelési időszakra kihatólag kell, hogy oly jogviszony álljon fenn, melynek alapján a mezőgazdaságra vállalkozó személy a szeszfőzésre szükséges és kizárólag vagy legalább legnagyobb részben, az emlitett mezőgazdaság terményeit képező anyagokat, például a burgonyát, a szeszfőzde részére, a szeszfőzde vállalkozója viszont a szesztermelésnél nyert moslékot mint takarmányt, vagy legalább az általa ezen a moslékon saját vagy más számlájára tartott marháktól származó trágyát a mezőgazdaság részére átadni köteleztetik.

Ennek a jogviszonynak a szövetkezetek által üzletben tartott szeszfőzdék és a szövetkezet egyes tagjai által üzött mezőgazdaságok között a szövetkezeti szerződésben kell kifejezést nyernie. (Végr. ut. 2. §. III. pontja.)

IV. A mezőgazdasági szeszfőzdék közé való soroztatásra vonatkozó igény bejelentése.

1. A ki igényt tart arra, hogy valamely szeszfőzde a mezőgazdaságiak közé soroztassék, tartozik ebbeli igényét, — a mennyiben az csak a jutalom elnyerésére és nem egyuttal a kisebbik adótétel mellett való alkoholtermelésre vonatkozik, mely tekintetben a kisebbik adótétel mellett termelhető alkohol egyénenkinti felosztásáról szóló törvény rendelkezései mérvadók, — az üzletnek az illető termelési időszakban való megkezdése előtt legalább négy héttel az illetékes pénzügyigazgatóságnál irásban bejelenteni [1])

2. A szeszfőzési üzletnek a jutalom elnyerésére vonatkozólag megszabott négyheti bejelentési időszak előtt való megkezdése a mezőgazdasági szeszfőzdék részére biztositott jutalomra való igény elvesztését nem vonja ugyan maga után, de ebben az esetben a jutalom csak azon alkoholmennyiség után adatik, a mely attól a

---

[1]) E szerint tehát különbség teendő, hogy a mezőgazdasági szeszfőzdék közé való soroztatásra vonatkozó igénybejelentés a kisebbik adótétel mellett termelhető alkoholmennyiségben való részesedésre, vagy a kedvezmény (jutalom) elnyerésére vonatkozik-e? Ha az igény a jutalom elnyerésére vonatkozik, ez a fentebbi módon jelentendő be.

A kisebbik adótétel mellett termelhető alkoholmennyiségben való részesedésre vonatkozólag az újonnan keletkező mezőgazdasági szeszfőzdék ellenben igényüket legkésőbben az illető felosztási (termelési) időszak kezdetét megelőző év október hó első napjáig tartoznak az illetékes pénzügyigazgatóságnál bejelenteni. (Lásd az 1900. évi IX. t.-cz. 2. §. 8. bek. a 9. oldalon.)

naptól fogva, melyen a szeszfőzdének a mezőgazdaságiak közé való soroztatásáról szóló hivatalos értesités kiadatott, illetve mely a bejelentés benyujtásától számitandó négy heti időszak lefolyta után termeltetett.[1])

3. A mezőgazdasági szeszfőzdék közé való sorozás iránti igény bejelentésének tartalmaznia kell:

a) a község nevét, melyben a szeszfőzde létezik és a szeszfőzde összeirási számának megjelölését;

b) a szeszfőzde tulajdonosának és vállalkozójának nevét;

c) határozott megjelölését azon egyes mezőgazdaságnak, melylyel a jutalomra igényt tartó szeszfőzde összefügg;

d) ezen mezőgazdaság vállalkozójának és

e) tulajdonosának nevét, a mennyiben pedig a valamely mezőgazdaságban egyesitett összes földterületek nem egy és ugyanazon személy tulajdonát képeznék, az összes tulajdonosoknak nevét;

f) az egyes földterületek (szántóföldek, rétek és legelők) nagyságát egyenként és összesen;

g) a szeszfőzdében előreláthatólag feldolgozandó anyagok nemét;

h) megjelölését annak, hogy ezek az anyagok előreláthatólag honnan szándékoltatnak beszereztetni;

i) nyilatkozatot arra nézve, hogy vajjon a szeszfőzde mellett vagy a mezőgazdaság területén levő istállók elegendők-e arra, hogy azokban a naponkint kifőzendő czefremennyiségnek minden egyes hektoliterje után legalább 1 darabbal számitott marhaállomány (ökör, bika, tehén) vagy legalább 10 darab sertés vagy juh beállittathassék;

k) abban az esetben, ha a szeszfőzést és a szeszfőzdével összekötött mezőgazdaságot nem egy és ugyanaz a személy üzi, a szerződésen alapuló azon jogviszony megjelölését, mely egyrészről a szeszfőzde, másrészről a mezőgazdaság vállalkozója között a szeszfőzéshez szükséges anyagokra, valamint a szeszfőzés útján nyert moslékra, illetve az ezen moslékon saját vagy idegen számlára tartott marhák trágyájára nézve fennáll.

A szövetkezetek által üzletben tartott szeszfőzdékre vonatkozó

---

[1]) A jutalom abban az esetben jár azon alkoholmennyiség után, a mely a szeszfőzdének a mezőgazdaságiak közé való soroztatásáról szóló hivatalos értesités kiadásának napjától fogva termeltetett, ha ez a nap az igénybejelentés benyujtásától számitott négy heti időtartamba bele esik; ellenben ha ez a nap az emlitett négy heti időtartamon kivül esik, ez esetben a jutalom azon alkoholmennyiség után jár, mely az igénybejelentés benyujtásától számitandó négy heti időszak lefolyta után termeltetett. Például: ha a jutalom iránti igény október hó első napján jelentetett be, és a szeszfőzési üzlet ugyanezen hó 15-én kezdetett meg, ez esetben ha a pénzügyigazgatóságnak a szeszfőzdének a mezőgazdaságiak közé való soroztatásáról szóló hivatalos értesitése ugyanazon október hónap 16-án adatott ki, a jutalom az ezen naptól fogva termelt szesz után jár; mig ha pl. az emlitett értesités csak a következő (november) hónap 10-én adatott ki, a jutalom az október hó 29-től fogva termelt alkoholmennyiség után jár.

bejelentésnek a *c*), *d*), *e*) és *f*) pontokban foglalt adatokat a szövetkezet minden egyes tagjának mezőgazdaságára kiterjedőleg kell tartalmaznia. (Végr. ut. 2. §. IV. pontja.)

V. A mezőgazdasági szeszfőzdék közé való soroztatás iránti igényjogosultság beigazolása.

A bejelentésnek felszerelve kell lennie:

a) telekkönyvi kivonatokkal a szeszfőzdére és az ezzel összefüggő mezőgazdasági földterületre, illetve a szövetkezetek által üzletben tartott szeszfőzdéknél a szövetkezet tagjainak a szeszfőzdével összefüggő mezőgazdaságaira vonatkozó tulajdonjogi viszony beigazolása végett. — A mennyiben a szeszfőzde a telekkönyvben kitüntetve nem lenne, az illetékes községi elöljáró bizonyitványával a szeszfőzde tulajdonjogi viszonyára nézve;

b) kataszteri birtokivek kivonataival az egy meghatározott mezőgazdasággá egyesitett földterületekre nézve, a mennyiben a telekkönyvek az egyes földterületek térnagyságát és a tényleges mivelési ágakat (szántók, rétek, legelők) nem tüntetik ki.

A kataszteri birtokiv-kivonatok, valamint a telekkönyvi kivonatok (*a*) későbbi termelési időszakokban is érvényeseknek tekintetnek abban az esetben, ha azokra újabbi használatbavételök idejében az illetékes kir. adóhivatal, illetve telekkönyvi hivatal azon bizonyitványa van rávezetve, hogy az azokban felsorolt adatokra nézve időközben változás nem állott be.[1]) A szövetkezetek által üzletben tartott szeszfőzdéknél ezen igazolásnak a szövetkezet valamennyi tagjainak mezőgazdaságára kell kiterjeszkednie;

c) az illetékes községi elöljáró arra vonatkozó bizonyitványával, hogy a szeszfőzde az egy meghatározott mezőgazdasággal, illetve a szövetkezet tagjainak egyes mezőgazdaságaival oly öszszefüggésben van, hogy:

aa) a szeszfőzde részére a szesztermelésre szükséges anyagokat kizárólag, vagy legalább is legnagyobb részben a vele összefüggésben levő mezőgazdaságban egyesitett földterületek, illetve a szövetkezet tagjai által üzött mezőgazdaságok terményei szolgáltatják;

bb) a szeszfőzde viszont a vele összefüggő mezőgazdaság javára a szesztermelésnél nyert moslékot mint takarmányt, vagy legalább az általa ezen a moslékon saját vagy idegen számlára hizlalt marháktól származó trágyát engedi át.

Az esetre, ha a szeszfőzde és a mezőgazdaság vállalkozója nem egy és ugyanaz a személy, a *bb*) alatti pontban emlitett ténykörülmények bizonyitékaiként a közöttük a moslékra, illetve trá-

---

[1]) Ezek a bizonyitványok az illető adóhivataltól, illetve telekkönyvi hivataltól a pénzügyigazgatóság által hivatalból szerzendők be. A hivatalból beszerzendő ezen bizonyitványok (igazolási záradékok) bélyegilletékmentesek. (1902. évi 67.402. sz. körr.)

gyára nézve fennálló szerződés határozmányai szolgálnak (IV. 3. pont *k)* betűje). Arra az összefüggésre nézve, mely a valamely szövetkezet által fentartott szeszfőzde és a szövetkezet tagjainak egyes mezőgazdaságai között fennáll, a szövetkezésre vonatkozó szerződésnek kell, hogy a felvilágositást megadja;

d) a fentebb III. 1. és 2. pont alatt emlitett esetekben az illetékes községi elöljárónak arról szóló bizonyitványával, hogy a földterületeknek a gazdasági épületektől, illetőleg a földterületeknek a szeszfőzdétől és a marhaistállóknak a szeszfőzdétől való távolsága az idézett pontok alatt meghatározott viszonyoknak megfelel;

e) az istállók terjedelmeire vonatkozó hiteles kimutatással;

f) az esetleg fenforgó bérleti illetve haszonbérleti viszonyok beigazolására az illető szerződéseknek az aláirásokra nézve hitelesitett eredeti példányaival vagy ezek hitelesitett másolataival.

A pénzügyigazgatóságok felhatalmaztatnak, hogy méltánylást érdemlő esetekben a névaláirások hitelesitésétől egyelőre abban az esetben eltekinthessenek, ha az illető fél hiteles alakban kiállitott jogérvényes nyilatkozattal kötelezi magát, hogy a jutalomról való lemondás terhe alatt a hitelesitést három hónapot meg nem haladó időszak alatt pótolandja.

Ha a szeszfőzést nem a mezőgazdaságra vállalkozó űzi, a közte és a szeszfőzde-vállalkozó között fennálló viszony szabályozása iránt kötött szerződés kell, hogy határozott intézkedést tartalmazzon arra nézve, hogy a szeszfőzde a szeszfőzésre szükséges nyers anyagokat kizárólag, vagy legalább is legnagyobb részben az előbb emlitett mezőgazdaság terményeiből nyeri; hogy másrészről a szeszfőzésnél nyert moslékot takarmányként., vagy legalább az általa ezen moslékon saját vagy idegen számlára tartott marháktól származó trágyát, az illető mezőgazdaságnak szolgáltatja;

g) szövetkezetek által üzletben tartott szeszfőzdéknél a szövetkezési viszonyra vonatkozó szerződéssel. (Végr. ut. 2. §. V. pontja.)

VI. A mezőgazdasági szeszfőzdék közé való soroztatásra vonatkozó igénybejelentés elintézése.

1. Ha a bejelentés az előirt összes bizonyitékokkal felszerelve idejekorán megtétetett, és ha a szeszfőzdének a mezőgazdaságiak közé való soroztatására megkivánt feltételek teljesitve vannak, akkor az illető szeszfőzde mezőgazdaságinak elismertetik, és részére a törvény 5. §-ában foglalt kedvezmény az illető termelési időszakra nézve megadatik.

2. Ha az igénybejelentés nem minden szükséges bizonyitványnyal lenne felszerelve, vagy azok hiányosak volnának: a bejelentés figyelembe nem vétetik s beadójának visszaadatik.

A pénzügyigazgatóságnak kötelessége minden ilyen bejelentvényt haladék nélkül elintézni és az indokokat, melyeknél fogva a kedvezmény megadható nem volt, a végzésben részletesen és tüzetesen felsorolni.

Ha a bejelentvény hiányai az értesitést követő négy hét alatt utólagosan pótoltatnak, az újabb beadványt a pénzügyigazgatóság saját hatáskörében intézi el. (Végr. ut. 2. §. VI.) pontja.

VII. A mezőgazdasági szeszfőzdéknek engedett kedvezmény visszavonása.

Ha utólagosan kitünnék, hogy a mezőgazdaságiak közé való sorozás iránt a szeszadótörvény 5. §-ának 2. *a*) pontjában megszabott feltétel már eredetileg hiányzott, vagy hiánya utólagosan állott be, vagy a szeszfőzdének üzletterjedelme az üzleti időszak bármely egyes havi bejelentési időszakában a szeszadótörvény 5. §. 2. *b*) pontjában megszabott legmagasabb naponkénti alkoholtermelést meghaladta, vagy végre, ha a szeszadótörvény 5. §. 2. *c*) pontjában megszabott legnagyobb termelés be nem tartatik: a megadott kedvezmény, függetlenül a törvényszerű büntetéstől (a törvény 91. §-a), visszavonatik.

Ez esetben köteles a szeszfőzde azt a jutalmat, melyben részesittetett, az államkincstárnak megtériteni.

A szeszadó ellenőrzésével megbizott pénzügyi közegeknek kötelessége a felett őrködni, hogy a mezőgazdasági szeszfőzdék közé való soroztatás összes feltételei meglegyenek. (Végr. ut. 2. §. VII. pontja.)

6. §.

Jutalom és adóvisszatérités a szesz kivitelénél.

Ha szesz, melyet adó terhel, az adó leirásának igénybevételével hordókban vagy más tartályokban és legalább is egy hektoliter mennyiségben a vámvonalon át kivitetik: literenként annak minden hektoliterfoka után 10 fillérnyi kiviteli jutalom engedélyeztetik.[1])

Likőrnek a vámvonalon át való kivitelénél, ha a küldemény hordókban vagy palaczkokban legalább is 25 litert tartalmaz: a kiviteli jutalom literenként $3^1/_2$ fillérrel számittatik. Egy és ugyanazon csomag azonban csak egyenlő nagyságú és alakú palaczkokat tartalmazhat.

---

[1]) Denaturált szesz után, mely a vámvonalon át kivitetik, jutalom nem jár (1902. évi 87.725. szám.)

A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy az osztrák pénzügyministerrel egyetértve a kiviteli jutalmakat időlegesen vagy állandóan leszállithassa, avagy a kiviteli jutalmak engedélyezésére vonatkozó határozmányokat teljesen is hatályon kivül helyezhesse, mihelyt más oly országok, melyek a szeszkivitelnél jelenleg jutalmakat engedélyeznek, ezeket a jutalmakat mérséklik vagy megszüntetik.

Az olyan szesz után, melyet adó nem terhel, ha legalább 50 liter mennyiségben a vámvonalon át kivitetik, a fennebbi jutalmon kivül minden liter alkohol után adóvisszatérités fejében 45 fillér[1]) engedélyeztetik.

Ez az adóvisszatérités utalványok útján történik, melyek a kiviteltől számitott 6 hónap mulva válnak esedékessé.

7. §.

Az évi összes jutalmak legnagyobb összege.

1. Az egy-egy termelési időszak alatt az osztrák-magyar vámvonalon át kivitt égetett szeszes folyadékok után a megelőző 6. §. szerint járó jutalmak egészben két millió (2,000.000) koronát meg nem haladhatnak.

2. Égetett szeszes folyadéknak a vámvonalon át való kivitelénél a 6. §-ban megállapitott tételek szerint járó jutalomnak csak fele utalványoztatik ki.

Ha az illető termelési időszakban kivitt alkoholmennyiség a jutalmi tételek szerint számitva a fennebbi maximális összegnél (1. pont) nem vesz igénybe nagyobb összeget: a jutalom másik fele a termelési időszak végén kifizettetik.

Ha azonban az illető termelési időszakban kivitt alkoholmennyiség nagyobb összeget venne igénybe: kiszámittatik, hogy a jutalmak maximális összegéből mennyi esik a kivitt alkoholmennyiség minden hektoliterjére.

E kiszámitásnál a likőrre nézve literenként $3^1/_2$ fillérrel megállapitott jutalmi tételnek megfelelő alkoholmennyiség a százas fokú szeszmérő szerint 35 fokkal vétetik számba.

Ha az igy kiszámitott összeg nagyobb mint a jutalom fele, vagyis hektoliterfokonként 5 fillérnél többet tesz:

---

[1]) Az 1901. évi XIII. t.-cz. 1. §-a alapján.

az emez összeg és a már nyujtott féljutalom közötti különbözet a teljes jutalmi tétel erejéig a termelési időszak lejártával a kivitelt eszközlött feleknek pótlólag kifizettetik. Ha pedig a kivitt alkoholmennyiség után hektoliterfokonként mutatkozó összeg kisebb, mint az 5 fillérrel már nyujtott jutalom: a kivitelt eszközlött felek kötelesek a már felvett és a tényleg járó jutalom közötti különbözetet az államkincstárnak az ebbeli értesités vételétől számitott 14 nap alatt végrehajtás terhe mellett megtériteni.

8. §.

A szeszadó iránti illetékesség.

Sem az a kérdés, hogy fizetendő-e az 1. §-ban meghatározott adó, vagy sem? sem az adó mérvének meghatározása, birósági eljárás tárgya nem lehet.

9. §.

A szeszadóbeli hátralékok.

A le nem fizetett szeszadó azon módon hajtandó be, mint egyéb állami adók.

Csőd esetében a szeszadó a többi állami adóval egy osztályba sorozandó.[1])

10. §.

Segédkezés a megadóztatás keresztülvitelénél.

A községi előljáróságok kötelesek a jelen törvény határozmányainak végrehajtására hivatott közegeknek hivatalos eljárásukban kivánatukra haladék nélkül segédkezet nyujtani.

A községi előljáróságnak erre kirendelt közege köteles eme hivatalos eljárásnál folytonosan jelen lenni, kihágás vagy szabályellenesség esetében a felvett tényleirást vagy leletet, a kihallgatási jegyzőkönyveket és a vizsgá-

[1]) Lásd a törvény 74. §-ánál, illetve a végr. ut. 30. §. 5. pontjánál felvett jegyzetben közölt 1900. évi 34.514. sz. körrendeletet. (P. K. 14. szám.)

lathoz tartozó minden egyéb okmányt és segédiratot szintén aláirni és egyáltalában mindenben törvényes segélyt szolgáltatni.

A vasuti és gőzhajózási vállalatok kötelesek a pénzügyminister rendelkezéséhez képest égetett szeszes folyadékoknak általuk közvetitett szállitásáról kimutatásokat szolgáltatni.

A fogyasztási adó alá eső szeszfőzdék, illetőleg valamely szesz-szabadraktár, vagy szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitó közelében fekvő s a pénzügyigazgatóság által megjelölendő vasuti és gőzhajózási állomások kötelesek az ott feladásra kerülő égetett szeszes folyadékokat tartalmazó küldeményekről a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 4. sz. alatti minta szerinti kimutatást vezetni, a melybe minden egyes küldemény, abban a sorrendben, a mint továbbitás végett feladatik, bevezetendő.

A kimutatás havonként lezárandó és ahhoz a pénzügyigazgatósághoz, melynek kerületében a vasuti vagy gőzhajózási állomás fekszik, legkésőbben a következő hó 10-ik napjáig beküldendő.

A kimutatásokhoz szükséges ürlapokat az illető vasuti és gőzhajózási állomásoknak kivánságukra a pénzügyigazgatóság díj nélkül szolgáltatja ki.

A pénzügyigazgatóság ezeket a kimutatásokat az illető szeszfőzde, illetőleg szabadraktár feljegyzéseivel összehasonlitani köteles annak megállapitása céljából, hogy ezen vállalatokból nem szállittatott-e el több szesz, mint a mennyi a hivatalos feljegyzések szerint kimutatva van.[1]) (Végr. ut. 3. §.)

11. §.

Elévülés.

A szeszadó elévül, ha annak beszedése, vagy biztositása öt éven át nem szorgalmaztatott.[2])

---

[1]) Ezen kimutatások annak megállapitására is felhasználhatók, hogy az illető vállalatokból nem került-e több alkohol elszállitásra, mint a mennyi a bejelentési lajstrom és a fogyasztási adóról vezetett számadások adatai szerint erre a czélra bejelentve lett.

[2]) Az adó elévülésének kérdése felett végső fokon való határozás az 1896. évi XXVI. t.-cz. 82. §. II. értelmében a m. kir. közigazgatási biróság hatáskörébe tartozik.

12. §.

Felelősség a fennálló szabályok teljesitéseért.

Ha valamely adókövetelés a fennálló szabályok szem elől tévesztése folytán veszendőbe megy: az, kit a mulasztás terhel, az államkicstárnak az okozott kárért felelős.

13. §.

Az adóra vonatkozó személyes fizetési és kezességi kötelezettség.

1. A termelési adó és a sajtolt élesztő utáni adó fizetésére a szeszfőzde vállalkozója, és jövedékcsonkitás esetében az üzletvezető van kötelezve a vállalkozónak közvetlen szavatossága mellett.

2. A fogyasztási adó fizetésére kötelezve van:

a) az, ki a szeszt szabad rendelkezésre átveszi; jövedékcsonkitás esetében a szeszfőzde, illetve a szabadraktár üzletvezetője, a vállalkozónak közvetlen szavatossága mellett;

b) az, ki szeszt, tudva azt a körülményt, hogy az a fogyasztási adó alól törvényellenesen elvonatott, magához vesz.

14. §.

Az adó fizetésére kötelezett két vagy több személy kötelezettségének terjedelme.

Ha a 13. §-ban emlitett esetekben két vagy több személy van az adó fizetésére kötelezve, eme kötelezettség őket egyetemlegesen terheli.

15. §.

Dologi kezesség a fogyasztási adóért.

A fogyasztási adó a szeszt mindaddig terheli, mig az az üzleti helyiségekben (24. §.), vagy szabadraktárban, vagy hivatalos zár alatt, vagy az üzleti helyiségekből valamely szabadraktárba való szállitás alatt vagy meg-

forditva, vagy kivitelre irányuló szállitás alatt áll, és minden más magánjogi czímből származó igényt megelőz.[1])

A szesz emez esetek egyikében sem juthat szabad forgalomba magánjogi czímből eredő igény alapján mind-addig, mig az azt terhelő fogyasztási adó le nem fizettetett vagy nyujtott hitel esetében előirva nem lett.

16. §.

Harmadik személy irányában, ki a fogyasztási adó fizetésére nincsen különben is kötelezve, a szesz a le nem fizetett fogyasztási adó beszedése czéljából következő esetekben vétethetik igénybe, és pedig:

a) az ellen, a ki a szeszt a fogyasztási adó fizetésére kötelezett személy nevében és előnyére, avagy az attól arra nézve nyert zálogjog alapján birja;

b) az ellen, kitől a fogyasztási adó fizetésére kötelezett személy jogositva van a tárgyat tulajdoni keresettel polgári peres uton visszakövetelni;

c) az ellen a birtokos ellen, ki a szesz megszerzésénél alapos gyanut kellett hogy meritsen arra nézve, hogy a tárgy a fogyasztási adó alól törvényellenesen elvonatott.

17. §.

Ha az olyan szesz birlalója, mely után a fogyasztási adó még nem fizettetett le, arra zálogjogot szerzett: ő e zálogjogot a fizetetlen fogyasztási adó lerovása előtt nem érvényesitheti, ha a zálogjog megszerzésénél tudta, vagy alapos gyanut kellett, hogy meritsen arra nézve, hogy az égetett szeszes folyadék a fogyasztási adó fizetése alól törvényellenesen elvonatott, vagy hogy az után a zálogjog megszerzése idejében a fogyasztási adó még nem fizettetett le.

---

[1]) **A pénzügyministerium 1890. évi február hó 5-én 82.617/889. sz. a. kelt rendeletével meghagyta a pénzügyigazgatóságoknak, hogy utasitsák az alattas pénzügyőri közegeket, hogy mindazon esetekben, midőn tudomást szereznek arról, hogy a fogyasztási adóval terhelt szeszes folyadékok birói úton lefoglaltatnak, az adóra nézve fennálló elsőbbségi igényt mindig az árverés megkezdése előtt az illető birósági kiküldöttnél jelentsék be.**

18. §.

Az olyan szesz, melynél az államkincstárnak a le nem fizetett fogyasztási adóra való igénye fenforog, a fogyasztási adó lefizetése esetében a birlalónál hagyatik.

Ha azonban a birlaló a fogyasztási adót nem fizeti le: a fogyasztási adó alá eső égetett szeszes folyadék annak költségén hivatalos őrizet alá veendő s abban az esetben, ha a fogyasztási adó lefizetése a hivatalos őrizet alá vétel napjától számitott három hónapon belül be nem következik, nyilvánosan elárusittatik.

A befolyt vételár a fogyasztási adónak és az őrizet és elárusitás költségeinek levonása után a jogositottnak kiszolgáltattatik.

MÁSODIK FEJEZET.

Általános szabályok az adó biztositása iránt.

19. §.

Az üzleti helyiség leirása és a műeszközök és tartályok jegyzéke.

A ki égetett szeszes folyadékot termelni vagy ezt lepárolás útján tisztitani vagy alkoholtartalmu italokat lepárolás útján késziteni szándékozik: köteles az üzleti helyiségek leirását és az üzleti műeszközök jegyzékét, illetőleg az üzletbejelentést a kiszabott határidő alatt (40. és 49. §§.) benyujtani.[1] [2]

Ezek a határozmányok, valamint a 21. §., a 22. §. 1. pontjának, továbbá a 24. és 28. §-ok határozmányai, a sörfőzdék kivételével az olyan üzleti vállalkozásokra nézve is hasonszerű alkalmazást nyernek, a melyekben lisztes anyagokból, keményitő lisztből, növényi rostokból (Cellulose), csicsókából (Topinambour), répából, czukor-

[1]) Közvetlen tüzelésű üsttel biró főzőkészülékkel berendezett szeszfőzdék üzletbe hozatala iparhatósági engedélyhez kötve nincsen. (Kereskedelmi ministeri rendelet 1889. évi 80.709. sz. P. M. R. 1891. 102.994. sz.)

[2]) A bejelentés mintájára nézve lásd a végr. ut. 9. §-át és a szeszadó iránti »oktatás« 13. §-át (e résznek 1. sz. mellékletében.)

üledékből, szörpből és más magasabb czukortartalmú folyadékokból czefre készittetik és erjesztetik, de szesz nem termeltetik.

20. §.

A lepároló készülékek bejelentése.

A 19. §-ban emlitett eseteken kivül is a lepároló készülékek, valamint az azokhoz tartozó hütőkészülékek birtoklása a birtokos által az illetékes pénzügyi közegnek irásbelileg vagy szóbelileg a megszerzéstől számitandó 48 óra alatt bejelentendő és a bejelentés megtörténtét tanusitó igazolvány a pénzügyi közegtől átveendő.

Az ilyen készülékek külföldről való behozatalának ellenőrzése rendelet útján fog szabályoztatni.

Mindazok, a kik ilyen készülékek előállitásával foglalkoznak, kötelesek a nálok a jelen törvény életbeléptetése idejében készletben levő készülékeket 8 nap alatt, és az emlitett időpont után előállitandó készülékeket azok elkészitésétől számitandó 48 óra alatt az illetékes pénzügyi közegnél irásban bejelenteni és ennek megtörténtéről az emlitett pénzügyi közegtől igazolványt beszerezni.

Jövőre minden lepároló készüléken a készitő neve és lakhelye megfelelő módon kitüntetendő.

Ezeknek a készülékeknek birtokosai azokat sem egészben, sem azoknak egyes részeit másnak mindaddig át nem adhatják, mig az átvevő nevét és lakhelyét, az átadandó készülék vagy egyes alkatrész pontos megjelölése mellett az illetékes pénzügyi közegnek be nem jelentették és a bejelentés megtörténtét tanusitó bizonyitványt attól át nem vették.

E bejelentéstől a gyógyszerészek csak azokra a lepároló készülékekre nézve vannak felmentve, melyeknek ürmérete egy liternél nem nagyobb, vagy melyek nem fémből, hanem más anyagból készitvék.[1])

---

[1]) Gyógyszerészeknek fémből készült egy liternél nagyobb, de 25 liternél kisebb ürméretű lepároló készüléke a pénzügyőri közegeknél bejelentendő ugyan, azonban a szeszadótörvény 71. §-a értelmében a bejelentett lepároló készülék csak akkor veendő hivatalos zár alá és csak akkor követelhető a gyógyszerészektől, hogy ilyen lepároló készüléknek használatba vételét minden egyes alkalommal

A törvény 20. §-a alapján teendő bejelentések annál a pénzügyőri szakasznál teendők meg, a melynek kerületében a lepároló készülék birtokosa, illetőleg a lepároló készülékek előállitásával foglalkozó személy lakik.

A lepároló készülék megszerzéséről szóló bejelentésnek a birtokos nevén, foglalkozásán és lakhelyén kivül még annak a nevét és lakhelyét is tartalmaznia kell, kitől a lepároló készülék beszereztetett.

Az a pénzügyőri szakasz, melyhez valamely lepároló készülék átadásáról szóló bejelentés beérkezik, köteles erről azt a pénzügyőri szakaszt, melynek kerületében az átvevő lakik, legott értesiteni.

Hasonlóképen kötelesek a vámhivatalok a lepároló készülékeknek náluk történt minden egyes elvámolásáról azt a pénzügyőri szakaszt, melynek kerületében az átvevő lakik, azonnal értesiteni. (Végr. ut. 4. §. 1—4. bekezdései.)

21. §.

A vállalkozónak (19. §.) általános kötelezettségei az iparüzlet tekintetében.

A vállalkozó köteles iparüzletét a szeszfőzde külső részén könnyen felismerhető felirással megjelölni.

Felelős továbbá az üzleti műeszközökön és műszereken levő hivatalos jelek épségben tartásáért, és főleg köteles e jeleknek vagy mások által vagy véletlenül történt megsértését vagy teljes megsemmisitését, legfelebb 24 óra alatt attól az időponttól számitva, midőn arról tudomást szerzett, a jelzés megujitása végett a legközelebbi pénzügyi közegnek bejelenteni.

Függetlenül a 49. és 70. §§-ban a vállalkozóra rótt abbeli kötelességtől, hogy az üzletvezetőt és a felügyelő személyzetet bejelenteni tartozik, köteles a vállalkozó távolléte idejére az üzleti helyiségben tartózkodó oly egyént is kijelölni, a ki az üzleti helyiség felügyeletével megbizott pénzügyi közegek által kivánt felvilágositásokat az ő nevében megadja.

---

bejelentsék, ha azt gyógyszerek készitésén kivül még szesz lepárolásra vagy töményitésre is használják. A mennyiben tehát az ilyen lepároló készülék csupán gyógyszerek készitésére használtatnék, ez esetben csak nyilvántartásba veendő és időközönként előveendő szemletartás útján ellenőrzés gyakorlandó az iránt, hogy a bejelentett lepároló készülék szesz lepárolására nem használtatik-e? — Csakis elkövetett jövedéki kihágás esetén veendők az ilyen lepároló készülékek hivatalos zár alá.

Feltételeztetik, hogy az üzletvezető vagy ennek távollétében az, a ki a segédek és munkások felügyeletével van megbizva, a vállalkozó által eme felvilágositásoknak a vállalkozó nevében való megadására felhatalmaztatott. Ha a vállalkozó erre más valakit rendel, ezt az iparüzlet felügyeletével megbizott legközelebbi pénzügyi közegnek irásban tartozik bejelenteni.

Az üzleti helyiség leirásának, a műeszközök és műszerek jegyzékének, az adóköteles művelet bejelentésének, az üzleti akadályokról tett és más szükségessé vált jelentéseknek a benyujtásukat igazoló hivatalos bizonyitványnyal ellátott példányait az adóbárczával és a vállalat lajstromával együtt az üzleti helyiségben kell tartani oly helyen, hogy azokhoz a pénzügyi közegek könnyen hozzáférhessenek.

Ha vállalkozó egészen felhagy üzletével, tartozik ezt a most emlitett pénzügyi közegnek irásban bejelenteni, mert ama kötelezettségétől, mely szerint az üzleti helyiségeken, a műeszközökön és edényeken levő hivatalos jelekre felvigyázni tartozik, csakis akkor mentetik fel, ha az ebbeli jelentés benyujtásának megtörténtét igazoló bizonyitvány kezében van.

Ha a szeszfőzde terménye a fogyasztási adó alá esik, a pénzügyi közegek e bejelentés alapján az összes szeszkészletek mennyiségét megállapitják.

A vállalkozónak szabadságában áll a megállapitott alkoholmennyiség után a fogyasztási adót részben vagy egészben azonnal készpénzben lefizetni, vagy arra nézve az engedélyezett adóhitelt venni igénybe.

Mindkét esetben a fogyasztási adó alá eső alkoholmennyiség a vállalkozó szabad rendelkezésére bocsáttatik.

A megadózatlanul maradt alkoholmennyiség úgy kezelendő, mintha szabadraktárban volna elhelyezve.

Az üzlet teljes megszüntetéséről szóló jelentést a szeszfőzde vállalkozója vagy annak helyettese irásban, két példányban köteles a vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közegnél benyujtani. A bejelentésnek egyik példánya a benyujtás napjának rávezetése mellett a vállalkozónak visszaadatik. A másik példány a pénzügyigazgatóságnak küldetik be.

A fogyasztási adó alá eső szeszkészleteknek úgy mennyisége, mint alkoholtartalma megállapitandó. Az e tekintetben követendő eljárás, valamint az ez alkalommal a számadás zárlatával szemben felmerülő hiányokra és többletekre nézve a törvény 68. §-ában és a végrehajtási utasitás 24. §-ában foglalt határozmányok mérvadók. Ha a vállalkozó az üzlet megszüntetésekor készletben maradt szeszmennyiségek után a fogyasztási adót részben vagy egészben azonnal készpénzben lefizetni, vagy arra nézve a részére engedélyezett adóhitelt igénybe venni kivánja, ez esetben köteles az illetékes adóhivatalnál előre adófizetési, illetve hitelezési bárczát váltani.

Az illető alkoholmennyiségek csakis e bárcza alapján engedtetnek át a vállalkozónak szabad rendelkelkezésére. A vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közeg erről egyidejűleg az adó beszedésével megbizott hivatalt értesiteni köteles.

Az alkoholmennyiségek, melyek után a fogyasztási adó le nem fizettetett vagy nem hiteleztetett, a fogyasztási adó lefizetéséig vagy hitelezéséig, illetve a fogyasztási adóval terhelten való elszállitásukig, a mennyiben ez utóbbira nézve a törvényes feltételek megvannak, biztos hivatalos zár alá helyezendők.

E mennyiségekért azonban a vállalkozó a fogyasztási adónak megfelelő biztositékot is nyujthat, a mely esetben a hivatalos ellenzár mellőztetik, és a készletek hivatalos zár nélkül hagyatnak a vállalkozónál

A letett biztositék abban a mérvben lesz szabaddá, a mely mérvben a készletek megadóztatása, illetve szabadraktárba való adózatlan átszállitása, vagy a vámvonalon át való kivitele, vagy adómentes felhasználásra való elszállitása bekövetkezik.[1]) (Végr. ut. 4. §. 5—10. bekezdései.)

22. §.

Az erjesztő kádak ürméretének nagyobbitása, a termelési anyagok és a moslék eltartása, az edényeknek a földbe való beeresztése, a műeszközöknek helyükből való kimozditása, a főzési üzlethez nem tartozó műeszközöknek és edényeknek az üzleti helyiségekben való tartása.

Tilos:

1. szeszfőzésre alkalmas anyagokat beczefrézett álla-

[1]) A fentiek szerint a fogyasztási adó alá eső szeszkészletek kezelésére nézve foglalt rendelkezések csakis arra az esetre vonatkoznak, ha a vállalkozó a szeszfőzési üzlettel végképen felhagy és nem a szeszfőzési üzletnek csak egy bizonyos termlési időszakon belül ideiglenesen történő beszüntetésének esetére.

potban az üzleti helyiségekhez tartozó azon helyiségeken kivül tartani, melyekben a műszaki eljárás vagy finomitás gyakoroltatik;

2. a moslékot a főzési helyiségben tartani;

3. a czefretartó kivételével bármely más edényt, külön engedély nélkül, a földbe beereszteni;

4. a műeszközöket és edényeket — az anyaélesztőedényeknek, az élesztőedényeknek és élesztőkeverő-kádaknak kivételével — az üzleti helyiségekben a számukra kijelölt helyről kimozditani, kivéve azt az esetet, midőn ez csak rövid időre, azoknak tisztitása czéljából történik;

5. az üzleti helyiségekben az iparvállalat folytatásához nem tartozó üzleti eszközöket és edényeket tartani.

Ezeken kivül a termelési adó alá eső szeszfőzdékre nézve még tilos az üzleti helyiségekben az adó alá eső műveletre bejelentett anyagokon kivül más, szeszfőzésre alkalmas anyagokat, vagy ezeket az anyagokat beczefrézett állapotban az üzleti helyiségeken kivül tartani.

23. §.

Az edényeknek vagy műeszközöknek más czélokra való használata.

Az iparvállalat teljes megszüntetését kivéve, a czefre készitésére rendelt edényeket és főzőkészülékeket, ha ezek hivatalos zár alá helyezve nem lennének is, sem az üzleti helyiségekből eltávolitani, sem más czélra, mint a bejelentettre, használni nem szabad, mielőtt a vállalkozó ebbeli szándékát a szeszfőzde felügyeletével megbizott legközelebbi pénzügyi közegnek bejelentette és az eme bejelentésnek megtörténtét igazoló bizonyitványt kezéhez vette volna.

A főzőkészülékeknek szesztermelés czéljára való kölcsönvétele csak akkor van megengedve, ha a főzőkészülék tulajdonosa, vagyis az, a ki a főzőkészüléket kölcsön adja, a törvény 23. §-ában megszabott bejelentést (a szándékolt elszállitás iránti bejelentést) a szeszfőzde felügyeletével megbizott pénzügyőri szakasznál szóval vagy irásban megtette és a bejelentés megtörténtéről szóló hiva-

talos igazolványt kezéhez vette.[1]) Az illető főzőkészülékre vonatkozó leletjegyzék a kölcsönvevőnek szintén átadandó.

Ha a kölcsön adni szándékolt főzőkészülék más pénzügyőri szakasz kerületébe vitetik át: az a pénzügyőri szakasz, melynél a bejelentés benyujtatott, erről az illetékes pénzügyőri szakaszt, illetőleg a mennyiben a bárczázásra is más közeg leend hivatva, ezt is — a főzőkészülék megállapitott termelőképességének közlése mellett — értesiteni tartozik.

A ki a kölcsönvett főzőkészüléket használatba venni akarja, tartozik magát mindazon kötelezettségeknek alávetni, melyeket a szeszadótörvény a szeszfőzde-vállalkozókra szab.

A pénzügyőri közegek kötelesek arról mindig meggyőződni, hogy a kölcsönvett főzőkészülék a leletjegyzékkel egyezik. (Végr. ut. 5. §.)

24. §.

Az üzleti helyiség fogalma

Az üzleti helyiségekhez, melyeknek leirását a vállalkozó benyujtani köteles, tartoznak:

1. azok a helyiségek, melyekben a termelés műszaki eljárása vagy a szeszfinomitás gyakoroltatik;

2. azok a helyiségek, melyekben a készitett termény tartatik, a mennyiben azok az 1. pont alatt felsorolt helyiségektől 500 méternél távolabb nem esnek;[2])

3. minden az 1. vagy 2. pont alatt felsorolt helyiségek valamelyikével közvetlen összeköttetésben álló helyiség.

25. §.

A hivatalos zár alkalmazása. Felelősség annak épségben tartásáért.

Az iparüzlet szünetelése alatt a műeszközök hivatalos

[1]) Az e §. szerinti bejelentési kötelezettség alá a főzőkészüléknek csak az a kölcsönadása esik, mely mellett a főzőkészülék az üzleti helyiségből elszállittatik; ellenben nem tekinthető kölcsönadásnak és az emlitett bejelentési kötelezettség alá nem esik az, ha a szeszfőzdevállalkozó a szesztermelést, habár más személy anyagából és más személy számlájára saját üzleti helyiségében gyakorolja. (1901. évi 15.218. sz.)

[2]) A fent közölt rendelkezések szerint a készitett termény tartására használt csak azok a helyiségek vonhatók az üzleti helyiségek közé, a melyek a mellett, hogy a termelés műszaki eljárásának gyakorlására rendelt helyiségekkel összefüggő egy telken vannak elhelyezve, ezektől 500 méternél távolabb nem esnek. Ehhez képest az olyan helyiség, mely a szeszadótörvény 24-ik §-ának 1. pontjában megjelölt helyiségekkel, melyekben a termelés műszaki eljárása gyakoroltatik, nem ugyanazon egy telken van, fogyasztási adóval terhelt szesz tartására még abban az esetben sem használható, ha az az üzleti helyiség telkével közvetlen szomszédságban lenne is.

lepecsételés által vagy más alkalmas módon (hivatalos lezárolás által) használaton kivül helyeztetnek.

Az üzleti időn belül az üzletvezető, az üzleti időn kivül a vállalkozó, vagy ha ez a pénzügyigazgatóságnál helyettest nevezett meg, ez utóbbi felelős a hivatalos zár épségben tartásáért, ha csak be nem bizonyithatná, hogy a megsérülés neki (az üzletvezetőnek, illetve a vállalkozónak vagy helyettesének) be nem számitható véletlen eset, vagy idegen személy hibája által, kiért ő nem felelős, történt.

Mely műeszközök és mily módon helyezendők használaton kivül, azt eme műeszközök czéljához és minőségéhez képest a pénzügyi közegek határozzák meg.

Műeszközök és műszerek, melyek nem szándékoltatnak használatba vétetni, az iparüzlet folyama alatt is használaton kivül helyeztethetnek hivatalos zár alkalmazása által, ha a pénzügyi közegek ezt szükségesnek találnák.

26. §.

A hivatalos zár levétele.

Ha amaz időpontig, midőn valamely hivatalos zár alatt levő műeszköznek (edénynek) bejelentett használata megengedhető, a pénzügyi közeg annak levételére meg nem jelenik, a vállalkozó maga veheti le a hivatalos zárt.

A hivatalos zár alkalmazása tekintetében az »*oktatás*« a következő rendelkezéseket tartalmazza:

Általában.

A műeszközöknek használaton kivül helyezésénél meg kell különböztetni vajjon:

***a)* az üzlet általában, vagy pedig csak egyes műeszközöknek használata akadályoztassék-e arra az időre, melyre amaz, vagy ez be nem jelentetett; és**

***b)* vajjon a használaton kivül helyezést nem teszi-e szükségessé az üzletre bejelentett idő alatt beállott valamely olyan üzlet-akadály, melyre a vállalkozó az adó visszatéritése vagy leirása iránti igényét alapitja.**

A pénzügyi közegek az *a)* alatti esetben az illető műeszközöket minden felszólitás bevárása nélkül, a *b)* alatti esetben azonban csak a vállalkozónak azon kijelentésére, hogy az emlitett igényt érvényesiteni kivánja, kötelesek használaton kivül helyezni.

Mi módon helyeztessenek a műeszközök használaton kivül, az — a menynyiben erre nézve a szabályok másként nem rendelkeznek —, az illető műeszköz minőségétől függ.

Gőzerőre berendezett főzőkészülékek akként helyezhetők használaton kivül, hogy a csapok vagy szelepek, melyeken át a gőz bevezettetik, illetőleg a moslék

kifoly, elzáratnak s akként biztosittatnak, hogy azok a hivatalos zár megsértése nélkül kinyithatók ne legyenek. A főzőkészülék használaton kivül helyezésének ez a módja azonban csak akkor alkalmazandó, ha a kérdéses csapok vagy szelepek szerkezete tökéletesen ismeretes és oly természetű, hogy a rájuk illesztett hivatalos zárt kikerülni nem lehet. Ha a hivatalos zárnak ez a módja nem alkalmazható, akkor a főzőkészüléknek egyik alkatrészét, mely a lepárolásnál nélkülözhetlen, le kell venni és annak használatát oly eszköz alkalmazása által kell akadályozni, mely a hivatalos zár megsértése nélkül el nem távolitható.

A czefrekádak használaton kivül helyezésére czélszerű, ha azok fenekére egy papirszelet lepecsételtetik. E mellett nagyobb biztosság okáért a kádak egyenes állásukból is kimozdithatók vagy oldalra fektethetők.

A hivatalos pecsét, a mennyiben nem hordók, vagy más tartályok lezárolása czéloztatik, pecsétviaszba nyomatik olyképen, hogy a hivatalos zár zsinegének mindkét vége, közvetlen a csomó alatt, egy darab papirra (zárlapra) lepecsételtetik, mely zárlapra a pecsételés napja és órája, valamint azon pénzügyi közeg aláirása is rávezetendő, a ki a hivatalos lezárolást foganatositotta. Ha a hivatalos pecsét rátételére a papir nem alkalmas, akkor a papir egy fadarabkával is helyettesithető, melyre, mint önként értetik, a lepecsételés napja és órája, valamint az eljáró pénzügyi közeg aláirása szintén rávezetendő. Ugyanezekkel az adatokkal kell azokat a papirszeleteket is ellátni, melyek a czefrekádak használaton kivül helyezése végett azok fenekére pecsételtetnek.

Habár a használaton kivül helyezett műeszközre alkalmazott hivatalos zárt abban az esetben, ha addig az időpontig, a melyben a bejelentés szerint a műeszköz szabad használatára kerül a sor, a pénzügyi közeg annak levétele végett meg nem jelenik, a szeszadótörvény 26. §-a alapján a szeszfőzde vállalkozója maga veheti le,[1]) mégis szigorú kötelességében áll a pénzügyőrségnek, hogy mindenkor, a midőn fontos akadály nem áll útjában, a hivatalos pecsét levétele végett idejekorán a szeszfőzde helyiségeiben megjelenjék és mindenekelőtt meggyőződjék, vajjon a zár sértetlen állapotban van-e, vagy sem?

A pénzügyigazgatóságok tartoznak arról gondoskodni, hogy az ellenőrzéssel megbizott pénzügyi közegek a pecsételéshez szükséges anyaggal ellátassanak. (Okt. 21. §.)

Közönséges főzőkészülékek használaton kivül való helyezése.

Közönséges főzőkészülékeknél, a melyeknek sisakja levehető, a használaton kivül helyezés az által érhető el, ha a kihült főzőüst felső nyilásán át két, e czélból az üst szélétől körülbelül 2 centiméternyi távolságra furt lyukon át erős zsineg feszesen keresztül huzatik, összeköttetik, és mindkét végével, közvetlenül a csomó alatt, viaszpecsét alá vétetik.

Ha pedig megengedtetik, hogy egy ilyen szeszfőzde vállalkozója főzőüstjét, az üzlet szünetelése alatt, más czélokra használhassa: akkor az üstsisak — esetleg az üstsisakon kivül még a hütőcső is — hivatalos zár alá helyezendő.[2]) Az üstsisak legczélszerűbben akkép biztositható, ha magára az üstsisakra, annak belső vagy külső szélén, ott, a hol az a főzőüstre tétetik, zsineg és zárlapka nélkül, egy vagy két viaszpecsét alkalmaztatik. Az ekkép alkalmazott pecsétnek hőmérsékváltozás vagy erőhatás folytán való lepattanásának veszélye teljesen ki van zárva, ha a pecsét alkalmazásánál a következő elővigyázatok szem előtt tartatnak:

---

[1]) A levett hivatalos zár ebben az esetben a vállalkozó által megőrzendő és az ellenőrzéssel megbizott pénzügyőri közegeknek átadandó, mert ellenkező esetben ezen mulasztás a szeszadótörvény 81. §-a alapján megfelelő pénzbüntetéssel büntettetik. (1889. évi 18.650. sz. körr. és 1902. évi 20.313. szám.)

[2]) Közönséges főzőkészülékeknél tehát rendszerint az üst felső nyilása veendő zár alá, ha azonban a szeszadótörvény 23. §-a alapján megengedtetett az, hogy a főzőüst más (nem szeszfőzési) czélra is használtathassék, — ebben az esetben az üstsisak és a hütőcső helyezendő hivatalos zár alá.

Azt a helyet, a melyen a pecsét alkalmazandó, mindenekelőtt jól meg kell tisztitani, azután pedig alája tartandó égő gyertyával vagy más módon meg kell melegiteni. A melegités folyama alatt a pecsét helyén a pecsétviasz hozzádörzsölése utján vékony, éppen csak a pecsét tiszta lenyomatára elegendő viaszréteg alkalmazandó, melyre azután az illető melegitő szer eltávolitása után, a hivatalos pecsét reányomatik.

A hütőkészülék lezárolására legalkalmasabb a következő mód:

A hütőcső felső végén, vagyis a szeszes párák beáramlásának helyén megfelelő nagyságú kartonpapirossal vagy fadarabbal akként záratik le, hogy a zsineg (mindig drótzsineg) a hütőcső végén alkalmazott két lyukon, valamint a szintén átfurt kartonpapiron, illetőleg fadarabon áthuzatik és közvetlenül az utóbbi felett csomóra köttetik; a zsineg végei azután lehetőleg közel a csomóhoz, magára a kartonpapirra, illetőleg fadarabra viaszpecséttel reápecsételtetnek. Ez a lezárolási mód az üstsisak csőrészének végére is alkalmazható, hacsak az üstsisaknak fennebb leirt közvetlen lepecsételése nem vétetik alkalmazásba. (Okt. 22. §.)

Ólomzárak.

A hivatalos ólomzárak alkalmazására ólompecsételők használandók.

Az ólompecsét-zár alkalmazásánál szorosan a következő módon kell eljárni:

Mielőtt a hivatalos zsineg két vége az ólom két gömbölyű nyilásába behuzatnék, annak két vége szorosan kettős csomóra köttetik. Ezen csomó által a zárzsinegnek a csavarszögeken, vagy a csavarfőkön, vagy lyukakon szorosan feszülve kell lennie.

E csomó két kiálló vége az ólomban levő lyukba akként huzatik be, hogy a csomó az ólmot érintse. Azután a zsineg áthuzott két végével az ólom ellenkező oldalán, még pedig ennek nagy nyilásánál, közönséges kettős csomó köttetik; a zsinegnek ezen még megmaradó két vége szorosan a csomónál levágatik s az ólom csak ekkor huzatik a csomóra úgy, hogy az egész csomó az ólom belső üriterébe kerüljön, és a zsineg legkevésbbé se álljon ki az ólom nagy nyilásánál.

Az ólom azután a bélyegzőbe tétetik úgy, hogy abban mozdulatlanul legyen, ennek megtörténte után a prés két vége gyorsan összenyomatik, mire a lenyomat tisztán láthatóvá lesz.

Az ólompecsét-zár a hivatalos ellenzár alá helyezendő raktári helyiségek lezárolásánál is alkalmazandó.

Úgy az ellenőrző, mint a felülvizsgáló közegek által is a Gallauner K.-féle szabadalmazott ólompecsételők használandók.

E pecsételőket, valamint az ezekhez szükséges ólomdarabokat is, a pénzügyministerium rendelete alapján, a m. kir. állampületi felügyelőség késziteti el, s azok a kir. pénzügyigazgatóságok által, a részükre külön-külön meghatározott számon belül, a pénzügyministerium útján ugyanannál rendelendők meg; a használat folytán esetleg megromlott pecsételők is ugyanezen módon fognak kicseréltetni.

Ezek a pecsételők — a szeszadótörvény s az erre vonatkozó végrehajtási utasitás, illetve az adóztatás ellenőrzése iránt kiadott egyéb szabályrendeletek határozmányainak megfelelőleg — a rendszerinti ellenőrzésre és a felülvizsgálat czéljára szolgáló kétféle vésettel vannak ellátva.

A felülvizsgálatok czéljaira szolgáló ólompecsételők következő vésettel birnak: az egyik oldalon a pénzügyigazgatóság székhelyének megjelölése mellett a következő körirat: »m. k. szeszadó felülvizsgáló« olvasható. A másik oldalon egy gyöngyszegélyen belül az ország czimere, »1895« évszám és egy-egy betü (A, B, C. stb.) van alkalmazva. Az ólomzár domború része négyszögletes, úgy, hogy a felülvizsgálói ólompecsételővel alkalmazott zárak egyszerű megtekintés és tapintás által is mint olyanok (felülvizsgálói zárak) könnyen felismerhetők.

A rendszerinti ellenőrzés czéljaira szolgáló ólompecsételők következő vésettel birnak: az egyik oldalon az »1895« évszám olvasható, a másik oldalon egy gyöngyszegélyen belül az ország czimere és egy arabszám (1., 2., 3. stb) van alkalmazva.

A fentebb leirt ólompecsét-préseken kivül még ugyancsak Gallauner K.-féle szabadalmazott olyan ólompecsét-prések is alkalmaztatnak, melyek a fent közölt véseteken kivül havi és napi betéttel vannak ellátva. Az ilyen ólompecsételő használat előtt a tényleges használat napjának megfelelő keltezés betétével felszerelendő és az alkalmazott csavarokkal olykép erősitendő meg, hogy a betétek az ólomzár alkalmazásánál ki ne essenek.

Az időjelző betétek kellő megőrzése végett a betétek egy külön e czélra készitett ládácskában fognak kiadatni, melyet az illető pénzügyi közeg zár alatt tartani köteles.

Mindazok a pénzügyi közegek, a kik ily időjelző betéttel ellátott ólompecsételőt használnak, szigorú felelősség mellett kötelezve vannak arra, hogy az ólomzár alkalmazása napjának megfelelő keltezés betéteit alkalmazzák és a felülvizsgáló közegek, valamint a szeszfőzési lajstrom megvizsgálását megejtő tisztviselők felügyelni és ellenőrizni kötelesek, hogy az ólomzárakon kitüntetett időjelzés a tényleges alkalmazás napjának megfelel-e?

Az időjelzővel is ellátott ólompecsételők egyelőre csak egyes pénzügyigazgatóságok részére rendeltettek kiadatni.

A felülvizsgálat czéljára rendelt ólompecsételőkből minden egyes pénzügyigazgatóság annyi példánynyal láttatik el, a hány a felülvizsgálattal megbizott tisztviselők számára szükséges.

A felülvizsgálattal megbizott tisztviselők (pénzügyigazgatósági titkár, illetőleg segédtitkár vagy fogalmazó, pénzügyőri felügyelő vagy főbiztos) a nekik átadott pecsételőkről feljegyzést tartoznak vezetni s magát a pecsételőt — az ezek használatából kifolyólag rájok háramló felelősség miatt — csak irásbeli (esetleg az illető feljegyzésbe is bevezethető) hivatalos meghagyás alapján s az ugyanebben megnevezett tisztviselőnek a feljegyzésben ez által sajátkezüleg irt elismervény mellett adhatják át.

A pecsételő visszaadása, illetve visszavétele hasonló módon történik.

Hasonló feljegyzést vezet a pénzügyigazgatóság főnöke is az általa megőrzendő pecsételőről, mely feljegyzéshez a pénzügyőri felügyelő (főbiztos) és a felülvizsgálattal megbizott tisztviselők elismervényei is csatolandók.

Az utóbbi közegek által vezetett feljegyzések, a mennyiben ezt különleges indokok szükségessé tennék, megvizsgálás végett, a pénzügyigazgatóság meghagyása szerint évközben is, rendesen pedig az évi termelési időszak lefolytával minden évi szeptember 5-éig előterjesztendők.

Ólompecsételések eszközölhetése végett a pénzügyigazgatóság főnöke, számadás kötelezettsége mellett, megfelelő mennyiségű ólomdarabokat fog készletben tartani s hivatalos használatra az illető pénzügyigazgatósági tisztviselőknek esetrőlesetre kiszolgáltatni, kik ezekkel, illetve a felhasználtak helyett — a levett ólompecsétekkel a pénzügyigazgatóság főnökének beszámolni kötelesek. E számadás vezetésével a főnök által, saját felelőssége mellett, az irodavezető vagy más tisztviselő is megbizható.

A rendszerinti ellenőrzésre rendelt ólompecsételőkről — a pénzügyministeri számvevőség fogyasztási adóügyi csoportjának ellenőrzése mellett — a m. kir. államépületi felügyelőség számadást vezetni tartozván, a kir. pénzügyigazgatóságok, a mint egyrészről a rendelkezésökre bocsátott ilyen minőségű ólompecsételőket, a saját számvevőségeik által vezetendő feljegyzés és nyilvántartás mellett, a szeszfőzdék ellenőrzésével megbizott illetékes kir. pénzügyőri biztosoknak tetszésök szerint, azonban mindeniknek csak egy-egy példányban koszthatják, épen úgy tartoznak, ennek megtörténtével, a m. kir. államépületi felügyelőséget arról tüzetesen értesiteni, hogy melyik számú ólompecsételőt melyik pénzügyőri biztosnak adták át.

A pecsételők, illetve ezeknek más pénzügyi közegnek átadása tekintetében a fentebb emlitett feljegyzés vezetése az ezen pecsételőkkel ellátott pénzügyi köze-

gekre (pénzügyőri biztosokra) nézve is kötelező. A feljegyzés beküldése iránt a fentemlitett rendelkezés szintén mérvadó.

Az ólompecsételőkhez szükséges ólomdarabok a m. kir. államépületi felügyelőségnél rendelendők meg a pénzügyigazgatóság gazdászati hivatala által, mely azokról számadást vezet s az egyes pénzügyi közegek, illetve a pénzügyigazgatóság főnökének megrendeléseit, a pénzügyigazgatóság számvevőségének feljegyzése és ellenőrzése mellett, foganatositja.

Minden egyes közeg (pénzügyőri biztos), a ki ily ólompecsételésre rendelt s egyedül csak szeszfőzdékben hivatalos zárak alkalmazására használható ólomdarabokkal elláttatott, köteles ezekről felelősség terhe alatt minden évnegyedben részletes számadást tenni, mely számadásban nemcsak a felhasználás helye (szeszfőzde megnevezése), indokolása, alkalma és ideje kitüntetendő, hanem ahhoz egyidejüleg a felhasznált ólomdarabokhoz hasonló számú leszedett hivatalos ólompecsétek is csatolandók.

Minden e tekintetben előforduló s indokolatlan hiány szigorú megitélés alá esik s esetleg hivatali vétségnek minősittethetik.

Ugyanezen megitélés alá esik az ólompecsételőknek indokolatlan, illetőleg szabályellenes használata is.

A pénzügyigazgatósági gazdászati hivataloknak, valamint a hivatalos ólomzárak alkalmazására rendelt, s fentebb emlitett ólomdarabokkal ellátott pénzügyőri biztosoknak ebbeli számadásai, a pénzügyigazgatóság főnöke által az egyes pénzügyigazgatósági tisztviselőknek kiszolgáltatott ólomdarabokról ezek által hozzá beterjesztett részletes számadások alapján összeállitott kimutatásokkal együtt, a pénzügyigazgatóság számvevőségének szakszigorlata alá fognak esni, mely az ezek vizsgálata alkalmával felmerülő minden hiányról és szabályellenességről a pénzügyigazgatóságnak további intézkedés végett jelentést tenni tartozik.

A már felhasznált s beszolgáltatott hivatalos ólompecsétek, esetleg a hivatalos zár alkalmazásakor elromlott darabok is, a kir. pénzügyigazgatóságok által értékesitendők.

A hivatalos ólomzárak alkalmazására csupán csak az erre a czélra rendelt s a m. kir. államépületi felügyelőségtől beszerzendő hivatalos zsineg használható.[1])

Ha valamely ólompecsételő bármi tekintetben hibás lenyomatokat adna: az kijavitás végett azonnal az államépületi felügyelőséghez küldendő, illetőleg egy új ólompecsételő kiadása végett a pénzügyministeriumhoz jelentés teendő.

Az ólompecsételő esetleges elvesztéséről a pénzügyministeriumhoz haladéktalanul jelentés teendő.

Ha nagyon sürgős esetekben egyes műeszközökön, abból az okból, mert ólompecsételő rendelkezésre nem áll, viaszpecséteket kell alkalmazni: ez utóbbiak az előirt ólomzárakkal a legrövidebb idő alatt kicserélendők.

A hivatalos ólomzárak levétele előtt kötelesek az ellenőrző közegek a zárakat gondosan megvizsgálni és különösen megfigyelés tárgyává tenni, hogy a hivatalos zár alá helyezett tárgy külsejéből, vagy magának a zárnak az állapotából nem tünik-e ki az, hogy a zár tiltott módon kinyittatott avagy megsértetett, továbbá, hogy az ólompecsételő lenyomata tisztán kivehető-e és összhangzásban van-e az ólompecsételő illető vésetével. Ha bármi tekintetben aggály merülne fel, a vállalkozó vagy annak helyettese még az ólomzár levétele előtt odahivandó, és a tett észleletről jegyzőkönyv, esetleg tényleirás veendő fel.

A felülvizsgálattal megbizott közegek is kötelesek szemléik alkalmával a hivatalos zár helyes és czélszerű alkalmazásáról maguknak meggyőződést szerezni. (Okt. 23. §.)[2])

---

[1]) A hivatalos ólomzárak alkalmazására kétfonatú impregnált zsineg használata van elfogadva. (1899. évi 77.789. sz.)

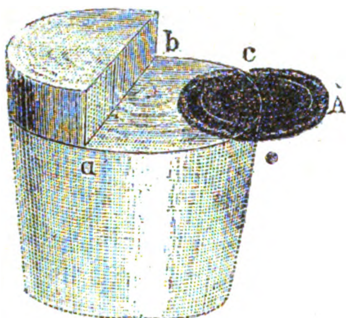
[2]) A fogyasztási adó alá eső szeszfőzdékben már felhasznált, esetleg a hivatalos zár alkalmazásakor elromlott és az ellenőrző és felülvizsgáló pénzügyi

A szállító hordókon alkalmazandó hivatalos zár.

1. A szesz szállítására használt olyan fahordóknál, melyeknek dugólyuka nincsen vasgyürüvel ellátva, vagy bádoglemezzel bevonva, a hivatalos zár vagy

a) olykép alkalmazható, hogy a hordó dugójánál központi furó segélyével egy mélyedés furatik akként, hogy annak egyik fele a hordó dugójára, másik fele pedig a hordó dongájára essék, vagy pedig

b) akként is alkalmazható, a hivatalos zár, hogy a dugó, melynek megfelelő hosszusággal kell birnia, a dugólyukba csak annyira veretik be, hogy annak 1—1½ centiméternyi része a dongán kivül maradjon. A dugó eme kiálló része azután közepéig, a hordódonga felületének irányában lefürészeltetik, és a lefürészelt rész vésővel vagy más éles eszközzel leveretik. Az igy képződött, a mellékelt rajzban *a), b), c), d)* betükkel jelzett felületre megfelelő mennyiségű pecsételő-anyag öntetik akként, hogy az fele részben a dugó új felületét, fele részben pedig a dongát fedje. A hivatalos pecsétnyomó rányomása után a kihült pecsétre (a rajzon *A)* alatt) faggyuval bekent vászondarab, avagy csepü vagy vatta teendő, s ennek fölébe még egy bádoglemez szegezendő.

A *b)* alatt emlitett lezárolásnak az az előnye van, hogy a dugó kiálló része a hordók guritásánál a pecsét megsérülése ellen védelmet nyujt, mely védelem még fokozható az által, ha a hordó a dugótól jobbra és balra még egy-egy faabroncscsal láttatik el.

2. A szesz szállitására használt olyan hordóknál azonban, melyeknél a dugó lyuka vasgyűrűvel (bádoglemezzel) van védve, melyhez a pecsételő anyag nehezen tapad, a hivatalos zár alkalmazásánál akként kell eljárni, hogy a központi furó segélyével a dugótól a hordó két fenekének irányában jobbra és balra, valamint magába a hordó dugójába is megfelelő mélyedések fúratnak, mely mélyedésekben azután a drótzsineg lepecsételtetik. Az alkalmazott pecsétre szintén csepü, gyapot, vatta vagy vászondarab helyezendő s fölébe bádoglemez szegezendő. A hivatalos zárnak ily módoni alkalmazásánál arra való tekintettel, hogy a szükséges fúrásokat lehetőleg ne a felügyeleti közegeknek kelljen foganatositani, kivánatos, hogy a dugótól jobbra és balra szükséges mintegy 2 mm-nyi mélyedések a dongákba már a hordó készitésénél a kádárok által vésessenek be.

A központi fúróval fúrandó mélyedés csak olyan mély legyen, hogy az abba helyezett lezáró-anyag a hordók guritásánál nyomást ne szenvedjen. Hogy a hordók sérülése lehetőleg kikerültessék, szükséges, hogy a központi fúró hegye lehetőleg rövid legyen és hogy a fúráskor a dugóba illesztessék. A már meglévő ilyen fúratok ismételten is felhasználandók.

---

közegek által beszolgáltatott hivatalos ólompecsétek a kir. pénzügyigazgatóságok által gyüjtendők, és az év folyama alatt gyüjtött ólompecsétek általuk saját hatáskörükben értékesitendők az esetben, ha kilogrammonkint legalább is 12 fillérnyi eladási árt érnek el; ellenkező esetben az egy év folyama alatt gyüjtött ólompecsétek minden év végével értékesités céljából a m. kir. államépületi felügyelőségnek küldendők be.

A gyüjtött ólompecsétek esetleges visszaélések meggátlása céljából értékesitésök előtt összeolvasztandók, de összeolvasztásuk előtt megvizsgálandók, vajjon a benyomások tisztán láthatók-e vagy sem? utóbbi esetben az észlelt szabálytalanságok megszüntetendők. Ezen vizsgálatnál nem az összes ólmok vizsgálandók meg, hanem egyes próbákkal meg lehet elégedni. (1893. évi 32.235. sz. körr.) (P. K. 18. sz.)

A lezárolásnak ehhez hasonló másik módja abban áll, hogy egy öntött vasból készült dugószelencze, — melynek széle helyenkint le van reszelve, — akként illesztetik a szállitóhordóba, hogy a szelenczének lereszelt széle a hordó dongájával egyenlő magasságban álljon. Az ekkép beillesztett dugószelenczébe a fadugó annyira veretik be, hogy annak felülete a dugószelencze lereszelt szélével és a hordó dongájával vizszintes felületet képezzen, melyre azután a hivatalos zár akkép alkalmaztatik, hogy a pecsét egy része a hordó dugójára, másik része pedig a hordó dongájára essék. A dugószelenczének le nem reszelt és a hordó dongájánál néhány milliméterrel magasabban kiálló széle a hordók guritásánál az alkalmazott pecsét természetes védőeszközét képezi. A pecsét nagyobb biztositása czéljából arra, kihülése után, csepü vagy vatta helyezendő, mely fölé még egy bádoglemezke szegezendő.

3. Pecsétanyagul a Strobentz-testvérek budapesti vegyészeti festék- stb. gyárosok által feltalált pecsétviasz használandó, mely pecsétviasz a következő alkatrészekből van összeállitva, u. m. pálmaviasz, méhviasz, ozokeryt, ruggyanta, kréta és festélegzöld.

E pecsétviasz a Strobentz-testvérek czégtől (iroda: Budapest, VII. király-utcza 43. sz., gyár: üllői-út 89/91. sz.) kilogrammonként 2 koronáért szerezhető be.

A Strobentz-féle pecsétviasz használata mellett alkalmazott zár annál tartósabb, minél forróbb az anyag és minél érdesebb a lepecsételendő felület. Ugyanazért különösen a fent 1. *b)* pont alatt emlitett lezárolásnál úgy a dugónak, mint a hordódongának pecsétviaszszal boritandó felületét olykép kell érdessé tenni, hogy lehetőleg sok szálka álljon ki.

Ha a hivatalos zár vizszintes felületre alkalmazandó, a tégelyben előbb felolvasztott pecsétviasz melegitett kanál segélyével öntendő a lepecsételendő felületre és erre a vizbe, vagy még czélszerűbben hideg szeszbe mártott pecsétnyomó azonnal rányomandó.

A hivatalos zárnak függőleges felületre (hordók csaplyukaira) való alkalmazásánál a vizzel, illetve hideg alkohollal jól megnedvesitett pecsétnyomó a felolvasztott pecsétviaszba bemártandó s azután azonnal a lepecsételendő, érdessé tett felületre nyomandó. Ebben az esetben a pecsétnyomót nem kell mélyebben a pecsétviaszba mártani, mint a mennyire éppen szükséges a végből, hogy annak vésete a felolvasztott anyaggal fedessék.

Jó és tartós dugaszolás eszközölhetése czéljából ajánlatos, hogy az 1. *b)* pont alatt emlitett lezárolás alkalmazásánál a dugó beverés előtt vászondarabbal körülcsavartassék.

Tűzveszély kikerülése czéljából a pecsétviasz használatbavétel előtt a szeszfőzési helyiségen kivül olvasztandó fel egy erre alkalmas edényben (háromlábú olvasztótégelyben) és ha a hivatalos zár több hordón alkalmazandó, a pecsétviasznak forrón tartása czéljából ajánlatos az olvasztótégely alá egy vasalónak izzóvá tett vasát helyezni.

A Strobentz-féle pecsétviasz hivatalos használatra szábályszerű módon a m. kir. államépületi felügyelőségtől, illetőleg a gazdászati hivataloktól szerzendő be. (Okt. 24. §.)

27. §.

Az adóköteles művelet fogalma, felelőssége annak, ki azt vezeti.

Ama cselekmények, melyeknek bejelentése a termelési, illetve a fogyasztási adó megszabása vagy biztositása végett elrendeltetett, adóköteles műveletnek neveztetnek.

A megtörtént bejelentésről, annak megvizsgálása után,

a vállalkozónak az e czélra rendelt hivatalos lajstromokból nyomatott bárcza állittatik ki, és abban azokra a szeszfőzdékre nézve, melyek a termelési adó alá esnek, az adó megtörtént lefizetése vagy — ha és a mennyiben adóhitelnek van helye, — az adó előirása; ama szeszfőzdék részére ellenben, melyeknek terménye a fogyasztási adó alá esik, a bejelentett alkoholmennyiség bizonyittatik.

Csak akkor, ha e bárcza az üzleti helyiségben és a vállalkozó vagy ama személy kezében van, ki a vállalkozó nevében a kellő felvilágositásokat megadni tartozik, szabad a szeszfőzés adóköteles műveletét a bejelentett időben megkezdeni és az arra megjelölt műeszközöket és edényeket használatba venni.

Az adóköteles művelet úgy hajtandó végre, a mint az bejelentetett, és a mint azt a kiszolgáltatott bárcza tartalmazza; minden önkényes eltérés az illető büntetési szabályok alkalmazását vonja maga után.

Különösen meg van tiltva a szeszfőzés adóköteles műveletéhez szabályos hivatalos megjelöléssel el nem látott edényeket és műeszközöket használatba venni.

Az, a ki a szeszfőzés adóköteles műveletét vezeti, az üzlet székhelyén való jelenléte alatt foganatba vett s be nem jelentett vagy a bejelentéstől és a bárcza tartalmától eltérő adóköteles művelet tettesének tekintetik [1])

28. §.

Hivatalos szemle.

A jelen törvény végrehajtására hivatott pénzügyi közegek az üzleti helyiségekbe (24. §.) nappal, és a bejelentett üzlet folyama alatt éjjel is, szabadon bemehetnek és hivatalos eljárásuk kellő befejezéseig ottan tartózkodhatnak.

A vállalkozó köteles vagy személyesen, vagy munkásai által nekik hivatalos eljárásukban kivánságukra segédkezet nyujtani.

---

[1]) A törvény 49. §. I. pontjában foglalt rendelkezéseknek megfelelő módon bejelentett üzletvezető törvényszerű felelősségének terjedelmét a feleknek eltérő megállapodása meg nem változtathatja.

E közegek az üzleti helyiségbe a fentemlitett eseteken kivül is szabadon bemehetnek valamely községi elöljárósági közeg, vagy más hatósági személy jelenlétében és hivatalos eljárásukban őket akadályozni nem szabad.

Jövedéki vizsgálatok esetében köteles a vállalkozó, illetve helyettese, az adóbárczákat, lajstromokat és egyéb okmányokat, melyeknek megőrzését a törvény rendeli, vonakodás nélkül előmutatni és szükség esetén a pénzügyi közegeknek téritvény mellett átadni.

Kihágás esetében a szeszfőzde felügyeletére (ellenőrzésére) hivatott pénzügyi közegek jogositva vannak a szeszfőzde vállalkozója által a maga saját czéljaira vezetett üzleti és iparkönyveket és másnemű feljegyzéseket, valamint a szeszfőzési üzletre vonatkozó levelezéseket megtekinteni, és ezeket a könyveket, feljegyzéseket és levelezéseket a pénzügyőrség szervezete és szolgálata iránti szabályok erre vonatkozó rendelkezéseinek megfelelő módon lefoglalni.

A szeszfőzde vállalkozója vagy annak helyettese a fentemlitett könyveket, feljegyzéseket és levelezéseket az illető pénzügyi közegek kivánatára téritvény mellett átadni köteles.

Az »*Ellenőrzés*« tekintetében az »*Oktatás*« következő rendelkezéseket tartalmaz:

Az ellenőrző közegek jogai.

A szeszadótörvény az adóellenőrzésre hivatott pénzügyi közegeket arra jogositja fel, hogy:

1. az üzletre nem rendelt műeszközöket használaton kivül helyezhessék;

2. azokban a szeszfőzdékben, melyekben az alkoholmennyiség megállapitása szeszmérőgép jelzései alapján, vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett történik, a főző- és hűtőkészülékeket, nemkülönben a szeszmérőgépeket (gyüjtőedényeket) és ezeknek a hűtőkészülékekkel való összeköttetéseit alkoholtartalmú páráknak vagy égetett szeszes folyadéknak tiltott elvezetése ellen biztositsák;

3. az adóellenőrzés alá tartozó vállalatokban szemléket és kutatásokat tarthassanak. (Okt. 25. §.)

Szemlék.

Az ellenőrzés alá helyezett vállalatokban az ellenőzés vagy szemle, vagy kutatás útján történik.

A szemlék a szükséghez képest foganatosittatnak és az azoknak foganatositásával megbizott pénzügyi közegek által különösen megállapitandó, vajjon az adóköteles művelet fedezve van-e igazolással ellátott bejelentéssel, vajjon e művelet a bejelentéssel megegyezik-e és vajjon az alkalmazott zárak sértetlen állapotban vannak e vagy sem?

Ezenkivül a főzőkészülék termelőképessége alapján átalányozott szeszfőzdékben még különösen megállapitandó, vajjon csakugyan kizárólag azok a

főzőkészülékek vannak, illetőleg használtatnak-e a főzdékben, melyek hivatalosan megjelölvék és a termelőképesség megállapitásának alapjául vétettek; ha pedig a vállalkozó a szeszadótörvény 38. §-a alapján kivételes alkoholnyeredék-leengedésben részesült, megállapitandó az is, vajjon e leengedés feltételei (végr. ut. 8. §-a) tényleg fennforognak-e?

A fogyasztási adó alá eső szeszfőzdéknél még különösen megállapitandó:

1. vajjon a mezőgazdasági szeszfőzdéknél nem forognak-e fenn oly körülmények, melyek a szeszfőzde mezőgazdasági jellegét kérdésessé teszik?

2. vajjon nem használtatik-e a szeszmérőgéppel szabályszerűen összekötött főzőkészülékek mellett még egy más főzőkészülék is? vagy nem létezik-e be nem jelentett hűtőkészülék?

3. vajjon a főzőkészülékekre, hűtőkészülékekre, szeszmérőgépekre stb. alkalmazott hivatalos zárak sértetlen állapotban vannak-e?

4. vajjon nem találtatik-e nyoma annak, hogy a főzőkészülékekből, hűtőkészülékekből, szeszmérőgépekből, vagy gyüjtőedényekből égetett szeszes folyadék, a dephlegmatorból stb. pedig alkoholtartalmú párák tiltott módon elvezettettek? és vajjon — főként azon csapoknál, melyek égetett szeszes folyadék elzárására, illetőleg áteresztésére szolgálnak, — a csap kúpja hosszabb használat folytán a hüvelyben nem tágult-e meg?

5. mindegyik szeszmérőgép órajelzése, illetőleg a folyadék állása a gyüjtőedényben, a mennyiben ez utóbbi a folyadék állásának leolvasására szolgáló készülékkel el van látva; [1])

6. vajjon az üzletvezető szabályszerűen vezette-e a szeszfőzési lajstromot és az általa feljegyzett adatok nem ellenkeznek-e az üzlet tényleges állapotával?

7. az előtalált édes, friss és érett czefrének czukortartalma czukormérőfokokban;

8. mily foktartalommal bir a szeszfőzdében termelt szesz a szeszmérőgép szeszmérő-tartályában levő szeszmérő jelzései szerint?

9. mily mennyiségű égetett szeszes folyadékot termel a főzőkészülék a szeszmérőgép jelzései szerint?

Az édes, fris és érett czefre czukortartalma (7. p.) rendszerint a pénzügyőri biztos és a felülvizsgáló pénzügyi közeg által, azonkivül néhányszor havonkint a szemletartó más pénzügyi közegek által állapitandó meg;

10. vajjon a vállalat által vezetendő feljegyzések a meghatározott módon vezettetnek-e?

11. vajjon a szesznek bejelentés nélküli elszállitására nézve nem forognak-e fenn gyanuokok?

A 10. és 11. pontok alatti határozmányok a szabadraktárakra nézve is érvényesek. (Okt. 26. §.)

Kutatások.

Az adóellenőrzés alá helyezett vállalatok helyiségeiben foganatositandó kutatásokra nézve az e részben fennálló szabályok érvényesek.

Az ily kutatásokkal megbizott pénzügyi közegek ebbeli eljárásuknál a szemlék iránt előirt pontokra is különös figyelemmel lenni, és főként azokban a szeszfőzdékben, a melyekben szeszmérőgép vagy gyüjtőedény van alkalmazásban, a főzőkészülék, hűtőkészülék stb. belső megvizsgálását is, úgy mint a lelet felvételénél, foganatositani kötelesek. (Okt. 27. §.)

Szemleivek és szeszfőzési lajstromok.

A pénzügyi közegek a szemle és kutatás eredményét azokban a szeszfőzdékben, melyek a főzőkészülék termelőképessége szerint átalányoztattak, az okta-

---

[1]) A szeszfőzési lajstrom bevezetései minden egyes esetben a szeszmérőgép órajelzésével összehasonlitandók és ily módon meggyőződés szerzendő a felől, hogy a mérődobok forgása a számláló készülékre pontosan átvitetik-e? (1890. évi 110.472. sz. körr.)

táshoz mellékelt 8. számú minta (l. e résznek 3. sz. mellékletét.) szerint szerkesztendő szemleivbe, azokban a szeszfőzdékben pedig, a melyekben az alkoholmennyiség a szeszmérőgép jelzései alapján, vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett állapittatik meg, a szeszfőzdei lajstromba bevezetni, ebbeli feljegyzésüket aláirásukkal igazolni, és ezenkivül a megállapitott órajelzéseket a szolgálati iratokban is feljegyezni kötelesek.

A szabadraktárakra, szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitókra, valamint azokra a szeszfőzdékre nézve, melyekben az adóköteles művelet beszüntetése folytán szeszfőzési lajstromot már nem kell vezetni, szintén szemleivek vezetendők, melyekbe a szemle és kutatás eredménye röviden felveendő. E szemleivek mintájának megállapitása a pénzügyigazgatóságra bizatik.

Ha a szemle vagy kutatás alkalmával jövedéki kihágás fedeztetett fel, akkor szabályszerű tényleirást kell felvenni, és ennek megtörténte a szemleivben, illetőleg a szeszfőzési lajstromban megemlitendő.

A szeszfőzési lajstromok a termelt alkoholmennyiségnek havonkénti megállapitása alkalmával az illető bárczákkal együtt bevonatnak és a pénzügyigazgatóságnak terjesztetnek be. A szemleivek bevonásának időpontját a pénzügyigazgatóság állapitja meg.

A pénzügyigazgatóság a szemleiveket és a szeszfőzési lajstromokat tüzetesen megvizsgálja[1]) és ha ez alkalommal a vállalat ellenőrzése és hű kezelése iránt aggály merülne fel, azonnal megteszi a kincstár biztositására szükséges intézkedéseket.

A bevont bárczák számvizsgálat végett a m. kir. pénzügyministeri számvevőség fogyasztási adóügyi csoportjához küldendők. Ugyanoda küldendők a szeszfőzési lajstromok is.[2])

A pénzügyi közegek, a szeszfőzde-vállalkozók kivánatára, a bevont bárczákról vétbizonyitványokat állitanak ki, mely vétbizonyitványok a bárczák lényeges adatait kell, hogy tartalmazzák. (Okt. 28. §.)

A fogyasztási adó alá eső szeszfőzdék ellenőrzése a szeszgyári felügyelők által.

(Pénzügyministeri körrendelet 1891. évi okt. hó 23-án 73.125. sz. (P. K. 24. szám.[3])

A fogyasztási adó alá eső szeszfőzdék, szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitók és szesz tartására rendelt szabadraktárakban eszközlendő adóellenőrzésnek a szeszadóról szóló törvény, az ennek végrehajtása iránt kiadott utasitás és az annak kapcsában kiadott rendeletek pontos teljesitésének megállapitása czéljából és az ellenőrzéssel és felülvizsgálatokkal megbizott közegek ebbeli tevékenységének állandó ellenőrzése végett elrendeltem, hogy egyes pénzügyigazgatóságoknál alkalmazott, a fogyasztási adóügyekben kellő gyakorlati szakképzettséggel biró pénzügyi titkárok és pénzügyőri felügyelők szeszgyári felügyelői minőségben, a jövedéki ellenőrzés alatt levő emlitett vállalatok időszakonként való megvizsgálásával megbizassanak.

A szeszgyári felügyelők kijelölése a szolgálat mindenkori követelményeihez képest eszközöltetik, s az e részbeni intézkedések esetenkint külön rendelettel közöltetnek az érdekelt pénzügyigazgatóságokkal.

A szeszgyári felügyelők hivatása és hatásköre az alábbi utasitásban szabályoztatik:

---

[1]) Hogy miként eszközlendő a szeszfőzési lajstromok vizsgálata, erre nézve l. a törv. 61. §-ához tartozó utolsó jegyzetet.

[2]) A termelési adó alá eső szeszfőzdékre vonatkozó adóbárczák és lajstromok most már a számvevőség fogyasztási adóügyi csoportjához, a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdékre vonatkozó adóbárczák és lajstromok pedig a számvevőség szeszadóügyi csoportjához küldendők be. (1899. évi 56.516. sz. körr. P. K. 25. sz.)

[3]) A körrendeletben a szeszadótörvény egyes §§-aira történt hivatkozásnál a régi törvény §§-ai helyett az új szeszadótörvény (1899. évi XX. t.-cz.) §§-ai vétettek fel.

Utasitás

a szeszgyári felügyelők hivatása és hatásköre iránt.

1. A szeszgyári felügyelők feladata a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdékben, szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitókban és szesz tartására rendelt szabadraktárakban időszakonként váratlanul eszközlendő beható vizsgálatok utján megállapitani azt, vajjon eme vállalatokban a kincstár érdekének biztositása czéljából a szeszadótörvényben, az annak végrehajtása iránti utasitásban és az annak kapcsán kiadott egyes rendeletekben meghatározott követelmények pontosan teljesitve vannak-e?

2. E végre kötelesek minden egyes vizsgálat alkalmával megállapitani azt:

a) hogy a szeszadótörvény 47. és 48. §§-aiban és a végrehajtási utasitásnak eme szakaszokra vonatkozó rendelkezéseiben a szeszmérőgép alkalmazására nézve meghatározott követelmények pontosan teljesitve vannak-e? s hogy a főzőkészüléknek a szeszmérőgéppel való összeköttetése czélszerüen eszközöltetett-e?

b) hogy az adóellenőrzésre használt szeszmérőgép az annak alkalmazása iránt kiadott utasitás rendelkezésének pontosan megfelelő módon vétetett-e alkalmazásba?

c) hogy a főzőkészülék, illetőleg hütőkészülék szesztartalmú párák és szeszes folyadékok tilalomellenes elvezetése ellen kellőképen és czélszerű módon biztositva van-e?

d) hogy a termelvénynek a szeszmérőgép által jelzett mennyisége és a termelvénynek alkoholtartalma az illető szeszfőzde berendezésének, üzlete terjedelmének és módjának megfelel-e? avagy e részben aggályok merülnek-e fel? s milyen irányban?

Az e részbeni vizsgálat czéljából az 1890. évi 106.775, illetve az 1885. évi 25.674. sz. a. kelt körrendelettel[1]) adott utmutatáshoz képest a szeszfőzdében tényleg feldolgozásra került anyagok neme és mennyiségéből tényleg nyert czefre, illetőleg alkohol mennyisége esetenkint kiszámitandó.

Kötelesek továbbá megvizsgálni:

e) vajjon a szesz tartására rendelt szabadraktárak, különösen pedig a szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóknak berendezése a vonatkozó szabályok határozmányainak és az államkincstár biztonsági érdekeinek megfelelő-e? s hogy az eme vállalat felügyeletével megbizott közegek az egyes szeszszállitmányok be- és kiraktározása, valamint azok alkoholtartalmának megállapitásánál szabályszerüen járnak-e el?

f) hogy az egyes szeszfőzdékben a termelt alkohol havonkénti megállapitásai szabályszerüen eszközöltetnek-e? e megállapitásnál az eljáró közegek a vonatkozó szabályok összes követelményeinek pontosan megfelelnek-e? s a termelt szesz tényleges alkoholtartalmának megállapitása az e részben meghatározott óvatosságok megfigyelése mellett pontosan eszközöltetik-e?

A fent jelzett irányokban észlelt hiányok és szabályellenességek pótlása illetőleg megszüntetése iránt a szeszgyári felügyelők legott a helyszinén intézkedni kötelesek s ily czélból jogositva vannak a vonatkozó szabályok határozmányainak keretén belül az illető jövedéki tárgyak vállalkozóihoz felhivásokat intézni, melyeket egyuttal a szeszfőzési lajstromba (szemleivbe) bevezetni kötelesek. Jogositva s egyuttal kötelezve is vannak mindazokban az esetekben, midőn az egyes vállalatok ellenőrzésére hivatott, vagy azok felülvizsgálatával megbizott közegek eljárásában szabályellenességeket észlelnek, e közegeket a helyes eljárás iránt kioktatni s illetőleg megfelelő utasitásokkal ellátni, s ily czélhól hozzájuk irásbeli meghagyásokai intézni, mely meghagyásokat az illető közegek teljesiteni kötelesek.

Ha a szeszgyári felügyelők a szóban levő vállalatok ellenőrzésére hivatott közegek eljárásában olynemű szabályellenességeket vagy mulasztásokat állapitanak meg, melyek szolgálati hanyagság vagy más minősités alá eső szolgálati vétség tényálladékát képezik: ez esetben kötelesek a szeszgyári felügyelők az

[1]) Ezek a körrendeletek e gyüjteményben a törvény 61. §-ához tartozó két utolsó jegyzetben közöltetnek.

illető közegek ellen, a mennyiben ezek a pénzügyőri legénység állományához tartoznak, a fegyelmi vizsgálatot legott megejteni, s e részben a pénzügyi titkárok sorából alkalmazott szeszgyári felügyelők is ugyanazon jogosultsággal és kötelezettséggel birnak, mint a pénzügyőri felügyelők, kivévén az ezeknek adott büntetési jogot.

Azokban az esetekben pedig, midőn a megállapitott szabályellenességek és mulasztások valamely pénzügyőri biztos, vagy más pénzügyi tisztviselő terhére esnek, kötelesek a szeszgyári felügyelők a tényálladék jegyzőkönyvi megállapitása mellett az illetékes pénzügyigazgatóságot a felvett jegyzőkönyvek és rendelkezésükre álló adatok előterjesztése és a tényállás szabatos közlése mellett, a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat elrendelése végett legott megkeresni, mely egyuttal köteles a felvett tényleirás alapján megejtendő jövedéki vizsgálat keresztül vezetése végett egy tisztviselőt kirendelni.

3. A szeszgyári felügyelők a felügyeletük alá helyezett vállalatokban teljesitett minden vizsgálatnak eredményét a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasításra vonatkozó határozmányoknak megfelelően a szeszfőzési lajstromba (szemleivbe) az illető vállalatba való beérkezésük s abból való távozásuk időpontjának kitétele mellett pontosan bevezetni s különösen a vizsgálat alkalmával észlelt hiányokat is abba pontosan bevezetni kötelesek.

4 A szeszgyári felügyelők a fentebbi pontokban megjelölt teendők ellátására hivatalos utazásaikat kötelesek olyképen berendezni, hogy a felügyeletük alá helyezett, fent megjelölt vállalatok mindegyike minden négy havi időtartam alatt legalább egyszer megvizsgáltassék. A hivatalos utazás megkezdése ama pénzügyigazgatóság főnökének jelentendő be, a mely pénzügyigazgatóságnál az illető szeszgyári felügyelő alkalmazva van. A pénzügyigazgatóság főnöke a bejelentést tudomásul veszi s csak abban az esetben kérelmezheti a pénzügyministeriumnál a bejelentett utazás megkezdésének elhalasztását, ha ezt egyéb halaszthatlan fontos szolgálati okok kivételesen szükségessé teszik. A mennyiben a pénzügyigazgató felterjesztésére a pénzügyministerium határozata 8 nap alatt le nem érkeznék, a bejelentett utazás megkezdendő.

A szeszgyári felügyelők utazásaik megkezdésének bejelentésekor egyuttal a pénzügyigazgatóságnak bejelenteni, illetőleg megjelölni kötelesek azokat a vállalatokat is, melyeket a bejelentett utazás alkalmával megvizsgálni szándékoznak.[1])

5. A 2. pont alatt emlitett eseteket kivéve, a szeszgyári felügyelők sem azokkal a pénzügyigazgatóságokkal, melyeknek területére müködési körük kiterjed, sem maguk között hivatalos levelezéseket nem folytatnak.

6. Az egyes pénzügyigazgatóságok kötelesek avval a szeszgyári felügyelővel, kinek működési körébe a pénzügyigazgatóság területe bevonatott, a szeszgyári felügyelő személyére nézve illetékes pénzügyigazgatóság utján közölni a saját kerületében levő, fogyasztási adó alá eső szeszfőzdék, szabadraktárakká nyilvánitott szeszfinomitók és szeszszabadraktárak állomási helyét és vállalkozóinak nevét, valamint az eme vállalatok felügyeletével megbizott pénzügyőri szakasz, illetőleg pénzügyőri biztos állomáshelyét; s esetenként minden egyes fogyasztási adó alá eső szeszfőzdére nézve még azt is, hogy mikor helyeztetik a szeszfőzde üzletbe, a havi bejelentési időszak minden hónap hányadik napjával veszi kezdetét, s hogy az illető szeszfőzde mikor szüntette be üzletét. Mindezen adatok legkésőbben 24 óra alatt az illető szeszgyári felügyelővel közlendők.[2])

7. A szeszgyári felügyelők a fent emlitett adatok alapján a működési körükben lévő és felügyeletük alá helyezett összes vállalatokról nyilvántartási jegyzéket vezetnek, melybe ugy a fentemlitett adatokat, valamint a saját vizsgálatuknak eredményét is minden egyes vállalatra nézve bejegyezni kötelesek.

---

[1]) Ezen pont az 1894. évi 61.163. sz. körrendelettel (P. K. 25. sz.) módosittatott. (Lásd az 58. oldalon a 3. sz. jegyzetet.)

[2]) Ezen pont az 1894. évi 61.163. sz. körrendelettel (P. K. 25. sz.) módosittatott. (Lásd az 58. oldalon a 3. sz. jegyzetet.)

Hasonló nyilvántartást kötelesek vezetni a szeszgyári felügyelők az ama pénzügyigazgatóság kerületében lévő fent említett vállalatokra nézve is, a mely pénzügyigazgatóságnál alkalmazva vannak.[1])

A szeszgyári felügyelők a jelen utasításban meghatározott teendők mellett azon pénzügyigazgatóság kerületében, a melyhez beosztva vannak, ezáltal a kerületében levő szeszfőzdék rendszeres felülvizsgálatával is megbizhatók. Az említett felülvizsgálatok teljesitésénél a szeszgyári felügyelők egyuttal ezen utasítás rendelkezéseihez képest is kötelesek eljárni ugy, hogy a felülvizsgálói teendők mellett egyidejüleg a szeszgyári felügyelői teendők is végeztessenek.

A szeszgyári felügyelők ebbeli minőségüket jelző ólompecsételővel láttatnak el.

8. A szeszgyári felügyelők ebbeli minőségükben teljesitett szolgálatuk felől az 1883. évi márcz. hó 22-én 17.775. sz. a. kelt, a »Pénzügyi Közlöny« ugyanazon évfolyamának 12. számában megjelent körrendelethez tartozó mintának megfelelő berendezésű naplót kötelesek havonkint vezetni s tartoznak azt legkésőbben a következő hó 5-ik napjáig elüljáró pénzügyigazgatóságuk utján a pénzügyministeriumhoz felterjeszteni. E napló czimlapján a felügyeletük alá helyezett fogyasztási adó alá eső, az illető hónap elején már üzletben volt szeszfőzdék száma, továbbá ama szeszfőzdék száma is kitüntetendő, melyek a hó eleje óta még üzletbe helyeztettek s névszerint megjelölendők azok a szeszfőzdék, a melyek a szeszgyári felügyelő által még vizsgálat alá nem vétettek.[2])

E napló a teljesitett szolgálatnak hű képét és azt is tüntesse fel, hogy a jelen utasításban szabályozott kötelezettségnek miként lett megfelelve, a vizsgálatoknál tett észleletek által indokolt mely irányban tétettek nyomozások, s a szeszadótörvény és szabályok egyes rendelkezéseinek a szeszfőzdék ellenőrzésére és felülvizsgálatára hivatott közegek által való végrehajtása tekintetében minő észleletek tétettek.

A naplóban megemlitendők még a szeszipart érintő általános érdekü körülmények (a szesz ára és forgalmi viszonyai, a szeszgyártás technikai fejlődése stb.) tekintetében tett észleletek, a vállalkozó részéről előterjesztett kivánalmak vagy panaszok a szeszgyári felügyelő erre vonatkozó véleményével együtt.

9. A szeszgyári felügyelői teendőkkel megbizott pénzügyi titkárok ebbeli működésük alkalmából a működési kerületükbe bevont idegen pénzügyigazgatóság területén tett utazásaiknál a napi dijosztályuknak megfelelő napidíjakat és utiköltségeket számithatják fel; a szeszgyári felügyelői teendőkkel megbizott pénzügyőri felügyelők pedig a saját pénzügyigazgatóságuk, valamint az 1889. évi julius hó 23-án 48.054. sz. alatt kelt, a »Pénzügyi Közlöny« ugyanazon évi folyamának 24. számában megjelent körrendelettel megállapitott rendes felügyeletük területén kivül tett utazásaiknál szintén a napi díjosztályuknak megfelelő napidíj és teljes utiköltséget számithatják fel.[3])[4])

---

[1]) Ezen pont első és második bekezdése az 1894. évi 61.163. sz. pénzügyministeri körrendelettel (P. K. 25.) módosittatott. (Lásd alább a 3. sz. jegyzetet.)

[2]) Ezen pont második mondatában foglalt rendelkezések az 1894. évi 61.163. sz. pénzügyministeri körrendelettel (P. K. 25.) módosittattak. (Lásd az alábbi 3. sz. jegyzetet.)

[3]) Ezen utasítás 4. és 6. pontjában, a 7. pont 1. és 2. bekezdésében, végre a 8-ik pont második mondatában foglalt rendelkezések az 1894. évi 61.163. sz. pénzügyministeri körrendelettel (P. K. 25. sz.) akként módosittattak, hogy a szeszgyári felügyelők esetről-esetre közvetlenül a pénzügyministeriumtól veendő rendelet alapján az abban megjelölt vállalatokban végzik a szeszgyári felügyelői teendőket, a pénzügyigazgatóságok tehát a szeszgyári felügyelők kirendelhetése czéljából kötelesek a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdék havi bejelentési időszakának kezdő- és végnapjait a pénzügyministeriumi számvevőség szeszadóügyi csoportjával közölni.

[4]) A pénzügyőri felügyelők állandóan meg lettek bizva a szeszgyári felügyelői teendőkkel arra a területre nézve, mely felülvizsgálói kerületül részükre megállapitva van. (1896. évi 69.808. sz. körr. — P. K. 25. sz.)

HARMADIK FEJEZET.

A termelt alkoholmennyiség megállapitása, annak, valamint a szesztermeléssel összekötött sajtolt élesztőkészitésnek megadóztatása.

ELSŐ RÉSZ.

A megállapitási módok megjelölése és a szeszfőzdéknek a két adóztatási mód szerinti felosztása.

29. §.

Megállapitási módok.

Az alkoholmennyiség a különböző termelési anyagokhoz és a főzőkészülék minőségéhez képest:

I. a főzőkészülék termelő képessége szerint átalányozás útján;

II. a várható alkohol mennyisége szerint a szeszfőzővel kötendő szabad egyezkedés (megváltás) útján;

III. a szeszmérőgép jelzései alapján, vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett, a tényleges termelvény szerint állapittatik meg.

30. §.

A szeszfőzdék felosztása.

E czélra (29. §.) a szeszfőzdék felosztatnak:

I. Oly szeszfőzdékre, melyek lisztes anyagokat (gabonaféléket, burgonyát, hüvelyes veteményeket és keményitőt) dolgoznak fel.

II. Oly szeszfőzdékre, melyek növényi rostokat (Cellulose), csicsókát (Topinambour), répát vagy czukorüledéket — melyhez a czukorgyártás hulladékai: szörp és más magasabb czukortartalmú folyadékok is soroztatnak — dolgoznak fel.[1] [2]

---

[1] Az olyan szeszfőzde, mely szesztermeléshez czukorral vagy czukrosvizzel felöntött törkölyt használ fel, abban az esetben, ha a czukor vagy czukrosviz a törkölyhöz az utolsó bor lefejtése *után* és a szeszczefre készitése alkalmával öntetik hozzá, a törvény 30. §-ának II. pontja alá esik; ellenben ha a czukor vagy czukrosviz a törkölyhöz a törkölybor (lőre) készitése alkalmával adatott és a törkölybor készitése után visszamaradó törkölyt — czukor vagy czukrosviz hozzáadása nélkül — használja szesztermeléshez, a törvény 30. §-ának IV. illetőleg V. pontja alá tartozik. (1902. évi 24.398. sz.)

[2] A czukorczirok (Sorghum sacharatum Pers.) szintén csak az ezen §. I. vagy II. pontjában emlitett szeszfőzdékben dolgozható fel. (1901. évi 106.775. sz.)

III. Oly szeszfőzdékre, melyek szőlőtörkölyt, borhulladékot dolgoznak fel és égetett szeszes folyadékkal együtt borsavas sókat termelnek.[1])

IV. Oly szeszfőzdékre, melyek az I. és II. alatt felsoroltaknál egyéb anyagokat, úgymint gyümölcsöt, törkölyt, bort, borseprüt, bogyós gyümölcsöt,[2]) gyökérnövényeket, mézes vizet stb. dolgoznak fel és gőzerőre berendezett főzőkészüléket, vagy pedig olyan főzőkészüléket használnak, melynél a 24 óránként feldolgozható czefremennyiség a 36. §-ban megállapitott mérvekhez képest 16 hektolitert meghalad.[3])

V. Oly más szeszfőzdékre, melyek a IV. alatt megjelölt anyagokat dolgoznak fel.

31. §.

Átalányozás a főzőkészülék termelőképessége szerint.

A főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozás alá a 30. §. V. pontja alatt felsorolt szeszfőzdék esnek.

32. §.

Megváltás.[4])

A 29. §. II. pontja alatt emlitett megváltás megengedhető:

---

[1]) A törvény 30. §-ának III. pontja alá azok a szeszfőzdék tartoznak, melyek égetett szeszes folyadékokat és borsavas sókat egy és ugyanazon műszaki eljárás mellett termelnek.

[2]) Az olyan szeszfőzde, melyben a borókamagvak zuzott állapotban szeszszel keverve és áztatva erjedésnek lesznek alávetve és csakis az *erjedés befejezése* után kerülnek lepárolás alá, a törvény 30. §-ának IV. illetőleg V. pontja alá tartoznak. Ellenben ha erjesztés nélkül pároltatnak le, az ilyen vállalatok a törvény 70. §-a alá esnek. (1899. évi 93.088 sz.)

[3]) Az erre nézve felhozott példák a 33. §-hoz tartozó 2. jegyzetben találhatók. (l. a 69. oldalon).

[4]) A megváltás kedvezményes adóztatást képez, a mennyiben megváltás esetében az adóátalány a főzőkészüléknek nem törvényileg megállapitott napi termelőképességének megfelelő czefremennyiség alapján, hanem azon anyagmennyiség alapján szabatik ki, mely a főzőkészüléknek és a szokásos üzletmódnak megfelelően az anyag nemére való tekintettel naponként feldolgozható; úgyszintén az adóátalány megszabása nem a törvényileg megállapitott, hanem azon alkoholnyeredék alapján történik, mely az anyagmennyiség minden egyes hektoliterje után várható. (Lásd a végr. ut. alább közölt 6. §-ának III. 8. pontját, valamint a hozzátartozó 6. sz. minta szerinti »megváltási jegyzőkönyv« (196. r. sz. I. kis.

1. a 30. §. V. pontja alá eső azokra a szeszfőzdékre nézve, melyeknek vállalkozói sörfőzők, ha ezek csak saját sörtermelésük hulladékait — a romlott sört kivéve [1]) — használják fel szesztermelésre;

2. a 30. §. V. pontja alá eső olyan más szeszfőzdékre nézve, a melyek legfeljebb két főzőkészüléket és pedig olyneműeket használnak, a melyek közvetlen tüzelésre vannak berendezve és más alkatrészekkel nem birnak, mint egyetlen kazánnal, keverő készülékkel, kazánsisakkal, hűtőpalaczkkal, hűtőkigyócsővel, vagy nem több, mint két egyenes hűtőcsővel és az üstsisakot a hűtőkészülékkel egybekötő csővel és melyeknek üstjei együttvéve 4 hektoliternél nem nagyobb ürtartalmúak és csak az üstsisak levétele mellett tölthetők meg, ha a vállalkozó földbirtokos és öntermesztette gyümölcsöt, saját bortermeléséből nyert törkölyt vagy seprüt, bogyós gyümölcsöt, gyökérnövényeket, vagy egyéb vadon termő gyümölcsneműeket használ szesztermelésre.

Felhatalmaztatik azonban a pénzügyminister, hogy tekintettel a szőlőtörkölyt feldolgozó némely mezőgazdasági kisebb szeszfőzdék sajátlagos viszonyaira, ezeknél a megváltás útján való adóztatást akkor is alkalmazhassa, ha azoknak főzőkészüléke a megelőző bekezdésben felsorolt alkatrészeken kivül még egy alszeszüsttel és két deflegmator-tányérral is el van látva és valamennyi üstnek ürtartalma 3 hektoliternél nem nagyobb.

I. Általános határozmányok.

1. Az a vállalkozó, a ki a szeszadót a törvényes engedélyen belül megváltás útján kivánja fizetni, köteles a szeszfőzésre meghatározott időszaknak bekövetkezése előtt legalább 14 nappal annál a pénzügyőri szakasznál, melynek ellenőrzési kerületében szeszfőzdéje fekszik, szóval vagy irásban bejelenteni:

a) nevét és lakhelyét;

---

fogalmi nyomtatvány) 6. pontját is.) A megváltás czéljából a szeszfőzővel kötendő szabad egyezkedésnek tartalmát főképen ezen emlitett és az átalány megszabásánál számitásba veendő tényezőknek a meghatározása képezi.

[1]) A romlott sör a törvény 30. §-a II. pontjában emlitett magasabb czukortartalmú folyadékok közé sorolandó és csakis fogyasztási adó alá eső szeszfőzdékben dolgozható fel. (1902. évi 4635. sz.)

b) a község nevét és a szeszfőzésre használt épületnek összeirási számát;

c) a szeszfőzésre rendelt helyiséget;

d) a főzőkészülék minőségét, a főzőüst ürméretét és azt a körülményt, vajjon a főzőkészülék már hivatalosan megjelöltetett-e vagy sem?

A fentebb emlitett 14 napi bejelentési határidőt különleges viszonyok fenforgása esetében a pénzügyi igazgatóság rövidebbre is szabhatja.

2. Az 1. pont alatt emlitett jelentés alapján a főzőkészülék nagysága és minősége, valamint a főzőüst ürmérete megállapittatik és azután a főzőkészülék hivatalosan megjelöltetik. Egyuttal megállapittatik az is, vajjon a szeszfőzde az olyan főzdék sorába tartozik-e, melyek a szeszadót megváltás utján fizethetik.

Az ebbeli hivatalos eljárás eredménye egy leletjegyzékbe foglaltatik, mely a szeszfőzdének vállalkozója vagy ennek meghatalmazottja által, ha pedig az illető irni nem tudna, két kifogástalan tanu által irandó alá.

Ha a főzőüst ürméretének megállapitása és a főzőkészülék hivatalos megjelölése óta három év még le nem járt, és a megváltási időre nézve sem állott be változás, akkor a lelet újbóli felvétele elmaradhat.

3. Erre a megváltási átalány a megváltás különböző nemeihez képest az alább közelebbről meghatározott módon megszabatik.

4. a szeszadónak lefizetése megváltás útján csak a következő feltételek alatt engedtetik meg:

a) a megváltás tartama alatt nem szabad sem több, sem más főzőkészülékeket használatba venni, mint a melyek megváltás végett bemondattak és számitásba vétettek. Szintúgy nem szabad más anyagokat feldolgozni, mint a minők a szeszadótörvényben megváltás esetére megjelöltetnek; valamint egyátalában a szesztermelés a megváltási alapon túl ki nem terjeszthető;

b) a pénzügyi hatóságoknak és pénzügyi közegeknek szabadságukban áll, valahányszor szükségesnek tartják, az erre vonatkozó szabályok megtartása mellett szemlét és vizsgálatot tartani és a főzőkészüléket a megváltási időszak lejártával oly módon használaton kivül helyezni, hogy a főzőüstnek más czélra való használata ne akadályoztassék.

5. Az adómegváltási alapoktól való minden eltérés, mely azokon túlmenő alkoholmennyiség termelését teszi lehetővé, mint jövedék-megröviditès, a lehetővé tett termelési többlet mérvéhez képest büntetendő.

Ha pedig az eltérés oly természetű, hogy annak következtében a szeszfőzde a megváltás alá eső főzdék sorából kiesik, akkor a szeszadótörvény azon büntető határozatai alkalmazandók, melyek a főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozásra vonatkozó szabályok ellen elkövetett kihágásokra vonatkoznak.

Utóbbi esetben a megváltási szerződés is megszüntnek nyilvánitandó, mig az eltérés többi eseteiben a pénzügyigazgatóságnak jogában áll a megváltási szerződést megszüntetni vagy fentartani.

6. A megváltási szerződésben kikötött átalányösszeget — a mennyiben az alábbi határozmányok másként nem rendelkeznek — még a szeszfőzésre meghatározott időszak kezdete előtt kell az erre megjelölt hivatalnál nyugta mellett befizetni. Ha ez az időszak két vagy több hónapra terjed, akkor az átalányösszeg ugyanannyi egyenlő havi részletekben előre fizetendő, hacsak a fél az egész átalányösszeget nem kivánná előre és egyszerre lefizetni.

Ha a fizetés kellő időben nem teljesittetnék, akkor a pénzügyőri biztos, a pénzügyigazgatósághoz való bejelentés mellett, a megváltási szerződést megszüntnek nyilvánithatja.

7. A megváltás tartama alatt véletlenül beállott oly körülmény, mely a megváltásban foglalt szesztermelés apadását idézné elő, a megváltási szerződés határozatain mit sem változtat.

De ha a szesztermelés — előre nem látott és elhárithatlan esemény miatt — az egész főzési időszakon át lehetetlenné válnék, és a fél erről még a főzési időszak kezdete előtt a pénzügyigazgatóságnak irásbeli jelentést tesz, akkor az illető főzési időszakra eső átalányösszeg visszatéritendő, illetőleg leirandó.

8. Minden megváltásról két példányban kiállitandó bélyegmentes jegyzőkönyv veendő fel, melynek tartalmaznia kell:

a) azon személyek megnevezését, a kikkel egyenkint vagy egyetemlegesen a megváltási szerződés megköttetik, valamint a megváltás alapjául szolgáló adatokat;

b) a kikötött megváltási átalányösszeget;

c) a 4., 5., 6. és 7. pontok alatt foglalt határozmányokat.

A megváltás engedélyezésére a pénzügyigazgatóság illetékes.

A megváltási szerződést pótló s jóváhagyási záradékkal ellátott jegyzőkönyv egyik példánya a szeszfőzde vállalkozójának, a menynyiben pedig a megváltás egész községre terjedne ki, a község elöljárójának adandó át. (Végr. ut. 6. §. I.)

II. Különös határozmányok az olyan szeszfőzdékkel kötendő megváltásokra nézve, a melyeknek vállalkozói egyszersmind sörfőzők (a törvény 32. §-ának 1. pontja).

1. Az a sörfőző, aki kizárólag saját sörtermelésének hulladékaiból — a romlott sört kivéve — szándékozik szeszt termelni és az ezen termelés után járó szeszadó iránt szabad egyezkedésre lépni kiván, köteles az I. 1. pont *a*), *b*), *c*) és *d*) betűi alatt megjelölt adatokat, továbbá a czefreedények számát és űrtartalmát a sör- és szeszfőzde ellenőrzésével megbizott pénzügyőri szakasznak irásban bejelenteni és e bejelentésben azt a körülményt is megemliteni, vajjon a czefrekádak hivatalosan már megjelöltettek-e vagy sem?

2. E bejelentés alapján (1.) az I. 2. pont alatt foglalt utasításokhoz képest a hivatalos lelet vétetik fel.

3. A megváltási átalány a sörtermelés terjedelméhez képest és pedig akként szabatik meg, hogy a szeszfőzde vállalkozója által a megváltás idejében folytatott saját sörtermelésének minden 100 hektoliterjéből várható hulladéknak megfelelő, de legalább 30 hektoliterfokkal, vagyis 30 literrel számitandó alkoholnyeredék, fokonkint 90 fillérnyi adóval szoroztatik.[1])

4. A szesz- és sörfőzdének vállalkozója köteles a megváltási átalányt a megváltás idejébe eső minden egyes sörfőzemény bejelentése alkalmával, a bejelentett sörlé mennyiségéhez képest, azon hivatalnál lefizetni, melynél a söradót is fizeti és e végre az emlitett adóbejelentésben, hivatkozással a megváltási szerződésre, megjegyzésképen az összeget is kitenni.

5. A megváltási szerződés 3 évre köttetik azzal a kikötéssel, hogy az mindkét részről bármikor felmondathassék. A felmondásnak irásban kell történni. A felmondás napjától számitandó egy hónap mulva a megváltási szerződés megszünik.

6. A sörhulladékokból való szesztermelésnek bármi okból örtént megszoritása a megváltási szerződés határozatain mit sem változtat.

De ha a szesztermelés valamely előre nem látott és elháríthatlan akadály következtében, legalább egy hónapra, teljesen lehetetlenné válnék, és a vállalkozó, vagy meghatalmazottja, ezt az üzletakadályt a sörfőzde és szeszfőzde ellenőrzésével megbizott pénzügyőri szakasznak irásban bejelenti: ez esetben a vállalkozó a megállapitott üzletszünet idejére eső megváltási átalányösszeg fizetése alól felmentetik, a mennyiben a sörhulladék nem fog utólagosan szesztermelésre használtatni, hanem tényleg más rendeltetést nyert. (Végr. ut. 6. §. II.)

III. Különös határozmányok a földbirtokosokkal kötendő megváltásokra nézve, a kik öntermesztette gyümölcsöt, saját bortermelésökből nyert törkölyt vagy seprőt, bogyós gyümölcsöt, gyökérnövényeket vagy egyéb vadon termő gyümölcsneműeket használnak szesztermelésre
(a törvény 32. §-ának 2. pontja.).

1. A megváltás vagy az ily szeszfőzdék egyes vállalkozóival, vagy a községben lakó valamennyi vállalkozóval együtesen, vagy pedig ezek számára magával a községgel is megköthető.

2. A megváltás időtartama akként állapitandó meg, hogy az az évnek csak azt a részét foglalja magában, melyben a szesztermelés tényleg folytattatik. Ugyanazért szükséges, hogy az eset-

[1]) Az igy számitandó szeszadómegváltási átalányon felül és azzal egyidejüleg még fizetendő a hektoliterfokonkint 10 fillérnyi szeszadópótlék is, melynek összege az 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 2. §-a *b*) 1. pontja (lásd e gyüjtemény VIII. részében) szerint számitandó ki.

ben, ha a szesztermelés az évnek különböző, egymástól elválasztott szakaiba esik, minden egyes időszakra nézve külön megváltás köttessék.

3. Az a vállalkozó, a ki szeszadóját a törvényes engedélyen belül megváltás utján kivánja fizetni, köteles a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 5. számú minta szerint az I. 1. pont alatt felsorolt adatokon kivül még bejelenteni:

a) az időszakot, melyen át a szeszfőzés folytattatik;

b) a feldolgozandó anyagok nemét és mennyiségét és pedig ez utóbbit hektoliterekben.

Ha valamely vállalkozónak egy és ugyanazon szeszfőzdében kettőnél több, a törvény 32. §-ának 2. pontjában megjelölt minőségű főzőkészüléke van, ez a megváltást nem zárja ki, ha a vállalkozó azok közül csak két, a törvény idézett határozmányainak megfelelő főzőkészüléket vesz használatba, és a birtokában levő minden más főzőkészülék teljes biztositékot nyujtó hivatalos zár alá helyeztetik.

Ha a vállalkozó csak egy, a fentebb megjelölt egyszerű minőségű főzőkészüléket használ, ennek főzőüstje, egymagában, 4 hektoliter nagyságú lehet.

4. A fentebb 3. alatt foglalt határozmány azon esetekben is alkalmazandó, ha valamely község valamennyi szesztermelői együttesen kivánnak szabad egyezkedésre lépni. Az a körülmény azonban, hogy együttes megváltás czéloztatik, határozottan kiteendő.

5. A szesztermelésre meghatározott időtartam napok szerint, a kezdet és befejezés napjának kitételével jelölendő meg, és az ne legyen hosszabb, mint — a főzőkészülék, esetleg mindkét főzőkészülék minőségére és a helyben szokásos főzési eljárásra való tekintettel — a bejelentett termelési anyagmennyiség feldolgozására szükségesnek bizonyul.

E részben a községenként való megváltás esetében a községbeli megváltás alá kerülő összes főzőkészülékek nagyságuk és minőségükhöz képest figyelembe veendők.

6. A 3. pont alatt emlitett jelentés alapján a főzőkészülék nagysága és minősége, valamint a főzőüst ürmérete és az a körülmény is megállapittatik, vajjon fütési felülete az alább előirt mérvet meg nem haladja-e?

Arra a mérvre nézve, melyet a főzőkészülék fütési felülete a töltési ür arányában meg nem haladhat, határoztatik, hogy a kazán legnagyobb átmérője a kazán magasságát, vagyis a kazánfenék legalantibb pontja és annak felső széle közti méretet meg nem haladhatja.

A kazán magasságának megállapitásánál a kazánnyak (torkolat) nem vétetik tekintetbe, ha az 10 centiméternél nem magasabb és átmérője a kazán legnagyobb átmérőjének felét nem haladja túl.

Ha a főzőüst űrtartalma 100 liternél nagyobb, ez esetben nem csak a fütési felületre nézve fent megállapitott mérv tartandó be szigorúan, hanem ezen kivül megköveteltetik az is, hogy a fütési felületnek megengedett legnagyobb mérve a kazán űrtartalmának minden literje után számitandó 25 cm^2-t meg ne haladjon, úgy, hogy legfeljebb a kazánnak ezen aránynak megfelelő felületét érinthetik közvetlenül a tüz és az abból eredő (tüzes) gázok.

A megengedett legnagyobb felület kiszámitása czéljából a főzőkészüléknek viz beöntése által megállapitott és literekben kifejezett űrtartalma az ezen űrtartalom minden literje után engedett maximális fütési felülettel sokszorozandó. Ha az igy kiszámitott fütési felületből a főzőkészülék fenekének felülete levonatik, a maradvány a főzőkészülék oldalfelületére esik, s ezen oldalfelület meghatározandó magassága fogja jelezni azt, hogy a főzőkészülék oldalfelülete mily magasságig érinthető közvetlenül a tüz, vagy az abból eredő tüzes gázok által.

A kiszámitás módja a főzőkészülék különböző alakjához képest különböző. Feltéve például, hogy a főzőkészülék egy vizszintes fenékkel ellátott henger alakjával bir, melynek űrtartalma 198 literrel, legnagyobb átmérője 62 cm., az átmérő fele tehát 31 cm. és a magasság 66 cm.-rel állapittatott meg: a fütési felületnek megengedett legnagyobb mérve $198 \times 25 = 4950$ cm^2-t tenne ki.

A főzőkészülék vizszintes fenekének kör alakú felülete $r^2\pi$ képlet szerint (r = félátmérő, π = Ludolf-féle szám = 3·14) $31 \times 31 \times 3{\cdot}14 = 3017{\cdot}5$ cm^2 tenne.

Ha a fenék felületének igy meghatározott kiterjedése a megengedett legnagyobb fütési felületből (4950—3017·5) levonatik, akkor egy 1932·5 cm^2-nyi oldalfelület marad, a melynek magassága következő képlet szerint számitható ki:

$m = \frac{o}{2\, r\, \pi}$. E képletben m a magasságot, o pedig az oldalfelületet jelzi. Tehát $m = \frac{1932{\cdot}5}{31 \times 31 \times 3{\cdot}14} = 9{\cdot}9$ cm. Ehhez képest a főzőkészülék annyira kell, hogy befalazva legyen, hogy annak oldalfelülete csak 9·9 cmtrnyi magasságig legyen a tüz és az abból eredő tüzes gázok által érinthető. Nehezebb kiszámitást igénylő esetekben szakértő véleménye veendő igénybe. A főzőkészülék űrtartalmának vizzel való megállapitásánál az abban esetleg alkalmazott keverő készülék kiveendő.

A szeszadótörvény 32. §-ának 2. pontja szerint követelt közvetlen tüzelésű berendezésnek azonban nem tekinthető az, ha a kazán fütése felmelegitett levegő vagy viz által történik. Minthogy továbbá a kazánnak oly berendezéssel kell birnia, hogy az csakis a sisaknak levétele mellett legyen megtölthető, ugyanezért meg nem engedhető, hogy a kazán csapokkal vagy más nyilásokkal,

illetve készülékekkel ellátva legyen, melyek a kazánnak más módon való megtöltését esetleg lehetségessé teszik.

7. A megváltás iránti tárgyalás csak akkor fejezendő be, ha a szeszfőző bejelentése a termelési anyagok mennyiségére nézve, közvetlenül ezen anyagok felvétele által, vagy esetleg biztos tárgyi ismérvek alapján, pl. bortörkölynél a szüret állásához képest, ellenőrizhető. A megváltási szerződés a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 6. számú minta (L. ezen résznek 4. sz. mellékletét.) szerint kötendő.

8. A megváltási átalány megszabása akként történik, hogy:

a) a főzőkészüléknek, illetve a főzőkészülékeknek és a szokásos üzletmódnak megfelelő anyagmennyiség, mely az anyag nemére való tekintettel naponkint feldolgozható,

b) az anyagmennyiség minden egyes hektoliterjére eső és a 100 fokú szeszmérő szerint hektoliterfokokban kifejezett alkoholnyeredékkel,

c) a főzési eljárás napjainak számával és

d) a minden hektoliterfok után 90 fillérrel megállapitott adóval szoroztatik.[1])

Az anyagmennyiség meghatározásánál az a körülmény, hogy alszesztöltések is fognak eszközöltetni, figyelembe vehető. Viszont a megváltási átalány megszabásánál azok a napok, a melyeken a főzőkészüléken alszesz pároltatik le, szintén számitásba veendők.

9. Azon mezőgazdasági kisebb szeszfőzdék vállalkozóinak, a kik csak a saját bortermelésükből nyert szőlőtörkölyt dolgoznak fel szesztermelés céljából, kérelmükre a pénzügyigazgatóság a megváltás útján való adóztatást kivételesen akkor is engedélyezheti, ha a főzőkészülékek a törvény 32. §-ának 2. pontjában felsorolt alkatrészeken kivül még egy alszeszüsttel és nem több mint két deflegmátor-tányérral is el vannak látva, és valamennyi üstnek űrtartalma együttesen 3 hektoliternél nem nagyobb. Az ilyen főzőkészülékeknél azonban azoknak nagyobb termelőképessége megfelelően számitásba veendő. (Végr. ut. 6. §. III.)

IV. Különös határozmányok a III. alá eső olyan szeszfőzdékkel kötendő megváltásokra nézve, a melyeknek vállalkozói saját bortermelésükből nyert törkölyt használnak szesztermelésre.

1. Azon vállalkozóknak, a kik a saját bortermelésből nyert törkölyt azon mérvben kivánják szeszfőzésre felhasználni, a mint az az újbor lefejtéséhez képest időnkint rendelkezésökre áll és a megváltási egyezséget a jelen szakasz III. pontjának határozmányai szerint megkötni nem hajlandók, kedvezmény engedélyeztet-

1) Az igy számitandó szeszadó-megváltási átalányon felül és azzal egyidejüleg még fizetendő a hektoliterfokonkint 10 fillérnyi szeszadópótlék is, melynek összege az 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 2. §-a *b)* 1. pontja (lásd e gyüjtemény VIII. részében) szerint számitandó ki.

hetik oly módon, hogy egy és ugyanazon megváltás egymástól elkülönitett több időszakra is kiterjedhessen, akként t. i., hogy a szesztermelésre meghatározott egyes időszakokat a szükséghez képest jelentsék be.

A külön-külön bejelentett időszakok azonban — a legutolsót kivéve — két napnál rövidebb időre nem terjedhetnek; a legutolsó bejelentés egy napra is tehető.

Az egyes időszakok közötti üzletszünet idejére a főzőkészülék hivatalos zár alá tétetik.

Azt az egész időszakot, melybe a külön-külön bejelentendő egyes időszakok kell, hogy essenek, az újbor lefejtésének helyben szokásos idejére tekintettel, a pénzügyigazgatóság határozza meg.

2. Az ilyen vállalkozók (1.) tartoznak az I. 1. alatt, valamint a III. 3. pont *b)* betüje alatt meghatározott adatokon kivül még azt is bejelenteni, hogy vajjon a szeszfőzést csupán csak reggeli 6 órától esti 6 óráig, vagy pedig teljes 24 órán át, azaz nappal és éjjel, kivánják-e gyakorolni.

3. A megváltási átalány ezen (1. alatt megjelölt) vállalkozók terhére csupán csak az engedélyezet egyes időszakokra és ama körülmény figyelembe vétele mellett szabandó meg, hogy a szeszfőzés naponkint csak reggeli 6 órától esteli 6 óráig vagy pedig nappal és éjjel azaz teljes 24 órán át lesz-e folyamatban.

4. Minden egyes időszak, mely alatt — a megváltás időszakán belül (1.) — a szeszfőzés gyakoroltatni fog, ezt megelőzőleg 24 órával, a vállalkozó által az ellenőrzéssel megbizott pénzügyőrségi szakasznak, irásban vagy szóbelileg bejelentendő.

Minden ilyen bejelentés a pénzügyi közeg által a megváltási szerződés kiegészitő részét képező bejelentő-ivbe bevezetendő, melyet e végre a fél minden egyes alkalommal a pénzügyi közegnek átadni tartozik.

A főzőkészülék használatbavétele a nélkül, hogy ez előzőleg bejelentve s ennek megtörténte a bejelentő ivbe bevezetve lett volna, a jövedéki szabályok ellen elkövetett kihágásnak tekintetik.

5. Az esetenkint bejelentett főzési időszakokra járó átalányösszeg az esetről-esetre teendő bejelentéssel egyidejűleg fizetendő, ha az annak átvételére rendelt közeg, valamint a bejelentés elfogadására jogosult pénzügyőri szakasz is, ugyanazon egy helyen vannak. Ha ez az eset nem forog fenn: az esedékes átalányösszeg az ennek átvételére illetékes pénztárnál utólagosan ugyan, de legkésőbb az előirás hónapjának eltelte után 8 nap alatt befizetendő.

Ha a fél az ezen módon való utólagos fizetést kivánja választani, tartozik azt minden egyes bejelentvényének beadásakor a pénzügyi közegnek be is jelenteni, melynek kötelessége ezt egyrészről a bejelentő ivbe bevezetni, másrészről pedig a bejelentésről egyidejűleg az átalány beszedésére rendelt közeget is értesiteni. Ennek áll kötelességében a fizetés határidejére felügyelni, mulasz-

tás esetében a pénzügyigazgatóságnak jelentést tenni, mely utóbbinak egyrészről kötelessége intézkedni az iránt, hogy az átalány, esetleg végrehajtás útján behajtassék, másrészről azonban jogositva van arra is, hogy a fizetés elmulasztása miatt a megváltási szerződést megszüntnek jelenthesse ki. (Végr. ut. 6. §. IV.)

33. §.

Az alkoholmennyiségnek megállapitása a tényleges termelvény szerint.

Az alkoholmennyiségnek a szeszmérőgép jelzései alapján vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett a tényleges termelvény szerinti megállapitása alá a 30. §-ban I., II.. III.[1]) és IV.[2]) pont alatt felsorolt szeszfőzdék esnek.

Az alkoholmennyiség megállapitásának ez a módja a 30. §. V. pontjában megjelölt szeszfőzdékre nézve is egyes egész termelési időszakokra engedélyezhető.

---

1) A törvény 30. §-ának III. pontjában felsorolt szeszfőzdékre nézve ez a megállapitási mód kedvezményes, mert ezekben a szeszfőzdékben követett különleges üzleti mód mellett kevesebb alkohol termeltetik, mint a mennyit a főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozás mellett megadózni tartoznának.

2) Szeszmérőgép vagy gyüjtőedény alkalmazására vannak kötelezve, még ha gyümölcsnemüeket dolgoznak is fel, a törvény 30. §-ának IV. pontjában és a törvény 36. §-ában foglalt rendelkezések értelmében: a gőzerőre berendezett főzőkészülékek vállalkozói kivétel nélkül, a gőzerőre be nem rendezett közönséges főzőkészülékek vállalkozói pedig abban az esetben:

a) ha főzőkészülékük legegyszerübb berendezéssel bir, tehát egy közvetlen tüzelésre berendezett üsttel, keverőkészülékkel, üstsisakkal és hűtővel és a melyek csak az üstsisak levétele mellett tölthetők meg, de az üst teljes ürtartalma oly nagy, hogy töltési képességének 3-szorosa 16 hektolitert meghalad; pl. ha az üst ürtartalma 670 litert tesz ki, (670 : 5 = 134 × 4 = 536 (töltési képesség) × 3 = 16 hektoliter 08 liter);

b) ha főzőkészülékük az *a)* alatt emlitett legegyszerübb berendezéssel bir ugyan, de az üst az üstsisak levétele nélkül is megtölthető és az üst teljes ürtartalma oly nagy, hogy töltési képességének 4-szerese 16 hektolitert meghalad: pl. ha az üst ürtartalma 510 litert tesz ki, (510 : 5 = 102 × 4 = 408 (töltési képesség) × 4 = 16 hektoliter 32 liter);

c) ha főzőkészülékük az *a)* alatt felsorolt alkatrészeken kivül még egy czefremelegitővel, vagy rektifikátorral, vagy alszesztartóval, vagy deflegmatorral bir, és az üst csak az üstsisak levétele mellett tölthető meg, de az üst teljes ürtartalma olyan nagy, hogy töltési képességének 4-szerese 16 hektolitert meghalad pl. ha: az üst ürtartalma 510 litert tesz ki (510 : 5 = 102 × 4 = 408 (töltési képesség) × 4 = 16 hektoliter és 32 liter);

d) ha főzőkészülékük az *a)* alatt felsorolt alkatrészeken kivül még a *c)* alatt felsorolt alkatrészek közül kettővel van ellátva, vagy pedig, a mely ezen emlitett alkatrészek közül csak egyikkel van ellátva, de az üst az üstsisak levétele nélkül tölthető meg, és az üst teljes ürtartalma oly nagy, hogy töltési képességének 5-szöröse 16 hektolitert meghalad; pl. ha az üst ürtartalma 410 litert tesz ki (410 : 5 = 82 × 4 = 328 (töltési képesség) × 5 = 16 hektoliter és 40 liter).

Ha a törvény 30. §. V. pontjába megjelölt szeszfőzdék vállalkozói az alkoholmennyiségnek a szeszmérőgép jelzései alapján vagy gyűjtőedény alkalmazása mellett a tényleges termelvény szerint való megállapitását kivánnák, kötelesek ez iránti kérésüket már a törvény 40. §-ában megszabott üzleti bejelentés benyujtásánál kinyilvánitani és magukat a törvény és jelen végrehajtási utasitás vonatkozó határozmányainak alávetni.

Ez a megállapitási módozat, engedélyezés esetén, a vállalkozóra nézve az egész illető termelési időszakra kötelező. (Végr. ut. 7. §. a) pont.)

A tényleges termelvény szerint megállapitott alkoholmennyiségből a 30. §. IV. illetőleg V. pontjában emlitett szeszfőzdék 15%-nyi leengedésben részesittetnek.

34. §.

Az adófizetés módja.

A főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozás és a megváltás esetében az adó a termelésnél fizetendő.

Az adófizetés ugyanezen módja alkalmazandó a 30. §. III. és IV. pontjában felsorolt szeszfőzdékre, valamint a 30. §. V. pontjában megjelölt azon szeszfőzdékre nézve is, melyekben az alkoholmennyiség a tényleges termelvény szerint állapittatik meg.

Ellenben az ama szesz után járó adó, mely a 30. §. I. és II. pontjában felsorolt szeszfőzdékben termeltetik, abban az időpontban szedendő be, melyben a szesz a hivatalos ellenőrzés alól a szabad forgalomba megy át.

MÁSODIK RÉSZ.

A főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozásról.

35. §.

Az átalányozás alapja.

A főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozás alapját képezi:

a) a czefremennyiség, mely a főzőkészülék napi termelőképességének megfelel;

b) az e czefremennyiség minden hektoliterje után, a feldolgozásra szánt anyagok neméhez képest, hektoliterfokokban megállapitott alkoholnyeredék.

36. §.

A 30. §. V. pontjában emlitett szeszfőzdéknél a főzőkészülék napi termelőképessége, azaz ama czefremennyiség, mely — a napot 24 órával számitva, — az alszesztöltésekkel[1]) együtt naponta kifőzhető, a 30. §. IV. pontjában felsorolt anyagok feldolgozása mellett következőképen állapittatik meg:

1. Oly főzőkészüléknél, mely más alkatrészekkel nem bir, mint egy közvetlen tüzelésre berendezett üsttel, keverőkészülékkel,[2]) üstsisakkal, hűtőpalaczkkal, kigyóalakú vagy egyenes hűtőcsövekkel[3]) és az üstsisakot a hűtőkészülékkel egybekötő csővel, és a mely csak az üstsisak levétele mellett tölthető meg: az üst literekben vett töltési képességének háromszoros mennyiségével.[4])

---

[1]) E határozmány értelmében az alszesz kifőzése adóköteles és azt adómentesen kifőzni nem szabad. Alszesznek tekintendő az olyan égetett szeszes folyadék, melynek alkoholtartalma 30 foknál csekélyebb. Ezért a törvény 70. §-ának első bekezdésében foglalt rendelkezés értelmében a finomitás czéljából beszerzett és adóval nem terhelt szesznek a százfokú szeszmérő szerint legalább 30 fokunák kell lennie. 30 foknál kisebb alkoholtartalommal biró szesznek a töményitésre rendelt főzőkészülékre való felöntése a törvény 95. § ának 3. d) pontja szerint büntetendő.

[2]) Az a körülmény, hogy a keverőkészülék nem kézzel, hanem erre rendelt külön készülékkel hozatik mozgásba, a napi termelőképességre emelő hatással nincsen. (1901. évi 87.453. szám.)

[3]) A törvény 36. §-ának 1. pontjában meghatározott. de hengeralakú hűtőkészülékkel biró főzőkészülék napi termelőképessége szintén az üst literekben vett töltési képességének háromszoros mennyiségével állapitandó meg. (1901. évi 79.209. szám.)

[4]) Egymagában az a körülmény, hogy a szeszadótörvény 30. §-ának V. pontjában emlitett szeszfőzdékben alkalmazott oly főzőkészülékek, melyek a törvény 36. §-ának 1. pontjában felsorolt alkatrészeken kivül még leeresztő csappal is el vannak látva, még nem vonja maga után a napi termelőképességnek feltétlenül az idézett szakasz 2. *a)* pontja értelmében való megállapitását. Az ilyen főzőkészülékek hitelesitésénél esetenkint mindig megállapitandó az, vajjon a leeresztő csap alkalmazása a főzőüstnek a sisak levétele nélkül való megtöltését tényleg lehetővé teszi-e, és csak abban az esetben, ha az ilyen megtöltés lehetősége megállapittatott, lehet helye annak, hogy a termelőképesség a szeszadótörvény 36. §. 2. *a)* pontja alapján állapittassék meg.

Az emlitett berendezéssel biró főzőkészülékeknél a főzőüstnek a sisak levétele nélkül való megtölthetése kizártnak tekintendő: ha a leeresztő

2. Oly főzőkészüléknél, mely

a) csupán az 1. alatt felsorolt alkatrészekkel bir ugyan, azonban az üstsisak levétele nélkül tölthető meg, vagy

b) az 1. alatt felsorolt alkatrészeken kivül még egy czefremelegitővel, vagy egy rectifikátorral, vagy alszesztartóval, vagy dephlegmáló készülékkel[1]) van ellátva, és csak az üstsisak levétele mellett tölthető meg: az üst literekben vett töltési képességének négyszeres mennyiségével.

---

csap átmérője, vagy az üstsisakot a hűtőkészülékkel egybekötő cső beillesztésére szolgáló és az üstsisak felső vagy oldalrészén kiemelkedő nyilás és — a menynyiben ilyen alkalmazva van — a keverőkészülék befogadására szolgáló nyilás átmérője is 12 centiméternél kisebb; miért is ilyen esetekben az illető főzőkészülék napi termelőképessége a törvény 36. §. 1. pontja értelmében az üst literekben vett töltési képességének csak háromszoros mennyiségével lesz megállapitandó.

Ha a keverőkészülék befogadására szolgáló nyilás átmérője 12 centiméter vagy ennél nagyobb, a leeresztő csap átmérője ellenben, vagy az összekötő cső beillesztésére szolgáló nyilás 12 centiméternél kisebb: ez esetben a napi termelőképesség csak akkor lesz a szeszadótörvény 36. §. 2. *a*) pontja értelmében az üst literekben vett töltési képességének négyszeres mennyiségével megállapitandó, ha a keverőkészülék szabadon eltávolitható; mig ha az hivatalos zár alá helyeztetett, és igy ennek megsértése nélkül ki nem vehető, a napi termelőképesség megállapitásánál az a körülmény, hogy az emlitett nyilás átmérője 12 cm. vagy ennél nagyobb, figyelmen kivül hagyandó.

Az itt szóban levő főzőkészülékek hitelesitéséről felveendő leletjegyzékekben a leeresztő csapnak átmérője, valamint az üstsisakon levő s az összekötő cső alkalmazására szolgáló nyilásnak átmérője pontos mérés alapján bejegyzendő; a mennyiben pedig a főzőüstben keverőkészülék volna alkalmazva, ez esetben a leletjegyzékbe az annak befogadására szolgáló nyilás átmérője is bejegyzendő, illetőleg a leletjegyzékben megemlitendő, hogy a keverőkészülék eltávolitható-e vagy sem? (1900. évi 100.088. sz. körr. 1901. évi P. K. 3. sz.)

[1]) Ide tartoznak azok a főzőkészülékek is, melyek a törvény 36. §-a 1. pontjában felsorolt alkatrészeken kivül még a főzőüst és a sisak között levő hengeralakú részszel birnak, mely hengeralakú rész esetleg harangok és sziták beaggatására szolgáló készülékkel van ellátva, mely alkatrészek a szeszes párákra dephlegmálólag hatnak.

Ide tartoznak továbbá a Deroy rendszere szerint készült »Nouvel alambic bruleur« franczia eredetű szállitható főzőkészülékek. Ezeknél a főzőkészülékeknél a főzőüst belső részében egy ahhoz 4 csavarral erősitett, vörös rézből készült korong van alkalmazva, a mely korong egy, a fedő és korong közötti űrt betöltő kigyóalakú csővel van ellátva. Ezen berendezés következtében a főzőüstből felszálló gőzök nem juthatnak közvetlenül a fedővel összeköttetésben levő szeszpáracsőbe, hanem előbb a fedő alatt lévő kigyóalakú csőbe áramlanak be. Miután ezenkivül a főzőüst fedőjére a hűtőkádból egy fém- vagy kaucsukcső segélyével folyton viz vezettetik, mely onnan a fedő oldalán alkalmazott csövecskén át ismét lefolyik, ez által a kigyóalakú csövön áthaladó szesztartalmú párák folytonosan dephlegmáltatnak. Olyan főzőkészülékek is vannak, melyeknél a főzőkészülék fedője a most leirt berendezéssel ugyan nem bir, de a párák dephlegmálása czéljából a fedőre folytonosan viz vezettetik.

Végül ide tartoznak a Gallik Lajos-féle rendszerű főzőkészülékek, melyeknél a lapos hengeralakú üstfedő (sisak) belső felülete csigaforma betéttel van ellátva, melyet egy az üstsisakhoz három csavarral erősitett korong fed. A korongnak kerülete kisebb, mint a fedőnek belső kerülete és a főzőkészüléknek működés közben a párák elillanását gátló légmentes elzárása akként történik, hogy az üst

3. Oly főzőkészüléknél, mely az 1. alatt felsorolt alkatrészeken kivül még a 2. *b)* pont alatt felsorolt alkatrészek közül kettővel van ellátva,[1]) vagy pedig a mely ezen emlitett alkatrészek közül csak egyikkel van ellátva, de az üstsisak levétele nélkül tölthető meg: azt üst literekben vett töltési képességének ötszörös mennyiségével.

Az üst töltési képességét az üst teljes, annak úgynevezett nyakát is magában foglaló űrtartalmának négyötöd ($^4/_5$) része képezi, és ha a főzőkészülék literekben kifejezett naponkénti termelőképessége 10-zel maradék nélkül nem osztható, az lefelé kikerekitendő, hogy 10-zel osztható legyen.[2])

Ha oly főzőkészülékek használtatnak, melyeknek termelőképességét ez a §. meg nem határozza,[3]) ezt a pénzügyminister az osztrák cs kir. pénzügyministerrel egyetértőleg, szakértők meghallgatása után és — a mennyiben szükségesnek mutatkoznék — próbafőzés alapján állapitja meg. [4])

---

felső külső részén alkalmazott kétrészű viztartóba viz öntetik és ezután a fedő, mely a kettősfalú viztartónak megfelelően szintén kettős fallal bir, reátétetik. A fedőnek ezen berendezése folytán a főzőüstből felszálló gőzök nem jutnak közvetlenül a fedővel összeköttetésben levő szeszpáracsőbe, hanem előbb a fedő alatt levő és a korong által fedett csigaforma csatornába áramlanak be, mi által a párák folytonosan dephlegmáltatnak, mely dephlegmálás még tökéletesebb lesz, ha a légmentes elzárásra alkalmazott viz megújittatik.

Mindezeknek az itt felemlitett főzőkészülékeknek napi termelőképessége a törvény 36. §. 2. *b)* pontja alapján a töltési képesség négyszeres mennyiségével állapitandó meg abban az esetben, ha az illető főzőkészülék csak a fedő levétele mellett tölthető meg. Ellenben ha az illető főzőkészülék a fedő levétele nélkül tölthető meg, ez esetben annak napi termelőképessége a törvény 36. §-ának 3. pontja alapján az üst literekben vett töltési képességének ötszörös mennyiségével állapitandó meg. (1902. évi 30.216. sz. körr. P. K. 14. sz. és az abban hivatkozott 1893. évi 95.681. és 1894. évi 44.463. sz. körr.)

[1]) A törvény 36. §-a 1. pontjában felsorolt alkatrészeken kivül még a 2. *b)* pont alatt felsorolt alkatrészek közül kettővel ellátott főzőkészülékek napi termelőképessége, tekintet nélkül arra, vajjon a főzőkészülék csak az üstsisak levétele mellett vagy a nélkül tölthető meg, a töltési képességnek ötszörös mennyiségével állapitandó, feltéve, hogy az alkoholmennyiség a törvény 30. §-ának IV. pontja és 33. §-a alapján nem a tényleges termelvény szerint állapitandó meg. (1902. évi 90.382. szám.)

[2]) A napi termelőképesség kiszámitására vonatkozó példák a 44. §-hoz tartozó jegyzetben foglaltatnak.

[3]) A leggyakrabban előforduló ilyen főzőkészülékek azok, melyek vizfürdővel vannak ellátva, vagyis melyeknél az üst nem közvetlenül tűz által, hanem forró viz és az abból fejlődő vizgőzök által hevittetik. Ilyenek továbbá a cognac-főzőkészülékek és a két vagy több közvetlen tüzelésű üsttel biró főzőkészülékek.

[4]) Valamely főzőkészülék napi termelőképességének megállapitása céljából elrendelt *próbafőzés* alkalmával következő adatok állapitandók meg: 1. a naponta — 24 óra alatt — feldolgozott anyag mennyisége, — 2. a naponta termelt szeszes folyadék mennyisége hektoliterfokokban, — 3. a naponta termelt szeszes folyadék

37. §.

Folytatás.

A pénzügyminister az államkincstár biztositására szükséges feltételek és ellenőrzési intézkedések mellett megengedheti, hogy abban az esetben, ha a főzőkészülékre szeszszel vegyitett szőlőtörköly kerül, a 36. §. szerint megállapitott termelőképességnek négyötőd része vétessék az átalányozás alapjául, és a hektoliter-részek kikekitése tekintetében itt is az emlitett szakasz szabályai alkalmaztassanak.

Ha szeszszel[1]) vegyitett szőlőtörköly kerül a főzőkészülékre, a pénzügyigazgatóság az illető szeszfőzdevállalkozó kérelmére a főzőkészülék termelőképességét a szeszadótörvény 36. §-ában meghatározott mérvnek négyötöd részében állapithatja meg, mely esetben az idézett szakasz szerint megengedett kikerekitésnek csak egyszer lehet helye.

E szerint például a törvény 36. §-ának 1. pontja alá eső olyan főzőkészüléknek, a melynek üstje 58 liter ürtartalommal bir, leszállitott termelőképessége:

$$58 \times \tfrac{4}{5} \times 3 \times \tfrac{4}{5} = 111{\cdot}36,$$

vagyis kikerekitve 110 litert tenne.

A fentemlitett kérvény, a melyben az aránylag hozzávegyitendő szeszmennyiség is kiteendő, bélyegkötelezettség alá nem esik.

A fél ezenkivül a czefremennyiség minden hektoliterjéhez hozzávegyitendő szesz mennyiségét az adóköteles műveletre vonatkozó bejelentésben is kitüntetni köteles.

Az e kedvezménynyel való bármilyen visszaélés a törvényszerű büntetésen kivül a kedvezmény elvesztését is maga után vonja.

A szeszfőzde ellenőrzésével megbizott közegek kötelesek arra is ügyelni, hogy a fent emlitett czélokra ne használtassék tilalomellenesen esetleg az általános denaturáló szerrel denaturált szesz. Az e részben követendő eljárást a végrehajtási utasitás *B.* mellékletében (Lásd e gyüjtemény IV. részében.) foglalt határozmányok szabályozzák. (Végr. ut. 7. §. b) pont.)

---

mennyisége literekben, — 4. megállapitandó továbbá, hogy minden egyes főzési időtartam hány órát vesz igénybe, s minden egyes főzéshez milyen és mennyi anyag használtatik fel? — 5. a minden egyes főzésből nyert szeszes folyadék mennyisége és foktartalma, végre — 6. a nyert termelvények átlagos alkoholfoktartalma.

[1]) Ha a feldolgozásra kerülő szőlőtörkölyhöz csak *alszesz* vegyittetik, ez esetben a napi termelőképességnek itt szóban levő leszállitása nem alkalmazható.

38. §.

Alkoholnyeredék.

Az alkoholnyeredék — a feldolgozásra szánt anyagok neméhez képest — hektoliterenként következőkép állapittatik meg, és pedig:

a) csontáros gyümölcs (kökény kivételével), bor, borseprü, bor- vagy gyümölcsmust,[1] szőlő és mézes viz feldolgozásánát 4 fokkal;

b) som, kökény, csipkebogyó, alma, körte és más magvas vagy bogyós gyümölcs és gyökérnövények, nemkülönben szőlőtörköly és sörfőzési hulladék feldolgozásánál 2 fokkal;[2]) [3])

c) magvas gyümölcstörköly feldolgozásánál $1^1/_4$ fokkal.[4])

A mezőgazdák által üzletben tartott olyan kisebb szeszfőzdék részére, melyekben csak olyan szőlőtörköly fordittatik szesztermelésre, melynek alkoholtartalma lőre előállitása czéljából vizzel történt kilugozás folytán csekélyebb, az alkoholnyeredéket a pénzügyminister minden hektoliter czefre után egy fokkal állapithatja meg.

Azoknak a vállalkozóknak, a kik saját bortermelésükből nyert olyan szőlőtörkölyt forditanak szesztermelésre, a melynek alkoholtartalma lőre (vino piccolo) előállitása czéljából történt kilugozás folytán már igen csekély, bélyegmentes kérvényök folytán a pénzügyigazgatóság a törvény 38. §. *c)* pontjában két fokkal megszabott alkoholnyeredéket egy fokra, vagy az 1 és 2 fok között megállapitható más méretre szállithatja le, ha községi elöljárósági bizonyitványnyal igazoltatik, hogy a községben a törkölynek lőre

---

[1]) Ha a szesztermelésre gyümölcsmust seprüje dolgoztatik fel, az alkoholnyeredék szintén 4 fokkal számitandó. (1901. évi 88.627. szám.)

[2]) Sárga dinnye, ha felapritva és a külső héjnak eltávolitása nélkül használtatik szesztermelésre, a főzőkészülék napi termelőképessége szerint átalányozott szeszfőzdékben feldolgozható és az alkoholnyeredék 2 fokkal számitandó. Ha azonban a sárga dinnye előzőleg kilúgoztatik vagy kisajtoltatik, az igy nyert lé csak a törvény 30. §-a II. pontjában emlitett szeszfőzdékben dolgozható fel, és a termelt alkoholmennyiség a törvény 33. §-a értelmében a szeszmérőgép jelzései alapján vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett állapitandó meg. (1901. évi 91.766. sz.)

[3]) Füge feldolgozása esetén az alkoholnyeredék 2 fokkal számitandó; ez az alkoholnyeredék csak a friss fügére nézve állapittatott meg és nem a szároitott fügére is. (1900. évi 57.955. szám.)

[4]) A mennyiben más, nem az itt *a)—c)* alatt felsorolt anyagok szándékoltatnának szeszfőzésre felhasználtatni, a pénzügyministerium határozata kérendő ki arra nézve, hogy azok mely csoportba tartozóknak tekintendők. (Lásd e részben még az 59. oldalon levő 1. és 2., továbbá a 60. oldalon levő 2. és a 61. oldalon levő 1. jegyzetet is.)

előállitása céljából vizzel való kilugozása szokásos és a szőlőtörköly az illető vállalkozó saját bortermeléséből nyeretett.

Az e kedvezménynyel való bármely visszaélés a törvényszerű büntetésen kivül a kedvezmény elvesztését vonja maga után. (Végr. ut. 8. §.)

39. §.

Adóköteles művelet.

Az adóköteles művelet a 38. §-ban felsorolt anyagokra nézve a szeszfőzésre szánt anyagoknak (czefrének) a főzőkészülékre való átvitelekor kezdődik.

40. §.

A szeszfőzési üzlet bejelentése, lelet felvétele, a termelőképesség megszabása.

A ki szeszfőzési iparvállalathoz kezd, tartozik az évi termelési időszak (41. §. első bekezdése) kezdete előtt legalább négy héttel a községet, melyben a szeszfőzde létezik és ennek összeirási számát, a főzőkészülék termelőképességének megállapitása céljából, a szeszfőzdére felügyelő pénzügyi közegnek irásban vagy szóval bejelenteni.[1])

A főzőkészülék termelőképességének megállapitása céljából az üzleti bejelentés annál a pénzügyőri szakasznál teendő meg, melynek kerületében a szeszfőzde fekszik.

Az irásbeli bejelentés a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 7. számú minta szerint teendő, és a szóval történt bejelentés is ezen minta szerint veendő fel. (Végr. ut. 9. §.)

---

[1]) Az a vállalkozó, ki a szeszfőzést hordozható főzőkészüléken szándékozik gyakorolni, az üzleti bejelentésben a községet, melyben a főzőkészülék van és a szeszfőzde összeirási számát szintén bejelenteni köteles. A hitelesités megtörténte után a hordozható főzőkészülék az üzleti helyiségekből szintén csak a törvény 23. §-ában meghatározott bejelentés mellett szállitható el. Ha ily bejelentés mellett a hordozható főzőkészülék más helyre, vagy más községbe szállittatik, a főzőkészülék ezen más helyen csak abban az esetben használható szeszfőzésre, ha az itt (ezen más helyen vagy községben) gyakorolni szándékolt üzlet megkezdése előtt legalább négy héttel ujabb üzleti bejelentés tétetett, ennek alapján a szeszfőzde hitelesittetett és napi termelőképessége megállapittatott. (1895. évi 23.299. sz. körr.)

Ezen körrendelet határozmányai alól a pénzügyministerium kivételt engedett azokra a hordozható főzőkészülékekre nézve, melyeket a földmivelésügyi m. k. ministerium egyes községeknek vagy szövetkezeteknek időlegesen ingyenes kölcsönhasználatra átenged és vizfürdővel is ellátott ezeknek a főzőkészülékeknek használatba vételét az alábbi kivételes feltételek és módozatok betartása mellett *ujabbi* hitelesités nélkül is megengedte:

1. Az az állami kertészeti vagy gazdasági intézet, melynek gondozása alatt ilyen főzőkészülék áll, és melynek közvetitésével a kiosztás megtörténik, tartozik az üzleti bejelentést a törvény 40. §-ának megfelelőleg az illető intézetre nézve illetékes pénzügyőri szakasznál, a törvény 40. §-a, illetve az e törvény végrehajtása iránti utasitás 9. §-a értelmében megtenni. A benyujtott üzletbejelentés alapján az »Oktatás« 1—3-ik §§-aiban előirt eljárás haladék nélkül foganatositandó, s a felveendő leletjegyzék a napi termelőképesség megállapitása végett az igazgatóság részéről, javaslata kiséretében a pénzügyministeriumhoz késedelem nélkül előterjesztendő.

Az itt szóban levő főzőkészülékek abból a czélból, hogy azok a jövedéki ellenőrzés biztonságának veszélyeztetése nélkül, s egyuttal fennakadás nélkül is, más-más községben szesztermeléshez használhatók legyenek, »a m. kir. földmivelésügyi ministeriumnak ... számú kölcsön főzőkészüléke« felirással vannak maradandóan ellátva. Erre való tekintettel a felveendő leletjegyzékekben az illető főzőkészüléknek ez a felirása a megfelelő folyószámmal együtt feltétlenül mindig s pontosan bejegyzendő.

2. A napi termelőképességnek az 1. pont szerint tett üzletbejelentés alapján való megállapitása és a leletjegyzék helybenhagyása után, az állami kertészeti vagy gazdasági intézet a leletjegyzék egyik példányának kézbesitése alkalmával egyidejüleg felhivandó az igazgatóság részéről arra, hogy a főzőkészüléknek az egyes községek által leendő használatba vételének sorrendjét, az illető községek vagy szövetkezetek megnevezése és az előrelátható használati időtartam megjelölése mellett, jelentse be. Az emlitett adatokat tartalmazó beadvány alapján köteles leend az igazgatóság abban az esetben, ha a főzőkészüléknek más pénzügyigazgatóság területére való átszállitása is szándékoltatnék, az üzembevétel bejelentett helyének és előrelátható időtartamának közlése mellett azt a másik pénzügyigazgatóságot, illetőleg azokat a pénzügyigazgatóságokat is, a melyeknek területére a főzőkészülék átvitetni fog, már előzetesen értesiteni.

3. A főzőkészülék gondozásával megbizott állami kertészeti vagy gazdasági intézet a főzőkészüléknek kölcsönhasználatra való tényleges kiadását — függetlenül a 2. pontban emlitett bejelentésétől — köteles a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 5. §-a értelmében, még az elszállitás előtt a reá nézve illetékes pénzügyőri szakasznak is irásban bejelenteni.

A bejelentés alapján, ha az a község, melybe az elszállitás szándékoltatik, más adóhivatal kerületébe tartoznék, köteles a pénzügyőri szakasz a megállapitott termelőképesség közlése mellett ezt a hivatalt is értesiteni.

A főzőkészüléket a leletjegyzékkel együtt átvevő község, vagy szövetkezet tartozik a főzőkészülék átvétele után, s legkésőbb a törvény 20. §-ában meghatározott 48 órán belül ezt a körülményt az illetékes pénzügyőri szakasznak irásban bejelenteni és e bejelentésben egyidejüleg a törvény végrehajtása iránti utasitás 5. §-a utolsóelőtti bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelőleg kifejezetten kinyilatkoztatni azt, hogy mindazoknak a kötelezettségeknek, melyeket a szeszadótörvény a szeszfőzde vállalkozókra szab, magát aláveti.

Ha pedig a főzőkészülék más pénzügyőri szakasz kerületébe vitetik át, a pénzügyőri szakasz a tett bejelentés alapján a birtokában levő leletjegyzék átküldése mellett az illetékes pénzügyőri szakaszt nyomban értesiteni és ez utóbbi pénzügyőri szakasz a hozzá érkezett leletjegyzék alapján a főzőkészülék megállapitott termelőképességét az adó beszedésére hivatott illetékes hivatallal legott közölni tartozik. A főzőkészüléket kölcsönvevő község, vagy szövetkezet az illetékes pénzügyőri szakasznál a törvény 20. §-ában meghatározott 48 órán belül a főzőkészüléknek birtokbavételét ez esetben is irásban bejelenteni köteles és egyuttal e bejelentésben a törvény végrehajtása iránti utasitás fentebb hivatkozott 5. §-a utolsóelőtti bekezdése értelmében köteles kinyilatkoztatni azt is, hogy magát mindazon kötelezettségeknek aláveti, melyeket a törvény a szeszfőzde-vállalkozókra szab. E bejelentés vétele után a pénzügyőri szakasz legott megállapitani tartozik azt, hogy a főzőkészülék, melynek birtokba-, illetőleg kölcsönbevétele bejelentetett, tényleg azonos-e azzal a főzőkészülékkel, mely ugy a hozzáérkezett, valamint a kölcsönvevő kezei között is levő leletjegyzékben megemlitve van. Az azonosság igazolására a főzőkészüléken maradandóan alkalmazott felirás és sorszám szolgál,

E bejelentés alapján a főzőkészülék minősége és alkatrészei, az üst űrtartalma hivatalosan megállapittatik, valamint a főzőkészülékek hivatalosan megjelöltetnek.

E hivatalos eljárás eredménye a szeszfőző, vagy — ha ez irni nem tudna, — két elfogulatlan tanu által aláirandó jegyzékbe foglaltatik, melyben a főzőkészülék napi termelőképessége (36. §.) is kitüntetendő.

A főzőkészülék űrtartalma vizzel való mérés útján állapitandó meg.

A hivatalos lelet felvételének elrendelése és czélja.

Mihelyt a szeszadótörvény 40. §-ában elrendelt üzletbejelentés megtétetett, a pénzügyőri biztos elrendeli a szeszfőzdének hivatalos megvizsgálását.

A szeszfőzde hivatalos megvizsgálása igen nagy fontossággal bir és azért annak foganatositásánál a legnagyobb vigyázattal és pontossággal kell eljárni.

Czélja e vizsgálatnak egyrészt megállapitani, hogy a vállalkozó által tett üzleti bejelentés helyes-e, másrészt pedig megszerezni azokat a támpontokat, a melyek az ellenőrzés gyakorlásához szükségesek.

E czél elérésére nemcsak az üzleti helyiségek (a törvény 24. §-a), azoknak be- és kijáratai és egyéb közlekedései, — akár ablakokból vagy más nyilásokból, akár folyadékot vezető csövekből, csatornákból vagy egyéb készülékekből állanak azok, — hanem egyszersmind az összes edények és műeszközök is megvizsgálandók és a vállalkozónak üzletbejelentésével összehasonlitandók; továbbá az

---

mely a fentebbi 1. pont értelmében a leletjegyzékben is mindig kitüntetve kell, hogy legyen.

4. Abban az esetben, ha a főzőkészülék az előző 3. pont szerint tett bejelentés mellett más pénzügyőri szakasz, és egyuttal más pénzügyigazgatóság kerületébe érkezik, köteles a pénzügyőri szakasz a birtokba-, illetve kölcsönbevételre vonatkozólag tett bejelentés átvétele után a főzőkészülék számának, a hozzá beérkezett (3. pont) leletjegyzék szerint már megállapitott napi termelőképességének, a birtokbavétel időpontjának és a kölcsönvevő község, vagy szövetkezet nevének megjelölése mellett, az elöljáró pénzügyigazgatóságnak is jelentést tenni.

Ezenkivül köteles a pénzügyőri szakasz a főzőkészüléknek már megállapitva levő napi termelőképességéről az adó beszedésével megbizott hivatalt a fentebbi 3. pontban foglalt rendelkezéseknek megfelelő módon azonnal értesiteni.

A pénzügyigazgatóság ezen jelentés és a fentebb 2. pont alatt jelzett előzetes értesitésben foglalt adatok alapján meggyőződvén a közölt adatok helyességéről, a 3. pont alatt előirt rendelkezéseknek pontos betartását és azt is ellenőrzi, hogy az e rendeletben meghatározott feltételeknek megtörtént teljesitése után, a főzőkészülék üzembevétele ne akadályoztassék.

5. A szeszfőzés adóköteles műveletéről a szeszadótörvény 42. §-a alapján benyujtandó bejelentés maga a község, vagy szövetkezet által teendő meg, még pedig arra az egész időre nézve, a mely alatt az illető község lakosainak, vagy a szövetkezet tagjainak rendelkezésére álló nyersanyag előreláthatólag feldolgozható lesz.

6. A főzőkészüléknek, az illető községek, vagy szövetkezetek által gyakorolt szeszfőzés teljes befejezte után, valamely más községnek illetőleg szövetkezetnek szándékolt átadásánál, avagy az állami kertészeti, illetve gazdasági intézetbe való visszaszállitásánál, — mely átadás, illetőleg visszaszállitás az utolsó birtokos által a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 5. §-ában meghatározott módon mindig előzetesen irásban bejelentendő, — a 3. és 4. pont alatt foglalt rendelkezések nyernek alkalmazást. (1902. évi 4.301. sz. körr.)

összes üzleti helyiségek rendeltetésüket jelző felirásokkal (czefrézési helyiség, főzőhelyiség stb.) látandók el; végre a műeszközök és edények hivatalosan megjelölendők. (Okt. 1. §.)

Edények, melyeknek tartalma vizzel való mérés útján állapittatik meg.

Azok az edények, melyeknek űrtartalma vizzel való mérés útján állapitandó meg, a következők és pedig:

a) Azokban a szeszfőzdékben, melyekben az alkoholmennyiség megállapitása a főzőkészülék termelőképessége alapján átalányozás útján történik:

a főzőüstök;

b) Azokban a szeszfőzdékben, melyekben az alkoholmennyiség a vállalkozóval megejtett szabad egyezkedés alapján állapittatik meg:

1. a főzőüstök,
2. a czefrekádak (Végr. ut. 6. §. II.)

Az a pénzügyi közeg, a ki az edények és műeszközök űrtartalmát viz beöntése által állapitja meg, arra ügyeljen, hogy azok a mérés előtt tökéletesen üresek legyenek és függőlegesen álljanak, vagy állittassanak.

A kimérés akként történik, hogy a szabályszerűen hitelesitett hivatalos 20, illetve 50 literes mérőedény vizzel a hitelesitési jelig annyiszor megtöltetik és a kimérendő edénybe ürittetik, mig a viz tükre ennek az edénynek a felső szélét eléri, úgy, hogy az azon felül beöntött viz az edényből ki fogna folyni.

Úgy a fent elősorolt edényeknél, valamint mindazon edények- és műeszközöknél, melyek folyadékok befogadására szolgálnak, a főméretek (hosszúság, szélesség, magasság, átmérő) felveendők, és ha azok alapján az űrtartalom nehézség nélkül kiszámitható, ezen számitás is megteendő.

Azokban a vállalatokban, melyek csak már megadóztatott szesznek magasabb fokra való töményitésével, vagy lepárolás útján való átalakitásával foglalkoznak, az edények- és műeszközöknek vizzel való kimérése elmaradhat; megkivántatik azonban, hogy ezekben a vállalatokban is épúgy, mint más szeszfőzdékben, az edények és műeszközök főméretei felvétessenek.

A felvett méretek a pénzügyi közegeknek a szeszadó ellenőrzésénél arra szolgálandnak, hogy az űrtartalomnak tényleges megállapitása nélkül is megvizsgálhassák, vajjon az edények és műeszközök űrtartalmában nem állott-e be változás? (Okt. 2. §.)

Az edények és műeszközök hivatalos megjelölése.

A vállalatnak összes műeszközei, edényei, cső- és folyadékvezetékei tartós és szembetünő olajfestékkel, illetőleg égető vassal beégetendő folyószámokkal látandók el.

Azokra az edényekre, melyeknek űrtartalma viz beöntése útján állapittatik meg, a megállapitott űrtartalom is ily módon, vagy egy az edény mellett alkalmazandó táblácskára jegyeztetik.

A főzőkészülék római számokkal, a többi műeszközök és edények pedig arabs számokkal jelöltetnek meg.

Az egyes főzőkészülék alkatrészeinek megjelölése betűsorrendben történik; igy pl. az egy főzőkészülékhez tartozó két főzőkazán »I. *a)* és I. *b)*«, a czefremelegitő »I. *c)*« stb. jelöltetnek meg.

A leletfelvétel eredménye az oktatáshoz tartozó 1. számú minta szerint szerkesztendő leletjegyzékbe foglalandó, mely a szeszfőzde vállalkozója vagy annak meghatalmazottja és az üzletvezető, valamint az illető pénzügyőri közeg által aláirandó, s ezután megvizsgálás és az esetleges kiegészitések elrendelése végett a pénzügyigazgatósághoz haladéktalanul felterjesztendő. (Okt. 3. §.) [1])

---

[1]) A leeresztő csappal is ellátott főzőkészülékek hitelesitéséről felveendő leletjegyzékekben a leeresztő csapnak átmérője, valamint az üstsisakon levő és az összekötő cső befogadására szolgáló nyilásnak átmérője pontos mérés alapján bejegyzendő; a mennyiben pedig a főzőüstben keverőkészülék volna alkalmazva, ez esetben az annak befogadására szolgáló nyilás átmérője is bejegyzendő, illetőleg a leletjegyzékben megemlitendő, hogy a keverőkészülék eltávolitható-e vagy sem? (1900. évi 100.088. sz. körr. 1901. évi P. K. 3. sz. Lásd a 71. oldalon levő 4-ik jegyzetet is.)

A leletjegyzék megvizsgálása és elintézése.

A leletjegyzék abban az esetben, ha a főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozásról van szó, tüstént a pénzügyigazgatósághoz terjesztetik be, mely azt megvizsgálja és ha szükségesnek látja, annak kiegészitését elrendeli.

Ha e vizsgálatnál, mely a vizzel kimért edények űrtartalmának a felvett méretek alapján köbszámitás útján való megállapitására is kiterjesztendő, hiányok nem találtatnak, vagy a talált hiányok már pótoltattak: a pénzügyigazgatóság a termelőképességet (a törvény 36. §-a) azonnal megállapitja és a leletjegyzéket a helybenhagyási záradékkal és hivatalos pecséttel ellátja.

A leletjegyzékek vizsgálatánál különösen arra kell figyelemmel lenni, vajjon a szeszfőzde nem tartozik-e azok közé a szeszfőzdék közé, melyekben az alkoholmennyiség a törvény rendelkezése szerint szeszmérőgép jelzései alapján, vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett állapitandó meg, vagy pedig a főzőkészülék nem-e olyan, a melynek termelőképességét a törvény nem határozza meg.

Ha a most emlitett esetek valamelyike fenforog: a leletjegyzőkönyvnek az 50. §-ban foglalt határozmányok értelmében leendő ujabb felvétele azonnal elrendelendő és erről a fél értesitendő, illetőleg a tárgyalási iratok a pénzügyministeriumhoz felterjesztendők.

Ha a szeszfőzde azok közé a vállalatok közé tartozik, melyeknél a főzőkészülék termelőképessége képezi az adóátalány kiszabásának alapját, a termelőképesség a vállalkozónak a hivatalosan megvizsgált és helybenhagyott leletjegyzék egyik példányának kézbesitése által adatik tudtul, a leletjegyzéknek egy-egy további példánya pedig a pénzügyőri biztosnak és az adó beszedésére rendelt hivatalnak (bárczázó állomásnak) adatik ki.

A pénzügyőri biztosok egyébiránt oly módon is értesithetők, hogy az emlitett leletjegyzékek adatai kimutatásba foglalva közöltetnek velök.

A pénzügyigazgatóságok egyébiránt felhatalmaztatnak, hogy azokban az esetekben, midőn az utóbb emlitett szeszfőzdék csak egy főzőkészülékkel birnak, melynek űrtartalma 2 hektolitert meg nem halad, a leletjegyzék megvizsgálásával és a termelőképesség megállapitásával a pénzügyőri biztosokat bizhassák meg.

Ha ez a felhatalmazás tényleg igénybe vétetik, akkor a pénzügyőri biztos nemcsak az általa megvizsgált és helybenhagyott leletjegyzéket a szeszfőzde vállalkozójának idejekorán kézbesiteni, hanem egyik másolatát az előljáró pénzügyigazgatósághoz beterjeszteni, másikát pedig az adó beszedésére rendelt hivatalnak (bárczázó állomásnak) megküldeni köteles. (Okt. 4. §.)

Ujbóli leltározás.

Hogyha a lelet felvétele után az üzleti helyiségek- vagy műeszközökben változás történik, vagy ha uj edények és műeszközök állittatnak fel, vagy ha a termelőképességben állott be változás, vagy ha azért, mert az edények utolsó kimérése óta már 3 termelési időszak lejárt, vagy pedig a vállalkozó kivánságára az edények és műeszközök ujból hitelesitendők: akkor szintén az előző §§-ban körülirt eljárás követendő.

Az ujonnan felállitott edények és műeszközök, a meglevő edények és műeszközök sorrendjében, folyó számokat nyernek, és ha régibb edények vagy műeszközök eltávolittattak, az uj edények vagy műeszközök amazok számaival látandók el.

Ha a beállott változás csekélyebb terjedelmű, akkor nem szükséges, hogy uj leletjegyzék vétessék fel, hanem elegendő, ha az uj lelet az utolsó leletjegyzékbe folytatólag bevezettetik; de ez alkalommal minden tételnél, melyre nézve változás történt, az uj leletfelvétel vörös tintával megjegyzendő. (Okt. 5. §.)

41. §.

Átalányozási időszak.

A termelőképesség megállapitása a szeptember 1-től augusztus hó végeig terjedő évi időszakba eső egész üzleti időre (termelési időszak) történik.[1])

A termelési időszak alatt a főzőkészüléknek a termelőképességre befolyással biró bármely változtatása tilos.[2])

Ha ily változtatás a következő termelési időszakra nézve szándékoltatik: a szeszfőző tartozik ebbeli szándékát ennek a termelési időszaknak a kezdete előtt legalább tizennégy nappal a fent körülirt módon bejelenteni, mely bejelentés tekintetében a pénzügyi hatóság a fent érintett szabályokhoz képest jár el.

Ezt az esetet kivéve, a termelőképességnek újbóli hivatalos megállapitása, ha a szeszfőző részéről előbb nem kivántatnék, csakis az utolsó hivatalos megállapitástól számitandó három év leforgása után történik.

42. §.

Bejelentés.

a) Tartalma és benyujtásának módja.

Az adóköteles művelet annál az adóhivatalnál vagy pénzügyi közegnél jelentendő be, melyhez a szeszfőzde utalva van.

E bejelentés rendszerint irásban, két egyenlő példányban nyujtandó be; ama szeszfőzdék részéről ellen-

[1]) Termelési időszak alatt — egy meghatározott egyes szeszfőzdére vonatkozólag — nem egy általános érvényű állandó időtartam, hanem minden egyes szeszfőzdére nézve változó időtartamú az az időszak értendő, mely az egyik naptári év szeptember hó 1-jétől a következő naptári év augusztus hó végéig terjedő időben az illető szeszfőzde által gyakorolni szándékolt első szeszfőzéssel veszi kezdetét. E szerint tehát a főzőkészülék termelőképessége szerint átalányozott szeszfőzdék az egyik év szeptember havának első napjától, a következő év augusztus havának végeig terjedő időszak folyamán bármikor üzletbe helyezhetők, ha vállalkozó a megkezdés előtt 4 héttel a bejelentést megteszi.

[2]) E rendelkezés értelme szerint nincs megengedve az sem, hogy a szeszfőzési üzletre bejelentett és a bejelentés alapján hitelesitett szeszfőzőkészülék utóbb ugyanabban a termelési időszakban adómentes töményitésre való használatra hitelesittessék. Az illető főzőkészülék ilyen czélra a törvény 70—72. §§-aiban meghatározott követelményeknek előzetes teljesitése mellett csak a következő termelési időszakban vehető használatba. (1902. évi 37,122. sz.)

ben, melyek főzőkészülékeinek termelőképessége a 36. §. 1. és 2. pontjai alatt van megállapitva, szóbeli bejelentések is elfogadhatók, melyek a pénzügyi közeg által két példányban irásba foglaltatnak.

A főzőkészülék termelőképessége szerint átalányozott szeszfőzdék adóbemondásai (adóbejelentései) 1900-ik év január hó 1-je óta a végr. ut. 8. sz. mintája helyett a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránt rendelkező utasitás 1. számú mintája szerint szerkesztendők. Az ebbeli nyomtatványok, a kiállitási költség megtéritése mellett, annál a hivatalnál kaphatók, melynél az adóbemondások benyujtandók. (Végr. ut. 10. §.)

A bejelentésnek a következőket kell tartalmaznia:

a) a szeszfőző családi és utónevét; a község nevét, melyben a szeszfőzde létezik és ennek összeirási számát;

b) a feldolgozásra szánt anyagok nemét;

c) a használandó főzőkészülék számát és a hivatalos jegyzékben megállapitott napi termelőképességét a czefrének hektoliterjeiben kifejezve;

d) a termelési anyagoknak a főzőkészülékre való átvitele kezdetének napját és óráját;

e) a főzés befejezésének napját és óráját;

f) a *d)* és *e)* betük alatt megjelölt időpontok közötti időszakot, azaz a főzés időtartamát napokban és órákban, midőn is az órarészek egész órának veendők.

Az irásbeli bejelentés, minden vakarás és törlés kerülésével, olvashatólag szerkesztendő és a szeszfőző vagy megbizottja aláirásával vagy kézjegyével ellátandó.[1])

43. §.

b) A benyujtás ideje.

Az adóköteles művelet rendszerint megkezdése előtt legalább 48 órával bejelentendő; a pénzügyigazgatóság azonban e határidőt a szeszfőző kérelmére rövidebbre is szabhatja, a mennyiben azt az ellenőrzés időszerű foganatositásával összeegyeztethetőnek tartja.

Az adóköteles művelet legalább 24 órai szakadatlan főzési időtartamra kell, hogy terjedjen.

---

[1]) **A bejelentések megvizsgálására és az azokkal való további eljárásra nézve lásd a szeszadó iránti »Oktatás« 14—17. §§-aiban foglalt rendelkezéseket e résznek 1. számú** mellékletében.

Megengedtetik, hogy a már tett adóbejelentés kapcsában a legalább is 24 órát tevő üzletnek közvetlen folytatására még további és pedig 24 óránál rövidebb időre terjedhető üzletre is tétethessék adóbejelentés abban az esetben, ha ugyanazon nemű anyag kerül feldolgozásra. Ilyen pótbejelentések tekintetében a bejelentési határidő betartása nem követeltetik s csak az kivántatik meg, hogy a folytatólagos szeszfőzés kezdetekor az erre vonatkozó adóbárcza a szeszfőzdében legyen.

Ha p. o. az eredetileg valamely hó 20-dikának délelőtti 11 órájáig bejelentett üzlet, a rendelkezésre álló termelési anyagok mennyiségére való tekintettel, előreláthatólag délutáni 5 óráig kiterjesztendő lenne, ebben az esetben a pótbejelentés e hó 20-dikának délelőtti 11 órájától délutáni 5 óráig terjedő időre tehető.

Kölcsönvett főzőkészülék használata esetében az adóbejelentés jegyzet-hasábjában a főzőkészülék tulajdonosának neve, lakhelye és annak összeirási száma kitüntetendő. (Végr. ut. 10. §.) [1] [2] [3] [4]

---

[1]) Ezt a pótbejelentést nem kell okvetlenül 48 órával előbb megtenni, elegendő, ha annyi idővel előbb tétetik meg a pótbejelentés, a mennyi szükséges arra, hogy a pótbejelentés alapján folytatandó főzés ellenőrizhetése czéljából az illető pénzügyőri szakasz idejekorán értesittethessék. A pótbejelentést okvetlenül még az eredeti adóbárcza lejárta előtt kell megtenni azért, mert pótbejelentés egyáltalán csak a törvényszerűen bejelentett üzletnek közvetlen folytatására tehető.

[2]) A 24 óránál rövidebb időre terjedő üzletre szóló eme pótbejelentés által csupán csak a már bejelentve volt főzési időtartam hosszabbitható meg, de ilyen pótbejelentésekkel nem változtatható meg egyuttal a szeszfőzésre eredetileg bejelentve volt anyagok neme is. Ennélfogva ilyen pótbejelentés csakis a már tett első adóbejelentésben megjelölt anyagokra tehető, az eredeti adóbejelentésben megjelölt anyagoktól különböző anyagokra nézve pedig az üzlet közvetlen folytatása esetében sem fogadható el 24 óránál rövidebb időre szóló adóbejelentés.

Ha tehát az eredeti adóbejelentés szerint kifőzendő nyers anyag pl. szilva volt, a pótbejelentés is csak szilva kifőzésére tehető és bármely más, habár ugyanazon törvényszerű alkoholnyeredékkel biró nyersanyag a folytatólagos főzésre ebben az esetben be nem jelenthető, miért is a más anyag folytatólagos kifőzésére szóló pótbejelentés feltétlenül visszautasitandó. (1902. évi 47.420. sz. körr. P. K. 15. sz.)

[3]) Minthogy a pótbejelentés 24 óránál rövidebb időre is tehető és minthogy a 24 óránál rövidebb idő tekintetében semmiféle korlátozást nem ir elő a végr. ut. 10. §-a, ennélfogva a pótbejelentés bármely tetszés szerinti időre tehető, tehát akár egy órára is; ha ennél rövidebb időre tétetnék pótbejelentés, akkor az adóátalányt a törvény 42. §-a 3-ik bekezdésének f) pontja értelmében egy egész órának kellene számitani.

[4]) Pótbejelentéssel már egy izben meghosszabbitott adóköteles művelet 24 óránál rövidebb időre ujabb pótbejelentéssel meg nem hosszabbitható. A pótbejelentéssel egy izben már meghosszabbitott adóköteles művelet további folytatása tehát mint uj adóköteles művelet, megkezdése előtt 48 órával bejelentendő és legalább 24 órai szakadatlan főzési időtartamra kell terjednie. (1902. évi 5962. sz. körr.)

44. §.

Az adóátalány megszabása.

Az adóhivatal vagy pénzügyi közeg az adóátalányt[1]) a bejelentés alapján akként szabja meg, hogy a főzőkészüléknek hektoliterekben megállapitott termelőképességét:

a) a bejelentett főzési időtartammal;

b) a bejelentett anyag után hektoliterenként megállapitott alkoholfokok mennyiségével és

c) a hektoliterfok (liter alkohol) után 90 fillérrel[2]) meghatározott adótétellel szorozza.[3])

45. §.

Az adóátalány megszabása, ha különféle anyagok dolgoztatnak fel.

Ha a szeszfőzésre bejelentett anyagok alkoholnyeredéke különféle, az adóátalány megszabása az után az

---

[1]) A főzőkészülék napi termelőképessége szerint átalányozott szeszfőzdék szeszadó, valamint az ezzel egyidejűleg fizetendő szeszadópótlék átalányainak kiszámitására az 1901. évi XIII. t.-cz. életbelépte folytán ujból szerkesztett táblázatok adattak ki, melyek az 1901. évi 66.296. sz. körrendelettel a P. K. ugyanazon évfolyamának 21. számában és külön lenyomatban is megjelentek.

[2]) Az 1901. évi XIII. t.-cz. 1. §-a alapján.

[3]) *Példák az adóátalány kiszámitására.* 1. Valamely a szeszadó törvény 36. §. 1. pontja szerinti berendezéssel biró főzőkészülék napi adóátalánya kiszámitandó. Az üstnek ürtartalma 350 liter s a szesztermelésre csontáros gyümölcs (szilva, baraczk) használtatik.

Kidolgozás:
Napi termelőképesség = (350 × 4/5 × 3 = 840) 840 liter.
Napi adóátalány = (840 × 1 × 4 × 90 = 3024) 30 korona 24 fillér.
Ehhez hozzászámitandó még az 1899. évi XXIV. t.-cz. 1. §. illetve a 3. §. 2. pontja és az annak végrehajtása iránti utasitás 2. §. I. a) pontja értelmében a szeszadópótlék, mely kitesz = (840 × 1 × 4 × 10 = 336) 3 korona 36 fillért.

2. Valamely, a szeszadótörvény 36. §. 2. a) pontja szerinti berendezéssel biró főzőkészülék napi átalánya kiszámitandó, melynél az üst ürtartalma 350 liter és a szeszfőzésre szőlőtörköly használtatik fel.

Kidolgozás:
Napi termelőképesség = (350 × 4/5 × 4 = 1120) 1120 liter.
Napi adóátalány = (1120 × 1 × 2 × 90 = 2016) 20 korona 16 fillér.
Szeszadópótlék = (1120 × 1 × 2 × 10 = 224) 2 » 24 »

3. Valamely a szeszadótörvény 36. §. 1. pontja szerinti berendezésű főzőkészülék napi adóátalánya kiszámitandó, ha az üst ürtartalma 158 liter és szeszfőzésre szeszszel vegyitett szőlőtörköly használtatik.

Kidolgozás:
Napi termelőképesség = (158 × 4/5 × 3 × 4/5 = 303.4) 300 liter.
Napi adóátalány = (300 × 1 × 2 × 90 = 540) 5 korona 40 fillér.
Szeszadópótlék = (300 × 1 × 2 × 10 = 60) — » 60 »

anyagnem után történik, a mely után a legmagasabb alkoholnyeredék van megállapitva.[1])

46 §.

Az adó visszatéritése üzletakadályok alkalmából.

Az üzleti akadályok adóvisszatéritésre vagy adóleirásra rendszerint igényt nem adnak.

Ha azonban a főzőkészülék működése előreláthatlan és elhárithatlan esemény következtében tökéletesen lehetetlenné válik: az adóvisszatérités vagy adóleirás arra az időszakra,[2]) a melyen át a főzőkészüléknek bejelentett működése az ilyen esemény folytán lehetetlen volt, az alatt a feltétel alatt engedtetik meg, ha a bekövetkezett esemény az üzleti akadály megállapitása céljából az illetékes pénzügyi közegnél két példányban irásbelileg azonnal bejelentetik. Megengedtetik azonban, hogy az esetben, ha az irásbeli bejelentésnek a pénzügyi közegnek történt átadásától számitandó 8 óra eltelte után pénzügyi közeg meg nem jelennék, a szeszfőző az üzleti akadályt, valamint az üzlet állapotát, a községi elöljáróságnak kiküldöttje által két elfogulatlan tanu jelenlétében megállapittathassa.[3])

Az előreláthatlan és elhárithatlan esemény, melynek következtében a főzőkészülék bejelentett üzlete lehetetlenné vált, annál a pénzügyőri szakasznál jelentendő be, melynek kerületében a szeszfőzde fekszik.[4])

---

[1]) E tekintetben nem bir befolyással az a körülmény, hogy pl. valaki egy és ugyanazon bejelentéssel 2 napra szilvát, a rákövetkező harmadik napra pedig szőlőtörkölyt jelentett be, mert egy és ugyanazon bejelentéssel bejelentett ezen adózási művelet, kétrendbeli különböző adótétel alá eső adózási műveletnek nem tekinthető. A felhozott esetben tehát az adó akként szabandó meg, mintha mind a három napra szilva jelentetett volna be.

[2]) Ezen időszak kezdete a bejelentett üzletakadály hivatalos megállapitásának időpontjától számitandó.

[3]) A szesztermeléshez használni szándékolt nyersanyag hiánya miatt az adó visszatéritése vagy leirása nem igényelhető.

[4]) E bejelentés alapján az akadály mibenlétének megállapitását — a szeszadó iránti »Oktatás« 30. §-ának rendelkezéséhez képest — rendszerint a pénzügyőri szakasz vezetője tartozik teljesiteni.

A beérkezett bejelentés alapján az üzletakadály mibenlétének megállapitása abból az okból, mert a bejelentést átvevő pénzügyőri közeg nézete szerint nem olyan akadály forog fenn, mely miatt a szeszadó visszatéritendő, illetve leirandó volna, nem mellőzhető. Mert abban a kérdésben, hogy adóvisszatérités, illetve

Ugyanennél a szakasznál nyujtandó be az üzlet isméti folytatásáról teendő külön bejelentés is. (Végr. ut. 11. §.)

Az üzleti akadályról tett irásbeli bejelentésnek, az átnyujtás napjának és órájának hivatalos igazolásával, valamint az átvevő pénzügyi közeg aláirásával ellátott egyik példánya a szeszfőzőnek a maga igazolására visszaadatik.

A szeszfőzdék, melyek a szeszadótörvény 36. §. 1. és 2. pontja alatt megnevezett főzőkészülékeket használják, jogositva vannak az üzletakadály bejelentését szóval is megtenni, és ily esetben e szeszfőzdék a bejelentés tartalmát magában foglaló és a bejelentés megtörténtét tanusitó hivatalos igazolványt kapnak.[1])

HARMADIK RÉSZ.

Első czim.

A termelt alkohol mennyiségének a szeszmérőgép jelzése alapján vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett való meghatározása.

47. §.

A szeszmérőgép, illetőleg gyüjtőedény alkalmazásáról.

Azt, hogy valamely szeszfőzdében a termelt alkohol mennyisége szeszmérőgép jelzése alapján, vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett állapittassék-e meg, a pénzügyminister határozza meg.

A törvény 30. §-ának I. és II. pontjában megjelölt, a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdékben a termelt alkohol mennyisége rendszerint szeszmérőgép jelzései alapján állapitandó meg; ellenben a törvény 30. §-ának III. és IV. pontjaiban megjelölt, a termelési adó alá eső szeszfőzdék tekintetében az illető szeszfőzde különleges viszonyainak figyelembe vételével, esetről-esetre a pénzügyminister határozza meg azt, hogy a termelt alkohol mennyisége szeszmérő-

---

leirás igényelhető-e vagy sem, a pénzügyigazgatóság van hivatva határozni, mely czélból az üzleti akadály megállapitásáról felvett jegyzőkönyv hozzá beterjesztendő.

[1]) Az üzletakadályok bejelentésének további módozatai, valamint az akadálynak a bejelentés alapján történő megállapitásánál követendő eljárás tekintetében érvényes egyéb rendelkezések a törv. 59. §-ánál vétettek fel.

gép jelzése alapján, avagy gyüjtőedény alkalmazása mellett állapittassék-e meg.

Az adóellenőrzési czélokra alkalmazható szeszmérőgépek leirására és azoknak alkalmazására vonatkozólag érvényben levő szabályok továbbra is érvényben maradnak.[1])

Mielőtt az olyan szeszfőzde üzletét megkezdené, melyben az alkohol mennyisége szeszmérőgép jelzései alapján, illetőleg gyüjtőedény alkalmazása mellett a tényleges termelvény szerint állapittatik meg: a szeszadótörvény 47. §-ában felsorolt feltételek teljesitésén kivül mulhatlanul szükséges, hogy a szeszmérőgép, illetőleg a gyüjtőedény már felállitva és mindazok a hivatalos biztositó intézkedések is megtéve legyenek, melyek égetett szeszes folyadékoknak, vagy szesztartalmu páráknak a főzőkészülékből, hűtőkészülékből stb. való tiltott elvezetésének megakadályozására szükségesek.

Vállalkozó ugy a szeszfőzdének első megvizsgálása, valamint további vizsgálatok alkalmával, melyek a szeszmérőgép, vagy a gyüjtőedény alkalmazásának esetére meghatározott követelmények megtörtént teljesitésének ellenőrzése czéljából tartatnak, köteles készen tartani és rendelkezésére bocsátani azokat a készülékeket (pl. lépcsőket, lajtorjákat, karzatokat), melyek szükségesek a végett, hogy a pénzügyi közegek a főzőkészüléknek, valamint a hütőkészüléknek minden alkatrészét közelről megvizsgálhassák s esetleg azokat biztosithassák.

Hogy e megvizsgálásra és biztositásra vonatkozólag miként kelljen eljárni, az a főzőkészülékek és hűtőkészülékek minőségétől függ.

Általában a következők követelendők meg: (Végr. ut. 12. §.)

A. A szeszmérőgép alkalmazásánál:

1. A főzőhelyiség szükség esetében a pénzügyi hatóság egyetértésével akként rendezendő be, hogy a szeszmérőgép abban könnyen hozzáférhető és látható, a főzőkészülék hűtőkészülékétől és a főzőhelyiség mindegyik falától külön-külön legalább 65 centiméternyi távolságra eső helyen legyen felállitható.

A vállalkozó köteles minden egyes felállitandó szeszmérőgép részére, a szeszadótörvény 47. §-ának A. 1. pontja értelmében kijelölt helyen, biztos alapon, téglából és cementből, külső vakolás nélkül, állványt épittetni és abba a szeszmérőgéphez tartozó alaptábla horgonyát akként befalaztatni, hogy az vizszintesen feküdjék és a falnak könnyen észrevehető megsértése nélkül helyéből ki ne mozdittathassék, vagy ferde állásba ne hozathassék.

Ha a főzőkészülék (hűtőkészülék), melylyel a szeszmérőgép

[1]) Az erre vonatkozó szabályokat e gyüjtemény VII. része tartalmazza.

összekapcsolandó, nem földszinten lenne felállitva: a fentebb emlitett állvány valamely elegendő erős falivezetre vagy oly vaslemezekre is épithető, melyek vasgerendákra (Travers-ekre) vagy vaspolczokra (Consol-okra) akként vannak ráerősitve, hogy ezekről el nem mozdithatók. A vasgerendáknak vagy vaspolczoknak azonban erős és minden megrázás ellen teljesen biztositó téglafal- vagy vasalappal kell birniok. (Végr. ut. 12. I. 1. pont.)

1. A szeszadótörvény 47-ik §-ának *A)* 1. pontjában foglalt rendelkezésnek czélja az, hogy a szeszmérőgép körül annyi szabad tér maradjon, hogy minden oldalról könnyen megtekintethessék a nélkül, hogy a hűtőkáddal való összeköttetését, vagy más irányban való megerősitését fel kellene bontani, mely körülményre egyébiránt önként érthetőleg már a szeszmérőgép állványa helyének megválasztásánál figyelem forditandó.

2. Hogy a szeszmérőgép minden rázkódtatás és más oly befolyások ellen, melyekre netalán az állvány felhasználtathatnék, kellően biztosittassék, a szeszadótörvény végrehajtása iránt kiadott utasitás 12. §-ának I. 1. pontjában foglalt határozmányok szerint megkivántatik, hogy ez az állvány téglából és czementből, minden vakolat nélkül legyen készitve és abba a szeszmérőgéphez tartozó, fémből készült alaptáblának horgonya olyképpen legyen befalazva, hogy ez a tábla vizirányosan feküdjék és a falazat megsértése nélkül helyéből el ne mozdittathassék. Eme feltétel teljesítésére a vállalkozó egész szigorral szoritandó, valamint szigorú figyelem forditandó arra is, hogy az állvány, szükség esetében vasrács alkalmazásával, biztos alapot nyerjen.

Az állvány felállitásánál továbbá figyelemmel kell lenni arra is, hogy az állványra állitott szeszmérőgépnek az a nyilása, melyen a szesz befolyik, a hűtőkészülékkel szemben álljon és helyzete alacsonyabb legyen, mint az a nyilás, melyen a szesz a hűtőkészülékből kifolyik, úgy, hogy a szesz az egyenes összekötő csövön át torlódás nélkül folyhassék a szeszmérőgépbe.

Az állvány felső felülete a szeszmérőgéphez tartozó állványtáblához, annak alapfelülete pedig az állvány magasságához legyen helyes arányban.

Abban az esetben, ha a szeszmérőgéppel összekötendő főzőkészülék, (hűtőkészülék) nem földszinten van felállitva, akkor az állvány netán létező erős falboltozaton, vagy vasgerendákhoz (Traversekhez) avagy vaspolczokhoz (Consolokhoz) elmozdithatlanul erősitett vastáblákon állitható fel.

Különös figyelemmel kell lenni azonban arra, hogy az emlitett vasgerendák vagy vaspolczok szilárd és minden rázkódás ellen biztositott (fal- vagy vas-) alappal birjanak és a szeszmérőgép felállitásához megkivántató egyéb feltételek teljesittessenek. (Okt. 9. §. *a*) pontja.)

2. A főzőkészülék hűtőkészüléke oly szerkezetű legyen, hogy annak belső berendezése tökéletesen megvizsgáltathassék és teljes biztositékot nyujtó hivatalos zár alá helyeztethessék.[1])

Minden hűtőkészüléknek biztos alapon kell állania. Ha a hűtőkészülék, mint az ugynevezett hűtőkád, egy viztartályból és

[1]) A hűtőnek felülvizsgálói ólomzár alá vétele nem szükséges, mert a zár levételének és ujra való alkalmazásának gyakorisága a felülvizsgálói közegek idejét ok nélkül igénybe venné. A felülvizsgálattal megbizott közegek azonban ez által nincsenek feloldva ama kötelezettség alól, hogy a pénzügyőri biztos zára alatt álló hűtő és egyéb főzőkészülékek belső berendezését megvizsgálják, hanem épen ez a körülmény szükségessé teszi, hogy az emlitett főzőkészülék-részeknek belső berendezését a felülvizsgálattal megbizott közegek minél gyakrabban vizsgálják meg a végett, hogy netaláni visszaélések felfedezhetők legyenek.

abba beleillesztett hűtőcsőből (hűtőkigyóból) áll, akkor a viztartály fenekének is olyannak kell lennie, hogy megvizsgálás végett kivülről hozzáférni lehessen. A viztartály továbbá hivatalos zár alá helyezhető födéllel legyen ellátva, mely a szesztartalmu párák bevezetésére, valamint a hütővizne k be- és kivezetésére szükséges nyilásokon kivül legfeljebb csak egy czentiméter átmérőjü szelelőlyukakkal, arra az esetre pedig, ha a hűtővizbe jég vettetnék, még csak az erre szükséges nyilással birhat, de ez utóbbival csakis akkor, ha a hűtőkészülék belső berendezése, valamely csőnek alkalmazása által vagy más módon, minden megtámadás ellen teljesen megóvható.

Megkivántatik végre, hogy a viztartály egyes alkatrészeinek összefüggése erős és biztos legyen és a hűtőcső sem a tartály fenekére ne fektettessék, sem pedig annak oldalfalait más helyen, mint ott, hol a párlat be- és kifolyik, ne érintse.[1])

Ha a hűtőkád nem fémből, hanem fából van készitve, kell, hogy az hivatalos zár alá helyezhető horganyboritóval láttassék el, és ennek a horganyboritónak a hűtőkád fedelét boritó része csakis olyan nyilásokkal birhat, melyek a fedelen alkalmazott nyilásoknak megfelelnek.

A fogyasztási adó alá eső szeszfőzdékben fából készült hűtőkészülék nem vehető alkalmazásba.

A főzőkészülék hűtőjére gőzvezető cső, mely annak tisztitására szolgál, csak azon feltétel alatt alkalmazható, ha az a hütőkészülékbe ennek legfelső részén szakad be és ennek a készüléknek csak a viz befogadására szolgáló ürével van összefüggésben.

Olyan hűtőkészülékeknél, a melyeknél a szesztartalmu párák hűtőhengerbe áramlanak, a hűtőviz pedig a hengerben alkalmazott csöveken átfolyik (mint a Neumann-féle főzőkészülékeknél), a hűtőhenger egy legfelső sima horganylemezből készült boritó alkalmazása által biztositandó és a boritó ezen felül még hivatalos zár alá helyezendő.

Ha egy és ugyanazon főzőkészüléknél több hűtőkészülék (ugynevezett elő- és utóhűtő) van alkalmazva, azon összekötő cső, a melyen át alkoholtartalmu folyadék egyik hütőkészülékből a másikba átvezettetik, egész hosszában egy boritó csővel látandó el, mely hivatalos zár alá veendő.

A viz befagyásának megakadályozása végett a hűtőn esetleg alkalmazott készülékek oly berendezéssel kell, hogy birjanak, hogy azoknak bármely időben való könnyü eltávolitása és a hűtőkészüléknek nehézség nélkül való megvizsgálása lehetséges legyen. (Végr. ut. 12. §. I. 2. pontja.)

---

1) Ha a kigyócsövek tartókon nyugszanak, melyek üresek vagy át vannak furva, ez esetben a hűtőkészüléken levő csavarok és szegek szorosan és behatóan megvizsgálandók abból a szempontból is, hogy nem távolithatók-e el. (1889. évi 9207. sz. körr.)

A czefre lepárolására szolgáló valamennyi főzőkészülék, a hűtőkészülékkel együtt, akként biztositandó, hogy eme műeszközök, vagy az ezek biztositására alkalmazott eszközök megsértésének szembetünő nyoma nélkül, égetett szeszes folyadékot (alszeszt, phlegmát, pálinkát, szeszt), a szeszmérőgép, illetve gyüjtőedény kikerülésével elvezetni ne lehessen, hogy azonban a lepárolás mindamellett fennakadást ne szenvedjen.

Nemkülönben meg kell akadályozni azt is, hogy a szesztartalmu párák elvezettessenek és a szeszmérőgéppel, illetve gyüjtőedénynyel össze nem kötött más hütőkészülékben sürittessenek.

A lelet felvételével megbizott pénzügyi közegek e végből kötelesek a szeszfőzdei vállalkozó által benyujtott leirás és rajz segélyével, a főzőkészülékek szerkezetét és működésüknek módját, valamint a hűtőkészülékeket is, behatóan megvizsgálni, hogy teljes szakértelemmel járhassanak el. Semmi esetre sem szabad megelégedniök azokkal az adatokkal és felvilágositásokkal, melyeket e tekintetben a vállalkozótól nyernek, hanem kötelesek a főző- és hűtőkészülékek egyes alkatrészeit megvizsgálni. A mennyiben e vizsgálathoz létrák, lépcsők, karzatok stb. szükségesek, azok beszerzésére a vállalkozó felszólitandó és pedig annál inkább, mert ezekre az eszközökre a szeszgyárak ellenőrzésénél amugy is szükség leend.

A legnagyobb figyelmet igénylik a hűtőkészülék és mindazok az ürterek és csövek, melyekben bármiféle égetett szeszes folyadék vagy alkoholtartalmu pára előfordul.

Mindenekelőtt a hűtőkészülék jön figyelembe. A szeszadótörvény 47. §-ának *A)* 2. pontja értelmében a hűtőkészüléknek oly szerkezettel kell birnia, hogy annak belső berendezése tökéletesen megvizsgálható legyen és hogy biztos hivatalos zár alá helyeztethessék.

A hűtőkészüléknek belső megvizsgálása természetesen behatóan és egész pontossággal foganatositandó, nehogy a párlatnak tiltott elvezetésére felhasználható valamely eszköz vagy alkalom felfedezetlenül maradjon. Az ilyen elvezetés veszélye, valamint a körülmények, melyekből az eredhet, a leletjegyzőkönyvben részletesen felemlitendők. Egyúttal megjelölendők azok a biztositási eszközök is, melyek ezen veszély ellen teljes oltalmat nyujthatnak.

Közönséges hűtőkészüléknél, mely egy viztartályból és abba illesztett hűtőcsőből (kigyócsőből) áll, a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás (12. §. I. 2. pont)[1]) a párlatnak tiltott elvezetését bizonyos követelmények által igyekszik megakadályozni, melyek természetesen pontosan teljesitendők.

A viztartályra nézve előirt fedelet azonban még nem lehet e tartálynak kielégitő biztositásául tekinteni, hanem az óvatosság azt kivánja, hogy a viztartály szétbontható alkatrészeinek összefüggése is kellően biztosittassék.

Ha a viztartály egy fakádból (hűtőkádból) áll, akkor a biztositás következőképpen érhető el:

Ha a kádat fent és alant egy-egy egész darabból álló abroncs tartja össze, e két abroncs a két ellenkező oldalon kapcsokkal a kádhoz szoritandó úgy, hogy a kapcsok kivülről a kádba beveretvén, azoknak a kád belsejében kiálló végeire anyacsavar alkalmaztatik.

Egy darabból álló abroncs hiányában a kád úgy felső, mint alsó részén is más abroncscsal is megerősithető; de ez esetben ezen kivül még az abroncs végeire, azok összeköttetésének helyén, egy-egy csavarszög veretik be, melynek feje kifelé áll, s a melynek hegyére a hűtőkád belsejében, anyacsavar alkalmaztatik.

Ezenkivül a fából készült hütőkád bádogboritóval veendő körül, mely boritó hivatalos zár alá helyezendő (végrehajtási utasitás 12. §. I. 2. pont).[1])

Olyan hütőkészülékeknél, a melyek különös szerkezettel birnak, belső szerkezetök és külsejök szorgos megvizsgálásának eredményétől függ annak a meghatározása, hogy miféle óvintézkedések tétessenek a párlat tiltott elvezetése ellen. Igy például a Neumann-rendszerü hűtőkészülék horganyboritóval veendő körül, mely boritó hivatalos zár alá helyezendő (végrehajtási utasitás 12. §-ának I. 2. pontja).[1])

---

[1]) L. a 89. oldalon.

Semmi szin alatt sem engedhető meg, hogy oly hűtőkészülékek alkalmaztassanak, melyeket biztos hivatalos zár alá helyezni nem lehet.

Egyébiránt, tekintet nélkül a hűtőkészülék minőségére, figyelemmel kell lenni arra is, hogy a hűtővizet vezető csőben egy a hűtőürrel (hűtőkigyóval) összeköttetésben lévő s a párlatnak elvezetésére felhasználható csövecske lehet elrejtve abban az esetben, ha a hűtőcsőnek a hűtőkészülékig jól látható része egy ponton sem magasabb, mint a hűtőür legfelső része (a hűtőkád fedele).

Ily veszélynek elháritására természetesen a kérdéses csőnek pontos megvizsgálása és ellenőrzése, és esetleg külön biztositási eszközök alkalmazása válik szükségessé. (Okt. 9. §. d) pontjának 1—16 bekezdése.)

3. A főzőkészülékeknek oly berendezéssel kell birniok, hogy azok a tartályok, melyekben alkoholtartalmú párák fordulnak elő, nemcsak egymás közt, hanem a főzőkészülékkel (kazánokkal, főzőüstökkel) és hűtőkészülékkel (kigyóalakú csővel) is, tartós, szilárd és biztos összeköttetésben álljanak.

4. A főzőkészülék ama csöveinek és tartályainak, melyekben alkoholtartalmú párák, továbbá azoknak a csöveknek és tartályoknak, melyekben (a czefrét kivéve) a szeszmérőgépen még át nem folyt alkoholtartalmú folyadékok vannak, sem megromlott, sem toldott vagy foltozott helyekkel birniok nem szabad és csakis olyan nyilásokkal szabad ellátva lenniök, melyek az üzlethez szükségesek és melyekhez kivülről hozzá lehet férni; e nyilásoknak azonban csapokkal kell ellátva lenniök, melyek csakis abban az irányban vannak furattal ellátva, a mely irányban az alkoholtartalmú páráknak vagy folyadékoknak vezettetniök kell és a mely csapoknak arra a czélra való tágitását, kiemelését vagy eltávolitását, hogy az alkoholtartalmú párák vagy folyadékok kifelé elvezettethessenek, hivatalos zár által akként lehessen megakadályozni, hogy ily elvezetés e zárnak könnyen észrevehető megsértése nélkül lehetséges ne legyen.

E határozat azonban nem alkalmazható a biztonsági szelepekre, ha ezek a főzőkészülék (párolási vagy főzési ürtér) felső fedelén, vagy ama gőzvezető csövek legfelső pontjain vannak alkalmazva, melyek a főzőkazánokat egymás között, vagy a rectificatorral, illetőleg dephlegmatorral összekötik.

E szelepekre, valamint a főzőkészülékbe czefrét vezető csövekre nézve is, a pénzügyi hatóság visszaélések meggátlására alkalmas biztositásokat követelhet.

5. Azok a csövek, melyek a szeszmérőgépen még át nem folyt alkoholtartalmú folyadékoknak (czefrét kivéve) vezetésére vannak rendelve, külön festés által felismerhetőkké teendők, és azoknak minden oldalról könnyen megvizsgálhatóknak kell lenniök.

A czefrét vezető cső különösen akkor, ha a főzőkészülék külön álló czefrefőzőkből áll, vagy alkoholtartalmu folyadék a főzőkazánba visszavezethető: egész hosszában megfelelően biztositandó, hogy azon alkoholtartalmu párákat vagy folyadékokat titkon elvezetni ne lehessen.

A czefrét vezető nyilt csatornák a betorkolástól kezdve legalább két-három méternyire befedendők deszkákkal és ezek hivatalosan biztositandók.

Általában minden a főzőkészülékbe vezető cső, beleértve a gőzvezető csövet is, legalább annyira biztositandó, hogy szétszedhető ne legyen. (Végr. ut. 12. §. I. 3. pontja.)

A czefrebevezető cső czélszerűen biztositható a következő módon:

1-ször az által, hogy a czefrebevezető cső a második főzőkazán fenekéig levezettetik és egyuttal az ezen második főzőkazánból az első főzőkazánba vezető czefreleeresztő csövön egy gyűrű alkalmaztatik, mely gyűrű által el lehet érni azt, hogy a második főzőkazánban mindig annyi czefre marad vissza, hogy a czefrebevezető cső vége még a visszamaradt czefrében benmarad; vagy

2-szor az által, hogy a czefrebevezető cső egy a második főzőkazán fenekéhez erősitett, fémből készült oly edénybe vezettetik, mely még a második kazán kiüritése után is czefrével telve marad.

Ez az edény, illetőleg a fent emlitett gyűrű oly magas legyen, hogy a czefrebevezető cső legalább is 5 centiméternyire a visszamaradt czefrébe benyúljék. (Okt. 9. §. c) pontja.)

a) Fából készült főzőkészülékeknél az anyag, melyből azok előállittattak, jó és az egyes részek összeköttetése erős legyen. Ha e tekintetben aggályok merülnének fel, az egyes dongáknak, illetőleg az abroncsoknak különleges biztositása is követelhető. [1] [2]) Fából készült oly főzőkészülékek, melyek toldott részekkel birnak, használatra nem engedhetők. [3])

[1]) A dongák biztositása két módon eszközölhető. Vagy t. i. úgy, hogy az egy darabból előállitandó abroncsok az ellenkező végükön kapcsokkal erősittetnek meg akként, hogy e kapcsok kivülről vezetnek a kazánba és azoknak a kazán belső részébe benyuló végeire anyacsávarok alkalmaztatnak. Vagy pedig úgy, hogy az egyes abroncsoknak két szemben álló végére fülek forrasztatnak, és ezeken a hivatalos zár zsinege olykép huzatik keresztül, hogy az abroncsok odább mozditása a hivatalos zár megsértése nélkül eszközölhető ne legyen. (1889. évi 33.058. sz. körr.)

[2]) Fából készült főzőkazánok abroncsainak mikénti biztositására nézve az 1889. évi 33.058. számú körrendeletben (l. az 1. jegyzetet) foglalt rendelkezések nem zárják ki azt, hogy a főzőkazán abroncsai eme körrendeletben példaképen felhozott módoktól eltérő más oly módon is biztosittathassanak, a mely biztositási mód a követelt czélnak megfelel, vagyis hogy a hivatalos zár megsértése nélkül a főzőkazán berendezése megváltoztatható ne legyen.

[3]) Fából készült főzőkazánok romlott helyeinek rézlemezek alkalmazásával leendő kijavitása meg nem engedhető.

A fedélkúp a főzőkészülék fedeléhez, illetőleg annak tetejéhez csavarokkal legyen erősitve, mely csavarok az anyarészen, valamint a csavarszegen is átfurt lyukkal látandók el a végett, hogy azokon a hivatalos zár alkalmazható legyen. A főzőkészülékbe vezető és abból kivezető minden cső, beleértve a gőzt és vizet vezető csöveket is, a főzőkészülékkel hivatalos zár alá helyezendő csőkarimákkal kötendő össze. A főzőkészüléken alkalmazott festés a fának rostszerkezetét lehetőleg ne fedje el.

b) A fémből készült főzőkészülékeknél valamint az égetett szeszes folyadékok vezetésére szolgáló csöveknél és tartályoknál sem engedhető meg az, hogy azok sérült vagy toldott részekkel birjanak.

c) A czefrepároló-oszlopon, illetőleg az alszeszpároló-oszlopon azoknak *tisztitása czéljából* alkalmazott és *süveggel ellátott* nyilások szintén hivatalos zár alá helyezendők.

Méltánylást érdemlő esetekben a pénzügyministerium e követelmény alul kivételt engedélyezhet.

d) A czefrefőző-kazán és a szesz elkülönitő (separator), avagy a czefrepároló-oszlop és alszeszpároló-oszlop közé, a czefréből származó szesztartalmú párák *süritésére alkalmas külön készülék* illeszthető abban az esetben, ha ez a készülék minden oldalról hozzáférhető és egy nyilással (Mannloch) van ellátva, a melyen át annak belső berendezése és különösen a feneke megvizsgálható, és ha ezenkivül az alszeszvizet a tisztátalan vizek elvezetésére szolgáló csatornába vezető cső is egész hosszában megvizsgálhatók.

e) Az alszeszpároló-oszlop kiöblitésére esetleg alkalmazott *vizvezető csövek*, melyek rendszerint az alszeszpároló-oszlop fedélkúpjára vannak illesztve, csakis e viztartóval lehetnek összeköttetésben. Ezen vizvezető csövek zárócsapjai hivatalos zár alá veendők, és azoknak csőkarimái, egészen a viztartóig, biztositandók.

A mennyiben az itt szóban levő szeszfőzdékben az alszeszpároló oszlopnak kiöblitése szándékoltatnék, erről a szeszfőzde vállalkozója a szeszfőzde felügyeletével megbizott pénzügyi közegnek előzetesen jelentést tenni köteles, mely jelentés alapján a pénzügyi közeg a vizvezető cső csapjára alkalmazott hivatalos zárt levenni, az alszeszpároló-oszlop kitisztitására felügyelni s annak megtörténte után a hivatalos zárt ismét alkalmazni köteles.

A mennyiben a pénzügyi közegeknek a hivatalos zár levétele végett esetenkint való közbenjárása kivételes helyi viszonyok miatt nehézségekbe ütközném: a fentemlitett biztositási intézkedés helyett másnemű intézkedés, pl. egy megbizhatóan működő visszaható szelep alkalmazható; erre nézve azonban esetenkint a pénzügyministerium előleges jóváhagyása kérendő ki.

f) A főzőkészüléken és annak csövein alkalmazott, az üzemhez szükséges mindazon csapok, melyek égetett szeszes folyadékoknak vagy szesztartalmú páráknak elzárására vagy áteresztésére

rendelvék, akként legyenek készitve, hogy a törvényben előirt követelményeknek megfelelő hivatalos zár alá vétethessenek.

Az olyan csapok, melyek az üzemhez nem feltétlenül szükségesek, eltávolitandók.

Az A. alatti függelék (l. e résznek 5. sz. mellékletét) ily csapok megfelelő berendezésének leirását és rajzát szolgáltatja.

Különös figyelem forditandó azokra a csapokra, melyek az *alszesz* áteresztésére szolgálnak s főleg arról kell meggyőződni, hogy azok szorosan zárjanak. Ezeknél a tömszelencze csavarjai is hivatalos zár alá helyezhetők.

g) Légbeszivószelepek a főzőkészüléknek csak azon helyein alkalmazhatók, a hol azok mulhatatlanul szükségesek; ezek a szelepek azonban különösen abban az esetben, ha azokon át magasabb alkoholtartalmú párák elvezethetők, berendezésüknek megfelelő czélszerü módon biztositandók, hogy azokon szesztartalmú párák tilos elvezetése lehetséges ne legyen.

Rendszerint csakis önműködő légbeszivó-szelepek alkalmazandók.

h) A főzőkészüléken alkalmazott alszeszvezető csövek csak szabályszerűen berendezett és biztositott csapokkal birhatnak, és különösen az úgynevezett alszesztömlőknek (Luttersäcke) egy darabból és úgy kell készitve lenniök, hogy csőkarima-összeköttetéssel ne birjanak.

i) Megkivántatik, hogy a szesztartalmú párák vagy égetett szeszes folyadékok vezetésére használt csöveknek egymás közötti összeköttetései szintén teljes biztositékot nyujtsanak. A B. alatti függelékben (l. e résznek 6. sz. mellékletét) foglalt leirás és rajz a csőkarimák és hollandi csavarkötések mikénti biztositását, illetőleg zár alá vételét ismerteti.

A csőkarima-összeköttetésekhez jó tömités alkalmazandó, a karima csavarjai jól meghuzandók és hivatalos zár alá helyezendők. [1]) [2])

Esetleges robbanások kikerülése czéljából ajánlatos a főzőkészüléket nyomást jelző készülékkel ellátni. Ilyen készülék legegyszerübben oly módon rendezhető be, hogy a főzőkészüléknek valamelyik czefre- vagy moslék-tartályán egy olyképpen hajlitott rézcső alkalmaztatik, hogy úgynevezett zsákcsövet képezzen, mely-

---

[1]) A hivatalos zárnak a csőkarima csavarvégeire leendő alkalmazásánál a csavarszegek mindig behatóan megvizsgálandók annak megállapitása czéljából, hogy a csavarszeg és annak feje egy darabból készült-e? (1891. évi 1083—P. M. sz. körr.)

[2] A termelési időszak kezdete előtt megtartandó vizsgálatoknál arra különösen kell ügyelni, hogy a karimakötéseknél jó tömitések (kautsukból) alkalmaztassanak, mert a papir tömitések igen hamar elhasználódnak és ez által a kötés ellazulását idézik elő; továbbá arra is kell ügyelni, hogy a karimakötés csavarjai szorosan meghuzassanak, s a hivatalos zár szorosan az anyacsavar mögött alkalmaztassék, hogy annak utólagos lazitása (visszafelé csavarása) lehetséges ne legyen. (1891. évi 66790. sz. körr.)

nek végére azután egy üvegcső alkalmaztatik. Ha ez a zsákcső festett folyadékkal megtöltetik, akkor ez, az üzlet rendes folyama esetében, az üvegcsőben kevéssé fogja helyzetét változtatni; ellenben a főzőkészülékben előidézett rendkivüli nyomás esetében fel fog emelkedni, esetleg ki is folyni. (Végr. ut. 12. §. I. 4. pontja.)

A törvényben kimondott s fent emlitett abbeli tilalom, hogy a főzőkészüléknek sem hibás, sem foltozott vagy toldott helyekkel nem szabad birnia, a főzőkészülékhez tartozó és égetett szeszes folyadékok vezetésére szolgáló csövekre is kiterjed, melyek e mellett külön festés által felismerhetőkké téve és megvizsgálás czéljából minden oldalról megközelithetők kell, hogy legyenek.

Ha e csövek csőkarimák vagy hollandi csavarok által köttetnek össze, akkor a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 12. §-ának I. 4. *i)* pontjához tartozó B) függelékben (l. e résznek 6. sz. mellékletét) leirt biztositásnak van helye. A kérdéses csöveken levő csapokra nézve kivánatos, hogy azok a végrehajtási utasitás 12. §-ának I. 4. *f)* pontjához tartozó A) függelékben (l. e résznek 5. sz. mellékletét) leirt szerkezettel birjanak. Más szerkezetű csapok e csöveken csak akkor engedhetők meg, ha berendezésük megvizsgálása teljes megnyugvást szolgáltat arra nézve, hogy a törvényes kellékeknek megfelelnek, vagyis hogy azokon keresztül a folyadék tiltott elvezetése a hivatalos zár megsértése nélkül nem lehetséges.

Zárcsapok, melyeknek kupja a csap hüvelyén keresztül megy és vékonyabb végök is kiáll a hüvelyből, nem utasithatók vissza abban az esetben, ha a csap kupja csak egy darabból áll és csupán a törvény-engedte, függőlegesen a tengelyre irányuló furattal bir.

Az ily szerkezetű csapokra a hivatalos zár akként illesztendő, hogy a kúpnak a csap hüvelyéből kiálló vékony részén furt lyukon át fémből készült csavarszög vezettetik, mely a kúpot úgy erősiti meg, hogy az a csaphüvelylyel való szoros kapcsolatából ki nem mozditható.

Szükséges azonban, hogy a csavarszög egyetlen fémdarabból készült henger legyen, melynek egyik vége gombalakot képez, és a másik végétől legalább 2 centiméternyi távolságra lyukkal van ellátva, melyen keresztül a zár zsinege szorosan ráköthető. (Okt. 9. §. d) pontjának 21—25 bekezdései.)

6. A rectificator és a főzőkészüléknek minden más oly alkatrésze, a melyben a lepárolás folyama alatt alkoholtartalmú folyadék (alszesz, phlegma) gyülemlik vagy gyüjthető, megvizsgálható kell, hogy legyen, és annak ürtartalma a főzőkészülék termelőképességével helyes arányban kell, hogy legyen.

A rectificatornak és a főzőkészülék minden egyéb részeinek, melyekben égetett szeszes folyadék (alszesz, flegma stb.) lepárolás közben összegyül vagy összegyüjthető, vagy külsőleg megvizsgálhatóknak s e czélra minden oldalról hozzáférhetőknek kell lenniök, vagy pedig oly nyilással kell birniok, mely a belső megvizsgálást lehetővé teszi, és melynek fedele hivatalos zár által teljesen biztositható.

Hogy a rectificator ürtartalma a törvény 47. §-ának *A*. 6. pontjában foglalt rendelkezéseknek megfelelően a főzőkészülék termelőképességével helyes arányban áll-e? csak esetről-esetre bírálható el. Ha e részben aggályok merülnének fel, a pénzügyigazga-

tóság szakértői véleményt köteles beszerezni, annak alapján megfelelő határozatot hoz, mely ellen a fél felebbezéssel élhet.

Minden alszeszpároló-oszlop- és rectificatornál az abba bevezető gőzcső egy visszaható-szeleppel kell, hogy ellátva legyen és ez hivatalos zár alkalmazása által biztositandó. Ha a rectificator egymás fölé helyezett két részből áll, melyek egymás között leeresztőkészülék által összeköttetésben vannak, ez esetben a rectificator alsó részén alkalmazott légbeszivó-szelepnek nyilása magasabban kell, hogy elhelyezve legyen, mint a rectificator felső részének legmagasabb pontja. (Végr. ut. 12. §. I. 5. pontja.)

A hütőkészülék mellett még a főzőkészüléknek azon tartályai és csövei jönnek tekintetbe, melyeken át égetett szeszes folyadék vezettetik, vagy melyekben ilyen folyadék gyüjtetik, mert ezeknél a tartályoknál és csöveknél is fenforog az a veszély, hogy a kincstár e folyadékok tiltott elvezetése által megkárosittatik. A főzőkészülék most emlitett alkatrészei közt a rectificator érdemel különös figyelmet. Ha a rectificator állványra van akként helyezve, hogy fenekét kivülről megvizsgálni nem lehet, akkor az eljáró pénzügyi közeg követelje a rectificator felnyitását, hogy meggyőződést szerezhessen arról, vajjon az állványban nincs-e valamely készülék elrejtve, mely az égetett szeszes folyadék elvezetésére szolgálhat. Ugyanez áll a főzőkészülék egyéb alkatrészeire nézve is, melyekben égetett szeszes folyadék összegyül.

Vajjon a rectificatornál, vagy a főzőkészülék más oly alkatrészénél, mely égetett szeszes folyadék felvételére szolgál, külön biztositási eszközök alkalmazása szükséges-e vagy sem? és miből álljon ez a biztositás, azt az illető alkatrész külseje után kell megitélni, de mindenkor szigorúan betartandó a törvénynek ama határozmánya, mely szerint a főzőkészüléknek minden olyan alkatrésze, a melyben nem czefre, hanem más szeszes folyadék van, sem hibás, sem toldott vagy foltozott helyekkel nem birhat. Rendszerint tehát a rectificatornál stb. csak a buvólyukak[1]) elzárása veendő külön biztositás alá.[2])

De ha valamely rectificator (alszesztartó) a czefremelegitő belsejében van elhelyezve, ez esetben már maga a czefremelegitő vétetik biztositás alá, p. o. az által, hogy a czefrevezető cső közel a czefremelegitő fenekéhez vezettetik, és a czefremelegitő fedele hivatalos zár alá helyeztetik. Hasonló vigyázat és biztositás szükséges a separatornál, valamint az alszeszpároló oszlopnál is. Minthogy pedig a separatorban és az alszeszpároló oszlopban égetett szeszes folyadék fordul elő, a mely habár tisztátlan is, de mégis nagyobb szesztartalmú és abból töményités által eladásra alkalmas czikk készithető: kiváló fontosságot nyer az a körülmény, hogy megfelelő elővigyázati intézkedések tétessenek arra nézve, hogy az égetett szeszes folyadékoknak a separatorból, illetőleg az alszeszpároló oszlopból való tiltott elvezetése megakadályoztassék. (Okt. 9. §. d) pontjának 17—19. kekezdései.)

---

[1]) A rectificatorok és separatorok ereszlyukainak, buvólyukainak lezárására alkalmazott fedéllapok azon irányban is szorosan megvizsgálandók, hogy fogantyujokkal egy darabból készitvék-e. A rectificatorokon és separatorokon alkalmazott s a folyadék állását jelző üvegcsövek (látüvegek) pedig abban az irányban is megvizsgálandók, hogy az üvegcsövek a forgantyúban fel vagy alá nem tolhatók-e, illetőleg nem emelhetők-e ki.

A hütőkészülékek ereszlyukaira alkalmazott fedéllapok is ily czélból megvizsgálandók. (1892. évi 9426. sz. körr.)

[2]) Rézből készült rectificatoroknál, melyeknél a fenék felhajtott szélei az oldallal szegecsek (Nieten) alkalmazása mellett vannak megerősitve, behatóan megvizsgálandó, vajjon azok nem csavarhatók-e és ily módon nem távolithatók-e el?

A rectificatorokon alkalmazott látüvegek megerősitésére szolgáló csavarok fejjel befelé, csavarvégükkel pedig kifelé alkalmazandók, és a csavarvégek hivatalos ólomzár alkalmazása mellett biztositandók. (1894. évi 11.536. sz. körr.)

A dephlegmator azon részei tekintetében, a melyeken át phlegma folyik vagy összegyül, a fenti utasitások érvényesek.

A dephlegmator egyéb részei ellenben, valamint a dephlegmatort a hütőkészülékkel összekötő cső is azért igényelnek különös megvizsgálást, mert az azokban előforduló alkoholtartalmu párák könnyen elvezethetők és szeszes folyadékká süríthetők.[1])

Azokat az eseteket kivéve, midőn a szeszadótörvény 72. §-ához képest a szeszfőzdében finomitó-készülék állittatott fel, a kincstár ily módon való megkárositásának veszélye nem nagy, feltéve, hogy szorgosan ellenőriztetik, hogy a főzdének ne álljon a tiltott módon elvezetett szesztartalmu párák sűritésére oly hűtőkészülék rendelkezésére, mely a szeszmérőgéppel, illetőleg gyüjtőedénynyel összekötve nincs. Mindamellett azonban arra kell ügyelni, hogy a főzőkészülék ama tartályai, melyekben szesztartalmú párák fordulnak elő, a törvény 47. §-ának A. 3. pontjához képest nemcsak egymás között, hanem a főzőkazánokkal és a hűtőkészülékkel is szilárd, tartós és biztos összeköttetésben álljanak.

Az emlitett kivételes esetekben a törvény eme rendelkezése annál szigorúbban érvényesitendő, mivel könnyen beállhat az a veszély, hogy a szesztartalmú párák, melyek a czefre lepárolására bejelentett főzőkészülékből tiltott módon elvezettetnek, a finomitó-készülékben, illetőleg ennek hűtőkészülékében, mely szeszmérőgéppel, illetve gyüjtőedénynyel összeköttetésben nem áll, égetett szeszes folyadékká sürittetnek.

Ezekben a kivételes esetekben szükséges, hogy a törvény 47. §-ának A. 4. pontja szerint alkalmazható biztonsági szelepek is külön biztositás alá vétessenek a végett, hogy a szelep megnyitásakor kiáramló alkoholpárák tiltott elvezetése megnehezittessék. A hivatalos zár a biztonsági szelepeken, azoknak egyes alkatrészein, a melyek nincsenek sem egymással, sem a főzőkészülékkel elválaszthatlanul összekötve, oly módon alkalmazandó, hogy a szelepalkatrészek sem egyenkint, sem összeségükben a hivatalos zár megsértése nélkül eltávolithatók ne legyenek, és hogy különösen a szelepkúpot helyzetéből a hivatalos zár megsértése nélkül kiemelni ne lehessen. A biztonsági szelepeknek drótkosárral, vagy tölcsér alakú és lyukakkal ellátott boritóval való biztositása lehetőleg mellőzendő.

De a többször emlitett kivételes eseteken kivül is megkivántatik, hogy mindazok a biztonsági szelepek mindenkor külön biztosittassanak, melyeken át p. o. egy szivócső vezethető be a főzőkészülékbe azon pontig, a hol már égetett szeszes folyadék van, vagy a mely szelepeket más módon lehetne az égetett szeszes folyadék elvezetésére felhasználni. (Okt. 9. §. *c*) pontjának 1—6. bekezdései.)

7. A főzőkészülék hűtőkészülékét a szeszmérőgéppel összekötő cső egyenes irányba helyezendő; ettől való eltérésnek csak a cső két végén s csakis akkor lehet helye, ha azt a hűtőkészülékkel és a szeszmérőgéppel való összeköttetése szükségessé teszi.

E cső, mely három méternél hosszabb nem lehet, pénzügyi közeg jelenlétében, sima, mázolatlan, horganylemezből készitett külön boritócsővel akként látandó el, hogy a két cső között mindenütt körülbelül három centiméter szélességű űr maradjon.

Ott, hol e cső valamely falon keresztül vezettetik, annak a fal mindegyik oldalától hat centiméternél kisebb,

---

[1]) A Pistorius-féle dephlegmáló tányéroknál a dephlegmatióhoz vezető vizcső olyképen rendezendő mindig be, hogy a hideg viz ezen csőből szabadon folyjon le a hűtőtányérokra. (1889. évi 9207. sz. körr.)

és nyolcz centiméternél nagyobb távolságban lennie nem szabad.

Ha pedig az összekötő cső valamely falban levő ajtón vagy ablakon vezettetik keresztül, annak a falazattól való távolsága nyolcz centimétert is meghaladhat.

A szeszmérőgépet a hűtőkészülékkel összekötő cső megfelelő eséssel birjon és egész hosszában a boritócsővel tökéletesen födött legyen.

A *C.* függelékben (l. e résznek 7. sz. mellékletét) foglalt leirás és rajz a boritócsőnek megfelelő berendezését és mikénti biztositását, illetőleg zár alá vételét ismerteti.

Kétely eloszlatása végett megjegyeztetik, hogy az összekötő cső a hütőkészüléktől tetőirányban is vezethető, s ennélfogva azon — egyfelől a hütőkészülékkel, másfelől a szeszmérőgéppel való kapcsolatnak létrehozása végett — két könyökcsődarab is alkalmazható, a minthogy az egyenes iránytól való ezen eltérés a törvény 47. §-ának *A.* 7. pontjában különben is meg van engedve.

Habár az adóellenőrzés czéljára engedélyezett szeszmérőgépek szeszmérőtartályain a főzőkészülék hűtőjéből eredő lég és gázok elillanhatása végett nyilások vannak alkalmazva: mégis megengedhető, hogy abban az esetben, ha ezek egyik vagy másik szeszfőzdében a czél elérésére elegendők nem lennének, a főzőkészülék hűtőkészüléke és a szeszmérőgép közé az összekötő csőbe egy, a *D.* függelékben (l. e résznek 8. sz. mellékletét) foglalt leirásban és rajzban ismertetett berendezésű és szerkezetű légszekrény, az ugyanazon leirásban és rajzban feltüntetett biztositási módozatok megtartásával, beillesztethessék és használatba vétethessék. Ilyen légszekrények alkalmazása azonban lehetőleg mellőzendő.

A végből, hogy a lepárolás közben fejlődő, az egészségre ártalmas gázok a főzőkészülékből a szabadba elvezettessenek, a szeszfőzde-vállalkozó kérelmére megengedhető, hogy az ilyen esetekben valamivel megnagyobbitott légszekrényre, a fedél eltávolitása mellett, egy lyukak nélküli süveg erősittessék, melyen egy csőrész van alkalmazva, a melyre azután egy olyan cső illesztetik rá, mely a gyárhelyiségekből a szabadba vezet.

Úgy ennek a csőnek a nyilása, mint annak a légszekrénynyel való összeköttetése is, — ez utóbbi boritócső alkalmazása mellett, — biztositandó. Ezenkivül nagyobb biztonság czéljából a légszekrény süvege fenéklapjának 6 centiméter széles és 14 centiméter hosszú nyilása egy szitával helyettesitendő.

A szeszmérőgép rendes menetében előidézett muló, és különösen a szeszes folyadékoknak a szeszmérőgépbe való lökemes beáramlása által okozott bajoknak, feltéve, hogy a szeszfőzdében nyomást jelző készülék (manometer) létezik, eleje vehető az által, hogy az összekötő csőnek a hűtőkészülék és a légszekrény között

levő részében alkalmazott csőkarima közé központon kivül fekvő lyukfurattal biró kis korong illesztetik be. E korong furatának nagysága a szeszmérőgépbe beáramló szesznek mennyiségétől függ, s igy pl. perczenkint 15 liternyi folyási sebességnél elegendő oly furás, melynek átmérője 16 milliméter. (Végr. ut. 12. §. I. 6. pontja.[1])

Az a követelés, hogy az összekötő cső egyenes (görbület nélküli) legyen, természetesen nem zárja ki azt, hogy annak két vége a hütőkészülék és a szeszmérőgép összekötésére szükséges irányba hozassék. A karima-kötésekhez szilárd tömités alkalmazása követelendő.

Ha légszekrény van használatban, az a szeszmérőgéphez vagy hütőkészülékhez lehetőleg közel alkalmazandó.

Az összekötő cső a légszekrénytől a szeszmérőgépig terjedő részében nem birhat kisebb átmérővel, mint a hütőkészüléktől a légszekrényig terjedő részében, és az összekötő cső karimái a karimagyürükkel egyenlő magasságban legyenek.

Figyelem forditandó továbbá arra is, hogy az összekötő csőnek előirt, illetőleg meglevő s a hűtőkészüléktől a szeszmérőgép felé irányuló lejtése, a hűtőkészüléknek szándékos sülyesztése vagy véletlen sülyedése által meg ne változtassék, mert megállapittatott, hogy abban az esetben, ha az összekötő cső nem bir elég lejtéssel, a kellően biztositott légszekrényben rohamos lepárolás által előidézett kiáramlás utján a szesz elvezethető.

E végből figyelemmel kell lenni arra, hogy a hütőkészülék elmozdithatlan alappal birjon, s hogy ékek vagy másnemü toldalékok a hűtőkészülék alsó feneke és állványa közé lehetőleg ne alkalmaztassanak.

Ha ilyen toldalékoknak alkalmazása elkerülhetlen volna, akkor legalább arról kell gondoskodni, hogy ezek a toldalékok akként biztosittassanak, hogy kétségtelenül felismerhető nyomok hátrahagyása nélkül, illetve az esetleg alkalmazott hivatalos zár megsértése nélkül kivehetők s eltávolithatók ne legyenek.

Maga a légszekrény visszaélés ellen legczélszerűbben akként biztositható, ha annak boritója feszesen alkalmazott drótzsineg segélyével egyrészt a boritócső hollandi csavarjával és a szeszmérőgép horganyboritójával, másrészt pedig a hűtőkészülékkel, illetve az azon megfelelő biztossággal alkalmazott gyürüvel összeköttetik.

Megjegyeztetik még, hogy légszekrények alkalmazása csak abban az esetben engedhető meg, ha azoknak berendezése és biztositása minden visszaélést kizár. Fából készült támasztékoknak a légszekrények alá való alkalmazása nem czélszerű. (Okt. 9. §. b) pontja.)[2])

8. Ha a főzőkészülék oly berendezéssel bir, hogy az alkoholtartalmú folyadék a főzőkazánba visszavezettet-

[1]) Az összekötő cső szilárd állásának biztositása végett az ellenőrző közegeknek arra kell ügyelniök, hogy a hütőkészülék és a szeszmérőgép teljesen biztos alapon álljanak és hogy a jó erős rézbádogból készült összekötő cső gondosan meghuzott csavarkötésekkel erősittessék meg. Azokban a szeszfőzdékben, melyekben a hütőkészülék és szeszmérőgép közötti összekötő cső a 3 méternyi hosszuságot eléri vagy megközeliti, oda kell hatni, hogy a légszekrény, a megfelelően erős rézből készült összekötő csőnek feltétlenül a szeszmérőgéphez vagy hűtőkészülékhez legközelebbi részén oly módon alkalmaztassék, hogy az összekötő csőnek a hütőkészüléktől a szeszmérőgéphez vezető irányában a kellő esése legyen meg. (1890. évi 114.366. sz. körr.)

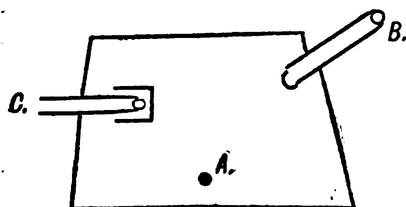
[2]) Arról, hogy a légszekrények kellőképpen biztositva vannak-e, a szeszfőzdék ellenőrzésével és felülvizsgálatával megbizott közegek az egyes termelési időszakokba eső üzlet ujbóli megkezdése előtt mindig kötelesek meggyőződni; a termelési időszak alatt tartandó szemléken pedig különösen azt kell vizsgálniok, hogy az összekötő cső lejtése a hűtőkészüléknek szándékos vagy véletlen sülyesztése által meg nem változott-e. (1891. évi 26.090. sz. körr.)

hetik, akkor a moslék leeresztésére szolgáló csövet oly módon kell valamely tartályba vezetni és ez utóbbinak oly szerkezettel kell birnia, hogy alkoholtartalmú folyadék e csövön át elvezethető ne legyen a nélkül, hogy az nagyobb mennyiségű moslékkal össze ne vegyüljön; vagy e csőnek a főzési ürbe függőlegesen annyira kell felnyulni, vagy vizmentesen hozzá illesztett gyűrűvel oly magasságban kell környezve lennie, hogy a moslékot csupán ezen a csövön át teljesen leereszteni soha se lehessen, hanem sajtolt élesztő gyárakban egy kazántöltés legalább 10 százalékával, más szeszfőzdékben pedig egy kazántöltés legalább 5 százalékával felérő moslékmennyiség mindig hátra maradjon. A pénzügyminister azonban felhatalmaztatik, hogy méltánylást érdemlő esetekben e részben másnemű biztositási intézkedéseket engedélyezhessen.

Ha a főzőkészülék úgynevezett separatorral van összekötve, a separator leeresztő csövének oly berendezéssel kell birnia, hogy a lepárolás folytán a separatorban összegyült maradék közvetlenül a pöczecsatornába folyjon.

9. Ha alszesz termeltetik és az újra a főzőkészülékbe vezettetik, annak a szeszmérőgép jelzéseiből való kihasitása meg nem engedtetik.

a) Ha a főzőkészülék oly berendezéssel bir, hogy az alkoholtartalmú folyadék a főzőkazánba visszavezettethetik és a vállalkozó a moslék leeresztésére szolgáló cső tekintetében ilyen esetekben követelt biztositások közül a törvény 47. §-ának *A*. 8. pontjában első helyen emlitett biztositást kivánja alkalmazni, ez esetben a tartály, melybe a moslék leeresztésére szolgáló cső vezetendő, fémből (pl. vaspléhből) kell, hogy készitve legyen és az illető főzőkazán ürtartalmának legalább tiz százalékával felérő ürtartalommal kell, hogy birjon. Azonkivül a szóban levő tartály magassága és szélessége között lényeges különbség nem foroghat fenn. Az ilyen tartály következőleg rendezendő be: *A*. egy fémből készült vizmentes edény, a melynek fedele és falai olyanok, hogy azoknak a folyadék levezetése céljából való megfurása, vagy másnemű megsértése nem történhetik a nélkül, hogy könnyen észrevehető nyomok ne maradjanak.

A moslék közvetlenül a

födél alatt benyiló, a főzőkazánnak a moslékot leeresztő nyilásával összekötött *B.* fémcsövön át jut a tartályba. Innen a *C.* fémcsövön át kifolyik, mely cső belül boritó által van födve és mely csőnek a tartály födelétől való távolsága a tartály egész magasságának legfeljebb egyharmad részét teszi.

A mosléktartály, valamint a *B.* és *C.* csövek, ez utóbbi legalább két méternyi hosszuságban, hivatalos zárak alkalmazása által olykép biztositandók, hogy e zárak megsértése nélkül sem a tartály felnyitható, sem annak csővezetékei szétszedhetők ne legyenek. A moslékleveztő csőnek a tartályból kivezető része fémből és szilárd módon kell, hogy készitve legyen és semminemű nyilásokkal sem birhat. A tartály felső fedelén egy nyilás (buvólyuk) alkalmazható ugyan, de az megfelelően biztositandó. A *B.* és *C.* csövek lehetőleg tágak legyenek, hogy a moslékban levő szilárd alkatrészek által be ne dugulhassanak.

b) Ha a szeszfőzde vállalkozója a törvény 47. §-ának *A.* 8. pontjában második helyen emlitett biztositást kivánja alkalmazni, akkor a moslék leeresztésére szolgáló csőnek a leeresztési ürbe függőlegesen annyira kell felnyulnia, vagy vizmentesen hozzáillesztett gyürüvel oly magasságban kell környezve lennie, hogy a törvényben meghatározott moslékmennyiség a főzőkazánban mindig visszamaradjon.

Ha a szeszfőzdében oly mosléktartály van alkalmazásban, a melynek ürtartalma a meghatározott méretnél kisebb, vagy ha szabályszerű mosléktartálynak alkalmazása nehézségbe ütközněk, ez esetben a törvény 47. §-ának *A.* 8. pontjában a moslék leeresztőcső tekintetében követelt kétféle biztositás kombinálva is alkalmazható olyképen, hogy a kisebb mosléktartályban visszamaradó moslék mennyisége a főzőkészülékben visszahagyandó 10, illetőleg 5%-nyi moslékmennyiségbe beszámittatik.

A moslékleeresztő-cső tekintetében *a*) és *b*) alatt előirt biztositások helyett méltánylást érdemlő esetekben a pénzügyigazgatóság másnemű biztositásokat is hozhat javaslatba abban az esetben, ha szakértői vélemény által is kétségtelenül igazoltatik, hogy a másnemű biztositás a czélnak teljesen megfelel. Ilyen biztositás csak a pénzügyministerium engedélye alapján vehető alkalmazásba. (Végr. ut. 12. §. 7. *a*) és *b*) pontjai.)

Ha az alszesz a főzőkészülékbe visszavezettetik, annak a főzőkészülékből való elvezetésének megakadályozása czéljából a moslék leeresztőcső szabályszerűen biztositandó (végrehajtási utasitás 12. §. I. 7. pont). A főzőkészülékbe visszavezetett alszesz titkos elvezetésének megakadályozása czéljából egyébként a főzőkazánba vezető valamennyi cső, tehát a gőzcső is, gondosan biztositandó. Az üzem folytatásához nem szükséges, hogy a gőzcsöveken a csapadékviz leeresztése czéljából csapok alkalmaztassanak, miért is ilyenek, az elvezetés veszélye miatt, nem tűrendők meg. (Okt. 9. §. e) pontjának 7-ik bekezdése.)

c) Az olyan főzőkészülékeknél, melyeknél a főzőkazánok felváltva vétetnek használatba, s melyeknél a főzőkazánok mindegyike külön moslék leeresztőcsővel bir, történjék bár az alszesz vissza-

vezetése csak az egyik, vagy pedig mind a két főzőkazánba: a moslék leeresztőcső a fent leirt módon mosléktartály alkalmazása mellett és pedig akként biztositandó, hogy a moslék leeresztésére szolgáló mindkét cső egy és ugyanazon tartályba vezettessék. A tartály ez esetben csak az egyik és pedig a nagyobbik főzőkazán 10 százalékával felérő ürtartalommal kell, hogy birjon.

d) Ha a főzőkazán, a melybe alkoholtartalmu folyadék visszavezettethetik, nyomó-szivattyuként (montejus-ként), vagyis a mosléknak gőznyomás által magasabb helyen fekvő tartályba való vezetésére is használtatik: ez esetben a mosléknyomócső torkolata a főzőkazán alsó fenekétől oly távol kell, hogy essék, hogy a főzőkazánban az egy töltésből eredő mosléknak legalább 10, illetőleg 5 százaléka visszamaradjon. A főzőkazán montejus-jének berendezéséhez tartozó gőzcsövek, melyek más műeszközökhöz vezető elágazással nem birhatnak, abban az esetben, ha visszaható szeleppel ellátva nem lennének, a gőzkazánokig egész hosszuságukban biztositandók.

e) Külön álló montejus-nek, vagyis a moslék vezetékébe beillesztett és a moslékot gőznyomás utján egy magasabb helyen fekvő tartályba felnyomó külön készüléknek alkalmazása abban az esetben, ha a montejus a gőznyomó-csövön kivül még egy úgynezett gőzcsővel is bir, a jövedék biztosságára való tekintetből az itt szóban forgó főzőkészülékeknél csak a következő feltételek mellett engedtetik meg:

aa) a mosléknyomócső a montejus-ben olyképen alkalmazandó, hogy egy montejus-töltés legalább 10%-ának megfelelő moslékmennyiség magában a montejus-ben visszamaradjon;

bb) maga a montejus és a hozzátartozó összes csövezetékek hivatalos zárak alkalmazása mellett olykép biztositandók, hogy e hivatalos zárak megsértése nélkül sem a montejus-be behatolni, sem a csővezetékeket lecsavarni vagy szétszedni ne lehessen. Elégséges, ha e végből csupán a karimakötések csavarjai biztosittatnak. Karimabiztositók alkalmazása mellőzhető.

A gőznyomócső és a főzésre szolgáló gőzvezetőcső, mely csövek más műeszközökhöz szolgáló elágazással nem birhatnak, a mennyiben nincsenek visszaható szeleppel ellátva, a gőzkazánig, illetőleg a gőzgyüjtőig egész hosszuságukban hivatalos zár alá helyezendők. Kellően biztositott visszaható szelepek alkalmazása esetében elegendő, ha az emlitett csöveknek csupán a montejus felé vezető részei biztosittatnak. A moslék-vezeték a főzőkazántól a montejus-ig a csőkarimáknál biztositandó. Épugy a gőznyomócső karimái a montejus-tól kezdve legalább 5 méternyi hosszuságban, szintén zár alá helyezendők.

A montejus-nek teljes kiüritése, illetőleg tisztitása végett esetleg alkalmazott cső a tisztátalan vizek elvezetésére szolgáló csatornába vezetendő, és e csatorna nyilása biztositandó.

A gőzfőzőcsővel ellátott montejus-nek *bb)* alatt elrendelt biz-

tositása akkor is követelendő, ha az alkoholtartalmú folyadék a főzőkazánba *nem* vezethető vissza. (Végr. ut. 12. §. 7. *c), d), e)* pontjai.)

Moslékpárolók — melyek alatt azonban a moslékszivattyú (montejus) nem értetik — a következő feltételek mellett csakis a sajtolt élesztőt késztitő gyárakban alkalmazhatók:

a) a moslék teljesen szesztelenitve kell, hogy legyen;

b) a moslék vezetékének addig a pontig, a hol a moslék szabadon a gyüjtőkádba, a moléktartályba, vagy a moslékhűtőbe foly, akként kell berendezve lennie, hogy mindazok az összeköttetések, csapok és szelepek, a melyeken át alkoholtartalmú párák vezethetők, hivatalos zár alá helyezhetők legyenek. Ha azonban az alszesz a főzőkészülék rectifikátorába, tehát nem közvetlenül magába a főzőkazánba vezettetik vissza, ebben az esetben csakis a moslékpárolókat egymással összekötő csövek és a mosléknyomócső helyezendők hivatalos zár alá;

c) a moslékpárolók az azok tartalmából próbavételre alkalmas és hivatalos zár alá vehető csapokkal, a főzőkészülék pedig moslékpróbálókkal kell, hogy ellátva legyenek. (Végr. ut. 12. §. 8. pontja.)

Ha sajtolt élesztőt készitő szeszfőzdékben moslékpárolók vétetnének alkalmazásba, a végrehajtási utasitás 12. §-ának I. 8. pontjában megszabott feltételek teljesitése követelendő. A főzőkészülékkel közvetlen összeköttetésben nem álló moslékpárolóknál elegendő a moslékvezetőcsövek berendezésére vonatkozó szabályok betartását követelni és a szeszfőzde gyakori megvizsgálása által meggyőződést szerezni arról, hogy visszaélés nem követtetik-e el. A mosléknak a főzőhelyiségben való tartása nem türhető. (Okt. 9. §. e) pontjának utolsó bekezdése.)

Abban az esetben, ha az alszesz szeszelkülönitőbe (separatorba), azaz az alszesz külön való lepárolására rendelt s gőzzel közvetlenül a czefrefőzőkazánból az alszeszcsövön át táplált kazánba vezettetik, mely kazánból az alszesz lepárolása által kifejlődő gőz közvetlenül ugyanazon főzőkészülékbe megy át, szintugy abban az esetben is, ha az alszesz egy e czélra rendelt, a főzőkészülékkel összeköttetésben levő alszeszpároló-oszlopba vezettetik: főleg arra kell ügyelni, hogy az emlitett szeszelkülönitőből és alszeszpárolóoszlopból az ezekben visszamaradó folyadék a tisztátalan vizek elvezetésére szolgáló csatornába vezettessék. (Végr. ut. 12. §. 9. pontjának első bekezdése.)

A szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 12. §-ának I. 9. pontja értelmében — az ott emlitett kivételtől eltekintve — a folyadék a netán meglevő alszeszpároló oszlopból, valamint a separatorból csakis a szeszfőzdének a tisztátalan vizek elvezetésére szolgáló csatornájába vezethető. E követelmény teljesitése szigoruan megkövetelendő s e mellett figyelem forditandó arra is, hogy az alszeszviz leeresztésére szolgáló cső tekintetében a végrehajtási utasitásban előirt feltételek kivétel nélkül teljesittessenek. Hasonlóképen követelendő, hogy a végrehajtási utasitás 12. §-ának I. 5. pontjában [1]) az alszeszpároló oszlopokba és rectificatorokba vezető gőzcsőnek visszaható szelepeire vonatkozó határozmányok is teljesittessenek. (Okt. 9. §. d) pontjának 20-ik bekezdése.)

[1]) L. a 95. oldalon.

A szeszelkülönitőben (separatorban), illetve az alszeszpároló oszlopban a lepárolás után visszamaradó folyadék elvezetésére szolgáló csőnek vizsgálat czéljából egész hosszában hozzáférhetőnek kell lennie és egy fémből (pl. vasbádogból) készitett legalább egy hektoliter ürtartalmú oly edénybe kell legalább 30 centiméter mélyen benyulnia, mely a tisztátalan vizek elvezetésére szolgáló csatorna fenekére olyképen van beeresztve, hogy a tisztátalan folyadék ennek az edénynek a fedele felett folyjon le.

Ezen edény fedelének átlyukasztva kell lennie és annak összeköttetése magával az edénynyel és az emlitett leeresztő csővel (alszeszvizvezető cső) hivatalos zárak alkalmazása által biztositandó. Ezenfelül az edény fölött lévő csatornanyilás egy szoros drótrácsozat vagy átlyukasztott bádoglemezzel elzárandó és hivatalos zárak alkalmazása által biztositandó.

Abban az esetben, ha a szóban forgó edénynek alkalmazása egyik vagy másik szeszfőzdében nehézségekbe ütközném, felhatalmaztatik a pénzügyigazgatóság, hogy kivételesen ilyen edény helyett a tisztátalan folyadék elvezetésére szolgáló csatornában egy legalább 15 centiméterre nyuló egyszerű mélyedés alkalmazását engedje meg, ha maga a csatornarácsozat, czölöpök stb. és az azokon alkalmazott hivatalos zárak által akként van biztositva, hogy a mélyedéshez hozzáférni ne lehessen.

Az alszeszviz leeresztésére szolgáló cső továbbá kellőleg s akként biztositandó, hogy az azon lefolyó folyadék másfelé el ne vezettethessék és az azon netalán levő csap akként legyen készitve, hogy azon át a folyadék másfelé, mint az emlitett csatornába, elvezethető ne legyen.

Ha a szabályozott szeszfőzési üzlet érdeke szükségessé tenné, a pénzügyministeriumnál annak engedélyezése kérelmezhető, hogy az alszeszpároló-oszlopban visszamaradt üledék szivattyuk vagy injecteur-ök által a czefrefőző kazánba, illetve a czefrepároló-oszlopba vezettessék. Ilyen kivételes engedély azonban csak abban az esetben adható, ha az égetett szeszes folyadékok tilos elvezetése ellen elegendő és esetről-esetre előre meghatározandó biztositási intézkedések foganatosithatók. Általában feltétlenül megkivántatik, hogy a törvény 47. §-ának *A*. 8. pontjában [1]) előirt biztositási intézkedések pontosan foganatosittassanak s hogy végre a moslékleeresztő cső és csapok czélszerűen biztosittassanak.

Ugyszintén mindazon csövekkel, a melyeken át az alszeszpároló-oszlopból alszeszüledék a szivattyuba vagy injecteur-be s innen a czefrepároló-oszlopba vezettetik, akként kell elbánnni, mint azon csövekkel, a melyekben a szeszmérőgépen még át nem folyt alkoholtartalmú folyadék vezettetik; ehhez képest azok boritócsővel látandók el és ez hivatalos zár alá helyezendő.

A czefrepároló-oszlopon, illetőleg az alszeszpároló-oszlopon azoknak tisztitása czéljából alkalmazott és süveggel ellátott nyilások

[1]) L. a 99. oldalon.

és az alszeszpároló-oszlop kiöblitése végett esetleg alkalmazott vizcsövek tekintetében a végrehajtási ut 12. §. I. 4. pontjában [1]) elrendelt biztositások alkalmazandók. (Végr. ut. 12. §. I. 9. 2—8. bekezdése.)

A czefre vagy alszesz teljes szesztelenitése bekövetkeztének megállapitására szükséges pára elvezetésére szolgáló cső belső átmérője 20 milliméternél nagyobb nem lehet, s az a czefrefőzőkazán (czefrepároló-oszlop) legalsó vagy közvetlenül e fölött levő részéből, az alszeszpároló-oszlopnak pedig legalsó osztályából legyen kivezetve. A lefolyó csőnek a tisztátalan vizek elvezetésére szolgáló csatornába, vagy az alszeszvezető csőbe kell torkolnia.

Az alszeszpróbálók lehetőleg üvegharanggal boritandók be s ez biztositandó. (Végr. ut. 12. §. I. 10. pontja.)

B. Gyüjtőedény alkalmazásánál.

Gyüjtőedény alkalmazása esetében a fentebbi 2., 3., 4., 5., 6., 8. és 9. pontok alatt meghatározott követelmények szintén teljesitendők. A főzőkészülék hűtőkészülékét a gyüjtőedénynyel összekötő cső tekintetében a 7. pontnak határozmányai szintén alkalmazást nyernek, ama határozmány kivételével, mely az összekötő cső irányát és hosszát szabályozza.

A gyüjtőedény egyébiránt a rendeleti úton meghatározandó berendezéssel kell, hogy birjon és a termelvény mennyiségének és alkoholtartalmának megállapitására alkalmas helyen állitandó fel.

A pénzügyminister a 30. §. III. és IV. pontjai alá eső szeszfőzdék részére a fentebb (A. és B. alatt) meghatározott követelmények tekintetében szükségesnek mutatkozó könnyitéseket engedélyezheti.

A végrehajtási utasitás 12. §-ának I. 2—10. pontjai (lásd fent) alatt foglalt határozmányok, a mennyiben az alábbiak más rendelkezést nem tartalmaznak, gyüjtőedény alkalmazása esetében is hasonszerűen alkalmazandók.

Gyüjtőedény alkalmazásánál különösen a következők tartandók szem előtt:

A gyüjtőedény berendezése tekintetében. Gyüjtőedény gyanánt tölgyfából vagy ónozott fémből készült oly tartály használandó, a mely fedéllel és buvólyukkal van ellátva s a melynek átmérője nem nagyobb, mint annak magassága. A gyüjtőedény a benne összegyüjtött folyadék mennyiségének meghatározására alkalmas készülékkel (pl. mérőpálczával) kell, hogy ellátva legyen.

E tartály űrtartalma a szeszfőzde üzleti terjedelmével kellő

[1]) L. a 92. oldalon.

arányban kell, hogy álljon és legalább is olyan nagy legyen, hogy a szeszfőzde nyolcz-tiz napi teljes üzlete mellett előállitható termelvényt befogadhassa. — A gyüjtőedény alkalmas helyen, mindennemű elmozditás ellen biztositott alapon olykép állitandó fel, hogy minden oldalról és különösen alulról (a fenékről) megvizsgálható legyen.

A fennebbi követelmények alul méltánylást érdemlő esetekben a pénzügyministerium kivételt engedhet.

Ha elő- és utópárlat termeltetik, olyan gyüjtőedény veendő alkalmazásba, a mely teljesen elkülönitett és számokkal ellátandó két tartályból áll. Ebbe a két tartályba a termelvény a vállalkozó tetszése szerint egy e végre készitett és a szeszmérőtartálylyal összekötött készülék segélyével vezethető be.

Az *E.* függelék (l. e résznek 9. sz. mellékletét) az ilyen készüléknek leirását és rajzát tartalmazza. (Végr. ut. 12. §. II. 1. pontja.)

A szeszt bevezető cső tekintetében. A szesznek a gyüjtőedénybe való bevezetése a hűtőkészülék és a gyüjtőedény közé beillesztett egyetlen összekötő cső utján történik, mely cső ugy a hűtőkészülékkel, mint a gyüjtőedénynyel is karimák vagy karima-gyürük által van összekötve. Az összekötő cső a feltétlenül szükséges méretnél hosszabb nem lehet, lehetőleg egyenes irányban kell, hogy haladjon, a hűtőkészüléktől a gyüjtőedény felé egyenletes lejtéssel kell, hogy birjon és annak csőralaku vége legalább 10 ctméternyire a tartályba bele kell, hogy nyuljon.

A főzőkészülék hűtőkészüléke és a gyüjtőedény között az összekötő csőbe az *F.* függelékben (l. e résznek 10. sz. mellékletét) foglalt leirás és rajz szerinti berendezésnek és szerkezetnek megfelelő szeszmérőtartály illesztendő be, az emlitett leirás- és rajzban megjelölt biztositások alkalmazása mellett. Az összekötő cső egész hosszában boritócsővel látandó el.

Légszekrény alkalmazása nincsen megengedve. (Végr. ut. 12. §. II. 2. pontja.)

A szeszt kivezető cső tekintetében. A gyüjtőedény minden egyes tartályánál a szesz kivezetésére csak egyetlen cső alkalmazható és pedig akként, hogy azon a gyüjtőedényben foglalt szesz teljesen leereszthető legyen.

A kivezető cső karima-gyürükkel van a tartály fenekéhez erősitve.

Ha a helyi viszonyok miatt kivezető csövet nem lehet alkalmazni, a szeszfőzde vállalkozója egy kézi szivattyut tartozik rendelkezésre bocsájtani, mely a gyüjtőedény mindenkori kiüritése alkalmával abba a buvólyukon át beállittatik és a kiürités megtörténte után abból ismét kivétetik. (Végr. ut. 12. §. II. 3. pontja.)

A buvólyuk tekintetében. A tartály fedelén alkalmazott buvólyuk oly nagy kell, hogy legyen, hogy a gyüjtőedény azon át belsőleg megvizsgálható legyen, és hivatalos zár alá vehető szorosan illő fedéllel látandó el. (Végr. ut. 12. §. II. 4. pontja.)

A gyüjtőedény biztositása tekintetében. Ha a gyüjtőedény nem állitható fel olyan helyiségben, mely a szeszfőzde üzleti helyiségeitől falazat által teljesen elkülönitve van s a mely helyiségbe való bejutás hivatalos zár alkalmazása által biztositható, ez esetben a gyüjtőedény farekesz alkalmazása által biztositandó.

A *G.* alatti függelék (l. e résznek 11. sz. mellékletét) az e czélra alkalmazandó farekesz leirását és rajzát alkalmazza. (Végr. ut. 12. §. II. 5. pontja.)

A főzőkészülék biztositása tekintetében. *a)* Az olyan egyszerű főzőkészülékeknél, a melyek nem birnak más alkatrészekkel, mint csak egy főzőüsttel, keverőkészülékkel, üstsisakkal és hütőkészülékkel, elegendő, ha a hütőkészülék és az ebbe az üstsisakból vezető cső hivatalosan biztosittatik. Ha a főzőüst a megtöltésre külön nyilással bir és a moslék leeresztésére is nyilással van ellátva, ugy hogy a főzőkészülék üzletbentartása végett az üstsisak levétele mellőzhető, ez esetben az üstsisak is hivatalosan lezárandó.

b) Oly főzőkészülékeknél, melyek az *a)* alatt felsorolt alkatrészeken kivül még egy rectificatorral, vagy alszesztartóval avagy dephlegmáló készülékkel is birnak, ezek az alkatrészek hivatalos zárak alkalmazása által ugy magukban, valamint egymás között is akként biztositandók, hogy azokból a hivatalos zár megsértése nélkül alkoholtartalmu pára vagy folyadék elvezethető ne legyen.

Alszesznek a főzőkészülékbe való visszavezetése csakis a végrehajtási utasitás 12. §. I. 3. és 7. pontjaiban [1]) meghatározott követelmények pontos teljesitése esetében, tehát különösen csak akkor engedhető meg, ha a hivatalos zár alkalmazása által biztositandó főzőüst töltése megfelelően biztositott czefrevezető cső segélyével történik és ezen kivül a moslékot leeresztő cső is szabályszerűen biztosittatik.

c) Folytonosan működő főzőkészülékeknél általában megkövetelendő, hogy mindazok a feltételek, melyek a szeszmérőgép alkalmazása tekintetében előirva vannak, pontosan teljesittessenek.

Ha azonban egyik vagy másik irányban nehézségek merülnének fel, ez esetben a pénzügyigazgatóság kiküldöttjének s esetleg valamely szakértőnek is, közreműködése mellett bizottságilag állapitandó meg, hogy a főzőkészülék mely módon biztositható legczélszerűbben. E megállapitás alapján, a felebbezés fentartásával, a pénzügyigazgatóság megfelelően határoz.

A termelési adó alá eső azokban a szeszfőzdékben, a melyekben a termelt alkohol mennyisége szeszmérőgép jelzései szerint, illetőleg gyüjtőedény alkalmazása mellett állapittatik meg, a törvény 48. §-a rendelkezéseinek megfelelően olyan főzőkészülék, a melynek hűtőkészüléke szeszmérőgéppel, illetve gyüjtőedénynyel összekötve nincsen, nem tartható. (Végr. ut. 12. §. II. 6. pontja.)

[1]) L. a 92. és 100. oldalon.

48. §.

A főzőkészüléknek szeszmérőgéppel, illetőleg gyüjtőedénynyel való ellátása.

A szeszfőzdében létező hütőkészülékkel ellátott minden egyes főzőkészülék a pénzügyminister rendeletének megfelelő szeszmérőgéppel és a hozzá tartozó horganyboritóval, illetőleg szabályszerű gyüjtőedénynyel látandó el. Kivétetnek azonban a töményitésre rendelt főzőkészülékek az esetben, ha a 72. §. szerint az adómentes töményitésnek a szesztermeléssel való egyesitése meg van engedve.

A szeszfőző a szeszmérőgép, illetőleg gyüjtőedény biztos felállitására a pénzügyi hatóság által szükségesnek ismert minden előmunkálatot és a szeszmérőgép, illetőleg gyüjtőedény beszerzését saját költségén tartozik eszközölni.

Ha e törvény hatálybaléptekor a szeszfőzdében oly szeszmérőgép van már felállitva, a melynek adóellenőrzési czélokra való további használata kifogás alá nem esik, ez a szeszmérőgép ilyen czélra tovább is használható.

A termelési adó alá eső azoknak a szeszfőzdéknek, a melyeknek üzleti terjedelme az egyes havi bejelentési időszakokban naponkint átlag 5 hektoliter alkoholt meg nem halad és a melyek szeszmérőgéppel ellátva még nincsenek, az e törvény hatályának tartama alatt szükséges első szeszmérőgépet, illetőleg a gyüjtőedényt a pénzügyi hatóság a kincstár költségén fogja szolgáltatni.

Ha azonban az ilyen szeszfőzde üzletével végleg felhagy, vagy azt egy termelési időszakon túl beszünteti, ez esetben a kincstár költségén kapott szeszmérőgépet, illetőleg gyüjtőedényt a pénzügyi hatóságnak rendelkezésre bocsátani köteles.

49. §.

Az üzleti helyiség leirása, a műeszközök jegyzéke.

I. Általános kötelezettség.

A szeszfőző tartozik legkésőbben négy héttel a termelési időszak kezdete előtt, és annak folyamában leg-

alább 14 nappal annak a hónapnak a kezdete előtt, melyben az üzlet kezdetét veszi, a községet, melyben a szeszfőzde létezik, és ennek összeirási számát a pénzügyigazgatóságnak bejelenteni, és az üzlet gyakorlásához tartozó helyiségek pontos leirását, valamint az üzleti helyiségekben található, a szeszfőzési üzlethez tartozó összes műeszközök és edények, nevezetesen: a kádak, hűtőbárkák, katlanok, kazánok stb. jegyzékét, ürtartalmuknak pontos megjelölése mellett, két egyenlő példányban beterjeszteni, és a leirásban vagy a jegyzékben a munkások felügyeletével megbizott, valamint azt az egyént is megnevezni, ki az üzletet folytonosan, vagy a szeszfőző távollétében vezeti, és ki ebbeli minőségét saját aláirása által megerősiteni tartozik.

Az üzleti helyiség leirása a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 9. számu minta szerint, a műeszközök jegyzéke pedig a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 10. számú minta szerint szerkesztendő. A jegyzékben első sorban a törvény 50. §-ában felsorolt edények és tartályok, jelesen a szesztartályok felsorolandók. Ez utóbbiak közé a mértékhitelesitett szállitási tartályok, habár azok időlegesen szesz tartására használtatnak is, nem sorozhatók.

Ugyszintén a czefre lepárolására rendelt minden főzőkészülék és a hozzá tartozó hűtőkészülék az egyes alkotó részek szerinti berendezésének és működésének pontos leirása, továbbá teljesen egyenlő méretek szerint elkészitett rajza, két-két példányban, a pénzügyigazgatóságnál benyujtandó.

E rajzban különösen kitüntetendők azok a levezető csövek is, melyeken át az alszeszviz a netalán alkalmazott alszeszpárolóoszlopból vagy a szeszelkülönitőből a tisztátalan vizek elvezetésére szolgáló csatornába, illetőleg az erre rendelt tartályba (végrehajtási utasitás 12. §-a) [1]) leeresztetik. (Végr ut. 13. §. 1. pontja.)

Ugy a leirásban, mint a jegyzékben minden változtatás, törlés vagy vakarás tilos; ellenkező esetben ez irományok a pénzügyigazgatóság által visszautasitandók.

A leirásnak, valamint a jegyzéknek egy-egy példánya, a megtörtént benyujtásról szóló hivatalos záradékkal ellátva, a szeszfőzőnek vagy megbizottjának igazolására visszaadatik.

Az emlitett leirás és jegyzék a következő termelési időszakokra is érvényes, ha ezekre nézve változtatás nem szándékoltatik.

---

[1]) L. a 87—108. oldalon.

Az edények (50. §.) ürtartalma azonban okvetlenül ujólag megállapitandó, ha ez az utolsó három termelési időszak alatt meg nem történt; vagy ha azt a szeszfőző határozottan kivánja.

Ha azonban a szeszfőzde berendezésében változtatás szándékoltatik, ez legkésőbben 14 nappal a termelési időszak kezdete előtt, és ha a változtatás a termelési időszak folyama alatt szándékoltatik, 14 nappal a czélba vett foganatositás előtt a pénzügyigazgatóságnak a kellő hivatalos intézkedés végett bejelentendő.

A szeszfőzde berendezésében a termelési időszak kezdete előtt vagy annak folyama alatt szándékolt változtatásról szóló bejelentés ép ugy, a mint ez a helyiség leirására és a műeszközök jegyzékére nézve rendeltetett, két példányban nyujtandó be. A bejelentés egyik példánya, a megtörtént benyujtásról szóló hivatalos záradékkal ellátva, a vállalkozónak visszaadatik, s egyuttal a pénzügyigazgatóság a bekövetkezett változásról a hivatalos lelet felvételét elrendeli. (Végr. ut. 13. §. 2. pontja.)

A felügyelő-személyzetben vagy az üzletvezető személyében történt változásokat a szeszfőző 24 óra alatt a szeszfőzde felügyeletével megbizott pénzügyi közegnek bejelenteni köteles.[1][2][3]

---

[1]) A szeszfőzde vállalkozójának és az üzletvezető személyének pontos megjelölése tekintetében a pénzügyministerium 1891. évi aug. hó 11-én 66.790. sz. a. a pénzügyigazgatóságokat utasitotta, hogy a törvény 49. §-a értelmében tett bejelentéseket, valamint az ezek alapján felvett leletjegyzőkönyveket minden egyes esetben pontosan vizsgálják meg azon szempontból is, vajjon a szeszfőzde vállalkozójának és az üzletvezetőnek személye ezen okiratokban pontosan és egymással összhangzásban tényleg megjelölve van-e s az esetleg megállapitott hiányokat legott s mindenesetre még az előtt pótoltassák, mielőtt az »Oktatás« 11. §-ában foglalt határozmányok értelmében az adó felvételére rendelt hivatalt értesitik, hogy az illető szeszfőzdének adóbejelentéseit akadálytalanul elfogadhatja.

Olyan esetekben pedig, midőn valamely szeszfőzdének vállalkozója gyanánt egy czég szerepel, kötelesek a pénzügyigazgatóságok az emlitett megállapitás czéljából a vállalkozótól egy czégjegyzéki kivonatot bekövetelni s annak alapján megállapitani azt, hogy a jelzett okmányok a czég rányomása mellett tényleg azon személy által lettek-e vállalkozói minőségben aláirva, ki a czég jegyzésére jogositott.

Az üzletvezető személyében bekövetkező és a vállalkozó által a törvény 49. §-a értelmében esetről-esetre bejelentendő változások az emlitett iratokban (leletjegyzőkönyvben) szintén jelzendők, illetve a változásról szóló bejelentés a leletjegyzőkönyvnek a pénzügyigazgatóságnál őrzött példányához csatolandó.

Végül a pénzügyigazgatóságok annak alárendelt közegeik utján való ellenőrzésére is utasittattak, hogy a szeszadó ellenőrzése szempontjából törvényszerűen teendő mindennemű bejelentések a szeszadótörvény és annak végrehajtása iránti utasitás rendelkezésének megfelelően, a szeszfőzde vállalkozójának, illetőleg ott, a hol ez megengedtetik, az üzlet vezetőjének aláirásával legyenek ellátva.

II. Kötelezettség sajtolt élesztő készitésénél.

A szeszfőző, ki szeszfőzdéjében sajtolt élesztőt késziteni kiván, ebbeli szándékáról legkésőbb 14 nappal a készités megkezdése előtt a pénzügyigazgatóságnak két példányban szerkesztendő bejelentést köteles benyujtani.

E bejelentés legalább két egymásután következő két havi üzletbejelentési időszakra oly módon kötelező, hogy a sajtolt élesztő készitése után eső adó (3. §.) még akkor is fizetendő, ha a szesztermelés mellett sajtolt élesztő nem is készittetnék.

A bejelentés egy példánya, a megtörtént benyujtásról szóló hivatalos záradékkal ellátva, a szeszfőzőnek visszaadatik.

50. §.

A leletjegyzőkönyv felvétele.

A pénzügyigazgatóság a leirás és jegyzék (49. §.) alapján az emlitett helyiségek, műeszközök és edények hivatalos megvizsgálását, valamint az edények és tartályok ürtartalmának megállapitását elrendeli.

Az ürtartalom megállapitása céljából a következő edények és tartályok viz beöntése által mérendők meg, hacsak azoknak alakja nem alkalmas arra, hogy az ürtartalom köbszámitás útján pontosan megállapittassék, és pedig:

a) az erjesztőkádak,

b) az élesztőosztó kádak (előerjesztő kádak),

c) az élesztőkádak,

d) az anyaélesztő edények,

e) az anyaélesztő hűtőbárkák,

f) a czefretartályok és az élesztővel vegyitett erjedő vagy erjedt czefre felvételére szánt czefreszivattyuk (montejus),

---

[1]) Ha valamely szeszfőzde vállalkozójának személyében változás történik, ez a körülmény a pénzügyministerium számvevősége szeszadóügyi csoportjának bejelentendő.

[2]) Az a körülmény, hogy az adózási művelet egyes munkálatainak vezetésével más egyének (gépészek, alfőzők stb.) bizatnak meg és a vállalkozó vagy az üzletvezető az adóköteles művelet vagy szeszkiszállitás bejelentésére más egyéneket jelöl meg, nem menti fel a vállalkozót vagy az üzletvezetőt a törvény szerint őt terhelő felelősség alól.

g) egyáltalában mindazok az edények, melyek erjedő vagy élesztővel már vegyitett czefre befogadásával, vagy — a főzőkészülék kivételével — erjedt czefre elhelyezésére szolgálnak,

h) a szesztartályok.

A vállalkozó köteles e munkálatnál minden felvilágositást és útbaigazitást, mely a jövedéki ellenőrzés czéljaira szükséges, készséggel megadni.

Az üzlethez tartozó többi egyén is köteles a pénzügyi közeg ebbeli felhivásának eleget tenni.

E vizsgálat teljesitésénél mindenekelőtt arra kell figyelemmel lenni, hogy a szeszmérőgép, illetőleg gyüjtőedény alkalmazására nézve a 47. §-ban foglalt követelményeknek tökéletesen elég legyen téve. Ha e követelmények teljesitvék, következik a szeszmérőgépnek (gyüjtőedénynek) felállitása, annak a főzőkészülékkel való összekötése és a főzőkészülék, hűtőkádak stb. csapjain és összekötő helyein a hivatalos zárak alkalmazása.

Mindezen hivatalos cselekmények eredményéről a szeszfőzde vállalkozója vagy annak meghatalmazott helyettese által is aláirandó jegyzőkönyv (leletjegyzőkönyv) veendő fel és ebben az alkalmazott hivatalos zárak száma és minősége is, továbbá a főzőkészülék stb. ama helyei, melyeken e zárak alkalmaztattak, pontosan megnevezendők, és azok a számok, melyeket mindenik felállitott szeszmérőgépnek óraszerkezete a hivatalos zárak alkalmazása után mutat, betükkel és számjegyekkel kitüntetendők.

A hivatalos lelet felvételének elrendelése és czélja.

Mihelyt a szeszfőző a szeszadótörvény 49. §-a értelmében az üzlethelyiségek leirását és a műeszközök jegyzékét a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás erre vonatkozó intézkedéséhez képest benyujtotta, a pénzügyigazgatóság a szeszfőzdének hivatalos megvizsgálását elrendeli.

A leletfelvétel a pénzügyőri biztos által, esetleg ennek közreműködése mellett valamely felülvizsgálói közeg által teljesitendő és annak czélja általában ugyanaz, mint az általányozott szeszfőzdéknél (Okt. 1. §.),[1] csakhogy itt még a szeszmérőgép, illetve gyüjtőedény alkalmazásának esetére elrendelt különös biztositási óvintézkedések is megteendők. (Okt. 6. §.)

Edények, melyeknek űrtartalma vizzel való mérés útján állapitandó meg, és az e megállapitásnál követendő szabályok.

Azon edények, melyeknek űrtartalma vizzel való mérés útján állapitandó meg, a következők, és pedig:

[1]) L. a 78. oldalon.

1. az erjesztőkádak;
2. az élesztőosztó (előerjesztő) kádak;
3. az élesztőkádak;
4. az anyaélesztő edények;
5. az anyaélesztő hütőbárkák;
6. a czefretartályok és czefreszivattyuk (montejus), melyek élesztővel vegyitett erjedő vagy erjedt czefrének befogadására szolgálnak;
7. egyáltalában mindazok az edények, melyek erjedő vagy élesztővel vegyitett czefrének befogadására, — a főzőkészülék kivételével — erjedt czefrének elhelyezésére szolgálnak;
8. szesztartályok.

A viz beöntése által való kimérés azonban mellőzhető, ha az edények és tartályok alakja az ürtartalomnak a felvett méretek alapján köbszámitás útján való egyszerű és pontos kiszámitását megengedi.

A pénzügyi közeg, a ki az edények és műeszközök ürtartalmát vizbeöntés által állapitja meg, arra ügyeljen, hogy azok mérés előtt tökéletesen üresek legyenek és függőlegesen álljanak vagy állittassanak.

A kimérés akként történik, hogy a szabályszerűen hitelesitett mérőedény (Okt. 2. §.) vizzel a hitelesitési jelig annyiszor megtöltetik és a kimérendő edénybe ürittetik, mig a viz tükre ennek az edénynek a felső szélét eléri, úgy, hogy az azon felül beöntött viz az edényből ki fogna folyni.

Ugy a fent elősorolt edényeknél, mint a többi valamennyi edény- és műeszköznél is, melyek folyadékok befogadására szolgálnak, a főméretek (hosszúság, szélesség, magasság, átmérő) felveendők és ha azok alapján az ürtartalom nehézség nélkül kiszámitható, ez a számitás is megteendő.

A felvett méretek a pénzügyi közegeknek a szeszadóellenőrzésnél arra szolgálandnak, hogy az ürtartalomnak tényleges megállapitása nélkül is megvizsgálhassák, vajjon az edények és műeszközök ürtartalmában nem állott-e be változás?

Hosszméretek megállapitására a pénzügyi közegek kizárólag a Matiević-féle mérőpálczát, vagy pedig 1—2 méter hosszú, közönséges, hitelesitett összehajtható mérőpálczát, -- melynek egyes tagjai fémrugókkal vannak ellátva, — tartoznak használni. Belső méréseknél, pl. valamely kád belső átmérőjének megmérésére mindig két mérőpálcza használandó oly módon, hogy mindegyik mérőpálcza egyik végével a kád belső falához vizszintes irányban akkép illesztetik hozzá, hogy a mérőpálczák másik két vége egymás felett feküdjék. Ezután a két mérőpálcza hossza, egymás felett fekvő bármely pontig számitva, összeadatik s az eredmény a keresett méretet fogja adni. Zsineg használata, vagy a kimérésnek csak egy pálczával való eszközlése teljesen megbizhatlan.

Nagy hűtőbárkáknak és nagy kádak átmérőjének mérésénél a következő eljárás biztos eredményre vezet: a megmérendő hosszúság végpontjai felett erős zsineg szorosan átfeszittetik, és a hosszúság két mérőpálczával akkép méretik, hogy az egyik pálcza egyik végével a mérés kiindulási pontjához illesztve és egész hosszában a zsinegre fektetve, mindkét kéz hüvelyk- és mutatóujjával a zsineghez szorittatik. Egy második személy a másik mérőpálczát akkép fekteti az elsőhöz, hogy ez a mérőpálcza az elsőnek hosszirányban való folytatását képezze és a mérőpálczát oly módon, mint az az elsőnél történt, mindkét kezével a zsineghez szoritja. Mig a második mérőpálcza a zsineghez folyton leszoritva tartatik, az első mérőpálcza a zsinegtől elvétetik és folytatólagosan a második mérőpálczához épúgy odailleszteti, mint a hogy a második az elsőhöz illesztetett. Igy folytatandó a mérés a megmérendő hely végpontjáig s a mérőpálcza utolsó felfektetése alkalmával, a mérőpálcza hosszának törtrészei leolvastatnak. A mérőpálczák fektetése alkalmával az egyik személy az egész mérőpálcza-hosszuság páratlan, a másik személy pedig annak páros számait számlálja, mi által minden tévedésnek eleje vétetik.

Fémből készült hitelesitett mérőszalagok e czélra szintén előnyösen használhatók.

Nagy mélységek kimérésére egy lécz használandó, melyen a mélység megjeleztetik, és azután a léczen a z o n n a l megméretik.

A szesztartályok mikénti felállitására és kimérésére nézve, tekintettel azoknak különböző voltára, kimeritő oktatás nem adathatik; mindazonáltal szolgáljanak némi utmutatásul a következők:

1. A szesz raktározására rendelt tartályok (hordók, tartányok) elmozditás ellen biztositott, szilárd, megvizsgálás czéljából hozzáférhető alapra helyezendők. Biztos és szilárd alapnak általában a vastartályoknál alkalmaztatni szokott falalapzat tekinthető; de e mellett másnemű alapzatok, — mint pl. vassinekből készült rostélyzat, vagy erős fagerendák, — is biztosaknak tekinthetők, illetve alkalmazhatók, ha a czélnak megfelelnek. Czélszerű a gerendákat azon a helyen, a melyen a hordó fekszik, megfelelő vájattal ellátni.

Ha ékeket vagy kis deszkákat kell még aláfektetni, ezek az eltávolitás ellen megfelelően biztositandók.

A szesz raktározására szolgáló ászokhordók akként állitandók fel, hogy a hordó szája a legmagasabb pontot képezze és hogy a hordónak a számjelzéssel ellátott feneke könnyen megközelithető és látható legyen.

A vastartányok legmélyebb részükön leeresztő csappal és buvólyukkal kell, hogy ellátva legyenek. Ha a tartányban nincsen keverőkészülék, akkor megkövetelendő, hogy azon különböző magasságokban leeresztő csapok alkalmaztassanak oly czélból, hogy a próbaszesz különböző rétegekből vétethessék. A hivatalosan mértékhitelesitett szeszszállitó-hordóknál, ha azok csak időlegesen használtatnak a szesz elhelyezésére, különös intézkedések nem szükségesek.[1])

2. A szesz tartására rendelt, fémből készült tartányok rendszerint a folyadék állását mutató s megfelelő átmérővel biró üvegcsővel és ahhoz tartozó mérczével látandók el, mely mércze lehetőleg közel az üvegcsőhöz, vagy magára a szesztartányra, vagy egy e czélra készitett vonalzóra illesztendő. A folyadék állását mutató üvegcső alsó végén azon a zárócsapon kivül, melyen át a folyadék a tartányból a csőbe vezettetik, még egy a csőben lévő folyadék leeresztésére szolgáló kis leeresztő csap is alkalmazandó. A folyadék állását mutató üvegcső felső vége a folyadéknak a csőbe való beeresztésekor nyitva kell, hogy legyen, hogy a folyadék beömlése folytán kiszoritott levegő elillanhasson. Ha tehát a folyadék állását mutató cső felső végén csap van alkalmazva: ez a csap a folyadék beeresztésekor mindig kinyitandó. A folyadék állását mutató cső, ha helyesen működik, általában gyorsan kell, hogy megteljék.

Az üvegcsőben levő folyadék állása akként olvasandó le, hogy a leolvasónak szeme a folyadék felületével vizszintes irányban legyen. E mellett mindig a folyadék felülete legmélyebben fekvő pontjának megfelelő jelzés olvasandó le.

Ha a mércze a folyadék állását mutató üvegcsőtől kissé távol van elhelyezve, és a leolvasásra különleges berendezés nem alkalmaztatott, ez esetben ajánlatos, hogy a folyadék magasságának a mérczével való pontos összeegyeztetése végett szögmérő használtassék.

A szesz tartására rendelt ászokhordóknál, az esetben, ha ilyen hordóknál mérczék alkalmazása nehézségekbe ütközének, a folyadék mennyiségének megállapitására mérőpálcza, még pedig minden hordóhoz külön-külön, a hordó számjelzésével ellátott mérőpálcza használandó. Ezek a mérőpálczák megfelelő erős fából vagy fémből készitendők, és ha azok esetleg több részből állanak, az egyes részek csuklókkal akként kötendők össze, hogy szorosan tapadjanak egymáshoz és a mérőpálczának a hordóba való beeresztésénél ne hajoljanak össze. Czélszerű, ha a mérőpálczák egyáltalán csak egy, vagy legfeljebb két tagból állanak. Az esetben, ha az alkalmazott mérczék szerkezete és berendezése nem nyujt már magában véve is elegendő biztositékot arra nézve, hogy azok a tartályok

---

[1]) A fentiek értelmében abban az esetben, ha a szállitó hordók nem csak időlegesen, hanem huzamosabb időn át használtatnak a szesz raktározására, az e czélra használt szállitó hordóknak mikénti felállitása és — a mennyiben mértékhitelesitve nincsenek — azoknak kimérése tekintetében az ászokhordókra vonatkozólag fent adott utmutatások szerint kell eljárni. (1902. évi 100.003. sz.)

kimérése után meg ne változtathassanak, ilyen utólagos megváltoztatások megakadályozása czéljából a mérczék megfelelően biztositandók. Ez legegyszerübben akként történhetik, hogy a mércze fent és alant átfuratik, a zárózsineg átfüzetik, azután a folyadék állását mutató üvegcső fém-fogantyúján körülcsavartatik és egy a szesztartályon alkalmazandó lyukon vagy fémgyűrűn áthuzatik. A zsineg végeire a hivatalos ólomzár alkalmazandó. Ha más biztositási módozat megfelelőbb, önként értetik, hogy azt lehet alkalmazni, csak arra kell szigorúan ügyelni, hogy a mércze utólagos elmozditása megakadályoztassék.

Mérőpálczáknál a pálczák végeinek a beosztás legfelső és legalsó vonalától való távolsága megmérendő és a méretek a leletjegyzőkönyvbe bevezetendők. A hivatalos jelzés (czimer) szorosan az emlitett két beosztási vonal mellé alkalmazandó. Ha az ászokhordók száma oly nagy, hogy minden egyes hordóhoz külön mércze vagy mérőpálcza készitése szerfelett sok időt venne igénybe, ez esetben, — feltéve, hogy a vállalkozó beleegyezik abba, hogy a készletfelvételnél a mérőpálczával vagy mérczével el nem látott tartályok tele töltessenek, — meg lehet elégedni avval, hogy ilyen mérőkészülékkel csak egyes tartályok láttassanak el.

3. A szesztartályok ürtartalma a törvény 50. §-a értelmében rendszerint viz beöntése által állapitandó meg, hacsak azoknak alakja nem alkalmas arra, hogy az ürtartalom egyszerű köbszámitás útján is pontosan megállapittathassék. Kimérés előtt a tartályok megvizsgálandók, és minden be- és kivezető cső lezárandó, hogy a mérés eredményének netáni befolyásolása kikerültessék. A vizzel való kimérés nem a viznek hozzáöntése által, hanem oly módon eszközlendő, hogy a kimérendő edény előbb vizzel egészen tele töltetik, azután a viz kellő elővigyázat mellett, hektoliterenkint leeresztetik és minden egy-egy hektoliternyi mennyiségnek leeresztése a mérczén vagy mérőpálczán egy beosztási vonal által megjeleztetik. A kimérés eme módozatának az az előnye, hogy a tartály teletöltése által az alapzat esetleges sülyedése vagy az edény alakzatának netáni változása a kimérésnél figyelembe jön, és a viz tükre nyugodt marad, nem kell tehát, — mint a viz hozzáöntésénél, — az egyes beosztási vonalak jelzésénél előbb mindig bevárni azt, hogy a viz tükre nyugodt állapotba jőjjön.

Ha ily módon már annyi viz eresztetett le, hogy a folyadék állását mutató csőben a folyadék a legmélyebb pontig sülyedt, akkor ez a pont mint sempont (0.) jelzendő, és ettől a ponttól felfelé a már megjelzett vonalak folyószámokkal látandók el, mely folyószámok hektolitereket jelentenek. Hasonszerűen kell a mérőpálczák készitésénél is eljárni. A tartályban ezután még visszamaradt folyadék mennyisége pontosan megállapitandó és a megállapitás eredménye a leletjegyzőkönyvben, valamint a fogyasztási adóról vezetett számadás czimlapján is betükkel kitüntetendő a végből, hogy a készlet felvételeknél ez a mennyiség a mércze, illetve mérőpálcza jelzéseinek megfelelő mennyiséghez mindenkor hozzáadható legyen.

Ha a tartály ürtartalma köbszámitás utján állapittatik meg, ez esetben czélszerű a tartály legalsó részét, a fenék nem teljesen sima felületének kiegyenlitése végett, oly magasságig, mely magasságban a viz már az egész fenéket elfödi, viz beöntése útján kimérni és csak ettől a magasságtól kezdve alkalmazni a köbszámitást.

A hitelesités rendszerint egész hektoliterekre kell, hogy történjék, az egész hektoliternek törtrészei pedig csak felbecsülés utján állapitandók meg. Igen nagy tartályoknál, 3—3 illetve 5—5 hektoliterrel való kiméréssel is meg lehet elégedni.

A mérőpálczák besülyesztése a legnagyobb gonddal kell, hogy történjék és kiválóan arra kell ügyelni, hogy a lebocsájtás függőleges irányban történjék. Rendes alakkal biró, kisebb ürtartalmú hordóknál mérőpálczák készitése egészen is mellőzhető, és a kimérésre a Matiević-féle hordómérő használandó. Egyébiránt kisebb tartályoknál a Matiević-féle hordómérő mérőpálczaként is használható akként, hogy a leletjegyzőkönyvben az illető hordó számjelzésének kitüntetése mellett megjegyeztetik, hogy ennek a hordómérőnek hány centiméterje vagy milliméterje felel meg a kimérésnél leeresztett, esetleg felöntött vizmennyiség egy-egy hektoliterjének.

4. Végül gondot kell forditani arra is, hogy a tartályok abban az elhelyezésben maradjanak, a melyben kiérettek, vagyis hogy helyükből ki ne mozdittassanak. Szilárd, fal-alapon nyugvó, fémből készült tartányoknál további biztositás nem szükséges, különösen akkor nem, ha a tartány két ellenkező oldalára, mérczével ellátott egy-egy, a folyadék állását mutató üvegcső van alkalmazva. Fából készült ászokhordóknál, ha azok szilárd alapon nyugszanak, rendszerint elégséges, ha a tartály fekvése a leletjegyzőkönyvben tüzetesen körüliratik pl. oly módon, hogy a leletjegyzőkönyvben kitüntettetik, hogy a hordónak elő és hátsó alsó szélei a padozattól mily magasságban vannak és hogy az alapzattól mennyire nyulnak ki stb. A tartályok esetleg az alapzathoz vaspántokkal is megerősithetők és az elmozditás ellen ily módon biztosithatók.

A hordóknak drótzsineg, vagy rézsodrony stb. segélyével való rögzitése (fixatiója) már azért is kevésbé czélszerű, mert az ily biztositások a többnyire sötét és szűk raktárakban nehezen alkalmazhatók, és a hivatalos lezárolás a felek hibája nélkül is könnyen megsérülhet. (Okt. 7. §.)

Az edények és műeszközök hivatalos megjelölése.

A vállalatnak összes műeszközei, edényei, cső- és folyadékvezetékei tartós és szembetünő olajfestékkel, illetőleg égető vassal beégetendő folyószámokkal látandók el.

Azokra az edényekre, a melyeknek űrtartalma vizzel való mérés utján állapittatik meg, a megállapitott űrtartalom szintén ily módon, vagy egy az edény mellett alkalmazandó táblácskára jegyeztetik.

A főzőkészülék római számokkal, a többi műeszközök és edények pedig arabs számokkal jelöltetnek meg.

A főzőkészülék egyes alkatrészei sorrendben következő betükkel, pl. az egy főzőkészülékhez tartozó két főzőkazán »I. *a)*« és »I. *b)*«, a czefremelegitő »I. *c)*« stb. megjelöléssel látandók el. (Okt. 8. §.)

Leletjegyzőkönyv.

A leletfelvételről az »Oktatás«-hoz mellékelt 2. számú minta [1]) szerint leletjegyzőkönyv vétetik fel, és ahhoz a vállalkozó által benyujtott helyiségleirás, a főző- és hűtőkészüléknek a szeszfőzde vállalkozója által szolgáltatott rajza, valamint az edények és műeszközök jegyzéke mellékeltetik.

Az üzleti helyiségeknek a leletjegyzőkönyvben felvett leirásához egy alaprajz is készitendő, melyben az üzleti helyiségek egyes osztályai nagy betükkel, az ajtók és ablakok pedig kis betükkel betüsorrendben megjelölendők, az emlitett helyiségekben szilárdan álló műeszközök és edények számára kijelölt helyek pedig ezen műeszközök és edények számjeleivel és vizirányos átmetszetüket feltüntető ábrákkal jelzendők.

Kiváló pontosságot igényel ama csövek és csatornák stb. leirása, melyek folyadékok vezetésére az üzleti helyiség egyes osztályai, valamint a műeszközök és edények között alkalmaztatnak.

Különösen megkivántatik, hogy a leletjegyzőkönyvben az »Oktatás« 9. §-ában[2]) emlitett puhatolások és óvintézkedések pontosan leirassanak, s hogy a szeszadótörvény 47. §-ában előirt feltételek mindegyikére nézve határozottan kinyilatkoztassék, hogy az teljesitve van-e vagy nincs?

Megkivántatik továbbá, hogy a leletjegyzőkönyvben minden egyes főzőkészülék és ennek összes alkatrészei és összeköttetései vázlat-rajzban kitüntettessenek, mely rajzban az egyes alkatrészek betüjeleikkel, a csapok és egyéb részek, melyekre a hivatalos zár már alkalmaztatott, vagy még alkalmazandó, folyó számokkal jelölendők meg.

Az üzleti helyiségnek alaprajza és a főzőkészülékeknek a szeszfőzde vál-

---

[1]) Egy szeszfőzde hitelesitéséről felveendő leletjegyzőkönyv mintáját lásd e résznek 12. számú mellékletében.

[2]) Ez a törvény 47. §-ánál van felvéve.

lalkozója által szolgáltatott rajza, melyeken azok helyességét igazolni kell, a leletjegyzőkönyvhöz csatolandók.

Azokra a szeszfőzdékre nézve, melyek fogyasztási adóval terhelt szesz finomitásával és nemesitésével foglalkoznak, a leletjegyzőkönyv az »Oktatás« 3. számu mintája szerint veendő fel. (Okt. 10. §.)

A leletjegyzőkönyv megvizsgálása és elintézése.

A leletjegyzőkönyv haladék nélkül beterjesztendő a pénzügyigazgatóságnak, mely azt megvizsgálja és ha szükségesnek látja, annak kiegészitését elrendeli.

Ha a vizsgálatnál, mely a vizzel kimért edények ürtartalmának megállapitott méretek alapján köbszámitás utján való megállapitására is kiterjesztendő, hiányok nem találtatnak, vagy a talált hiányok már pótoltattak, a pénzügyigazgatóság a leletjegyzőkönyvet hivatalos pecséttel és a helybenhagyási záradékkal látja el és értesiti az érdekelt vállalkozót arról, hogy a leletfelvétel adatai alapján a szeszmérőgép, illetve gyüjtőedény alkalmazásának feltételei teljesitetteknek tekintendők-e, vagy pedig hogy mily irányban kell még azoknak megfelelni.

Ezzel az értesitéssel egyidejüleg intézkedik a pénzügyigazgatóság az iránt is, hogy mindegyik szeszmérőgép, illetve gyüjtőedény, az ahhoz tartozó hütőkészülékkel együtt, az e tekintetben fenálló külön szabályok szoros betartása mellett, biztos összeköttetésbe hozassék, továbbá hogy mindazok az óvintézkedések, melyek a lelet felvételekor a főzőkészülék- és hűtőkészülékre nézve szükségeseknek bizonyultak, de még nem foganatosittattak, még a szeszfőzési üzlet meginditása előtt foganatba vétessenek.

Mielőtt a vállalkozó üzletét megkezdené, a pénzügyigazgatóság az adó beszedésére rendelt hivatalt értesiti, hogy az illető szeszfőzdének adóbejelentéseit akadálytalanul fogadja el.

A leletjegyzőkönyvről a félnek hiteles másolat kézbesitendő, a ki azt gondosan megőrizni és kivánatra a pénzügyi közegeknek előmutatni tartozik. (Okt. 11. §.)

Ha a helyiségek-, műeszközök- és edényeknek a pénzügyigazgatóság által elrendelt hivatalos megvizsgálása és megjelölése, valamint az edények és tartályok ürtartalmának megállapitása, a szeszmérőgép, illetve a gyüjtőedény felállitása és ennek, valamint a főzőkészüléknek biztositása és általában a hivatalos leletjegyzőkönyv felvétele s annak a pénzügyigazgatóság által való megerősitése még az emlitett leirások benyujtásától számitandó négy hét, illetőleg 14 nap lefolyása előtt eszközöltetett volna: a vállalkozó a letétjegyzőkönyv megerősitése után akadálytalanul tehet adóköteles műveletekre vonatkozó bejelentéseket. (Végr. ut. 13. §. 4. pontja.)

A leletjegyzőkönyv felvételekor minden főzőkészüléknél, mely olyan szeszmérőgéppel van összekötve, a melyik nem közvetlenül az alkoholmennyiséget, hanem a termelvény mennyiségét és annak alkoholtartalmát, vagy a termelvény mennyiségét mutatja és a szeszpróbák gyüjtésére van berendezve, annak szerkezetéhez képest egyszersmind a termelvény átlagos alkoholtartalma is megállapitandó és a leletjegyzőkönyvben megemlitendő.

Ez az átlagos alkoholtartalom azonban az olyan szeszfőzdékben, melyeknek átlagos napi termelése a havi beje-

lentési időszakban 2 hektoliter alkoholt meg nem halad, a 100 foku szeszmérő szerinti 70 fokon alól, azokban a szeszfőzdékben, melyeknek átlagos napi termelése a havi bejelentési időszakban 2 hektoliteren felül 7 hektoliterig terjed, 75 fokon alól, és azokban a szeszfőzdékben, melyeknek átlagos napi termelése a havi bejelentési időszakban 7 hektolitert meghalad, 80 fokon alól nem fogadtathatik el.

A most megállapitott alkoholtartalom veendő alapul a leszámolásnál akkor, ha a szeszmérőgép jelzése csekélyebb alkoholtartalmat mutatna.

A legkisebb átlagos alkoholtartalomra vonatkozó fennebbi határozmányok azonban azoknál a szeszfőzdéknél, melyek a 30. §. III. és IV. pontjaiban felsorolt anyagokat dolgozzák fel, nem nyernek alkalmazást.

A termelvénynek a szeszadótörvény 50. §-a alapján meghatározott és a leletjegyzőkönyvben kitüntetett átlagos alkoholtartalma, a mennyiben nem lejárt havi bejelentési időszakokról van szó, a napi átlagos alkoholtermeléshez mérten meghatározott legkisebb átlagos alkoholtartalom határain belül, a vállalkozó kérelmére a termelési időszak folyama alatt is leszálitható, illetőleg hivatalból felemelhető. Ilynemű kérvények elintézésénél a határozó összes körülmények gondosan mérlegelendők, mert a megállapitott átlagos alkoholtartalom az e részben megengedhető eltérés figyelembe vétele mellett a tényleges termelvény alkoholtartalmának átlagát a lehetőségig meg kell, hogy közelítse.

Az átlagos alkoholtartalom hivatalból felemelendő, ha e között és a termelvénynek tényleges alkoholtartalma között aránylag jelentékeny eltérés mutatkozik. A meghatározott átlagos alkoholtartalomnak mindennemű megváltoztatása csak havi bejelentési időszakról havi bejelentési időszakra és pedig csak a jövőre nézve eszközölhető, s a már lefolyt, valamint a még folyó havi bejelentési időszakokra nézve ily változtatás egyáltalában nem tehető. (Végr. ut. 13. §. 5. pontja.)[1][2][3][4]

[1]) Ezen rendelkezéseknek szigorú pontossággal való teljesitése nagy jelentőséggel bir, mert az ellenőrzésnek alkalmas eszközt nyujt arra, hogy azon veszélynek eleje vétessék, a mely a kincstárra nézve akkor keletkezhetik, ha a szeszmérőgép próbaszesztartályában levő szesz alkoholfoktartalma és a tényleges termelvény alkoholfoktartalma között esetleg nagyobb mérvű különbözetek mutatkoznak.

A felülvizsgáló közegek naplóikban kötelesek mindig megemliteni, hogy az illető szeszfőzdében levő főzőkészülékre nézve a termelvénynek meghatározott átlagos alkoholtartalma a tényleges termelvény alkoholtartalmának megfelel-e? illetőleg mily mérvben nem felel meg? s a pénzügyigazgatóságnak feladata leend azután előforduló nagyobb különbözetek esetében megfelelően intézkedni.

51. §.

A leletjegyzőkönyv érvényességének tartama.

A megelőző 50. §. értelmében felvett leletjegyzőkönyv a következő üzleti időszakokra is érvényes, hacsak ezekre nézve változás nem szándékoltatik.

Minden változásról a pénzügyministeri számvevőség szeszadóügyi csoportja esetről-esetre értesitendő. (1889. évi 86.543. sz. körr.)

[2]) Az átlagos foknak a szeszfőzde hitelesitése alkalmával eszközlendő első megállapitása főleg a főzőkészülék szerkezetének figyelembe vétele mellett eszközlendő; a termelvény átlagos alkoholtartalmának későbbi megváltoztatása pedig — akár a szeszfőzde vállalkozó kérelme folytán, akár hivatalból foganatosittatik az, nemcsak a főzőkészülék szerkezetének figyelembe vétele mellett, hanem azon fokozási eredmények tekintetbe vétele mellett is eszközlendő, melyek a termelvény havonkinti megállapitása, a foganatositott felülvizsgálatok és az elszállitásra bejelentett alkoholmennyiségek hivatalos megállapitásai alkalmával a megelőző utolsó átlagos alkoholtartalom megállapitása óta lefolyt időszakban elérettek. Az ettől eltérő s különösen azon eljárás, hogy az átlagos alkoholtartalom újabb megállapitása, a megállapitás idejében a szeszfőzdében készletben levő szesz alkoholtartalmának átlaga alapján eszközöltessék, feltétlenül hibás. (1891. évi 296. P. M. sz. körr.)

[3]) A termelvény átlagos fokának megállapitása ellen benyujtott felebbezéseknek a szükséges adatokkal való felszerelése tekintetében a pénzügyministerium 1891. évi 33.681. sz. a. kelt körrendeletével meghagyta a pénzügyigazgatóságoknak, hogy mindannyiszor, valahányszor a termelvény átlagos alkoholtartalmának megállapitása vagy felemelése ellen a szeszfőzde vállalkozója részéről felebbezés nyujtatik be, a felebbezés felterjesztésekor ebbeli jelentésében a szeszfőzdében alkalmazott azon főzőkészülék szerkezetének pontos leirását közölje, a mely főzőkészülékre nézve a termelvény átlagos alkoholtartalma meghatározandó s mindazokat a tényezőket is részletesen sorolja fel, melyeknek figyelembevétele mellett a termelvény átlagos alkoholtartalmának megállapitása, illetőleg felemelése a fent már emlitett, valamint az 1891. évi február 6-án 296. P. M. sz. a. kelt körrendeletben (lásd a fenti 2. jegyzetet) adott meghagyáshoz képest eszközlendő volt. Különösen megjegyeztetik, hogy nemcsak a termelvény havonkénti megállapitásai alkalmával megállapitott tényleges alkoholtartalom mutatandó ki mindig az illető termelési időszakban volt megelőző összes havi bejelentési időszakokra nézve, hanem, hogy a tényleges termelvénynek azon fokozási eredményei is pontosan feltüntetendők, a melyek a felülvizsgálatok alkalmával a már emlitett időszakban megállapittattak, s ezen kivül az illető szeszfőzdében teljesitett szemlék és vizsgálatok alkalmával a pénzügyi közegek által eszközölt fokozásoknak eredménye is, mely a szeszfőzési lajstromoknak átvizsgálása alkalmával az 1885. évi április hó 29-én 25.674., illetőleg az 1890. évi október hó 6-án 106.775. szám alatt kelt körrendelet (l. a 146. oldalon levő 2. és 3. jegyzetet) értelmében vezetendő előjegyzés 7. rovatába amugy is mindig bejegyzendő. A mennyiben pedig a termelvény meghatározott átlagos alkoholtartalmának felemelésére a főzőkészülék berendezésének megváltoztatása adott volna okot, ez esetben mindig pontosan megjelölendő, hogy a főzőkészülék magasabb fokú termelvény előállitására alkalmas milyen új alkatrészszel láttatott el.

A termelvény átlagos alkoholtartalmának helyes meghatározására nézve a főzőkészülék tényleges termelési képességének ismerete is szükséges lévén, meghagyatott a pénzügyigazgatóságoknak az is, hogy az alárendelt pénzügyőri biztosokat a végr. ut. 18. §-ának 3. pontjában foglalt e részbeni meghagyás pontos teljesitésére utasitsák s a fentebb emlitett felebbezések felterjesztésekor esetenkint közöljék azt is, hogy az illető főzőkészülék megfigyelt milyen tényleges termelési képességgel bir? A termelvény átlagos alkoholtartalmának megváltoztatása iránt

Ujbóli leltározás.

Ha a lelet felvétele után az üzleti helyiségek- vagy a műeszközökben változás történik, vagy ha uj edények és műeszközök állittatnak fel, vagy ha azért, mert az edények utolsó kimérése óta már 3 termelési időszak lejárt, vagy a vállalkozó kivánságára az edények és műeszközök újból hitelesitendők: szintén az előző (7.—11.) §§-ban körülirt eljárás követendő.

Az újonnan felállitott edények és műeszközök, a meglevő edények és műeszközök sorrendjében, folyó számokat nyernek, és ha régibb edények vagy műeszközök eltávolittattak, az uj edények vagy műeszközök amazok számaival látandók el.

Ha a beállott változás csekélyebb terjedelmű, akkor nem szükséges, hogy uj leletjegyzőkönyv vétessék fel, hanem elegendő, ha az uj lelet az utolsó leletjegyzőkönyvbe folytatólag bevezettetik; de ez alkalommal minden tételnél, melyre nézve változás történt, az uj leletfelvétel vörös tintával megjegyzendő. (Okt. 12. §.)[1])

---

hozott határozat az érdekelt fél által az 1889. évi XXVIII. t.-cz. 13. §-ában meghatározott határidőn belül felebbezhető és erre való tekintettel az illető határozatban megállapitott átlagos alkoholtartalom a termelvény havonkénti megállapitásánál csak abban az esetben vehető alapul, ha az igazgatóságnak ebbeli határozata már jogerőre emelkedett, illetve a fél felebbezése következtében az átlagos alkoholtartalmat a pénzügyministerium másodfokban és végérvényesen megállapitotta. Ez okból köteles az igazgatóság elsőfokú határozatának kiadásakor erről a szeszfőzde felügyeletére hivatott pénzügyőri biztost esetenkint azzal a hozzáadással értesiteni, hogy a határozat jogerőre emelkedéséről megfelelő további eljárás végett az igazgatóság által a pénzügyőri biztos értesittetni fog. E végre köteles leend az igazgatóság, a már emlitett 1885. évi 25.674., illetve 1890. évi 106.775. számú körrendelet (lásd a 146. oldalon levő 2. és 3. jegyzetet) értelmében vezetendő előjegyzés utolsó rovatába a termelvény átlagos alkoholtartalmának megváltoztatása iránt hozott minden határozatának számát s annak kézbesitésének napját bevezetni s ezen adatok alapján nyilvántartani azt, hogy határozata mikor válik jogérvényessé. A határozat jogérvényességének bekövetkezte után, esetleg a fél felebbezése következtében keletkezett másodfokú határozat alapján teendő intézkedéseinek kiadásakor az illető pénzügyőri biztos arról haladéktalanul értesitendő. Ugyanazon alkalmakkor mindig az is közlendő a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjával, hogy a termelvény átlagos alkoholtartalma jogérvényesen, illetőleg végérvényesen milyen fokkal lett megállapitva.

Figyelemmel a végr. ut. 13. §. 5. pontjának azon határozmányára, melynek értelmében az átlagos alkoholtartalom megváltoztatása mindig csak egész bejelentési időszakra s mindig csak a jövőre nézve eszközölhető; az igazgatóságok erre vonatkozó határozataikban mindig pontosan megjelölni tartoznak azon bejelentési időszak elejét, melytől kezdve az újabb megállapitás hatályos. (1891. évi 33.681. sz. körr.)

[4]) Ha az átlagos alkoholtartalom a fél kérelme folytán változtattatott meg, ez esetben az újabban megállapitott átlagos alkoholtartalom azon első havi bejelentési időszaktól érvényes, mely havi bejelentési időszak a kérvény benyujtása után veszi kezdetét. (1901. évi 44.121. szám.)

Ellenben, ha az átlagos alkoholtartalom hivatalból változtattatik meg, az újabban megállapitott átlagos alkoholtartalom azon első havi bejelentési időszaktól kezdve érvényes, mely a határozat kelte után veszi kezdetét. (1891. évi 33.681. sz. körr.)

[1]) Az e bekezdésben foglalt rendelkezés alapján uj leletjegyzőkönyvnek felvétele csak akkor mellőzhető és az uj lelet az utolsó leletjegyzőkönyvbe csak akkor vezethető be folytatólagosan, ha a leletjegyzőkönyv érvényességének tartamán belül az üzlethelyiségekben vagy műeszközökben beállott csupán csekélyebb terjedelmű változás miatt történik a leletfelvétel. Ellenben az Oktatásnak fent közölt 12. §-a első bekezdésében emlitett más esetekben történő ujabb hitelesitésekről mindig uj leletjegyzőkönyv veendő fel. (1902. évi 67.402. sz. körr.)

52. §.

Szeszmérők, czukormérők és hőmérők a pénzügyi közegek használatára.

A szeszfőzde helyiségeiben következő műszereket kell teljesen használható állapotban tartani és a szeszfőzde felügyeletére hivatott pénzügyi közegeknek kivánatukra mindenkor rendelkezésükre bocsátani, u. m.:

a) egy szabályszerű szerkezettel biró 100 fokú szeszmérőt;

b) egy a jövedéki közegek számára előirt szerkezettel biró czukormérőt, mindkét műszert hitelesitési igazolványnyal ellátva; továbbá

c) egy Réaumur szerinti hőmérőt.

A szeszadóellenőrzés szempontjából az alkoholtartalom megállapitása czéljából a megvizsgálandó szesz alkoholtartalmához képest kétféle szeszmérők használtatnak, melyek

a) 5-től 70 fokig terjedő beosztást tartalmaznak, s mely beosztáson minden fok 0·5 fokokra van osztva, vagy

b) 65-től 100 fokig terjedő beosztást tartalmaznak, a melyen minden fok 0·2 fokokra van osztva.

A kereskedelemügyi m. k. ministernek 1891. évi 38.812. számú rendelete értelmében (a »Magyarországi Rendeletek Tára« 1891-ik évi folyamának 1503. lapja) e szeszmérők berendezése következőleg van meghatározva:

A szeszmérő hossza körülbelül 44 ctm.;
a beosztás » » 20 »

A szár átmérője öt milliméternél kisebb nem lehet. A skála legfelső vonása és a szár vége közötti távolság, valamint a skála legalsó vonása és a szárnak a sűrűségmérő testhez való forrasztási helye közötti távolság 10 mm.-nél kisebb nem lehet.

A beforrasztott hőmérő skálája R. szerinti — 10°-tól + 30°-ig terjed és + 12°-nál egy veres keresztvonással van ellátva. A hőmérő szára oly hosszú, hogy a felső vége (a hőmérő skáláját meghosszabbitva gondolva) ennek 38 és 42 foka közé ér.[1])

A szesz fokozásánál legelább 50 ctm. hosszú és 70 mm. tágas üveghenger (kémpohár) használandó.

Ha a folyadék felszine két skálavonás közé esnék, akkor a megfelelő két vonás közötti hézagnak fele az alsóbbik vonásnak

---

[1]) A szesznek megfokozása feltétlenül mindig a pénzügyőri közegek használatára hivatalból adott szeszmérő segélyével eszközlendő és ezen eljárásnál csakis az üvegből készült kémpoharak használandók. (1894. évi 61.162. sz. körr. P. K. 31. szám.)

megfelelő számhoz hozzáadandó. Egy ilyen félhézag a magas fokú szeszmérőnél 0·1%, az alacsonyabb fokúnál 0·25%.

Minden hitelesitett szeszfokmérőhöz a hitelesitési levélen kivül még egy átszámitási könyvecske is adatik.

A fentebbi határozmányoknak megfelelő szeszmérők a pénzügyigazgatóságoknál a kiállitási költség megtéritése mellett megszerezhetők.[1])

A pénzügyi közegek a saját hivatalos szeszmérőjüket időnkint a vállalkozó kezében levő szeszmérőkkel összehasonlitani kötelesek, és ha ezen összehasonlitás alkalmával különbözetek állapittatnak meg, vagy egyéb aggályok merülnének fel, azok jegyzőkönyvileg megállapitandók, és az illető szeszmérők felülvizsgáltatás végett hivatalos zár alatt az állami központi mértékhitelesitő bizottsághoz beküldendők.[2])

Ha a szeszmérőgépek ellenőrzésénél, illetőleg a termelvény megállapitásánál a szeszmérőgépben gyüjtött szeszpróbák nem elegendők arra, hogy az előirt kémpohár megtölthető legyen, ez esetben a szeszmérők hosszúságának megfelelő magassággal és legalább 35 mm. belső átmérővel biró kémpoharak[3]) is használhatók a következő elővigyázati rendszabályok betartása mellett:

1. A használni szándékolt és megtisztitott szeszmérő a fokozás előtt megfelelő időn át a szeszmérőgép mellé helyezendő a végből, hogy a környezet hőmérsékletét felvegye.

2. A fokozás a szeszmérőgép közvetlen közelében foganatositandó, és a kémpohár akként állitandó fel, hogy a közelben levő meleg tárgyak hőkisugárzása ellen védve legyen.

3. A szeszmérő a fokjelzés minden leolvasása előtt a szeszes folyadékból a legalsó vonalig (és nem magasabban) ismételten kiemelendő és visszabocsátandó.

4. A fokjelzés legalább három izben olvasandó le és a leolvasott jelzésekből a középérték veendő. (Végr. ut. 14. §.)[4]) [5]) [6])

---

[1]) A szeszmérők postai szállitásnál akként csomagolandók, hogy azok sem tokjukban, sem a szállitásra szolgáló ládácskában ne mozogjanak; a tokban levő parafa vagy dugó megfelelően alkalmazandó és azonkivül a ládácskában mutatkozó üregek kitöltendők s a ládácskára »törékeny« jelzés irandó. A mennyiben szesz-, czukor- vagy hőmérők gondatlan csomagolás miatt megsérülnek, a kárösszeg a hibás tisztviselő terhére irandó elő. Az ilyen törékeny tárgyakat tartalmazó küldemények bizottságilag bontandók fel és a mennyiben eltörve érkeznének, a törés okának felemlitése mellett jegyzőkönyv veendő fel és ez a pénzügyministeriumhoz terjesztendő fel. (1889. évi 16.324. sz. és 1889. évi 24.144. sz. körr.)

[2]) Minden egyes pénzügyigazgatóság részére kiadatott egy-egy magasabb fokú szeszmérő — (úgynevezett normál szeszmérő), — melynek eltérései interpolatio utján határoztattak meg az állami központi mértékhitelesitő m. kir. bizottság által. Ezen normál szeszmérőkkel időközönként a pénzügyigazgatóság kerületében használatban levő hivatalos szeszmérők összehasonlitandók és azok, melyek a megengedett hibahatárnál (1/5 fok) nagyobb eltérést mutatnak, a további használattól eltiltandók.

[3]) Ilyen kémpoharak használandók az alkoholveszteség megállapitására szolgáló K. betéti edényekben levő szesz alkoholtartalmának megállapitására is.

53. §.

A szeszfőzés adóköteles műveletének kezdete és terjedelme.

A szesztermelésnél az adóköteles művelet, ha lisztes anyagok és növényi rostok (Cellulose) dolgoztatnak fel, ezeknek az anyagoknak a keverő-kádakba (czukorképző-kádakba) való átvitelekor, ha czukorüledék és ezzel egy sorba tartozó anyagok dolgoztatnak fel, az anyagoknak az oldó-kádakba való átvitelekor és répa, valamint csicsóka (Topinambour) feldolgozása esetében ezeknek az anyagoknak az áztató-edényekbe való átvitelekor, keverő-, oldó- vagy áztató-edények hiányában pedig, az anyagoknak az erjesztő-kádakba való átvitelekor kezdődik és magában foglalja a czefrézési eljárásnak minden további mozzanatait, a czefre erjedését és annak lepárolását.

Ha olyan edények használtatnak, melyek a szesztermelésre szánt nyers anyagok felforralására szolgálnak (czefrefőző készülékek, a czefrét előre felforraló készülékek, burgonyapároló-készülékek) és melyek valamely hűtőkészülékkel, légszivattyúval stb. vannak ellátva vagy a hűtőbárkával csövezetek által vannak összekötve; továbbá ha gabonát vagy tengerit feldolgozó szeszfőzdében olyan áztató edények használtatnak, melyek az erjesztő-kádakkal vagy a főzőkészülékkel csatornák vagy csövek által közvetlen összeköttetésben állanak, vagy gőzvezeték-

---

E két eseten kivül minden más esetben az alkoholtartalom megállapitására csak nagyobb fajta kémpoharak használhatók. (1889. évi 32.170. sz. körr.)

[4]) Kötelességévé tétetett a pénzügyőri biztosoknak, hogy a szeszfőzdei vállalkozók szeszmérőit a részükre kiadott hivatalos szeszmérőkkel gyakrabban hasonlitsák össze és ha feltünő különbségeket (lásd fent a 122. oldalon levő 2. jegyzetet) észlelnének, a szeszmérőket valamely gyógyszertárban, vagy mértékhitelesitő hivatalnál sulyukra nézve vizsgáltassák meg, a hibás szeszmérőket foglalják le és lepecsételve a m. kir. államépületi felügyelőségnek küldjék be. (1889. évi 8158. sz. körr.)

[5]) A szeszmérő azért, mert a benne levő hőmérő higanya megszakitva van, még nem tekinthető feltétlenül rossznak, mert ha rázás által a higanyoszlopnak elvált része a többi részszel egyesül, a hőmérő helyesen jelez. Ha ilyen hiba észleltetnék valamely szeszmérőn vagy normál czukormérőn, akkor azt nem kell kicserélés végett beküldeni, hanem rázás és a higanygömbnek mérsékelt felmelegitése által kisérlet teendő az iránt, hogy az elvált higanyrész nem-e egyesül. (1891. évi 29.561. sz. rend.)

[6]) Likőrök és más olyan szeszes folyadékok alkoholtartalmának meghatározására, melyeknek alkoholtartalma a közönséges szeszmérők segélyével meg nem állapitható, különös készülékek szolgálnak. (Ennek leirását lásd a III. résznek 1. sz. mellékletében.)

kel birnak, a szeszfőzési adóköteles művelet a nyers anyagoknak már ezekbe a műeszközökbe való átvitelekor veszi kezdetét.

Ha a szesztermeléshez másnemű, mint a fent felsorolt anyagok dolgoztatnak fel, az adóköteles művelet ezen anyagoknak a főzőkészülékre való átvitelekor kezdődik.

54. §.

Az adóköteles művelet bejelentése.

Az adóköteles művelet legkésőbben 24 órával annak kezdete előtt annál az adóhivatalnál, melyhez a szeszfőzde utalva van, irásban bejelentendő.

A bejelentések hivatalos nyomtatványon szerkesztve 3 egyenlő példányban nyujtandók be;[1]) olvashatólag legyenek irva és a vállalkozó vagy az üzletvezető által sajátkezűleg aláirva, és javitásokat, törléseket vagy vakarásokat ne tartalmazzanak, mert különben el nem fogadtatnak.

Az adóbejelentések az olyan szeszfőzdék vállalkozói részéről, mely szeszfőzdékben a termelt alkoholmennyiség szeszmérőgép jelzései alapján vagy gyűjtőedény alkalmazása mellett állapittatik meg, 1900 ik év január hó 1-je óta a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránt rendelkező utasitás 3. sz. mintájának megfelelő ürlapon teendők, mely ürlapok a kiállitási költség megtéritése mellett annál a hivatalnál szerezhetők meg, melynél az adóbemondások benyujtandók. (Végr. ut. 15. §. 1. első bekezd. és az 1899. évi XXIV. t.-cz. végr. ut. 2. §. I. *c)* 1. pont második bekezdése.)

A bejelentésnek a benyujtás igazolásával ellátott egyik példánya a félnek az adóbárczával együtt visszaadatik.

A bejelentéseknek az egy havi időszak alatt foganatba veendő összes adóköteles műveletre kell kiterjedniök. Ennek az időszaknak kezdete és vége minden szeszfőzde részére a pénzügyigazgatóság által külön állapittatik meg, és a bejelentések ezen az időszakon túl nem terjedhetnek.

Azokra a szeszfőzdékre nézve, melyek az egész termelési időszakon át szakadatlanul üzletben vannak, a havi bejelentési

---

1) Hogy mi történik a bejelentésekkel, erre vonatkozólag lásd az »Oktatás« 17. §-át e résznek 1. számú mellékletében.

időszak kezdete és vége akként állapitandó meg, hogy az mindig a naptári hónapnak első napjára, vagy legalább is az első napok valamelyikére essék (végr. ut. 15. §. 1. pontja utolsó bekezd.)[1])

Egy nap alatt ennél a számitásnál az egyik nap reggeli 8 órájától a következő nap ismét reggeli 8 órájáig terjedő idő értendő. Ha tehát valamely szeszfőzde, melynek havi időszaka p. o. valamely hónapnak 18-ik napjától számitandó, adóköteles műveletét csak annak a hónapnak 25-ik napján kezdi meg, vagy félbeszakitás után ismét folytatja: a bejelentés és azzal kapcsolatban álló leszámolás semmi esetre sem terjedhet a következő hónap 25-ik napjának reggeli 8 órájáig, hanem annak 18-ik napja reggeli 8 órájáig.

A bejelentéseknek következőket kell tartalmazniok:

a) a szeszfőzőnek, valamint annak a községnek a nevét, melyben a szeszfőzde létezik s ennek összeirási számát;

b) az adóköteles művelet kezdetének hónapját, napját és óráját, valamint azt a napot, melyen az adóköteles művelet be lesz fejezve, annak felemlitésével, vajjon a főzőkészülék éjjel-nappal, vagy csak nappal fog-e működésben tartatni. Ha a bejelentett időszakon belül az üzlet megszakittatni szándékoltatik, az adóköteles művelet kezdete és befejezése mindegyik üzleti szakra külön bejelentendő;

c) a feldolgozandó anyagok nemét és mennyiségét. A mennyiség mindegyik anyagra nézve külön súly szerint tüntetendő ki;

d) a használatba venni szándékolt erjesztőedények (erjesztőkádak, élesztőkádak stb.) számát, számjegyeit és ürtartalmát;

e) a termelendő alkoholnak körülbelül várható mennyiségét hektoliterfokokban (hektoliterfok alkohol) R + 12

---

[1]) Azokban a szeszfőzdékben, melyekben a bejelentési időszak kezdete és vége a naptári hónapnak nem az első napjára, hanem egy későbbi napjára esik, a fogyasztási adóról vezetett számadás lezárásának könnyitése céljából minden év szeptember hó 1-jén reggel 8 órakor a szeszmérőgépnek a szeszfőzési lajstromban bevezetett órajelzéseinek segélyével a lejárt termelési idény augusztus havára eső aránylagos alkoholtermelés megállapitandó és az a lejárt termelési idény javára, mig a maradvány az uj termelési idényről vezetendő számadásban helyezendő bevételbe. (Lásd a végr. ut.-nak alább közölt 23. §-a *A.* 5. pontját.)

hőfok mellett és abban az esetben, ha a szeszfőzde a termelési adó alá esik, a fizetendő adónak összegét is;

f) ha a bejelentett idő alatt sajtolt élesztő készitése is szándékoltatik, ennek a körülménynek és a sajtolt élesztő után járó adónak a bejelentését;

Ha a bejelentett időszak alatt a fogyasztási adó alá eső valamely szeszfőzdében sajtolt élesztő is készittetnék, a sajtolt élesztő után a bejelentéshez képest járó adó kitüntetendő és az vagy készpénzben befizetendő, vagy az engedélyezett adóhitelbe betudandó. A sajtolt élesztő készitése után eső adó legalább két egymásután következő havi bejelentési időszakra még akkor is fizetendő, ha a szesztermelés mellett sajtolt élesztő ezen idő alatt nem is készittetnék. (Végr. ut. 15. §. 1. második bekezd.)

g) a használatba veendő főzőkészülékek, valamint az ezekkel összekötött szeszmérőgépek nemének és számjegyeinek bemondását. Ha akkor, a mikor a bejelentés benyujtatik, a szeszfőzési üzlet félbe van szakitva: mindenütt a szeszmérőgépek órajelzése is szavakban és számokban külön kiteendő.

A fogyasztási adó alá eső szeszfőzdék azon vállalkozói, a kik sem a szeszfőzdének nem tulajdonosai, sem az illető mezőgazdasági szeszfőzdével összekötött mezőgazdaságnak sem tulajdonosai, sem bérlői és a belföldön nem birnak tudvalevő oly vagyonnal, mely a fogyasztási adó fedezésére elegendő volna: kötelesek az adóköteles művelet bejelentése előtt biztositékot nyujtani, melynek összege az illető bejelentési időszakon belül termelendő alkoholmennyiség után hektoliterenkint 90 koronával számitott fogyasztási adó fedezésére elegendő kell, hogy legyen. Az alkoholnak a szeszfőzde üzleti helyiségeiből való szabályszerű elszállitása következtében felszabadult része a biztositéknak a következő havi bejelentési időszakban termelendő alkoholnak biztositására fordítható.

A biztositék nyujtható:

a) a végr. utasitás 30. §-ában meghatározott valamelyik módon, vagy

b) legalább is két fizetőképes személy kezessége által, a kik kezességi és fizetési kötelezettséget vállalnak, vagy

c) az illető mezőgazdasági szeszfőzdével összekötött mezőgazdaság tulajdonosa részéről elvállalt kezesség által.

A *b)* és *c)* alatti esetekben a kezességi okirat a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 12. számú minta szerint szerkesztendő.

Az emlitett biztositék elfogadása felett a pénzügyigazgatóság határoz. A biztositék több havi bejelentési időszakra nézve is, vagy

az egész termelési időszakban előreláthatólag termelendő összes alkoholmennyiségre nézve egy kezességi okirat által is nyujtható. A vállalkozónak abbeli kötelezettsége, mely a fogyasztási adónak esetleges hitelezése esetében őt az erre nézve nyujtandó külön biztosíték tekintetében terheli, ez által nem érintetik.

Az adóbejelentés megváltoztatása esetében (a törvény 55. §-a) köteles a pénzügyigazgatóság megállapitani azt, hogy a biztosíték fedezi-e azt a fogyasztási adót is, mely a nagyobb alkoholmennyiség után jár. E végből a szeszfőzde ellenőrzésével megbizott közegek mindannyiszor, valahányszor hozzájok a bejelentett alkoholmennyiség megváltoztatásáról bejelentés érkezik, erről a pénzügyigazgatóságnak jelentést tenni tartoznak. (Végr. ut. 15. §. 2. pontja.)

55. §.

A bejelentés megváltoztatása.

A feldolgozandó anyagok neme és mennyisége (54. §. *c)* pont), ha erről legalább huszonnégy órával előbb a szeszfőzde felügyeletével megbizott pénzügyi közegnek irásban jelentés tétetik, utólagosan is megváltoztatható.

Ilyen előzetes bejelentés és ennek egyúttal a szeszfőzde lajstromába való bevezetése mellett a bejelentett erjesztőedények (54. §. *d)* pont) mennyiségében és ürtartalmában is tétethetik változtatás.

Hasonlólag a bejelentéshez képest a bejelentési időszak fenmaradó részére aránylag eső alkohol mennyisége is ily pótbejelentés mellett felemelhető vagy leszállitható.

A termelési anyagok bejelentett nemének és mennyiségének, vagy a bejelentett alkoholmennyiségnek, avagy az erjesztő kádak állományának vagy ürtartalmának megváltoztatásáról szóló bejelentés irásbelileg két példányban annál a pénzügyőri szakasznál nyujtandó be, melynek kerületében a szeszfőzde fekszik. A bejelentés egyik példánya, a megtörtént benyujtásról szóló hivatalos záradékkal ellátva, a szeszfőző fedezetére annak visszaadatik.

A feldolgozandó anyagok nemének és mennyiségének megváltoztatására, vagy a bejelentett alkoholmennyiség leszállitására vagy felemelésére, avagy egyidejűleg mindkettőre vonatkozó utólagos bejelentéseknek tartalmazniok kell:

1. a szeszfőzde vállalkozójának nevét, valamint a község nevét, a hol, és az összeirási szám megjelölését, a mely alatt a szeszfőzde létezik;

2. a hónapnak azt a napját, a melyen az utólag bejelentett változás bekövetkezik;

3. az anyagok nemét és mennyiségét, melyek a megjelölt időponttól (2) kezdve a havi bejelentési időszak végéig feldolgoztatni és

4. azt az alkoholmennyiséget, mely ezen időtartam (3) alatt körülbelül kitermelendő lesz. E szerint a törvény 54. §-a rendelkezéseinek megfelelő bejelentés utólagosan nem kivántatik; a fentebb emlitett bejelentés azonban a termelt alkohol havonkinti megállapitásánál, illetőleg a leszámolásnál figyelembe veendő. (Végr. ut. 16. §. I. pontja.)

56. §.

A bejelentett alkoholmennyiségben és anyagmennyiségben megengedett büntetésmentes különbözetek.

Mindennemű anyagmennyiség bejelentésénél, valamint az alkoholmennyiség bejelentésénél 15 százaléknyi különbözet felfelé és lefelé akként engedtetik meg, hogy csak az e mérvet meghaladó különbözet büntetendő szabályellenesség gyanánt, hacsak be nem bizonyittatik, hogy az államkincstár megröviditése forog fenn.[1])

Annak megitélésénél, vajjon a 15 százaléknyi különbözet nem lett-e meghaladva, mindig csak az egy és ugyanazon bejelentés mérvadó.

Minthogy a törvény 56. §-a szerint a termelt alkoholmennyiség havonkinti megállapitásánál annak megitélésére, vajjon a 15 százaléknyi különbözet nem lett-e meghaladva, mindig csak az egy és ugyanazon bejelentés mérvadó : ennélfogva abban az esetben, midőn pl. az eredetileg bejelentett alkoholmennyiség megváltoztatására vonatkozó utólagos bejelentés adatott be, az utólagos bejelentés érvényének kezdetéig már eltelt időszakra eső termelvény azzal az alkoholmennyiséggel veendő számitásba, mely az eredetileg bejelentett egész időszaknak azon időtartamhoz való arányának megfelel, a mely időtartamon át az eredeti bejelentés tényleg érvényben maradt. A havi bejelentési időszaknak ezt az időtartamot követő részére nézve önként érthetőleg az utólagos bejelentésben kitüntetett alkoholmennyiség mérvadó. (Végr. ut. 16. §. II. pontja.)[2])

---

1) Ezek a rendelkezések nem nyernek alkalmazást azokra a bejelentésekre, melyek a törvény 71. §-a alapján és a végr. ut. 27. §-a 1. pontjában meghatározott módon a szesz finomitásáról és nemesitéséről teendők.

2) Hasonlóképen annak megitélésénél is, hogy az anyagmennyiség bejelentésénél a 15%-nyi különbözet nem lett-e meghaladva, szintén csak az egy és ugyanazon bejelentés mérvadó. Tehát a bejelentett anyagmennyiséggel szemben mindig az az anyagmennyiség veendő számitásba, mely az illető bejelentés által

57. §.

A szeszmérőgép rendes menetében, illetőleg a gyüjtőedény alkalmazásánál előforduló bajok.

a) A baj bejelentése.

Ha a használatban álló valamely szeszmérőgép rendes menetében bármi baj tapasztaltatnék: a szeszfőzde üzletvezetője köteles ezt a szeszfőzde felügyeletével megbizott pénzügyi közegnek két egyenlő példányban szerkesztett beadványban azonnal a végre bejelenteni, hogy a baj oka kipuhatoltassék.

Hasonló bejelentés teendő abban az esetben is, ha a gyüjtőedény állapotában, berendezésében vagy biztositásában, vagy annak a hűtőkészülékkel való összeköttetésében olyan változások észleltetnek, a melyek a termelvénynek ezen edényben való gyüjtését akadályozzák.

A bejelentés egyik példánya, a benyujtás igazolásával ellátva, a szeszfőzdének saját fedezetére visszaadatik.

A bejelentés akkor, a mikor elküldetik, azonnal teljes tartalma szerint, oly módon vezetendő be a szeszfőzde lajstromába, hogy az irás a lajstrom lapoldalának teljes szélességét elfoglalja.

A szeszmérőgép rendes menetében, illetőleg a gyüjtőedény alkalmazásában előforduló oly bajok, melyek a lajstrom illető helyén a fennebb jelzett módon nem vezettettek be, úgy tekintendők, mintha be nem jelentettek volna.

A szeszmérőgép rendes menetében, illetőleg a gyüjtőedény alkalmazásánál előfordult akadály annál a pénzügyőri szakasznál jelentendő be, melynek kerületében a szeszfőzde fekszik.

E bejelentvényben kitüntetendő az az időpont (a napnak szaka és órája), melyben az akadály észrevétetett.

Az ilyen bejelentésekhez a végrehajtási utasitáshoz 13. sz.

---

fedezett időtartamon belül az üzletvezető vagy annak helyettese által a törvény 61. §-ának a) pontjában (l. a 142. oldalon) foglalt határozmánynak megfelelően mint a czefre készitéséhez felhasznált nyersanyag a szeszfőzési lajstromba bevezettetett és nem vehető számitásba az a nyersanyag is, melyből a megelőző havi bejelentési időszak végén fenmaradt s a következő havi bejelentési időszakra vonatkozó szeszfőzési lajstromba átvitt czefremennyiség készittetett. Ezen utóbbi nyersanyag mennyisége a megelőző havi bejelentési időszakra feldolgozásra bejelentett anyagmennyiséggel való összehasonlitásnál már amugy is számitásba vétetett.

alatt csatolt mintának megfelelő ürlapok az előállitási költség megtéritése mellett az illető adópénztárnál megszerezhetők.

A pénzügyőri szakasznak kötelessége, hogy e bejelentvénynek egy-egy másolatát az elöljáró pénzügyőri biztosnak és a kir. pénzügyigazgatóságnak azonnal küldje meg. Sőt a mennyiben a szakasz székhelyén távirdaállomás van, kötelessége, még mielőtt az emlitett másolati példányokat elküldené, a pénzügyigazgatóságnak táviratilag haladék nélkül jelenteni, hogy az illető szeszfőzde nála a szeszmérőgép rendes menetében, illetőleg a gyüjtőedény alkalmazásánál előfordult akadályra vonatkozó bejelentést tett. Mindezeken kivül a pénzügyőri szakasznak kötelességében áll az akadály megállapitása és az adó alá eső művelet állásának felvétele iránt rögtön intézkedni. (Végr. ut. 17. §.)[1]

58. §.

b) Az alkoholmennyiség megállapitásának módja a baj tartama alatt.

A) Az alkoholmennyiség megállapitásának módja a szeszmérőgép rendes menetében bekövetkezett baj tartama alatt.

I. A szeszmérőgép rendes menetében bekövetkezett baj (57. §.) tartama alatt a szeszfőzés olyan szeszfőzdében, melyben csak egy szeszmérőgép van alkalmazásban, legfölebb a baj bekövetkeztétől számitandó 10 napon át s a következő feltételek alatt folytatható:

1. A szeszfőzési üzlet e folytatásának ideje alatt az 50. §-ban felsorolt edények mennyiségében és ürtartalmában, valamint általában a bejelentésben változtatás (55. §.) nem tétethetik.

2. Ha a szeszmérőgép egy tartalék mérőkészülékkel van ellátva és ez menetében akadályozva nincs, a termelt alkohol mennyisége ezen mérőkészülék jelzéseinek alapján is megállapitható és abban az esetben, ha ez a mérőkészülék csupán a termelvény mennyiségét jelzi s nem

---

A nyers anyagok feldolgozása a beczefrézés végeztével befejezettnek tekintendő. Azt, hogy a feldolgozásra kerülő anyagok különbözőségéhez képest a beczefrézés mikor tekintendő befejezettnek, a végr. ut. 21. §-a I. pontjának második bekezdése (lásd a 142. oldalon) tüzetesen meghatározza. (1902. évi 57.503. szám.

[1] **A szeszmérőgép rendes menetében, illetőleg a gyüjtőedény alkalmazásában előforduló bajok bejelentésének további módozatai, valamint e bajok megállapitásánál követendő eljárás tekintetében érvényes egyéb rendelkezések a törvény 59. §-ánál (lásd a 135. oldalon) vétettek fel.**

szolgál arra is, hogy az alkoholtartalom megállapitását is eszközölje, a termelvénynek a baj bekövetkezését közvetlenül megelőző alkalommal megállapitott alkoholtartalma veendő alapul, mely azonban a leletjegyzőkönyvben megállapitott átlagnál (50. §.) csekélyebb nem lehet.

Ezen az eseten kivül a baj tartama alatt[1]) előállitott alkoholmennyiség gyanánt 24 óránként és a bejelentett erjesztő-edények (54. §. *d*) pont) ürtartalmának minden hektoliterje után az a mennyiség vétetik, mely az ugyanannak a bejelentési időszaknak a baj bekövetkeztét megelőzött részében, a szeszmérőgép jelzései szerint minden üzleti napra és a bejelentett erjesztő-edények minden hektoliterjére, — vagy ha erjesztő-edényeknek tilalomellenes használata esetében a tényleg használt erjesztő-edények ürtartalma a bejelentettnél nagyobb volt — a tényleg használatban volt erjesztő-edények minden hektoliterjére esik.

Ha ez az időszak teljes 10 üzleti napot nem tenne ki és a folyó bejelentési időszakot közvetlenül megelőzött 6-havi időközön belül a szeszfőzdére nézve olyan havi leszámolás eszközöltetett, mely legalább is 10 üzleti napra terjedett, ez esetben 24 óránként és a bejelentett erjesztőedények ürtartalmának minden hektoliterje után a termelt alkoholmennyiség ennek a leszámolási időszaknak arányában számittatik ki.

3. Az alkoholmennyiség semmi esetre sem lehet csekélyebb annál a mennyiségnél, mely a bejelentés szerint a baj tartamára aránylag esik.[2])

II. Oly szeszfőzdékben, melyekben szeszmérőgéppel összekötött több főzőkészülék van alkalmazásban, a szesz-

---

1) Ha a szeszmérőgép rendes menetében bekövetkezett baj tartama alatt a törvény 59. §-ában emlitett oly üzletakadály következnék be, mely miatt a czefre lepárolása fennakadást szenved ugyan, de ezen üzletakadály tartama alatt a beczefrézés és erjesztés folyamatban volt: nem igényelhető az, hogy ezen üzletakadály napjai a szeszmérőgép nélkül folytatott üzlet tartamából leszámittassanak és ezekre a napokra a termelvénynek a törvény 58. §-a A. I. 2. pontja második bekezdése szerinti megállapitása mellőztessék. (1901. évi 58.218. szám.)

2) A szeszmérőgép rendes menetében bekövetkezett baj tartama alatt termelt alkoholmennyiség megállapitása rendszerint az e szakasz I. pontjában meghatározott módon történik, mely megállapitási módnak azért is előny adandó, mert ha a szeszmérőgép tartalékmérőkészülékkel van ellátva és ez menetében akadályozva nincsen, ezen szakasz I. 2. pontja szerint a tartalék mérőkészülék jelzései az alkoholmennyiség megállapitásánál alapul vehetők. (1901. évi 10.444. szám.)

főzés az egész üzletre kiterjedőleg alkalmazandó előbb felsorolt feltételek (I. 1., 2. és 3. pont) mellett szintén folytatható, a mely esetben azonban a termelt alkoholmennyiség magától érthetőleg a rendes menetben lévő szeszmérőgépek által jelzett mennyiségnél csekélyebbre nem vehető.

III. Ha valamely szeszfőzdében a szeszmérőgépek rendes menetében egy termelési időszak lefolyása alatt háromszornál gyakrabban fordul elő akadály: az üzlet folytathatására fent megszabott tiz napi határidő (1. pont) leszállitható, esetleg teljesen is megvonható.

Ez a határidő abban az esetben is leszállitható, ha a szeszmérőgép pótlása rövidebb idő alatt is megtörténhetik.

1. A mennyiben a szeszmérőgép rendes menetében bekövetkezett akadály tartama alatt, — akár az ez idő alatt azon átfolyt égetett szeszes folyadék mennyiségére nézve, tekintet nélkül annak alkoholtartalmára, (mint pl. a Dolainsky- és Prick-féle szeszmérőgépnél a himba), akár pedig a termelvény mennyiségére és alkoholtartalmára nézve is (mint pl. a Beschorner-féle szeszmérőgépnél a tartalék mérődob) — pótjelzéseket mutat: ezek a jelzések azon időszak kezdetének megállapitására, mely időszakra a termelt alkoholmennyiség megállapitása a törvény 58. §-a szerint eszközlendő, szintén figyelembe veendők.

2. Ha a szeszfőzdének olyan tartalék-szeszmérőgép áll rendelkezésére, mely a szeszadó ellenőrzése szempontjából szükséges követelményeknek megfelel, a pénzügyigazgatóság annak felállitását köteles azonnal elrendelni.

A szeszfőzés a törvény 58. §-ának I., II., IV. vagy V. pontjai alatt felsorolt feltételek mellett csakis az esetleg rendelkezésre álló tartalék-szeszmérőgép felállitásáig, illetve a baj megszüntetéséig, legfölebb azonban a baj bekövetkeztétől számitandó 10 napon át folytatható, hacsak ez az idő a törvény 58. §-ának III. pontjában foglalt rendelkezés értelmében nem lett rövidebbre szabva, vagy esetleg teljesen megvonva. Ez az utóbbi rendelkezés a szeszmérőgép menetében előforduló időleges pillanatnyi bajokra nézve nem érvényes és csak olyan bajok esetében alkalmazandó, melyek miatt szükségessé válik az, hogy a bajnak tartama alatt termelt alkohol a törvény 58. §-ának I., II. vagy V. pontjai alatt meghatározott módon állapittassék meg. (Végr. ut. 18. §. A. 1. és 2. pontjai.)

IV. Oly szeszfőzdékben, melyekben szeszmérőgéppel összekötött több főzőkészülék van alkalmazásban, a szesz-

főzés oly módon is folytatható, hogy a rendes menetében akadályozott szeszmérőgéppel összekötött főzőkészülék, az akadály bekövetkezte időpontjában benne foglalt czefre lepárolás után, hivatalosan használaton kivül helyeztetik.

Ezután a lepárolás után az alkoholmennyiség a főzőkészülék hivatalosan megfigyelt közönséges termelőképességének megfelelően szabandó meg.

A törvény 58. §-ának IV. pontjában jelzett czélból az ilyen szeszfőzdék ellenőrzésével megbizott pénzügyi közegek kötelesek a főzőkészülék rendszerinti termelőképességét időszakonkint megfigyelni. E megfigyelés eredménye a szeszfőzési lajstromba bevezetendő és ezenkivül a pénzügyőri biztos által a netalán később beállandó szükség esetére jegyzékbe veendő. (Végr. ut. 18. §. A. 3. pontja.)

V. A pénzügyminister az osztrák cs. kir. pénzügyministerrel egyetértőleg elrendelheti, hogy a valamely szeszmérőgép rendes menetében bekövetkezett baj tartama alatt termelt alkoholmennyiség a czefre mennyisége és sűrűsége, valamint annak elerjedési foka (attenuatiója) alapján, vagy megbizható más módon[1]) határoztassék meg.

Ilyen esetben tilos a czefre kiömlését az erjesztőkádakon alkalmazott bármely készülék által meggátolni, a kiömlő czefrét erjesztési czélokra be nem jelentett edényekben felfogni, vagy általában a czefre készitésére rendelt és bejelentett edényeket a bejelentett ürméreten túl nagyobbitani.[2])

Ha a pénzügyigazgatóság czélszerűnek találja, intézkedhetik az iránt, hogy a szeszmérőgép rendes menetében előfordult baj tartama alatt a termelvény alkoholmennyisége a czefrének mennyisége és sűrűsége (concentratiója) és elerjedési foka (attenuatiója) alapján vagy más megbizható módon állapittassék meg.[3])

---

[1]) Ilyen más megállapitási mód gyanánt ez idő szerint csak a várható alkoholnyeredéknek az Ebullioskop segélyével való előzetes kiszámitása van megengedve.

[2]) A törvény e szakaszának V. pontjában emlitett megállapitási módok csak kivételeseknek tekinthetők; rendszerint pedig a szeszmérőgép menetében bekövetkezett baj tartama alatt termelt alkoholmennyiség megállapitása a törvény ezen szakaszának *A)* I. pontjában szabályozott módon történik.

[3]) Ha a szeszmérőgép rendes menetében bekövetkezett baj tartamára a pénzügyigazgatóság a törvény 58. §. V. pontja alapján elrendelte azt, hogy a termelt alkoholmennyiség az alkoholnyeredéknek a szeszczefréből való előzetes kiszámitása alapján (a Lorenz-féle táblázatok használatával vagy az Ebullioskop segélyével) határoztassék meg: akkor a törvény 58. §. I. 3. pontja alkalmazást nem nyerhet és a bejelentés szerint eső esetleges nagyobb szesztermelvény figyelembe nem jöhet.

A végr. utasitás C. alatti melléklete (l. e gyüjtemény V. részében) tartalmazza azokat a határozmányokat, melyek ilyen intézkedés esetében alkalmazandók. (Végr. ut. 18. §. A. 4. pontja.)

B) Az alkoholmennyiség megállapitásának módja a gyüjtőedény alkalmazásánál beállott baj tartama alatt.

A gyüjtőedény alkalmazásánál beállott baj tartama alatt (57. §.) a szeszfőzés legfölebb a baj bekövetkeztétől számitandó 10 napon át folytatható. Az üzlet e folytatásának ideje alatt termelt alkoholmennyiség megállapitása végett állandó jövedéki felügyelet alkalmaztatik, mely a megállapitást közvetlenül eszközli.

Ha valamely szeszfőzdében a gyüjtőedény alkalmazásánál egy-egy termelési időszak lefolyása alatt háromszornál gyakrabban fordul elő baj, az üzlet folytathatására fent megszabott tiz napi határidő leszállitható, esetleg teljesen is megvonható.

Mihelyt a szeszfőzde ellenőrzésével megbizott pénzügyőri közeghez jelentés érkezik arról, hogy a gyüjtőedény állapotában, berendezésében vagy biztositásában, avagy a gyüjtőedénynek a hűtőkészülékkel való összeköttetésében változások észleltettek, melyek a termelvénynek ebben az edényben való gyüjtésére zavarólag hatnak, úgyszintén ha ilyen változást maga a pénzügyőri közeg észlelne: ez esetben, a mennyiben az üzlet a megengedett 10 napon át folytatni szándékoltatnék (a törvény 58. §-ának *B*. pontja), a termelvény megállapitásának czéljából a szeszfőzdében legott állandó jövedéki felügyelet alkalmazandó; a vállalkozó ez esetben a pénzügyi közeg kivánatára megfelelő elszállásolást köteles rendelkezésre bocsátani.

A szeszfőzde állandó felügyeletével megbizott pénzügyi közeg köteles a felett őrködni, hogy a szeszfőzde egész termelvénye megfelelően gyüjtessék és abból semmi el ne távolittassék. A termelt alkohol mennyisége és foktartalma pontosan megállapitandó és a megállapitás módja a szeszfőzési lajstromban részletesen leirandó. Az ebbeli bevezetést a szeszfőzde vállalkozója, vagy annak helyettese szintén aláirni köteles. A szeszfőzés befejezte után a főzőkészülék hivatalos zár alkalmazása által használaton kivül helyezendő. (Végr. ut. 18. §. *B*. pontja.)

59. §.

Üzlet-akadályok.

Ha elháríthatlan esemény következtében a szeszfőzési üzlet fennakadást vagy félbeszakitást szenved, úgy hogy

az adóköteles műveletet a bejelentés szerint végrehajtani nem lehet, akkor az üzletvezető köteles az akadályról a szeszfőzde felügyeletével megbizott legközelebbi pénzügyi közegnél irásban két példányban azonnal jelentést tenni.

A tett bejelentés az 57. §-ban megszabott módon a szeszfőzde lajstromába bevezetendő. Üzlet-akadályok, melyek a megszabott módon a lajstromba be nem vezettettek, úgy tekintendők, mintha be nem jelentettek volna.

Az üzletakadály bejelentése annál a pénzügyőri szakasznál nyujtandó be, melynek kerületében a szeszfőzde fekszik.

Az üzlet ismét folytatásáról elkülönitve és két példányban kiállitandó irásbeli jelentés ugyanannál a pénzügyőri szakasznál nyujtandó be, melynél az üzletakadályról szóló bejelentés megteendő volt és ama jelentés ugyanazon módon kezelendő, mint ez utóbbi. (Végr. ut. 19. §. 1. pontja.)

Üzletakadályok bejelentése.

Azok a vállalatok, melyek égetett szeszes folyadékok termelésével foglalkoznak, kötelesek a következő üzletakadályokat hivatalos megállapitás végett a legközelebbi pénzügyi közegnek bejelenteni, u. m.:

1. minden előreláthatlan és elhárithatlan eseményt, mely a főzőkészülék termelőképessége alapján átalányozott vállalat működését lehetetlenné teszi, s mely esemény alapján a vállalkozó a termelési adónak visszatéritését vagy leirását igényli;

2. minden eféle eseményt, mely a kiegyezkedett (megváltott) vállalatokban fordul elő;

3. elhárithatlan akadály által okozott minden üzletfennakadást az olyan szeszfőzdében, melyben a termelt alkoholmennyiség szeszmérőgép jelzései alapján vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett állapittatik meg;

4. az ilyen szeszfőzdében (3. p.) a szeszmérőgép rendes menetében vagy a gyüjtőedény alkalmazásában beállott minden bajt.

A 3-ik és 4-ik pont alatt elősorolt akadályokról a jelentés mindig irásban és pedig 2 példányban nyujtandó be. Ugyanez a rendelkezés érvényes az 1. pontban emlitett akadályról olyan vállalat részéről teendő bejelentésre, mely vállalatban a főzőkészülék napi termelőképessége a szeszadótörvény 36. §-ának 3. pontjában és utolsó bekezdésében foglalt mérv szerint állapittatott meg.

Másnemű akadályok vagy irásban, vagy szóval jelenthetők be; a szóbeli jelentéseket a pénzügyőrségi szakasz két példányban felvenni és a vállalkozóval vagy megbizottjával aláiratni, ha pedig az illető irni nem tudna, kézjegyével ellátni köteles.

Az akadályról benyujtott jelentés minden példányára a pénzügyőri szakasz az érkezés napját és óráját szavakkal feljegyezni és e feljegyzést aláirni tartozik.

Az egyik példány a félnek adatik vissza, a másik pedig a beiktatás megtörténte után haladék nélkül a pénzügyőri biztoshoz küldendő.

Minden olyan jelentés, mely a 4-ik pont alatt emlitett akadályok valamelyikére vonatkozik, másolatban az elöljáró pénzügyigazgatóságnak is beterjesztendő.

Ha a pénzügyőri szakasz állomáshelyén távirdai állomás létezik, akkor a 4. pont alatt emlitett üzleti akadályok esetében azonnal s még az üzleti akadályra

vonatkozó jelentés másolatának elküldése előtt, a pénzügyigazgatóságnak táviratilag jelentendő, hogy az illető szeszfőzdei vállalatól üzleti akadályra vonatkozó jelentés érkezett be. (Okt. 29' §.)

A bejelentett üzletakadály megállapitása.

a) A megállapitásra hivatott közegek.

A bejelentett akadályok megállapitása az »Oktatás« 29. §-ában emlitett esetekben rendszerint a pénzügyőri szakasz vezetőjének képezi kötelességét.

Ha azonban nagyobb fontosságu eset forog fenn, akkor a pénzügyőri biztos az akadály megállapitásánál személyesen közbenjárni, vagy azt legalább utólagosan a helyszinén megvizsgálni köteles.

Ha pedig a szeszmérőgép rendes menetében előfordult baj megállapitására a felülvizsgálatra illetékes pénzügyigazgatóság tisztviselője által alkalmazott hivatalos zárak levétele mutatkoznék szükségesnek, ez esetben köteles a pénzügyőri szakasz, a felülvizsgálatra illetékes pénzügyigazgatóság kiküldöttjének közbenjárása végett a pénzügyigazgatóságnak azonnal jelentést tenni, mely utóbbi hatóság egyik tisztviselőjét rögtön kiküldi.

A pénzügyigazgatóság egyébiránt köteles a hozzá beérkezett jelentések alapján a pénzügyőrségi közegek ebbeli eljárását saját tisztviselői, illetve a felülvizsgálattal megbizott közegei által időnként a helyszinén ellenőriztetni. (Okt. 30. §.)

b) A megállapitások czélja és sürgőssége.

Az üzletakadály hivatalos megállapitása czéljából a tényálladék a helyszinén mielőbb felveendő.

Az ebbeli hivatalos eljárás czélja az, hogy az illető pénzügyi közeg az üzletakadályról szóló bejelentés alaposságát megvizsgálja és a vizsgálat eredményét minden kételyt kizáró módon megállapitsa.

Általában véve a pénzügyi közegek szakismeretére és tapintatára bizatik, hogy azok ebbeli eljárásuknál a helyes utat és a czélnak megfelelő eszközöket megválaszszák.

Ha a szeszmérőgép rendes menetében előfordult akadályról van szó és a szeszfőzde vállalkozója a törvény 58. §-ának *A*. I. és II. pontjai alatt felsorolt feltételek mellett az akadály megszüntetéseig, vagy a szeszadó ellenőrzésére alkalmas másik szeszmérőgép felállitásáig, — a minek legkésőbb 10 nap alatt meg kell történnie, — az üzletet folytatni kivánja: ez esetben mindenek előtt figyelemmel kell lenni arra, vajjon a szeszfőzdében csak egy főzőkészülék és csak egy szeszmérőgép, vagy pedig külön-külön szeszmérőgéppel ellátott több főzőkészülék van-e felállitva. Az első esetben, valamint akkor is, ha a vállalkozó több meglevő főzőkészülék közül azt, melylyel a rendes menetében akadályozott szeszmérőgép összekötve van, használaton kivül helyezni nem kivánja, kötelesek az eljáró pénzügyi közegek az akadály mibenlétén kivül a havi bejelentés szerint használatban levő erjesztő edények (erjesztő kádak, élesztő edények sat.), valamint a törvény 50. §-ában megjelölt többi edények számszerinti mennyiségét és ürtartalmát megállapitani és őrködni a felett, hogy az akadály tartama alatt ezen edények mennyiségében és ürtartalmában, valamint használatuk módjában, változás ne álljon be.

A pénzügyigazgatóság által különben megfontolandó, vajjon nem volna-e czélszerű a termelt alkohol mennyiségének a czefre mennyisége, sürüsége (concentratio) és elerjedési foka (attenuatio) alapján vagy más megbizható módon való megállapitását elrendelni. Az előlemlitett megállapitási módra vonatkozó utmutatást a végr. ut. C. melléklete (l. e gyüjtemény V. részében) foglalja magában.

Ha olyan szeszfőzdében, a melyben szeszmérőgéppel összekötött több főzőkészülék van alkalmazásban, a vállalkozó a szeszfőzést a szeszmérőgép menetében beállott akadály tartama alatt azon feltétel alatt kivánja folytatni, hogy az a főzőkészülék, mely a menetében akadályozott szeszmérőgéppel van összekötve, azonnal hivatalosan használaton kivül helyeztessék, mihelyt az ezen főzőkészülékben

a baj bekövetkezésének időpontjában levő czefre kifőzetett: ez esetben a baj mibenlétén kivül az illető főzőkészüléken való főzés befejezésének időpontja is megállapitandó, és a főzőkészülék használaton kivül helyezendő.

Mindazokban az esetekben, melyekben a szeszmérőgép rendes menetében beállott akadály megállapittatott, a szeszmérőgép órajelzései megállapitandók, és azok a szeszfőzési lajstromba, valamint a szolgálati iratokba is bevezetendők.

A felülvizsgáló közeg, a ki egyedül maga van hivatva a menetében akadályozott szeszmérőgépet felnyitni, valamint a horganyboritót és boritó csövet levenni, mindazt, a mi a szeszmérőgép szerkezete és működése tekintetében észleltetett, jegyzőkönyvre venni és ezenkivül önérthetőleg az akadály okait is, — a mennyiben azok felismerhetők, — megjelölni köteles. (Okt. 31. §.)

c) A megállapitáshoz meghivandó hatósági segédlet. A megállapitási jegyzőkönyv alakja s beterjesztése.

Az üzletakadályok hivatalos megállapitásához minden fontosabb, különösen pedig az »Oktatás« 29-ik §. 4. pontja (l. a 135. oldalon) alatt emlitett esetekben, a községi elöljáróság egyik tagja, mint helyhatósági tanu, meghivandó.

A hivatalos megállapitás foganatositásáról és eredményéről jegyzőkönyv vétetik fel, mely a pénzügyi közegek, a vállalkozó vagy megbizottja, és ha a községi elöljáróság valamelyik tagja is közbenjárt, utóbbi által is aláirandó.

Az üzletakadályokról ily módon felvett megállapitási jegyzőkönyv a pénzügyőri biztos által haladék nélkül a pénzügyigazgatósághoz terjesztendő. (Okt. 32. §.)

Ha az ilyen szabályszerüleg bejelentett akadály miatt a szeszfőzést az arra bejelentett időn át folytatni nem lehet, akkor a bejelentett alkoholmennyiség abban a mértékben szállittatik le, a melyben az az akadály beálltáig történt szesztermelés eredménye által kimeritve nincsen.

Ha pedig ilyen akadály miatt a bejelentés szerint még hátralevő üzleti időre csak az üzlet módjának megváltoztatása válik szükségessé, ez esetben új bejelentés nyujtandó be.

Ha valamely elháríthatlan akadály következtében csak az adó alá eső műveletnek megváltoztatása válik szükségessé, akkor a már bejelentett üzleti időszaknak még hátralevő részére teendő uj adóbejelentés, melyhez az akadály mibenlétéről az annak megállapitásával megbizott pénzügyi közeg részéről kiállitandó igazolvány melléklendő, az eredeti adóbejelentésre való hivatkozás mellett épen úgy, mint az eredeti adóbejelentés, az erre rendelt nyomtatványon három példányban állitandó ki.

Ha az adóköteles művelet megváltoztatása abból áll, hogy egy hivatalos zár alatt tartott főzőkészülék (tartalék-főzőkészülék), melynek hűtőkészüléke önként érthetőleg szeszmérőgéppel, illetőleg gyüjtőedénynyel kell, hogy összekötve legyen (a törvény 48. §-ának 1. bekezdése), üzletbe helyeztetik: arról a főzőkészülékről a hivatalos zár pénzügyi közeg közbenjöttével veendő le és ez a szeszfőzési lajstromba bevezetendő. Ha az adóköteles művelet megváltoztatása folytán valamely főzőkészülék használaton kivül helyeztetik, az hiva-

talos zár alá helyezendő és ennek megtörténte a szeszfőzési lajstromba szintén bevezetendő. (Végr. ut. 19. §. 2. pontja.)

Ha a termelési adó alá eső olyan szeszfőzdéről, melyben az alkoholmennyiség megállapitása a tényleges termelvény alapján történik, vagy a fogyasztási adó alá eső olyan szeszfőzdéről van szó, melyben egyuttal sajtolt élesztő is készittetik, a bejelentés alkalmával fizetendő adót, illetve a sajtolt élesztő után eső adót illetőleg három esetet kell megkülönböztetni:

Az eredetileg bejelentett üzleti időszaknak még hátralevő részére vagy *a)* több, vagy *b)* ugyanannyi, vagy *c)* kevesebb termelési adó, illetve sajtolt élesztő után eső adó fizetendő, mint a mennyi az eredeti adóbejelentés szerint járna, ha az eredeti adóbejelentésben kitett adóösszeg az üzletakadály beállta előtti és utáni idő arányához képest felosztatnék.

Az *a)* alatti esetben a többlet, adóbárcza kiszolgáltatása mellett előirandó vagy azonnal befizetendő, ahhoz képest a mint a szeszfőzde vállalkozója adóhitelt élvez vagy nem.

A *b)* alatti esetben adóbárcza nem állitandó ki.

A *c)* alatti esetben az adóbárcza kiállitása szintén elmarad, és az az összeg, a melylyel az adó kevesbedett, a havi adóleszámolás, illetve a termelt alkoholmennyiségnek megállapitása alkalmával vétetik számba.

Mindegyik esetben azonban az üzlet megváltoztatásáról szóló bejelentésnek egyik példánya, a benyujtás megtörténtét igazoló bizonyitványnyal ellátva, a vállalkozónak visszaadandó. (Végr. ut. 19. §. 3. pontja.)

60. §.

A termelt alkoholmennyiség időszaki megállapitása.

Szeszmérőgép alkalmazása esetében a havi bejelentési időszak végén (54. §.), ha pedig a szeszfőzés ezen időszak lejárta előtt hosszabb időre megszüntettetik, azonnal az üzlet megszüntetése után a termelt alkoholmennyiség a szeszmérőgép jelzései szerint, a szeszmérőgép rendes menetében netalán beállott baj tartamára meghatározott termelvény (58. §. A.) figyelembevételével, hivatalosan megállapittatik. Gyüjtőedény alkalmazása esetében a termelvény mennyisége és alkoholtartalma olyan időközökben állapitandó meg, a milyen időközökben ez a gyüjtőedény ürtartalmára és a szeszfőzde üzleti terjedelmére való tekintettel szükséges; a megállapitás azonban a havi bejelentési időszak végén, és ha a szeszfőzés ezen idő-

szak lejárta előtt hosszabb időre megszüntettetik, azonnal az üzlet megszüntetése után feltétlenül foganatositandó.

Ha a szeszfőzde termelési adó alá esik, és ezt az adót szeszmérőgép jelzései alapján vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett fizeti, a havi bejelentési időszak végén, ha pedig a szeszfőzés ezen időszak lejárta előtt hosszabb időre megszüntettetik, azonnal az üzlet megszüntetése után, a havi bejelentési időszakban termelt alkoholmennyiség után a 33. §. szerinti leengedés mellett járó termelési adó összege is megállapittatik

Ha a megállapitott összeg nagyobb a bejelentés szerint fizetendő adónál: a többlet, ha a szeszfőzde vállalkozója adóhitelt vett igénybe és a biztositék még elégséges, az adóhitelbe betudandó; az adónak netán fedezetlenül maradt része pedig, vagy ha a szeszfőzde vállalkozója adóhitelt nem vett igénybe, az egész többlet három napon belül végrehajtás terhe alatt pótlólag befizetendő.

Ha azonban a termelt alkoholmennyiség után járó adó összege a bejelentés szerint fizetendő adónál kisebb: a különbözet, ha a szeszfőzde vállalkozója adóhitelt igénybe vett, a hitelezett adóösszegből leiratik, más esetben pedig visszafizettetik.

A termelési adóra vonatkozó ezek a határozmányok hasonszerű alkalmazást nyernek a sajtolt élesztő termelése után járó adóra nézve is, abban az esetben, ha sajtolt élesztő készittetik.

1. Szeszmérőgép alkalmazásának esetében a havi bejelentési időszak végén, ha pedig a szeszfőzés ezen időszak lejárta előtt hosszabb időre megszüntettetik, azonnal az üzlet megszüntetése után megállapittatik a termelt alkoholmennyiség, mely megállapitás a pénzügyőri biztos (biztoshelyettes) vagy a pénzügyigazgatóságnak egyik tisztviselője által és pedig:

a) a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdékben, melyek sajtolt élesztőt nem termelnek, a végrehajtási utasitáshoz 14. sz. a. csatolt minta (l. e résznek 13. sz. mellékletét) szerint;

b) az olyan szeszfőzdékben, melyek sajtolt élesztőt készitenek, a végrehajtási utasitáshoz 15. sz. a. csatolt minta (l. e résznek 14. sz. mellékletét) szerint, és

c) a termelési adó alá eső szeszfőzdékben, melyekben a termelt alkoholmennyiség megállapitása a tényleges termelvény szerint a szeszmérőgép jelzései alapján történik, 1900. évi január hó 1-jétől fogva a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehaj-

tása iránt rendelkező utasitáshoz csatolt 5. számú minta szerint ejtendő meg.

Ha fogyasztási adó alá eső szeszfőzdéről van szó: a termelt alkoholmennyiség megállapitásánál a termelvénynél nem fogadtathatik el csekélyebb alkoholtartalom, mint a milyen a törvény 50. §-a szerint a leletjegyzőkönyvben megállapitva lett.

A termelt alkoholmennyiség literekben akként állapittatik meg, hogy a leszámolási időszak kezdetén és végén mutatkozott órajelzések közötti különbözet a megállapitott tényleges alkoholtartalommal, a mennyiben pedig ez kisebb volna mint a leletjegyzőkönyvbe felvett átlagos alkoholtartalom, ez utóbbival szoroztatik és az eredmény 100-zal elosztatik.[1])

---

[1]) Példa az egy havi bejelentési időszak alatt termelt alkoholmennyiség megállapitására:

Egy sajtolt élesztőt késztitő mezőgazdasági szeszfőzdében, melynek napi legnagyobb átlagos termelése a vele összefüggő mezőgazdaság területéhez képest 4 hektoliterrel van megállapitva, az alábbi adatok alapján megejtendő a termelt alkoholmennyiség:

1. A 812. sz. Beschorner A. M.-féle szeszmérőgép rendes mérődobjának számláló készüléke a havi bejelentési időszak kezdetén — azaz november hó 3-án reggel 8 órakor — 202.950-et, a végén — azaz deczember hó 3-án reggel 8 órakor — 218.650-et jelzett; a tartalék mérődob számláló készüléke pedig változatlan maradt.

2. Az adóellenőrzői *W.* próbaszesz-gyüjtőtartályból leeresztett szesz + 28·5 R. hőfoknál 93·2 látszólagos fokot mutatott.

3. Az adóellenőrzői *K.* betéti edény a havi bejelentési időszak kezdetén 88·8 igazi foku szeszszel megtöltve helyeztetett be a szeszmérőgépbe, mig a havi bejelentési időszak végén a benne levő szesz + 24 R. hőfoknál 92·1 látszólagos foku volt.

4 A szeszfőzdére nézve az átlagos alkoholtartalom 88 fokkal van meghatározva.

5. Ezen havi bejelentési időszakra bejelentetett 12.000 hektoliter alkoholtermelése.

6. Sajtoltélesztő-adó fejében befizettetett 600 korona.

Megfejtés.

ad 1 az órajelzések közötti különbözet kitesz (218.650—202.950) 15.700-at.

ad 2. az adóellenőrzői próbaszesz-gyüjtőtartályból leeresztett szesz (+ 28·5 R°-nál 93·2 az I. táblázat szerint) = 87·9 igazi foku.

ad 3. az adóellenőrzői *K.* betéti edény kiüritett tartalma (+ 24 R°-nál 92·1 az I. táblázat szerint) = 88·3 igazi foku; minthogy pedig behelyezve ezen szesz 88·8 igazi foku volt, ezen szesz alkoholvesztesége (88·8—88·3) = 0·5 fok, a mit az ellenőrzői próbaszesz-gyüjtőtartályból leeresztett szesznek ad 2. alatt megállapitott 87·9 igazi fokához hozzáadva (87·9 + 0·5) = *88·4 fokkal* ejtendő meg a havi leszámolás, mert a szeszfőzdére nézve megállapitott átlagos fok ennél kisebb.

E szerint tehát lesz az eredmény: 15,700 × 88·4 = 13.878·8 hektoliterfok, mely a végr. ut. 23. §. *A.* 1. pontjának harmadik bekezdése értelmében egész fokra lévén fölfelé kikerekitendő, 13.879 hektoliterfoknak veendő. A november hó 3-án reggeli 8 órától deczember hó 3-án reggeli 8 óráig terjedő havi bejelentési időszak alatt a szeszfőzdében tehát 13.879 hektoliterfok alkohol termeltetett. Minthogy azonban a bejelentve volt 12.000 hektoliter foknál több termeltetett és ezen többlet a 15%-ot meghaladja: ennél fogva a szeszadótörvény 56. §-a értelmében büntetendő szabályellenesség esete forog fen: minthogy továbbá sajtoltélesztő-adó fejében csak 600 korona fizettetett be a bejelentés benyujtásakor, a megállapitott termelvény után pedig 693 korona és 95 fillér jár sajtoltélesztő-adó fejében: ennél-

2. Gyüjtőedény alkalmazása esetében a termelvény mennyiségének és alkoholtartalmának megállapitása a pénzügyőri szakasz vezetője által egy második pénzügyőri közeg közreműködése mellett a havi bejelentési időszak végén, és ha a szeszfőzés ezen időszak lejárta előtt megszüntettetik, azonnal az üzlet megszüntetése után s ezeken az eseteken kivül annyiszor eszközlendő, a hányszor ez a gyüjtőedény űrtartalmára és a szeszfőzde üzleti terjedelmére való tekintettel szükséges. Hogy ez utóbbi okból a megállapitás milyen időközökben szükséges, az már a lelet felvételekor állapitandó meg.

Maga a leszámolás csak a havi bejelentési időszak végén, illetőleg a szeszfőzésnek hosszabb időre való megszüntetésekor ejtendő meg a törvény 60. §-ának 3., 4. és 5. bekezdésében foglalt határozmányokhoz képest.

Ezek a leszámolások 1900. év január hó 1-jétől fogva a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránt rendelkező utasitás 6. számú mintája szerint ejtendők meg.

3. Ha az egy havi bejelentési időszakban termelt összes alkoholmennyiség megállapitásánál $^1/_2$ hektoliterfokon aluli törtrészek mutatkoznak, ezek figyelmen kivül hagyatnak; $^1/_2$ hektoliterfokot kitevő, vagy ezt meghaladó törtrészek ellenben egész hektoliterfok gyanánt veendők számitásba.

A havonként termelt alkoholmennyiségnek minden megállapitása, illetve minden leszámolás, a szeszfőzde vállalkozója vagy annak meghatalmazottja által szintén aláirandó.

A fogyasztási adó alá eső szeszfőzdéknél a megállapitási okmány egyik példánya a szeszfőzde vállalkozójának vagy a vállalkozó meghatalmazottjának átadatik, a másik példány pedig azonnal a pénzügyigazgatósághoz küldendő. A leszámolás utján megállapitott alkoholmennyiség végül a szeszfőzdében a fogyasztási adóról vezetett hivatalos számadásban (a törvény 66. §-a) előiratik.[1])

A termelési adó alá eső szeszfőzdékben, melyekben a termelt alkohol szeszmérőgép jelzései alapján vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett állapittatik meg, a leszámolásnak egyik példánya szintén a szeszfőzde vállalkozójának vagy meghatalmazottjának adatik át, a második példány ellenben haladéktalanul annak a hivatalnak küldendő meg, a melyhez a szeszfőzde az adóbejelentés megtételére utalva van. (Végr. ut. 20. §.)

---

fogva 93 korona 95 fillér pótlólagos befizetésére a végr. utasitáshoz csatolt 15. számu nyomtatványon felszólitandó. (A leszámolás eredménye a 14. sz. mellékletben közölt mintán van kitüntetve.)

[1]) Ha a termelt alkohol megállapitása oly havi bejelentési időszakra nézve történt, melynek kezdete az egyik évi termelési időszakba, vége pedig a következő évi termelési időszakba esik (pl. 1902. évi augusztus hó 15-től szeptember hó 15-ig terjedő havi bejelentési időszakra nézve), ez esetben a szeptember hó 1-én reggel 8 órakor a szeszfőzési lajstromba bevezetett órajelzés segélyével a megelőző termelési időszak javára eső alkoholmennyiség megállapitandó és ezen megelőző termelési időszakra vonatkozó számadásban, ellenben a maradvány a következő termelési időszakra vonatkozó számadásban irandó elő. (L. a 125. oldalon levő 2. jegyzetet.)

Ha a termelési adó alá eső valamely szeszfőzdének vállalkozója a termelt egész alkoholmennyiséget vagy annak egy részét kivitelre vagy adómentes felhasználásra szánja és e czélra az alkoholmennyiségnek adómentes beraktározását kéri (4. §.), az ez után járó adó a leszámolásnál megállapitott adóösszegből kihasittatik és szabályszerü biztositék mellett előirásba vétetik. Az előirásba vett adó abban az arányban, melyben a vele terhelt szesz a vámvonalon át tényleg kivitetik, illetőleg annak adómentes felhasználásra való elszállitása bekövetkezik, vagy a szabad forgalomba megy át, leiratik, illetőleg a szabad forgalom számára való kiraktározás alkalmával azonnal lefizetendő.

61. §.

Szeszfőzési lajstrom.

A fogyasztási adó alá eső szeszfőzdéknél.

A fogyasztási adó alá eső szeszfőzde üzletvezetője vagy személyesen vagy helyettese által hivatalos nyomtatványon előkészitett lajstromot tartozik vezetni, melyben az adóköteles művelet kezdetétől annak befejezéséig a következő adatok tüntetendők ki:

a) minden egyes beczefrézés befejezése előtt az arra forditott nyers anyagok neme és sulya, valamint az ezen anyagokból készitett czefrének mennyisége és czukorfoktartalma a keverő kádban;

b) azonnal, mihelyt egy erjesztő kád friss czefrével megtöltetett, ennek a kádnak a száma és az abban foglalt czefrének mennyisége;

c) azonnal, mihelyt a czefrének valamelyik erjesztőkádból a főzőkészülékre való átvitele megkezdetett, az illető erjesztőkádnak száma és a benne levő czefre mennyisége és czukorfok-tartalma;

A beczefrézés a törvény 61. §-ának *a)* pontja értelmében befejezettnek tekintendő:

a) lisztes anyagokat feldolgozó szeszfőzdékben a czukrositás végével;

b) répát feldolgozó szeszfőzdékben, mihelyt a répalé a gyüjtőkádban összegyüjtetett és az erjesztőkádakba való átvitelre kész;

c) oly szeszfőzdékben, melyek melasse-t dolgoznak fel, a melasse-nak az oldókádakban bekövetkezett feloldásával.

Ha az *a)* és *b)* alatti esetekben a kádak tartalma nem egyszerre, hanem részenkint vitetik át az erjesztőkádakba, ez esetben annak a friss czefrének hektoliter szerinti mennyisége és czukorfoktartalma vezetendő be, mely összesen az erjesztőkádba töltendő.

Tekintettel a különböző erjesztési módokra, melyek a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdékben ez idő szerint gyakorlatban vannak, az erjesztőkádakba töltött friss czefrének a szeszfőzési lajstromba való bevezetése tekintetében különösen még a következők rendeltetnek:

1. Az erjesztőkádaknak friss czefrével egyszerre való megtöltése és a czefrének kierjedés végett ebben a kádban való meghagyása esetében a feltöltés ideje, az erjesztőkád száma és az abba töltött czefre mennyisége azonnal, mihelyt az erjesztőkád megtöltetett, a szeszfőzési lajstrom illető hasábjába bevezetendő.

2. Az erjesztőkádnak friss czefrével megszakitott időközökben (részenkint), vagy folytonosan való feltöltése esetében azonnal az első részfeltöltés után, illetőleg a folytonosan való feltöltés kezdetekor az időpont, melyben ez bekövetkezett, valamint az erjesztőkád száma, és — mihelyt a további részfeltöltések befejeztettek, illetőleg a folytonos feltöltés véget ért — az illető erjesztőkádba feltöltött czefre összmennyisége a szeszfőzési lajstrom illető hasábjába bevezetendő.

3. Ha valamely erjesztőkád oly módon használtatik előerjesztőkád gyanánt, hogy részben vagy egészben friss czefrével megtöltetik és ez az előerjedés bekövetkezése után, egy részének az előerjesztőkádban való visszatartása mellett, egy vagy több más erjesztőkádba elosztva áttöltetik, és az előerjesztett czefrével részben megtöltött erjesztőkádak azután egészben megtöltetnek, ez esetben a bevezetés következőleg teljesitendő:

a) Azonnal, mihelyt az előerjesztőkád friss czefrével feltöltetett, a feltöltés ideje és a kád száma a szeszfőzési lajstrom vonatkozó hasábjába bevezetendő.

b) Ha a megosztás után az előerjesztőkád, melyből az előerjedt czefre vétetett, valamint az előerjedt czefrével részben megtöltött erjesztőkádak is friss czefrével egyszerre egészen megtöltetnek, ez esetben azonnal a megtöltés befejezte után az előerjesztőkádban most levő czefremennyiség a vonatkozó első bevezetéshez (*a*) pont) a lajstrom illető hasábjába bejegyzendő. A többi erjesztőkádra vonatkozólag pedig a teljes feltöltés ideje, az erjesztőkádak száma és az azokban levő czefremennyiség vezetendő be a szeszfőzési lajstrom illető hasábjaiba.

Ha azonban az előerjesztőkád, valamint az erjedő czefrével részben megtöltött többi erjesztőkád friss czefrével részenkint vagy esetleg folytonosan töltetnek fel, akkor a szeszfőzési lajstromba való bevezetés a fentebb 2. pont alatt elrendelt módon teljesitendő.

4. Azokban a szeszfőzdékben, melyekben az erjesztőkádaknak részenkint való feltöltése vagy az erjedő czefrének megosztása gyakoroltatik: eme feltöltések módja, valamint ezen üzleti módnak esetleges megváltoztatása is a szeszfőzési lajstrom első oldalának jegyzet hasábjában feltüntetendő.

5. Ha az egyik havi bejelentési időszakról a másikra való átmenetnél egyes erjesztőkádaknak friss czefrével való megtöltése csak a lefolyt havi bejelentési időszak végén kezdetett meg, úgy, hogy a megtöltés csak a folyó havi bejelentési időszakban nyer befejezést, ez esetben a termelvény havi megállapitása alkalmával a pénzügyi közegek a bevonandó szeszfőzési lajstromba szabályszerűen bevezetett összes vonatkozó adatokat az új szeszfőzési lajstrom illető hasábjaiba átvezetni, és az átvezetés megtörténtét megjegyzésképen mindkét szeszfőzési lajstromban megemliteni kötelesek. Az új szeszfőzési lajstromban önként érthetőleg a czefrék állapota[1]) is feltüntetendő. (Végr. ut. 21. §. I. 1., 2., 3., 4. pontjai és az 5. pont első bekezdése.[2])

d) 12 óráról 12 órára a használatban levő szeszmérőgép órajelzése. Ha több szeszmérőgép van használatban, az órajelzések minden egyes beiktatásánál az illető szeszmérőgépnek száma is kiteendő, mely szeszmérőgépre a jelzés vonatkozik;

e) minden egyes beiktatás napja és órája.

Az olyan szeszfőzdében, melyben két vagy több külön-külön hűtővel biró s ennélfogva a törvény 48. §-ának első bekezdése értelmében külön-külön szeszmérőgéppel ellátandó főzőkészülék van felállitva, az üzletvezetőnek és az ellenőrzéssel megbizott közegeknek a szeszfőzési lajstromba teendő bejegyzései kell, hogy az olyan szeszmérőgépre is kiterjedjenek, mely valamely üzleten kivül álló (tartalék-) főzőkészülék hütőjével van kapcsolatban. Ha e főzőkészülék egyáltalában nem lenne üzletre bejelentve és ennélfogva hivatalos zár alatt állana: e körülmény az ellenőrző pénzügyi közegek által a szeszfőzési lajstromba eszközölt minden bejegyzés alkalmával külön megemlitendő.

---

[1]) E rendelkezés értelmében az új szeszfőzési lajstromba az az egész czefremennyiség átvezetendő, mely a megelőző havi bejelentési időszak végén a keverő- és erjesztőkádakban előtaláltatott és a következő havi bejelentési időszakban kerül lepárolás alá.

[2]) Oly czélból, hogy a felülvizsgáló közegek a felülvizsgálat czéljaira rendelt próbaszesz-tartályból kiüritett próbaszesznek megállapitott alkoholtartalmát a termelvény havi megállapitásának eredményével összehasonlithassák, kötelessége a havi megállapitásnál eljárt közegnek a közvetlenül következő havi bejelentési időszakra kiállitandó új szeszfőzési lajstromba mindazokat az adatokat pontosan bevezetni, a melyek a felülvizsgálat czéljára szükségesek. (Hogy melyek ezek az adatok, az részletesen fel van sorolva a Beschorner A. M.-féle szeszmérőgépek használatára vonatkozó »Utasitás« [l. e gyüjtemény VII. részében] IX. a) 5. pontjához tartozó »Jegyzet«-ben.)

A szeszmérőgép órajelzése reggeli 8 órakor és este 8 órakor vezetendő be a szeszfőzési lajstromba.

A szeszfőzési lajstromot a végrehajtási utasitáshoz 18. sz. a. csatolt minta (l. e résznek 15. sz. mellékletét.) szerint kell vezetni. (Végr. ut. 21. §. 5. pontjának második bekezdése.)

A termelési adó alá eső azon szeszfőzdékben, melyekben szeszmérőgép vagy gyüjtőedény alkalmaztatik, az üzletvezető személyesen, vagy helyettese által szintén köteles lajstromot vezetni, melynek berendezését a pénzügyminister rendeleti uton fogja szabályozni.

A termelési adó alá eső szeszfőzdékben az üzletvezető személyesen vagy helyettese által szintén egy hivatalosan előkészitett lajstromot köteles vezetni, melyben a szeszfőzés adóköteles műveletének kezdetétől (a törvény 53. §-ának utolsó bekezdése) annak befejezéseig a következő adatok veendők be :

a) azonnal, mihelyt a feldolgozásra szánt anyagoknak a főzőkészülékre való átvitele kezdetét vette, azoknak neme és mennyisége hektoliterekben ;

b) a lepárolás befejezésének napja és órája azonnal, mihelyt az befejeztetett ;

c) szeszmérőgép alkalmazása esetében 12 óráról 12 órára, és pedig reggeli és esti 8 órakor, a használatban levő szeszmérőgép órajelzése. Ha több szeszmérőgép van használatban, minden bevezetésnél az illető szeszmérőgépnek száma is, melyre a jelzés vonatkozik, bevezetendő ;

d) a bevezetés napja és órája.

A termelési adó alá eső szeszfőzdék szeszfőzési lajstromai a végrehajtási utasitáshoz tartozó 19. számú minta (l. e résznek 16. számú mellékletét.) szerint vezetendők. (Végr. ut. 21. §. II. pontja.)

A szeszfőzési lajstromba a felügyelő pénzügyi közegek is bejegyzik az általuk teljesitett szemlék eredményét. E lajstrom havonként a megejtett leszámolás után lezárandó és azt az a pénzügyi közeg, a ki a leszámolást tette, a hozzátartozó bejelentéssel és a netán előfordult üzletakadályokról, vagy a szeszmérőgépnél, illetőleg gyüjtőedénynél előfordult bajokról vagy hiányokról stb. tett és igazolt jelentésekkel együtt magához veszi.

A szeszfőzési lajstromok vezetéséhez szükséges nyomtatványokat lapszámozott és hitelesitett füzetekben, melyeknek zsinegei hivatalos bélyeggel lepecsételtetnek, a pénzügyigazgatóság szolgáltatja ki a vállalkozónak a kiállitási költségek megtéritése mellett,

előbb azonban mindenik füzeten a vállalkozó neve és az illető szeszfőzdének helye feljegyeztetik.

A szeszfőzési lajstrom a termelt alkoholmennyiségnek havonkénti megállapitása, illetve a leszámolás alkalmával bevonandó, és ahhoz, ha fogyasztási adó alá eső szeszfőzdéről van szó, a bejelentési bárcza, ha pedig termelési adó alá eső szeszfőzdéről van szó, az illető adóbárcza hozzácsatolandó. (Végr. ut. 21. §. III. pontja.[1])[2])[3])

---

[1]) Ha a szeszfőzde üzleten kivül áll, akkor nem kell szeszfőzési lajstromot vezetni és azt minden hónapban beterjeszteni, hanem szemleivek vezetendők, melyekbe a szemlék és kutatások eredménye röviden felveendő. A szemleivek mintájának megállapitása a pénzügyigazgatóságra van bizva és ugyanez állapitja meg a szemleivek bevonásának időpontját is. (Oktatás 28. §.)

[2]) Az »Oktatás« 28. §-a (l. az 54. oldalon) rendeli, hogy a havonkint beküldött szeszfőzési lajstromok a pénzügyigazgatóság által tüzetesen megvizsgálandók, és ha ez alkalommal a vállalat ellenőrzése és hű kezelése iránt aggály merülne fel, azonnal megteendők a kincstár biztositására szükséges intézkedések.

A szeszfőzési lajstromoknak ezen czélnak megfelelő megvizsgálása tekintetében jelenleg is az 1885. évi április 29-én 25.674. szám alatt kelt körrendelet (l. az alábbi 3. sz. jegyzetben) utmutatásaihoz képest kell eljárni, mivel ama rendelkezések az 1899. évi XX. t.-cz. 61. és 89. §§-ai, a végr. ut. 21. §-a (l. a 142. oldalon) és az »Oktatás« 26. §-ának (l. az 53. oldalon) határozmányaival összhangban vannak. Ezen emlitett körrendelet 15. bekezdésében foglalt azon rendelkezések azonban, melyek a bejelentés megváltoztatásának azon esetére, midőn az által a szesznyeredék felemelése szándékoltatik, a vállalkozót adóbárcza váltására kötelezik, hatályon kivül helyeztetnek azon okból, mivel a szeszadótörvény 55. §-a és a végr. ut. 16. §-a (l. a 128. oldalon) értelmében, a bejelentés megváltoztatására vonatkozó bejelentések csupán a szeszfőzde felügyeletével megbizott pénzügyőri szakasznál nyujtandók be, és bejelentési bárcza még abban az esetben sem váltandó, ha a pótbejelentéssel a bejelentett alkoholmennyiség fel is emeltetnék. (1890. évi 106.775. sz. körr.).

[3]) A szesztermelés, valamint sajtolt élesztőnek a szesztermeléssel együttes készitése után az 1899. évi XX. t.-cz. alapján járó fogyasztási adónak kiszabása, beszedése és ellenőrzése iránt kiadott »Oktatás« 28. §-ának 4., 5. bekezdései (l. az 54. oldalon) értelmében a szeszmérő készülék jelzései alapján adózó szeszfőzdékben vezetendő szeszfőzési lajstromok havonként a leszámolás alkalmával az illető adóbárczákkal együtt bevonatnak és a pénzügyigazgatóságnak terjesztetnek be. mely azokat tüzetesen megvizsgálja, és ha ez alkalommal a vállalat ellenőrzése és hű kezelése iránt aggály merülne fel, azonnal megteszi a kincstár biztositására szükséges intézkedéseket.

Ezen vizsgálat teljesitése után a pénzügyigazgatóság a szeszfőzési lajstromokat a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához küldi be.

Minthogy a p. ü. ministerium számvevősége szeszadóügyi csoportjának jelentése szerint a legtöbb pénzügyigazgatóság az »Oktatás« idézett §-át figyelmen kivül hagyja és az eszközölt vizsgálatra vonatkozó megjegyzések vagy tett intézkedések a beküldött lajstromokból ki nem vehetők, sőt több igazgatósági kerületből oly szeszfőzési lajstromok is érkeztek be, melyek a pénzügyigazgatóság fogyasztási adóügyi előadójának kezében sem voltak, hanem a havi leszámolás egyik példányával együtt az adóbeszedéssel megbizott adóhivatalnak megküldetvén, a pénzügyigazgatóság számvevősége utján a havi számadásokkal együtt a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához beküldetnek, komolyan figyelmeztetik a pénzügyigazgatóság a szeszfőzési lajstromok fontosságára és ezen lajstromok megvizsgálásának szükségességére, nehogy a szeszfőzdei lajstromokkal visszaélések követtethessenek el.

Az 1899. évi XX. t.-cz. (új szeszadótörvény) végrehajtása iránti rendelet

Második czím.

A termelvénynek a 30. §. I. vagy II. pontjában felsorolt szeszfőzdék üzleti helyiségeiből vagy szabadraktárból való elszállitása.

62. §.

A termelvénynek elszállitása. Az egyszerre elszállitandó legkisebb mennyiség.

A szesznek a 30. §. I. vagy II. pontjában felsorolt szeszfőzdék üzleti helyiségeiből (24. §.) vagy szesz tar-

---

21. §-a (l. a 42. oldalon) azon intézkedést tartalmazza, miszerint az ezen lajstromokhoz szükséges nyomtatványokat lapszámozott és hitelesitett füzetekben, melyeknek zsinegei hivatalos bélyeggel lepecséltetnek, a pénzügyigazgatóság szolgáltatja a vállalkozónak a kiállitási költségek megtéritése mellett, előbb azonban mindegyik füzeten a vállalkozó neve és az illető szeszfőzdének helye feljegyeztetik.

Ebből következik, hogy az itt-ott követett azon eljárás, mely szerint az illető pénzügyőri biztosok a pénzügyigazgatóság gazdászati hivatalánál megrendelvén a szeszfőzési lajstrom-nyomtatványokat, a szeszfőzőknek kiszolgáltatják, szabályellenes és azonnal megszüntetendő, magától értetvén, hogy a pénzügyőri biztosnál netán készletben levő lajstromok bevonandók.

Jövőre minden szeszfőzdei vállalkozónak a szükséges számú lajstromok egy-egy havi leszámolási időszakra a pénzügyigazgatóság által az illető pénzügyőri biztos útján idejekorán adandók ki.

Ha egy hóra több mint egy füzet szükségeltetnék, minden füzet folyószámmal is látandó el.

A nyomtatási költségek a pénzügyőri biztos által beszedendők és a pénzügyigazgatósághoz küldendők be, mely szükség esetében a szóban levő nyomtatványból kellő elszámolás terhe alatt egyik tisztviselőjének hitelt engedélyezhet.

Ugy az illető szeszfőzde ellenőrzésével megbizott pénzügyi közegek, mint a fogyasztási adóügyek előadója kötelesek arra ügyelni, hogy a szeszfőzési lajstromok vezetésére nézve a törvény 61. §-ában, a végrehajtási rendelet 21. §-ában és az utóbbi szakaszhoz kiadott 18. mintán, illetőleg magán a lajstromon olvasható határozmányok pontosan és lelkiismeretesen szem előtt tartassanak.

Minden eltérés a törvény 89. §-a értelmében büntetendő.

A lajstrom vezetésére nézve még megjegyeztetik, hogy *a*) a zöld maláta valódi súlylyal és nem a száraz malátának megfelelő (átszámitott) súlylyal jegyzendő be; *b*) a beczefréczett anyagok neme és valódi súlya mindig pontosan teendő ki, *c*) a »friss czefre töltetett hektoliter mennyiségben« feliratú (11.) rovatban nem az illető edény ürtartalma, hanem a czefre tényleges mennyisége jegyzendő be; és hogy *d)* a 4-ik, 5-ik, 7-ik, 11-ik és 13-ik rovatok eredményei a lajstrom minden oldalának végén sommázandók, pl. 3000 klgr. zöld maláta, 2000 klgr. száraz maláta, 30.000 klgr. tengeri, 10.000 klgr. rozs, 2200 hektoliter friss töltés, 1600 hektoliter a főzőkészülékre átvitt érett czefre és az egyes oldalok végeredményei a havi leszámolás alkalmával a lajstromban oly czélra adandók össze, hogy az egy havi leszámolási időszak alatt tényleg feldolgozott anyagok súlyát és az előállitott czefre mennyiségét a tényleg termelt szeszmennyiséggel összehasonlitani lehessen.

Az időszaki szemlék alkalmával az »Oktatás« 26-ik §-a (lásd az 53. oldalon) értelmében meggyőződés szerzendő arról, vajjon az üzletvezető szabályszerűen vezette-e a szeszfőzési lajstromot, és az általa feljegyzett adatok nem

tására rendelt szabadraktárból való elszállitása, vagy a fogyasztási adónak lefizetése nélkül, vagy annak lefizetése mellett történik.

A fogyasztási adónak lefizetése nélkül történhetik az elszállitás, ha a szesz:

a) az azt terhelő fogyasztási adóval együtt a magyar korona országainak területén levő, szesz tartására rendelt szabadraktárba vitetik át, vagy

b) az adóleirás fentartásával a vámvonalon át kivitetik, vagy

c) a magyar korona országainak területén másnemű adómentes czélokra forditattik. [1])

---

ellenkeznek-e az üzlet tényleges állapotával? Hasonlóan és pedig minél gyakrabban megállapitandó a friss (édes) és az érett czefrének czukortartalma czukormérőfokokban és a termelt szesz foktartalma. A szesz foktartalma nem csak a szeszmérőgép szeszmérő tartályában levő szeszmérő jelzései alapján állapitandó meg, hanem időnkint a gyűjtőedényben levő szesz is megfokozandó.

A szemlék alkalmával tett észleletek az illető pénzügyi közegek által a szeszfőzési lajstromokba felveendők lévén, a fogyasztási adóügyek előadója azon helyzetben van, hogy nemcsak a bejelentést (melynek a pénzügyőri biztoshoz küldendő példánya — oktatás 17. §-a (l. e résznek 4. sz. mellékletét) — a szeszfőzési lajstrommal együtt a pénzügyigazgatósághoz küldendő be) és az adóbárczát, hanem a havi leszámolást (melynek eredménye az eljárt tisztviselő által a lajstromba veendő fel) és a lajstromot is alaposan megvizsgálhatja és a netán szükséges intézkedéseket megteheti. A vizsgálat eredménye a lajstromban előtüntetendő és az illető megjegyzés a pénzügyigazgató által láttamozandó.

A vizsgálat eredménye következőképen tüntetendő ki: p. o. termeltetett 620 hltr. 94° szesz = 582·80 hltr. 100 fokú szesz = 58.280 hltr. fok = 5,828.000 literszázalék; felhasználtatott 179 métermázsa száraz maláta, 1544 mm. tengeri. Esik tehát 1714 métermázsa anyagra métermázsánként 3400·2 literszázalék. A friss czefre czukortartalma 14°; a kierjedt czefre czukortartalma = $^1/_4$°. Erjedési fok (14—$^1/_4$ =) 13$^3/_4$°; erjedési időtartam = 48 óra. Friss czefre töltések mennyisége 8306 hektoliter.

Végre kötelezendő a fogyasztási adóügyek előadója arra, hogy a szeszfőzési lajstromok megvizsgálásának eredményét külön előjegyzésben nyilvántartsa, mely a szeszmérő készülék jelzései alapján adózó mindegyik szeszgyárra nézve 1. a leszámolási időszakot, 2. minden szeszmérő készülék nemét és számát, 3. a leszámolás kezdetével és végével megállapitott órajelzéseket és a különbözetet, 4. a leszámolási időszak alatt termelt szesz mennyiségét, 5. a felhasznált anyagok mennyiségét az egyes nemek és súly szerint kifejezve, 6. a friss töltések mennyiségét hektoliterekben, 7. a termelt szesznek észlelt foktartalmát, 8. az édes és érett czefrék észlelt czukorfoktartalmát, 9. az erjedési fokot (attenuatiót), 10. az erjedés átlagos időtartamát, 11. a tett intézkedések számára szükséges jegyzetrovatot tartalmazza. (1885. évi 25.674. sz. körr., melyben az illető helyekre a most érvényben levő szeszadótörvény és annak végrehajtása iránti utasitás §§-ai vétettek.)

[1]) Az általános szerrel való denaturálásra adómentesen beszerzett szesz a benaturálás szabályszerű teljesitése után azonban már a magyar korona országainak területén kivül is kerülhet felhasználásra. Az általános denaturáló szerrel denaturált szesz átutalási eljárás alá nem esik. (Lásd az 1899. évi XVII. t.-cz. végr. ut. 1. §-ának utolsó bekezdését e gyüjtemény IX. részében.)

A szeszkészlet kimeritésének esetét kivéve, az üzleti helyiségekből vagy szabadraktárakból egyszerre egy hektoliternél kevesebb szesz nem szállitható ki.[1])

A szesz elszállitása kétféle módon történhetik, és pedig:

I. a fogyasztási adónak lefizetése mellett;

II. a törvény 62. §-ában felsorolt esetekben a fogyasztási adónak lefizetése nélkül.

A szeszkészlet kimeritésének esetét kivéve, egyszerre egy hektoliternél kevesebb szesz egy esetben sem szállitható el.

Arra nézve, hogy az elszállitandó alkoholmennyiség a fogyasztási adónak kisebbik tétele alá számittassék-e be, a bejelentés mérvadó, feltéve, hogy a kisebbik adótétel alá beszámitható alkoholmennyiség még rendelkezésre áll. (Végr. ut. 22. §. bevezetése.)

63. §.

A szesz elszállitásának bejelentése.

Valahányszor szesznek a 30. §. I. vagy II. pontjában felsorolt valamely szeszfőzde üzleti helyiségeiből, vagy valamely szabadraktárból való elszállitása szándékoltatik, köteles a szeszfőzde, illetve a szabadraktár vezetője a szeszfőzde, illetve a szabadraktár felügyeletére hivatott pénzügyi közegnek erről irásbeli bejelentést tenni. E bejelentésnek tartalmaznia kell:

1. az elszállitás napját,
2. az elszállitandó szesznek mennyiségét és alkoholtartalmát,
3. a rendeltetési hely megnevezését és az átvevő nevét,
4. abban az esetben, ha az elszállitás nem történhetik a 62. § értelmében adófizetés nélkül, az esedékes adóösszeget.

Ha adófizetés nélkül való elszállitás s különösen ha a szesznek a vámvonalon át való kivitele forog fenn, a bejelentés az e tekintetben fennálló külön szabályok értelmében eszközlendő.

64. §.

Az elszállitás időpontja.

A szesznek elszállitása meg nem történhetik mind-

[1]) A jelen §. határozmányai úgy értelmezendők, hogy a szeszkészlet kimeritésének esetét kivéve, a szeszfőzde üzleti helyiségeiből vagy szabadraktárakból egyszerre egy hektoliter bizonyos fokú *szesznél*, — tehát nem egy hektoliter alkoholnál — kevesebb nem szállitható ki.

addig, mig a szesz elszállitására vonatkozó bejelentés a szeszfőzde, illetve szabadraktár felügyeletére hivatott pénzügyi közegnél be nem nyujtatott, és erről ennek a közegnek az igazolványa a szeszfőzdében, illetve a szabadraktárban és pedig annak a kezében nincsen, ki a pénzügyi közegeknek felvilágositásokat adni tartozik, és abban az esetben, mikor az adófizetés nélkül való elszállitás nincs megengedve, mig az illető adóhivatal által a fogyasztási adó lefizetéséről vagy hitelezéséről kiállitott igazolvány annak a kezében nincsen, ki a pénzügyi közegnek felvilágositásokat adni tartozik.

A pénzügyi közegeknek az elszállitásnál való közreműködésére vonatkozó határozmányok rendeleti úton fognak közzététetni.

65. §.

Fizetési kötelezettség a hivatalosan utalt, de be nem érkezett vagy kivitelre nem került szeszküldemények, vagy ezen szeszküldeményekben megállapitott hiányok után járó adóra nézve.

Ha a szeszfőzdéből vagy szabadraktárból fogyasztási adóval terhelten hivatalos utalás mellett elszállitott szeszküldemény a bejelentett, a körülményekhez képest megszabott időközön belül rendeltetése helyére be nem érkezik, illetőleg kivitelre nem kerül: a küldeményt terhelő fogyasztási adó a szeszfőzde vagy szabadraktár vállalkozója, ha pedig a vevő küldő gyanánt szerepel, ez utóbbi által megfizetendő.

E fizetési kötelezettség arra az alkoholmennyiségre nézve is kiterjed, a mely az utalt küldeményben hiányként megállapittatott, és melyre nézve nem bizonyittatott be az, hogy szállitás közben megsemmisült.[1])

[1]) Az adóval terhelt szesznek szállitás közben bekövetkezett megsemmisülése a végr. utasitásnak alább közölt 22. §. II. 4. a) pontjában (l. a 165. oldalon) szabályozott módon igazolandó.

Habár a vasuton szállitott adóval terhelt szeszküldeményeknél netán mutatkozó sérülésnek és esetleges súlyhiánynak a megsemmisült szeszmennyiség után járó fogyasztási adó és szeszadópótlék leirása czéljából szükséges megállapitás eszközölhetése végett való bejelentésére a vasuti üzletszabályzat 59. §. 3-dik bekezdésében foglalt

Egyébiránt a fogyasztási adóval terhelt szeszszállitmányokra nézve ugyanazok a határozmányok érvényesek, melyek az utalt vámolatlan külföldi árúk szállitására nézve fennállanak.

Ha az, kihez a szesz az azt terhelő fogyasztási adóval együtt utalva van, a küldeményt nem veheti át, mert szabadraktárra szóló engedélylyel nem bir, vagy mert szabadraktárában a küldemény nem helyezhető el, vagy ha az átvételt megtagadja: a küldő köteles a szeszt tizennégy napon belül vagy abba a szeszfőzdébe, a melyből elszállittatott, visszaszállitani, vagy azt egy más szesz szabadraktárba beszállitani, vagy pedig a fogyasztási adót végrehajtás terhe mellett befizetni.

Abban az esetben, ha a szesz a szeszfőzde üzleti helyiségeibe ismét vissza, vagy valamely más szabadraktárba szállittatnék, ez iránt a legközelebbi pénzügyőri közegnél a küldő által jelentés teendő.

I. Szesznek a fogyasztási adó lefizetése mellett való elszállitására vonatkozó határozmányok.

1. A bejelentés.

Szesznek a szeszfőzdéből vagy szabadraktárból a fogyasztási adó lefizetése mellett szándékolt elszállitása minden egyes esetben a vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közegnél[1]) a fizetési vagy hitelezési bárcza előmutatása mellett 1900-ik év január hó 1-je óta a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránt kiadott utasitás 10. számú mintája szerint irásban két példányban előre és idejekorán bejelentendő. A bejelentés akkor van idejekorán megtéve, ha a vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közeg a bejelentett órára a szeszfőzdében, illetőleg a szabadraktárban még megjelenhet.

---

határozmány alapján a vasutak kötelesek, e bejelentés elmulasztása és igy a megállapitás elmaradása esetében a szeszküldeményben megállapitott és az engedélyezett szállitási apadást meghaladó hiány után járó szeszfogyasztási adó és szeszadópótlék megfizetésére mégsem a vasut, hanem a törvény 65. §-ának első bekezdése alapján a szeszfőzde vagy szabadraktár vállalkozója, illetőleg a küldő gyanánt szereplő vevő kötelezendő. (1902. évi 28.928. szám.)

[1]) Ama »pénzügyi közegek« alatt, kiknél szesznek az üzleti helyiségekből akár a fogyasztási adó lefizetése mellett, akár a nélkül való elszállitása minden esetben előre bejelentendő, csakis az illető vállalat felügyeletével megbizott pénzügyőri szakasz, avagy adó- vagy vámhivatal és nem eme felügyeleti hivatalok egyes közegei értendők.

Ehhez képest a bejelentési lajstromok, valamint a bevételi lajstromok is, melyekbe a bejelentések tartalma — azoknak az adatoknak a kivételével,

A fennebbi határozmány érvényes ennélfogva arra az esetre is, ha a fogyasztási adónak lefizetése mellett maga a szeszfőzde-vállalkozó szándékozik szeszfőzdéjéből szeszt elszállitani. Ilyen esetben azonban a megadóztatott szesz a főzdétől 500 méter távolságon belől lévő olyan helyiségben is elhelyezhető, mely nem a szeszfőzde-épületek fedele alatt s nem a szeszfőzde udvarában fekszik, és sem fogyasztási adóval terhelt szesz elhelyezésére nem használtatik, sem az ilyen szeszt tartalmazó helyiségekkel belső összeköttetésben nem áll.

A bejelentés alkalmával előmutatandó fizetési vagy hitelezési bárcza váltására vonatkozó határozmányokat a végrehajtási utasitás 29. §-a tartalmazza.

Egy és ugyanazon bejelentésbe különböző átvevők részére szánt több rendbeli alkoholmennyiségek is felvehetők,[1]) ha

a) az egyes átvevők számára rendelt szesz mennyisége és alkoholfoktartalma a bejelentésben külön kitétetik, mely tekintetben nem forog fenn akadály az ellen, hogy egyes átvevők számára egy hektoliternél kisebb mennyiség is szállittassék,[2]) s csak az kivántatik meg, hogy a bejelentésben foglalt összes szeszmennyiség 1 hektoliteren alul ne legyen, és

b) ha ezenfelül az ugyanabban a bejelentésben foglalt s különböző átvevők számára rendelt összes alkoholmennyiségek egyszerre — és nem részletenként, ha mindjárt az nap is — szállittatnak el.

Bejelentési ürlapokat a vállalkozónak az előállitási költség megtéritése mellett az illető adópénztár szolgáltat ki. (Végr. ut. 22. §. I. 1. pontja.)

2. *A bejelentés hivatalos kezelése.*

A két példányban benyujtott bejelentés egyik példánya, a benyujtás igazolásával ellátva, a félnek visszaadatik.

A pénzügyi közeg, melynél a szesz elszállitására vonatkozó bejelentés benyujtatik, köteles mindenek előtt az abban foglalt adatokat megvizsgálni, esetleg azoknak kiegészitését követelni. Az

---

melyek csak a hivatalos közbenjárás alkalmával állapittatnak meg — a benyujtáskor azonnal bevezetendő, kizárólag csakis ezeknél a felügyeleti hivataloknál vezetendők és semmi esetre sem szabad azokat az illető vállalat helyiségeiben tartani.

[1]) Ilyen egyesitéseknek a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végr. ut. 2. §-a II. 3. pont harmadik bekezdésében emlitett esetekben nem lehet helye (lásd e gyűjtemény VIII. részében).

[2]) Minthogy az állami italmérési jövedékről szóló 1899. évi XXV. t.-cz. 14. §-a értelmében szeszfőzdék vállalkozói és szesz. szabadraktárak tulajdonosai az általuk termelt, illetőleg a beraktározott szeszt külön engedély nélkül csak nagyban, tehát legalább 100 liternyi mennyiségekben árusithatják el, ennélfogva ezek különböző átvevők részére szánt több rendbeli alkoholmennyiségnek ugyanazon egy bejelentésben való egyesitése mellett is, egyes átvevők számára csak akkor szállithatnak 100 liternél kisebb mennyiséget, ha szesznek kismértékben való elárusitására szóló külön engedélylyel birnak.

olyan bejelentések, a melyekben kivakart, javitott vagy részben kihuzott helyek vannak, visszautasitandók.

A bejelentés akkor is visszautasitandó, ha az esedékes adóösszeget teljesen fedező fizetési vagy hitelezési bárcza mellékelve nincsen. [1] [2]) Az a körülmény, hogy a bejelentéshez fizetési vagy hitelezési bárcza szabályszerűen mellékelve lett, a bejelentés elintézésének 1. pontja alatt legott igazolandó.

Ha ez irányban nehézmény nem merül fel, a felügyeleti közeg a bejelentés tartalmát 1900-ik év január hó 1-jétől fogva a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránt rendelkező utasitás 11. sz. mintája szerint vezetendő (szigoru számadás alá eső) *bejelentési lajstromban* elkönyvelni tartozik. [3]

A több átvevőre szóló bejelentések szintén csak egy tétel alatt könyvelendők el.

A bejelentési lajstrom ép úgy, mint a bevételi lajstrom is (jelen szakasz II. *A.* 5. pontja, l. a 167. oldalon), kizárólag a vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közegnél és nem a vállalatban őrzendő meg.

A bejelentés alapján az elszállitandó szesz mennyisége és alkoholtartalma a vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közeg által rendszerint hivatalosan megállapittatik, és az elszállitás a bejelentett óra előtt meg nem történhetik.

Ha azonban a bejelentett óráig a szeszküldemény ellenőrzése végett a pénzügyi közeg meg nem jelen, a fél jogositva van a szeszt a bejelentés alapján előzetes hivatalos megvizsgálás nélkül elszállitani. [4] [5]

3. *A mennyiségnek a mértékhitelesitési jelzetek alapján való megállapitása.*

A mennyiben a végr. utasitás másként nem rendelkezik, a

[1]) Az esedékes szeszfogyasztási adóra vonatkozó fizetési vagy hitelezési bárczán kivül a bejelentéssel egyidejüleg az esedékes szeszadópótlékot teljesen fedező fizetési vagy hitelezési bárcza is bemutatandó lévén, azért a bejelentés akkor is visszautasitandó, ha az esedékes szeszadópótlék összegét teljesen fedező bárcza nincs mellékelve. Ez alól kivétetnek azok az alkoholmennyiségek, melyek az 1899. évi XXIV. t.-cz. 3. §-ának utolsó bekezdése (l. e gyüjtemény VIII. részében) szerint szeszadópótlék alá nem esnek.

[2]) A pénzügyministerium a szeszfogyasztási adó és szeszadópótlék kiszámitására szolgáló táblázatokat adott ki, melyek az 1901. évi P. K. 23. számában megjelent 68.480. sz. körrendelettel tétettek közzé.

[3]) Ez a nyomtatvány részben új berendezéssel és kizárólag csak egy ives példányokban nyomattatott ki. (1902. évi 38.521. sz. körr. P. K. 15. sz.)

[4]) A szesznek a szeszadópótlék lefizetése nélkül való elszállitásánál azonban a szesznek mennyiségét és alkoholtartalmát a pénzügyi közeg minden egyes esetben hivatalosan megállapitani köteles. (1899. évi XXIV. t.-cz. Végr. ut. 2. §. II. pont, lásd e gyüjtemény VIII. részében.)

[5]) Ha a vállalkozó nem képes a bejelentett elszállitást a bejelentésben megjelölt napon teljesiteni, ez esetben a végr. ut. 22. §-ának III. részében (l. a 172. oldalon szabályozott eljárás mellett az elszállitást a következő napon teljesitheti, illetőleg kérheti azt, hogy az elszállitsá iránt tett bejelentése megsemmisittessék.

mennyiség rendszerint a mértékhitelesitési jelzetek alapján állapittatik meg.[1])

Ha egyes hordók nem volnának szádig, illetőleg a vasuti tartánykocsik nem volnának a töltési magasságig telve, a hiányzó mennyiség olyan szesznek hozzáöntése által, melynek alkoholtartalma előbb megállapittatott, és mely az illető tartályban lévő szesznek alkoholtartalmát a lehetőségig megközelitse, megállapitandó. A hozzáöntött mennyiség ismét lehuzandó és a hordónak a hitelesitési jelzet által adott ürtartalmából levonásba hozandó. Ez okból az elszállitandó szesznek előbb a mennyisége állapitandó meg, csak azután az alkoholtartalom.

Minthogy pedig a szesz különböző hőmérsék mellett különböző térfogattal bir: a folyadék mennyiségének pontos meghatározására szükséges, hogy az észlelt látszólagos térfogat a R + 12 foknyi szabályszerű hőmérsék melletti valódi térfogatra redukáltassék.

Az átszámitás a szeszadóról szóló 1888. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránt 1888. évi 45,145 sz. a. kiadott utasitás *C.* mellékletében foglalt utasitás szerint a II. számú táblázat,[2]) illetőleg az 1895. évi szept. hó 29-én 69.275. sz. a. kelt és a »Pénzügyi Közlöny« ugyanaz évi folyamának 26. számában megjelent körrendelettel kiadott (»Liszkay«-féle) II. számú táblázat segélyével, az ott közelebbről megjelölt módon történik.[3]) [4])

---

[1]) A végr. utasitás szesznek a fogyasztási adó lefizetése mellett történő elszállitása esetében a mennyiségnek rendszerint a mértékhitelesitési jelzetek alapján való megállapitását rendeli el, ellenben a fogyasztási adó lefizetése nélkül történő elszállitás esetében a mennyiségnek a súly alapján való megállapitását teszi kötelezővé.

[2]) Minthogy az e táblázatban foglalt átszámitási adatok csakis a — 10° R. fok hőmérsékletig terjedőleg vannak kiszámitva és nincsen kizárva az az eset, hogy — különösen kemény tél idején — oly szesz is kerülhet hivatalos elbánás alá, melynek hőmérséke 0-on alóli 10° R.-nél is csekélyebb, ily kivételes esetekben + 12° R. hőmérséklet melletti igazi térfogatnak valamely más fokú hőmérsékletnél megfigyelt térfogatból való meghatározásánál (II. táblázat) a minden 100 literhez hozzáadandó, literekben és a liternek tizedrészeiben kifejezett adalék, utólagos helyesbités fentartása mellett, akképen számitandó ki megközelitőleg, hogy a — 10° R. hőfokon aluli hőmérsékletnél minden további hőfok után a — 10° R. hőmérsékletre megállapitott adalékhoz még egy további 0·1 (egytized) liternyi adalék hozzáadatik.

Önérthetőleg a — 10° R. hőfokon alóli hőmérséklet megállapitásához arra alkalmas hőmérő használandó. Az ekképen felvett adatok esetről-esetre utólagos helyesbités céljából a pénzügyministeriumnak feljelentendők. (1893. évi 18.059. sz. körr. P. K. 18. szám.)

[3]) Ezekhez a II. számú táblázatokhoz mellékelve levő II. kiegészitő táblázat a 75 igazi szeszfoknál erősebb alkoholtartalmú szeszkeverék igazi térfogatának a — 10 R. hőfokon aluli hőfok mellett megfigyelt térfogatból való meghatározásához szükséges adatokat tartalmazza.

[4]) A Liszkay-féle alkoholmetrikus átszámitási táblázatok eladásával Toldi Lajos budapesti könyvkereskedő (II. k., fő-uteza 2. sz.) bizatott meg. A mű bolti ára 2 K 40 f (1901. évi 26.794. szám. P. K. 9. sz.)

Ezen mű második kiadásában egyes sajtóhibák fordultak elő, melyek az 1901. évi 38.219. sz. körrendelettel (P. K. 13. sz.) helyesbittettek és egyuttal el-

Egyebekben a pénzügyi közegek kötelesek arra is figyelemmel lenni, hogy vajjon a mértékhitelesitési jelzetek helyessége ellen alapos aggály nem forog-e fenn, és hogy az illető hordóknak utánhitelesitése az e részben érvényes szabályok értelmében megtörtént-e? (Végr. ut. 22. §. I. 3. pontja.) [1])

4. Az alkoholtartalom megállapitása.

Az elszállitandó szesznek alkoholtartalma a szabályszerű 100 fokú szeszmérővel állapitandó meg, és ha a megállapitás idejében annak hőmérséke a szabályszerű (Réaumur szerinti + 12°) hőfoktól eltér, a látszólagos alkoholtartalom a valódi tartalomra átszámitandó.

---

rendeltetett, hogy az ott felsorolt sajtóhibák a pénzügyi közegek használatára már kiadott táblázatokban piros tentával aláhuzva megjelölendők, és a lapnak oldalán a megfelelő helyes szám kiteendő. Az átszámitási táblázatok ama példányaiban ellenben, melyek a felmerülő szükséghez képest a pénzügyigazgatóságoknak jövőben még kiadatni fognak, az emlitett sajtóhibák a pénzügyigazgatóság által a fenti módon szintén kiigazitandók lesznek.

[1]) A hordók utánhitelesitése tekintetében a pénzügyministerium 1891 évi április hó 3-án 16.389. sz. a. kelt körrendeletével meghagyta a pénzügyigazgatóságoknak, hogy a szeszfőzdék és szeszszabadraktárak felügyeletével megbizott pénzügyi közegeket figyelmeztessék, hogy a volt földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium 1876. évi julius hó 18-án kelt és a »Magyarországi rendeletek tára«-nak ugyanazon évfolyamában 89. szám alatt megjelent körrendeletének 3. pontja értelmében mindannyiszor, a hányszor valamely hordón akár a dongák kicserélése, akár az abroncsok megszoritása, akár pedig a szurokkal való kiöntés által bárminemű változás történt, az illető hordó, mielőtt az újra forgalomba kerülne, az 1874. évi VIII. t.-cz. 19. §-ában megállapitott birság terhe alatt új hitelesitésnek vetendő alá, és utasitsák az emlitett közegeket, hogy a szesz szállitására használt hordóknak az előbb emlitett esetekben eszközlendő újra hitelesitésének megtörténtéről szerezzenek meggyőződést, illetőleg ha azt megállapitanák, hogy a hordó, mely az előbb emlitett változásnak alávettetett, újból nem hitelesittetett, annak utánhitelesitését követeljék.

Megjegyeztetik, hogy a kereskedelemügyi m. kir. ministeriumnak 1891. évi február hó 12-én 36.362. szám alatt kelt átiratában tett közlés szerint az állami központi mértékhitelesitő m. királyi bizottság a mértékhitelesitő hivataloknak 1876. évi 2.688. szám alatt azt az utasitást adta ki, hogy az abroncsok meghuzása által a hordókon eszközölhető változás ellenőrizhetése végett a hitelesitési hónap számát a hordó két végső és két középső abroncsa mellé oly közel égessék be, hogy az égető vas az abroncs szélét érintse. Hogy pedig a IX. és XI. számok felett kétség ne merülhessen fel, elrendelte, hogy a bélyeget a beégetésnél úgy kell tartani, hogy annak feje mindig a hordó szája felé legyen irányozva. Ezen rendelkezésre való tekintettel mindig megállapitható, hogy a hordó abroncsainak összehuzása eszközöltetett-e, illetőleg, hogy ennek következtében a hordón oly változás tétetett-e, mely miatt annak újabb hitelesitése szükséges, mert az abroncsok mellé égetett római hónap-szám helye, vonatkozással az abroncs helyéhez, mutatja meg azt, hogy az abroncsok meghuzattak, s hogy ennek folytán a hordók űrtartalma változott.

Végül figyelmeztetendők az emlitett közegek, hogy az állami központi mértékhitelesitő m. kir. bizottságnak fent idézett utasitása értelmében a hordók utánhitelesitésénél a régi liter és hónap számát egy sütő vassal keresztül kell huzni s az új bélyegeket a régiek alá kell alkalmazni.

Ha pedig többszöri hitelesités folytán a hordó fenekén nem volna hely az új bélyegek számára, akkor a régieket le kell vakarni s csak az utolsó hitelesitésre vonatkozókat kell meghagyni.

Az illető átszámitási táblázatok valamint a használati utasitások minden egyes hitelesitett szeszmérőhöz mellékelve vannak. [1]) Erre a czélra azonban az 1895. évi szept. hó 26-án 69.275. szám alatt kelt, a »Pénzügyi Közlöny« ugyanazon évi folyamának 26. számában megjelent körrendelettel kiadott (»Liszkay«-féle) I. számú táblázat is használható. [2])

A szesz, melyből a megvizsgálandó próba vétetik, előbb, ha csak lehet, felkavarandó. A próba, esetleg szúrólopóval vagy más eszközzel, a hordónak, illetve a tartálynak középső rétegeiből veendő ki. Tartányoknál a próba egyenlő mennyiségekben mindig több rétegből veendő és megvizsgálás előtt jól felkavarandó.

Ha a fennebbi (3. pont alatti) módon kiszámitott valódi térfogat a szesznek valódi alkoholtartalmával szoroztatik és a szorozat 100-zal elosztatik, az eredmény a keresett alkoholmennyiséget literekben fogja mutatni.

Az e számitásnál mutatkozó törtrészek, melyek egy hektoliterfok századrészénél csekélyebbek, számitáson kivül hagyandók.

Ha a szállitmány több hordóból, illetőleg több tartályból áll, ez esetben az alkoholtartalom és az alkoholmennyiség minden egyes hordóra, illetőleg tartályra nézve külön állapitandó meg.

Több hordóból vett szesz összeöntése által készitett úgynevezett átlagos próbák használata tiltva van.

Ha a szesz mennyiségének (3. pont) és alkoholtartalmának (4. pont) megállapitásánál különböző hőmérsékletek találtatnak, akkor ezek a különböző hőmérsékletek a vonatkozó bejelentéseknek és lajstromoknak a szóban levő adatok felvételére rendelt hasábjaiba törtszám alakjában oly módon vezetendők be, hogy a tört

---

[1]) Minthogy ezekben a táblázatokban foglalt átszámitási adatok csakis a —10° R. fok hőmérsékletig terjedőleg vannak kiszámitva, és nincsen kizárva az az eset, hogy — különösen kemény tél idején — oly szesz is kerülhet hivatalos elbánás alá, melynek hőmérséke 0-on alóli 10° R.-nél is csekélyebb, ily kivételes esetekben az állami központi mértékhitelesitő m. kir. bizottság részéről is czélszerűnek nyilvánitott következő módon kell a szesz igazi fokának a szeszmérőn megfigyelt látszólagos fok alapján való meghatározásánál (I. táblázat) eljárni:

A kémpohár ürtartalmának megfelelő próba-szeszmennyiség, kellő nagyságú, jól elzárható t i s z t a palaczkba töltendő s miután a palaczk d u g ó v a l jól elzáratott, az ekképen elzárt palaczk oly melegebb helyiségbe szállitandó, a hol a folyadék hőmérséklete legalább is a — 10° R. hőfokra emelkedik.

A hőmérsékletnek az emlitett fokra való felemelkedésének beálltával, azután lehetőleg tágas kémpohárban, a próbaszesz szabályszerű fokozása eszközlendő.

Ezen eljárásnál különösen szem előtt tartandó az, hogy a próbaszesz kizárólag csakis dugóval jól elzárható palaczkban szállitandó a fokozás helyszinére, s ennélfogva a palacznak esetleg papirral vagy üveglappal való elzárása, avagy a próbaszesznek ilyen módon elzárt kémpohárban való szállitása megengedve nincsen. (1893. évi 18.059. sz. körr. P. K. 18. szám.)

[2]) Ehez az I. számú táblázathoz mellékelve levő I. kiegészitő táblázat azokat az adatokat tartalmazza, melyek a szeszkeverék igazi szeszfokának oly esetben való meghatározására szükségesek, midőn a szeszes folyadék hőfoka —10° R.-nél kisebb.

számlálója az alkoholtartalom megállapitásánál talált hőmérséket, a törtszámnak nevezője pedig a szesz mennyiségének megállapitásánál talált hőmérséket jelezze. (Végr. ut. 22. §. I. 4. pontja.)

5. Az alkoholmennyiségnek a súly alapján való megállapitása.

A fogyasztási adónak lefizetése mellett való elszállitás esetében az elszállitandó szesz alkoholmennyisége csak a szeszfőzde, illetőleg szabadraktár vállalkozójának kifejezett kivánsága folytán állapitandó meg a súly alapján. A vállalkozó ez esetben a súly megállapitására alkalmas, az időjárás viszontagságai ellen védelmet nyujtó helyiséget, valamint a szükséges, szabályszerüen hitelesitett mérleget és vasból készült hitelesitett súlyokat rendelkezésre bocsátani és arról gondoskodni köteles, hogy a megtöltésre szánt hordók, még mielőtt a pénzügyi közegek a szesznek hivatalos kezelése végett megjelennek, a göngysúly megállapitására és az erre közvetlenül következő megtöltésre alkalmas állapotban készen tartassanak. Gondoskodnia kell továbbá arról is, hogy a hordóknak az elküldendő szeszszel való megtöltése gyorsan történhessék.

Az alkoholmennyiségnek a súly alapján való megállapitásánál következőleg kell eljárni:

Minden egyes hordó vagy másnemű tartály előbb üres állapotban méretik meg, közvetlenül erre megtöltetik az az elszállitandó szeszszel, és azután, vagyis telt állapotban is megméretik. A megállapitott két súly közötti különbözet adja annak a szesznek a tiszta súlyát.

Ha a szesz vasuti tartánykocsiban (caisson) szállittatik el, a vasuti tartánykocsi göngysúlyának megállapitása, valamint a megtöltött tartánykocsi teljsúlyának megállapitása is, mindig ugyanazon mérleg segélyével eszközlendő. A hivatalosan megállapitott göngysúly a vasút által megállapitott göngysúlylyal összehasonlitandó, és ha ennél az összehasonlitásnál lényeges különbözetek mutatkoznak, ezek okai kideritendők.

Ha a vállalat, melyből a küldemény elszállitandó, valamely vasuti állomással vágány által van összekötve, ez esetben úgy a vasuti kocsi göngysúlya, valamint az alkoholmennyiség is a vasuti állomáson állapitható meg abban az esetben, ha a szesz a vállalatból a vasuti állomásra jövedéki felügyelet mellett szállittatik.

A szesz szállitására rendelt hordók, illetőleg a vasuti tartánykocsik (caisson) göngysúlya a vállalkozó kivánságára az elszállitás iránti bejelentés megtétele előtt is megállapitható, de rendszerint nem korábban mint 48 órával az elszállitásra bejelentett időpont előtt, és az ekként megállapitott göngysúly a tiszta súlynak a bejelentés alapján való utólagos megállapitásánál számitásba vehető.

Az ebbeli eljárásnál a pénzügyi közegek kötelesek arról meggyőződni, hogy a megmérendő hordók (tartánykocsik stb.) tényleg

üresek-e és minden egyes üres tartály megállapitott súlyát, a tartály számának és esetleg meglevő mértékhitelesitési jelzetének kitüntetése mellett egy e végre vezetendő külön feljegyzésbe bevezetni tartoznak. Ezenkivül minden megmért hordóra egy papirlapka ragasztandó, mely az illető pénzügyi közeg névaláirása mellett a lemért súly feljegyzését tartalmazza. A szesz-szállitmánynak a bejelentés alapján eszközlendő hivatalos kezelése alkalmával a tartályoknak az előzetesen már megmért tartályokkal való azonossága az emlitett feljegyzésekkel való összehasonlitás utján megállapitandó. Ha eltérések észleltetnek, tényleirás veendő fel.

A megállapitott göngysúly a bejelentés mindkét példányában mindig bevezetendő.

E mérések után nyomban megállapittatik a tartályban levő szesznek alkoholtartalma, a megelőző 4. pontban előirt módon.

A szesz megállapitott tiszta sulyából, tekintettel annak valódi alkoholtartalmára (erejére), megállapittatik a szesznek mennyisége.

A szeszmennyiség Réaumur + 12° hőmérsék melletti térfogatának a szesz tiszta súlya és igazi szeszfoktartalma alapján való meghatározása a szeszadóról szóló 1888: XXIV. t.-cz. végrehajtása iránt 1889. évi 45.145. sz. a. kiadott utasitás *C.* mellékletében foglalt III. számú átszámitási táblázat segélyével történik.

Az ekként megállapitott mennyiség, szorozva a megállapitott valódi alkoholtartalommal és az eredményt elosztva 100-al, adja a tartályban lévő alkoholmennyiséget hektoliterfokokban (a tiszta alkoholt literekben).

A tiszta súly és az alkoholtartalom megállapitása után kötelesek a pénzügyi közegek gondoskodni arról, hogy a tartálynak tartalmában változás ne történjék, ennélfogva annak azonnali beszádolását kell szorgalmazniok.

(A fentemlitett III. sz. átszámitási táblázat helyébe az 1895. évi szeptember hó 29-én 69.275. szám a. kelt, a »Pénzügyi Közlöny« ugyanaz évi folyamának 26. számában közzétett körrendelettel jövedéki ellenőrzési czélokra leendő használatra egy uj, Liszkay Kálmán m. kir. pénzügyőri biztos által kidolgozott, az állami központi mértékhitelesitő m. k. bizottság által felülvizsgált átszámitási táblázat[1]) adatott ki, melynek segélyével a 75-től 100 fokig terjedő erősséggel biró szesznek igazi foka és tiszta súlya alapján annak alkoholmennyisége hektoliterfokokban közvetlenül meghatározható. Ezek az átszámitási táblázatok jövőben is használandók, de azok használata esetében az illető feljegyzéseknek a kilogrammokban kitudott mennyiségnek literekre való átszámitására vonatkozó adatok felvételére rendelt hasábjai kitöltetlenül hagyandók.) (Végr. ut. 22. §. I. 5. pontja.)

---

[1]) Lásd a 154. oldalon levő 4. jegyzetet.

6. *A bejelentéssel szemben megállapitott különbözetekkel való elbánás.*

Ha *a fogyasztási adónak lefizetése mellett* való elszállitásra bejelentett szesznek hivatalosan megállapitott alkoholmennyisége a bejelentéssel szemben 5 százalékot meghaladó többletet mutat, ez esetben a törvény 90. §-a alapján a büntető eljárás folyamatba teendő.[1] [2]

Öt százalékon aluli különbözetek esetében a vállalkozónak szabadságában áll a hivatalos lelettel beérni, avagy a mennyiségeket elvétel által a bejelentéssel összhangzásba hozni. (Végr. ut. 22. §. I. 6. pontja.)

7. *Végelintézés.*

Ha a szesz elszállitásánál annak mennyisége és alkoholtartalma hivatalosan megállapittatott, akkor e megállapitás eredménye, valamint a fogyasztási adóról vezetett számadás tételszáma, mely alatt a szállitmány kiadásba tétetett, a bejelentés mindkét példányának hátlapján kitüntetendő, és a hivatalosan megállapitott alkoholmennyiség a bejelentési lajstromba is bevezetendő.[3]

Ha hivatalos közbenjárás nem volt, a szállitmány a fogyasztási adóról vezetett számadás kiadási füzetébe az üzletvezető vagy annak helyettese által az elszállitás után nyomban bevezetendő.

Ebben az esetben a bejelentés elintézésének 3. pontja (a mintának hátlapján) kitöltetlenül marad, és a bevezetés a bejelentési lajstromnak erre szánt hasábjába a félnek bejelentése alapján történik.

A fogyasztási adóról vezetett számadás vonatkozó tételszáma a bejelentés elintézésébe utólag irandó be.

A hivatalos feljegyzésekben ugyanazon egy bejelentés alapján elkönyvelendő alkohol *összmennyiségének* megállapitásánál fél hektoliterfokon aluli törtrészek számitáson kivül hagyandók, ellenben a fél hektoliterfoknyi, vagy ezt meghaladó törtrészek egész fok gyanánt veendők számitásba.

---

[1]) Ha az elszállitásra bejelentett szesznek hivatalosan megállapitott alkoholmennyisége a bejelentéssel szemben 5%-ot meghaladó hiányt mutat, a büntető eljárás csak akkor teendő folyamatba, ha az elszállitás nem az adónak lefizetése mellett, hanem annak lefizetése nélkül történik. (Lásd a végr. ut. e §-ának alább közölt II. 3. pontja kilenczedik bekezdését a 164. oldalon.)

[2]) Ilyen esetekben az 1899. évi XXIV. t.-cz. 9. §-a II. pontja (l. e gyüjtemény VIII. részében) alapján a jövedéki büntető eljárás a szeszadópótlékra is kiterjesztendő.

[3]) A hivatalos megállapitást teljesitő közegnek kötelessége esetenkint azt is megállapitani, hogy az illető vállalatból szállitható-e el még szesz a kisebbik adótétel mellett. Az ebbeli megállapitás a fogyasztási adóval vezetett számadás kiadási részének 6-ik hasábja alapján teljesitendő. (Lásd a Végr. ut. 23. §-a *A*. 3. pontját a 175. oldalon.)

A bejelentési lajstromok, melyekhez az elintézett bejelentések másodpéldánya csatolandó, naptári hónapok szerint vezetendők, minden naptári hónap végével lezárandók és a pénzügyigazgatóság útján szigorlatra a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához beküldendők. (Végr. ut. 22. §. I. 7. pontja.) [1])

8. A fizetési és hitelezési bárczák hivatalos kezelése.

a) Ha a fogyasztási adó csak azon szeszküldemény után fizettetett le, illetőleg az adóhitel csak azon küldeményre nézve vétetett igénybe, mely a bejelentés alapján elszállitandó: ez esetben a vonatkozó fizetési, illetőleg hitelezési bárcza az elszállitás iránti bejelentés átnyujtása alkalmával bevonandó és a bejelentési lajstromhoz csatolandó.

b) Ha a fogyasztási adó a *szeszfőzde,* illetőleg a *szabadraktár vállalkozója* által a szabad forgalomba átmenő több küldemény után leszámolásra előzetesen letétetett, vagy ha ilyen szeszküldemények hitelezési bárcza alapján intéztetnek el: ez esetben a pénzügyi közeg köteles az illető bárcza hátlapján *minden egyes* küldeménynél az arra eső fogyasztási adót kitüntetni, és hitelezés esetében az adó beszedésével megbizott hivatalt esetről-esetre értesiteni, hogy a hitel-bárcza mely összeg erejéig lett megterhelve. Az ebbeli értesités 1900. évi január hó 1-je óta a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránt rendelkező utasitás 9. számu mintája szerint állitandó ki.

Ha a fizetési vagy hitelezési bárcza kimerittetett, az bevonandó és a hitelezési bárcza kimeritéséről az illető hivatal, melynél a fizetés történik, értesitendő.

Ha valamely hitelezési bárczánál az az időköz, melyen belül a hitelezés alá eső műveletek foganatosithatók, már lejárt, akkor annak alapján további elszállitásra szóló bejelentés már nem fogadtatik el, és az adó beszedesére rendelt hivatal értesittetik, hogy e bárcza mely összegre nézve nem lett felhasználva. Az ilyen hitelezési bárczák a termelési időszak végével szintén bevonandók és a bejelentési lajtromhoz, illetőleg egy későbbi bejelentési lajstromhoz mellékletként csatolandók.

Az adó beszedésére rendelt hivatalok által a fogyasztási adó hitelezéséről vezetett számlában a kiállitott hitelezési bárczák alapján előirt és az illető termelési időszak végéig igénybe nem vett összegek leirandók.

c) Ha a szesznek elszállitása az annak átvevője részére a végrehajtási utasitás 30-ik §-a szerint kiállitott hitelezési bárcza

[1]) A szeszadóval a fentiek szerint megadóztatott azokra a szeszküldeményekre nézve követendő további eljárást, mely szeszküldemények közvetlenül küldetnek a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok vagy Bosznia és Herczegovina területére, a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végr. ut. 2. §-a II. 4. pontja szabályozza. (Lásd e gyüitemény VIII. részében.)

alapján történik, és az a hivatal, mely e bárczát kiállitotta nem azonos azzal, melyhez a szeszfőzde az adóbejelentés megtétele végett utalva van: ez esetben a pénzügyi közeg a bárcza hátlapján a szeszfőzdének, melyből a küldemény elszállittatik, a nevét és székhelyét, valamint azt a pénzügyigazgatóságot, melynek kerületében ez a szeszfőzde van, kitüntetni, ezt az igazolást hivatalos pecséttel ellátni és azt a hivatalt, mely a hitelezési bárczát kiállitotta, 1900. évi január hó 1-jétől fogva a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránt rendelkező utasitás 9. számu mintája szerint szerkesztendő értesitvényben az adóösszeg kitüntetése és az illető bárcza adataira való hivatkozás mellett minden egyes elszállitásról értesiteni tartozik. Az ilyen hitelezési bárcza bevonása tekintetében a *b)* alatti határozmányok érvényesek. (Végr. ut. 22. §. I 8. pontja.)

II. Szesznek a fogyasztási adó lefizetése nélkül való elszállitására vonatkozó határozmányok.

A. Ha szesz az azt terhelő fogyasztási adóval együtt a magyar korona országainak területén levő, szesz tartására rendelt szabadraktárba vagy szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóba vitetik át.

1. *A bejelentés.*

Fogyasztási adóval terhelt szesznek az üzleti helyiségekből, vagy szesz tartására rendelt szabadraktárból a magyar korona országainak területén levő valamely szeszszabadraktárba, vagy szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóba szándékolt minden egyes elszállitása a szeszfőzde, illetőleg szeszszabadraktár felügyeletével megbizott pénzügyi közegnél a végrehajtási utasitáshoz 23. sz. a. csatolt minta szerint irásban két példányban bejelentendő.

A bejelentéssel a szeszfőzde vállalkozója, illetőleg a szabadraktár vállalkozója, ha pedig a vevő szerepel küldő gyanánt, ez utóbbi magára vállalja azt a kötelezettséget, hogy a bejelentésben közelebbről megjelölt szeszt változatlan minőségben és mennyiségben a megszabott időközön belül a bejelentés bemutatása mellett további eljárás végett a szabadraktár felügyeletével megbizott pénzügyi közeg (hivatal) elé állitja, illetve, hogy a küldeményben levő alkoholmennyiség után eső fogyasztási adót megfizeti, ha és a mennyiben a kérdéses alkoholmennyiség a szabadraktárba be nem érkezik és az sem bizonyittatik be, hogy az szállitás közben megsemmisült, illetőleg a mennyiben a hiányzó alkoholmennyiség a megengedett szállitási apadás mérvét meghaladja. (Végr. ut. 22. §. II. A. 1. pontja.)

2. *Szállitási biztositék.*

Eme kötelezettség teljesitésének biztositására a küldő, a mennyiben nem vállalkozója annak a szeszfőzdének, melyből az elszállitás történik, a küldemény után járó fogyasztási adó összegének megfelelő biztositékot köteles nyujtani. Ez a biztositék, illetőleg annak igénybe vett része szabaddá lesz és ismét felhasználható, mihelyt beérkezik az igazolvány arról, hogy ama küldemény, melyre a biztositék vonatkozott, rendeltetési helyére pontosan beérkezett és ott szabályszerűen végleg elintéztetett. Biztositékot egy bizonyos tartamon (hónapon, termelési időszakon) belül előforduló több küldeményre nézve is lehet nyujtani.

A szabadraktár vagy szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitó vállalkozója, amennyiben ő mint a saját vállalatából elszállitott szesz küldője, vagy valamely szeszfőzdéből vagy szabadraktárból a maga vállalatába szállitott szesz küldője szerepel, külön biztositékot nem köteles nyujtani. A szesz elszállitásából kifolyólag őt terhelő kötelezettségek biztositására az általa a szabadraktár létesitésekor nyujtott biztositék van lekötve, minek a vonatkozó biztositási okiratban megfelelő kifejezés adandó (végr. utasitás 25. §-a, l. a 187. oldalon.)

Szállitási biztositékot lehet nyujtani:

a) a fogyasztási adó hitelezésére nézve a végrehajtási utasitás 30. §-ában előirt módon.[1]

Ebben az esetben a küldő a pénzügyigazgatóságnál a nyujtott biztositék elfogadása iránt kérelmezni köteles. A szállitási biztositék készpénzben is nyujtható;

b) fizetőképes kezes egyetemleges kezessége által.

Elfogadható kezesnek, és a biztositék elvállalására képesitettnek csak oly egyén tekinthető, a ki a magyar korona országaiban polgári jogot élvez, itt lakik és a kérdés alá jövő adóösszeg biztositására elégségesnek ismert vagyonnal bir, és aki ellen a törvény 74. §-ában megszabott kizáró okok fenn nem forognak. Annak elbirálása, vajjon a kezesség elfogadására szükségelt feltételek megvannak-e, és a kezesség mely összeg erejéig fogadható el biztositékul: a pénzügyigazgatóság hatáskörébe tartozik.

Az *a*) és *b*) alatt emlitett szállitási biztositékokból esetenkint igénybe vett összegekről az illető pénzügyi közegek pontos nyilvántartást kötelesek vezetni.

A fogyasztási adóval terhelt szesz forgalmának könnyitése céljából az illető felek kérelmére a pénzügyigazgatóság által erre kijelölt pénztárak által a fenntebbi (*a*) és *b*) alatti) határozmányokhoz képest nyujtott biztositékokról a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 24. számu minta szerinti lajstromokból letéteményi bárczák állittatnak ki.

---

[1]) A biztositási okirat az 1900. évi P. K. 11. számában megjelent 108.231/1899. számú körrendelethez csatolt 10., 11. vagy 12. sz. minta szerint szerkesztendő.

A letéteményi bárczák, illetve a letéteményi részletbárczák alapján, az azokban kitett összeg kimeritéséig fogyasztási adóval terhelt szeszt a magyar korona országaiban létező bármely szeszfőzdéből lehet — az illető szeszfőzde vállalkozójával való egyetértésben — elszállitásra bejelenteni.

Az, aki a biztositékot nyujtotta, tartozik a pénzügyigazgatóságot, melynek meghagyása alapján a letéteményi bárcza kiszolgáltatott, valamint a bárcza keltét és számát a vonatkozó bejelentésben megjelölni, a bárczát magát pedig a kiszállitásnál közreműködő pénzügyi közegeknek előmutatni.

A biztositék szabaddá lesz és ujra felhasználható, mihelyt a küldemény kifogás nélküli átvételéről szóló igazolvány beérkezik ahhoz a pénzügyigazgatósághoz, mely a letéteményi bárcza kiállitását elrendelte.

A szabaddá vált biztositéki összegről a pénzügyigazgatóság az illető fél kérelme folytán és az érvénytelenné vált bárcza bevonása mellett uj bárczát (részletbárczát) fog kiállittatni.

A szesz elszállitásánál közreműködő pénzügyi közegek által a biztositék igénybe vétele esetről-esetre a biztositékról szóló hivatalos letéteményi bárcza hátlapjára feljegyzendő, mely feljegyzés a közbenjárt közegek aláirása és a hivatalos pecsét által megerősitendő.

Erről az eljárásról tartoznak az illető közegek, hivatkozással a letéteményi bárcza számára és keltére, valamint a bejelentésre, az igénybe vett biztositéki összeg megjelölése mellett azonnal jelentést tenni annak a pénzügyigazgatóságnak, melynek rendelete alapján a letéteményi bárcza kiállitattott.

Hasonló módon tartoznak azok a pénzügyi közegek, akik a szeszküldeményt elfogadó szabadraktár, illetve szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitó felügyeletével vannak megbizva, az ily szeszküldemény pontos beérkezéséről egyidejűleg a bejelentési példányok hivatalos elintézésével, hivatkozással a letéteményi bárcza számára és keltére, valamint a bejelentésre, jelentést tenni annak a pénzügyigazgatóságnak, melynek rendelete alapján a letéteményi bárcza kiállittatott.

A hivatalos eljárásnál netalán felmerült nehézmények a jelentésben pontosan megjelölendők.

Az illető pénzügyigazgatóságnál mindazon személyek részére, a kiknek a biztositék ily módon való nyujtása engedélyeztetett, egy külön számlakönyv vezetendő. E számlakönyvben ugy a letett, mint a szabaddá vált biztositék összege, hivatkozással a vonatkozó letéteményi bárcza számára, valamint az időnként igénybe vett biztositéki összegek az emlitett jelentések alapján, a legpontosabban nyilvántartandók.

A letéteményi bárczalajstrom havonkint lezárandó és a pénzügyigazgatóság utján, mely az érvényét vesztett, illetve bevont bárczákat a lajstromhoz mellékelni tartozik, a pénzügyministerium

11*

számvevőségének szeszadóügyi csoportjához beküldendő. (Végr. ut. 22. §. II. A. 2. pontja.)

3. Az elszállitandó szesznek hivatalos megállapitása.

A fogyasztási adóval terhelt szesznek minden egyes elszállitása hivatalosan megállapitandó, és a szesznek mennyisége és alkoholtartalma csakis a jelen szakasz I. 5. pontjában (l. a 157. oldalon) foglalt rendelkezések szerint a súly alapján állapitható meg.

A szeszfőzdék, illetőleg szeszszabadraktárak és szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitók vállalkozói ennélfogva abban az esetben, ha szeszt fogyasztási adóval terhelten elszállitani szándékoznak, kötelesek mindazokat a feltételeket teljesiteni, melyek az alkoholmennyiségnek súly alapján való megállapitásának esetére meghatározva vannak.

A pénzügyigazgatóság azonban azoknak a szeszfőzdéknek, melyeknél a szükséges mérlegek beszerzése különös nehézségekbe ütközik, az 1899/1900-diki termelési időszakra nézve kivételesen megengedheti, hogy a megállapitás a mértékhitelesités jelzetei alapján (jelen szakasz I. 3. pontja szerint l. a 153. oldalon) történjék.

Az edényeknek és tartályoknak, melyekben a szesz elszállitandó, a mennyiben az elküldés nem ürzár alatt történik, alkalmasaknak kell lenni arra, hogy teljesen biztositó hivatalos zár alá helyeztessenek.

Az elküldendő szesz alkoholmennyiségének megállapitása után a pénzügyi közegek a leletet a bejelentés mindkét példányába bevezetik és a küldeményt hivatalos csomag vagy ürzár alatt a szabadraktár felügyeletével megbizott pénzügyi közeghez utalják.

A bejelentésnek egyik példánya, mely a küldeményt a rendeltetési helyre kiséri (az Elsődlet), a félnek kézbesitendő.

A pénzügyi közegek kötelesek a szesznek az üzleti helyiségekből való elszállitása előtt a tartályok számát, jeleit és számjegyeit, valamint minőségét megállapitani, a szesznek alkoholmennyiségét — a mennyiben kivételesen nem engedtetett volna meg a mértékhitelesitési jelzetek szerinti megállapitás módja — a jelen §. I. 5. pontjában (l. a 157. oldalon) előirt módon megállapitani és megvizsgálni, hogy a bejelentés példányainak tartalma a küldemény állapotával megegyezik-e.

Ha a bejelentés két példánya egymással és a küldemény állapotával meg nem egyezik, vagy ha egyáltalában az elszállitásra nézve előirt feltételek valamelyike hiányzik: a fél e hiányra figyelmeztetendő és annak pótlására, illetve megszüntetésére felszólitandó.

Ha az alkoholtartalom megállapitásánál a bejelentéssel szemben 5 százalékot meghaladó hiány találtatik: a törvény 90. §-a értelmében a büntető eljárás meginditandó.[1])

[1]) Ilyen esetekben az 1899. évi XXIV. t.-cz. 9. §-a II. pontja (l. e gyüjtemény VIII. részében) alapján a jövedéki büntető eljárás a szeszadópótlékra is kiterjesztendő.

Ha az előirt feltételek mind teljesitvék, és más nehézmény sem forog fenn, a küldemény hivatalos zár alá helyezendő, a lelet és a bejelentési lajtstrom tételszáma, az abban, valamint a fogyasztási adóról vezetett számadásban történt elkönyvelés után,[1]) a bejelentés mindkét példányába bevezetendő és ezeken kiteendő a küldő meghallgatása mellett, és nem igen rövid tartammal megállapitandó amaz időköz is, mely alatt a küldeménynek rendeltetési helyére kell érkeznie.

A bejelentésnek egyik példánya, mely a küldeményt a rendeltetési helyre kiséri (az Elsődlet), — mint már fentebb emlitve volt — a félnek kézbesitendő, a másik példány (a Másodlat) közvetlenül a szabadraktár felügyeletével megbizott pénzügyi közeghez küldendő. (Végr. ut. 22. §. II. A. 3. pontja.)

4. A küldemény szállitására vonatkozó határozmányok.

a) A szállitás közben felmerült események bejelentése.

A küldemény szállitása alatt, annak rendeltetési helyére való beérkezéseig, az utalt vámolatlan beviteli áruk szállitására nézve előirt szabályok tartandók szem előtt.

A vonatkozó határozmányokat a határvámjövedelmi szabályok 349—358. §-ai tartalmazzák, melyek közül a 353. §. különösen azt rendeli, hogy mindazok az események, melyek folytán:

a) szükséges lesz a kijelölt utról eltérni, vagy az árút valamely hivatalos raktáron kivül le- vagy átrakni, vagy pedig a kisérőjegyben az árú beérkezésére meghatározott határidőt túllépni; vagy melyek következtében

b) az árú minősége vagy súlya változik, az árútartályok külső boritéka, vagy a hivatalos zár megsértetik, avagy megsemmisittetik, a csomagok és tartályok jegyei kitöröltetnek, vagy megsemmisittetnek, a legközelebbi vámhivatalnak, vagy a mennyiben valamely politikai hatóság közelebb fekszik, ennek haladéktalanul bejelentendők. A hatóság a bejelentett tényállás valódiságát kipuhatolja és az árúszállitónak a tett jelentésről, valamint a nyomozás eredményéről bizonyitványt ad, melylyel magát az árúszállitó a legközelebbi vámhivatalnál igazolni tartozik.

A fent emlitett jelentések a vasuti forgalomban[2]) szállitott küldeményekre nézve a pénzügyőri biztosnál, vagy ennek helyettesénél a (pénzügyőri szakasznál) is megtehetők, kik a tényállás megállapitására szintén felhatalmazva vannak. A pénzügyőri szakasz minden ily jelentés alapján a tényállást a helyszinén megállapitani és a megfelelő hivatalos eljárást foganatositani tartozik.

A megállapitás és hivatalos eljárásról két példányban jegyzőkönyv veendő fel, melynek egyik példánya a vonatkozó fuvarlevél-

[1]) Lásd a 159. oldalon levő 3. jegyzetet.
[2]) Lásd a 150. oldalon levő 1. jegyzetet.

hez, a másik példány pedig a bejelentésnek, illetőleg a nyilatkozatnak a küldeményt kisérő példányához (elsődlethez) csatolandó.

A kisérő iratokban a küldeménynek rendeltetési helyére való beérkezésére nézve megállapitott határidő meghosszabbitásáról a küldő vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közeg értesitendő.

b) A szállitás közben bekövetkező áttöltés.

A fogyasztási adóval terhelt szesznek szállitásközben a szállitó hordókból erre különösen rendelt és hivatalos zár elhelyezésére alkalmas vasuti tartánykocsikba, illetőleg ezekből szállitó hordókba való áttöltése, következő feltételek alatt történhetik:

a) Az áttöltésnek az egy bejelentés alapján elszállitott egész küldeményre kell kiterjednie.

b) Az áttöltés a szesznek már a szeszfőzde-helyiségből vagy a szabadraktárból való elszállitása alkalmával, a vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közegnek, az áttöltés helyének és idejének megjelölése mellett, bejelentendő,[1]) mely körülmény a pénzügyi közeg által a bejelentésen kitüntetendő és azon pénzügyőri szakasznak, melynek kerületében a szeszt beszerző szabadraktár fekszik, valamint azon pénzügyőri szakasznak is, melynek kerületében az áttöltés történni fog, tudtára adandó.

c) Az áttöltést hivatalos felügyelet alatt két pénzügyőri közeg jelenlétében kell végrehajtani és annak megtörténtével a megtöltött tartályokra ólomzárakat alkalmazni. Az áttöltés megtörtént teljesitése, az alkalmazott zárak minőségének és számának kitüntetése mellett a kisérő iratokon is feljegyzendő.

Az áttöltés előtt kötelesek az áttöltés felügyeletére hivatott pénzügyőri közegek előbb meggyőződést szerezni maguknak arról, hogy a megtöltésre rendelt tartályok teljesen üresek-e? Kötelesek egyszersmind a tartályok számát, jeleit, számjegyeit, űrtartalmát és az azokon alkalmazott hivatalos zárakat a bejelentésnek a szállitmányt kisérő elsődletén kitüntetni. Ha a kisérő papirokon nincs elég hely ezeknek az adatoknak a kitüntetésére, akkor az egész hivatalos eljárásról röviden felveendő s a fennebb emlitett kisérő papirokhoz fűzendő jegyzőkönyvben sorolandók fel.

Minden áttöltésnél arra kell ügyelni, hogy az összes szeszmennyiség a továbbb szállitásra rendelt tartályokba áttöltessék, és hogy annak egy része a kiüritendő tartályokban ne maradjon

---

[1]) Ha az áttöltésnek e határozmányok betartása mellett előre való bejelentése elmulasztatott: a végr. ut. 22. §-a II. *A.* 5. *a)* pontja (l. a 168. oldalon) értelmében a küldemény alkoholmennyiségének az átvevő hivatal részéről való megállapitása az eredeti szállitási tartályokban foganatositandó. Ennélfogva pl. oly esetben, midőn az áttöltésnek szabályszerű módon való bejelentése elmulasztatott és a küldemény az annak szállitására használt tartályokban a szabadraktárba be nem vihető, hanem e czélból más tartályokba áttöltendő: a küldemény alkoholmennyisége ezen áttöltés előtt és igy a szállitásra használt tartályokban állapitandó meg. (1901. évi 42.837. sz. körr.)

vissza. Az esetleges nehézmények legott megállapitandók. (Végr. ut. 22. §. II. A. 4. pontja.) [1])

5 A szesznek a szabadraktárban való átvétele.

Mihelyt a szabadraktárba utalt, fogyasztási adóval terhelt szeszt tartalmazó küldemény megérkezik, köteles a vállalkozó vagy helyettese a szabadraktár felügyeletével megbizott pénzügyi közegnek erről, a bejelentés elsődletének bemutatása mellett, irásban azonnal jelentést tenni.

E *jelentés*, valamint a küldő hivatal hivatalos leletével ellátott bejelentésnek *elsődlete* alapján eszközlendő a szesznek a szabadraktárban való átvétele még akkor is, ha a bejelentésnek másodlata még nem érkezett volna be.[2])

---

[1]) Véletlen események folytán szükségessé váló áttöltéseknél az utalt vámolatlan beviteli árúk szállitására nézve fennálló határvámjövedéki szabályok tartandók szem előtt, mely szabályok 353. §-a szerint az olyan események, a melyek utközben az árú le- vagy átrakását teszik szükségessé, vagy a melyek folytán a hivatalos zár megsérül, a tényállás megállapitása végett a legközelebbi vámhivatalnak, vagy a mennyiben valamely politikai hatóság közelebb fekszik, ennek jelentendő be; zársérülések esetére nézve az 1881. évi május 20-án 30.611. sz. a. kiadott (a »Pénzügyi Közlöny« ugyanaz évi folyamának 22. számában közzétett) körrendelettel megengedtetvén az is, hogy az esemény nemcsak vámhivatalnak vagy politikai hatóságnak, hanem az esetleg közelebb levő pénzügyőri biztosnak vagy a pénzügyőri biztosi kerület vezetésével megbizott helyettesnek is bejelenthessék.

Arra való tekintettel már most, hogy az olyan esetekben, a midőn az állomás, a hol az átrakás szüksége beáll, a vámhivatal, politikai hatóság, pénzügyőri biztos, vagy biztoshelyettes székhelyétől távol fekszik, a bejelentés és annak alapján az áttöltés (átrakás) csak nagyobb időveszteséggel történhetik meg s igy nemcsak számba veendő költséggel s az árúszállitó esetleges károsodásával lehet összekötve, de a szállitás kivánt gyors lebonyolitására is bénitólag hat: a határvámjövedékre vonatkozó törvényes szabályok idevágó határozmányainak érintetlenül hagyása mellett megengedtetik, hogy mindazokban az esetekben, a midőn a hivatalosan utalt szesz-, czukor-, sör- és ásványolajküldeményeknek szállitás közben való áttöltése (átrakása) valamely véletlen esemény folytán válik szükségessé, a feladó, illetve a fuvarozó a hivatalos zár levételét és az árú áttöltését (átrakását) nemcsak a legközelebbi vámhivatal, politikai hatóság, pénzügyőri biztos és biztoshelyettes, hanem a mennyiben ilyenek a közelben nem volnának, a legközelebbi pénzügyőri szakasz két közegének, vagy a községi elöljáróság egy tagjának, vagy legalább két tanu közreműködésével is foganatosithassa.

A közreműködő egyének által a véletlen esemény bekövetkeztéről, a zárlevétel és az áttöltés (átrakás) mellőzhetlenül szükséges voltáról a feladó, illetve fuvarozó részére igazolásul jegyzőkönyv veendő fel, mely jegyzőkönyvet a feladó, illetve fuvarozó a legközelebbi olyan állomáson, a hol vámhivatal, pénzügyőri biztos vagy biztoshelyettes van, az illetékes pénzügyi közegeknek a hivatalos zár alkalmazása és további szabályszerű eljárás végett bemutatni tartozik. (1897. évi 77.622. sz. körr. P. K. 29. sz.)

[2]) A küldemény beérkezése után erről legott teendő jelentés alapján a beérkezett szesznek hivatalos átvétele a szabadraktár felügyeletével megbizott közegek által haladéktalanul teljesitendő és nem engedhető meg az, hogy az átvevő részéről már birtokba vett szeszküldemény hivatalos átvétele azért, mert az illető küldeményre nézve meghatározott szállitási határidő még le nem telt, elhalasztassék. A szállitási határidő csak ama kötelezettségek teljesitésére vonatkozik melyek a törvény 65. §-a alapján a küldőt terhelik. (1902. évi 31.151. szám.)

Az e részbeni hivatalos eljárás a szabadraktár felügyeletével megbizott két pénzügyi tisztviselő által foganatositandó.[1])

A pénzügyigazgatóság a fél kérelmére méltánylást érdemlő esetekben megengedheti, hogy a küldemény szállitására nézve kitüzött határidőnek nem több mint 8 nappal történt meghaladása elnézessék. Az engedélyről a küldő hivatal értesítendő.

a) Az alkoholmennyiség megállapitása.

A szeszküldeményt átvevő szabadraktár felügyeletével megbizott pénzügyi közegek megállapitják a tartályok számát, jelzéseit és számjegyeit, megvizsgálják az alkalmazott hivatalos zárakat és megállapitják a szesznek mennyiségét és alkoholtartalmát minden egyes tartályra nézve ugyanazon módon, mint a küldő hivatalnál történt (jelen szakasz II. részének 3. pontja, l. a 164. oldalon.)[2])

A mennyiség és az alkoholtartalom megállapitása abban az esetben, ha a küldemény sértetlen hivatalos zárakkal érkezett be, és máskülönben sem forog fenn aggály, — feltéve, hogy a szabad magánraktár vállalkozója abba beleegyezik, — elmaradhat. Ily esetben a küldő hivatal, illetve közeg által megállapitott alkoholmennyiség helyeztetik bevételbe, és szállitási apadás felszámitásának nincsen helye.

b) Szállitási apadás.

A szeszben szállitás közben bekövetkező veszteségekért, ha a küldés és az átvitel helye között levő legrövidebb út legalább 5 kilométert tesz, szállitási apadás engedélyeztetik.

Ez az apadás vastartányokban eszközölt szállitás esetében a szállitásra került alkoholmennyiség 1 százalékával, hordókban eszközölt szállitás esetében pedig, valamint a szállitásközben bekövetkezett áttöltések[3]) esetében a szállitásra került alkoholmennyiség $1^1/_2$ százalékával állapittatik meg.[4])[5])

---

[1]) A küldemény átvételére irányuló hivatalos eljárás előtt az illető közegek meggyőződni kötelesek arról is, hogy a raktári biztositék a beérkezett küldeményben foglalt alkoholmennyiség után eső szeszfogyasztási adó és szeszadópótlék összegét fedezi-e? Ha a biztositék ezt a fedezetet már nem nyujtja, a küldeménynek átvétele megtagadandó és erről a küldő vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közegek legott értesitendők. Ez utóbbiak a végr. ut. 22. §-a II. *A*. 6. pontjában (l. a 170. oldalon) foglalt rendelkezéseknek megfelelő módon járnak el és ha e rendelkezéseknek megfelelően a küldeményre vonatkozó bejelentés elsődlete igazolással ellátva a küldemény eléállitására meghatározott idő letelte után 8 napon belül be nem érkezik, erről a pénzügyigazgatóságnak jelentést tartoznak tenni.

[2]) Lásd a 166. oldalon levő 1. jegyzetet.

[3]) Az $1^1/_2$%-kal engedélyezett szállitási apadás a szállitás közben bekövetkezett csak olyan áttöltések esetében számítható, mely áttöltésekre nézve a végr. ut. 22. §. II. *A*. 4. *b*) pontjában (l. a 166. oldalon) előirt ö s s z e s követelmények teljesittettek, tehát mely áttöltések az idézett határozmányok által szabályozott módon előre be is jelentettek. (1901. évi 42.837. sz. körr.) Lásd a 166. oldalon levő 1. jegyzetet.

[4]) Magától értetik, hogy szállitási apadás ezen engedélyezett mérveken belül is csak abban az esetben számitható, ha az alkoholmennyiségben veszteség tényleg bekövetkezett és ez megállapittatott.

[5]) Az a körülmény, hogy az adóval terhelt küldeménynek rendeltetési helyén

Más edényekben, pl. palaczkokban történő szállitás esetében, szállitási apadás nem engedélyeztetik.

Ha a szabadraktárban, az alkoholmennyiségben oly hiány állapittatott meg, mely az engedélyezett szállitási apadást meghaladja: az engedélyezett szállitási apadás mérvét meghaladó hiány után a fogyasztási adó, annak azon tétele szerint, mely mellett a szesz a küldő hivatal által elintéztetett, beszedendő. Ha a hiány 5 százalékot meghalad, ezenkivül még a jövedéki büntető eljárás is folyamatba teendő. Az alkoholmennyiségben az egész küldeményre vonatkozólag megállapitott hiány és az ez után járó fogyasztási adó a bejelentés mindenik példányán kitüntetendő.

A bejelentési lajstrom illető tételének jegyzet hasábjában, a vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közeghez visszaérkezett bejelentés példányára rávezetett elintézés alapján, a fogyasztási adónak két különböző tétele szerint elkülönitve kitüntetendő, hogy a minden egyes küldeménynél felmerült szállitási apadás, a mennyiben az a megengedett mérvet meg nem haladta, tényleg mennyit tett ki.

Ha azonban a szállitási apadás a megengedett mérvet meghaladja: a megengedett apadás mérvét meghaladó hiány — a megengedett apadás mellett — külön kitüntetendő. Ha a bejelentési lajstrom beküldése idejében a bejelentésnek a hivatalos elintézéssel ellátott példánya még nem érkezett vissza, ez esetben az apadás, az illető okmányok hozzácsatolása mellett azon havi bejelentési lajstrom czímlapján — a havi összeg alatt — tüntetendő ki, a mely bejelentési lajstrom az okmányok visszaérkezése idejében vezettetik.

c) Végelintézés.

Az alkoholmennyiség megállapitásának megtörténte után a pénzügyi közegek a leletet és a bevételi tételt, mely alatt a bevételi lajstromban az elkönyvelés történt, a bejelentésnek úgy a fél által átadott elsődletébe, mint a hozzájok beérkezett másodlatba is bevezetik, és a küldemény eleállitásának megtörténtét tanusitó igazolással ellátott elsődletet a küldő hivatalnak portómentes ajánlott hivatalos levélben azonnal megküldik.

A bejelentésnek igazolással ellátott másodlata a bevételi lajstromhoz csatolandó.

Végül az *átvett* alkoholmennyiség a fogyasztási adóról a törvény 67. §-a értelmében vezetendő hivatalos számadásban, hivatkozással a bevételi lajstrom illető tételére, bevezetendő.

A bevételi lajstrom — mely szigorú számadás alá esik és a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 25. számú minta szerint[1]) veze-

---

való beérkezésekor a küldemény tartályain alkalmazott hivatalos zárak megsértve találtattak, egymagában nem szolgálhat okul arra, hogy az engedélyezett szállitási apadás felszámitása megtagadtassék. (1901. évi 41.380. szám.)

[1]) Ez a nyomtatvány részben új berendezéssel és kizárólag csak egy íves példányokban nyomattatott ki. (1902. évi 38.521. sz. körr. P. K. 15. sz.)

tendő — havonkint lezárandó és a pénzügyigazgatóság utján a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához küldendő.

A bevételi lajstromba való bevezetések mindig összhangzóan eszközlendők a bejelentés elintézésébe bevezetett hivatalos lelettel és a pénzügyi közegeknek olvasható aláirásával, hivatali minőségük kitüntetése mellett, igazolandók. (Végr. ut. 22. §. II. A. 5. pontja.)

6. *A küldő hivatal végelintézése.*

A küldő hivatal a bejelentési lajstrom illető hasábjait a bejelentésnek visszaérkezett elsődlete alapján kitölteni és azt a lajstromhoz csatolni köteles.

Ha a szeszküldeményt átvevő vállalatban a visszaérkezett elsődlet tanusága szerint kisebb alkoholmennyiség állapittatott meg, mint mennyi az elküldésnél megállapitva lett és a hiány nem igazoltatott: a küldő a hiány után járó fogyasztási adót különbeni végrehajtás terhe mellett 3 nap alatt befizetni tartozik. Ez lelet utján adandó tudtára.

Ha a küldemény eléállitására a bejelentésben meghatározott idő letelte után 8 napon belül az igazolással ellátott elsődlet be nem érkezik, erről a pénzügyigazgatóságnak azonnal jelentés teendő, és az hogy ez megtörtént, a bejelentési lajstromban az illető tételnél feljegyzendő. A pénzügyigazgatóság a további nyomozásokat megtenni és ha megállapittatnék, hogy a küldemény a meghatározott időn belül rendeltetési helyére be nem érkezett, a törvény 65. §-a alapján az esedékes fogyasztási adó előirását és annak 3 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett leendő befizetését elrendelni köteles.

Az a pénztár, melynél a befizetés teljesittetik, a félnek fizetési bárczát kiadni és abban az esetben, ha a szállitási biztositék letéteményi bárcza utján nyujtatott, ezen a befizetés megtörténtét igazolni es erről azt a pénzügyigazgatóságot is értesiteni köteles, melynek rendeletére letéteményi bárcza kiállitva lett. (Végr. ut. 22. §. II. A. 6. pontja.)

7. *A visszaérkezett küldeményekkel való elbánás.*

Ha a szeszfőzdéből fogyasztási adóval terhelten elszállitott szesz a miatt, mert a czimzett szabadraktárra szóló engedélylyel nem bir, vagy mert szabadraktárában a küldemény nem helyezhető el, vagy mert az átvétel megtagadtatott, fogyasztási adóval terhelten a szeszfőzdébe visszakerül,[1]) vagy más szabadraktárba utaltatik: erről a küldő vagy annak fuvarszállitója jelentést köteles tenni annak a pénzügyi közegnek, a ki annak a szabadraktárnak, a melynek részére a küldemény szánva volt, a felügyeletével megbizva van. E közeg a tett jelentést a küldeményt kisérő bejelentés

[1]) Már megadózott szesz a szeszfőzdébe vissza nem szállitható.

első lapjára feljegyzi és a küldeményt az illető jelentés utmutatásához képest vagy az illető szeszfőzdéhez, a melyből származik, vagy pedig ahhoz a szabadraktárhoz utalja, a melybe most már felveendő lesz.

Ilyen utalás esetében ujabb szállitási biztositék nem kivántatik.

Ha a küldemény más szabadraktárhoz utaltatik, erről az uj utalásról az a pénzügyi közeg is értesitendő, a ki a küldeménynél a szeszfőzdében a hivatalos eljárást teljesitette. E közeg a hozzáérkezett jelentést, valamint a küldemény eléállitására nézve meghatározott határidőre vonatkozó jelentést a bejelentési lajstromhoz tartozik csatolni.

A bejelentésnek beérkezett második példánya az illető jelentéssel együtt ahoz a pénzügyi közeghez küldendő, a ki a változott viszonyokhoz képest most már a küldeménynek végleges elintézésére hivatva van. A szeszfőzdében a beraktározás előtt megállapitandó, hogy a visszaérkezett küldemény az elszállitott küldeménynyel azonos-e.

Ha az alkalmazott hivatalos zár sértetlen és máskülönben sem forog fenn aggály, az alkoholmennyiségnek megállapitása elmaradhat, feltéve, hogy ezzel a szeszfőzde vállalkozója is egyetért.

Az esetleg megállapitott hiányokért, a mennyiben azok az engedélyezett szállitási apadás mérvét meghaladják, a küldő az esedékes adót legkésőbben 3 nap alatt befizetni taztozik.

A szeszfőzdébe, illetőleg szabadraktárba visszakerült küldemény, az isméti betározás megtörténte után, a fogyasztási adóról vezetett hivatalos számadásban, illetőleg a bevételi lajstromban is bevételbe teendő és az illető tételnél az a körülmény, hogy visszaérkezett küldeményről van szó, világosan megjegyzendő.

A mezőgazdasági szeszfőzdékben a küldemény visszaérkezése megjegyzésképpen a bejelentési lajstromban is kitüntetendő.

Ha a visszaérkezett alkoholmennyiség után a jutalom még nincs kiutalványozva, az illető alkoholmennyiség a jutalmakról vezetett számadásban törlendő.

Ha pedig a jutalom már kiutalványoztatott, az visszafizetendő; ezenkivül a visszaérkezett alkoholmennyiségnek törlése a jutalmakról vezetett számadásban keresztülvezetendő. (Végr. ut. 22. §. II. *A.* 7. pontja.)

B) Szesznek az adóleirás fentartásával a vámvonalon át való kivitele.

A szesznek a vámvonalon át fogyasztási adóval terhelten való elszállitása a végr. utasitás *A.* alatti mellékletében (l. e gyüjtemény III. részében) van szabályozva. (Végr. ut. 22. §. II. *B.* pontja.)

C) A szesznek másnemü adómentes felhasználása.

A másnemü adómentes felhasználásra szánt szesznek fogyasztási adóval terhelten való elszállitása a végr. utasitás *B.* alatti mellékletében (l. e gyüjtemény IV. részében) van szabályozva. (Végr. ut. 22. §. II. *C.* pontja.)

III. Az elszállitásnál felmerült akadály esetében való eljárás.

A szesz a szeszfőzdéből vagy szabadraktárból rendszerint csak az erre bejelentett napon (a törvény 63. §-ának 1. pontja) szállitható el.

Nap alatt április—október hónapokban a reggeli 6 órától esti 7 óráig, és november—márczius hónapokban a reggeli 7 órától esti 5 óráig terjedő idő értendő. Ez alul a pénzügyigazgatóság szükség esetében kivételt engedélyezhet.

Arra az esetre, midőn a vállalkozó nem képes a bejelentett elszállitást a bejelentésben megjelölt napon foganatositani, a következő eljárásnak van helye:

a) Ha a szesznek az adó lefizetése mellett vagy fogyasztási adóval terhelten való elszállitása csak a bejelentett napon és nem hosszabb időtartamra szenved fennakadást: az elszállitás ujabb bejelentés nélkül a rákövetkező napon teljesithető abban az esetben, ha az akadályról még az elszállitásra bejelentett nap folyamán a vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közegnél irásban 2 példányban jelentés tétetik, és e jelentésnek a megtörtént benyujtásról a pénzügyi közeg igazolásával ellátott egyik példánya a vállalat birtokában van. E jelentés az esetben, ha az elszállitás ellenőrzésére a bejelentett napon a pénzügyi közeg megjelenik, ennek a pénzügyi közegnek is átadható.

A pénzügyi közeg, illetve a pénzügyi közegek a jelentés átvételét akként igazolják, hogy a benyujtás napját és óráját arra rávezetik s e rávezetést saját aláirásukkal látják el; azután megállapitják, hogy forog-e fenn és milyen akadály s ennek megtörténte után a szeszküldemény elszállitásának a rákövetkező napra történt elhalasztását a bejelentés mindkét példányában s a bejelentési lajstromban is kitüntetik.

b) Midőn a szesz elszállitása a bejelentett napra következő napon is akadályozva van, a pénzügyigazgatóság, a vállalkozó irásbeli kérelmére, az illető bejelentés megsemmisitését engedélyezheti, ha

aa) az elszállitás akadályáról a vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közegnél még az elszállitásra bejelentett napon irásban jelentés tétetett, és ha ezen felül

bb) a hivatalos megállapitás alkalmával a vállalat az akadályt hitelt érdemlő módon igazolja.

Ha e feltételek teljesitve vannak, a pénzügyigazgatóság az

illető bejelentés megsemmisitését megengedi, intézkedvén az iránt, hogy az a bejelentési lajstromban, esetleg a fogyasztási adóról vezetett számadásban is törültessék.

A fizetési vagy hitelezési bárcza, melynek alapján a fogyasztási adó lefizetése mellett bejelentett, de elmaradt elszállitásnak történnie kellett volna, későbbi elszállitási bejelentésnél használható fel.

Ha a szóban forgó szeszküldeményre eső adóösszeg előre váltott olyan fizetési vagy hitelezési bárczánál, mely több küldeményre vonatkozik, a bárcza hátlapján már leszámittatott: az illető tétel, a megsemmisitési engedélyre való hivatkozással törlendő.

Az akadály megszünte után a szesznek akár a fogyasztási adó lefizetése mellett, akár fogyasztási adóval terhelten való elszállitása, csak ujabbi szabályszerü bejelentés mellett történhetik.

A felmerült akadályról tett minden jelentésre az a pénzügyi közeg, a kinél benyujtatott, a benyujtás napját és óráját rávezetni, e rávezetést aláirni és az akadály mibenlétét megvizsgálni köteles.

Az erre vonatkozó megállapitási jegyzőkönyv a pénzügyi közeg és a vállalkozó vagy annak helyettese által aláirandó s azután a bejelentés mindkét példányával és az akadályról tett jelentéssel együtt a pénzügyigazgatósághoz terjesztendő fel. (Végr. ut. 22. §. III. pontja.)

66. §.

Számadás a fogyasztási adóról.

a) A szeszfőzdében.

A fogyasztási adó alá eső mindegyik szeszfőzdében (34. §.) erről az adóról számadás vezettetik. Ebben a számadásban előirásba vétetik az összes termelvény, illetve az ebben foglalt alkoholmennyiség.

Ellenben leiratik:

a) az alkoholmennyiség, mely után a fogyasztási adó készpénzben vagy a hitel felhasználásával lerovatott;

b) az alkoholmennyiség, mely fogyasztási adóval terhelten a magyar korona országainak területén levő valamely szesz-szabadraktárba vitetett át, vagy a vámvonalon át kivitetik, vagy

c) a magyar korona országainak területén való adómentes felhasználásra szállittatott el;

d) a raktári apadás, és ha a szesz magában a szeszfőzdében finomittatik, a finomitási apadás is a rendeleti uton megszabott határok között.

1. Általános határozmányok.

A fogyasztási adó alá eső minden szeszfőzdében a vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közeg a végrehajtási utasitáshoz 26. és 27., illetőleg 28. és 29. sz. a. csatolt minták (l. e résznek 17. és 18. sz. mellékleteit) szerint számadást vezet, és pedig külön az előirt és külön a leirt alkoholmennyiségekről. (A csatolt mintákban ugy a mezőgazdasági, mint az ipari szeszfőzdékre nézve is egy-egy példa van kidolgozva.)

E számadásba minden bevétel és minden kiadás tételről-tételre a mint azok bekövetkeznek, a bevezetés keltének kitétele mellett bejegyzendők, és minden egyes bevezetés úgy az azt teljesitő pénzügyi közeg, mint a szeszfőzde vállalkozója vagy ennek helyettese által is aláirandó.

A bevezetésre kerülő egyes alkoholmennyiségeknél az $^1/_2$ hektoliterfokon aluli törtrészek elejtendők, ellenben az $^1/_2$ hektoliterfokot vagy azt meghaladó törtrészek egy egész hektoliterfok gyanánt veendők számitásba, akár a termelvény havi megállapitásáról, akár az *egy* bejelentés alapján elszállitott vagy *egy* bejelentés alapján beszállitott szeszmennyiségről, akár pedig a készletfelvétel eredményéről van szó.

A nyomtatványokat e számadásokhoz lapszámozott és hitelesitett füzetekben, melyeknek zsinegei hivatalos pecsét alá helyeztetnek, az illető pénzügyi közegnek a pénzügyigazgatóság szolgáltatja, miután előbb a vállalkozónak nevét és a vállalat székhelyét minden egyes füzetre ráj egyezte.

A vállalkozó köteles e számadásokat biztos és száraz helyen zár alatt tartani és azokat a pénzügyi közegeknek, kivánatukra, mindenkor előmutatni. (Végr. ut. 23. §. *A.* 1. pontja.)

2. A bevétel.

A bevételről szóló számadásban előirandók:

a) a közvetlenül megelőző termelési időszakból a szeszfőzdében fenmaradt valóságos készletek, a két adótétel szerint elkülönitve és összesen;

b) a termelvénynek minden egyes havi bejelentési időszak végén hivatalosan megállapitott alkoholmennyisége az ez iránt megejtett leszámolások (végrehajtási utasitás 20. §-a, l. a 139. oldalon) alapján;

c) az egyes készletfelvételek alkalmával talált többletek tekintet nélkül arra, hcgy azok a közvetlenül megelőző készletfelvétel óta bevételbe helyezett alkoholmennyiségek 5 százalékát meghaladják-e vagy sem (a bevételi számadás 12. és 13. hasábja);

d) azok az alkoholmennyiségek, melyek a törvény 65. §-ának rendelkezése alapján a szeszfőzdébe visszaszállittattak.

A számadásnak az évi termelési időszak folyamában történt egyes készletfelvételek alkalmából foganatositott lezárása szerint

mutatkozó *számszerinti* készlet az új számadásba mint első tétel vezetendő át (Végr. ut. 23. §. *A.* 2. pontja.)

3. A kiadás.

A kiadásról szóló számadásba bevezetendők:

a) azok az alkoholmennyiségek, melyek után a fogyasztási adó készpénzben vagy a hitel felhasználásával lefizettetett a bejelentés (a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasitáshoz mellékelt 10. számú minta) alapján;

b) azok az alkoholmennyiségek, melyek fogyasztási adóval terhelten a magyar korona országainak területén levő valamely szesz szabadraktárba vitettek át, vagy adómentes felhasználásra szállittattak, vagy a vámvonalon át kiszállittattak, a bejelentésnek (végrehajtási utasitáshoz tartozó 23. sz. minta), illetve a kiviteli nyilatkozatnak (az *A.* melléklethez (l. e gyüjtemény III. részében.) tartozó *a)* minta harmadik lapjára vezetett hivatalos lelet alapján és a két adótétel szerint elkülönitve;

c) az egyes készletfelvételek alkalmával *tényleg felszámitott* összes apadás (a bevételi számadás 8. és 9. hasábja), valamint a készletfelvételek alkalmával megállapitott hiányok, tekintet nélkül arra, hogy azok a közvetlenül megelőző készletfelvétel óta bevételbe helyezett alkoholmennyiségek 5 százalékát meghaladják-e vagy sem (a bevételi számadás 10. és 11. hasábja), és pedig a két adótétel szerint elkülönitve.

A kiadásról szóló számadás 6-ik hasábja feltünteti a kisebbik adótétel mellett kiadásba helyezett összes alkoholmennyiségeket, az ezen adótétel mellett elszámolt apadásokkal és 5 százalékon felüli hiányokkal, illetőleg a termelési időszak végén megejtett összleszámolás szerínt mutatkozó és megadóztatandó hiányokkal szemben.

Ennek a hasábnak a segélyével ennélfogva mindenkor megállapitható az, hogy tekíntettel a kiosztott kontingens mennyiségére, szállitható-e el még szesz a kisebbik adótétel mellett vagy sem. (Végr. ut. 23. §. A. 3. pontja.)

4. Az apadások.

Legnagyobb apadás fejében engedélyeztetik:

a) A fogyasztási adó alá eső *szeszfőzdék* részére az egy-egy havi bejelentési időszakban termelt alkoholmennyiség után $^{5}/_{6}$ százalék *(termelési apadás)* és ezen felül még évenkint 2 százalék *(raktári apadás).*

b) A szesz-*szabadraktárak* és a szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitók részére a beraktározott alkoholmennyiségek után évenkint 2 százalék *(raktári apadás).*[1])

---

[1]) A szabadraktárak részére az 1888. évi XXIV. t.-cz. végr. ut. 25. §. 6. b) pontja alapján az egy-egy hónapban betározott alkoholmennyiségeknek $^{1}/_{3}$-ad száza-

c) A fogyasztási adó alá eső olyan szeszfőzdék részére, melyek a törvény 72. §-ában megállapitott feltételek mellett szeszt finomitanak vagy nemesitenek, úgyszintén a *szabadraktárrá* nyilvánitott szeszfinomitók részére a finomitás alá vont alkoholmennyiségek után $1^1/_2$ százalék *(finomitási apadás).*

A termelési apadás a megelőző utolsó készletfelvétel óta az újabb készletfelvétel napjáig termelt alkoholmennyiség után számittatik.

A raktári apadás kiszámitására vonatkozó határozmányokat a jelen utasitás *D.* melléklete (l. e gyűjtemény VI. részében) a finomitási apadás kiszámitására vonatkozó határozmányokat pedig a végr. utasitás 26. §-a (l. a 193. oldalon) tartalmazza. (Végr. ut. 23. §. *A.* 4. pontja.)

5. A számadás lezárása.

A fogyasztási adóról vezetett számadás minden egyes készletfelvétel alkalmával lezárandó.

A számadás lezárása előtt a szeszfőzdékben a termelt alkoholmennyiség, illetőleg a termelvény alkoholtartalma megállapitandó és az eredmény a számadásban előbb elkönyvelendő.

Azokban a szeszfőzdékben, melyek az egész termelési időszakon át üzletben vannak, és melyeknél a havi bejelentési időszak végpontja nem esik a naptári hónap első napjának reggeli 8 órájára: a számadásnak a termelési időszak végével való lezárása csakis az illető havi bejelentési időszak lejárta után foganatositandó. Ebben az esetben a miatt, mert a termelvény havonkinti megállapitása már a következő termelési időszakba is átnyuló havi bejelentési időszak végén történt, a megelőző termelési időszak augusztus havára eső és a szeszmérőgépnek a szeszfőzési lajstromba szeptember 1-én reggeli 8 órakor bevezetett órajelzésre való figyelemmel megállapitandó alkoholmennyiség még a megelőző termelési időszakra vonatkozó számadásban helyeztetik bevételbe, és csak a fenmaradó rész lesz az új termelési időszakra vonatkozó számadásban bevételbe helyezendő.

A számadás lezárása akként történik, hogy előbb megállapittatik a fogyasztási adóról vezetett számadásban bevételbe helyezett alkoholnak összes mennyisége, és abból levonatnak azok az alkoholmennyiségek, melyek a számadás kiadási füzete szerint a kisebbik és a nagyobbik adótétel mellett ugyanazon időszak folyamában kiadásba helyeztettek.

Az előirt és a leirt mennyiségek főösszegei között mutatkozó különbözet azután azt az alkoholkészletet adja, melynek a szeszfőzdében meglennie kell, vagyis a számszerinti készletet.

Minden termelési időszak végével a fogyasztási adóról vezetett számadás, mellékleteivel együtt, a pénzügyigazgatóság utján

---

léka erejéig engedélyezve volt apadás most már egyáltalán nem számitható fel.

a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához beküldendő. (Végr. ut. 23. §. A. 5. pontja.)

67. §.

b) A szesz tartására rendelt szabadraktárban.

A fogyasztási adóról minden egyes szabadraktárra nézve szintén vezettetik számadás.

Abban előiratnak az átvett alkoholmennyiségek, melyeket fogyasztási adó terhel.

A leirás tekintetében az előző 66. §. *a), b), c)* és *d)* pontjának határozmányai mérvadók.

Az olyan szabadraktárnál, mely valamely szeszfinomitóval helyi összeköttetésben áll, a leirás a rendeleti uton megszabott határok között a finomitási apadásra is kiterjed.

Minden szeszszabadraktárban, illetőleg szabadraktárrá nyilvánitott minden szeszfinomitóban a vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közeg a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 30. és 31. számú minták szerint számadást vezet, és pedig szintén külön az előirt, és külön a leirt alkoholmennyiségekről.

A számadás hasonló módon vezettetik, mint a szeszfőzdékben, csakhogy itt nem csupán a kiadás, hanem a bevétel is a két adótétel szerint elkülönitve vezetendő be.

A bevételt nem a havi bejelentési időszakok végén megállapitott alkoholmennyiségek, hanem azok az alkoholmennyiségek képezik, a melyek szeszfőzdékből vagy szabadraktárakból fogyasztási adóval terhelten utaltattak és átvétettek.

A szeszszabadraktárból, illetőleg szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitó vállalatból, sem a fogyasztási adó kisebbik, sem annak nagyobbik tételének alkalmazása mellett nem szállitható el nagyobb alkoholmennyiség, — beleértve az apadást is, — mint mennyi a kisebbik illetve a nagyobbik adótétel mellett a szabadraktárba, illetőleg a szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitó vállalatba betároztatott, illetve a kiadások és apadások tekintetbe vétele mellett, az elszállitás idejében tényleg rendelkezésre áll.

Azok az alkoholmennyiségek, melyek — ide értve az apadást is — a fogyasztási adónak kisebbik vagy nagyobbik tétele mellett már elszállittattak, a kiadási füzetnek 6. illetőleg 9. hasábjában feltüntetve vannak, és a pénzügyi közeg az egyes elszállitások alkalmával azokra figyelemmel lenni tartozik.

A számadások lezárása is hasonló módon történik, mint a szeszfőzdékben, azzal a különbséggel, hogy az alkoholmennyiségek

a két adótétel szerinti elkülönités mellett vétetnek számitásba. (Végr. ut. 23. §. B.)

Az olyan szeszfőzdékben, mely szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóval helyi összeköttetésben áll, a szeszfőzdében termelt és innen a szabadraktár helyiségeibe beszállitott szesz, számadásszerűen nem vezetendő át, sőt inkább a szeszfőzdének minden havi bejelentési időszak végével megállapitott termelvénye *csupán* a fogyasztási adóról a *szeszfőzdében* vezetett számadásban helyezendő bevételbe, és a más szeszfőzdékből vagy szabadraktárakból fogyasztási adóval terhelten beszerzett szesz *csupán* a fogyasztási adóról a *szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóban* vezetett számadásban helyezendő bevételbe és ott számolandó el.

A szeszfőzde akkor tekintetik a szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóval helyi összeköttetésben állónak, ha mindkét vállalat ugyanabban az épületcsoportban van elhelyezve és bejárataik közös udvarra nyilnak.

A szesznek minden egyes elszállitásánál a vállalkozó, illetőleg annak helyettese, a vonatkozó bejelentésben megjelölni tartozik azt, hogy a szeszt a szeszfőzdéből, vagy pedig a vele helyi összeköttetésben álló és szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóból akarja-e szállitani, mely bejelentés alapján azután a megtörtént elszállitás a megfelelő számadásba vezetendő be.

A finomitás alá vont szeszről külön *számlakönyvek* (a végrehajtási utasitás 26. §-a, l. a 194. oldalon) vezetendők úgy a szeszfőzdére, mint a szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóra nézve is.

A pénzügyi közegek kötelesek arra figyelemmel lenni, hogy a számlakönyvbe bevezetett mennyiségek, még ha a szesz mind finomitás alá kerülne is, a szeszfőzdében termelt s illetőleg a szabadraktárba kivülről beszerzett alkoholmennyiséget semmi esetre meg ne haladják. (Végr. ut. 23. §. C.)

68. §.

A készlet megállapitása a szeszfőzdékben és a szabadraktárakban.

A fogyasztási adó alá eső szeszfőzdékben a szeszkészletek, illetve az azokban foglalt alkoholmennyiségek időről-időre hivatalosan felvétetnek.

Ha a talált készlet kisebb, mint a milyennek a szeszfőzde fogyasztási adójáról vezetett számadás zárlata szerint kellene lennie és ez a különbözet a közvetlenül megelőző készletfelvétel óta bevételbe helyezett alkoholmennyiségek 5%-át meghaladja: a vállalkozó köteles a hiány után a fogyasztási adót a megállapitástól számitott három nap

alatt végrehajtás terhe mellett befizetni, hacsak teljes hitelt érdemlő módon be nem bizonyitja, hogy a hiányzó alkoholmennyiség előreláthatlan és elhárithatlan esemény folytán[1]) megsemmisült és az eseményről, mihelyt az a vállalkozónak, s ha a vállalatot nem maga vezeti, helyettesének tudomására jutott, 24 óra alatt a pénzügyigazgatóságnál irásbelileg, ha pedig a pénzügyigazgatóság székhelye és a vállalat helye között távirdai összeköttetés áll fenn, táviratilag is jelentést tett.

Ha a hivatalos felvétel alkalmával talált többlet a közvetlenül megelőző készletfelvétel óta bevételbe helyezett alkoholmennyiségek 5%-át meghaladja, a talált többlet a fogyasztási adóról vezetett számadásban előirásba vétetik.

Ha a talált hiányok vagy többletek 5%-ot meg nem haladnak: ezekre nézve az üzleti időszak végén összleszámolás ejtetik meg, és csak az ezen leszámolásnál mutatkozó végkülönbözetre nézve, melyet a hiányok és többletek kölcsönös kiegyenlitése eredményez, érvényesitendők a fenti határozmányok.

A fogyasztási adóval terhelten valamely szabadraktárba utalt alkoholmennyiségek, melyekre nézve a szabadraktár elismervénye még nem érkezett be, de az erre megszabott határidő sem járt még le, mint végleg még el nem intézett tételek veendők előirásba.

A fentebbi határozmányok a szesz-szabadraktáraknál is hasonszerűen alkalmazandók.

1. A készletfelvétel ideje.

Az olyan szeszfőzdékben, a melyeknek alkoholtermelése a havi bejelentési időszakban 220 hektolitert meg nem halad, a készletek szabályszerű felvétele minden egyes havi bejelentési időszak lejártával, mindjárt a termelt alkoholmennyiség megállapitása után, — más szeszfőzdékben, továbbá a szabadraktárakban és szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitókban, valamint az utóbbiakkal

[1]) A szesztartályokon alkalmazott csapnak véletlen által okozott kinyilása nem minősithető oly előreláthatlan és elhárithatlan eseménynek, mely az annak folytán megsemmisült alkoholmennyiség után járó adónak a törv. 68. §-a alapján való leirására való igényt megállapitaná. Erről az érdekelt felek is értesittettek azzal a figyelmeztetéssel, hogy a szesztartályokon alkalmazott leeresztő csapokat, valamint a próbacsapokat is a bá mely módon való véletlen kinyilás lehetősége ellen saját érdekükben megfelelően biztositsák. (1901. évi 15.288. sz. körr.)

helyileg összekötött szeszfőzdékben is, — negyedévenkint teljesitendő.

A jövedék érdekében ezenkivül a szeszkészletek időnkint váratlanul is felveendők.

A hivatalos szemlék alkalmával a pénzügyi közegek a szeszkészletek állapotáról is meggyőződést szerezni kötelesek, de e végre formaszerű készletfelvétel nem szükséges, hanem elégséges az is, ha a készletek csak próbaszerűen állapittatnak meg. Csak akkor, ha az ilyenszerű megállapitás nyomán bejelentetlen szeszelszállitás gyanuja merül fel, vagy másnemű aggályok esetében kell a készleteket szabályszerű módon váratlanul felvenni. Az ilyen készletfelvételeknél — utólagos helyesbités fenntartása mellett — az utolsó havi megállapitás alkalmával számitásba vett alkoholtartalom vehető alapul.

Minden év augusztus havának második felében a termelési időszak lezártául a fogyasztási adó alá eső valamennyi szeszfőzdében és minden szabadraktárban felveendők a készletek, és az ez alkalommal megállapitott alkoholkészletről, a két adótétel szerint elkülönitve, a pénzügyigazgatósághoz kimutatás küldendő be.

A pénzügyigazgatóságok az alárendelt közegeiktől az egyes szeszfőzdékben és szabadraktárakban az évenkinti termelési időszak végén megállapitott alkoholmennyiségekről beérkezett kimutatásokat gyüjteni és egy összesitésbe foglalni kötelesek, a melyben a kerületükben levő összes szeszfőzdék, szesz-szabadraktárak és szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitók betüsorrendben felsorolandók. Minden vállalatra nézve az abban megállapitott alkoholkészlet, és a kimutatás végén az összes alkoholkészletek mennyisége hektoliterfokokban és pedig a két adótétel szerint elkülönitve, kimutatandó.

Az ekként összeállitott kimutatások minden évben legkésőbben szeptember hó 10-ik napjáig, a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához beküldendők. (Végr. ut. 24. §. 1. pontja.)

2. A készletfelvételnél követendő eljárás.

Az időszaki rendes készletfelvétel alkalmával a szeszfőzde, illetőleg a szabadraktár vállalkozója köteles a készletfelvétel napján a felvételre megjelent pénzügyi közegeknek a szeszfőzdében vagy szabadraktárban készletben levő, fogyasztási adóval terhelt összes alkoholmennyiségekről, a végrehajtási utasitáshoz 32. sz. a. mellékelt minta (l. e résznek 19. sz. mellékletét) szerint szerkesztett nyilatkozatot átadni.[1])

[1]) A nyilatkozatban foglalt adatokkal azonban a készletfelvételt eszközlő pénzügyi közegeknek megelégedniök nem szabad, hanem feltétlenül kötelesek a készleteket a fenti szabályok pontos betartása mellett felvenni. (1890. évi 18.007. sz. körr.)

E nyomtatvány az előállitási költség megtéritése mellett az illető adópénztártól szerezhető meg.

A vállalkozó vagy annak helyettese az alkoholkészletek megállapitásánál a pénzügyi közegeknek hivatalos eljárásukban minden irányban segédkezni köteles. Különösen tartozik arról gondoskodni, hogy a pénzügyi közegek számára a készletfelvételhez szükséges segédmunkák végeztessenek.

A mennyiben a pénzügyigazgatóság kivételesen másként nem intézkedik, a készletek mindig a pénzügyőri biztos és egy második pénzügyőri közeg által, a vállalkozó vagy helyettesének jelenlétében veendők fel.

Azokban a vállalatokban, melyekben a szeszfőzde szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóval helyi összeköttetésben áll, a készletek mindkét iparágra nézve együttesen veendők fel.

Erre a czélra a fogyasztási adóról vezetett mindkét számadás szabályszerűen lezárandó és a számszerinti készletek megállapitandók. A számszerint megállapitott összes készleteknek az előtalált összes tényleges készletekkel való összehasonlitása utján állapittatnak meg azután az esetleges többletek vagy hiányok, melyek az egyenként megállapitott számszerinti készletek után megengedett legnagyobb apadás mérvének arányában a két számadás között ismét felosztandók.[1])

Az előreláthatlan és elhárithatlan esemény, mihelyt az a vállalkozónak, s ha a vállalatot nem maga vezeti, helyettesének tudomására jutott, a fogyasztási adónak leirása iránti igény különbeni elvesztésének terhe mellett 24 óra alatt a pénzügyigazgatóságnál irásbelileg, ha pedig a pénzügyigazgatóság székhelye és a vállalat helye között távirati összeköttetés áll fenn, táviratilag is bejelentendő. A más módon, vagy más pénzügyi közegnél esetleg tett jelentés a fent emlitett bejelentést nem pótolhatja.

A bekövetkezett előreláthatlan és elhárithatlan esemény,[2]) melynek alapján a készletfelvételnél talált hiány után járó fogyasztási adó megfizetése iránti kötelezettség alul a fél feloldandó volna, a vállalat ellenőrzésével megbizott közegek által állapitandó meg. Ezek a közegek a megállapitásról felveendő jegyzőkönyvben azokat a tényleges körülményeket, melyek között az alkoholhiány keletkezett, valamint az okokat, melyek folytán ezek a körülmények bekövetkeztek, tüzetesen előadni kötelesek. (Végr. ut. 24. §. 2. pontja.)

3. A szesz mennyiségének megállapitása.

A szállitó hordóknál a mértékhitelesités jelzete, másnemű tartályoknál pedig azoknak vizbeöntés által hivatalosan megállapitott

---

[1]) Ez a bekezdés az 1900. évi 73.226. sz. körrendelettel (P. K. 26. sz.) módositott szövegezésben vétetett fel.

[2]) Lásd a 179. oldalon levő 1. jegyzetet.

ürtartalma mérvadó az azokban levő szeszmennyiség megállapitására nézve.

Nem egészen megtöltött hordóknál a tényleges tartalom a hiányzó szesznek hozzáöntése és isméti lehuzása utján, vagy a Matiević-féle hordómérő[1]) segélyével, vagy ha ez utóbbi rendelkezésre nem áll, tényleges lemérés, vagy a tiszta súly megállapitása és annak (a szeszadóról szóló 1888: XXIV. t.-cz. végrehajtása iránt 1888. évi 45.145. sz. alatt kiadott utasitás *C.* mellékletében foglalt III. számu táblázat segélyével) litermértékre való átszámitása utján is megállapitható.

Tartányoknál a szesz mennyisége az azokon alkalmazott és hivatalosan biztositott mércze, illetőleg az e czélra hivatalosan készitett akolópálczák segélyével állapittatik meg. Minthogy azonban a szesz különböző hőmérsékkel különböző térfogatot is foglal el, a folyadék mennyiségének pontos meghatározására szükséges, hogy az észlelt látszólagos térfogat a R. + 12 foku szabályszerű hőmérsék melletti valódi térfogatra számittassék át. Az átszámitás az előirt átszámitási táblázatok segélyével (l. a végrehajtási utasitás 22. §-ának I. 3. pontját a 153. oldalon), az ott közelebbről meghatározott módon történik.

A készletek kimeritése esetében a tartályok teljesen üresek kell, hogy legyenek. Ha azok vizzel kiöblittetnek, és az ily módon nyert alkoholtartalmú folyadék nem öntetik el, ez esetben az olyan elbánás alá veendő, mint maga a szesz. Az ellen nem forog fenn akadály, hogy az üres tartályok épségbentartás czéljából vizzel teletöltessenek.

Az olyan szesz, mely elszállitás czéljából leendő hivatalos kezelésre már előkészittetett, illetőleg már hivatalosan kezeltetett, de a fogyasztási adóról vezetett számadásban kiadásba még nem helyeztetett, a készletbe bevonandó.

A szeszfinomitó- vagy az olyan szeszfőzde-vállalatoknál, melyek egyszersmind finomitással is foglalkoznak és a készletfelvételkor üzletben vannak, a finomitó (töményitő) készülékekben és a szürő tartályokban lévő szesz mennyisége is megállapitandó.

E végből mindenekelőtt megállapittatik, hogy minden egyes szürőtartálynak megtöltése naponként hány litert vesz igénybe, és mennyi szesz fordittatott kezdetben a szénpor megnedvesitésére. E két összeg együttvéve adja megközelitőleg minden egyes tartálynak a szesztartalmát. (Végr. ut. 24. §. 3. pontja.)

4. Az alkoholtartalom megállapitása.

Az alkoholtartalom *minden egyes* tartályra nézve a 100 foku szeszmérővel az előirt módon, és pedig a szesz mennyiségének

[1]) A Matievič-féle hordómérőnek a jövedéki ellenőrzésnél való használata az 1889. évi 363. sz. körrendeleten (P. K. 5. sz.) alapul. Az e körrendelettel kiadott leirás és a hordómérő használatára vonatkozó utasitás e rész 20. sz. mellékleteként van felvéve.

megállapitása után, állapitandó meg. Az úgynevezett átlagos próbák alapján való megállapitás nincsen megengedve.

A próbavételnél követendő eljárás tekintetében a végrehajtási utasitás 22. §-ának I 4. pontjában (l. a 155. oldalon) foglalt határozmányok érvényesek.

Az alkoholtartalom megállapitásánál a legnagyobb gondossággal kötelesek a pénzügyi közegek eljárni, és e megállapitásnál csak szabályszerű, üvegből készült kémpoharak és a *saját* hivatalos szeszmérőjük használandó. (Végr. ut. 24. §. 4 pontja.)

5. Jegyzőkönyv.

Minden készletfelvételről a végrehajtási utasitáshoz mellékelt (l. e. résznek 21. sz. mellékletében) 33. számu mintának megfelelő alakban, 2 példányban, jegyzőkönyv veendő fel, melynek egyes hasábjai pontosan kitöltendők. A fél által is aláirandó jegyzőkönyvnek egyik példánya a fogyasztási adóról vezetett számadáshoz mellékelendő és avval együtt megőrzendő.

A jegyzőkönyv másik példányának végén másolatilag kitüntetendő a fogyasztási adóról vezetett számadás lezárása akként, hogy e zárlatból a felszámitott raktári- és esetleg finomitási apadás is hivehető legyen, s a jegyzőkönyvnek ez a példánya az illető havi bejelentési lajstrommal együtt, a pénzügyigazgatóság utján a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához beküldendő.

Feltünő nagy hiányok esetében a be nem jelentett elszállitás gyanuja alapján megfelelő nyomozások eszközlendők. (Végr. ut. 24. §. 5. pontja.)

6. Hiányok és többletek.[1])

A fennebbi módon megállapitott *tényleges* alkoholkészlet a fogyasztási adóról vezetett számadás zárlata (a végrehajtási utasitás 23. §-ának *A*. 5. pontja (l. a 176. oldalon) szerint mutatkozó *számszerinti* készlettel összehasonlittatik.

Ha a számszerinti készlet nagyobb mint a tényleges készlet, a különbözet a hiányt képezi; ha ellenben a számszerinti készlet kisebb, mint a tényleges készlet, a különbözet a többletet képezi.

A hiányoknak vagy többleteknek ekként történt megállapitása után meghatároztatik, hogy azok a közvetlenül megelőző készletfelvétel óta — a fenmaradt számszerinti készlettel együtt — bevételbe helyezett alkoholmennyiségek hány százalékát teszik ki. Ezek

---

[1]) Az alkoholnak az üzleti helyiségekből való mindennemű szabályellenes, illetőleg bejelentetlen elszállitása a szeszadótörvény 90. §-a szerint büntetendő jövedéki kihágás tényálladékát képezi, és ennélfogva a vállalkozónak nincsen megengedve az, hogy a szeszkészletekben levő többletet részben vagy egészben előleges bejelentés nélkül az üzleti helyiségekből elszállithassa.

az alkoholmennyiségek a fogyasztási adóról vezetett számadás alapján állapitandók meg.

Ha a hiány a közvetlenül megelőző készletfelvétel óta az átvitt számszerinti készlettel együtt bevételbe helyezett alkoholmennyiségek 5%-át meghaladja, ez esetben a hiányból a megengedett legnagyobb apadás (termelési és raktári apadás, esetleg finomitási apadás is) levonandó. Az ekként még fenmaradó hiány után, a mennyiben valamely előreláthatlan és elhárithatlan esemény (2. pont, l. a 180. oldalon) fenn nem forgott, a vállalkozó a megfelelő fogyasztási adót, a hiány megállapitásától számitandó három nap alatt, különbeni végrehajtás terhe alatt befizetni köteles. Megengedtetik, hogy a hiány a fogyasztási adónak nagyobbik vagy kisebbik tétele szerint adóztassék meg, a mennyiben a kisebbik adótétel alá eső alkoholmennyiség egyáltalán még rendelkezésre áll.[1])

A megállapitott hiány után járó fogyasztási adóról a vállalkozó a végrehajtási utasitáshoz 34. sz. a. csatolt minta (l. e résznek 22. sz. mellékletét) szerint szerkesztendő hivatalos lelettel értesittetik.

A vállalkozó vagy helyettese, valamint a pénzügyi közegek által aláirandó eme hivatalos lelet a bejelentési lajstromba történt bevezetés után azonnal elküldendő ahhoz a hivatalhoz, melyhez a vállalat a fogyasztási adó befizetésére nézve utalva van.

Ha az esedékes adó legkésőbben a hivatalos lelet felvételétől számitott 3 nap alatt ki nem egyenlittetik, az illető hivatal erről a pénzügyigazgatósághoz haladék nélkül jelentést tenni és utóbbi e hátraléknak végrehajtás útján való behajtása iránt a kellő lépéseket megtenni tartozik.

Az ilyen befizetések elkönyvelése ép úgy történik, mint az adóköteles elszállitásnál, csak hogy a fizetési bárcza hátlapján megjegyzendő, hogy a fizetés hivatalos lelet alapján történt.

Az engedélyezett legnagyobb apadás levonása után megadóztatandó hiány a fogyasztási adóról vezetett számadás kiadási füzetében (a 4., 5. és 6. hasábban) azon adótétel mellett, melylyel megadóztatva lett, kiadásba helyeztetik és ugyanazon számadás bevételi füzetében mint megadóztatandó hiány előjegyeztetik.

Ha ellenben a megállapitott hiány 5%-ot tesz ki, vagy ennél kisebb: ez esetben az nem adóztatandó meg azonnal, hanem mint az összleszámolásnál compensálható hiány előjegyeztetik.

Az 5%-ot kitevő vagy ennél kisebb hiányokból is az engedélyezett legnagyobb apadás előbb levonandó, és csak az ez után még esetleg fenmaradó rész helyezendő a fogyasztási adóról vezetett számadás kiadási füzetének 8., illetőleg 9. hasábjában, és pedig tekintettel arra, hogy az összleszámolás csak a termelési időszak végén ejtetik meg, mindig a fogyasztási adónak nagyobbik tétele

---

[1]) A hiányok után a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végr. ut. (l. e gyüjtemény VIII. részében) 2. §. II. 5. pontja értelmében a szeszadóval egyidejűleg a szeszadópótlék is fizetendő.

alatt kiadásba. Egyuttal ez a hiány, mint az összleszámolásnál compensálható hiány, a bevételi füzetben előjegyzendő.

Ha a hiány az engedélyezett legnagyobb apadással egyenlő vagy ennél kisebb, úgy annak minden további elszámolása elesik.

Ha a megállapitott tényleges készletnek a számszerinti készlettel való összehasonlitásánál többlet találtatik: ez a többlet, tekintet nélkül arra, hogy a közvetlenül megelőző készletfelvétel óta — az átvitt számszerinti készlettel együtt — bevételbe helyezett alkoholmennyiségek 5%-át meghaladja-e vagy sem, a fogyasztási adóról vezetett számadás bevételi füzetében, és pedig szeszfőzdéknél a számadás bevételi füzetének 6. hasábjában, szabadraktáraknál pedig az 5., illetőleg 6. hasábban, tehát mindig a nagyobbik adótétel mellett, bevételbe helyezendő.

Egyuttal ez a többlet, ha 5%-ot meghalad, mint *nem* compensálható, ha ellenben 5%-ot tesz ki, vagy ennél csekélyebb, mint compensálható többlet a számadás bevételi füzetében előjegyzendő.

Többletek megállapitása esetében az engedélyezett legnagyobb apadás egészen figyelmen kivül marad. (Végr. ut. 24. §. 6. pontja.)

7. Apadások.

Az apadások nem helyeztetnek úgy, mint eddig, az engedélyezett legnagyobb mérvvel még a számadás lezárása előtt kiadásba, hanem — miként már a fentebbiekben jeleztetett — csak a hiánynyal való összehasonlitás után és csakis akkor vétetnek egész menynyiségükben számitásba, ha kisebbek vagy legfeljebb oly nagyok, mint a hiány. Ellenben, ha az apadások nagyobbak, mint a hiány, ez esetben csak a hiánynak megfelelő alkoholmennyiség vétetik apadásként számitásba.

Az egyes készletfelvételek alkalmával apadásként számitásba veendő hiányok mindig abban az arányban számitandók a fogyasztási adó nagyobbik és kisebbik tétele alá eső alkoholmennyiségbe, a mely arányban a készletek felvétele idejében azok az alkoholmennyiségek, melyek az utolsó készletfelvétel óta a nagyobbik és kisebbik adótétel mellett elszállittattak, egymáshoz állanak.

Ha például k a 90 filléres és n az 1 korona 10 filléres adótétel alkalmazása mellett elszállitott alkoholmennyiséget, a pedig az apadásként számitásba veendő hiányt jelenti, ebből a k-ra eső alkoholmennyiség a következő arányszámitás utján:

$$x : k = a : (k + n),$$

és az n-re eső mennyiség egyszerű kivonás útján $(a - x)$ találtatik meg.

Kivételnek csak akkor van helye, ha az utolsó készletfelvétel óta kiadás nem fordult elő. Ebben az esetben az apadás abban az arányban osztandó fel, mely arányban az utolsó készletfelvétel óta a kisebbik és nagyobbik adótétel mellett bevételezett alkohol-

mennyiségek a készletfelvétel idejében egymáshoz állanak. (Végr. ut. 24. §. 7. pontja.)

8. Összleszámolás.

A termelési időszak lezártául[1]) augusztus havának második felében történő készletfelvételkor az 5 százalékot meg nem haladó compensálható hiányok összege az 5 százalékot meg nem haladó compensálható többletek összegéből kivonatik.

Ha a hiányok összege nagyobb, mint a többletek összege, a különbözet után a vállalkozó a fogyasztási adót a végleszámolás időpontjától számitott 3 nap alatt végrehajtás terhe mellett befizetni köteles. A kisebbik adótételbe való beszámitás tekintetében az e szakasz 6. pontjában (l. a 183. oldalon) foglalt rendelkezések érvényesek.

Minden más esetben további leszámolás nem szükséges.

Az összleszámolásnak miként való megejtését a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 26. és 28. számú mintákban foglalt példa tünteti fel.

A szeszfőzdére vonatkozó számadás bevételi füzetében feltüntetett összleszámolás 4. hasábja a kisebbik adótétel mellett elszállitott összes alkoholmennyiséget, az ezen adótétel mellett megadóztatott hiányokkal és az ezen adótétel mellett elszámolt apadásokkal együtt, tartalmazza. E hasáb végösszegének a szeszfőzde kontingensével való összehasonlitása útján ennélfogva közvetlenül megállapitható, hogy az illető szeszfőzdében a kisebbik adótétel mellett termelhető alkoholból maradt-e s milyen mennyiség rendelkezésre. (Végr. ut. 24. §. 8. pontja.)

69. §.

A szesz tartására rendelt szabadraktárakra vonatkozó közelebbi határozmányok, valamint a szesznek adómentes felhasználására vonatkozó határozmányok rendelet útján fognak közzététetni.

I. Szabad magánraktárak.

1. Az engedély megadására vonatkozó feltételek.

a) Szesz tartására rendelt szabadraktár felállitására, a visszavonás fentartása mellett a pénzügyminister csak olyan törvény-

[1]) A vállalkozó személyében a termelési időszak alatt esetleg bekövetkező változás nem képez oly körülményt, mely miatt a fogyasztási adóról vezetett számadás folytonossága megszakitandó, illetőleg megszakitható volna. Ezért a vállalkozó személyében bekövetkezett ilyen változás esetében is az 5%-ot meg nem haladó hiányokra és többletekre nézve az összleszámolás a szeszfőzde üzleti időszakának végén teljesitendő, és az összleszámolás eredményéhez képest esetleg fizetendő adó azt a személyt terheli, ki ezen adó esedékességének idejében a szeszfőzde vállalkozója. (1902. évi 43.488. szám.)

székileg bejegyzett kereskedőknek ad engedélyt, a kiknek évi szeszforgalma (a bevétel és kiadás) legalább 2.000 hektoliterre rúg, a kik továbbá a pénzügyi hatóság bizalmát birják és sem csőd alatt nem állanak, sem csempészet vagy pénzügyi kihágás avagy nyereségvágyból eredő bűntett miatt büntetve nem voltak, s vagy maguk a szabadraktár székhelyén laknak, vagy ott lakó alkalmas helyettest állitanak.[1])

b) A jövedéki felügyelet folytán felmerülő költséget a szabad magánraktár vállalkozója az államkincstárnak megtériteni tartozik.

c) A szabadraktár vállalkozója köteles a kincstárral szemben elvállalt kötelezettségei biztositására a vállalat terjedelméhez mérten a szeszadó hitelezésére előirt módon még a szabadraktári üzlet megkezdése előtt megfelelő biztositékot nyujtani, mely szükség esetén fel is emelhető.[2])

E biztositék mérve meg kell, hogy feleljen a fogyasztási adó teljes összegének, mely a rendes raktári készlet, vagyis azon alkoholmennyiség után járna, mely a szabadraktárban ugyanazon időben rendszerint betározva van.[3])

A fogyasztási adó hitelezéseért külön biztositék nyujtandó.

d) Szabad magánraktárak gyanánt csak olyan épületek és zárt helyiségek használhatók, melyek a pénzügyigazgatóság által e czélra alkalmasaknak találtatnak, és melyekben a szesz más árúktól s különösen a már megadóztatott szesztől is teljesen elkülönitve raktározható.

A raktári helyiségeknek bármilyen változtatása csak előleges bejelentés és a pénzügyigazgatóság jóváhagyása alapján eszközölhető.

A raktári helyiségeken hivatalos ellenzár rendszerint nem alkalmaztatik.

e) Szesz tartására rendelt szabad magánraktár felállitása rendszerint csak vámhivatal vagy adóhivatal székhelyén engedtetik meg. (Végr. ut. 25. §. I. 1. pontja.)

2. Az engedély iránti kérvény.

A szabad magánraktár felállithatása iránt a pénzügyigazgatósághoz benyujtandó kérvényhez a raktárhelyiségek és ezeknek

---

[1]) A bizonyitványokat arról, hogy folyamodó bejegyzett czég, csőd alatt nem áll, csempészet vagy pénzügyi kihágás miatt büntetve nem volt, folyamodó tartozik benyujtani.

[2]) A biztositási okirat az 1900. évi P. K. 11. számában megjelent 108.231/1899. sz. körrendelethez csatolt 4., 5. vagy 6. sz. minta szerint állitandó ki.

[3]) A biztositék mérve a legalább 300 hektoliterrel számitandó állandó raktári készlet után a fogyasztási adónak nagyobbik tétele szerint járó szeszadón felül még ezen mennyiség után járó szeszadópótlék összegét is kell, hogy fedezze, tehát legalább 36,000 korona összegben nyujtandó. (A szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végr. ut. 2. §. II. 5. pont utolsó bekezdése. — Lásd e gyüjtemény VIII. részében.)

kifelé való összeköttetéseinek pontos leirása a tervrajzzal együtt csatolandó.

A kérvényben továbbá a raktárüzletnek megközelitő évi forgalma, a rendes raktári készlet nagysága, a biztosíték nyujtásának módja és az a személy is megjelölendő, a ki a pénzügyi közegek ellenőrzései alkalmával a szükséges felvilágositást megadni köteles. (Végr. ut. 25. §. I. 2. pontja.)

3. A kérvény elintézése.

A benyujtott kérvény folytán a pénzügyigazgatóság az épületeket és a leirt raktárhelyiségeket megvizsgáltatja, mely vizsgálat eredményéről két példányban jegyzőkönyv veendő fel. E jegyzőkönyv egyik példánya, hivatalos igazolással ellátva, a vállalkozónak saját fedezetére visszaadatik, mig a másik példány a pénzügyigazgatóság őrizetében marad.

Az engedélyben meghatároztatik az is, hogy a jövedéki felügyelet folytán felmerülő költségek fejében a vállalkozó a kincstárnak köteles leend-e, és mily összeget megtériteni. (Végr. ut. 25. §. I. 3. pontja.)

4. Különös határozmányok.

a) Minden szabad magánraktárban a végrehajtási utasitás 14. §-ában (l. a 121. oldalon) meghatározott berendezésnek megfelelő 100 foku szeszmérőnek, egy Réaumur-féle hőmérőnek és egy mértékhitelesitett mérőedénynek (1, 10, 20 vagy 50 literes mérőedénynek), továbbá a szeszszel telt hordók megmérésére alkalmas, szabályszerüleg hitelesitett mérlegnek és hitelesitett vassúlymérőknek, valamint a hordók gyors töltésére szükséges eszközöknek kell lenni, melyek a pénzügyi közegeknek kivánságára mindenkor rendelkezésre bocsátandók.

b) A szesz tartására rendelt minden szabad magánraktár jövedéki felügyelet alatt áll. Ennélfogva a vállalkozó köteles a megejtendő szemléknél és vizsgálatoknál a pénzügyi közegeknek minden felvilágositást és igazolást, mely a jövedéki ellenőrzés czéljaira szükséges, megadni és hivatalos eljárásukban maga vagy szolgaszemélyzete által, kivánatra, a szükséges segédmunkát szolgáltatni, és magát mindazon rendelkezéseknek alávetni, melyeket a pénzügyi hatóság a jövedék érdekében szükségeseknek talál.

c) A raktárhelyiségeket csak a nappali órákban, vagyis április hó 1-jétől október hó végéig reggeli 6 órától esti 7 óráig, és november hó 1-jétől márczius hó végéig reggeli 7 órától esti 5 óráig szabad nyitva tartani. Ettől eltérést szükség esetén a pénzügyigazgatóság engedélyezhet.

d) A szabadraktárak vállalkozói a fizetési- és hitelezési bárczákat, mihelyt azok kimerittettek, illetőleg mihelyt érvényük lejárt, a pénzügyi közegek kivánatára azoknak elismervény ellenében átadni kötelesek. Szabadságukban áll azonban a bárczák adatainak

esetleges feljegyzésökkel való összhangzását, valamint a bárczáknak bevonását a pénzügyi közegek által a most emlitett feljegyzésen igazoltatni.

A pénzügyi közegek ezeket a bárczákat mindig bevonni és a bejelentési lajstromhoz csatolni tartoznak.

e) A szesznek a szabadraktárba való beszállitása, a szesznek elszállitása, a készletek felvétele, végre a fogyasztási adó fizetése vagy hitelezése tekintetében a szeszadótörvénynek, valamint a végr. utasitásnak vonatkozó határozmányai érvényesek.

A szabad magánraktár vállalkozója felelősségének terjedelmét úgy a fogyasztási adóra, mint a pénzügyi kihágások esetében alkalmazandó pénzbüntetésekre nézve is, a szeszadótörvény (13., 14. és 79. §-a) határozza meg.

Az előreláthatlan és elhárithatlan esemény folytán (a törvény 68. §-a) megsemmisült szesz leirása esetében a leirás mindig a nagyobbik adótétel alá eső alkoholmennyiségből eszközlendő, a mennyiben a fogyasztási adóról vezetett számadás szerint olyan szesz a szabadraktárban készletben van. (Végr. ut. 25. §. I. 4. pontja.)

5. A szabad magánraktár tartása iránti engedély megszünése.

A szabad magánraktár tartása iránti engedély érvénye megszünik:

a) az engedélyről való önkéntes lemondás vagy a raktártulajdonos elhalálozása folytán;

b) az adott engedély visszavonása által, melynek különösen akkor kell bekövetkeznie, ha a szabad magánraktár vállalkozója elvállalt kötelezettségeinek nem felel meg, vagy valamelyike azon feltételeknek, melyek mellett az engedély kiadatott, megszünik.

Mindazokban az esetekben, midőn az ily szabadraktár megszünik, az annak felügyeletével megbizott hivatal tartozik a szesz összes készletét megállapitani, és a vállalkozó köteles a megállapitott alkoholmennyiségek után járó fogyasztási adót lefizetni, vagy a mennyiben a biztositék elegendő, az engedélyezett adóhitelt igénybe venni, vagy a szeszt a vámvonalon át kivinni, vagy azt fogyasztási adóval terhelten a magyar korona országainak területén levő más szeszszabadraktárba átutalni, vagy más adómentes czélra forditani.

Azok az alkoholmennyiségek, melyek megadóztattak, vagy a melyekre nézve az adó hitelezése igénybe vétetett, a vállalkozó szabad rendelkezésére hagyatnak. (Végr. ut. 25. §. I. 5. pontja.)

II. Szabad közraktárak.

1. Szesz tartására rendelt szabad közraktárul minden közraktárház elfogadható.

Erre felhatalmazást a közraktári vállalat kérése folytán a pénzügyminister ad.

A felhatalmazás iránti kérvény a pénzügyigazgatósághoz nyujtandó be, és a kérvényhez a raktárhelyiségeknek, melyekbe a szesz betároztatni fog, valamint azok kifelé való összeköttetéseinek pontos leirása a tervrajzzal együtt melléklendő.

E kérvényben az a személy is megnevezendő, a ki a pénzügyi közegek ellenőrzése alkalmával felvilágositás- és útbaigazitással fog szolgálni.

A raktárhelyiségekben való minden változtatás is, melynek helybenhagyása fentartatik, a pénzügyigazgatóságnak előzetesen bejelentendő.

2. A közraktárházakban az olyan szesz, melyet fogyasztási adó terhel, minden más árúktól, legyenek azok vám- vagy fogyasztási adókötelesek vagy sem, elkülönitve raktározandó, és e czélra csak olyan zárt helyiségek használhatók, melyek a pénzügyigazgatóság által erre alkalmasaknak találtatnak.

3. A szesz tartására rendelt szabad közraktári vállalat felelősségének terjedelmét úgy a szeszadóra, mint a pénzügyi kihágások esetében alkalmazandó pénzbüntetésekre nézve is, a törvény 13., 14. és 79. §-ai határozzák meg.

4. Az ellenőrzési eszközök beszerzésére, szesznek a szabadraktárba való beszállitására, a szesznek elszállitására, a készletek felvételére, végre a fogyasztási adó fizetésére vagy hitelezésére nézve a jelen szakasz I. 4. pontjában (l. a 188. oldalon) foglalt rendelkezések érvényesek.

Abban az esetben, ha a közraktárház vállalkozójának kivánatára a raktárhelyiségek hivatalos ellenzárlat alatt tartatnak, és a beraktározások a raktárkönyvbe egyenkint bevezettetnek, megengedtetik, hogy az egyes hordóknál, a melyekben a közraktárházba szesz hozatott, ha változatlanul és sértetlen hivatalos zárral ellátva találtatnak, a kiraktározáskor, ha azokra nézve ugyanaz az alkoholmennyiség jelentetik be, mely a betározásnál megállapitva lett, a mennyiség és alkoholtartalom megállapitására próbamérésekkel is meg lehessen elégedni, feltéve, hogy a próbaméréseknél nehézmény nem merül fel. (Végr. ut. 25. §. II. pontja.)

NEGYEDIK FEJEZET.

Az égetett szeszes folyadékok finomitásáról és nemesitéséről.

70. §.

A ki égetett szeszes folyadékot lepárolás útján tisztitani, vagy égetett szeszes folyadékból alkoholtartalmú

italokat lepárolás utján késziteni szándékozik: tartozik legkésőbb 4 héttel az üzlet megnyitása előtt az üzleti helyiség leirását és a műeszközök jegyzékét, az üzletvezető megnevezése mellett, a 49. §. I. pontjában megszabott módon a pénzügyigazgatóságnál benyujtani. Ha a vállalkozó erre a czélra oly szeszt szerez be, a melyet fogyasztási adó nem terhel: ennek a szesznek a százfokú szeszmérő szerint legalább 30 fokúnak kell lennie.[1] [2]

Ha a vállalkozó üzlete czéljaira valamely a magyar korona országainak területén levő szeszfőzdéből vagy szesz-szabadraktárból olyan égetett szeszes folyadékot kíván beszerezni, a mely után a fogyasztási adó még nem fizettetett meg, köteles az iránt folyamodni, hogy szeszfinomitója szesz-szabadraktárrá nyilvánittassék.

Az a körülmény, hogy a szeszfinomitó valamely szeszfőzdével helyi összeköttetésben áll, nem szolgálhat akadályul az ellen, hogy a szeszfinomitó szabadraktárrá nyilvánittassék s csak az kivántatik meg, hogy a 72. §-ban meghatározott követelmények teljesittessenek. Ebben az esetben azonban a számadás a fogyasztási adóról (66. és 67. §§.) külön vezetendő a szeszfőzdére nézve és külön a szabadraktárra nézve.

A szabadraktárrá nyilvánitandó szeszfinomitóról benyujtandó leirásban az égetett szeszes folyadékok tartására rendelt helyiségek és tartályok, valamint az utóbbiaknak ürmérete is bejelentendő.

A pénzügyigazgatóság a lelet felvételét és a műeszközök hivatalos megjelölését elrendeli.

A lelet felvétele azokban az iparvállalatokban, a melyek égetett szeszes folyadékokat fogyasztási adóval terhelten szereznek meg, kiterjed a szeszes folyadékok tartására rendelt raktárhelységekre és tartályokra, valamint az utóbbiak ürméretének megállapitására is.

Az üzleti helyiség leirásának és a műeszközök jegy-

---

[1]) Ide tartoznak azok a vállalatok is, melyekben a borókamagvak zúzott állapotban szeszszel keverve és áztatva, de *előzetes erjedés nélkül* kerülnek lepárolás alá (1899. évi 93.083. szám.) (Lásd a 60. oldalon levő 2. jegyzetet)

[2]) Égetett szeszes italoknak hideg úton (lepárolás nélkül) való készitése ilyen bejelentési kötelezettség alá nem esik és pénzügyhatósági engedélyhez kötve nincsen. (1902. évi 65.845. sz.)

zékének egyik példánya megvizsgálás után a hivatalos pecsét ráillesztése és a benyujtás idejének feljegyzése mellett a vállalkozónak azzal a kötelezettséggel adatik vissza, hogy azt az üzleti helyiségben egy arra rendelt és a pénzügyi közegeknek is könnyen hozzáférhető tartályban megőrizze.

A vállalkozó minden változásról, mely az iparvállalat állapotában vagy a szolgálati személyzetben történik, melynek bejelentésére kötelezve van (21. és 49. §§.), az iparvállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közegnél jelentést tenni tartozik.

A ki szeszt fogyasztási adóval terhelten a magyar korona országainak területén levő szeszfőzdékből vagy szeszszabadraktárakból oly célból kiván beszerezni, hogy azt lepárolás utján finomitsa, annak a pénzügyigazgatósághoz kell folyamodnia az iránt, hogy szeszfinomitója szabadraktárrá nyilvánittassék.[1])

A szeszfinomitónak szabadraktárrá leendő nyilvánitása iránt a pénzügyminister a kereskedelmi és iparkamara meghallgatása után a visszavonás fentartásával csak olyan iparűzőknek ad engedélyt, a kik egy évi termelési időszak alatt legalább is 3000 hektoliter alkoholt finomitanak.

Az engedély többi föltételeire, nevezetesen a fogyasztási adó biztositására[2]) és a jövedéki felügyelet költségeire vonatkozólag a szabad magánraktárak iránt a végrehajtási utasitás 25. §-ában foglalt határozmányok érvényesek, a mennyiben az alábbi határozmányok másként nem rendelkeznek. (Végr. ut. 26. §. bevezetése.)

a) A helyiségek és műeszközök.

A szabadraktárrá nyilvánitandó szeszfinomitó helyiségei és terei, melyekhez az udvartér is számitandó, csak akkor tekinthetők szabadraktári célokra alkalmasoknak, ha azok olyan helyiségektől, melyek már megadóztatott szesz tartására rendelvék, tehát különösen a már megadóztatott szesz elárusitására szánt helyiségektől és a likőrgyártól teljesen el vannak különitve; ennélfogva az utóbb emlitett helyiségek és azok, melyek a szabadraktár számára vannak

---

[1]) E szerint tehát csak abban az esetben szükséges a szeszfinomitót szabadraktárrá nyilvánitani, ha a vállalkozó olyan szeszt is kiván beszerezni, mely után még az adó meg nem fizettetett.

Ebből következik, hogy mindazokban az esetekben, midőn a fogyasztási adó alá eső szeszfőzde vállalkozója csak a szeszfinomitójával helyi összeköttetésben levő szeszfőzdéjében termelt szeszt kivánja finomitani, a szeszfinomitónak szabadraktárrá való nyilvánitása nem szükséges. A finomitásra került szesz után a finomitási apadás ez esetben is jár.

[2]) A biztositási okirat az 1900. évi P. K. 11. számában megjelent 108.231/1899. sz. körrendelethez csatolt 1., 2. vagy 3. sz. minta szerint állitandó ki.

kijelölve, egymással sem ajtók vagy ablakok, sem csatornák vagy csövek által, sem bármely más módon összeköttetésben nem állhatnak és közös udvarral sem birhatnak.

A szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóhoz tartozó helyiségek ép úgy elkülönitendők azoktól a helyiségektől is, melyek adómentesen beszerzett szesz denaturálására, illetőleg a már denaturált szesz raktározására szolgálnak.

A szesz tartására bejelentett helyiségek és tartályok megvizsgálásánál a tartályok ürtartalma, ha azok nincsenek hivatalosan hitelesitve, vizbeöntés útján állapitandó meg és erről két példányban jegyzőkönyv veendő fel, mely a vállalkozó vagy helyettese által is aláirandó.

Nagy szesztartányoknál, melyek szabályos alakkal birnak, az ürtartalom vizbeöntés helyett köbszámitás útján állapitható meg. E művelet azonban egy műszakilag képzett közeg közreműködésével végzendő.

A szesz felvételére szolgáló tartályok megszámozandók, és azoknak ürtartalma olajfestékkel vagy magukon a tartályokon, vagy azoknak közelében egy kis táblán olvashatóan kitüntetendő. E jelzés sértetlenül megőrzendő.

A szesztartányok, medenczék stb. látüveggel és mérczével vagy egyéb olyan szerkezettel látandók el, melyek segélyével az illető tartályok tartalma akkor is könnyen megállapitható legyen, a mikor azok csak részben vannak megtöltve. E berendezések hivatalosan megvizsgálandók és netaláni megváltoztatás ellen megfelelően biztositandók.

A tartányok különböző magasságokban csapokkal látandók el avégből, hogy azokból próbákat lehessen venni. (Végr. ut. 26. §. *a)* pontja.)

b) Hivatalos ellenzár.

Ha a szabadraktárnak nyilvánitott szeszfinomitó gyárba már megadóztatott szesz is hozatik be, az ilyen szesz hivatalos ellenzárlat alá helyezendő.

Az ilyen szesz csakis pénzügyi közegek közbenjárása mellett vehető ki a raktári helyiségekből és helyezhető azokba a megtörtént finomitás után ismét vissza.

Az adózatlanul beszerzett szesz rendszerint nem vétetik hivatalos ellenzár alá.

A már megadóztatott szesz beszerzéséről és elszállitásáról külön feljegyzés vezetendő és erre nézve a végrehajtási utasitás 22., 23. és 24. §-ai nem nyernek alkalmazást. (Végr. ut. 26. §. *b)* pontja.)

c) Finomitási apadás.

A fogyasztási adóval terhelt szesznek lepárolás útján való finomitásánál, legnagyobb apadás gyanánt az üzem kezdete óta,

illetőleg az utolsó készletfelvétel óta a számlakönyv adatai szerint lepárolás útján tényleg finomitott alkoholmennyiségnek 1 1/2 százaléka engedélyeztetik.

A finomitási apadás azonban soha sem számitható nagyobb alkoholmennyiség után, mint a mennyi a szeszfőzdében termeltetett, illetőleg a szabadraktárban bevételeztetett.[1])

A finomitási apadás felszámithatása ahhoz a további feltételhez van kötve, hogy a vállalatban a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 35. számú minta szerint berendezendő és mindenik szeszfinomitó készülékre nézve külön vezetendő számlakönyv szigorú pontossággal vezettessék.[2])

E számlakönyvbe a vállalkozó vagy annak helyettese legott a szeszfinomitó készülék üzembe helyezése után, a szeszfinomitó készülék üzembe helyezésének napját és óráját, valamint az abba átvitt szesz mennyiségét és alkoholtartalmát, végre minden egyes lepárolás után azonnal a befejezés napját és óráját bevezetni köteles.

Az e számlakönyvhöz szükséges nyomtatványok lapszámozott és hitelesitett füzetekben, melyeknek zsinege hivatalos pecsét alatt áll, az előállitási költségek megtéritése mellett a pénzügyigazgatóság által megnevezett hivatalnál szerzendők be. E hivatal a füzeten az azt beszerző szeszfinomitó gyár megnevezését és székhelyét a kiszolgáltatás előtt kitenni tartozik.

A termelési időszak végén a számlakönyv az illetékes pénzügyigazgatóság utján a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához beküldendő. (Végr. ut. 26. §. *c*) pontja.)

d) *A készletfelvétel.*

A készletek felvétele és az apadások felszámitása tekintetében a törvény 68. §-ában, valamint a végrehajtási utasitás 24. §-ában foglalt határozmányok érvényesek, csakhogy a raktári apadáson kivül még a finomitási apadás is számitásba veendő.

A készletek könnyebb felvétele céljából vállalkozó üzletét akként köteles berendezni, hogy a készletek hivatalos felvétele a meghatározott napon könnyen eszközölhető legyen. Különösen köteles arról gondoskodni, hogy a meglevő szesznek mennyisége könnyen megállapitható legyen.

Köteles egyszersmind a készletek felvételének napján az illető pénzügyi közegnek a készletekről a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 32. számu minta szerint szerkesztendő nyilatkozatot átadni, a

[1]) A finomitási apadás a másodizben finomitott alkoholmennyiségek után is számitandó, a mennyiben ez által a finomitási apadás nem számittatik nagyobb alkoholmennyiség után, mint a mennyi a szeszfőzdében termeltetett, illetve a szabadraktárban bevételeztetett. (1901. évi 86.725. sz. körr.)

[2]) Ha csak egy esetben is megállapittatik az, hogy a számlakönyvbe oly szeszmennyiség vezettetett be, mely tényleg nem finomittatott, a finomitási apadás felszámitása az illető készletfelvételi időszak egész tartamára megtagadandó. 1901. évi 86.725. sz. körr.)

melynek alapján azután a készletek felvétele foganatba vétetik. (Végr. ut. 26. §. d) pontja.)

e) A kozmaolajok.

A finomitásnál nyert és gyüjtött kozmaolajok mennyisége a készletfelvétel alkalmával ép ugy állapitandó meg, mint a szesz mennyisége, és a készletbe bevonandó. — Az a körülmény, hogy a kozmaolajoknál azok mennyisége szorozva a foktartalommal nem alkohol-hektoliterfokokat, hanem a kozmaolajnak csak literjeit, alkohol-hektoliterfokokban kifejezve, eredményezi, figyelmen kivül marad.

Ha a kozmaolaj a szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóban vagy olyan szeszfőzdében, mely egyszersmind fogyasztási adóval terhelt szeszt lepárolás utján finomit, gyüjtve lesz: a kozmaolaj csakis hivatalos ellenőrzés mellett használható fel további czélokra, illetőleg csak hivatalos ellenőrzés mellett szállitható el a vállalatból.

Kozmaolaj gyanánt azonban soha sem kerülhet nagyobb mennyiség az alább meghatározott mód szerint hivatalos kezelésre, mint a finomitott alkoholmennyiségnek 1/4 százaléka.

Méltánylást érdemlő esetekben a pénzügyminister kivételt engedélyez.

A vállalkozó vagy annak helyettese a gyüjtött kozmaolajnak minden további felhasználását, illetőleg elszállitását, a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 36. számu minta szerint a vállalat ellenőrzésével megbizott pénzügyi közegnél bejelenteni köteles.

A pénzügyi közeg a bejelentés alapján a kozmaolaj mennyiségét és foktartalmát ugyanolyan módon, mint ez a szeszre nézve elrendelve van, megállapitja és ily módon hektoliterfokokban kifejezve megállapitja a kozmaolaj litermennyiségét.

Ha a kozmaolaj magában a vállalatban pl. gáz előállitására használtatik fel, ez esetben a pénzügyi közeg a mennyiség mellett annak a bejelentett czélra való felhasználását is ellenőrzi, a kozmaolajnak megállapitott és hektoliterfokokban kifejezett mennyiségét a fogyasztási adóról vezetett számadásban kiadásba helyezi, a bejelentés egyik példányát a félnek visszaadja, mig a másik példány a számadáshoz csatoltatik.

Ha azonban a gyüjtött kozmaolaj akár a vámvonalon át való kivitel czéljából, akár pedig ipari czélokra, — a mire nézve külön engedély nem kivántatik — az üzleti helyiségekből kiszállittatik, ez esetben tisztaságára nézve előbb hivatalosan megvizsgálandó.

A kozmaolajoknak alkoholtartalmuk tekintetében való megvizsgálásánál követendő eljárást a végrehajtási utasitáshoz tartozó *H.* függelékben (l. e résznek 23. sz. mellékletét) foglalt utasitás szabályozza. Az olyan kozmaolajok, melyek az ezen utasitásban meghatározott követelményeknek nem felelnek meg teljesen, nem

szállithatók el kozmaolajok gyanánt. Egyebekben a kozmaolajoknak további hivatalos kezelése a fent elrendelt módon történik. A tisztának talált kozmaolaj az elszállitás megtörténte után a vámvonalon át való kilépésnél, illetőleg a rendeltetési helyére való beérkezésnél további hivatalos ellenőrzés alá nem esik. (Végr. ut. 26. §. e) pontja.)

71. §.

Az égetett szeszes folyadékok finomitásának és nemesitésének bejelentése.

A ki a 70. §-ban meghatározott iparvállalatot gyakorolja, köteles legalább 24 órával a főzőkészülék üzletbe helyezése előtt az iparvállalat felügyeletével megbizott legközelebbi pénzügyi közegnek irásbelileg két példányban bejelenteni:

a) az üzletbe veendő főzőkészülék számát;

b) az üzlet kezdetének és befejezésének hónapját, napját és óráját;

c) abban az esetben, ha a fogyasztási adóval terhelt szesz vétetnék finomitás alá, valamint abban az esetben is, ha a szesz likörök vagy másnemű oly szeszes folyadékok készitésére fordittatnék, melyeknek alkaholtartalma a szeszmérővel meg nem állapitható: a szeszben foglalt alkohol mennyiségét és utóbbi esetben azokat az adatokat is, melyek a szesz után járó adó lefizetését, illetőleg hitelezését igazolják. Ilyen igazolás azonban nem kivántatik akkor, ha a szesz kivitelre való adómentes felhasználásának (4. §.) lehet helye.

A bejelentésnek egy egész havi időszakra kell kiterjedni.

A bejelentésnek az átnyujtás hivatalos igazolásával ellátott egyik példánya a vállalkozónak saját igazolására visszaadatik.

1. A törvény 71. §-a értelmében a vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közegnél benyujtandó havi bejelentések a végrehajtási utasitáshoz 37. sz. a. csatolt minta szerint szerkesztendők.

A szükséges nyomtatványok az előállitási költség megtéritése mellett az illető adóhivatalnál megszerezhetők.

Ha a szesz szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóban finomittatik, vagy ha a szesz finomitása és nemesitése a törvény 72.

§-ának második bekezdésében emlitett módon annak termelésével együttesen gyakoroltatik, ezekben az esetekben a bejelentésnek egyik példánya, a benyujás igazolásával ellátva, a számlakönyvhöz leendő csatolás végett a félnek visszaadatik, a másik példány pedig az illető hónak lezártával a bejelentési lajstromhoz csatoltatik és e körülmény e lajstrom »Jegyzet« hasábjában megemlittetik.

Ellenben ha másnemü oly vállalatról van szó, melyben a szesz lepárolás utján tisztittatik, vagy alkoholtartalmu italok lepárolás utján készittetnek· a bejelentésnek egyik példánya a benyujtás igazolásával ellátva a félnek visszaadatik, a másik példány pedig az ilyen vállalatok részére kiállitott szemleivhez csatoltatik. A szemleivek havonkint lezárandók és a pénzügyigazgatósághoz beküldendők.

2. Ha valamely vállalatban a szesznek lepárolás utján való finomitása vagy nemesitése egy hónapnál rövidebb időszakon át gyakoroltatik, ez esetben a bejelentés csak erre az időre terjedőleg teendő meg.

A havi bejelentésben kitett alkoholmennyiség felemelhető vagy leszállitható. Minden ilyen megváltoztatásról azonban a vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közegeknél idejekorán irásbeli jelentés teendő. (Végr. ut. 27. §. 1. 2. pontjai.)[1])

E bejelentéstől fölmentvék azok a gyógyszerárusok, a kik sem égetett szeszes folyadékok termelésével, sem ilyeneknek eladásával nem foglalkoznak, de csak abban az esetben, ha oly lepároló készülékeket használnak, melyek bejelentésére nem kötelezvék. (20. §.) vagy a melyeknek főzőkazánja 25 liternél nem nagyobb ürméretű. Mindazonáltal az ilyen gyógyszerárusok is jövedéki ellenőrzés alatt állanak.

Ezenkivül felhatalmaztatik a pénzügyminister, hogy nyilvános intézeteket és vegyészeti kisérleti állomásokat a saját céljaikra alkalmazott lepároló készülékek bejelentése alól felmenthessen.

Ama kötelezettség alól, mely szerint a már megadóztatott égetett szeszes folyadékok finomitása vagy lepárolás útján való másnemű nemesitése bejelentendő, a törvény 71. §-ának utlsó bekezdése alapján felmentetnek:

a) a nyilvános tanintézetek (egyetemek, főiskolák, gymnasiumok, reáliskolák stb.), a mennyiben azokban a szóban forgó műveletek csupán tudományos vagy közoktatási célokból történnek;

b) az *a)* pont alá nem sorolható ama vegykisérleti állomások

---

[1]) A finomitás iránti bejelenlésekre a szeszadótörvény 56. §-ának a bejelentett alkoholmennyiségben megengedett büntetésmentes különbözetekre vonatkozó határozmányok nem nyernek alkalmazást. (Lásd a 128. oldalon levő 1. jegyzetet.)

is, melyek égetett szeszes folyadékokat sem nem termelnek, sem nem árulnak, az égetett szeszes folyadékoknak csupán kisérleti vagy vizsgálati czélból történő lepárolására nézve.

Azt, hogy az említett kötelezettség alól más nyilvános intézetek és vegyészeti kisérleti állomások is felmenthetők-e és milyen feltételek alatt, esetről-esetre a pénzügyminister határozza meg. (Végr. ut. 27. §. 3. pontja.)

72. §.

Égetett szeszes folyadékok töményitéssel és nemesitéssel együttes termelésének tilalma és föltételes engedélyezése.

Azoknak a szeszfőzdei vállalkozóknak, a kik a termelési adót átalányozás vagy megváltás útján fizetik, a szesznek adómentes töményitése csak abban az esetben engedtetik meg, ha az e czélra használandó főzőkészülék [1]) olyan helyiségben van felállitva, mely a szeszfőzdének a czefre készitésére és kifőzésére rendelt helyiségeivel sem ajtók vagy ablakok, sem csatornák vagy csövek által, vagy bármely más módon összekötve nincs, és e mellett ha a töményitéskor (rektifikácziókor) a töményitendő égetett szeszes folyadék a százfokú szeszmérő szerint legalább 30 foknyi alkoholtartalommal bir.

A termelési adó alá eső oly szeszfőzdéknek azonban, a melyekben a termelt alkoholmennyiség szeszmérőgép jelzése alapján vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett állapittatik meg, az államkincstár biztositására szükséges feltételek és ellenőrzési intézkedések mellett megengedhető, hogy saját szesztermelvényüket a szeszmérőgéppel vagy gyüjtőedénynyel összekötött főzőkészülékükön adómentesen töményithessék.[2])

Azoknak a szeszfőzdéknek, melyekben a termelt alkoholmennyiség a tényleges termelvény alapján a szeszmérőgép jelzései szerint állapittatik meg, az égetett szeszes

---

[1]) Adómentes töményitésre nemcsak egy, hanem több főzőkészülék is használható; a törvényben meghatározott követelmények önként érthetően minden egyes főzőkészülékre pontosan teljesitendők. (1902. évi 37.122. sz.)

[2]) Az a követelmény, hogy a finomitandó égetett szeszes folyadék a százfokú szeszmérő szerint legalább 30 fok alkoholtartalommal birjon, ebben az esetben nem áll fenn, illetőleg nem nyer alkalmazást. (1902. évi 14.617. szám.)

folyadékoknak töményitése csak a következő feltételek mellett engedtetik meg:

1. a töményitő készülékhez tartozó csöveknek, melyek gőz- vagy folyadékok vezetésére rendelvék, külön festéssel kell ellátva lenniök;

2. a szeszfőzde erjedényei s főzőkészülékei és a töményitő készülék között közvetlen csőösszeköttetésnek nem szabad lenni;

3. a töményitő készülék töltésére csak olyan csővezetékek alkalmazhatók, a melyek szükség esetében biztos hivatalos zár alá helyezhetők, és melyekbe a közönséges czefre átbocsátásának megakadályozására átlyukasztott fémlap illesztendő be.

Ilyen csővezeték csak kettő lehet, melyek közül az egyik a szesznek a szesztartályból, vagy a nyers szesztartányból közvetlenül való bevezetésére, a másik pedig a viz bevezetésére szolgál. Ez esetben a szesztartály hivatalos zár alá helyezendő, a nyers szesztartány pedig hitelesitendő és megfelelő megjelöléssel látandó el.

A töményitő készülék kiüritésére szintén csak egyetlen, szükség esetében elzárható csővezetéknek szabad szolgálni;

4. a töményitő készüléknek az égetett szeszes folyadékok felvételére szolgáló tartálya (kazánja) hivatalos elzárásra alkalmas készülékkel látandó el, mely által ennek az edénynek a tartalmából próbák vétethessenek ki.

1. Minthogy az olyan szeszfőzdékben, a melyekben az alkoholmennyiség a tényleges termelvény alapján a szeszmérőgép jelzései szerint vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett állapittatik meg, a czefre-edények és a főzőkészülékek, valamint a finomitókészülék között közvetlen csőösszeköttetésnek nem szabad lenni, ennélfogva egyrészről a czefre-edényeknek és főzőkészülékeknek és másrészről a finomitó-készüléknek gőzzel való ellátására sem szabad közös gőzcsövet használni, hanem úgy amazoknak, mint emennek is külön, közvetlenül a gőzkazánból vezető gőzcsővel kell birnia.

2. Ha a finomitó-készülék egy erre rendelt külön tartályból láttatik el szeszszel, e tartály mindig hivatalos zár alá veendő. Ha

azonban a finomitó-készülék töltésére szolgáló cső közvetlenül a nyers szesz gyüjtésére rendelt, hitelesitett és hivatalosan megjelölt szesztartányból vezet, ez utóbbinak hivatalos zár alá helyezése mellőzhető abban az esetben, ha a vállalatnak összes nyers szeszkészlete ebben a tartányban tartatik.

Ha azonban több nyers szesztartány van alkalmazásban: az a tartány, mely a finomitó-készülékkel az annak megtöltésére szolgáló cső utján közvetlenül össze van kötve, hivatalos zár alá helyezendő és e mellett kell, hogy a többi tartányokat egymással összekötő csővezeték olyan berendezéssel birjon, hogy a finomitás alá kerülő összes szesz a hivatalos zár alá vett ezen tartányba (gyüjtőtartány) jusson.

3. Ha a termelési adó alá eső olyan szeszfőzde vállalkozója, melyben a termelt alkoholmennyiség szeszmérőgép jelzése alapján vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett állapittatik meg, saját szesztermelvényét a szeszmérőgéppel vagy gyüjtőedénynyel összekötött főzőkészüléken adómentesen finomitani kivánja, ez iránt annak az időnek a megjelölésével, melyben a finomitást gyakorolni szándékozik, valamint a finomitandó szeszmennyiség bemondása mellett az illetékes pénzügyigazgatóságnál esetről-esetre irásbelileg kérelmezni köteles.

A finomitás csakis hivatalos ellenőrzés mellett, és pedig rendszerint csak az adóköteles művelet befejezése után eszközölhető, és megszakitás nélkül végzendő.

A felügyeleti költségek megtéritése nem követeltetik.

Az engedélyezett finomitás megkezdése előtt az adóköteles művelettel termelt alkoholmennyiség szabályszerű módon (a törvény 60. §-a) megállapitandó. Ez után a finomitás ellenőrzésére kirendelt közeg a finomitandó szesz mennyiségét és alkoholtartalmát a végrehajtási utasitás 22. §-ának I. 3., 4. és 5. pontjaiban (l. a 153—158. oldalokon) előirt módon megállapitja, a megállapitás eredményét a szeszfőzési lajstromba bevezeti, a főzőkészülék megtöltését ellenőrzi és a finomitás befejezte után a főzőkészüléket legott ismét hivatalos zár alá helyezi.

A finomitás folyama alatt a főzőkészüléken való lepárolásra alkalmas anyagok, melyek a szeszfőzdében esetleg készletben vannak, hivatalos zár alá veendők.

A finomitás befejezte után a szeszmérőgép jelzése alapján, illetőleg a gyüjtőedény tartalmának tényleges megmérése alapján megállapittatik, hogy a főzőkészüléken nem pároltatott-e le nagyobb alkoholmennyiség, mint a mennyi finomitásra rendelve volt. E hivatalos eljárás megtörtént teljesitése az esetleg alkalmazásban levő szeszmérőgép órajelzésének kitüntetése mellett a szeszfőzési lajstromba bevezetendő. (Végr. ut. 28. §. 1., 2., 3. pontjai.)

ÖTÖDIK FEJEZET.

Az adó esedékessége, annak hitelezése, kamatleszámitolás.

73. §.

Az adó esedékességének időpontja.

A szesz után járó termelési adó (34. §.) az e törvény 31. és 32. §-aiban megjelölt szeszfőzdék részéről teendő szabályszerű adóbejelentés benyujtásának időpontjában válik esedékessé, és — az adóhitelezés esetét kivéve, — adóbárcza kiszolgáltatása mellett azonnal befizetendő.

A szesz után járó *termelési adó* abban az időpontban esedékes, a melyben a szabályszerű bejelentés benyujtatik, és a hitelezés esetét kivéve, a bejelentéskor azonnal teljes összegében befizetendő.

Ennélfogva nemcsak azok a szeszfőzdék, a melyekben a megadóztatandó alkoholmennyiség a főzőkészülék termelőképessége szerint átalányozás útján állapíttatik meg (a törvény 29. §-ának I. pontja), hanem a termelési adó alá eső azok a szeszfőzdék is, a melyekben az alkoholmennyiség a szeszmérőgép jelzései alapján vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett a tényleges termelvény szerint állapittatik meg (a törvény 30. §-ának III. és IV. és esetleg V. pontja), az esedékes termelési adót mindjárt a bejelentéskor befizetni tartoznak.

Az adónak megtörtént befizetése, illetve hitelezése bárczával igazoltatik. (Végr. ut. 29. §. I.)

A szesz után járó fogyasztási adó abban az időpontban válik esedékessé, a melyben az azzal terhelt szesznek a szeszfőzde üzleti helyiségéből, vagy valamely szabadraktárból szabad forgalomba való hozatala bejelentetik, és — az adóhitelezés esetét (74. §.) kivéve, — adóbárcza kiszolgáltatása mellett azonnal befizetendő.

Annak elkerülése céljából, hogy a szesznek fogyasztási adó alá eső minden egyes elszállitása esetében külön adófizetést kelljen teljesiteni, meg van engedve, hogy a szeszfőzdének, illetőleg a szabadraktárnak vállalkozója leszámolásra előzetesen olyan összeget tehessen le, melyből a fogyasztási adó több küldemény után fedeztethessék.

A fogyasztási adó az elszállitandó alkoholmennyiség szerint a szesznek a szeszfőzdéből vagy szabadraktárból való elszállitásáról teendő bejelentés előtt fizetendő be annál a hivatalnál, a melyhez a vállalkozó utalva van.

Leszámolásra azonban előre a fogyasztási adót több küldemény után fedező pénzösszeg is tétethetik le.

A fogyasztási adó a végrehajtási utasitáshoz 38. sz. a. csatolt minta szerint egy példányban szerkesztendő s a fogyasztási adó beszedésére rendelt hivatalnál benyujtandó külön bejelentés mellett fizetendő be.[1])

Ha hitel van engedélyezve, a bejelentésben arra való hivatkozással kiteendő, hogy a hitel mely összeg erejéig vétetik igénybe; ha hitel nincs engedélyezve, akkor az esedékes összeg a megillető kamat leszámitolása mellett készpénzben befizetendő.

Magában a bejelentésben mindig az esedékes fogyasztási adónak teljes összege, tekintet nélkül a kamatleszámitolásra teendő ki.

Ha a *szesz átvevője* a fogyasztási adót készpénzben fizeti le, a befizetés annál az adóhivatalnál teljesitendő, melyhez a szeszfőzde, illetőleg szabadraktár bárczázás végett utalva van.

Ha azonban a szesznek átvevője hitelt élvez: előbb annál a hivatalnál, melynél részére a hitel engedélyezve van, hitelezési bárczát tartozik váltani, mely bárcza vagy csak az elszállitandó szeszmennyiségre eső összegről, vagy több küldeményt fedező összegről is szólhat. A bejelentésben az a szeszfőzde, illetőleg szabadraktár, melyből a szesz elszállittatni fog, megnevezendő.

A bejelentés, illetőleg a hitelnek igénybevétele a fent előirt módon történik.

A fogyasztási adó beszedésére rendelt hivatal e bejelentést a számtételek megvizsgálása és esetleges helyesbitése után, a fogyasztási adó befizetéséről a végrehajtási utasitáshoz 39. sz. alatt mellékelt minta szerint vezetendő lajstromban elkönyvelni tartozik, mely lajstromból a fizetési vagy hitelezési bárcza kiszolgáltattatik.

A bejelentés adatai a lajstrom törzs- és szelvénybárczájába összhangzóan bevezetendők, és az adóösszegek a szelvénybárczában szavakkal is kiteendők. Maga a bejelentés a fogyasztási adó befizetéséről vezetett lajstromhoz csatolandó. E lajstrom, melyhez az adóhitel engedélyezéséről vett értesitések is csatolandók, minden hó végével lezárandó és a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához beküldendő.

Minden fizetési bárcza kiállitásáról ama vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közeg, mely vállalatból a szesz elszállittatni szándékoltatik, a bárcza számának és keltének, valamint ama személy nevének s annak az összegnek közlése mellett, kinek részére, illetőleg a melyről a bárcza kiállittatott, értesitendő.

---

[1]) Ugyanekkor válik esedékessé a szeszadópótlék is, s erre nézve a bejelentés a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránt rendelkező utasitás 2. §-ának II. 1. pontja (l. e gyüjtemény VIII. részében) értelmében az oda mellékelt 7. sz. minta szerint teendő meg.

A fogyasztási adó beszedésére rendelt hivatal minden egyes félre (szeszfőzdére, szesz-szabadraktárra, a szesznek átvevőjére) nézve a fogyasztási adó engedélyezett hitelezéséről és a hitel igénybevételéről 1900. évi január hó 1-je óta az 1899. évi XXIV. t.-cz. végr. ut. 2. §. III. pontjához tartozó d. minta szerint külön számlákat vezet.

E számlában az egyik oldalon az engedély adataira való hivatkozással a fogyasztási adónak amaz összege tüntetendő ki, a melynek erejéig szesznek bizonyos meghatározott időn belül történő adóköteles elszállitására vonatkozólag a vállalkozó részére hitel nyujtatott. A számlának másik oldalán a hitelezési bárczák vezetendők be azokkal az összegekkel, a melyekről szólanak; ugyanitt kitüntetendő, hogy a felügyeleti közegtől vett értesítés szerint e bárczák megadóztatásra mily mérvben használtattak fel. A hitelezési számlában továbbá a hitelezett összegek megtörtént befizetése is kitüntetendő.

A szesznek átvevője részére szóló minden hitelezési bárcza kiállitásáról a bejelentésben megnevezett szeszfőzde, illetőleg szabadraktár felügyeletével megbizott pénzügyi közeg a hitelezett adó összegének közlése mellett, értesítendő.

Azokról az összegekről, melyek nem a bejelentés alapján, hanem hitelezés esetén, vagy leszámolás alapján csak későbben fizettetnek be, vagy adórövidítés következtében, vagy számvevőségi nehézmény folytán pótlólag szedetnek be: a nyugták a pótadó nyugtalajstromból állitandók ki. (Végr. ut. 29. §. III.)

A sajtolt élesztő adója a szabályszerű bejelentés benyujtása alkalmával válik esedékessé, és — az adóhitelezés esetét kivéve, — adóbárcza kiszolgáltatása mellett azonnal befizetendő.

A sajtolt élesztő adója mindig abban az időpontban esedékes, a melyben a szabályszerű adóbejelentés benyujtatik.

Az ilyen adónak megtörtént befizetése, illetve az arra nézve netalán engedélyezett hitelnek igénybevétele az illető havi bejelentési bárczában igazoltatik. (Végr. ut. 29. §. II.)

74. §.

Az adó hitelezése. Kamatleszámitolás.

A termelési adó alá tartozó szeszfőzdék vállalkozóinak, a kik a szesztermelést oly terjedelemben üzik, hogy az ez után járó termelési adó egy termelési időszak alatt legalább ezerkétszáz koronára rug, megfelelő biztositék mellett megengedtetik, hogy az üzlet, illetve az adóköteles művelet bejelentése alapján fizetendő termelési adót legké-

sőbben az adó esedékességi időpontjától (73. §.) számitott hat hó mulva fizethessék.

A fogyasztási adó fizetésére elegendő biztositék mellett négy havi hitel engedélyeztetik: a fogyasztási adóval terhelt szesz átvevőinek, a szabadraktárak vállalkozóinak és azoknak a szeszfőzdevállalkozóknak, a kiknek termelvényei fogyasztási adó alá esnek, és pedig különbség nélkül oly módon, hogy az egy-egy hónap folyama alatt a szesznek a szabadforgalomba történt átmenetekor előirt összegek az elszállitás hónapjára következő negyedik hó utolsó napján, igy pl. a január havában előirt fogyasztási adó május hó utolsó napján, és ha ez a nap vasárnapra vagy ünnepnapra esnék, a reá következő hétköznapon legyen egyszerre befizetendő.

Likőrgyárosok számára megfelelő biztosíték mellett 12 hóig terjedő hitel adatik.

Azoknak a szeszfőzdei vállalkozóknak, a kiknek termelvényei fogyasztási adó alá esnek, az általuk készitett sajtolt élesztő után járó adó tekintetében megfelelő biztositék mellett hat havi hitel engedélyezhető.

A hitelezés a vállalkozók kérelmére az egy termelési időszakban előirt adókra nézve engedélyeztetik.

E kedvezményből kizáratnak mindazok:

1. a kik nyereségvágyból eredő bűntett, vétség vagy hasonló kihágás vagy csempészkedés, vagy az iparvállalatukban elkövetett pénzügyi kihágás miatt már elmarasztalva voltak;

2. a kik csőd alatt állanak.

Az 1. pont alatt emlitett kizáró ok a szabadságvesztés-büntetés kiállásának, illetve a pénzbüntetés lefizetésének napjától számitandó három év letelte után szünik meg, de a pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy méltánylást érdemlő esetekben ezt a határidőt rövidebbre is szabhassa.

A ki valamely esedékes hitelrészlettel adós marad, annak a folyó termelési időszak még hátralévő idejére hitel többé nem engedélyezhető, sőt annak a hitelezés a következő termelési időszakra is egészben megtagadható.

Ez esetben a még hátralevő hitelezett összes adótarto-

zás ennek az esedékességi naptól, illetőleg a hitel elvesztése napjától számitandó törvényes mérvű késedelmi kamataival együtt, végrehajtás útján beszedendő.

Ha a fogyasztási adó előlegesen a bejelentés alkalmával készpénzben befizettetik: a vállalkozó javára, tekintet nélkül arra, hogy adóhitel engedélyeztetett-e vagy sem, a befizetett adóból, a pénzügyminister által az osztrák cs. kir. pénzügyministerrel egyetértőleg rendeleti uton megállapitandó százalék leszámittatik.

A sajtolt élesztő után járó adóból az olyan vállalkozók javára, a kiknek szesztermelvényei fogyasztási adó alá esnek, a sajtolt élesztő utáni adónak a bejelentés alkalmával készpénzben való befizetése esetében a pénzügyminister által az osztrák cs. kir. pénzügyministerrel egyetértőleg rendeleti uton megállapitandó mérvű százalék szintén leszámittatik.

1. A fogyasztási és termelési adó valamint a sajtolt élesztő készitése után járó adó hitelezésének engedélyezése a pénzügyigazgatóságnál kérelmezendő.

Ha a fogyasztási adóval terhelt szesznek átvevője részére hitel engedélyeztetik, a pénzügyigazgatóság megjelöli azt a hivatalt, mely a hitelezési bárczát kiállitani hivatva lesz, és ezt megfelelő utasitással látja el.

2. A hitel legfeljebb az egy-egy termelési időszakon belül keletkezett adótartozásokra nézve és csak megfelelő biztositás mellett engedélyeztetik. Nem szükséges azonban, hogy a hitel-engedély megújitása czéljából mindannyiszor a hitelezendő adóösszeg biztositása is megújittassék, hanem a már nyujtott biztositék, a menynyiben e tekintetben nem lett megszoritva, egy második és további termelési időszakra is megmaradhat, feltéve, hogy nem merültek fel olyan körülmények, melyek a pénzügyi hatóság nézete szerint a nyujtott biztosíték értékét, az államkincstárt veszélyeztető módon, megváltoztatták volna.

A biztositék mérvéhez képest megállapitott teljes összegbe, melynek erejéig hitel engedélyeztetett, a bár hitelezett, de már befizetett összegek nem számittatnak be. Ha tehát valaki például a neki engedélyezett 10.000 korona adóhitelből 9.800 koronát már igénybe vett, de mielőtt a hitelt újabb adótartozásra igénybe venné, 6.000 koronát készpénzben befizet, ez esetben részére új adótartozás hitelezésére még 6.200 korona áll rendelkezésre; és ha ő az új adótartozás hitelezésének igénybe vétele előtt a korábbi 9.800 korona tartozást már teljesen befizette volna, ez esetben új adótartozás hitelezésére ismét 10.000 korona állana rendelkezésre.

Hitel csak olyan — akár fogyasztási, akár termelési adó alá eső — szeszfőzde- és olyan szabadraktári vállalkozóknak adatik, a kiknek adótartozása egy termelési időszakon belül legalább 1.200 koronát tesz. A szesz átvevőinek csak akkor adatik hitel, ha az általuk fizetendő fogyasztási adó évenkint legalább 10.000 koronára rug.

A pénzügyi hatóságok hatáskörükhöz képest határoznak a fölött, hogy az adó hitelezésének feltételei megvannak-e, és hogy a hitel mely összeg erejéig engedélyeztessék. A határozatról az adóköteles felek irásban értesittetnek.[1])

3. Biztositékot lehet nyujtani:

A) oly nyilvános pénzintézet kezessége vagy legalább is három oly kezestől egyetemleges kötelezettség mellett kiállitott kötvény letéteményezése által, melyek ellen a hitelezési jogkedvezményt kizáró aggály nem forog fenn;

B) állami vagy a pénzügyi kormány által biztositékra alkalmasoknak nyilvánitott és a tőzsdén jegyzett értékpapirok letéteményezése;

C) ingatlan birtok jelzálogos lekötése által.

ad *A*) Személyes kezesség (*A*. pont) mellett csak a pénzügyministerium nyithat hitelt.

Ha a hitelezett összeg a kitűzött határidőre nem fizettetnék be, köteles a vállalkozó a behajtás költségeit is viselni és ezen fölül 5%-os késedelmi kamatot fizetni.

A nyilvános pénzintézet, mely kezességet szándékozik vállalni, köteles a pénzügyministerium engedélyét előre kieszközölni arra nézve, hogy az illető termelési időszakra, vagyis az egyik év szeptember hó 1-jétől a következő év augusztus havának végéig terjedő időre, szeszadó-hitel biztositására kezességet nyujthasson, és azon összegek, melyekről az illető pénzintézet a nyert engedély alapján kezességi okmányokat kiállit, a kezességnek az engedélyben megállapitott teljes összegét, illetve ennek még fel nem használt részét meg nem haladhatják.

A valamely nyilvános pénzintézetnek adott ilyen engedélyt a pénzügyministerium visszavonhatja, ha az illető pénzintézet oly helyzetbe jutott, hogy a hitelezett adó teljesen biztositottnak már nem tekinthető.

Az illető hitelt élvező engedélyes minden ily esetben kötelezve van az e végből esetenkint megszabandó határidőn belül vagy az illető nyilvános pénzintézet kezessége mellett hitelezett összegből még fennálló tartozást készpénzben befizetni, vagy pedig ezen tartozás erejéig a végrehajtási utasitás határozmányai értelmében elfogadható más biztositékot nyujtani.

---

[1]) A pénzügyigazgatóságok kötelesek minden hitelengedélyezésről a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportját is esetenként az engedélyezett hitel összegének közlése mellett mulhatlanul értesiteni. Ez az értesités akkor is megadandó, mikor a pénzügyministerium által adott hitelezésre vonatkozó engedély kiadásáról van szó. (1900. évi 57.945. sz. körr.)

Az előbb emlitett még fennálló hiteltartozásokra nézve azonban az illető pénzintézetnek az egyetemleges kezességi okiratban elvállalt fizetési kötelezettsége a kezesség nyujtása iránti engedély visszavonásának daczára még fenmarad.

A kezességi okmány a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 41. számú minta szerint állitandó ki.[1] [2])

Más személyek kezessége esetében a hitelt igénylő fél köteles az illetékes közigazgatási hatóságok bizonyitványaival igazolni, hogy sem ellene, sem a kezességet vállaló személyek ellen a törvény 74. §-ában, valamint a jelen §-ban alább felsorolt kizáró okok (l. a 215. oldalon) nem forognak fenn.

A hitelt igénylők és kezeseinek hitelszilárdságáról és fizetési képességéről bizonyitványok nem követelendők, hanem e körülmények a pénzügyi hatóságok észleletei és bizalmas uton eszközölt puhatolások alapján állapitandók meg.

Az egyetemleges kezességi okirat ez esetben is a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 41. számu minta szerint állitandó ki.[3])

A pénzügyigazgatóság a kellő adatokkal felszerelt folyamodványt saját véleménye kiséretében haladék nélkül felterjeszti a pénzügyministeriumhoz, és ha a kért hitel megadatik, köteles a hiteltulajdonos és adóstársainak hitelviszonyait folytonosan éber figyelemmel kisérni s abban az esetben, ha olyan körülmények merülnek fel, melyek az engedélyezett hitel megszünését vonják maguk után, a hitel megszüntetése és az összes még fizetetlen hitelösszegek befizetése és illetve behajtása iránt a szükséges intézkedéseket nyomban megtenni.

ad *B)* Az állami vagy más értékpapirok a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 42. számú minta szerint szerkesztett biztositási okirat kiséretében teendők le.[3])

Biztositékul a következő értékpapirok fogadtatnak el:

---

[1]) A mennyiben a fél a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végr. ut. 2. §. III. pontja alapján a szeszadó hitelnek és a szeszadópótlék hitelnek egy összegben való engedélyezését kivánja, ez esetben a fent emlitett 41. számú, valamint az alább emlitett 42. és 43. számú minták helyett a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végr. ut. 2. §-a III. pontjához tartozó a. illetőleg b. vagy c. minták szerint lesznek a biztositási okiratok kiállitandók. (Lásd e gyüjtemény VIII. részének 2. sz. mellékletét.)

[2]) Minthogy a hitel engedélyezése iránti kérvény benyujtásakor a felek az engedély keltét és számát még nem tudhatják és igy azt az okiratba előre be nem jegyezhetik, és minthogy a biztositási okiratban a hitel kezdetének időpontja, valamint a hitel összegének nagysága amúgy is benfoglaltatik, és igy sem a hitel terjedelme, sem tartama iránt kétség nem merülhet fel, de különben is a biztositási okiratok rendszerint több évre (a visszavonásig) állittatnak ki, mig a hitel évenként (termelési időszakonként) külön engedélyeztetik, ennélfogva a fogyasztási adóhitelek biztositására szolgáló okiratok szövegének első bekezdésében a »korona erejéig« szavak után következő: »a............nak 19......évi..............hó......n sz. a. kelt engedélyével« szövegrész mellőzendő. (1901. évi 101.881. sz. körr., 1902. évi P. K. 2. sz.)

[3]) Lásd a fenti 1. jegyzetet.

a) a magyar és osztrák államadósságok összes értékpapirjai;[1])

b) a magyar vagy osztrák állam részéről kamatbiztositást élvező és teljes üzletben álló magyar és osztrák vasutak elsőbbségi kötvényei;

c) a magyar földhitelintézet záloglevelei és az osztrák-magyar bank záloglevelei;

d) a többi hazai pénzintézetek által kibocsátott záloglevelek, a mennyiben azok a »Pénzügyi Közlöny«-ben közzétett, illetőleg ezentúl közzéteendő hirdetménynyel, további intézkedésig az 1889. évi XXX. törvényczikk 11. §-ában felsorolt összes befektetési czélokra alkalmasaknak, vagy a pénzügyi igazgatás összes ágazataiban üzleti biztositékul és bánatpénzül elfogadhatóknak nyilvánittattak, illetőleg ezentúl nyilvánittatni fognak. Ez idő szerint: a pesti magyar kereskedelmi bank, a magyar jelzálog-hitelbank, a kisbirtokosok országos földhitelintézete, a nagyszebeni földhitelintézet, a magyar országos központi takarékpénztár, a nagyszebeni általános takarékpénztár, a temesvári I. takarékpénztár, az egyesült Budapest-fővárosi takarékpénztár, az aradi polgári takarékpénztár, az erdélyrészi magyar jelzálog-hitelbank, a horvát-szlavon országos jelzálogbank, a magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja mint részvénytársaság, az aradmegyei takarékpénztár, a pesti hazai első takarékpénztár-egyesület, a belvárosi takarékpénztár-részvénytársaság és a debreczeni első takarékpénztár által forgalomba bocsátott záloglevelek;

e) a pesti hazai I. takarékpénztár-egyesület által kibocsátott kamatozó kötvények;

f) a pesti magyar kereskedelmi bank által kibocsátott községi kötvények;

g) a temes-bégavölgyi vizszabályozó társulat által az 1885. évi XXVII. törvényczikk alapján fölvett 12 millió forintos kölcsönkötvények;

h) a magyar jelzálog-hitelbank által kibocsátott kamatozó nyereménykötvények;

i) a mármarosi sóvasut-részvénytársaság $4^1/_2$%-os elsőbbségi részvényei;

k) a magyar jelzálog-hitelbank által kibocsátott 4%-os, valamint $4^1/_2$%-os községi kötvények és 4%-os községi kötelezők;

l) az I. magyar gácsországi és a magyar nyugoti vasutak részvényei;

m) a Budapest-főváros közönsége által fölvett és az 1889. évi XXXII. törvényczikkel adó- és illetékmentesnek nyilvánitott 25 milliós kölcsön $4^1/_2$%-os kötvényei, valamint Budapest székesfőváros közönsége által közhasznú beruházásokra száz millió koronát meg nem haladó névértékben felvehető s részben már felvett 4%-kal kamatozó kölcsön kötvényei;

[1]) Ide tartoznak az 1902. évi V. t.-cz. 6. §-a alapján kibocsátható 4%-os magyar koronajáradék-kötvények helyett egyelőre kiadott ideiglenes elismervények is. (1902. évi 52.515. sz. körr. — P. K. 18. sz.)

n) az »Adria« magyar királyi tengerhajózási részvénytársaság elsőbbségi kölcsönkötvényei;

o) az erdélyrészi magyar jelzálog-hitelbank 4½%-os községi kötvényei;

p) a magyar helyiérdekű vasutak részvénytársaság 4%-os, valamint 4½%-os kötvényei és 4%-os koronaértékre szóló kötvényei;

r) a magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankjának 4%-os és 4½%-os »községi kötelező«-i;

s) a nagykikinda-nagybecskereki helyiérdekű vasut-részvénytársaság elsőbbségi részvényei;

t) a torontáli helyiérdekű vasutak részvénytársaság 4½%-os elsőbbségi kötvényei;

u) a debreczen-hajdunánási és marosvásárhely-szászrégeni helyiérdekű vasut-részvénytársaságok elsőbbségi részvényei;

v) a magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság 4½%-os elsőbbségi kötvényei;

x) jó hirnévnek örvendő takarékpénztárak betéti könyvei, de csak legfeljebb egy évre terjedő időtartamra és 10.000 korona erejéig.

Az *a), c), d), e), f), g), h), i), k), l), m), n), o), p), r), t)* és *v)* alatt felsorolt értékpapirok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, de tizennégy napnál nem régibb napi árfolyam szerinti értékben és soha a névértéken felül, a *b)* alatt felsorolt elsőbbségi kötvények ellenben a hasonló módon jegyzett árfolyam szerinti értéknek csak két harmadáig, az *s)* és *u)* alatt felsorolt elsőbbségi kötvények mindenkor csak tőzsdei árfolyamuk hetven (70) %-a erejéig és soha névértékükön felül, végre az *x)* alatt felsorolt takarékpénztári betéti könyvek névértékben fogadtatnak el biztositékul.

A felsoroltakon kivül biztositékul még elfogadhatók azok az értékpapirok, melyek a »Pénzügyi Közlöny«-ben esetenkint közzéteendő rendelettel biztositékul és bánatpénzül való elfogadásra alkalmasaknak nyilvánittatnak.[1])

---

[1]) **Biztositékul és bánatpénzül való elfogadásra alkalmasaknak nyilvánittattak még a következő értékpapirok:**

A »magyar agrár- és járadékbank részvénytársaság« által kibocsátott 4½%-kal kamatozó koronaértékre szóló záloglevelek. (1899. évi 76.505. sz. körr. — P. K. 28. sz.)

Az 1898. évi XXIII. t.-cz. alapján alakult »országos központi hitelszövetkezet *alapitványi* üzletrész jegyei névértékük hetven (70) %-a erejéig. (1900. évi 16.644. sz. körr. — P. K. 12. sz.)

A »pesti hazai első takarékpénztár egyesület« által kibocsátott 4½%-kal kamatozó koronaértékre szóló záloglevelek. (1900. évi 92.980. sz. körr. — P. K. 32. sz.)

A »gölniczvölgyi vasut részvénytársulat« által kibocsátott elsőbbségi részvények tőzsdei árfolyamuk hetven (70) %-a erejéig. (1901. évi 49.204. sz. körr. — P. K. 18. sz.)

A »nagyszebeni általános takarékpénztár« által kibocsátott 5%-kal kamatozó, o. é. forintra szóló és 4½%-kal kamatozó, koronaértékre szóló záloglevelek. (1902. évi 11.717. sz. körr. -- P. K. 6. sz.)

A »temesvári első takarékpénztár« által kibocsátott C. sorozatú 4½%-os koronaértékre szóló záloglevelek. (1901. évi 101.564. sz. körr. — 1902. évi P. K. 7. sz.)

ad *C)* Ingatlan birtoknak jelzálogos lekötése a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 43. szám alatti minta szerint történik,[1]) ez esetben a hitel engedélyezése előtt a kincstári jogügyek igazgatóságának véleménye kikérendő.

Abban az esetben, ha a jelzálogos biztositékot nem az adóköteles fél maga, hanem más valaki nyujtja: a jelzálog tulajdonosa az adóköteles féllel egyetemleges készfizetési kötelezettséget tartozik elvállalni.

A bekövetkezhető károk lehető megakadályozása érdekében, a kincstár követeléseinek vagy igényeinek biztositására felajánlott ingatlanok értékének meghatározására, illetőleg a kincstár által leendő elfogadására nézve — a biztositások tekintetében egyebekben fennálló szabályokat érintetlenül hagyva — a következők tartandók szem előtt:

1-ör. A felek által felterjesztett becslési munkálatokban kitett becsérték összege ne vétessék feltétlenül irányadónak, hanem:

a) földbirtoknál az ingatlanok becsértékéül, a formaszerű becslés mellőzésével, az 1887. évi XLV. t.-czikk 4. § ának 1. pontja szerint megállapitandó érték tekintessék;

b) házaknál s más épületeknél a becsérték elfogadása körül a következő eljárás követendő:

aa) a házbéradó alá tartozó ingatlanokra nézve a felek arra hivassanak fel, hogy midőn az ingatlan becslését eszközöltetik, a becsüsöket arra is hivják fel, hogy az ingatlannak ne csak szakszerüen megállapitott becsértékét tüntessék ki, hanem röviden indokolva az iránt is nyilatkozzanak, hogy — az épületek rendeltetésének czéljától is eltekintve — mily forgalmi értéke lehet az ingatlannak legjobb meggyőződésük szerint, tekintettel a helyi és más figyelembe vehető viszonyokra; azaz, hogy mi áron lenne az ingatlan értékesithető, ha szabadkézből eladás tárgyává tétetnék.

A felek a házbéradó alá eső épületekre nézve arra is hivassanak fel továbbá, hogy az ily ingatlannak adó alá vont, illetőleg házbéradó alá tartozó jövedelmét az utolsó 5 évre, vagy ha rövidebb idő óta áll fenn, fennállása idejére hitelesen mutassák ki.

Ezek az adatok birálat alá veendők, s ha az ingatlannak a becslési okmányban kitett becsértéke, vagy a becsüsök által véleményezett forgalmi értéke a házbéradó alá tartozó jövedelem 5 év átlagának, vagy ha az épület rövidebb idő óta áll fenn, fennállása idejére eső jövedelmi átlagának 5%-os tőkéjével szemben lényegesen túlzottnak mutatkoznék, ez esetben az ingatlan becsértékéül a megadóztatott vagy adó alá eső tiszta jövedelem 5 évi átlagának 5%-os tőkéje tekintendő.

Oly esetekben pedig, midőn ez 5%-os tőke magasabb összegre terjedne, mint a mennyit a becslési okmányban kitett becsérték, vagy a becsüsök által nyilvánitott forgalmi érték kitesz, az ingatlan becsértékéül az utóbbiak közül a kisebb összeg tekintendő.

[1]) Lásd a 207. oldalon levő 1. és 2. jegyzetet.

A pénzügyigazgatóságoknak jogában áll egyébiránt az ingatlannak elfogadható értékére nézve mindazon esetekben, midőn a forgalmi vagy a házbéradó alá eső jövedelemnek megfelelő érték iránt, a fentebbi adatok mellett is, kételyei vannak, más megfelelőknek talált módokon is tájékozást szerezni, s ekkor az elfogadható értéket legjobb meggyőződésük szerint leszállitani;

bb) a házbéradó alá nem eső házakra s épületekre nézve, (melyek tekintetében a becsüsöknek az ingatlan forgalmi értéke iránti nyilatkozata szintén bekivánandó) a pénzügyigazgatóságok oda utasittatnak, hogy a felajánlott ingatlan forgalmi értékére nézve ők maguk is, (az erre alkalmas közegeik vagy megkeresések útján) a lehető legbiztosabb tájékozást szerezzék és az ily ingatlanok elfogadható becsértékét, egyrészt tekintettel a becsüokmányban kitett becsértékre és a becsüsök által nyilvánitott forgalmi érték öszszegeire, másrészt a megszerzett adatokra, legjobb meggyőződésük és belátásuk szerint ők maguk szállithassák le.

2-or. A fentebbiekhez képest meghatározandó becsérték a házaknál s egyéb épületeknél felerészben, a földbirtoknál pedig ²/₃ részben fogadható el biztositékul.

3-or. Nehogy a bekebelezési sorrendnek a jelzálog értékére káros befolyása legyen, az követelendő, hogy a kincstár követelése vagy igénye rendszerint első helyen legyen bekebelezve. — Kivételnek csak akkor lehet helye, ha a kincstár bekebelezését megelőző terhek a fentebbiek szerint meghatározandó érték 10%-át meg nem haladják.

4-er. Végre azokra az épületekre nézve, melyekben iparüzlet folytattatik, a mennyiben jelzálogi lekötésre általában alkalmasak, az az eljárás követendő, hogy az üzlet folytatására szükséges eszközök és készülékek értéke még abban az esetben sem vehető számitásba, ha az épülettel mindjárt szoros kapcsolatban volnának is. Általában az ily épületek biztositási alapot a becsértéknek csak azon részéig nyujtanak, melylyel — rendeltetésök czélját mellőzve — mint puszta épületek, forgalmi értékükhöz képest, birnak.

Habár az előző 4-ik pont szerint azoknál az épületeknél, melyekben az iparüzlet folytattatik, az adóhitelek biztositásául való lekötés esetében az üzlet folytatására szükséges eszközök és készülékek értéke még akkor sem vehető számitásba, ha azok az épülettel mindjárt szoros kapcsolatban volnának is, mindazonáltal, miután az 1883. évi XLIV. t.-cz. 77. §-a szerint a szeszadóhitelhátralékok behajtásánál a kincstárnak első sorban az ingó felszerelvényekre kell a végrehajtást foganatositani, és csak ha a megejtett árverés, vagy azok megbecslése, az ingók elégtelenségét igazolja, kérelmezhető az ingatlanra való végrehajtás: szükséges, hogy a hitel ilyen nemű biztositásánál az ingó felszerelvények is leköttessenek, illetőleg azokra a zálogjog szabályszerűen megszereztessék. A lekötendő ingó felszerelvények alatt csakis az értékesebb

gyári felszerelvények értendők, melyek az üzlet folytatására szükséges eszközök és készülékek olyan részét képezik, melyek az épülettel szoros kapcsolatban vannak és az épület gyári rendeltetésének czélját kifejezésre juttatják. Ilyenek pl. a czefre-főző készülékek, a burgonya-pároló készülékek, a czefre kifőzésére szolgáló főzőkészülékek, az ezekkel összekötött hűtőkészülékek, a gőzkatlanok, gőzgépek, szesztartályok stb.

A zálogjognak ezekre való megszerzése egyrészt az ingó felszerelvények okiratszerű elzálogositásában, s másrészt azoknak jelképileg, vagy kézről-kézre való átadásában áll.

Az első kellék az által érendő el, hogy a biztositási okiratban az »ingatlanságot« szó után: *»és annak bármi néven nevezendő akár elválaszthatlan, akár elválasztható tartozékait, s különösen összes gyári felszerelvényeit«* kitétel beszuratik, a másik pedig az átadásnak kir. közjegyző közbenjöttével való megejtése által érendő el, a ki erről tanusitványt vesz fel, melyben kifejezendő az, hogy a tanusitványhoz füzendő jegyzékben felsorolt felszerelvények a kincstár által zálogtartónak kinevezett tisztviselő (pénzügyőri biztos) kezéhez kézi zálogkép átadattak, a kincstár pedig ezeket a zálogtárgyakat a vállalkozónak, a zálogtartó felügyelete mellett, *használatra* átengedte.

Önként érthetőleg nem vehető kifogás alá, hogy a zálogtárgyak alkatrészei kijavitás végett elvitessenek, ha ez a zálogtartónak előlegesen bejelentetett; mert a kijavitás végett való eltávolitás a zálogjogot nem szünteti meg, s azonfelül a zálogtartónak kinevezett tisztviselőnek módjában áll ellenőrizni, hogy a kérdéses alkatrészek csakis oly helyre vitessenek, a hol azok kijavitása történik.

Elvileg nem forog fenn aggály az ellen sem, hogy a vállalkozó az elzálogositott tárgyat elvihesse, ha annak becsértékét előre biztositja s főleg ha a biztositás egy hasonló rendeltetésű és értékű műeszköz (kazán, gép stb.) által eszközöltetik, s ez is a meghatározott módon zálogba adatik. Azonban ily esetekben a pénzügyigazgatóság által elbirálás alá veendő lesz, vajjon egy főzőkészülék elvitele, habár az előlegesen, és bár készpénz letétele által biztosittatik is, nem fog-e a gyár jellegére és üzletképességére oly hátrányos befolyást gyakorolni, mely az egész gyárnak értékét és hitelképességét lényegesen csökkentené? Elbirálás alá veendő továbbá az is, vajjon az esetben, ha az engedélyezett hitel az eltávolitott tárgy értékével leszállittatik, a fenmaradó hitelösszeget eléggé fogja-e az üzletképességében megfogyatkozott gyár biztositani?

Az elzálogositandó tárgyak értéke birói becslés útján határozandó meg ugyan, de azért fentartandó és érvényesitendő az államkincstárnak az a joga, hogy a zálogtárgyakat saját közegei által is megbecsültethesse; és abban az esetben, ha a zálogtárgyak elvitele készpénz letétele által biztosittatik: az államkincstár érde-

kében a pénzügyi közegek által megállapitott esetleg magasabb értéknek megfelelő összeg letétele követelendő.

A biztositékképen lekötött épületek tűzkár ellen biztositandók.

A vonatkozó biztositási bárcza a jelzálogi biztositékot nyujtó által az államkincstárnak átadandó, ezenfelül pedig a kincstár érdekeinek minden irányban való megóvása és sikeres megvédése végett még szükséges:

α) hogy az a fél, a ki épületeket kiván jelzálogul lekötni, annak egy külön nyilatkozatban való kijelentésére is köteleztessék, hogy tűzkár esetében a biztositási összeget első sorban a kir. kincstár követeléseinek kielégitésére kijelöli és beleegyezik, hogy e nyilatkozata az illető biztositó-intézet könyveiben kitüntetve legyen, mire nézve a pénzügyigazgatóság intézkedni köteles;

β) hogy a pénzügyigazgatóság kellőleg gondoskodjék arról, hogy a jelzálogul szolgáló és tűzkár ellen biztositott épületek a helyben vagy ehhez legközelebb levő hivatal, illetve pénzügyi közeg által nyilvántartassanak, s a bekövetkező tűzkárról azonnal értesitést nyerjen a végből, hogy ennek alapján a biztositási öszszeget, szükség esetében biróilag is letiltathassa;

γ) hogy a pénzügyigazgatóságok az illető féltől annak igazolását is követeljék, hogy a biztositási dijat az illető biztositó-intézet javára tényleg kifizette, mivel ellenkező esetben, a biztositó bárczának bemutatása daczára, a biztositó intézet a bekövetkezett tűzkár után járó biztositási összeget kifizetni nem tartozik. A biztositási dijösszegek kifizetését az illető hivatal nyilvántartani köteles;

δ) hogy a pénzügyigazgatóságok minden egyes tűzkárbiztositás esetében a biztositási bárczának idevágó határozmányait közölvén az illető pénzügyőri biztosokkal, ezeknek, s esetleg a bárczák letétben tartásával megbizott hivataloknak is tegyék kötelességükké, hogy a biztositást eszközlő felekre és a biztositás tárgyát képező épületekre vonatkozó viszonyokat figyelemmel kisérjék, s az ezekben bekövetkező olyan változás esetében, mely a biztositási bárczában foglalt kikötmények értelmében a szerződésnek önmagától való megszünését vonná maga után, ezt azonnal jelentsék fel, mire a pénzügyigazgatóságok feladata leend megtenni a szükséges intézkedéseket abban az irányban, hogy az épületek biztositatlanul ne maradjanak.

4. A hitel megujitásánál, a nélkül, hogy a hitelezendő adóösszeg biztositása megujittatnék, a végrehajtási utasitáshoz mellékelt 41., 42. és 43. számu minták szerint késziténdő biztositási (kezességi) okiratok bizonyos meghatározott időre, vagy egy meghatározott termelési időszakra, és a hitelt élvező fél kivánságára minden következő termelési időszakra is szólhatnak mindaddig, mig vissza nem vonatnak.

A hitelnek ily módon való állandósitása esetében a végrehaj-

tási utasitáshoz mellékelt 41., 42. és 43. számú mintákba az első bekezdésben, e szavak után »napjáig terjedő idő alatt« a következő szavak: »és, a visszavonásig, a most emlitett időpont után következő idő alatt, illetve minden következő termelési időszakban« teendők.

E záradéknak megfelelőleg foganatositandó az illető biztositási okiratnak a jelzálogul lekötött ingatlanokra való telekkönyvi bekebelezése is.

A biztositási vagy kezességi okiratoknak a fentebbiek szerinti kiállitása folytán elesik annak szüksége, hogy a szóban levő okiratok minden évben újból kiállittassanak, illetőleg telekkönyvileg bekebeleztessenek.

Mindazonáltal tartozik az illető vállalat a bizonyos időszakra már engedélyezett szeszadóhitelnek a következő termelési időszakra leendő kiterjesztése iránt idejekorán, és pedig az illető termelési időszakba eső üzlet megkezdése előtt két hónappal az illetékes pénzügyigazgatósághoz folyamodni.[1])

A pénzügyigazgatóság e folyamodvány alapján meggyőződik arról:

---

[1]) Az egyes termelési időszakra való újabb kérvényezés a fenti határozmányok értelmében csak az adóhitelekre nézve kötelező ugyan, mindazonáltal a másnemű czélokra letett biztositékokra nézve (mint pl. a szabadraktárak, vagy a szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitók vállalkozói által letett raktári biztositékokra nézve, továbbá az eczetgyárosok, vagy szesznek adómentes beszerzésére jogositott más személyek által a végr. ut. B. mellékletét képező szabályzat II. 2. pontja (l. e gyüjtemény IV. részét) alapján letett stb. biztositékokra nézve is) a mennyiben a biztosíték valamely *nyilvános pénzintézet* egyetemleges kezessége által nyujtatott, minden termelési időszak kezdete előtt megállapitandó, hogy a biztosíték a következő termelési időszakra is bir-e hatálylyal. E végre ezen emlitett biztositékokról az illető termelési időszak kezdetét megelőző julius hó 1-ig a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi, illetőleg fogyasztási adóügyi csoportjához, előirt minta szerint két példányban szerkesztendő kimutatás terjesztendő be, melynek alapján azután a számvevőség megállapitja azt, hogy a pénzintézet a végr. ut. 30. §-ának ad *A)* pont (l. a 206. oldalon) harmadik bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően nyert-e engedélyt arra, hogy szeszadó, illetőleg szeszadópótlék iránt a következő termelési időszakra is kezességet vállalhasson.

A számvevőség által az is megállapitandó, hogy a pénzintézet bejelentette-e azt, hogy az elvállalt egyetemleges kezességét a következő termelési időszakra is fentartja.

Ha a pénzintézet engedélyt nem nyert, valamint akkor is, ha az engedélyt nyert pénzintézettől bejelentés arról, hogy a kezességet folytatólag fentartja, nem érkezett be: ez esetben a kimutatás 8. hasábjába bevezetendő, hogy az intézet engedélyt nem nyert, illetőleg hogy engedélyt nyert ugyan, de minthogy nem jelentette be, hogy a félért eddig elvállalt kezességet a következő termelési időszakra is fentartja, ennek a biztositéknak hatálya megszünt, és a fél új biztositék letételére kötelezendő.

Ezen megállapitásról a pénzügyministerium számvevősége a pénzügyigazgatóságot értesiti. (1900. évi 57.945. sz. körr., 1901. évi 44.911. sz. körr. és 1902. évi 60.950. sz.)

Ha bármilyen biztositékra vonatkozó okirat csak meghatározott időre szól, ezen időtartam lejárta előtt újabb okirat mellett a biztositék szabályszerű módon újból, illetőleg annak helyébe megfelelő más biztositék nyujtandó.

a) vajjon nem merültek-e fel folyamodó ellen oly körülmények, melyek őt a szeszadótörvény 74. §-ában foglalt határozmányok értelmében az adó-hitelezésből kizárják?

b) vajjon a jelzálogul lekötött ingatlanoknak vagy a biztositékul letéteményezett értékpapiroknak értéke nem szállott-e le oly annyira, hogy a biztositéki alap a hitelezendő összegnek már nem felel meg?

c) vajjon a kezességet vállalt pénzintézet, vagy a más személyek kezességi képessége ellen nem merültek-e fel oly körülmények, melyek a hitelnek a következő termelési időszakra való kiterjesztését aggályossá teszik? s

d) vajjon a jelzálogilag lekötött épületek a következő termelési időszakra vannak-e tűzkár ellen biztositva?

Ha a megelőző pontokban emlitett tekintetekben mi akadály sem forog fenn, és a netalán jelzálogul lekötött épületeknek tűzkár elleni biztositása is idejekorán megujittatott: a pénzügyigazgatóság az illető vállalatot, az ez által teendő bejelentések elfogadásával és az adó bevételezésével megbizott hivatalt, valamint saját számvevőségét a hitelnek bizonyos termelési időszakra való kiterjesztéséről értesiti.[1])

Ha a jelzálogul lekötött ingatlanoknak utolsó becslésétől számitva 6 évi időtartam már lejárt volna, új becslés foganatositandó.

E becslés szükség esetében rövidebb időtartam lefolyta után is követelhető.

5. A szeszadóhitel kedvezményéből kizárvák:

a) a kik nyereségvágyból eredő bűntett vagy vétség, vagy hasonló kihágás, avagy csempészet, vagy az iparvállalatukban elkövetett pénzügyi kihágás miatt már elmarasztalva voltak;

b) a kik csőd alatt állanak, vagy a kiknek vagyonára csőd nyittatván, a csődeljárás folytán a csalárd bukás vádja alól nem mentettek fel;

c) a kiknek hitelszilárdsága és fizetési képessége kétséges.

6. Az adóhitel megszünik:

α) ha a hitelösszeg annak idejében pontosan be nem fizettetik;

β) ha a hitelélvező, vagy adótársa csőd alá kerül,[2]) fizetéseit felfüggeszti vagy épen megszünteti;

---

[1]) Az egyetemleges kezesség által biztositott adóhitelek megujitását a pénzügyministerium magának tartotta fen. Ezért az ilyen adóhitelek megujitása iránt benyujtott kérvények alapján a pénzügyigazgatóság a végr. ut. 30. §-a 4. c) pontjában emlitett megállapitást teljesiteni és ennek megtörténte után a kérvényt elhatározás végett a pénzügyministeriumhoz felterjeszteni köteles. (1900. évi 57.945. sz. körr.)

[2]) Abban az esetben, ha valamely pénzintézet által nyujtott kezességgel biztositott fogyasztási adóhitelt, vagy szabadraktári kedvezményt élvező fél csődbe kerül és ez okból az őt terhelő fogyasztási adót le nem fizetné, illetve a szabadraktári vállalatból a kincstárral szemben fenálló kötelezettségeinek eleget nem

v) ha a hitelélvező ellen utólagosan oly körülmény merül föl, mely a fönnebbiek szerint őt a hitel kedvezményéből kirekeszti.

A hitelkedvezmény megszüntetése esetében az egész még künnlevő hitelezett összeg, minden tekintet nélkül a lejárat idejére, legfölebb három nap alatt készpénzben lefizetendő annál a hivatalnál, melynél a hitelezett adó rendszerint beszolgáltatható, a kitüzött időköz azon ponttól számittatván, melyen a hitel megszüntetése a pénzügyi hatóság útján késedelmes adóköteles félnek, illetve adóstársának tudomására hozatott.

Azokban az esetekben, mikor olyan szeszadóhitelt volt szükséges megszüntetni, melyet a pénzügyministerium nyujtott, a megszüntetésről a pénzügyministeriumhoz jelentés teendő.

7. Az adónak készpénzben való befizetése esetében a törvény 74. §-a alapján leszámitolandó százalék mérve további rendelkezésig a fogyasztási adónál $1^1/_3$ százalékban, a sajtolt élesztő után járó adónál pedig 2 százalékban állapittatik meg.

---

tenne, a kezességet vállalt pénzintézet felhivandó, hogy a csődbe jutott félnek az engedélyezett adóhitelből származó összes fogyasztási adótartozásnak és ennek összes járulékainak, illetve a szabadraktári vállalatból származó és pénzértékben kifejezhető összes kötelezettségeknek és járulékainak megfelelő összeget, továbbá a még csak jövőben esedékessé váló késedelmi kamatok és beszedési költségek fejében az előbb emlitett összegeknek 5 azaz öt százalékát biztositékképen tegye le az illető adóhivatalnál vagy állampénztárnál.

A letételnek feltétlenül lekötési okirattal kell történnie, melyben világosan kifejezendő a letétnek czélja, és a lekötési okirat aláirása közjegyzőileg hitelesitendő.

Ha a kezességet vállalt pénzintézet ezen felhivásnak a fenforgó körülmények figyelembe vételével kitüzendő záros határidő alatt eleget tesz, ebben az esetben a csődbe jutott fél ellen az ezt terhelő mindennemű, tehát a fogyasztási adóhitelből illetve szabadraktári vállalatából folyó tartozásai tekintetében is a csődtörvény rendelkezései értelmében kell eljárni, azaz a csődbe jutott fél, illetve csődtömege ellen a már többször jelzett tartozások szabályszerűen bejelentendők és soroztatandók, és a kir. kincstárnak jelzett követelései első sorban a csődeljárásban ezen követelésekre megállapitott összegekből elégitendők ki, és csak az ez után is még fedezetlenül maradt követelések elégitendők ki és pedig összes járulékaikkal, a pénzintézet által biztositékként letett összegből.

Ha azonban a kezességet vállalt pénzintézet az emlitett felhivásnak egyáltalán nem vagy nem teljes mérvben tenne eleget, ugy ellene az egyetemleges kezességi okiratban elvállalt kötelezettség, illetve az abban a m. kir. kincstárnak adott jog alapján a szóban forgó összes tartozások összes járulékaikkal (késedelmi kamatok, beszedési költség) közadók módjára azonnal behajtandók, és ez esetben ezen tartozásoknak, illetve követeléseknek a csődtömeg ellen való bejelentése elmaradhat.

Önként értetik, hogy ha a csődbe jutott félért több pénzintézet vállalt kezességet, ugy a kezességet vállalt valamennyi pénzintézettel szemben a fentiek értelmében kell eljárni.

Ha a kezességet vállalt pénzintézet a szóban forgó tartozásokat összes járulékaikkal kifizeti, tehát az illető összeget nem csupán biztositékképen letéteményezi, ezen tartozások, illetve követelések a csődtömeg ellen a kincstár részéről nem jelentendők be. (1900. évi 34.514. sz. körr. P. K. 14. sz.)

8. Az adóköteles fél javára leszámitolandó kamat összege úgy a szeszfogyasztási adóbárczában, mint a szesz után fizetett fogyasztási adóról szóló lajstromban is kitüntetendő.

Kamatleszámitolásnak csak abban az esetben van helye, ha a fogyasztási adó előlegesen a bejelentés alkalmával készpénzben befizettetik; ennélfogva a megállapitott hiányok után járó fogyasztási adó befizetése esetében kamatleszámitolásnak nincsen helye.

A sajtolt élesztő után járó adónak a bejelentés alkalmával készpénzben való befizetése esetében kamatleszámitolás szintén jár, tekintet nélkül arra, hogy a vállalkozó részére engedélyeztetett-e adóhitel vagy sem. (Végr. ut. 30. §. I.) [1])

A fogyasztási adóra nézve, a jelen szakasz I. alatti részében megszabott módon nyujtott megfelelő biztosíték mellett, hitel engedélyeztethetik, és pedig:

a) **négy havi időtartamra:**

1. az olyan szeszfőzdék vállalkozóinak, mely szeszfőzdék termelvénye a fogyasztási adó alá esik;

2. a szesz-szabadraktárak, illetőleg szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitók vállalkozóinak;

3. a fogyasztási adóval terhelt szesz átvevőinek.

b) **tizenkét havi időtartamra:**

a likőrgyárosoknak, az általuk átvett olyan szeszre nézve, melyet likőrgyártásra forditanak. (A. melléklet II. B. 2. d. pontja. **Lásd e gyüjteménynek III. részében.**) [2]) A pénzügyigazgatóság, melynek kerületében a hitelt élvező likőrgyáros iparüzletét gyakorolja, ügyelni tartozik arra, hogy a tizenkét havi hitelezés csak olyan szeszre nézve vétessék igénybe, mely likőrgyártásra fordittatik.

A vállalkozó köteles a pénzügyigazgatóság kivánságára kimutatni azt, hogy a 12 havi hitelezés mellett beszerzett szeszt rendeltetésszerűen használta fel.

Hogy a hitel igénybevétele a fennebbi esetekben miként történik, azt a végrehajtási utasitás 29. §-a (l. a 201—203. oldalon) határozza meg. (Végr. ut. 30. §. II.)

---

[1]) A sajtolt élesztő termeléseért járó azon adó után, mely nem a bejelentés alkalmával előlegesen, hanem csak a termelt alkoholmennyiség megállapitásáról felvett okmány alapján pótlólag fizettetik, kamatleszámitolás nem jár.

[2]) Az itt idézett pontban fel vannak sorolva azok az égetett szeszes folyadékok, melyek ugyanúgy kezelendők, mint a likőrök, melyekre tehát szintén a 12 havi időtartamú hitelezés vehető igénybe. (1902. évi 107.127. sz.)

HATODIK FEJEZET.

Büntetési határozatok.

ELSŐ RÉSZ.

Általános határozatok.

75. §.

A pénzügyi közegek akadályozása hivatalos eljárásukban.

A kik a pénzügyi közegeket ama jogaik gyakorlatában, a melyeknél fogva az iparűzők műhelyeibe beléphetnek, az iparüzlet folyama alatt ott jelen lehetnek, vagy a fennálló szabályok korlátain belül kutatást tehetnek, törvényes ok nélkül gátolják, és a műhelybe való belépésnek, kutatásnak ellenszegülve, az iparüzlet folyama alatti jelenlétüket akadályozzák, vagy pedig a helyiségek és tartályok kivánt felnyitását, az iparkönyvek, adóbárczák vagy más okiratok szabályszerű előmutatását megtagadják: a mennyiben az általános büntetőtörvény szerinti eljárásnak helye nincs, 200 koronától 2.000 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntettetnek.

76. §.

Az adó alá eső tárgyak elsikkasztása vagy megsemmisitése.

A ki abban az időközben, mig a pénzügyi közegek a 75. §-ban felsorolt esetekben a hivatalos eljárásban akadályoztattak, vagy ha ellenszegülés nem történt volna is, de a hivatalos eljárás teljesitése vagy az ebbeli eljárás feletti felügyelet alatt a pénzügyi közegek tudta és beleegyezése nélkül adótárgyakat az emlitett helyiségekből vagy tartályokból elvisz, megsemmisit, vagy minőségükre nézve oly módon átalakit, hogy az adótárgyak ez által a szeszadó alól elvonatnak: ezért a kihágásért, valamint annak megkisérléséért is, a szabályellenesen elvitt, megsemmisitett vagy átalakitott tárgytól járó fogyasztási

adónak négyszeres összegétől annak nyolczszoros összegéig terjedhető pénzbüntetéssel, ha pedig a pénzbüntetés alapjául szolgáló szeszadó teljes biztossággal megállapitható nem volna, 400 koronától 10.000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sujtatik.

77. §.

A hivatalos zár megsértése.

A pecséttel vagy más módon alkalmazott hivatalos zár megsértésére kiszabott pénzbüntetésben a közvetlen tettes, és ha ez büntetésre nem vonathatik, a 25. és 26. §-okban foglalt határozatok tekintetbevételével az üzlet vezetője, illetőleg a vállalkozó marasztalandó el.

78. §.

Dologi kezesség.

Kihágási esetekben, midőn a pénzbüntetés a szeszadó összegétől függ, a kihágás tárgya a kiszabandó pénzbüntetés biztositására zálogul szolgál, és pedig olyformán, hogy abban az esetben, ha a pénzbüntetést az illető fél le nem fizetné, a kihágás tárgya elárvereztessék, és annak árából a felmerült költségek és a megröviditett adó levonása után mutatkozó többlet a pénzbüntetés fedezésére forditassék.

79. §.

A vállalkozó kezessége a pénzbüntetések iránt.

A szeszfőzde üzletvezetője, vagy az üzleti helyiségekből való távollétének ideje alatt annak helyettese, a be nem jelentett, illetőleg a bejelentés és az adóbárcza tartalmától eltérőleg foganatositott szeszfőzési művelet tettesének tekintetik.

Ugyszintén a szesznek az üzleti helyiségekből vagy a szabadraktárakból bejelentés nélkül vagy máskülönben szabályellenes elszállitásánál is a szeszfőzde, illetőleg

szabadraktár üzletvezetője tettesnek tekintetik, hacsak ő vagy helyettese ennél az elszállitásnál nem ártatlan és a kihágás tárgya nem képezte egyszersmind lopásnak vagy sikkasztásnak tárgyát.[1])

A szeszfőzde, illetőleg a szabadraktár vállalkozója, ha az üzletet nem maga vezeti, az üzletvezető, illetőleg annak helyettese terhére megszabott pénzbüntetésért föltétlenül szavatol.

A vállalkozónak ez a szavatossága kiterjed a pénzbüntetés egész összegére, mely az üzletvezető vagy helyettesétől be nem hajtható.

Felhatalmaztatik azonban a pénzügyminister, hogy olyan esetben, midőn az üzletvezető vagy helyettese a tőlük be nem hajtható pénzbüntetés helyett alkalmazandó szabadságvesztés büntetésének foganatositása végett rendelkezésre áll, a vállalkozó szavatosságát kivételesen a pénzbüntetésnek csak egy részére korlátozhassa abban az esetben, ha a vizsgálat adatai által beigazoltatott az, hogy:

a) a kihágás tettese a törvény rendelkezéseit nem csupán tévedés vagy mulasztás folytán, hanem szándékos cselekvés által szegte meg, vagy

b) a vállalkozót a kihágás tekintetében vétkesség egyáltalában nem, vagy csak igen kis mérvben terheli és hogy ő e kihágásból még közvetve sem huzhatott hasznot.

A pénzbüntetésnek azon része helyett, melyre nézve a vállalkozó szavatossága kivételesen elengedtetett, a tettes ellenében a biróilag megállapitott szabadságvesztés büntetésének aránylagos mérve alkalmazandó.

80. §.

A kihágás elévülése.

A jelen törvény határozmányai, vagy az arra vonatkozó szabályok elleni kihágás, ha azért az illető a vétkes

---

[1]) Az üzletvezető törvényszerű felelősségének terjedelmét a feleknek eltérő megállapodása meg nem változtathatja, miért is a be nem jelentett, illetőleg az adóbárcza tartalmától eltérően foganatositott adóköteles művelet, illetőleg a szesznek bejelentés nélkül vagy máskülönben szabályellenes elszállitásának tetteséül

cselekvény vagy mulasztás napjától számitott három év alatt kérdőre nem vonatott, büntetés tárgya többé nem lehet.[1])

81. §.

A szabályellenességek büntetése.

A jelen törvénybe ütköző és külön büntetéssel nem sujtott minden egyéb cselekmény és mulasztás, mint szabályellenesség 10—400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

MÁSODIK RÉSZ.

Különös büntetési határozatok azokra a kihágásokra nézve, melyek a főzőkészülék termelési képessége szerint való átalányozásra vonatkozó szabályok ellen követtetnek el.

82. §.

a) Az adóköteles művelet tekintetében.

A főzőkészülék termelési képessége szerint átalányozott szeszfőzdéknél a megröviditett vagy megröviditės veszélyének kitett termelési adó négyszeres összegétől annak nyolczszoros összegéig terjedhető pénzbüntetésnek[2]) van helye:

1. ha, a szeszfőzés adóköteles művelete (39. §.) megkezdetik a nélkül, hogy a szabályszerű bejelentés benyujtatott és a szeszfőzde az adóbárcza birtokában volna; ez esetben a büntetés megszabásának alapjául a be nem

akkor is az üzletvezető tekintendő, ha a szeszfőzde vállalkozója az üzletvezetővel létesitett magánmegállapodás szerint az illető cselekmények végzésével harmadik személyt bizott volna meg. (L. még az 52. oldalon levő 1. és a 111. oldalon levő 3. jegyzetet.)

[1]) Ezt az elévülést a vizsgálat folyamában a pénzügyi hatóság részéről a kihágás elkövetője vagy részese ellen intézett, a kérdőrevonás fogalmának megfelelő vizsgálati cselekmény félbeszakitja. (Lásd a kir. curiának 1896. évi III. számú döntvényét. Közöltetett az 1896. évi 39.269. sz. körr. P. K. 15. sz.).

[2]) Az 1888. évi XXIV. t.-cz. 84. §-ában foglalt rendelkezés szerint a törvényben kiszabott pénzbüntetéseket még abban az esetben sem volt szabad meghatározott legkisebb mértékükön alul leszállitani, ha a törvényes büntető eljárás abbanhagyása engedélyeztetett volna is. Az 1899. évi XX. t.-cz. ilyen korlátozást nem ismer.

jelentett főzési időszak legalább 48 órával veendő számitásba;[1])

2. ha az adóköteles művelet szabályszerüen bejelentetett, és a szeszfőzde az adóbárcza birtokában van ugyan, de

a) az adóköteles művelet más anyagokkal eszközöltetik, mint a melyek bejelentettek, és a melyektől az adó fizettetett [2]); vagy

---

[1]) Példa. Valamely a törvény 36. §. 1. pontja szerinti berendezéssel biró és átalányozás alá eső szeszfőzdének vállalkozója tetten éretett, hogy szeszt szabályszerű bejelentés és adóbárcza váltása nélkül szilvából főzött. A pénzügyőri közegek 1900. január hó 10-én déli 12 órakor jelentek meg váratlan szemletartás végett a szeszfőzdében és megállapitották részint a talált kész szilvapálinka mennyiségéből, részint a főzésnél jelen volt tanuk vallomásából azt, hogy a fél a főzést még 1900. január hó 9-én reggel 6 órakor kezdette meg. Találtatott még 4 töltés szilvaczefre is. A főzőkészülék napi termelőképessége 840 literrel van megállapitva.

Kiszámitandó a megröviditett adó és pénzbüntetés összege.

Megfejtés. Minthogy a szeszadótörv. 82. §. 1. pontja szerint a büntetés megszabásának alapjául a be nem jelentett főzési időszak legalább is 48 órával veendő számitásba, és minthogy szilvafőzés esetén az alkoholnyeredék a szeszadótörv. 38. §. *a)* pontja szerint 4 fokkal veendő számitásba, lesz a megröviditett adó a szeszadótörv. 44. §-a értelmében: $840 \times 2 \times 4 \times 90 = 60{\cdot}48$ azaz: 60 korona 48 fillér.

Az 1899. évi XXIV. t.-cz. 9. §-a II. pontja értelmében egyuttal a szeszadópótlék is megröviditettnek tekintendő. Ez a megröviditett szeszadópótlék kitesz: $840 \times 2 \times 4 \times 10 = 6{\cdot}72$ azaz 6 korona 72 fillért.

E szerint tehát az összes megröviditett adó kitesz:

a) szeszadó	60 korona	48 fillért
b) szeszadópótlék	6 »	72 fillért
összesen . . .	67 korona	20 fillért,
melynek 4-szerese azaz	268 »	80 fillér

pénzbüntetésképen fizetendő és ezen felül még a szeszadótörv. 83. §-a alapján 20 korona *pénzbüntetés a zársértésért.*

Habár a félnek még 4 töltésre való szilvaczefréje maradt, ezt azonban csak szabályszerű bejelentés és adóbárcza alapján főzheti ki, és a mennyiben e feltételeknek eleget nem tett, a főzőkészülék hivatalos zár alá helyezendő.

[2]) Valamely a törvény 36. §. 1. pontja szerinti berendezéssel biró és átalányozás alá eső szeszfőzdének vállalkozója 158 liter ürtartalmú főzőüsttel ellátott főzőkészüléken 4 napra szeszszel vegyitett szőlőtörköly főzéséről szabályszerű bejetentést tett és az adóátalányt megfizeti. Midőn azonban a pénzügyőri közegek a főzés befejeztével a főzőkészülék zár alá helyezése végett megjelentek, megállapitották, hogy a fél szeszszel vegyitett szőlőtörköly helyett szilvából főzött szeszt mind a négy napon.

Kiszámitandó a megröviditett adó és pénzbüntetés.

Megfejtés. A szeszadó törv. 36., 37. és 38. §§-aiban, valamint a végrehajtási utasitás 7. §-ában, végül az 1899. évi XXIV. t.-cz. 9. §. II. pontjában foglaltakra tekintettel a vállalkozó *tényleg fizetett* ($158 \times {}^4/_5 \times 3 \times {}^4/_5 = 303{\cdot}4$, lefelé kikerekitve 300) 300 liter napitermelőképességet véve alapul:

a) szeszadó átalány fejében	($300 \times 4 \times 2 \times 90 = 21{\cdot}60$)	21 korona	60 fillért
b) szeszadópótlék fejében	($300 \times 4 \times 2 \times 10 = 2{\cdot}40$)	2 »	40 »
	összesen:	24 »	

Fizetendő lett volna ($158 \times {}^4/_5 \times 3 = 379{\cdot}2$, lefelé kikerekitve 370) 370 liter napi termelőképességet véve alapul:

b) az adóköteles művelet a bejelentett időszak előtt megkezdetik; vagy

c) az adóköteles művelet a bejelentett időszakon túl folytattatik[1]); vagy

d) a czefre vagy alszesz más főzőkészülékkel, mint a mely bejelentetett, vagy más helyen, mint a mely bejelentetett, főzetik ki.

Megröviditett vagy megröviditès veszélyének kitett adónak tekintetik az az adó, mely az átalányozási szabályokhoz képest megrövidittetett, vagy a megröviditès veszélyének kitétetett, mely tekintetben a *d*) betű alatt emlitett esetben úgy kell eljárni, mintha bejelentés és adófizetés egyáltalában nem történt volna.

Ha pedig lisztes anyagokból készittetik és erjesztetik czefre, vagy ilyen czefre kifőzetik: a pénzbüntetés a 84. §. *a*) pontja értelmében számitandó alkoholnyeredék után a 90 filléres[2]) adótétel szerint járó szeszadó négyszeres összegétől annak nyolczszoros összegéig terjedhető kiméretben, és legalább 400 koronányi összegben szabandó meg.[3])

a) szeszadóátalány fejében	(370 × 4 × 4 × 90 = 53·28)	53	korona	28 fillér
b) szeszadópótlék fejében	(370 × 4 × 4 × 10 = 5·92)	5	»	92 »
	összesen:	59	korona	20 fillér
	minthogy azonban tényleg fizettetett:	24	»	— »
	az *adóröviditès* kitesz:	35	korona	20 fillért
	ennek 4-szerese *pénzbüntetés*:	140	»	80 fillér.

[1]) A törvény 82. §. 2. b. és c. pontjaiban emlitett azokban az esetekben, midőn az adóköteles művelet a bejelentett időszak előtt kezdetik meg, vagy a bejelentett időszakon túl folytattatik, az adóröviditès annyi órával veendő számitásba, a hány óra a bárcza érvényességének kezdetéig, illetve túlfőzés esetében a bárcza lejártától a főzés beszüntetéseig tényleg lefolyt.

Tehát, ha az idő előtti főzés 3 órára terjed, úgy az egy napi adóátalány $^1/_8$ része, ha 4 órára terjed, úgy az egy napi adóátalány $^1/_6$ része veendő megröviditett adóul számitásba.

[2]) Az 1901. évi XIII. t. cz. 1. §-a alapján.

Valamely a törvény 36. §. 1. pontja szerinti berendezéssel biró és átalányozás alá eső szeszfőzdének a vállalkozója 48 órai időtartamra szilvából való szesztermelést jelentett be és erre adóbárczát váltott. Megállapittatott azonban, hogy ezen idő alatt szilva helyett lisztes anyagból termelte a szeszt és ezen kivül még egy 3 hektoliteres erjesztőkád tele erjedő lisztes czefrével találtatott nála. A főzőkészülék napi termelőképessége 400 literrel van megállapitva.

Kiszámitandó a megröviditett szeszadó és szeszadópótlék, valamint a pénzbüntetés összege.

Megfejtés.

1. A lisztes anyagból már kitermelt szesz után:

napitermelőképesség . . . . = 400 liter
főzési időtartam . . . . = 2 nap

83. §.

b) A hivatalos zár megsértése.

Az edényekre és műeszközökre alkalmazott hivatalos zár megsértése 12 koronától 1.000 koronáig, ha pedig a zár megsértése pénzügyi kihágással van összekötve, 20 koronától 1.000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntettetik.

HARMADIK RÉSZ.

Különös büntetési határozatok azokra a kihágásokra nézve, melyek a fogyasztási adóra, valamint a tényleges termelvény szerint fizetendő termelési adóra és az égetett szeszes folyadékok finomitására és nemesitésére vonatkozó szabályok ellen követtetnek el.

84. §.

a) A szeszfőzésnek és a sajtolt élesztő készitésének be nem jelentése.

Ha az adóköteles szeszfőzési művelet a megszabott feltételek teljesitése nélkül, különösen szeszmérőgép szabályszerű használata nélkül, vagy ennek rendes menetének akadályozása alatt, illetőleg gyüjtőedény szabályszerű alkalmazása nélkül eszközöltetik, az be nem jelentettnek tekintendő, és az üzletvezető, illetőleg annak helyettese az ekként bejelentés nélkül termelt alkoholmennyiség

---

alkoholnyeredék a törvény 82. §-ának utolsó bekezdése, illetőleg a 84. §. *a)* pontja alapján . . = 8 hektoliterfok
szeszadó tétele . . . . = 90 fillér
szeszadópótlék tétele . . . . = 10 fillér
tehát lesz:
a) szeszadó . . . 400 × 2 × 8 × 90 = (57·60) 57 korona 60 fillér
b) szeszadópótlék 400 × 2 × 8 × 10 = (6·40) 6 » 40 »
2. A még előtalált 3 hektoliter lisztes czefre után:
a) szeszadó . . . . . 3 × 8 × 90 = (21·60) 21 korona 60 fillér
b) szeszadópótlék . . . . 3 × 8 × 10 = (2·40) 2 » 40 »
tehát a két adó együttesen kitesz (5760 + 640 + 2160 + 240 = 8800) 88 koronát.

A bejelentés alapján a fél a szilva kifőzéséért fizetett 22 korona 40 fillért: ennél fogva a megröviditett adó kitesz 65 korona és 60 fillért, a pénzbüntetés pedig a megröviditett adó 4-szeresével számitva, kitesz 262 korona 40 fillért.

Minthogy azonban a törvény 82. §-a utolsó bekezdése alapján a pénzbüntetés legalább 400 koronában szabandó meg, a fél ez utóbbi összeget tartozik pénzbüntetés gyanánt fizetni.

után járó fogyasztási adó négyszeres összegétől annak nyolczszoros összegéig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ez esetben a pénzbüntetés alapjául az az adóösszeg veendő, mely a bejelentés nélkül termelt alkoholmennyiségnek megfelel.

A pénzbüntetés alapjául veendő alkoholmennyiség akként határozandó meg, hogy:

a) a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdéknél az előtalált erjesztőedények összes űrtartalmának minden hektoliterjére és a be nem jelentett adóköteles művelet minden napjára 8 hektoliterfoknyi alkoholnyeredék, és

b) azoknál a szeszfőzdéknél, a melyek a termelési adót a tényleges termelvény szerint fizetik, az előtalált minden főzőkészülékre és a be nem jelentett adóköteles művelet minden napjára, a feldolgozott czefremennyiség az olyan főzőkészülékeknél, melyek gőzerőre vannak berendezve, mindenik üst töltésképességének (teljes űrtartalma 4/5 részének) tizszeres, — másnemű főzőkészülékeknél hatszoros mennyiségével, és az alkoholnyeredék ezen czefremennyiség minden hektoliterje után 6 hektoliterfokkal számittatik; folytonosan működő főzőkészülékeknél a czefremennyiség szakértők meghallgatása mellett állapittatik meg, és az alkoholnyeredék a czefremennyiség minden hektoliterje után szintén 6 hektoliterfokkal számittatik.[1])

Ha kiderül, hogy a szeszmérőgép rendes menetének akadályoztatása daczára az annak jelzései szerint járó adó több volna annál az adóösszegnél, mely a fentebbi alkoholnyeredék alapul vételével mutatkozik, ez esetben az első összeg veendő a büntetés kiszabásának alapjául.

Ha a be nem jelentett adóköteles művelet a szeszmérőgép szabályszerű használata és annak rendes menete mellett, illetőleg a gyüjtőedény szabályszerű alkalmazása mellett hajtatik végre, ez csak az adóköteles műveletben előfordult szabályellenesség gyanánt büntetendő.

Ha valamely szeszfőzdében sajtolt élesztő készittetik a nélkül, hogy annak készitése adó alá bemondatott volna, a sajtolt élesztő-készités bejelentésének elmulasztása annak

---

[1]) Egy erre vonatkozó példát l. a 232. oldalon.

az adónak négyszeres összegétől nyolczszoros összegéig terjedhető pénzbüntetéssel büntettetik, mely adó a sajtolt élesztő készitése után annak az egész hónapnak a tartamára járt volna, a melyben a kihágás elkövettetett.

85. §.

b) **A bejelentett adóköteles műveletnek a bejelentett időpont előtti megkezdése.**

A bejelentett adóköteles műveletnek a bejelentett időpont előtt való megkezdése abban az esetben, midőn az a gyüjtőedény, illetőleg szeszmérőgép használata mellett történt és ez utóbbinak rendes menete nem zavartatott meg, csak az adóköteles műveletben előfordult szabályellenesség gyanánt büntetendő.

Más esetekben a bejelentett adóköteles műveletnek idő előtti megkezdése ugyanazzal a pénzbüntetéssel fenyitendő, mint a be nem jelentett adóköteles művelet. (84. §.)

86. §.

c) **Alkoholtartalmú folyadékok vagy alkoholtartalmú párák elvezetése. A szeszmérőgép jelzéseire, illetőleg a gyüjtőedényre gyakorolt külhatás. Be nem jelentett főzőkészülékek használata, főzőkészülékek be nem jelentett felállitása. A szeszmérőgéppel, illetőleg gyüjtőedénynyel össze nem kötött hütőkészülékek használata vagy tartása.**

1.000 koronától 10.000 koronáig terjedhető büntetésnek van helye:

1. ha a szeszmérőgépen át nem folyt, illetőleg a gyüjtőedénybe még be nem folyt szeszes folyadék — czefre kivételével — vagy alkoholtartalmú párák külső befolyás által, melynek véletlenségét a fél bebizonyitani nem képes, elvezettetnek;

2. ha alkoholtartalmú folyadék a gyüjtőedényből szabályellenesen kivétetik vagy elvezettetik;

3. ha a főzőkészüléken, illetőleg szeszmérőgépen vagy gyüjtőedényen olyan készülékek alkalmaztatnak, a melyek

szakértők véleménye szerint alkalmasok arra, hogy alkoholtartalmú pára, alszesz vagy szesz titkosan elvezettessék;

4. ha a szeszmérőgép helyes jelzése a termény mennyiségére vagy foktartalmára, avagy mindkettőre nézve szándékosan akadályoztatik;

5. ha a szeszmérőgépben bármi okból támadt akadályról, illetőleg a gyüjtőedény alkalmazásában támadt és az 57. §-ban meghatározott nemű változásról haladéktalanul jelentés nem tétetik;

6. ha a bejelentett üzlet tartama alatt be nem jelentett főzőkészülék használtatik;

7. ha előleges bejelentés nélkül a szeszfőzdében valamely főzőkészülék állittatik fel;

8. ha alkoholtartalmú pára süritésére és az ebből származó szeszes folyadékok előállitására alkalmas oly hűtőkészülék találtatik vagy alkalmaztatik a szeszfőzdében, mely a szeszmérőgéppel, illetőleg gyüjtőedénynyel összeköttetésben nincsen, kivéve a töményitő készülék hütőkészülékét abban az esetben, ha a szesznek az adómentes töményitéssel való együttes termelése a 72. §. értelmében meg van engedve.

Ismétlés esetében a fent emlitett pénzbüntetés megkettőztetendő.

Adómegröviditésnek tekintetik és a fent emlitett 1.000 koronától 10.000 koronáig terjedhető pénzbüntetésen felül még a megröviditett vagy a megröviditės veszélyének kitett fogyasztási adó négyszeres összegétől annak nyolczszoros összegéig terjedhető büntetésnek van helye; ha — czefre kivételével — alkoholtartalmú folyadék, mielőtt a szeszmérőgépen átfolyt, vagy mielőtt a gyüjtőedénybe befolyt volna, vagy pedig ilyen folyadék a gyüjtőedényből az adó megfizetése nélkül eltávolittatik.

E kihágás esetében az adó, mely egyuttal a pénzbüntetés kiszabásának alapjául is veendő, akként számitandó ki, mintha a kihágás annak felfedezését megelőző három hónapon át szakadatlanul elkövettetett volna, ha csak be nem bizonyittatik, hogy a kihágás tartama más, vagy annak terjedelme nagyobb volt.

Ha ez alatt sajtolt élesztő is készittetett: az ez után járó adó és annak megröviditése miatti pénzbüntetés tekintetében, hasonló eljárás követendő.

87. §.

d) A bejelentett szeszfőzési üzlet szabályellenes folytatása.

1.000 koronától 10.000 koronáig terjedhető büntetésnek van helye, ha a bejelentett szeszfőzési üzlet szabályellenesen akkor is folytattatik, midőn a szeszmérőgép rendes menetében akadályozva van, vagy a gyűjtőedény alkalmazásában akadály támadt

E pénzbüntetésen kivül a szeszes folyadéknak az adó megröviditésével történt termelése a megröviditett fogyasztási adó négyszeres összegétől annak nyolczszoros összegéig terjedhető külön pénzbüntetéssel büntettetik.

A megröviditett adó következőleg határoztatik meg: Mindenekelőtt megállapittatik:

1. az azon alkoholmennyiség után eső adóösszeg, mely a szeszmérőgép jelzéseinek megállapitásával, illetőleg a gyüjtőedényben talált alkoholmennyiségnek meghatározásával összekötött utolsó hivatalos szemle óta lefolyt időszakban a szeszmérőgép tényleges jelzései, illetőleg a gyüjtőedény szerint termeltetett;

2. az adóösszeg, mely esik akkor, ha az alkoholmennyiség a 84. §. *a)* illetőleg *b)* pontjában meghatározott módon állapittatik meg.

Az 1. alatti adóösszeg azután a 2. alatti összeggel összehasonlittatik, és az az összeg, melylyel az utóbbi az elsőnél nagyobb, tekintetik a megröviditett adó összegének.

88. §.

e) A czefreedények és eszközök tilos használata.

Szabályellenesség gyanánt minden egyes esetben 40 koronától 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fenyitendő:

a) ha a keverőkádakban, hűtőbárkákban, hűtőbocskákban és általában oly edényekben, melyek a tett bejelentés szerint csak oly czefre tartására rendelvék, mely még erjedni nem kezdett, erjedő vagy erjedt czefre találtatik;

b) ha a czefre más erjesztő edényekben találtatik, mint a melyek eleve vagy pótlólag bejelentettek, vagy ha általában oly edényekben találtatik, melyek a leletjegyzőkönyv szerint czefre tartására nem rendelvék.

Ha azonban ilyen kihágás oly időben követtetik el, melyre nézve, — a szeszmérőgép rendes menetében bekövetkezett akadály folytán, — a megadóztatandó alkoholmennyiség az 58. §. I., II. és V. pontjai értelmében állapittatik meg: az adómegröviditésnek tekintendő, és a tilalom ellenére használt edények minden hektoliterje után számitandó 100 koronányi pénzbüntetéssel büntetendő. Hektoliterrészek ebben az esetben egész hektolitereknek veendők.

89. §.

f) A szeszfőzde lajstromának hiányos vagy valótlan vezetése.

A szeszmérőgép órajelzéseinek, vagy a 61. §-ban meghatározott, illetőleg rendeleti uton meghatározandó egyéb adatoknak a szeszfőzde lajstromába a kellő időben be nem iktatása, valamint minden eme lajstromban talált más valótlanság, mint hamis könyvvezetés 10—400 koronáig terjedhető büntetés alá esik.

90. §.

g) Szesznek az üzleti helyiségből vagy szabadraktárból való szabályellenes elszállítása.

Adómegröviditésnek tekintetik, és a megröviditett, vagy a megröviditès veszélyének kitett fogyasztási adó négyszeres összegétől annak nyolczszoros összegéig terjedhető pénzbüntetéssel fenyitendő: ha a szesz valamely szeszfőzde üzleti helyiségeiből vagy valamely szabad-

raktárból szabályszerű bejelentés (63. §.) nélkül elszállittatik, vagy ha az elszállitásra bejelentett alkoholmennyiségnek hivatalos felvételénél a bejelentéssel szemben adómentes elszállitás esetében oly kevesblet, nem adómentes elszállitás esetében pedig oly többlet állapittatik meg, mely öt százalékot meghalad.

A szesznek valamely üzleti helyiségből vagy szabadraktárból bejelentés nélkül való elszállitásáért megállapitandó pénzbüntetés 400 koronánál kevesebb nem lehet.

91. §.

h) A fogyasztási adó kisebbik tételének vagy az 5. §-ban a mezőgazdasági szeszfőzdék részére engedélyezett jutalomnak jogosulatlan igénybevétele.

Adómegröviditésnek tekintetik, és a megröviditett, vagy a megröviditès veszélyének kitett fogyasztási adó négyszeres összegétől annak nyolczszoros összegéig terjedhető pénzbüntetésnek van helye, ha hamis bemondás, vagy hamis adatok alapján:

a) a fogyasztási adónak kisebb tétele, vagy

b) az 5. §-ban a mezőgazdasági szeszfőzdék részére engedélyezett jutalom jogosulatlanul igénybe vétetik.

A büntetés kiszabásánál alapul vétetik:

az *a)* alatti esetben, a fogyasztási adónak nagyobbik és kisebbik tétele közötti különbözet azon alkoholmennyiség után, melyre az igény vonatkozik;

a *b)* alatti esetben a jogosulatlanul igénybe vett jutalom összege.

92. §.

i) A szesznek ipari czélokra való adómentes felhasználása iránt fennálló szabályok megszegése.

Adómegröviditésnek tekintetik és a kihágás tárgyát képező égetett szeszes folyadék minden literje után szá-

mitandó 1 korona és 10 fillérnyi[1]) összeg négyszeresétől annak nyolczszorosáig terjedhető pénzbüntetésnek van helye:

1. Ha az a szesz, mely a 4. §-ban megjelölt czélokra adómentesen szolgáltatott ki, más czélokra fordittatik, vagy ha az ily szeszt a nélkül, hogy az teljes biztosságot nyujtó módon emberi élvezetre használhatlanná tétetett volna, az a személy, a ki azt a 4. §-ban megjelölt czélokra beszerezte, más személynek engedi át.

2. Ha a denaturált szeszből a denaturáló szer egészben vagy részben ismét eltávolittatik, illetőleg kivonatik, vagy bárminemű oly anyagok adatnak a denaturált szeszhez, melyek a denaturáló szer hatását izre vagy szagra nézve megváltoztatják.

3. Ha az ily módon (2.) kezelt szesz elárusittatik vagy másnak átengedtetik.

A pénzbüntetés 400 koronánál csekélyebb nem lehet.

A pénzbüntetésen kivül attól, ki az itt emlitett kihágást elkövette, már a kihágás első esetében, a neki engedélyezett kedvezmény megvonható.

93. §.

k) Az utalt szeszküldeményekre érvényes szabályok elleni kihágások.

Az utalt vámolatlan külföldi árúk szállitására nézve fennálló határozmányok a fogyasztási adóval terhelten hivatalosan utalt szeszszállitmányokra nézve hasonszerüen alkalmazandók, és az ezek ellen elkövetett kihágások, a melyek által a fogyasztási adó megrövidittetik vagy a megröviditės veszélyének kitétetik, ennek az adónak négyszeres összegétől nyolczszoros összegéig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Az emlitett határozmányoknak másnemű megszegései mint szabályellenességek 10 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

---

[1]) Az 1901. évi XIII. t.-cz. 1. §-a alapján.

94. §.

l) A hivatalos zár megsértése.

A hivatalos zárnak megsértése a 83. §. határozmányaihoz képest büntetendő.

NEGYEDIK RÉSZ.

95. §.

Különös büntető határozatok azokra a kihágásokra nézve, a melyek az égetett szeszes folyadéknak finomitása vagy nemesitése iránt hozott szabályok ellen követtetnek el.

1. 1.000 koronától 10.000 koronáig terjedhető büntetésnek van helye, ha oly vállalatban, melyben égetett szeszes folyadékok finomitása (töményitése) történik:

a) más alkoholtartalmú folyadék (czefre) öntetik a töményitő készülékbe;[1])

b) a töményitő-készülék töltésére, illetőleg kiüritésére rendelt és hivatalosan biztositott csővezetéken kivül, más vezeték alkalmaztatik.

---

[1]) Példa: Égetett szeszes folyadékok finomitásával foglalkozó valamely vállalatban megállapittatott, hogy a főzőkészülékre adóval nem terhelt szeszen kivül még bor is felöntetett, és ez a tilalomellenes művelet egy napon át folytattatott. A finomitásra használt közvetlen tüzelésű és egyébként a 36. §. 3. pontja szerinti berendezéssel biró főzőkészülék űrtartalma 1088 liter. Megfejtés: Minthogy a főzőkészülék napi termelőképessége a 36. §. 3. pontja szerinti mérvhez képest 4.350 litert tesz ki, tehát 16 hektolitert meghalad, ezen főzőkészülékkel biró szeszfőzde a törvény 30. §-ának IV. pontjában felsorolt szeszfőzdék közé tartozik, s igy a törvény 33. §-a szerint abban az alkoholmennyiség a tényleges termelvény szerint állapitandó meg, és az adó a törvény 34. §-a szerint a termelésnél fizetendő. Ezek alapján a megröviditett adó a törvény 84. §-a harmadik bekezdésének *b)* pontja értelmében következőleg számitandó:

A főzőüst űrtartalma 1088 liter, tehát a töltési képesség 870·4 liter és ennek alapján a naponként feldolgozható czefremennyiség 5222 liter; az alkoholnyeredéket hektoliterenként 6 fokkal véve, lesz a megröviditett termelési adó:

$5222 \times 6 = 313{\cdot}32 \times 90 =$ 281 K 98 f

a megröviditett szeszadópótlék pedig:

$5222 \times 6 = 313{\cdot}32 \times 10 =$ 31 K 33 f.

összesen tehát 313 K 31 f.

Ezen összeg alapján fizetendő az adórövidités miatt: 313 K 31 f. $\times 4 =$ 1.253 K 24 f., ehez hozzáadva a törvény 95. §. 1. pont szerinti 1.000 K, vagyis összesen 2.253 K 24 f. pénzbüntetés.

Ha e mellett adómegröviditès követtetett el, azon kivül a megröviditett, vagy a megröviditès veszélyének kitett fogyasztási adó négyszeres összegétől annak nyolczszoros összegéig terjedhető pénzbüntetés is alkalmazandó.

2. Az égetett szeszes folyadék termelésének és töményitésének (nemesitésének) ugyanabban az üzleti helyiségben való együttes gyakorlása tekintetében érvényes tilalom áthágása (72. §.) minden egyes esetben 10—1.000 koronáig terjedhető büntetés alá esik.

3. 4—200 koronáig terjedhető büntetésnek van helye:

a) ha a szesz a nélkül, hogy a szabályszerű bejelentés benyujtatott és az arról szóló hivatalos bizonyitvány az üzletvezető kezében volna, a főzőkészülékre felöntetik;

b) ha a szesz a bejelentett időn kivül öntetik fel a főzőkészülékre;

c) ha az, a ki adóval nem terhelt égetett szeszes folyadékot lepárolás útján tisztitani, vagy abból lepárolás útján alkoholtartalmú italokat késziteni szándékozik, ezekre a czélokra olyan szeszt szerez be, melynek alkoholtartalma a 100 fokú szeszmérő szerint 30 foknál csekélyebb (70. §.);

d) ha a termelési adó fizetésére kötelezett szeszfőzdében oly égetett szeszes folyadék öntetik fel a töményitésre rendelt főzőkészülékre, mely 30 foknál kisebb alkoholtartalommal bir. (72. §. első bekezdése.)

ÖTÖDIK RÉSZ.

Különös büntető határozatok azokra a kihágásokra nézve, melyek az égetett szeszes folyadékoknak a vámvonalon át való kivitelénél követtetnek el.[1] [2])

96. §.

a) A kiviteli nyilatkozat és a hivatalos lelet közötti különbözetek, melyek adómegröviditès gyanánt büntetendők.

Adómegröviditèsnek tekintetik és a jogosulatlanul igényelt kiviteli jutalomnak, illetőleg adóvisszatéritési összeg-

---

[1]) Égetett szeszes folyadékoknak a vámvonalon át való behozatalánál elkövetett kihágásokra vonatkozó büntető határozatokat az 1899. évi XVI. t.-cz. 2. §-a tartalmazza, mely e részben következőkép rendelkezik:

nek négyszeresétől annak nyolczszorosáig terjedhető pénzbüntetésnek van helye:

1. ha a kiviteli jutalom, illetve az adóvisszatérités iránti igény fentartásával benyujtott kiviteli nyilatkozatban a likőrnél a folyadék mennyisége, más égetett szeszes folyadéknál az alkoholmennyiség, miként ez a folyadék mennyiségének a szabályszerű 100 fokú szeszmérő szerinti fokokban megállapitott foktartalommal történt szorozása folytán mutatkozik, a hivatalosan talált mennyiségnél 5 száztólival magasabban tétetett ki, a nélkül, hogy a hiány a szállitás alatt a folyadék mennyiségében, illetőleg annak alkoholtartalmában netán történt változás szabályszerű bejelentése által igazoltatnék;

2. ha azokban az esetekben, a midőn:

a) likőr, vagy

b) más égetett szeszes folyadék kiviteli jutalom, illetve adóvisszatérités mellett kivitelre bejelentetik, az *a*) betű alatti esetben más folyadék, mint likőr, — a *b*) betű alatti esetben az égetett szeszes folyadékok közé nem tartozó folyadék, p. o. viz vagy bor találtatik.

A pénzbüntetés kiszabásának alapjául veendő:

az 1. pont alatti esetekben az az összeg, a melylyel a kiviteli nyilatkozat alapján járó kiviteli jutalom, illetve adóvisszatérités a hivatalos lelet szerint járó összegnél magasabb;

a 2. pont alatti esetekben ama teljes összeg, a mely mint kiviteli jutalom, illetve adóvisszatérités igazolatlanul vétetett igénybe.

Ha oly árúval, mely után a jelen (1899. évi XVI.) törvény 1. §-ának határozmányai szerint a vámdíjon felül fogyasztási adó is fizetendő, csempészet vagy más súlyos vámjövedéki kihágás követtetik el, ez a cselekmény, a törvényesitett vámszabályok értelmében kimondandó elkobzáson kivül a megrövidített, vagy a megrövidités veszélyének kitett fogyasztási adóösszeg 4—8-szoros összegével büntetendő.

[1]) Ha a kihágás tárgyát képező égetett szeszes folyadék elkoboztatik és megsemmisittetik, úgy az előző jegyzet szerinti pénzbüntetés, illetőleg az 1899. évi XXIV. t.-cz. 9. §-a alapján a megröviditett szeszadópótlék 4—8-szoros összegéig terjedhető pénzbüntetés is, szintén alkalmazandó ugyan, de a megsemmisitett égetett szeszes folyadékok után sem szeszadó, sem szeszadópótlék nem követelhető. (1902. évi 42.340. sz.)

97. §.

b) A kiviteli nyilatkozat és a hivatalos lelet közötti különbözetek, melyek szabályellenességek gyanánt büntetendők.

A 96. §. 1. pontja alatt emlitett olynemű különbözetek esetében, melyek 3%-nál többet, de 5%-nál kevesebbet tesznek, 4—400 koronáig terjedhető büntetésnek van helye.

HETEDIK FEJEZET.

Zárhatározatok.

98. §.

Illetékesség kihágási esetekben.

Jelen törvény határozmányai ellen elkövetett kihágások fölött, a mennyiben az 1883 : XLIV. t.-cz. 104. §-a értelmében a rendes eljárás abbanhagyása nem engedélyeztetett:

1. ha a pénzbüntetés a megröviditett, vagy a megröviditès veszélyének kitett adó többszörösében van megállapitva, az 1871 : LXVI. t.-cz. által megjelölt elsőfolyamodású törvényszékek és az 1890 : XXV. t.-cz. alapján szervezett kir. itélőtáblák, utóbbiak mint másod- és utolsó fokú biróságok;

2. minden más esetben, valamint abban az esetben is, ha a biróság az 1883 : XLIV. t.-cz. 106. §-a alapján a felet az államkincstár megröviditését czélzó szándék hiánya miatt felmenti, és ezen okból a fenforgó kihágási ügy csak mint szabályellenesség büntetendő, a pénzügyministerhez intézendő felebbezés fentartásával a pénzügyigazgatóságok határoznak.

Horvát-Szlavonországokban a jelen §. 1. pontja alatti esetekben az 1871 : LXIV. t.-cz. által fentartott pénzügyi törvényszékek illetékesek.

A jelen §. 2. pontja alapján jogérvényes határozattal kiszabott pénzbüntetésnek szabadságvesztés-büntetésre való átváltoztatására nézve az 1894. évi XV. t.-cz. 14. §-a[1]) nyer alkalmazást.

[1]) L. ezt e gyüjtemény IX. részében.

99. §.

E törvény kiterjed a magyar korona országainak egész területére, és 1899. évi szeptember elsején lép életbe, mely naptól kezdve az 1888. évi XXIV. t.-cz., valamint az erre vonatkozó szabályok és rendeletek, a mennyiben ezek a jelen törvénybe ütköznek, hatályon kivül helyeztetnek.

Az 1888 : XXIV. t.-cz. ellen a jelen törvény életbelépte előtt elkövetett azok a kihágások, melyek jogérvényes határozattal még el nem intéztettek, a mennyiben a jelen törvény enyhébb büntetési határozatokat tartalmaz, a jelen törvény alapján birálandók el.

A szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás határozmányai az 1899. évi szeptember hó elsején lépnek életbe, mely napon a szeszadóról szóló 1888. XXIV. t.-cz. végrehajtása iránt 1888. évi augusztus hó 8-án 45.145. sz. alatt kiadott utasitás és az annak alapján kibocsátott későbbi rendeletek is, a mennyiben azokra a jelen utasitás, mint kifejezetten még továbbra is fentartott szabályokra nem hivatkozik, hatályon kivül helyeztetnek. (Végr. ut. 31. §.)

Végrehajtási záradék.

100. §.

Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister és igazságügyminister, Horvát-Szlavonországokra nézve a pénzügyminister, ki e tekintetben egyetértőleg Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánjával jár el, bizatik meg.

A bejelentések megvizsgálására, azok könyvelésére, a fizetett adó nyugtázására, valamint az ellenőrzéssel megbizott közegek és az adó beszedésével megbizott hivatalok által vezetendő feljegyzések vitelére nézve a szeszadó iránti »oktatás« alább közölt szakaszai következő rendelkezéseket tartalmazzák:

A bejelentések átvételére rendelt hivatalok és közegek.

1. Az adóhivataloknál benyujtandók:

a) a főzőkészülék termelőképessége szerint átalányozott szeszfőzdék adóköteles műveletének bejelentése (a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránt rendelkező utasitás 1. sz. minta);

b) az adóköteles műveletnek bejelentése úgy a termelési, valamint a fogyasztási adó alá eső azon szeszfőzdék részéről, melyekben a termelt alkohol mennyisége szeszmérőgép jelzései alapján, illetve gyüjtőedény alkalmazása mellett állapittatik meg (a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránt rendelkező utasitás 3. sz. minta).

Az »adóhivatal« fogalma alá, tágasabb értelemben véve, a fogyasztási adóhivatalok, valamint más, az állami pénzek beszedésére rendelt hivatalok és pénztárak is sorozandók. Igy például nem forog fenn akadály az ellen, hogy a vállalkozón való könnyités czéljából az adóbejelentés átvételével vámhivatal is megbizassék. Ha azonban valamely szeszfőzde, mely a szeszadót a főzőkészülék termelőképessége szerint fizeti (a törvény 42. §-a), a legközelebbi adóhivataltól 8 kilométernél távolabb esnék: e szeszfőzde adóbejelentéseinek átvételével egy közelebb eső pénzügyőri szakasz is megbizható, mely esetben a pénzügyőri szakasz állomáshelyén egy alkalmas személy jelölendő meg, a ki az adóbejelentés szerint járó szeszadót beszedi és az állampénztárba beszállitja.[1] [2])

Ugyanez a szabály követendő a szőlőtörkölyt feldolgozó s a végrehajtási utasitás 6-ik §-a (l. a 64. oldalon) alapján szabad egyezkedés (megváltás) utján adózó szeszfőzdék adóbejelentései tekintetében is;

c) a fogyasztási adó befizetésének bejelentése (végr. ut. 38. sz. minta);

d) az ipari czélokra adómentesen utalt szesz után járó ellenőrzési illeték befizetésének bejelentése (a végrehajtási utasitás B. mellékletéhez (l. e gyüjtemény IV. részében) tartozó 3. számú minta).

2. Az ellenőrzéssel megbizott pénzügyi közegeknél (pénzügyőri biztosoknál, pénzügyőri szakaszoknál, esetleg adó- vagy vámhivataloknál is) benyujtandók:

a) a főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozásra vonatkozó üzleti bejelentések (végr. ut 7. sz. minta);

b) az előreláthatlan és elhárithatlan esemény következtében lehetetlenné vált üzletbe-vétel iránti bejelentések (végr. ut. 11. §., l. a 85. oldalon); [3])

c) a bejelentés engedélyezett megváltoztatása iránti bejelentések (végr. ut. 16. §., l. a 127. oldalon);

d) a szeszmérőgép rendes menetében, illetve a gyüjtőedény alkalmazásában előforduló bajok bejelentése (végr. ut. 13. sz. minta);

---

[1]) A szeszadó beszedésével megbizott egyének a befolyt szeszadópénzeket a kir. adóhivatalokhoz portómentesen küldhetik be. Ez a kedvezmény azonban csak a szeszadó összegére terjed ki; ezen egyének saját adójukat külön és portókötelesen tartoznak beküldeni. (1898. évi 50.627. sz. körr. P. K. 21. sz.)

2. A bárczázó állomások helyén levő »fogyasztási adóbeszedők« ezen kezelésért a beszedett összeg 2%-át élvezik »beszedési díj« czímén, mely összeg azonban egy éven belül 200 koronát meg nem haladhat. (1879. évi 16.382 sz. körr. P. K. 14. sz.)

e) a szesznek az üzleti helyiségekből, illetve szabadraktárból a fogyasztási adó lefizetése mellett való elszállitása iránti bejelentés (a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránt rendelkező utasitás 10. sz. minta);

f) a fogyasztási adóval terhelt szesznek valamely szeszfőzdéből vagy szabadraktárból valamely szabadraktárba vagy adómentes felhasználásra való elszállitása iránti bejelentés (végr. ut. 23. sz. minta);

g) a szesznek a vámvonalon át való kivitele iránti nyilatkozat (végr. ut. *A.* mellékletéhez [l. e gyüjtemény III. részében] tartozó 1. sz. minta);

h) a szesz finomitása és nemesitése iránti bejelentés (végr. ut. 37. sz. minta);

i) az adómentesen beszerzett szesznek a vámvonalon át való kivitelre szánt borral szándékolt vegyitésének bejelentése (végr. ut. *A*) mellékletének [l. e gyüjtemény III. részében] 5. sz. mintája);

k) a szabadraktár vállalkozója, vagy a likőrgyáros, vagy a szesz denaturálásával foglalkozó, vagy a szeszt tudományos czélokra adómentesen beszerző, vagy szeszt a kivitelre szánt borhoz adómentesen vegyiteni kivánó által a szeszadóval terhelt szesz beérkezéséről teendő bejelentések (a végr. ut. 22. §-ának II. 5. pontja, (l. a 167. oldalon) valamint az *A.* és *B.* mellékletek [l. e gyüjtemény III. és IV. részében]);

l) a szesz szándékolt denaturálása iránti bejelentés (a végr. ut. *B.* mellékletének [l. a gyüjtemény IV. részében] 4. sz. mintája). (Okt. 13. §.)

A bejelentések megvizsgálása.

Minden bejelentés az annak átvételére hivatott pénzügyi közeg (hivatal) által megvizsgálandó.

A pénzügyi közegek, kiknél a bejelentés benyujtatik, mindenekelőtt az abba felvett adatokat vizsgálják meg és esetleg a bejelentés kiegészitését követelik. Kiigazitásokat vagy vakarásokat tartalmazó, vagy részben keresztülhuzott bejelentések visszautasitandók.

Lényeges hiánynak tekintendő általában:

1. ha a bejelentési mintában előirt adatok egyike vagy másika teljesen hiányzik, vagy valamelyik adat kiigazitva vagy kivakarva, vagy keresztülhuzva van, vagy

2. ha a bejelentő néválairása hiányzik, vagy

3. a vállalat, a melynek részéről a bejelentés tétetik, megjelölve nem lett.

Ha a bejelentésben az esedékes adóösszeg hibásan van kitüntetve: a hivatal (pénzügyi közeg) a nélkül, hogy a hibát kijavitaná, a tényleg járó adóösszeget vezeti be.

Ha az adóbejelentés a főzőkészülék termelőképessége szerint átalányozott szeszfőzdére vonatkozik, az adóátalány a hivatal (pénzügyi közeg) által a bejelentésbe mindenkor bevezetendő (Szeszadótörvény 44. §.) (Okt. 14. §.)

A 200 korona maximális összegben megszabott beszedési díj a szeszadó és szeszadópótlék együttes főösszege alapján számitandó. (1901. évi 64.903. sz. körr.)

Ha a szeszadó beszedésével dohánynagyárus bizatott meg, ennek beszedési dijra igénye nincs, mert a dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályzat 38. §-a értelmében dohánynagyárusok kincstári pénzek beszedésére és az illető kir. adóhivatalba való beszállitására minden dijazás nélkül kötelezve vannak. (1895. évi 79.226. sz.)

A bárczázó állomások pénzbeszedőinek járó beszedési díjaknak külön rendelettel való kiutalványozása meg lett szüntetve, és a pénzügyigazgatóságok útján az adóhivatalok utasittattak, hogy a 2%-os beszedési dijat minden egyes beszállitás alkalmával fizessék ki, egyuttal azonban szoros figyelemmel legyenek arra, hogy ezen jutalék évenként 200 K-át meg ne haladjon. (1901. évi 7.824. sz. körr.)

3. Az 1902. évi 22.378. sz. rendelettel (P. K. 7. sz.) helyesbitett szövegezéssel vétetett itt fel.

A szóbeli adóbejelentések iránti eljárás.[1])

Ha a főzőkészülék termelőképessége szerint átalányozott szeszfőzdének vállalkozója az adóbejelentést a szeszadótörvény 42. §-ának második bekezdése értelmében szóbeliileg teszi meg, ez esetben köteles a hivatal (pénzügyi közeg) e szóbeli bejelentést, az erre előkészitett nyomtatványon, két példányban felvenni és a bejelentővel aláiratni, vagy pedig, ha ez irni nem tudna, annak kézjegyével megerősittetni.

A hivatal (pénzügyi közeg) az irásba foglalt adóbejelentést szintén aláirja és felelős arra nézve, hogy az az előirt adatokat tartalmazza és különben is hiány nélküli legyen. (Okt. 15. §.)

Az adóbejelentések könyvelése.

A szesztermelés bejelentésére vonatkozó adóbejelentések könyvelésére háromféle lajstrom használandó, melyek a 4., 5. és 6. számú minták szerint vezetendők, és pedig:

a) az *A.* betűvel jelzett bejelentési lajstrom azon szeszfőzdék számára, melyek az adóátalányt a főzőkészülék termelőképessége alapján fizetik;

b) a *B.* betűvel jelzett bejelentési lajstrom azon szeszfőzdék számára, melyek a termelési adót a szeszmérőgép jelzései alapján vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett fizetik, és[2])

c) a *C.* betűvel jelzett bejelentési lajstrom azon szeszfőzdék számára, melyek a fogyasztási adó alá esnek.

Ezen lajstromok vezetése iránt az 1888. évi decz. 31-én 60.550. sz. a. kelt és a »Pénzügyi Közlöny« 1889. évfolyamának 3. számában megjelent körrendeletben foglalt határozmányok érvényesek.

A lajstrom szelvényébe és azzal összhangzólag a törzsbárczába is az adóköteles műveletre vonatkozó bejelentés lényeges adatai az illető rovatokba bevezetendők, mely alkalommal az adóösszeg mindenkor nemcsak számokkal, hanem betűkkel is beirandó.

A bejelentési lajstromokhoz mindazon okmányok csatolandók, melyek a főzőkészülék termelőképességének megállapitását, a szeszmérőgép vagy gyüjtőedény alkalmazásánál megszabott feltételek teljesitéséről szóló értesitést, és a mennyiben termelési adóról vagy sajtolt élesztő utáni adóról van szó, a hitel engedélyezését tartalmazzák, és pedig ezen okmányok mindegyike a lajstromnak azon tételszámához mellékelendő, mely tétel alatt az illető okmánynyal összefüggésben levő első bejelentés elkönyveltetett. (Okt. 16. §.)

A bejelentés egyes példányai iránti intézkedés; a pénzügyőri szakasz értesitése.

Az adóköteles műveletre vonatkozó bejelentésnek egyik példánya mindenkor a bejelentési lajstromhoz csatolandó, a másik példány pedig az elintézés igazolásával láttatik el, és ha a pénzügyőri szakasz, melynek kerületében a szeszfőzde fekszik, nem egyszersmind a bárczázó hivatal teendőit is végzi, ezen pénzügyőri szakasznak küldetik meg.

Ha az adóbejelentés három példányban nyujtatott be, — mint ez a szeszadótörvény 54. §-ában azoktól a szeszfőzdéktől követeltetik, melyekben az alkoholmennyiség szeszmérőgép jelzései alapján vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett a tényleges termelvény szerint állapittatik meg, — akkor a második példány a be-

[1]) *Postautalványokon tett bejelentések,* melyekkel a megfelelő szeszadó összegek az illetékes hivatalhoz a felek által beküldetnek, nem tekinthetők szabályszerű bejelentéseknek és igy el nem fogadhatók. Ha ilyen esetben a felek a főzést megkezdik, a főzés be nem jelentettnek és adózatlannak tekintendő. (1889. évi 33.907. sz.)

[2]) Az *A.* és *B.* bejelentési lajstromok 1900-ik év január hó 1-jétől fogva a végr. ut. 4. és 5. sz. mintái helyett a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránt rendelkező utasitás 2. és 4. sz. mintái szerint vezettetnek, mert az idézett törvényczikk 3. §-ának 2. pontjában (l. e gyüjtemény VIII. részében) foglalt rendelkezések szerint a szeszadópótlék a termelési adóval együtt és egyszerre fizetendő le.

nyujtás igazolásával ellátva a félnek visszaadatik, és a harmadik példány az említett igazolással ellátva azon pénzügyőri szakasznak küldetik meg, melynek kerületében az illető szeszfőzde fekszik, mely szakasz e bejelentést előjegyzésbe venni s annak megtörténte után azt az előljáró pénzügyőri biztosnak azonnal megküldeni köteles.

A pénzügyigazgatóság köteles arról gondoskodni, hogy az ellenőrző közegek a bejelentés második, illetőleg harmadik példányát mindig kellő időben kapják meg. (Okt. 17. §.)

A bejelentéssel egyidejüleg be nem fizetett adó nyugtázása.

Azokról az adóösszegekről, melyek nem mindjárt a bejelentés alkalmával hanem hitel engedélyezése folytán, vagy leszámolás alapján, csak később törlesztetnek, vagy melyek jövedéki kihágás vagy számvevőségi nehézmény folytán pótlólag szedetnek be, a pénztári elismervények (nyugták) a pótadónyugta-lajstromba állitandók ki. (Okt. 18. .

A fogyasztási adóra vonatkozó bejelentések elkönyvelése.

A fogyasztási adó, valamint az ellenőrzési illeték elkönyvelésére nézve vezetendő:

a) az ellenőrző közegek által:

1. bejelentési lajstrom a szeszfőzdék üzleti helyiségeiből vagy szabadraktárból bejelentett szeszelszállitásról. E bejelentési lajstromba minden elszállitás, történjék az a fogyasztási adó lefizetése mellett vagy a nélkül, bevezetendő (szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránt rendelkező utasitás 11. sz. mintája);

2. bevételi lajstrom a szabadraktárba fogyasztási adóval terhelten utalt szeszről (végr. ut. 25. számú mintája.)

Ez a lajstrom azon pénzügyi közegek által is vezetendő, a kik oly vállalatok felügyeletével vannak megbizva, melyekhez kivitelre szánt likör és rum készitésére, borhoz való vegyitésre vagy denaturálásra, illetve denaturálás nélkül való adómentes felhasználásra szesz adómentesen utaltatik.

b) az adóhivatalok által:

1. fogyasztási adó-befizetési lajstrom (a végr. ut. 39. számú mintája);

2. az ellenőrzési illeték befizetéséről szóló lajstrom (a végr. ut. B. mellékletének [l. e gyüjtemény IV. részében] 9. számú mintája.) (Okt. 19. §.)

Külön előjegyzések és jegyzékek.

a) A pénzügyigazgatóság által vezetendő:

számadás a mezőgazdasági szeszfőzdék részére utalványozott jutalmakról. (Végrehajtási utasitás 3. számú mintája.)

b) A felügyeleti közegek által vezetendő:

1. jegyzék a szeszadó tekintetében jövedéki ellenőrzés alatt álló vállalatokról, mely jegyzékben a főzőkészülék termelőképessége szerint átalányozott szeszfőzdékre nézve kitüntetendő azoknak napi termelőképessége, valamint az erre vonatkozó megállapitásnak száma és kelte is;

2. számadás a szeszfőzdék és szabadraktárak fogyasztási adójáról, és pedig elkülönitve a bevételekről és kiadásokról, a végrehajtási utasitás 26., 27., 28., 29., 30. és 31. számú mintái szerint;

3. **áttekintés a raktári készletekről, illetve a bevételbe és kiadásba helyezett alkoholmenyiségekről a raktári apadás kiszámitásának megkönnyitése végett** (végr. ut. D. melléklet [l. e gyüjtemény VI. részében] *a)* minta);

4. **kézi feljegyzés** az »Oktatás«-hoz mellékelt 7. sz. minta (l. alább a 2. sz. mellékletet) szerint, mindazokra a szeszfőzdékre nézve, a melyekben a termelt alkoholmennyiség a szeszmérőgép jelzései alapján, illetve gyüjtőedény alkalmazása mellett állapittatik meg, továbbá minden szesz-szabadraktárra és szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóra, valamint azon vállalatokra nézve is, a melyek szeszt adómentes felhasználásra szereznek be.

Ebben a kézi feljegyzésben kötelesek az ellenőrző közegek kivétel nélkül, valamint a felülvizsgálattal megbizott közegek is, a szükséges kiszámitásokat megtenni és az általuk tett ebbeli kiszámitásokat, mindig sajátkezüleg olvashatóan aláirni.

Ezen kézi feljegyzésnél a tetszetős külső alakra nem fektetendő súly, sőt inkább meg van engedve, hogy helytelen kiszámitások abban töröltessenek vagy kiigazittassanak.

A kézi feljegyzés baloldalán levő utolsó hasáb olyan bevezetések felvételére van szánva, melyeket a pénzügyigazgatóság esetleg szükségeseknek talál s ez alapon elrendel. A kézi feljegyzés a fogyasztási adóról vezetett számadásnak megfelelő nagyságú, jól enyvezett papirosból készült nyomtatványon állittatik elő s lapszámozott füzetekben szolgáltatik ki. A termelési időszak végével illetve az illető engedély lejártával a kézi feljegyzés bevonandó.

c) **Az adóhivatalok által vezetendő:**

1. **előjegyzés azokról az értesitésekről, melyeket a hivatal a főzőkészülék napi termelőképessége szerint átalányozott szeszfőzdék termelőképességéről, valamint az ezen szeszfőzdék részére engedélyezett alkoholnyeredék-leengedésről nyert.** Ebben az előjegyzésben a vonatkozó leletjegyzék, valamint az átalány megszabása iránti adatok és az esetleges leengedések feljegyzendők;

2. **előjegyzés azokról az értesitésekről, melyek az oktatás 11. §-a értelmében azon szeszfőzdékre vonatkozólag érkeznek be, a mely szeszfőzdékben az alkoholmennyiség a szeszmérőgép jelzései alapján, illetve gyüjtőedény alkalmazása mellett állapittatik meg;**

3. **előjegyzés a hitelezett termelési és sajtolt élesztőadóról, valamint a hitelezett összegek esedékességének idejéről,** melyből kimeritően és tisztán kivehető legyen: a hitelezett összeg, továbbá minden teljesitendő befizetés összege és esedékességének napja, végre a tényleg befizetett, valamint a még fennmaradt összeg;

4. **számla a fogyasztási adóhitelezésekről** (végrehajtási utasitás 40. számú mintája). A fogyasztási adónál figyelemmel kell lenni arra, hogy a havonként előirt hiteltartozások a hó eltelte után négy hó mulva törlesztendők.

Ha az esedékessé vált összegek a maga idejében nem folynak be, köteles a hivatal a pénzügyigazgatóságnak azonnal jelentést tenni.

Különben is a hivatal az olyan vállalattól, mely hiteltartozását az esedékességi napon teljesen nem törlesztette, az évi termelési időszak hátralevő idejére már nem fogadhat el a hitel igénybevételével benyujtott bejelentést. (Okt. 20. §.)

---

7. sz. minta az »Oktatás« 20. §-ához.

..............i pénzügyigazgatóság. ....pénzügyőri biztosság.

....pénzügyőri szakasz.

...............füzet.

Kézi feljegyzés.

a...................................községben................össz. szám alatt fekvő ....
felügyeletével megbizott ellenőrző közegek használatára szánva, az 1........ évi szeptember hó 1-től 1........ évi augusztus hó 31-ig terjedő termelési időszakra.

1. belivvel.

Kelet	Hivatkozás		A tartályok			Megállapitott mennyiség				Megállapitott alkoholtartalom		A mennyiségnek átszámitása 12 R.-foknál			Alkohol hektoliterfokok minden egyes tartályra nézve	Hasáb egyéb előjegyzésekre
	tétel-számára a bejelentési lajstrom	tétel-számára a fogyasztási adóról vezetett számadás	száma	jelei	számjegyei	a mértékhitelesités jelzete szerint	súly szerint a telj-	súly szerint a göngy-	súly szerint a tiszta	a szeszmérő szerint	a Réaumur szerinti alábbi hőmérséknél	I. táblázat szerint	II. táblázat szerint	III. táblázat szerint		

A kiszámitások megtételére szánt hely:

8. számu minta az »Oktatás« 28. §-ához.

................pénzügyigazgatóság. ....pénzügyőri biztosság.

..................adóhivatal.

Szemleív.

..............................községben ....-ik szám alatt fekvő, a főzőkészülék termelőképessége alapján átalányozott szeszfőzde részére.

A szemle vagy vizsgálat foganatosításának éve, hónapja, napja és órája	A hivatalos leletjegyzék	Az adóbárczának	Az üzletben talált főzőkészülék			Feldolgozás alatt talált termelési anyagok	Egyéb észrevételek	A szemlét vagy vizsgálatot foganatosító közegek aláírása
	száma és kelte		száma	főzőüstjének űrtartalma				
				hektoliter	liter			

116. rakt. sz. III. Nagy-fogalmi (1899. évi.)

6. sz. minta a végrehatási utasitás 6. §-ának III. pontjához.

..............pénzügyigazgatóság. ....pénzügyőri biztosság.

....adóhivatal. ....pénzügyőri szakasz.

..................község.

Megváltási jegyzőkönyv.

Felvétetett .... 1........ évi .... hó.........-ik napján, a szeszadónak megváltás utján való fizetése iránt.

Jelenlevők:

A kir. pénzügyi hatóság részéről:

....

....

Az egyezkedő fél (község) részéről:

....

....

....

....

1. A magyar államkincstár nevében .... és fentebb megnevezett lakos......... (község képviselői a községbeli összes kazánbirtokosok nevében), a ki.........a szeszadótörvény 32. §-ának 2. pontjában meghatározott főzőkészülékkel bir........., a szeszadónak a törvény 29. §-ának II-ik pontjában meghatározott megváltás utján leendő fizetése, illetve beszedése iránt egyezségre lépnek.

2. Fentebb nevezett.........mindenekelőtt kijelenti........., hogy jelen egyezséget (1-ső eset) önmaga (2-ik eset) együttesen s egyetemleges kötelezettséggel (3-ik eset) ....község nevében, az itt lakó összes vállalkozók számára kivánja.........megkötni.

3. A pálinkafőzés az ide füzött s a jelen megváltási jegyzőkönyv kiegészitő részét képező bejelentvény és hivatalos leletben megnevezett............ által az ugyanott megjelölt helyiség...ben s főzőkészülék......en, lesz gyakrolandó.

4. A használatba veendő (valamennyi) főzőüst............ ürmérete hivatalos megállapitás szerint tesz .... azaz......................... hektolitert.

5. Pálinkafőzésre az 1...... évi................ hó ....ik napjától egész 1...... évi .... hó ......-ik napjáig terjedő megváltási időszak köttetik ki, s ez alatt pálinka csupán csak ....ból lesz főzhető, mely anyagnak mennyisége a bejelentvény..........., illetve hivatalos megállapités szerint......... azaz.............................. hektolitert tesz.

6. A megváltási átalány kiszámitásának alapjait fogja képezni:

a) a főzőkészülék......nek az előző 4-ik pontban meghatározott ürméretére és a vállalkozó................lakhelyén szokásos üzleti módra való tekintettel .... azaz .... hektoliter anyag;

b) ezen anyag- (czefre-)mennyiség minden egyes hektoliterje után annak minőségéhez képest várható és a 100 foku szeszmérő szerint .... hektoliterfokban kifejezett alkoholnyeredék;

c) a fentebbi 5. pontban kitett üzleti napok száma és

d) minden egyes hektoliterfok után 90 fillérnyi adótétel.

Ezekhez képest tehát a vállalkozó által (vállalkozók által egyetemleges kötelezettség mellett) (község által az összes kazánbirtokosokért) az 5. pontban meghatározott egész időszakra fizetendő megváltási átalány .... K .... azaz .... korona .... fillérben állapittatik meg.

7. Ezen megváltási összeget a vállalkozó (község) a pálinkafőzésre fentebb meghatározott időszak beállta előtt a .... kir. adóhivatalnál befizetni köteleztet......

8. Egyébiránt határozottan kiköttetik, hogy a jelen megváltási jegyzőkönyv 3. pontjában emlitett és a 6. pont szerint számitásba vett főzőkészülék..........-en kivül sem többet, sem másokat használatba venni, s az 5. pontban meghatározott anyag helyett mást pálinkafőzésre forditani, valamint egyáltalában a termelést a megváltási jelen jegyzőkönyvben kitett alapokon túl kiterjeszteni nem szabad.

9. A pénzügyi hatóságnak és közegeknek szabadságukban fog állani, valahányszor ezt szükségesnek tartják, az erre vonatkozó szabályok megtartása mellett szemlét és vizsgálatot tartani, és a főzőkészüléke..........t a megváltási időszak lejártával oly módon használaton kivül helyezni, hogy a..........nak más czélra való használása ne akadályoztassék.

10. Az adómegváltási alapoktól való minden eltérés, mely azokon túlmenő alkoholmennyiség termelését teszi lehetővé, mint jövedékmegröviditės, a lehetővé tett termelési többlet mérvéhez képest, büntettetik.

Ha pedig az eltérés oly természetű, hogy annak következtében a szeszfőzde a megváltás alá esők sorába már nem tartozhatik, akkor a szeszadótörvénynek azon büntetési határozmányai alkalmazandók, melyek a főzőkészülék termelőképessége szerint való átalányozásra vonatkozó szabályok ellen elkövetett kihágásokra vonatkoznak, mely esetben a megváltási szerződés is megszüntnek nyilvánitandó.

11. A jelen megváltási egyezség érvényének tartama alatt véletlenül beállott oly körülmény, mely az ebben foglalt szesztermelés apadását idézné elő, jelen egyezségjegyzőkönyv határozmányain mit sem változtat. De ha a szesztermelés, előre nem látott esemény miatt, az egész főzési időszakon át lehetetlenné válnék, és vállalkozó erről még a főzési időszak beállta előtt a... .... pénzügyigazgatóságnak irásbeli jelentést tesz, akkor az átalányösszeg leiratik, illetőleg visszatérittetik.

12. A fentebbi pontokban kitett feltételeket alólirott vállalkozó .... (község képviselői) teljesen megértvén s azokat valamint jogositó, ugy kötelező részeiben elfogadván, ma..........at (általunk képviselt községet) azoknak pontos megtartására, a fentebbiekben szintén kifejezést nyert következmények, különösen pedig jelen megváltási egyezségnek a .... kir. pénzügyigazgatóság által való megszüntethetésének terhe alatt kötelez............; viszont vállalkozó azonban .... (egyezkedő község kazánbirtokosai) az államkincstár nevében, ennek alólirott képviselője által, — a pénzügyi hatóság jóváhagyásának feltétele alatt, — jelen megváltási egyezség alapján reá .... háruló jogok háborítatlan élvezhetéséről biztosittat ....

13. Jelen megváltási egyezséget pótló jegyzőkönyv két példányban állittatván ki, ezeknek egyike, a pénzügyi hatósági jóváhagyás bekövetkezte után, egyezségre lépett vállalkozó.......... (község) részére ki fog adatni.

.........,............................... 1.......... évi .... hó ....-ik napján.

Az államkincstár képviseletében:

....

....

A. függelék a végrehajtási utasitás 12. §-ának I. 4. pontjához.

A folyadék tiltott elvezetésének megakadályozása végett hivatalos zár alá helyezendő csapnak leirása és rajza.

(1 rajzzal.)

Ilyen csap az 1. ábrában metszetben, a 2. ábrában pedig az 1. ábrához 90° alatt forditott oldalnézetben mutattatik be.

A csap rézből készült, alul egészen zárt, felül pedig *c)* tömszelenczével és *i)* ruganynyal van ellátva, mely utóbbi a *p)* csapkúpot lenyomja és kellő állásban tartja.

A csapkup, négyszögletes *o)* fejére illeszthető kulcs által, tokjában tetszés szerint és a szükséghez képest forgatható.

Hogy a csapkúp kihuzása megakadályoztassék, a fején alul *l)*-nél hengerszerüen kerekre van esztergályozva és az *m)* csavarorsó által erősen megszoritott *k)* nyaklónak füle által vétetik körül.

A hivatalos zárnak alkalmazása czéljából a csavarorsó négyszögletes fejére *n)* süveg (fejdarab) van illesztve, melynek alja egy 8 lyukkal ellátott lemezből áll.

A *k)* nyakló szintén át van furva.

Ha most már a nyaklónak és az emlitett lemeznek hozzá legközelebb eső lyukán át a hivatalos zár zsinege áthuzatik és annak két vége ólompecsét alá tétetik: a nyaklót megszoritó csavarorsó a forgathatás ellen és ennélfogva a csap kúpját erősen tartó nyaklónak állása is, akként biztosittatik, hogy a csapkúp jogosulatlanul ki nem vehető; de ennek daczára a csapkúp forgása nem akadályoztatik.

A csapkúp egyébiránt az *i)* rugót nyomó *a)* csavarfejnek tetszés szerinti forgatása által, kissé benyomható vagy emelhető; úgyszintén a *b)* tömités is mindenkor felcserélhető, minthogy a *c)* tömszelenczét akadálytalanul kivenni lehet.

Ezen tömités ugyanis a 2. ábrán látható *r) s)* karimák által a *d)* csavarok segélyével leszorittatik.

(Hogy a csapnak leirt részei jobban kitünjenek, annak egyéb részei az 1. ábrából kihagyattak.)

A tömszelencze kiemelésére megkivántatik, hogy először a *d)* csavarok elvétessenek s azután az *s*) keresztdarab kiemeltessék.

Eme csapoknak biztositására szolgáló lezárási mód csak abban az esetben felel meg teljesen rendeltetésének, ha a hivatalos zár alkalmazását közvetitő zsineg jól megfeszittetik, s erre a hivatalos ólomzár nagy gonddal és lehetőleg közel alkalmaztatik.

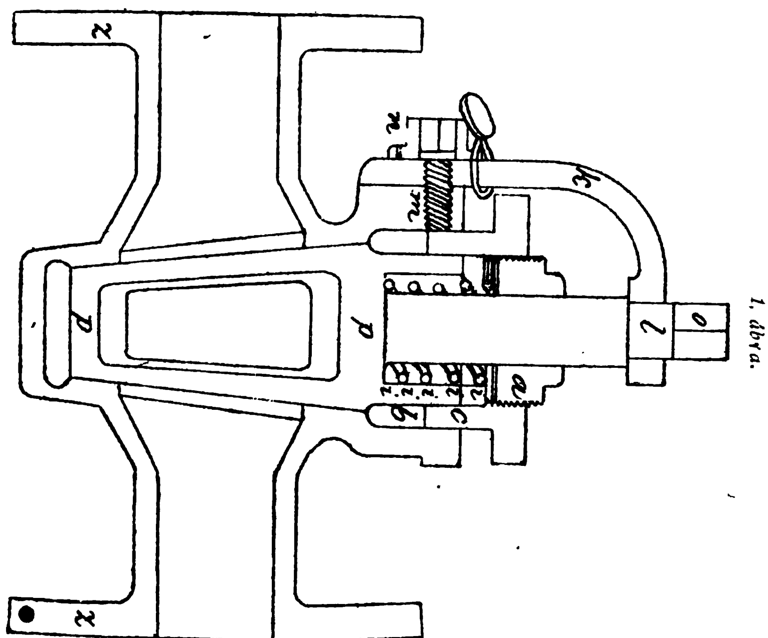
Ha a csapok biztositásának itt szóban lévő módja egyes esetekben nem mutatkoznék teljesen aggálynélkülinek, a biztositásnak más czélszerűbb módja is alkalmazható. Legegyszerübb s egyuttal legkevésbbé költséges biztositási mód gyanánt ajánltatik az, hogy az *m)* csavarorsó, s esetleg a csavarorsót fedő *n)* süveg is, keresztül furassék, s hogy azután a hivatalos zár zsinege az amugy is már átfurt nyaklón, valamint a most emlitett furaton át alkalmaztassék.

A hivatalos zár zsinegének meglazitása, illetőleg lefeszitése az által is könnyen megakadályozható, hogy a csavarorsó feje megfelelő hosszuságban állittatik elő.

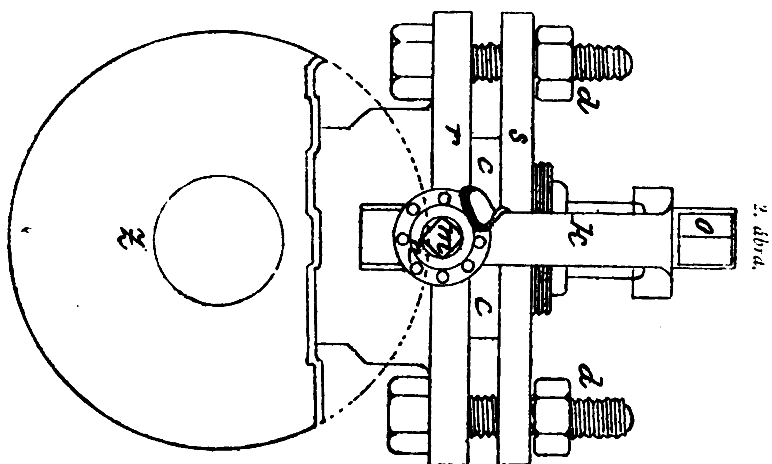
Az alszeszt vezető csöveken alkalmazott csapoknál a tömszelenczén lévő csavarok is biztosithatók. A zárcsapok szerkezetére is a legnagyobb figyelem forditandó, mert nincsen kizárva annak lehetősége, hogy azok alkoholtartalma folyadékok titkos elvezetésére szolgáló külön szerkezettel láttatnak el.

A.

A csapnak zár alá vitele.

1. ábra.

2. ábra.

B. függelék a végrehajtási utasitás 12. §-ának I. 4. pontjához.

A csőkarimák és hollandi csavarkötések biztositása.

(1 rajzzal.)

Egész vagy teljes karimabiztositók, vagyis olyanok, melyek minden oldalról hozzáférhető karimát biztositanak (1., 2., 5. és 6. ábrák), a karimát borrtó süvegből állanak, mely süveg az *A.* és *A*[1]. hengeralaku félrészekből van öszszetéve.

Ezen részek az egyik oldalon az *e.* csukló által mozdulatlanul összekötvék, az ellenkező oldalon pedig az ólompecsét megerősitésére *f.* kinyuló öntvényekkel birnak.

A csukló-peczek — sárgaréz-drót — egy darabból áll és az egyik süvegfélhez hozzáforrasztva van.[1])

Mindkét süvegfél oldalfalai vagy aljai, a karima által összekötött csődarabok átmérőjénél valamivel nagyobb átmérőjü, köralaku kivágással birnak.

Ezen kivágásokra *h.* és *h*[1]. hengeralaku toldalékok vannak forrasztva, melyeknek legalább 2 centiméter hosszuaknak kell lenniök, hogy ezen távolságra magukat a csődarabokat is födjék; végükön pedig *g. g*[1]. gyürükkel vannak ellátva, melyek a csőhöz simulnak és a süveg állását biztositják.

A hollandi csavarkötések (3. és 4. ábrák) biztositására szintén a leirt alaku s berendezésü süveg szolgál; csakhogy a *h.* és *h*[1]. toldalékoknak feltétlenül hosszabbaknak kell lenniök, mint a hollandi csavarrészeknek, ugy, hogy a *g.* és *g*[1]. gyürük a hollandi csavart tökéletesen befoglalják.

A süvegek tartós és szilárd anyagból (ónlemez, vörös- vagy sárgarézből) készitendők és belül fehér olajfestékkel vannak bemázolva, mely festék netáni forrasztás esetében, a forrasztás helyén megbarnul.

Mindegyik biztositó süveg egyébiránt akkép van készitve, hogy két felének érintkezési felületei egymást fedik, nehogy az alattuk levő karimához, vagy hollandi csavarkötéshez hozzáférni lehessen.[2])

A süvegek és fülek lehetőleg egy darabból készitendők.

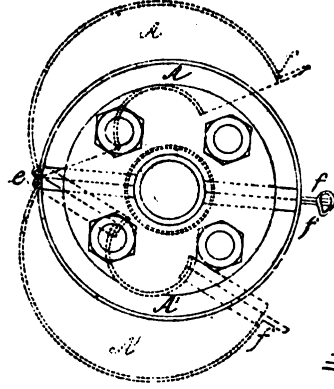
---

[1]) Arra különösen nagyon kell ügyelni, hogy a csukló-peczek az egyik süvegfélhez hozzáforrasztva legyen.

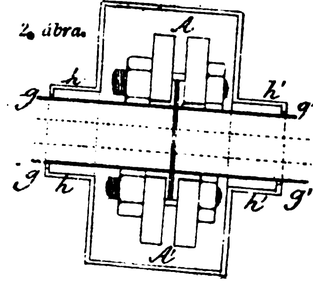
[2]) Minthogy a horganyboritó könnyen megsérül: ennélfogva czélszerü az illető csőkarimának e czélra átlyukasztandó csavarvégeire is egy hivatalos zárt tenni.

Egy csőkarimának zár alá vétele.

1. ábra.

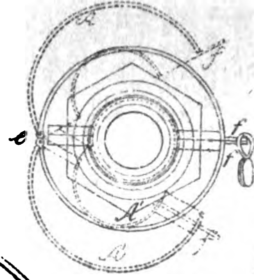

2. ábra.

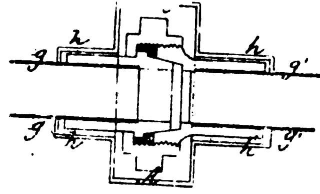

Egy hollandi csavarburok zár alá vétele.

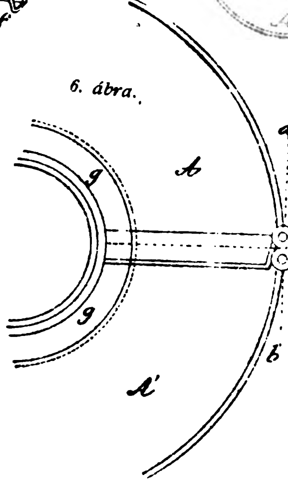
4. ábra.

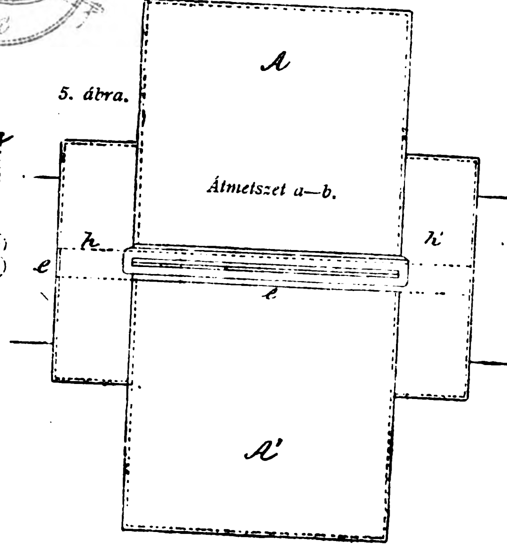
3. ábra.

6. ábra.

5. ábra.

C. függelék a végrehajtási utasitás 12. §-ának I. 6. pontjához.

(1 rajzzal.)

A boritó cső és annak biztositása.

A boritó cső, melynek a hűtőkészülék és szeszmérőgép egymással való összeköttetésére rendelt összekötő rézcsövet minden oldalról biztositania kell, sima mázolatlan horganylemezből[1]) készült és a következő részekből áll:

a) az *o*. félkarima biztositóból,

b) a *p*. egészkarima biztositóból,

c) a *c*. egyenes csődarabból, melynek felső részére *q*. hollandi csavarkötés van forrasztva; végre

d) az *s*. hollandi csavarkötésből, mely s^1. és s^2. cső folytatásával közel a szeszmérőgép hátulsó faláig ér.

Az *a*) és *b*) alatt emlitett karimabiztositókról már a hollandi csavarokat és karimákat megismertető leirásban és rajzban volt szó; a mi pedig a *c*. csődarabot illeti, ez egész hosszában két részből áll, mely részekre érintkezésük mentében ennek fedezéseül *a a*. pléhszalagok vannak forrasztva. (Lásd a rajzon »*d*—*e*. átmetszet«.)

Az ezen cső felső részére forrasztott hollandi csavarkötés csavarmentes része szintén ketté van metszve.

E asavarkötés süvege vagy csavartokja azonban csak egy darabból állván, a boritó csőnek mindkét részét összetartja, mely részek másik vége az *s*. hollandi csavarkötés alá esik.

Ily módon a két csőrész erősen összetartatik, és az által, hogy a végükön lévő *u*. toldalékok az átfogott összekötő csőre ráfekszenek, szilárd állást nyert.

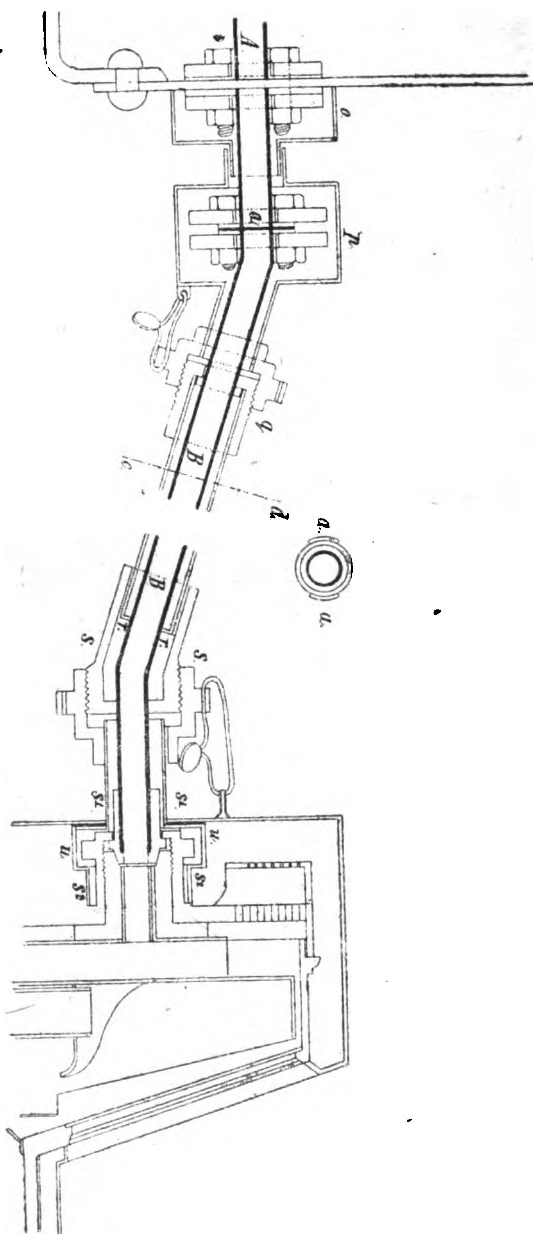
Az *s*. hollandi csavarkötés fölfelé hajlitott csőrésze szintén két darabból áll, boritó pléhhel és átmetszett csavartoldalékkal, mely utóbbiba az egész (szét nem metszett) csavartok bele fog.

Az s^1. és s^2. csődarab szintén két részből van ekként készitve, hogy a szeszmérőgépen levő hollandi csavart takarja.

Az összekötő cső és a boritó cső között minden oldalon körülbelül 3 czentiméternyi ür legyen.

---

[1]) Horganylemez helyett a boritócső nagyobb tartóssággal biró más fémből (vörös- vagy sárgarézből) is készithető.

C.

A csőnek zár alá vétele.

Hűtő henger. *Átmetszet c-d.* *Szeszmérőgép*

D. függelék a végrehajtási utasitás 12. §-ának I. 6. pontjához.

(3 rajzzal.)

A légszekrény és ehhez tartozó horganyburok ismertetése.

A légszekrény belülről ónozott vörösrézbádogból van készitve és két részből áll, u. m.:

a) az *A*. szekrényből (az 1. ábrán) és

b) az *e*) süvegből (az 1 ábrán), mely a benne levő g) tetőt fedi (az 1. ábrán.)

Az *A*. szekrény körülbelül 18½ centiméter széles, 10½ centiméter hosszú és 20 centiméter magas; szükség esetén azonban nagyobb méretek szerint is készithető.

Az *A*. szekrény belsejében egy ónozott vörösrézlemez (*d*), rézsirányos helyzetben, akként van beillesztve, hogy annak alsó széle a szekrény fenekétől körülbelül 1·5 czentiméternyire eláll, s ennek következtében a *b*) bevezető csőn át a szekrénybe folyó szesz a lemez alatt folyik s igy jut a *c*) kivezető csőhöz.

Az emlitett vörösrézlemez a légnek és gázoknak felfelé és az *e*) süvegen át (az 1. ábrán) a szabadba kijutását eszközli.

Az *e*) süvegnek *e*) fenéklapja (3. ábra) van, melynek közepén körülbelül 6 centiméter széles és 14 centiméter hosszú nyilás létezik a lég elvezetésére. Ezen *g*) nyilásra (a 3. ábrán) körülbelül 8 czentiméter magas és felül nyilt tető van illesztve, melyet az ugyanazon fenéklapra forrasztott 10 centiméter magas *e*) süveg (az 1. ábrán) akként fed, hogy ezen süveg a *g*) tetőtől mindenütt 2 centiméternyire eláll. Ezen tetőnek felső nyilása egy, ezt a nyilást teljesen fedező szitával van ellátva.

Az *e*) süveg a fenéklaptól kezdve felfelé 7 centiméternyi magasságig sürüen át van lyukasztva; többi része nincs átlyukasztva.

Emlitett lyukak átmérője ½ centiméternél nagyobb nem lehet.

Az *A*. szekrényhez az *e*) süveg négy, fejökön átlyukasztott csavar által erősittetik, melyeken a hivatalos zár alkalmazása végett a zsineg áthuzandó.

A 2-ik ábra az *A*. szekrény széles oldalát mutatja.

A légszekrénynek egyrészről a hütökészülékkel, másrészről a szeszmérőgéppel való összekötésére rendelt csődarabjai, melyek a szesz be-, illetve kifolyását is közvetitik, legalább is 9·5 centiméter hosszúak kell, hogy legyenek, hogy az összekötés szabályszerűen eszközöltethessék.

A hűtőkészülék és szeszmérőgép között lévő összekötő csőnek azon helye, hol a légszekrény alkalmazandó lesz, a czélszerűségnek és helyi viszonyoknak megfelelőleg határozandó meg, az azonban közvetlenül a hűtőkészülékhez semmi esetre sem erősittethetik. Ezenfelül arra is kell ügyelni, hogy az összekötő csőnek a légszekrény és szeszmérőgép között lévő része ez utóbbi felé eséssel birjon, vagy legalább is vizszintes helyzetben legyen.

A légszekrény és az összekötő cső együttes hosszúsága az összekötő csőre nézve megszabott legnagyobb hosszuságot meg nem haladhatja.

A légszekrény a csőkarimák hivatalos zár alá helyezése által minden külhatás ellen biztositandó.[1] [2])

A 4. ábra a légszekrény horganyboritóját tünteti fel, mely megfelelő erős horganylemezből [3]) van készitve és pedig akként, hogy kivülről a lemez természetes szinével bir, belülről azonban fehér olajfestékkel van bemázolva és a légszekrénytől mindenütt 3 centiméternyire eláll. A légszekrény horganyboritójának felső részén levő lyukaknak önként érthetőleg a légszekrény *e)* süvegén levő lyukakkal soha sem szabad összeesniök.

Hogy a két részből álló horganyboritó akként záródjék, hogy a két rész érintkezési vonalán előálló nyiláson át a légszekrény és a horganyboritó között levő ürbe valamely tárgygyal belenyúlni ne lehessen, a horganyboritó egyik felére, a mint ez a boritó csőnél már emlitve volt, egy czentiméter szélességű bádogszalag forrasztandó (a 4. ábrán) *k)*.

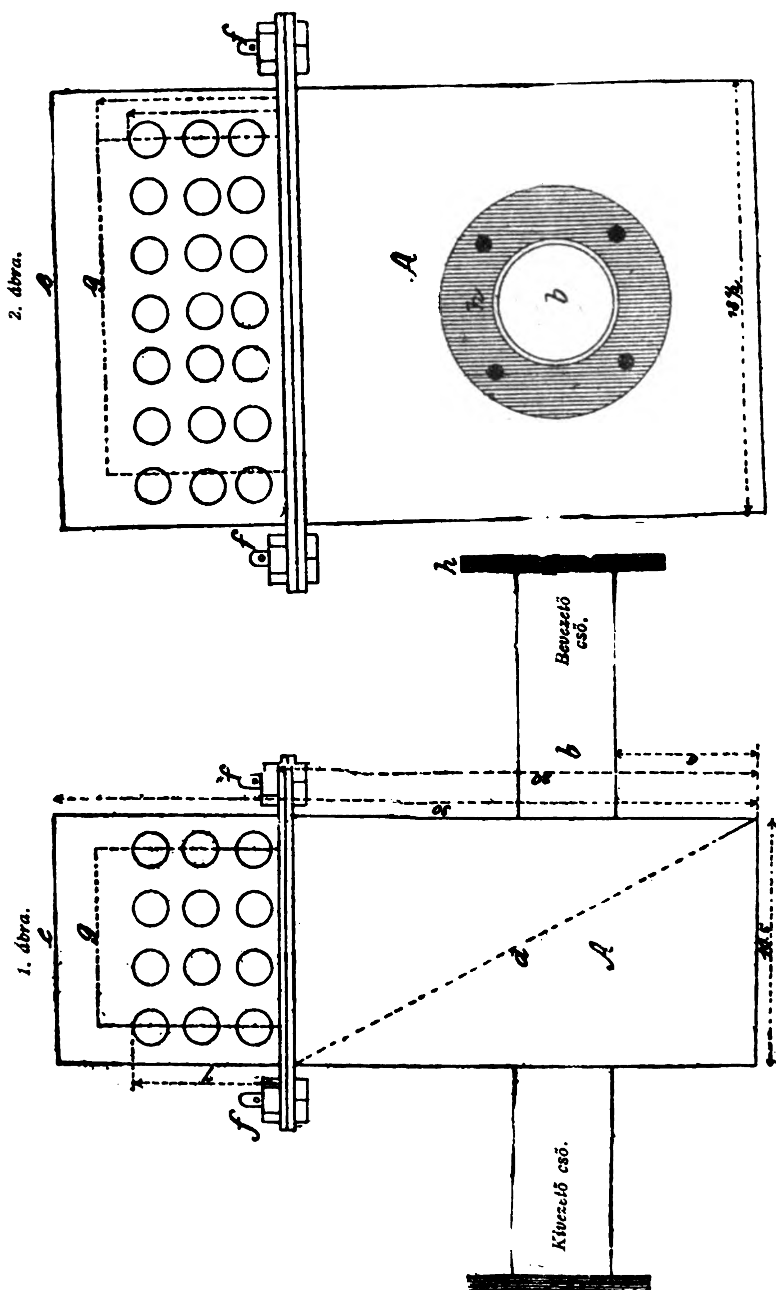
A horganyboritó azon tokjai, melyek a be- és kivezető csőt fedik, körülbelül 9 centiméter hosszúak legyenek, egymásra nyuló szélekkel birjanak, és átmérőjük 6 centiméterrel nagyobb legyen, mint a be- és kivezető csőé, hogy ezen csövek és a tok között köröskörül 3 centiméternyi ür maradjon.

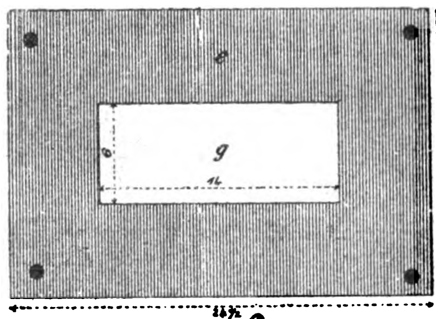
[1]) Az ellenőrző és felülvizsgáló közegek szorosan köteleztettek arra, hogy a karimakötések és karimabiztositékok szabályszerű voltáról győződjenek meg és abban az esetben, ha azok a B. függelékben (l. a 250. oldalon) foglalt utasitásnak meg nem felelnek, azokat azonnal távolitsák el és szabályszerűekkel pótolják. (1889. évi 8784. sz. körrend.)

[2]) A légszekrénynyel elkövethető visszaélések megakadályozása céljából mindig alkalmazandó az »Oktatás« 9. §-a *b)* pontja utolsóelőtti bekezdésében (lásd a 99. oldalon) előirt az a biztositás, hogy a légszekrény boritója feszesen alkalmazott drótzsineg segélyével egyrészt a boritócső hollandi csavarjával és a szeszmérőgép horganyboritójával, másrészt pedig a hűtőkészülékkel, illetve az azon megfelelő biztossággal alkalmazott gyürüvel összeköttetik.

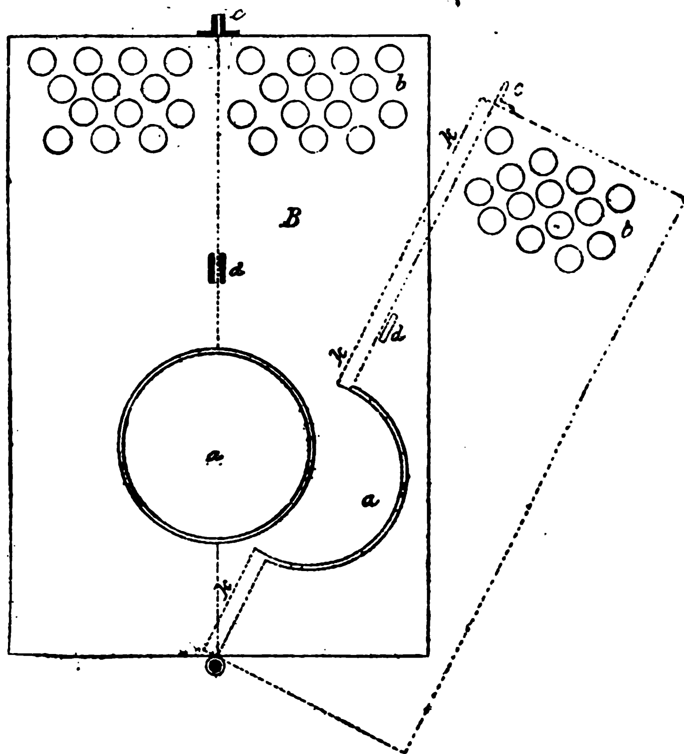
[3]) Horganylemez helyett a boritó nagyobb tartóssággal biró más fémből (vörös- vagy sárgarézből) is készithető.

2. ábra.
1. ábra.
Bevezető cső.
Kivezető cső.

3. ábra.

4. ábra.

E. függelék a végrehajtási utasitás 12. §-ának II. 1. pontjához.

(1 rajzzal.)

A háromnyilású csapnak leirása, rajza és biztositása gyüjtőedény alkalmazásánál.

A háromnyilású csapnak — mely az 1. ábrában függőleges metszetben, ı 2. ábrában vízszintes metszetben és a 3. ábrában teljes képben van lerajzolva, — ıs a czélja, hogy az elő- és utópárlatot a középpárlattól elkülönitse, és e végből a szeszlevezető csőnek a szeszmérőtartály és gyüjtőedény közötti részébe illesztik be.

A háromnyilású csap furata akképen van berendezve, hogy a szerint, a nint a csap jobbra vagy balra fordittatik, a szesz a gyüjtőedénynek vagy az gyik, vagy a másik tartályába vezethető be.

Ha a csap jobbra fordittatik, a szesz a gyüjtőedény baloldali tartályába, s ha balra fordittatik, a gyüjtőedény jobboldali tartályába ömlik.

A furat ezenkivül akként van berendezve, hogy a szeszlevezető csőnek a szeszmérőtartály felől való teljes elzárása lehetetlen. (2. ábra.) A csapkúpon ovábbá egy kiálló kis pánt (s) van alkalmazva (l. a 3. ábrán), mely a csapnak ı saját tengelye körül való teljes forgását megakadályozza.

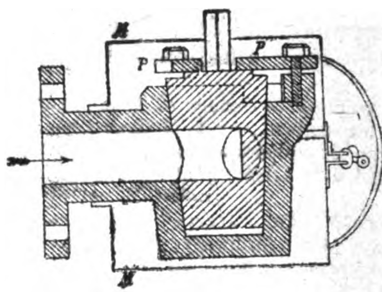
A csaptest alul el van zárva, a csapkúp ellenben a P. lemez által (l. az . és 3. ábrán) csavarok segélyével leszorittatik.

A csapnak hivatalos biztositása akként történik, hogy a két süvegből álló l. bádogköpeny a csapra alulról és felülről ráillesztetik, a bádogköpenyhez ozzáforrasztott füleken át drótzsineg huzatik, és arra a hivatalos ólomzár alkalmaztatik.

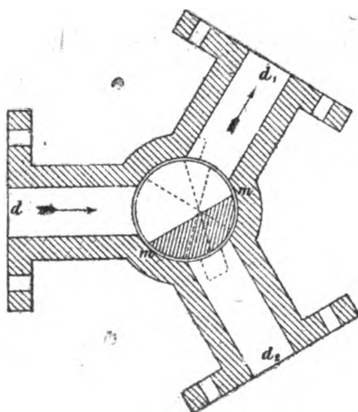
A felső süveg a csaporsó befogadására megfelelő nyilással van ellátva.

E.

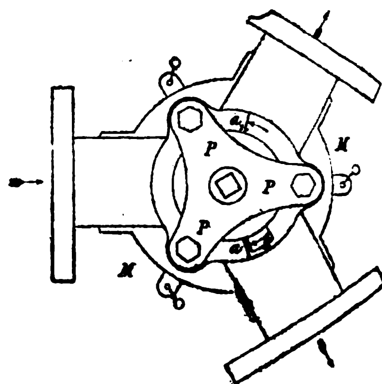
1. ábra.

2. ábra.

3. ábra.

F. függelék a végrehajtási utasitás 12. §-ának II. 2. pontjához.

(1 rajzzal.)

A szeszmérőtartálynak leirása, rajza és biztositása gyüjtőedény alkalmazásánál.

A szeszmérőtartály, mely közvetlenül a hűtőkészülék levezető csövére alkalmaztatik és a szeszmérő befogadására szolgál, kétféle módon készithető :

1. Az egyik szerkezet az 1. ábrából függélyes metszetben és a 2. ábrából homlokzatban kivehető.

Ennél a szerkezetnél (1. ábra) a szesz az *a.* csövön (a hűtőkészülék levezető csövén) át a tartálynak 1. osztályába jut, honnan a szeszmérő befogadására szolgáló 2. csőbe emelkedvén, *S* csövön át a 3. osztályba ömlik, aztán a *b.* csövön át a gyüjtőedénybe jut.

A tartály felső homlokrésze erős üveglemezzel ellátott *m. n.* kerettel van befedve, mely *o.* sarok körül forgatható és *r.* mellett peczek segélyével lezáratik és biztosittatik.

Torlasztás ellen való biztositás czéljából a 3. osztályban egy kis edény (*s*) van alkalmazva, mely felső részén hasadékkal bir, a melyen át az edény torlódás esetében szeszszel megtelnék, még mielőtt a szesz a tartály szélein át lefolynék. A torlasztási edénynek mindig üresnek kell lennie.

Az I. osztályban a tartály hátsó falán a levegő elillanhatására az *x.* nyilás van alkalmazva.

A tartály hivatalos biztositása a két részből álló *M.* bádogköpeny által történik, mely az üveglemez részére megfelelő nyilással bir. A bádogköpeny részei alant a köpeny belsejében oda forrasztott csukló (*c. d.*) által és fent a zárzsineg áthuzatása czéljából oda szögezett fülek által vannak egymással összekötve.

2. A tartály második szerkezete a 3. ábrában függőleges metszetben van feltüntetve.

E szerkezetnél a szesz a hűtőkészülékből az *a.* csövön át lép a tartályba, a hol az 1. csövön át lefolyván, azután a szeszmérő befogadására rendelt 2. csőben ismét emelkedvén, a 3. csészébe ömlik, melyből a *b.* levezető csövön át a gyüjtőedénybe jut.

A csésze felső részén széles peremmel bir, a melyen a szintén széles peremmel ellátott *G.* üvegharang nyugszik.

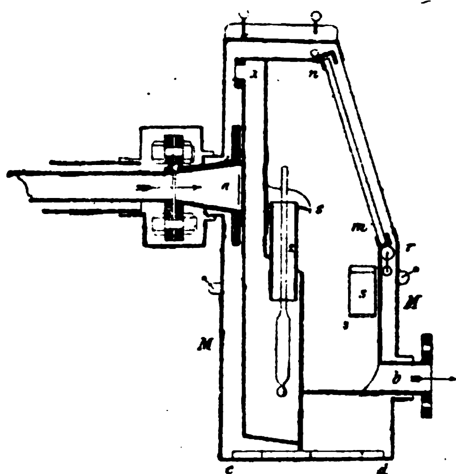
Torlasztás ellen való biztositás czéljából a csészében egy edény *S.* van beakasztva, mely ugyanazon berendezéssel és rendeltetéssel bir, mint az első szerkezetű tartály (1. ábra) torlasztási helye

A levegő elillanására az *x.* cső szolgál.

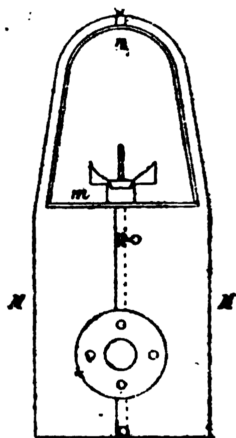
Az üvegharang a csészével két részből álló, belül üres gyürüvel akként köttetik össze, hogy az üvegharang leemelése a gyürün alkalmazandó hivatalos zárak megsértése nélkül meg nem történhetik. Az 1. és 2. csövekre zsákformára készitett, széles peremmel ellátott bádogkarmantyú (*K.*) huzatik s e fölé a karmantyú részére szükséges nyilással ellátott, két részből álló *M.* bádogköpeny illesztetik, mely nemcsak az egész csészét, hanem egyszersmind az üvegharangot a csészével összekötő gyürüt is teljesen befogja és a bádogkarmantyuval együtt a tartály biztositását képezi. A bádogköpeny két része belül odaforrasztott két csuklóval (*c. d.* és c_1 d_1) és csuklószeggel van ellátva, a melyek körül a két rész forgatható. A bádogköpeny a mindkét részén az egymást fedező füleken át huzott és összekötött hivatalos drótzsinegen alkalmazott ólomzárral biztosittatik.

F.

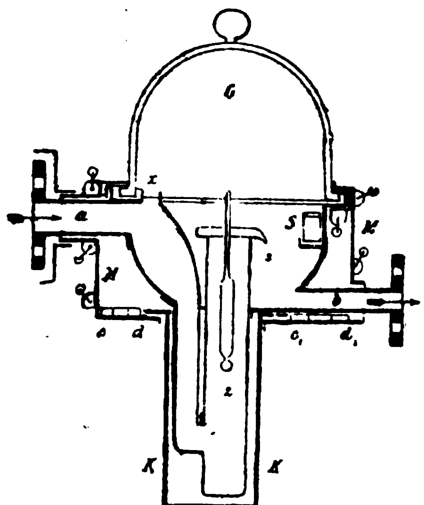
1. ábra.

2. ábra.

3. ábra.

G. függelék a végrehajtási utasitás 12. §-ának II. 5. pontjához.

A gyüjtőedény biztositására szolgáló farekesz leirása.

(1 rajzzal.)

A gyüjtőedény biztositására szolgáló farekesz, mely egy szétszedhető s a gyüjtőedénytől minden helyen legalább 20 milliméternyire elálló láda alakjával bir, hat részből áll, és pedig a fenékrészből, négy oldal-részből és a fedélből, mely részek valamennyien gyalult, ágmentes, horonyozott s legalább 25 milliméter vastagságú deszkából készitvék.

Az egyes részek deszkái belső oldalukon, és pedig végükön, vasból készült pántok által köttetnek egymással össze, mely vaspántok a deszkákhoz szegekkel vagy csavarokkal vannak megerősitve. Hosszabb oldalrészeknél két vaspánt helyett három vaspánt alkalmazandó.

Az oldalrészeken alkalmazott vaspántok felső végükön 90°-ban elcsavarva és lyukkal vannak ellátva. (3 ábra.)

Ezek a lyukak a farekesz fedelén alkalmazott pántokon levő nyilásoknak felelnek meg ugy, hogy ezen egymást fedő lyukak illetőleg nyilások segélyével a fedél az oldal-részekkel összeköthető s biztositható.

A farekesz négy oldal-részének egymás között és a fenékkel való összekötése a farekesz külső részén alkalmazandó vassarkok (1. és 2. ábra) segélyével történik, melyek az oldal-résznek éleit befödik. A vassaroknak egyik szára lefelé meghosszabbitva s hajtva van úgy, hogy a feneket is befogja.

E vassarkoknak az oldal-részekhez való megerősitése csavarok útján történik. Ép úgy minden egyes vassaroknak lefelé meghosszabbitott s a feneket befogó szára is csavarral a fenékkel szorosan összeköttetik. Az anyacsavarok a farekesz belsejében alkalmazandók.

Valamennyi csavar akként alkalmazandó, hogy a vassarkon, a deszkán és pánton keresztül hatoljanak. A csavarok orral vannak ellátva, mely a vassarkok megfelelő bevágásába beillik, mi által a csavarok forgatása akadályozva van.

A fenék két vagy négy keresztfára, mint alapra helyeztetik el.

A fenékre, az annak alapját képező keresztfák felett elhelyezve, valamivel rövidebb tartófák alkalmaztatnak, melyekre maguk a tartályok állanak.

A keresztfák és tartófák csavarokkal erősittetnek egymáshoz.

A tartályoknak a tartófákra való elhelyezése után a négy oldal-rész a fenékhez illesztetik s az emlitett vassarkok alkalmazása mellett egymással s a fenékkel csavarok által összeköttetnek.

Az oldal-részek fölibe azután a fedél helyeztetik, mely a meghosszabbitott, 90°-ban elcsavart és lyukkal ellátott pántok által az oldal-részekkel összekapcsoltatik s biztosittatik.

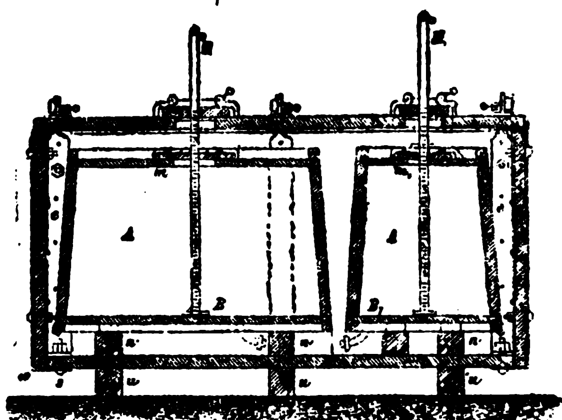
A tartály, illetőleg a tartályok buvólyuka felett a fedélben megfelelő nagy nyilás van, mely fából készült fedővel záratik. Ennek a fedőnek alsó részén a fedél nyilásaiba szorosan illő léczek vannak alkalmazva. E fedőn át kinyulik a mérőpálcza. Maga a fedő a farekesznek fedelével négy forgatyú által kapcsoltatik össze. E forgatyúk fejei átlyukasztva vannak s az e lyukakon átfüzött zsineggel, melyre a hivatalos ólomzár is alkalmaztatik, összetartatnak (4. ábra).

A szeszt bevezető cső az egyik oldal-részen átmegy, melyen e végből megfelelő nyilás alkalmazandó. A szeszt bevezető cső megerősitése belül alkalmazott, szorosan illő és bevágással ellátott fémlapkákkal eszközöltetik, melyek füzőlyukakra illesztetnek és az ezekbe alkalmazott szegekkel biztositva vannak.

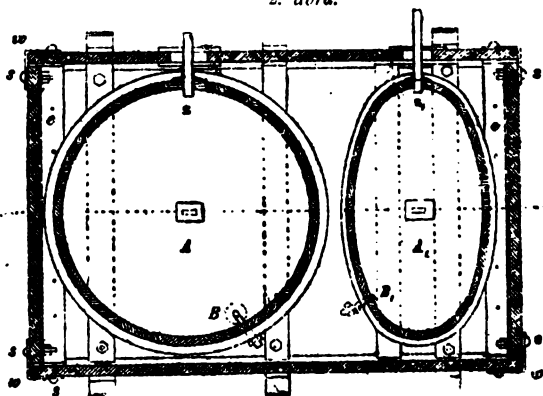
A szeszt kivezető cső az oldal-részen rendszerint nem nyulik ki, úgy hogy a rajta levő leeresztő csap csak a farekesz eltávolitása után nyitható ki. Ha azonban e cső a farekesz oldal-részén keresztül megy, ez esetben úgy az annak végén alkalmazott leeresztő csap hivatalosan lezárandó, valamint ezen kivül még a csap fölibe egy bádog boritó is alkalmazandó s ez szintén biztositandó.

Gyüjtőedény szeszfőzdék számára.

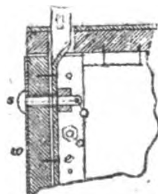
1. ábra.

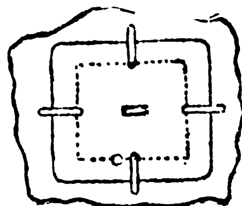
2. ábra.

3. ábra.

4. ábra.

2. számú minta az »Oktatás« 10. §-ához.

(Azon szeszfőzdék számára, a melyekben a termelt alkohol mennyiségének megállapitása szeszmérőgép jelzései alapján történik.)

.................pénzügyigazgatóság. ....pénzügyőri biztosság.

..............adóhivatal.

Lelet-jegyzőkönyv,

mely az 1.......-ik évi .... hó..........n ....ban N. N. úrnak ....-ik szám alatt lévő szeszfőzdéje részére N. N. szeszfőzdei / szeszgyári vállalkozó által az ezen főzdének / gyárnak üzleti helyiségei-, műeszközei- és edényeiről az 1.......-ik évi ....hó ....n benyujtott és 1-ső szám alatt ide mellékelt leirás, illetőleg jegyzék alapján felvétetett.

Jelenlévők:

A pénzügyi hatóság részéről:
N. N.

A községi elöljáróság részéről:
N. N.

A szeszfőzdei / szeszgyári vállalkozó részéről:
N. N.

Alólirottak az 1-ső szám alatt mellékelt leirás és jegyzék alapján a szeszfőzde / szeszgyár üzletéhez tartozó összes helyiségeket, műeszközöket, edényeket együttesen részletes vizsgálat alá vevén, következő eredményt állapitottak meg:

A) Az üzleti helyiségnek és egyes osztályainak leirása s az azokban felállitott műeszközök és edények elősorolása:

A szeszfőzde a község beltelkén, délkelet felé, a faluvégen van épitve, hova a magas gyári kémény már messziről vezet.

A bekeritett udvaron fekvő ezen épület főbejáratánál, a kapu felett e felirat: »Szeszfőzde« alkalmazva van.

Az épület egyes helyiségei a csatolt helyrajz és ezen leirás szerint a következők:

A. főzőhelyiség. 4 ajtaja (a_1—a_4) közül az (a_1) a főbejárat, a többi az áztatóba, erjesztőbe és a keverőhelyiségbe vezet. 6 ablaka (a_5—a_{10}) közül az egyik a burgonyamosóba, három a mezőkre és kettő az udvarra néz. A főzőkészülék (I/a—d), a 21. sz. malátazuzó, a 22. sz. gőzgép, a 23. sz. gőzosztó, a 24. sz. szesztartány, a 27. sz. viz — és a 28. sz. szeszszivattyú, a 32. sz. injecteur és a szeszmérőgép ebben a helyiségben vannak.

B. erjesztőhelyiség. Az imént leirt helyiség (a_3) ajtaja vezet ide. Van 3 ablaka (b_1—b_3) a mezőkre. Itt vannak az 1., 2., 3. és 4. sz. erjesztőkádak.

C. keverőhelyiség. Ide a főzőhelyiség (a_4) ajtaja nyilik. Van 3 ajtaja (c_1—c_3) és 2 ablaka (c_4 - c_5). Előbbiek a munkások szobájába, az élesztőhelyiségbe és a burgonyamosóba szolgálnak, utóbbiak a mezőkre épitvék. Itt van a 13. sz. malátataposókád, a 14., 15., 16. és 17. számmal jelölt több dézsa puttony, a 18. sz. keverőkád (czukrositókád), a 19. sz. Henze gőzölő és a 33. sz. czefreszivattyu.

D. élesztőhelyiség. A fenti helyiség (c_3) ajtaján kivül van egy ablaka (d_1) a mezökre. Az 5., 6., 7. és 8. sz. élesztőedények, a 9. és 10. sz. anyaélesztőedények és a 11. és 12. sz. anyaélesztő-hûtőbárkák itt vannak beállitva.

E. csiráztató. Az A. helyiség (a_2) ajtaja vezet ide. Van 3 ablaka (e_1—e_3) és 3 szelelőlyukja (e_4—e_6) az udvarra. Itt van a 31. sz. árpaáztató cisterna.

F. szeszraktár. Van 1 ajtaja (f_1) és 2 ablaka (f_2—f_3) az udvarra. Itt van a 25. sz, szesztartály.

G. burgonyamosóhelyiség. 2 ajtaja (g_1, c_1) közül egyik a keverőhelyiségbe, a másik és 2 ablaka (g_2—g_3) az udvarra néz. Itt van a 20. sz. burgonyamosógép.

H. kazánház. Van 1 ajtaja (h_1) és 2 ablaka (h_2—h_3) az udvarra. Itt van a 26. sz. gőzkazán a hozzávaló itatóval.

I. munkások szobája. Ide a helyrajzi (c_2) ajtó vezet.

J. K. padlás helyiségek. Ide a csiráztatóból egy lépcső vezet. Az árpacsiráztató, főző- és keverőhelyiségek felett vannak. Itt van a 29. sz. viztartály és a 30. sz. zabáztató.

A 34. sz. melegviztartály és a 35. sz. moslékgödör az udvaron vannak.

Titkos közlekedések nem fedeztettek fel.

B) Az edények és folyadékok felvételére szolgáló egyéb műeszközök méreteinek, valamint az erjesztőedények űrtartalmának megállapitása:

I. Edények és tartályok, melyeknek űrtartalma viz-beöntés vagy köbszámitás utján állapittatott meg (A t. 50. §-a.)

Az edények és tartályok											
számai és jelei	megnevezése	alakja	vizbeöntés által megállapitott űrtartalma		belső világosságának méretei					köbszámitás szerint kiszámitott űrtartalma	
					hossza	szélessége	mélysége	átmérő felső	átmérő alsó		
			hektoliter	liter	centiméter					hektoliter	liter
1	erjesztőkád	csonkakúp	—	—	—	—	189	209/158	225/162	51	99
2	erjesztőkád	»	—	—	—	—	189	209/149	225/163	51	54
3	erjesztőkád	»	—	—	—	—	189	211/158	227/168	52	66
4	erjesztőkád	»	—	—	—	—	189	215/155	227/168	53	55
5	élesztőkád	»	—	—	—	—	104	90	104	7	68
6	élesztőkád	»	—	—	—	—	104	86	102	7	21
7	élesztőkád	»	—	—	—	—	92	90	82	5	41
8	élesztőkád	»	—	—	—	—	92	90	82	5	41
9	anyaélesztőedény .	henger	—	50	—	—	—	—	—	—	—
10	anyaélesztőedény .	»	1	00	—	—	—	—	—	—	—
11	anyaélesztőhűtőkád .	csonkakúp	—	—	—	—	52	70	65	1	95
12	anyaélesztőhűtőkád .	»	—	—	—	—	53	7	72	2	34
13	malátataposókád .	»	—	—	—	—	55	72/188	65/125	4	19
14	4 drb. kézi dézsa á	»	—	—	—	—	—	—	—	—	12
15	2 » puttony . á	»	—	—	—	—	—	—	—	—	40
16	1 » dézsa . . .	»	—	—	—	—	—	—	—	—	55
17	2 » kisebb dézsa á	»	—	—	—	—	—	—	—	—	4
18	keverőkád (czukrositó)	henger	—	—	—	—	122	244	240	56	08
19	Henze-gőzölő . . .	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—

II. Egyéb edények és műeszközök

számai és jelei	megnevezése	alakja	belső világosságának méretei					űrtartalma	
			hossza	szélessége	mélysége	átmérő			
						felső	alsó		
			centiméter					hektoliter	liter
20	burgonyamosógép	—	—	—	—	—	—	—	—
21	malátazuzógép	—	—	—	—	—	—	—	—
22	gőzgép	—	—	—	—	—	—	—	—
23	gőzosztó	—	—	—	—		—	—	—
24	szesztartány	—	(vizbeöntés utján)					10	63
25	szesztartály	—	(vizbeöntés utján)					107	75
26	gőzkazán (itatóval)	—	—	—	—	—	—	—	—
27	vizszivattyú	—	—	—	—	—	—	—	—
28	szeszszivattyú	—	—	—	—	—	—	—	—
29	viztartály	négyzet	400	200	125	—	—	100	00
30	zabáztató	kád	—	—	100	155/128	160/180	5	82
31	árpaáztató	cisterna	03	155	100	—	—	32	46
32	czefre-injecteur	—	—	—	—	—	—	—	—
33	czefreszivattyú	—	—	—	—	—	—	—	—
34	melegviztartó	—	—	—	—	—	—	—	—
35	moslékgödör	—	—	—	—	—	—	—	—
I/a	főzőkazán	—	—	—	250	684	746	100	32
I/b	rektifikátor	—	—	—	170	155	165	37	43
I/c	deflegmator	—	—	—	—	—	—	—	—
I/d	hűtő	—	—	—	231	108	109	21	15

C) A szeszfőzőkészüléknek, ennek alkatrészeinek, a csöveknek és összeköttetéseknek, nemkülönben a hűtőkészüléknek leirása. Az alkalmazott biztositási eszközök és zárak:

A használatban levő (Reichel és Heiszler-féle) időszakosan működő főzőkészülék alkatrészei a következők:

I/a főzőkazán. A fából való és 7 abroncscsal szerelt e két osztályú kazán részei: a 2 buvólyuk, 2 látüveg, 2 légbeszivószelep, 1 czefrecső, 2 gőzcső, (3 beágazással), 2 vizcső (a tisztitóviz be- és kivezetésére), 1 a kazán két osztálya között közlekedő zsilip, 1 moslékcsap, 1 moslékcső a sisak és az a szeszcső, mely a szeszes párákat a sisakon át a rektifikátorba vezeti.

Biztositás: alkoholtartalmú folyadék a kazánba vissza nem vezethető; a kazán faanyaga jó, festetlen, az összeköttetések szilárdak; az abroncskapcsok a kazán belsejében anyacsavarokkal, a csővezetékek pedig karimakötésekkel birnak; a kazán fedelén levő vizcső zár alkalmazása által használaton kivül helyeztetett. Az alkalmazott zárakat a jegyzék 1—29. tét. tünteti fel.

I/b rektifikátor. A vörösrézből készült e hengernek szintén két osztálya van. Részei: 2 munkanyilás, 2 látüveg, 2 légbeszivószelep, 1 a két osztály közt közlekedő zsilip, 1 alszeszvizcső, és a kazánból a szeszes párákat ide vezető szeszcső.

Biztositás: gőzcső nincsen; minden oldalról hozzáférhető, megvizsgálható, hibátlan és űrtartalma a főzőkészülék termelőképességével arányban áll; a légbeszivó szelepek a szeszadó iránti oktatás 9. §-ának c) pontjában emlitett módon vannak alkalmazva, illetőleg biztositva. Az alszeszvizcső csap, szekrény és rostély pedig a szeszadótörvény végr. iránti ut. 12. §-ának 9. pontja szerint vannak berendezve. Zárak a jegyzék 29—47. t. a.

I/c deflegmator. Áll egy deflegmáló oszlopból és három tányérból. Az oszlop belsejében szitakorongok és ezek között hűtőcsövek vannak. Részei: 1 látüveg, 2 vizcső és az a szeszcső, mely a szeszes párákat a hűtőbe vezeti és végre 1 alszeszcső.

Biztositás: hozzáférhető, megvizsgálható, hibátlan, az alszeszcső csőrészekkel nem bir. Zárak a jegyzék 48—80. t. a.

I/d hütő, A vashengerből való viztartó részei a kigyócső, a hűtővizet vezető 2 vizcső, az a szeszcső, mely a szeszes párákat a deflegmatorból vezeti ide, és az, a mely a szeszt a szeszmérőgépbe viszi (a kigyócső folytatásai).

Biztositás: az alkatrészek összefüggése szilárd; a hűtő hibátlan, hozzáférhető és megvizsgálható; biztosan épült falazaton illetőleg az erre helyezett sinpáron nyugszik. Fedele és feneke lezárható; a megjelölteken kivül más nyilással vagy összeköttetéssel nem bir; a fenéken ékek vagy efféle más toldalékok nincsenek; belseje a fedél kinyitása által lett megvizsgálva és ekkor látható volt, hogy a szeszes párákat vezető s sűritő kigyócső a viztartó falát csak a be- és kivezetésnél érinti. A hűtővizet vezető csövek is tüzetesen meg lettek vizsgálva. Zárak a jegyzék 81—95. t. a.

Titkos hűtő nem fedeztetett fel.

D) Megjelölése azon összeköttetéseknek, melyek a czefre vagy más folyadék elvezetésére az alábbi üzleti helyiség egyes osztályai és az egyes műeszközök között fennállanak:

Szeszcsövek (fehérre festve). Kivévén a 24. és 25. sz. két reservoir közlekedő szeszcsőt, a többi már a *C.* pont alatt lett ismertetve.

Czefrecsövek (zöldre festve). Az *A*, *B* és *C* helyiségekben a keverőkád, erjesztőkádak, czefreszivattyú és a főzőkazán közt közlekednek.

Gőzcsövek (vörösre festve). Az *A*, *B*, *C* és *D* helyiségekben a gőzkazán és gőzosztó, ez utóbbiból a gőzgépbe, a gőzölőbe, keverőkádba, az injecteurbe és az élesztő edényekhez vezetnek. A gőzgépből a fáradt gőz a főzőkazánba és a feles gőz a szabadba vezet . . .

Vizcsövek (feketére festve). Kivévén az *F* és *I* helyiségeket, az üzlet valamennyi osztályában elágaznak. A 29. sz. viztartályba a viz az udvaron levő kutból szivattyúztatik, honnét az egyik fővezeték a keverőkádba és a gőzölőbe, a másik fővezeték pedig a hűtőbe, az erjesztőkádakba, az áztatókba, az élesztőedényekhez, a burgonyamosóhoz és a gőzkazánhoz vezet. A hűtőből a viz a deflegmátorra és a rektifikátorra folyik, honnét a melegviztartóhoz, a kazánitatóhoz és a gőzkazánhoz jut. A fölös és szennyes viz a csatornába folyik el. A főzőkazánba szolgáló vizcső elzáratott.

Moslékcső (barnára festve). A főzőkazánból közvetlen a moslékgödörbe visz.

E) Előadása annak, ha vajjon a szeszadótörvény 47. §-ában a szeszmérőgép alkalmazására nézve előirt feltételek megvannak-e, illetőleg teljesittettek-e?

A szeszadótörvény 47. §-ában előirt föltételek teljesitve vannak.

Az idézett §. 1. pontjában előirt föltétel teljesitve van, mert a szeszmérőgép a főzőhelyiségben könnyen hozzáférhető és látható helyen akként van elhelyezve, hogy a főzőkészülék hűtőkészülékétől és a főzőhelyiség minden falától 65 czentiméternél távolabb áll.

A 2-ik pontban foglalt föltétel teljesitve van, mert a hűtőkészülék belső berendezése tökéletesen megvizsgálható és teljes biztositékot nyujtó módon hivatalos zár alá helyezhető és tényleg hivatalos zár alá is van helyezve.

A 3-ik pontban foglalt föltétel teljesitve van, mert a főzőkészülék egyes alkatrészei egymás között tartós és szilárd összeköttetésben állanak.

A 4-ik pontban foglalt föltétel teljesitve van, mert a főzőkészülék ama csövei és tartályai, melyekben alkoholtartalmu párák vannak, sem megromlott sem toldott vagy foltozott helyekkel nem birnak, és a biztonsági szelepek a szeszadó iránti oktatás 9. §. e) pontjában emlitett módon biztositva vannak.

Az 5-ik pontban előirt föltétel teljesitve van, mert azok a csövek, melyek a szeszmérőgépen még át nem folyt alkoholtartalmú folyadékoknak a vezetésére rendelvék, külön festés által is felismerhetők és minden oldalról könnyen megvizsgálhatók.

A 6-ik pontban előirt föltétel teljesitve van, mert a rektifikátor és a főzőkészülék minden alkatrésze, a melyen a lepárolás folyama alatt alkoholtartalmú folyadék gyülemlik össze, megvizsgálható, és annak ürtartalma a főzőkészülék termelőképességével helyes arányban áll.

A 7-ik pontban előirt föltétel teljesitve van, mert a hűtőkészüléket a szeszmérőgéppel összekötő cső egyenes irányban van vezetve, a szeszmérőgép felé lejtéssel bir, s ez a cső 3 méternél rövidebb, az sehol falon keresztül vezetve nincsen, szabadon áll és szabályszerű horganyboritó alá van helyezve s hivatalos zár alatt áll.

A 8-ik pontban előirt föltételek teljesitésének szüksége fönn nem forog, mert a főzőkészülék nem olyan berendezésű, hogy az alszesz a főzőkazánba vissza lenne vezethető.

Javaslatba hozatik, hogy a főzőkészülék szerkezetére és a szeszadótörvény 50. §-ában foglaltakra való tekintettel a termelvénynek átlagos alkoholtartalma 88 azaz nyolczvannyolcz fokkal állapittassék meg.

Jegyzéke

a 77. számú ellenőrzői ólompecsételővel alkalmazott záraknak.

A zárak folyó száma	Hol lett a zár alkalmazva	Darab-szám
1—6	A főzőkazán munkanyilásain 2, látüvegein 2, légbeszívó szelepein 2	6
7—19	A főzőkazán két gőzcsövén 5, czefrecsövén 8	13
20—23	A főzőkazán két vizcsövén	4
24—29	A főzőkazán és a rektifikátor közti azon szeszcsőn, mely a szeszes párákat vezeti: a karimakötéseken 3, a boritókon 3	6
30—37	A rektifikátor két munkanyilásán 2, két látüvegén 4 és a két légbeszivószelepen 2	8
38	A rektifikátor két osztálya közt közlekedő zsilipen .	1
39—47	Az alszeszvizcsőn, csapon, szekrényen és rostélyon .	9
48—58	A deflegmáló oszlop vizcsövein 4, látüvegén 1, az oszlop két végén 6	11
59—74	Az alszeszcsőn 12, a deflegmator tányérok között 4	16
75—88	A deflegmatortól a szeszes párákat a hűtőbe vezető szeszcső karimakötésein 3, a boritókon 3, a hűtő fedelén 4, a hűtő fenekén 4	14
89—94	A hűtővizet a hűtőbe vezető csőn 5, a hűtővizet kivezető csőn 1	6
95—96	A szesztartályon	2
	Összesen . . .	96

azaz kilenczvenhat darab.

Minden ólomzárhoz egy a zár folyó számát feltüntető fémlemezke lett hozzákötve.

Az alkalmazott zárakért úgy a vállalkozó, mint az üzletvezető, a törvény szerint felelős.

F) A szeszfőzde vállalkozójának nyilatkozata:

1. A havi adóbejelentések benyujtásával N. N. bizatott meg.

2. A szeszgyár üzletvezetője N. N.

3. A segédszemélyzet fölötti felügyeletet N. N. fogja gyakorolni.

4. A pénzügyi közegeknek a fentiek fogják a kivánt felvilágositásokat megadni.

5. Az ellenőrzési iratok a gyári irodában helyeztetnek el.

Ezennel a jegyzőkönyv felolvastatván, lezáratott s aláiratott.

K. m. f.

N. N. biztos.	N. N. vállalkozó.
N. N. fővigyázó.	N. N. üzletvezető.

N. N.
községi biró.

.... sz.

Megvizsgáltatván helyesnek találtatott, és az átlagos foktartalom 88, azaz nyolczvannyolcz fokkal állapittatik meg.

Pénzügyigazgatóság .... év .... hó

pénzügyigazgató.

14. sz. minta a végrehajtási utasítás 20. §-ához.

.... i pénzügyigazgatóság. .... i pénzügyőri biztosság.

.... i .... hivatal.

A termelt alkoholmennyiség megállapitása.

.... nak/nek .... n .... utczában

.... összeirási sz. a. levő, fogyasztási adó alá eső szeszfőzdéjében.

A főzőkészülék számjegye	A szeszmérőgép		A bejelentési időszak kezdete		A bejelentési időszak vége		Különbözet a szeszmérőgép óraszerkezete által a leszámolási időszak kezdetén és végén mutatott jelzések között, literekben	Alkoholtartalom foka		A termelt alkohol mennyisége hektoliterfokokban R + 12° hőmérsék mellett (liter alkohol)	Jegyzet
	neme	számjegye	hónap, nap és óra szerint	az alábbi óra-jelzéssel	hónap, nap és óra szerint	az alábbi óra-jelzéssel		a szeszpróbáknál	átlagosan a leletjegyzőkönyv szerint		
I.	—	2	1......évi nov. 3. reggeli 8 órakor	006750	1......évi decz. 3. reggeli 8 órakor	014835	8.085	91	90	7.357·35	
II.	—	5	»	035425	»	046830	11.405	88	90	10.264·50	
									Összeg . .	17.621·85	
									vagyis kikerekitve . .	17.622	

Ezennel hivatalosan megállapittatik, hogy a fennebb megnevezett szeszfőzdében a............................-tól ....-ig terjedő bejelentési időszak alatt, melyre a................................i ....hivatalnak ....számú bejelentési bárczája szerint 17.000, azaz tizenhétezer hektoliterfok alkohol termelése volt bejelentve, tényleg 17.622, azaz tizenhétezerhatszázhuszonkét hektoliterfok alkohol termeltetett, mely alkoholmennyiség az említett szeszfőzdének a fennebbi bejelentési időszakra a fogyasztási adóról vezetett számadásban előirandó lesz.

Kelt..................n 1.........évi..................hó.........n.

N. N.
szeszfőzde-vállalkozó.

N. N.
pénzügyőri biztos.

Megjegyzés. Abban az esetben, ha a havi leszámolási időszak alatt a szeszmérőgép rendes menetében akadály állott volna be, és ennek következtében a termelt alkoholmennyiség egy részére nézve a törvény 58. §-a szerint pótlólagos kiszámitásnak lenne helye: e kiszámitás külön és részletesen a lényeges mozzanatok megjelölésével eszközlendő, s annak eredménye a szeszmérőgép jelzései alapján kiszámitott eredményhez hozzászámitandó.

15. sz. minta a végrehajtási utasitás 20. §-ához.

..................i pénzügyigazgatóság. ....i pénzügyőri biztosság.
..................i ....hivatal.

A termelt alkoholmennyiség megállapitása.

..................nak/nek ....n ....utczában ....összeirás sz. a. fekvő, fogyasztási adó alá eső szeszfőzdéjében, melyben sajtolt élesztő is késztittetik.

A főzőkészülék számjegye	A szeszmérőgép		A bejelentési időszak kezdete		A bejelentési időszak vége		Különbözet a szeszmérőgép óraszerkezete által a leszámolási időszak kezdetén és végén mutatott jelzések között literekben	Alkoholtartalom foka		A termelt alkohol mennyisége hektoliterfokokban R + 12° hőmérsék mellett (liter alkohol)	Jegyzet
	neme	számjegye	hónap, nap és óra szerint	az alábbi órajelzéssel	hónap, nap és óra szerint	az alábbi órajelzéssel		a szeszpróbáknál	átlagosan a leletjegyzőkönyv szerint		
I.	—	2	1899. évi nov. 3. reggeli 8 órakor	202950	1899. évi decz. 3. reggeli 8 órakor	218650	15700	88.4[1])	88	13878·8	
									Összeg . .	13878·8	
									vagyis kikerekitve . .	13879	

Ezennel hivatalosan megállapittatik, hogy a fennebb megnevezett szeszfőzdében az 1899. évi nov. 3-tól 1899. évi decz. 3-ig terjedő bejelentési időszak alatt, melyre a..................i...... hivatalnak ....számú bejelentési bárczája szerint 12.000, azaz tizenkétezer hektoliterfok alkohol termelése volt bejelentve, tényleg 13.879, azaz tizenháromezernyolczszázhetvenkilencz hektoliterfok alkohol termeltetett, mely alkoholmennyiség az emlitett szeszfőzdének a fennebbi bejelentési időszakra a fogyasztási adóról vezetett számadásban előirandó lesz.

Minthogy továbbá a fennebbi bejelentési bárcza szerint a bejelentett 12.000 hektoliterfok alkohol-termeléshez képest sajtolt élesztő után fogyasztási adó fejében csak 600 korona, azaz hatszáz korona fizettetett be, ennélfogva tekintettel a tényleg termelt 13.879 hektoliterfok alkoholmennyiségre, a még hátralevő 93 K. 95 f. azaz kilenczvenhárom korona 95 fillér a .... m. kir. .... hivatalnál pótlólag 3 nap alatt befizetendő.

Kelt ....n 1899. évi deczember hó 3. napján.

N. N. szeszfőzde-vállalkozó. N. N. pénzügyőri biztos.

Megjegyzés. Abban az esetben, ha a havi leszámolási időszak alatt a szeszmérőgép rendes menetében akadály állott volna be, és annek következtében a termelt alkoholmennyiség egy részére nézve a törvény 58. §-a szerint pótlólagos kiszámitásnak lenne helye: e kiszámitás külön és részletesen, a lényeges mozzanatok megjelölésével eszközlendő, s annak eredménye a szeszmérőgép jelzései alapján kiszámitott eredményhez hozzászámitandó.

[1]) A K. betéti edényben elhelyezve volt szesz alkoholtartalmában megállapitott ·6 foknyi csökkenés hozzászámitása mellett (87·8 + 0·6 = 88·4) állapittatott meg.

30. rakt. sz. III. Nagy-fogalmi. (1899. évi.)

18. sz. minta a végrehajtási utasitás 21. §-ának I. pontjához.

..................i pénzügyi igazgatóság ....i pénzügyőri biztosság.
...............i .... hivatal.

Lajstrom

.... szám alatt fekvő s fogyasztási adó alá eső szeszfőzdéjében a .... féle .... számú szeszmérőgép alkalmazása mellett folytatott szesztermelésről az 1.................hótól 1............ hóig terjedő ....havi időszakra.

Jegyzet: A szeszfőzde üzletvezetője vagy személyesen vagy helyettese által hivatalos nyomtatványon előkészitett lajtsromot tartozik vezetni, melyben az adóköteles művelet kezdetétől annak befejezéseig következő adatok tüntetendők ki:

a) minden egyes beczefrézés befejezése előtt az arra forditott nyers anyagok neme és súlya, valamint az ezen anyagokból készitett czefrének mennyisége és czukorfoktartalma a keverőkádban a czukrositás végével;

b) azonnal, mihelyt egy erjesztőkád friss czefrével megtöltetett, ennek a kádnak a száma és az abban foglalt czefrének mennyisége;

c) azonnal, mihelyt a czefrének valamelyik erjesztőkádból a főzőkészülékre való átvitele megkezdetett, az illető erjesztőkádnak száma és a benne levő czefre mennyisége és czukorfoktartalma;

d) 12 órától 12 órára, és pedig reggeli 8 órakor és esti 8 órakor, a használatban levő minden egyesz szeszmérőgép órajelzése. Ha több szeszmérőgép van használatban, az órajelzések minden egyes beiktatásánál az illető szeszmérőgépnek száma is kiteendő, mely szeszmérőgépre a jelzés vonatkozik;

e) minden egyes beiktatás napja és órája.

A szeszfőzési lajstromba a felügyelő pénzügyi közegek is bejegyzik az általuk teljesitett szemlének eredményét. E lajstrom havonként a megejtett leszámolás után lezárandó és azt az a pénzügyi közeg, a ki a leszámolást tette, a hozzátartozó bejelentéssel és a netán előfordult üzletakadályokról, vagy a szeszmérőgépnél előfordult bajokról, vagy hiányokról stb. tett és igazolt jelentésekkel együtt magához veszi. (Szeszadótörvény 61. §-a.)

Az alkalmazásban levő szeszmérőgép rendes menetében előfordult valamely baj iránti bejelentés akkor, a mikor elküldetik, azonnal teljes tartalma szerint oly módon vezetendő be a szeszfőzési lajstromba, hogy az irás a lajstrom lapoldalának teljes szélességét elfoglalja. A szeszmérőgép rendes menetében előforduló oly bajok, melyek a lajstrom illető helyén a fentebb jelzett módon nem vezettettek be, úgy tekintendők, mintha be nem jelentették volna. (A törvény 57. §-a.)

A fent előirt módon vezetendő be a bejelentés a szeszfőzde lajstromába akkor is, ha valamely elháríthatlan akadály folytán az üzlet fennakadást szenved vagy félbeszakittatik. Üzletakadályok, melyek nem ily módon vezettetnek a lajstromba, úgy tekintendők, mintha be sem jelentettek volna. (A törvény 59. §-a.)

A szeszmérőgép órajelzéseinek vagy a szeszadótörvény 61. §-ában előirt, illetőleg rendeleti úton meghatározandó egyéb adatok valamelyikének a szeszfőzde lajstromába a kellő időben be nem iktatása, valamint minden ezen lajstromban talált más valótlanság, mint hamis könyvvezetés, 10—400 koronáig terjedhető büntetés alá esik. (Szeszadótörvény 89. §-a.)

38. rakt. sz. Nagy-fogalmi. (1899. évi.) Ára 16 f.

A bevezetés ideje			A beczefrézett anyagok				A keverőkádban levő czefre		Friss czefre töltetett	
a hónap melyik napjában	a napnak melyik szakában	hány órakor	maláta		más anyagok		mennyisége hektoliterekben	czukorfoktartalma R + 14 hőfok mellett	az alábbi számú erjesztő kádba	hektoliter mennyiségben
			zöld	száraz						
			kilogramm		neme	kgrm				
	Összesen									

Érett czefre a főzőkészülékre átvitetett			A szeszmérőgép		Az órajelzések közötti különbözet a hónapnak minden 10., 20. és utolsó napjának végén	Jegyzet
az alábbi számú erjesztőkádból	hektoliter mennyiségben	czukorfoktartalommal R + 14 hőfok mellett	száma	órajelzése		

119. sz. minta a végrehajtási utasitás 21. §-ának II. pontjához.

...........i pénzügyi igazgatóság. ....i pénzügyőri biztosság.
...................i .... hivatal.

Lajstrom

.... szám alatt fekvő s a termelési adó alá eső szeszfőzdéjében a ....féle .... számu szeszmérőgép, illetőleg a............ számu gyüjtőedény alkalmazása mellett folytatott szesztermelésről az 1............ hótól 1....................hóig terjedő .... havi időszakra.

Jegyzet: A szeszfőzde üzletvezetője vagy személyesen vagy helyettese által hivatalos nyomtatványon előkészitett lajstromot tartozik vezetni, melyben az adóköteles művelet kezdetétől annak befejezéséig következő adatok tüntetendők ki:

a) azonnal, mihelyt a feldolgozásra szánt anyagoknak a főzőkészülékre való átvitele kezdetét vette, azoknak neme és mennyisége hektoliterekben;

b) a lepárolás befejezésének napja és órája azonnal, mihelyt az befejeztetett;

c) szeszmérőgép alkalmazása esetében 12 óráról 12 órára, és pedig reggeli 8 órakor és esti 8 órakor a használatban lévő szeszmérőgép órajelzése. Ha több szeszmérőgép van használatban, minden egyes beiktatásnál az illető szeszmérőgépnek a száma is kiteendő, melyre a jelzés vonatkozik:

d) minden egyes beiktatás napja és órája (végr. ut 21. §. II. pont).

A szeszfőzési lajstromba a felügyelő pénzügyi közegek is bejegyzik az általuk teljesitett szemlének eredményét. E lajstrom havonként a megejtett leszámolás után lezárandó és azt az a pénzügyi közeg, ki a leszámolást tette, a hozzátartozó bejelentéssel és a netán előfordult üzletakadályokról, vagy a szeszmérőgépnél, illetőleg gyüjtőedénynél előfordult bajokról vagy hiányokról stb. tett és igazolt jelentésekkel együtt magához veszi. (Szeszadótörvény 61. §-a.)

A szeszmérőgép rendes menetében, illetőleg a gyüjtőedény alkalmazásában előforduló bajról tett bejelentés, akkor, a mikor elküldetik, azonnal teljes tartalma szerint oly módon vezetendő be a szeszfőzde lajstromába, hogy az irás a lajstrom lapoldalának teljes szélességét elfoglalja. Oly bajok, melyek a lajstrom illető helyén a fennebb jelzett módon nem vezettettek be, úgy tekintendők, mintha be nem jelentettek volna. (Szeszadótörvény 57. §-a.)

A fent előirt módon vezetendő be a bejelentés a szeszfőzde lajstromába akkor is, ha valamely elháríthatatlan akadály folytán az üzlet fennakadást szenved vagy félbeszakittatik. Üzletakadályok, melyek nem ily módon vezettetnek a lajstromba, úgy tekintendők, mintha be sem jelentettek volna. (A törvény 59. §-a.)

A szeszmérőgép órajelzéseinek vagy a szeszadótörvény 61. §-ában előirt többi adat valamelyikének a szeszfőzde lajstromába a kellő időben be nem iktatása, valamint minden ezen lajstromban talált valótlanság, mint hamis könyvvezetés, 10—400 koronáig terjedhető büntetés alá esik. (Szeszadótörvény 89. §-a.)

12. rakt. sz. Nagy-fogalmi (1899. évi.) Ára 16 f.

A bevezetés ideje			A főzőkészülékre átvitt anyagok		A lepárolás befejezésének		A szeszmérőgép		Jegyzet
a hónapnak melyik napján	a napnak melyik szakában	hány órakor	neme	mennyisége hektoliterekben	napja	órája	száma	órajelzése	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Összesen							

28. számu minta a végrehajtási utasitás 23. §. A. 1. pontjához.

.................i pénügyigazgatóság. ....i pénzügyőri biztoseág.

....i ....hivatal.

Számadás a fogyasztási adóról.

A.

Bevétel

....ezégnek..n

....utczában ....összeirási szám alatt fekvő

szeszfőzdéjében

az 1..................évi szeptember hó 1-től 1..................évi augusztus hó 31-éig terjedő termelési időszakról.

..................belivvel

..................drb melléklettel, és pedig:

E szeszfőzde a m. klr. pénzügyministeriumnak 1.......... évi ....hó ....n ....sz. a. kelt rendelete értelmében jogositva van az 1..................-iki termelési időszakban a fogyasztási adó kisebbik tétele mellett 345.000 azaz háromszáznegyvenötezer hektoliterfok (liter) alkoholt termelni.

Az 1................ termelési időszakból fenmaradt készletből a fogyasztási adó kisebbik tétele melleti az 1.................. termelési időszakban még 44.273 (negyvennégyezerkettőszázhetvenhárom) hektoliterfok szállitható el.

Tételszám	A bevezetés kelte	A havi leszámolás				A szeszfőzdébe esetleg visszaérkezett küldemény tartalma
		kelte	megejtetett az alábbi év, hó, nap és órakor		szerint termelt alkohol-mennyiség	
			kezdődött	végződött		
			időre nézve		hektoliterfokokban (tiszta alkohol literekben)	
1	2	3	4	5	6	7
1	19 . IX/1.	Készlet az előző 19 . . . -iki termelési időszakról, és pedig:				
		a kisebbik adótétel alá eső			44.273	
		a nagyobbik adótétel alá eső . . .			57.395	
		Összes szeszkészlet			101.668	
2	19 . . X/1-	19 . . X/1.	19 . IX/1-től	19 . . X/1-ig	87.003	
3	19 . . XI/1.	19 . . XI/1.	19 . X/1-től	19 . . XI/1-ig	87.346	
4	19 . XII/1.	19 . . XII/1.	19 . XI/1-től	19 .XII/1-ig	67.241	
		Zárlat a 19 . . XII/1-én eszközölt készletfelvétel alkalmával [1])			343.258	
		Leütve a kiadást			239.577	
		Marad számszerinti készlet			103.681	
		Tényleges készlet gyanánt találtatott . .			101.418	
		Mutatkozik hiány			2.263	
		mely a 343.258 hektoliterfok összbevétel 5%-át meg nem haladja				
		Kiadásba helyeztetett a számadás kiadási füzetének 20. tétele alatt.				

[1]) Ez a példa egy olyan szeszfőzdére vonatkozik, melynek alkoholtermelése az egyes havi bejelentési időszakokban 220 hektolitert meghalad, és ezért a készletfelvétel negyedévenkint teljesitendő; azokban a szeszfőzdékben ellenben, melyeknek alkoholtermelése az egyes havi bejelentési időszakokban 220 hektolitert meg nem halad, a készletfelvétel minden egyes bejelentési időszak lejártával, mindjárt a termelt alkoholmennyiség megállapitása után teljesitendő. (Lásd végr. ut. 24. §. 1. pontját a 179. oldalon.)

A felszámitott apadás összmennyisége a fogyasztási adónak		Mutatkozik tehát				A bevezetés igazolása		Jegyzet
kisebbik	nagyobbik	megadóztatandó (5%-on felüli)	compensálható	nem compensálható (5%-on felüli)	compensálható	az üzletvezető vagy vállalkozó részéről	a pénzügyi közeg részéről	
tétele mellett		hiány		többlet				
hektoliterfokokban								
8	9	10	11	12	13	14	15	16
						N. N.	N. N.	
						N. N.	N. N.	
						N. N.	N. N.	
						N. N.	N. N.	
1.897	366		.	.	.	N. N.	N. N.	

Az engedélyezett legnagyobb apadás a raktári áttekintés szerint kitesz 2.509 hektoliterfokot, mely azonban, tekintettel az itt megállapitott hiányra, csak 2.263 htfokkal számitható fel és a kiadásba helyezett mennyiségek arányában mindkét adótételre felosztandó.

Az apadás felosztása:

Felszámitható apadás 2.263 X : 2.263 = 38.739 : 239.577

38.739 X 2.263

116217
232434
77478
77478

Összes kiadás . . 239.577

ebből a nagyobbik adótételre esik: 38.739

87666357 : 239577 = 365·9 (366),
1579325
1418637
2207520
51327

ennélfogva esik:
a nagyobbik adótételre 366
a kisebbik „ 1.897
összesen 2.263 htf.

Tételszám	A bevezetés kelte	A havi leszámolás			szerint termelt alkohol mennyiség	A szeszfőzdébe esetleg visszaérkezett küldemény tartalma
		kelte	megejtetett az alábbi év, hó, nap és órakor: kezdődött	végződött		
			időre nézve		hektoliterfokokban (tiszta alkohol literekben)	
1	2	3	4	5	6	7
5	19. . . XII/1.	Számszerinti készlet			103.681	
6	19. . . II/1.	19.... II/1-én	19.... I/16-tól	19.... II/1-ig	35.464	
7	19. . . III/1.	19.... III/1-én	19 ... II/1-től	19.... III/1-ig	60.468	
		Zárlat az 18 . . . . III/1-én eszközölt készletfelvétel alkalmával			199.613	
		Leütve a kiadást			103.412	
		Marad számszerinti készlet			96.201	
		Tényleges készlet gyanánt találtatott . .			94.931	
		Mutatkozik hiány			1.270	
		mely a 199.613 hektoliterfok összbevétel 5%-át meg nem haladja, miért is ezen hiánynak az engedélyezett legnagyobb apadást meghaladó része compensálásra kerül.				
		Kiadásba helyeztetett a számadás kiadási füzetének 32. tétele alatt				

A felszámitott apadás összmennyisége a fogyasztási adónak: kisebbik	nagyobbik	Mutatkozik tehát: megadóztatandó (5%-on felüli)	compensalható	nem compensálható (5%-on felüli)	compensálható	A bevezetés igazolása: az üzletvezető vagy vállalkozó részéről	a pénzügyi közeg részéről	Jegyzet
tétele mellett		hiány		többlet				
hektoliterfokokban								
8	9	10	11	12	13	14	15	16
						N. N.	N. N.	19 . . .
						N. N. N. N.	N. N. N. N.	XII/1-től 19 . . . I/16-ig üzemben nem volt
725	434	.	111	.	.	N. N.	N. N.	

Az engedélyezett legnagyobb apadás (a raktári áttekintés szerint) kitesz 1.159 htfokot, mely az itt megállapitott hiányra való tekintettel teljes mennyiségével felszámitható és a kiadásba helyezett mennyiségek arányában mindkét adótételre felosztandó.

Az apadás felosztása:

Összes apadás 1.159 — X : 1.159 = 38.734 : 103.412

38.734 × 1.159

Összes kiadás 103.412, ebből

348606
193670
38734
38734

a nagyobbik adótételre esik 38.734

44892706 : 103412 = 434, ennélfogva esik:
352790
425546
11898

a nagyobbik adótételre 434
a kisebbik » 725

összes apadás . . 1.159 htfok

Tételszám	A bevezetés kelte	A havi leszámolás kelte	A havi leszámolás: megejtetett az alábbi év, hó, nap és órakor kezdődött (időre nézve)	A havi leszámolás: megejtetett az alábbi év, hó, nap és órakor végződött (időre nézve)	A havi leszámolás szerint termelt alkohol mennyiség (hektoliterfokokban (tiszta alkohol literekben))	A szeszfőzdébe esetleg visszaérkezett küldemény tartalma (hektoliterfokokban (tiszta alkohol literekben))
1	2	3	4	5	6	7
8	19 . . III/1.	Számszerinti készlet			96.201	
9	19 . . IV/1.	19 . . IV/1.	19 . . III/1-től	19 . . IV/1-ig	47.838	
10	19 . . V/1.	19 . . V/1.	19 . . IV/1-től	19 . . V/1-ig	37.688	
11	19 . . V/11.	Visszaérkezett küldemény			.	12.215
12	19 . . VI/1.	19 . . VI/1.	19 . . V/1-től	19 . . VI/1-ig	37.392	
		Zárlat a 19 . . VI/1-én eszközölt készletfelvétel alkalmával			219.119	12.215
		Ehhez hozzá a 7. hasáb alatti mennyiség			12.215	
		Összes bevétel			231.334	
		Leütve a kiadást			139.866	
		Marad számszerinti készlet			91.468	
		Tényleges készlet gyanánt találtatott .			91.553	
		Mutatkozik többlet			85	
		mely a 219.119 htfok (a 7. hasáb alatti mennyiség nélkül számitott) összbevétel 5%-át meg nem haladja, miért is compensálásra kerül. Bevételbe helyeztetett a számadás bevételi füzetének 14. tétele alatt.				

A felszámitott apadás összmennyisége a fogyasztási adónak		Mutatkozik tehát				A bevezetés igazolása		Jegyzet
kisebbik	nagyobbik	hiány		többlet		az üzletvezető vagy vállalkozó részéről	a pénzügyi közeg részéről	
tétele mellett		megadóztatandó (5%-on felüli)	compensálható	nem compensálható (5%-on felüli)	compensálható			
hektoliterfokokban								
8	9	10	11	12	13	14	15	16
						N. N.	N. N.	
						N. N.	N. N.	
						N N.	N. N.	
						N. N.	N. N.	Kiadásba helyeztetett 19 . . V/8-án 45. t. a. 12.288 htfokkal.
						N. N.	N. N.	
.	.	.	.	.	.	.	.	

Az engedélyezett legnagyobb apadás a raktári áttekintés szerint kitesz 1.376 htfokot, mely tekintettel az itt felmerült többletre, nem számitható fel.

Tételszám	A bevezetés kelte	A havi leszámolás kelte	A havi leszámolás megejtetett az alábbi év, hó, nap és órakor időre nézve: kezdődött	végződött	A havi leszámolás szerint termelt alkohol-mennyiség hektoliterfokokban (tiszta alkohol literekben)	A szeszfőzdébe esetleg visszaérkezett küldemény tartalma hektoliterfokokban (tiszta alkohol literekben)
1	2	3	4	5	6	7
13	19. . VI/1.	Számszerinti készlet			91.468	
14	19. . VI/1.	Többlet a megelőző zárlat alkalmával .			85	
15	19. . VII/1.	19. . VII/1.	19. VI/1-től	19. VII/1-ig	52.528	
16	19. . VIII/1.	19. . VIII/1.	19. VII/1-től	19. VIII/I-ig	62.164	
17	19. . IX/1.	19. . IX/1.	19. VIII/1-től	19. IX/1-ig	46.662	
		Zárlat az 19. . . IX/1-én eszközölt készletfelvétel alkalmával			252.907	
		Leütve a kiadást			130.695	
		Marad számszerinti készlet			122.212	
		Tényleges készlet gyanánt találtatott .			120.770	
		Mutatkozik hiány . . . . mely a 252.907 htfok összbevétel 5%-át meg nem haladja. Kiadásba helyeztetett a számadás kiadási füzetének 61. tétele alatt.			1.442	

A felszámitott apadás összmennyisége a fogyasztási adónak		Mutatkozik tehát				A bevezetés igazolása		Jegyzet
kisebbik	nagyobbik	megadóztatandó (5%-on felüli)	compensálható	nem compensálható (5%-on felüli)	compensálható	az üzletvezető vagy vállalkozó részéről	a pénzügyi közeg részéről	
tétele mellett		hiány		többlet				
hektoliterfokokban								
8	9	10	11	12	13	14	15	16
						N. N. N. N.	N. N. N. N.	
						N. N. N. N. N. N.	N, N. N. N. N. N.	
95	1.347					N. N.	N. N.	

Az engedélyezett legnagyobb apadás a raktári áttekintés szerint kitesz 1.958 htfokot, mely azonban tekintettel az itt megállapított hiány mérvére, csak 1.442 htfokkal számitható fel és a kiadásba helyezett mennyiségek arányában mindkét adótételre osztandó fel.

Az apadás felosztása:

Felszámitható apadás 1.442 $X : 1.442 = 8642 : 130.695$

8642 × 1442

17284
34568
34568
8642

Összes kiadás . . 130.695

ebből a kisebbik adótételre esik . . . 8.642

12461764 : 130695 = 95·3 (95)
699214
457390
65305

ennélfogva a nagyobbik adótételre 1.347
a kisebbik adótételre . 95
összesen . 1.442 htfok.

Átnézetes

a kezelésnek és az eszkö-

Tételszám	Időszak, melyre nézve a zárlat eszközöltetett	Bevétel a többletekkel együtt	Kiadás a hiányokkal és apadásokkal együtt a fogyasztási adónak kisebbik tétele alatt	Kiadás a hiányokkal és apadásokkal együtt a fogyasztási adónak nagyobbik tétele alatt	Összeg többletek	Összeg hiányok
		hektoliterfokokban				
1	2	3	4	5	6	7
1	Kezdetleges készlet, és pedig .	.	.	.	.	.
	a nagyobbik adótétel mellett .	57.395	.	.	.	.
	a kisebbik adótétel mellett . .	43.273	.	.	.	.
2	19 . . IX/1-től 19 . . XII/1-ig	241.590	200.838	38.739	.	2.264
3	19 . . XII/1-től 19 . . III/1-ig	95.932	64.678	38.734	.	1.270
4	19 . . III/1-től 19 . . VI/1-ig	135.133	76.364	63.502	85	.
5	19 . . VI/1-től 19 . . XI/1-ig	161.439	8.642	122.053	.	1.442
6	19 . . . . . . IV/1-én a kiadási számadás 61. tét. a. apadás	.	95	1.347	.	.
	Összesen . .	735.762	350.617	264.375		
	Levonva ebből a leszámolás alapjául szolgáló összmennyiség kiegyenlítése végett a bevételi számadás 11. tétele szerint visszaérkezett küldeményt	12.215	12.215	.	.	.
	Marad . .	723.547	338.402	264.375	85	4.975
	Levonva ebből a kiadást a hiányokkal együtt	602.777	602.777		5.060	
	Marad végleges készlet . . . . mely készletből, tekintettel a rendelkezésre még fennmaradt kontingensre 50.845 htfok a kisebbik és 69.925 htfok a nagyobbik adótétel mellett irandó elő.	120.770				

összeállitása

zölt összleszámolásnak.

Fel-számi-tott ...adás	Nem compensál-ható (5%-ot meg-haladó) többletek	Megadóztatandó, (5%-ot meghaladó) hiányok	Compensál-ható többletek	Compensál-ható hiányok	Jegyzet
hektoliterfokokban					
8	9	10	11	12	
.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	
2.263	.	.	.	.	
1.159	.	.	.	111	
.	.	.	85	.	
1.442	.	.	.	.	
.		.	.	.	
.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	
4.864	.	.	85	111	
5.060					
			.	85	
				26	

Fenmaradt kontingens készlet a megelőző termelési időszakból 44.273
a folyó termelési időszakra engedélyezett kontingens 345.000
összesen . . 389.273

A kisebbik adótétel mellett kiadásba helyeztetett 338.402, az összleszámolás utján megállapitott hiány 26
338.428

kontingensmaradvány 50.845
a fenmaradt 120.770
készletből,
a kisebbik adótételre 50.845
a nagyobbik adótételre 69.925
vezetendő át az uj számadásba.

Az összleszámolás utján megállapitott 26 htfok hiány vállalkozó által a kisebbik adótétel mellett megadóztatott a . . . . m. k. adóhivatalnál a Pótadónyuglajstrom . . . . . . t. a. 19 . . évi . . . . hó . . n.
(Bárcza mellékelve van.)

29. sz. minta a végreh. utasitás 23. §-ának A. 1. pontjához.

(Az ipari szeszfőzdére vonatkozó példával)

...............i pénzügyigazgatóság. ....i pénzügyőri biztosság.
...............i ....hivatal.

Számadás a fogyasztási adóról.

B.

Kiadás.

...............cégnek...............n
...............utczában ....összeirási szám alatt fekvő

szeszfőzdéjében

az 1........évi szeptember hó 1-től 1........évi augusztus hó 31-ig terjedő termelési

időszakról.

...............belivvel.

...............darab melléklettel, és pedig:

Raktári áttekintés.

6 1/b. rakt. sz. Nagy-Medián. — Fogyaszt. adó. (1899. évi.)

Szigorú számadás alá eső.

Tételszám	K e l e t	Hivatkozás a bejelentési lajstrom tételszámára	A fogyasztási adó kisebbik tétele szerint		
			az adónak		Összesen
			lefizetése mellett	lefizetése nélkül	
			hektoliterfok alkohol		
1	2	3	4	5	6
1	19... IX/5.	1	.	34.548	34.548
2	19 .. IX/7.	2	2.097	.	2.097
3	19... IX/11.	3	.	13.272	13.272
4	19... IX/12.	4	.	.	.
5	19... IX/20.	5	958	.	958
6	19... IX/23.	6	.	24.773	24.773
7	19... IX/29.	7	.	.	.
8	19... IX/30.	8	.	13.143	13.143
9	19... X/5.	9	.	.	.
10	19... X/8.	10	2.101	.	2.101
11	19... X/16.	11	.	17.860	17.860
12	19... X/20.	12	3.452	.	3.452
		Átvitel	8.608	103.596	112.204

A fogyasztási adó nagyobbik tétele szerint			A bevezetés igazolása		Jegyzet
az adónak		Összesen	az üzlet-vezető részéről	a pénzügyi közeg részéről	
lefizetése mellett	lefizetése nélkül				
hektoliterfok alkohol					
7	8	9	10	11	12
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	1.173	1.173	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	24.532	24.532	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	11.852	11.852	N. N.	N. N.	
.		.	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	.
.	37.557	37.557			

Tételszám	Kelet	Hivatkozás a bejelentési lajstrom tételszámára	A fogyasztási adó kisebbik tétele szerint		
			az adónak		Összesen
			lefizetése mellett	lefizetése nélkül	
			hektoliterfok alkohol		
1	2	3	4	5	6
		Áthozat	8.608	103.596	112.204
13	19 . . X/22.	13	.	16.924	16.924
14	19 . . X/26.	14	.	958	958
15	19 . . XI/3.	15	.	29.954	29.954
16	19 . . XI/11.	16	3.621	.	3.621
17	19 . . XI/23.	17	.	17.595	17.595
18	19 . . XI/27.	18	1.930	.	1.930
19	19 . . XI/29.	19	.	17.652	17.652
	Lezáratott 19 . . XII/1-én		14.159	186.679	200.838
	Ehhez hozzá a nagyobbik adótétel melletti kiadás		.		38.739
		Összes kiadás	.	.	239.577
		Átvitel	14.159	186.679	200.838

A fogyasztási adó nagyobbik tétele szerint			A bevezetés igazolása		Jegyzet
az adónak		Összesen	az üzletvezető részéről	a pénzügyi közeg részéről	
lefizetése mellett	lefizetése nélkül				
hektoliterfok alkohol					
7	8	9	10	11	12
.	37.557	37.557			
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	1.182	1.182	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	.		N. N.	N. N.	
.	38.739	38.739			
.	.	.			
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	38.739	38.739			

Tételszám	Kelet	Hivatkozás a bejelentési lajstrom tételszámára	A fogyasztási adó kisebbik tétele szerint — az adónak lefizetése mellett	az adónak lefizetése nélkül	Összesen
			hektoliterfok alkohol		
1	2	3	4	5	6
		Áthozat	14.159	186.679	200.838
20	19 . . XII/1.	apadás	.	1.897	1.897
21	19 . . XII/7.	20	3.806	.	3.086
22	19 . . XII/11.	21	.	17.752	17.752
23	19 . . XII/17.	22	.	.	.
24	19 . . XII/28.	23	11.628	.	11.628
25	19 . . I/14.	24	4.853	.	4.853
26	19 . . I/22.	25	.	.	.
27	19 . . II/5.	26	3.399	.	3.399
28	19 . . II/8.	27	.	.	.
29	19 . . II/11.	28	.	18.176	18.176
30	19 . . II/14.	29	1.952	.	1.952
31	19 . . II/27.	30	1.935	.	1.935
	Lezáratott 19 . . III/1-én . .		26.853	37.825	64.678
	Ehhez hozzá a nagyobbik adótétel melletti kiadás		.	.	38.734
		Összes kiadás	.	.	103.412
		Átvitel	41.012	224.504	265.516

A fogyasztási adó nagyobbik tétele szerint			A bevezetés igazolása		Jegyzet
az adónak		Összesen	az üzlet-vezető részéről	a pénzügyi közeg részéről	
lefizetése mellett	lefizetése nélkül				
hektoliterfok alkohol					
7	8	9	10	11	12
.	38.739	38.739			
.	366	366	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	1.190	1.190	N. N.	N. N.	
.	17.890	17.890	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	1.235	1.235	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	18.053	18.053	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N	
.	38.734	38.734			
.	.	.			
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	77.473	77.473			

Tételszám	Kelet	Hivatkozás a bejelentési lajstrom tételszámára	A fogyasztási adó kisebbik tétele szerint – az adónak lefizetése mellett	az adónak lefizetése nélkül	Összesen
			hektoliterfok alkohol		
1	2	3	4	5	6
		Áthozat	4.012	224.504	265.516
32	19 . . III/1.	apadás	.	725	725
	Compensálható hiány . . .		.	.	.
33	19 . III/2.	31	.		.
34	19 . . III/5.	32	2.906	.	2.906
35	19 . . III/9.	33	.	17.898	17.898
36	19 . . III/20.	34	.	.	.
37	19 . . III/26.	35	1.930	.	1.930
38	19 . . III/28.	36	.	17.690	17.690
39	19 . . IV/8.	37	2.890	.	2.890
40	19 . . IV/11.	38	.	.	.
41	19 . . IV/7.	39	.	12.373	12.373
42	19 . . IV/26.	40	.	.	.
43	19 . . IV/28.	41	4.776	.	4.776
44	19 . . V/3.	42	.	.	.
45	19 . . V/8.	43	.	12.298	12.298
46	19 . . V/17.	44	1.433	.	1.433
47	19 . . V/30.	45	1.445	.	1.445
	Lezáratott 19 . . VI/1-én . . .		15.380	60.984	76.364
	Ehhez hozzá a nagyobbik adótétel melletti kiadás		.	.	63.502
		Összes kiadás . .	.	.	139.866
		Átvitel . .	56.392	285.488	341.880

A fogyasztási adó nagyobbik tétele szerint			A bevezetés igazolása		Jegyzet
az adónak		Összesen	az üzletvezető részéről	a pénzügyi közeg részéről	
lefizetése mellett	lefizetése nélkül				
hektoliterfok alkohol					
7	8	9	10	11	12
.	77.473	77.473			A 45. tétel alatt kiadásba tett mennyiség a szeszfőzdébe visszaérkezett 19 . . V/11-én és a 11. tétel alatt 12.215 hektoliterfokkal bevételbe helyeztetett.
.	434	434	N. N.	N. N.	
.	111	111	N. N.	N. N.	
.	17.916	17.916	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	18 995	18.995	N. N.	N. N.	
.	.	. .	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	12.268	12.268	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	1.219	1.219	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	12.559	12.559	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	.		N. N.	N. N.	
.	63.502	63.502			
.	.	.			
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	140.975	140.975			

Tételszám	Kelet	Hivatkozás a bejelentési lajstrom tételszámára	A fogyasztási adó kisebbik tétele szerint — az adónak lefizetése mellett	az adónak lefizetése nélkül	Összesen
			hektoliterfok alkohol		
1	2	3	4	5	6
		Áthozat	56.392	285.488	341.880
48	19 . . VI/8.	46	950	.	950
49	19 . . VI/14.	47	.	.	.
50	19 . . VI/22.	48	1.907	.	1.907
51	19 . . VI/10.	49	.	.	.
52	19 . . VI/13.	50	1.902	.	1.902
53	19 . . VII/17.	51	.	.	.
54	19 . . VII/22.	52	.	.	.
55	19 . . VII/30.	53	1.983	.	1.983
56	19 . . VIII/7.	54	949	.	949
57	19 . . VIII/13.	55	.	.	.
58	19 . . VIII/16.	56	951	.	951
59	19 . . VIII/19.	57	.	.	.
60	19 . . VIII/26.	58	.	.	.
	Lezáratott 19 . . . IX/1-én .		8.642	.	8.642
	Ehhez hozzá a nagyobbik adótétel melletti kiadás		.	.	122.053
		Összes kiadás	.	.	130.695
61	19 . . IX/1.	apadás	.	95	95
	Az átnézetes összeállításba átvitetett		.	95	95
	Az 19 . . . . termelési időszak összes kiadása . . .		65.034	285.583	350.617

A fogyasztási adó nagyobbik tétele szerint			A bevezetés igazolása		Jegyzet
az adónak		Összesen	az üzlet-vezető részéről	a pénz-ügyi közeg részéről	
lefizetése mellett	lefizetése nélkül				
hektoliterfok alkohol					
7	8	9	10	11	
.	140.975	140.975			
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	18.430	18.430	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	17.370	17.370	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	17.383	17.383	N. N.	N. N.	
.	17.271	17.271	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	.		N. N.	N. N.	
.	17.290	17.290	N. N.	N. N.	
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	17.064	17.064	N. N.	N. N.	
.	17.245	17.245	N. N.	N. N.	
.	122.053	122.053			
.	.	.			
.	.	.	N. N.	N. N.	
.	1.347	1.347	N. N.	N. N.	
.	1.347	1.347			
.	264.375	264.375			

32. sz. minta a végrehajtási utasitás 24. §-nak 2. pontjához.

..................i pénzügyigazgatóság. ....i pénzügyőri biztosság.

..................i ....hivatal.

Nyilatkozat

a .... czégnek ....n. .... utczában .... összeirási sz. a. fekvő szeszfőzdéjében / szabadraktárában 1.......... évi .... hó ....n késsletben levő alkoholmennyiségekről.

Tételszám	A tartályok: neme	A tartályok: számjegye	A tartalom: mennyisége hektoliterekben	A tartalom: foka a 100 foku szeszmérő szerint R + 12° hőmérsékkel	Ennélfogva a tiszta alkohol hektoliterfokainak (literjeinek) száma	A raktári helyiség megnevezése	Tételszám	A tartályok: neme	A tartályok: számjegye	A tartalom: mennyisége hektoliterekben	A tartalom: foka a 100 foku szeszmérő szerint R + 12° hőmérsékkel	Ennélfogva a tiszta alkohol hektoliterfokainak (literjeinek) száma	A raktári helyiség megnevezése

Aláirás :

A Matiević-féle hordómérő leírása.

A Matiević-féle hordómérő 1 vagy 2 méter hosszuságú, fából készitett és összehajtható mérőpálcza, melynek egyes tagjai fémrugókkal vannak ellátva, melyek a mérőpálczának összehajtását annak használata alkalmával megakadályozzák.

A mérőpálcza két vége sárgarézből készitett kupakokkal van ellátva, melyek a mérőpálczák mindkét oldalára átnyulnak és a mérőpálczán meg vannak erősitve.

A mérőpálcza egyik oldalának két beosztása van, u. m. egy milliméter- és egy mérőbeosztás.

Az első beosztás literekkel, a második *M*-mel van jelölve és egyenlőtlen, folyton nagyobbodó osztályrészekből áll.

A két beosztás vonásai a pálcza középvonalán összeérnek.

A mérő (*M*) beosztás vonásai

1 mm.-nél	....	0 számmal,
10 »	....	100 »
100 »	....	200 »
1000 »	....	300 »

vannak jelölve s egyáltalában minden 10-szerte nagyobb milliméter hosszuságnál 100-zal nagyobb mérőszám áll.

Az *M*. beosztás tizedrészeit szemmérték szerint kell megbecsülni.

A mérőpálcza egyik oldalán 2 számsor van alkalmazva, melyek egyike *D*. betűvel van ellátva, 1-től kezdve 70-ig, számszerinti sorrendben, 1—1 számjegygyel, 70-től kezdve azonban 10 - 10 számjegygyel a megfelelő magasságig halad.

Ezen (*D*) számsor mellett *A*. betűvel ellátott számsor van alkalmazva.

Az alábbi táblázat *D*. és A. I. alatti rovataiban a most emlitett két számsor és a mérőpálcza utolsó tagjának hátulsó oldalán levő számcsoportok is foglaltatnak.

A Matiević-féle hordómérő használatára szolgáló utasitás.

A Matiević-féle hordómérő hordók köbtartalmának literekben (köbdeciméterekben) meghatározására szolgál, mely alkalommal a következő képlet használandó :

Rendes szerkezetű hordó	$d + b + l - 610{\cdot}5$	d = a hordó belső átmérője a száján át b = a vizszintes külső átmérő a feneken l = a donga külső görbe hossza a kiálló végek (Frösche) nélkül.

Alkalmazható azonban még egyéb testek köbtartalmának meghatározására és pedig az alább közölt képletek szerint:

Test vagy tartány	Képlet	A képletben előforduló méretek jelentése
Derékszögű prisma	$l + b + h - 600$	l = hossz b = szélesség h = magasság
Henger	$d + d + h - 610{\cdot}6$	d = átmérő h = magasság
Kúp	$d + d + h - 658{\cdot}2$	d = átmérő h = magasság
Gömb	$u + u + u - 777^1/_4$	u = körület
Körkúp és tojásdad kúpalakú közönséges szerkezetű edények (kádak, dézsák)	$d + d^1 + h - 610{\cdot}4$	d = legnagyobb belső átmérője a fél magasságban d^1 = az erre merőleges átmérő a fél magasságban h = magasság, azaz a kád, felső szélétől a fenekére leeresztett merőleges.

A köbtartalomnak a mérőpálcza használatával leendő meghatározásánál követendő eljárás valamennyi testekre nézve egyforma, t. i. a képletekben feljegyzett 3 méretet az *M.* beosztással meg kell mérni, a nyert számokat összeadni és a nyert összegből a képletben látható állandót (600, 610·5 stb.) levonni.

Azután a maradékot az *M.* beosztáson fel kell keresni s az ennek megfelelő (találkozó) milliméter számot leolvasni. Ezen milliméter szám adja az edény köbtartalmát literekben vagy köbdeciméterekben.

Ha a pálcza a méret közvetlen megmérésére rövid volna, akkor a hosszát milliméterekben meg kell mérni. Legyen ez p. o. 2370 mm., ezen számot osztani kell 10-el, lesz 237; és le kell olvasni ezen röviditett hossznak megfelelő *M.* számot. Ez lesz: 237·5. Minthogy azonban a 10-szerte nagyobb milliméter hossznak mindig 100-al nagyobb *M.* szám felel meg, a fentebb talált *M.* számhoz még 100-at kell adni, ez lesz 337·5, vagy röviden 2370 mm. = 337·5 M.

Ha megforditva a méret az *M.* szám pontos leolvasására igen kicsiny volna, p. o. 32 mm., akkor szorozni kell a hosszméretet 10-el és kijön 320 mm., le kell olvasni az ennek megfelelő *M.* számot, ez = 250·5.

Minthogy pedig 10-szer kisebb hossznak 100-al kisebb *M.* szám felel meg, az igy nyert *M.* számból 100-at le kell vonni.

Lesz tehát 320 mm. = 250·5 M.
32 » = 150·5 M.

Példák: *a)* Egy szabályos (normál) alakú hordónak méretei az *M.* beosztás szerint következőképen állapittattak meg:

a belső átmérő a szájon át *(d)*	286·4 M.
a vizszintes külső átmérő a feneken *(b)*	277·6 »
a donga külső görbe hossza a kiálló végek nélkül *(l)*	291·5 »
összesen . .	855·5 M.,
ebből levonva az állandót	610·5 »
maradék . . .	245·0 M.

Az *M.* beosztáson felkeresve 245·0-et, találtatik mellette 282 mmtr. szám. A hordónak mértanilag számitott köbtartalma épen annyi, azaz 282 liter.

b) Egy kúpalakú edénynek következő méretei legyenek az *M.* beosztás szerint:

Legnagyobb átmérő a fél magasságban *(d)*	= 297·4 M.
Erre merőleges átmérő *(d¹)*	= 296·8 »
Magasság *(h)*	= 285·1 »
összeg . . .	= 879·3 »
Ebből levonva az állandót	= 610·4 »
Maradék . . .	= 268·9 M.

Most fel kell keresni 268·9-et az *M.* beosztáson, találtatik mellette 489 milliméter, tehát az edénynek mértanilag számitott köbtartalma épen annyi, azaz 489 liter.

c) Egy épen olyan alakú, de nagyobb tartánynál csak egy méter hosszúságú mérőpálcza áll rendelkezésre. Erre meg kell mérni a mértéket milliméterekben. Legyenek ezek:

Legnagyobb átmérő a félmagasságban *(d)* . . .	1887 mm., vagy	= 327·6 M.
Erre merőleges átmérő *(d¹)*	1820 » »	= 326·0 »
Magasság *(h)*	1024 » »	= 301·5 »
	Összeg . . .	= 955·1 M.
Ebből levonva az állandót		= 610·4 »
	Maradék . . .	= 344·7 M.

Minthogy pedig 344·7 *M.*-ig a mérőpálcza nem ér, le kell ebből vonni 100-at. Akkor lesz: 244·7 *M.*, a mellette levő szám 279 liter a köbtartalomnak csak 10-ed részét képezi. Tehát a tartány köbtartalma 2790 liter.

Javitások a hordók köbtartalmában.

A fentebbi hordóképlet normál alakú hordókra nézve érvényes; minden másfélékre nézve ugyanazon eljárás követtetik ugyan, de a méretek összeadása és az állandó levonása után fenmaradó számot $(d+b+l-610\cdot5)$ még vagy növelni, vagy csökkenteni kell.

Normál alakuaknak olyan hordók tekintetnek, melyeknek fenekei kivülről nézve egyenesek, és melyeknek átmérője *d*) a szájon át mérve az *M* beosztás 8 vagy 9 egységével nagyobb a hozzá párhuzamosan vett fenékátmérőnél. Ha $(d-b)$ nagyobb 9-nél, akkor a hordó domborúbb és annak köbtartalma nagyobb, ha pedig a 8-nál kisebb, akkor a hordó laposabb, s annak köbtartalma kisebb a rendesnél. A $(d-b)$-t domborúságnak nevezhetjük, és azt mondhatjuk, hogy a hordó:

igen domború,	ha $(d-b)$	=	11, vagy ennél nagyobb,
domború,	» »	=	10,
rendes,	» »	=	8, egész 9-ig,
lapos,	»	=	7,
igen lapos,	» »	=	6, vagy ennél kisebb.

A $(d+b+l-610\cdot5)$ számot

igen domború hordónál	1-el	nagyobbitani,
domború »	0·5-el	»
ellenben azt lapos »	0·5-el	kisebbiteni,
igen lapos »	1-el	» kell.

A hordó fenekeinek behorpadása a hordó köbtartalmát csökkenti. Ezen behorpadást vagy szemmérték, vagy mérés által lehet meghatározni. T. i. meg kell mérni az *M.* beosztással a fenék átmérőjét (*b*) és a fenék behorpadását közepén. Ha a különbség nagyobb, mint 130, akkor a behorpadás csekély, ha pedig az 130, vagy annál kisebb, akkor a behorpadás nagy. Csekély behorpadásnál a $(d+b+l-610\cdot5)$ 1-el, nagy behorpadásnál pedig 2-vel kisebbitendő.

Hasonló okból a sörös hordók is a rendesnél kisebb köbtartalmúak, mert dongáik vastagabbak; tehát a maradékot ezeknél is 1-el kell csökkenteni.

Példa ezen javitásokra.

Egy köralakú és nagyon behorpadt fenekű hordónak:

derék átmérője (*d*)	= 287·5 *M.*		domborúság = 6·2, tehát a hordó igen lapos.
fenék átmérője (*b*)	= 281·3 »		
az oldaldonga hossza a kiálló vég nélkül (*l*)	= 289·3 »		
Összeg	= 858·1 *M.*		
Ebből levonván az állandót	= 610·5 »		
Maradék	= 247·6 *M.*,		
igen nagy laposság miatt 1, igen nagy behorpadás miatt 2, összesen 3-at levonván	= 3 »		
a javitott maradék	= 244·6 *M.*		

Ennek megfelel 279 liter köbtartalom, mert 244·6 *M.*-nél 279 milliméter áll.

A folyadékmennyiség nem tele hordókban.

A folyadékmennyiség meghatározására nem tele hordókban csak két hosszat kell megmérni az *M.* beosztással, u. m. a derék átmérőt (*d*), a hordó száján át és a folyadék mélységét (*f*). Vonjuk le az utóbbit (*f*) az elsőből (*d*) s jelöljük a különbséget $(d-f)$ *D*-vel. A mérőpálcza hátulsó oldalán két számsor van, melyek közül egyik felett *D.* van jegyezve s a számsor 1-től kezdve számrendben egységenkint 70-ig, azontúl 10 egységenkint a megkivántató magasságig terjed. *D.* mellett egy megfelelő, felül *A*-val jelzett szám van.

A folyadékmennyiség kipuhatolására következő módon kell eljárni:

Először fel kell irni az *M* beosztás azon számát, mely a mérőpálczán a tele hordó literszáma (milliméterszám) mellett van, p. o.

a 282 *l* mellett álló szám . . . . 245 *M.*

. . . . =245·0 *M.*

Azután meg kell mérni egyszerre a derék átmérőt és a folyadék mélységét, s a különbséget kell venni $d-f=D$, ezt a pálcza hátulsó oldalán felkeresvén, a mellette levő *A.* számot le kell olvasni s ezt a fentebbi *M.* szám (245) alá kell irni, s a kettőt egymásból levonni.

Ha p. o. *A* . . . . = 10·2 *M.*

akkor a maradék lesz . . . =234·8 *M.*,

melynek a milliméter beosztáson 223 mm. felel meg. Tehát a folyadék 223 liter.

Ha *D.* a pálczán nem volna meg, mert még tizedesek vannak hozzá ragasztva, vagy 70-en felül lévén, nem 0-val végződnék, akkor közelitő mérésnél elegendő a pálczán feltalálható legközelebbi számot venni. Legyen p. o. $d=285·4$ *M.* és $f=270·6$ M., akkor $D=14·8$, vagy kikerekitve = 15, s az ennek megfelelő $A=11·3$. Szigorúbb számitásnál azonban *A*-t is pontosabban kellene meghatározni, a mi a jelen esetben ($D=14·8$) következő, és más esetekben is hasonló módon történik. 14·8 esik 14. és 15. közé, valamint *A.* is 10·2 és 11·3 közt van (nézd a pálcza hátulsó lapján). Ha a nagyobbik számból (11·3) a kisebbiket (10·2) levonjuk és a maradékot (1·1) szorozzuk azon tizedrészekkel, melyek a *D*-hez vannak ragasztva; akkor lesz $1·1 \times 0·8=0·88$, mint javitás, melyet a kisebbik számhoz (10·2) mindig hozzá kell adni. Tehát lesz: $A=10·2+0·88=11·08$, vagy kikerekitve 11·1.

Példák: Egy 296 *l* nagyságú hordónál a derék átmérő $(d)=289·7$ *M.* és a folyadék mélysége $(f)=266·3$ *M.*, mennyi folyadék van még benne?

a) Röviditett számitás.

296 *l* helyett fel kell irni a megfelelő számot . . . . = 247·1 *M.*

$D=289·7-266·3=23·4$, avagy kerekszámmal 23, ennek megfelelő *A* . . . . = 20·8 *M.*

Maradék . . . = 226·3 *M.*

Folyadék: 183 liter.

b) Szigorúbb számitás.

296 *l* helyett irandó a megfelelő szám . . . . = 247·1 *M.*

$D=23·4$ és esik 24 és 23 közé:

24-re $A=22·1$

23-ra $A=20·8$

különbség = 1·3

$1·3 \times 0·4=0·52$

$A=20·8+0·52$ . . . . = 21·3 *M.*

Maradék . . . = 225·8 *M.*

Folyadàkmennyiség = 181 liter.

Folyadékmennyiség vizszintes fekvésű nem tele hengerekben.

Az eljárás ugyanaz, mint a nem tele hordóknál, de *A*-t nem a pálcza hátulján, hanem a *C.* alatti táblázatból kell venni.

Példa. Mennyi folyadék van még egy 4680 *l* nagyságú fekvő hengerben, melynek derék átmérője = 1350 mm. és folyadék mélysége = 490 mm.?

4680 *l* helyett fel kell irni a megfelelő számot . . . . = 367·0 *M*.
az átmérő . . . . . . = 313 *M*.
a folyadékmélység . . . = 259 *M*.

tehát *D* . . . . = 54 *M*.
Ennek megfelelő *A* . . . . = 48·4 *M*.
Maradék . . . = 318·6 *M*.
Folyadékmennyiség = 1534 liter.

A kör kerületének számitása az átmérőből és megforditva.

Az *M*. beosztáson a kör kerülete mindig 49·7-el (jobban mondva 50-el 3/10 hiján) nagyobb, mint az átmérő és megforditva, az átmérő 49·7-el kisebb a körületnél.

Legyen p. o. az átmérő = 239·8 *M*., akkor a körület = 289·5 *M*.

Gyakorlati fogások: A hordó fenékátmérőjét egy nem nyúlékony spagát, szalag és más efféléval könnyen és pontosan le lehet venni.

A belső derékátmérőt könnyen le lehet venni egy kulcs segélyével, melyet a mérőpálczához szoritunk s annak tollát a hordó belső oldalával érintkezésbe hozzuk.

Gyakorlott egyének a hordódongák kiálló végei hosszát (Froschlänge) a mutató és nagy ujj közé veszik és a donga hosszából leszámitják.

Száraz szappannal bekent pálczákon a nedvesség határa igen jól meglátszik.

Azon mérőszalagokon, melyeken a százasok el vannak hagyva, ezen utasitás alkalmazása közben azokat hozzá kell gondolni. Ezen mérőszalagoknál a beosztás 220-nál kezdődik és 3 m. hossznál 347-el, 5 m. hossznál pedig 369-el végződik. (1889. évi 363. sz. körrend. P. k. 5. sz.)

Táblázat,

vizszintes fekvésű, nem egészen tele hordók és vizszintes hengerek számára.

D.	A.		D.	A.		D.	A.		D.	A.	
	I. hordó	II. henger		I. hordó	II. henger		I. hordó	II. henger		I. hordó	II. henger
1	0·1	0·3	**22**	19·6	20·1	**43**	48·3	47·0	**64**	80·8	76.2
2	0·3	0·7	**23**	20·8	21·3	**44**	49·8	48·4	**65**	82·4	77·7
3	0·7	1·3	**24**	22·1	22·5	**45**	51·3	49·8	**66**	84·0	79·1
4	1·2	1·9	**25**	23·4	23·7	**46**	52·8	51·1	**67**	85·7	80·5
5	1·9	2·6	**26**	24·7	24·9	**47**	54·3	52·4	**68**	87·3	81·9
6	2·6	3·4	**27**	26·0	26·1	**48**	55·8	53·8	**69**	88·9	83·3
7	3·4	4·2	**28**	27·3	27·4	**49**	57·3	55·2	**70**	90·6	84·8
8	4·2	5·1	**29**	28·6	28.7	**50**	58·8	56·6	**80**	108	99
9	5·1	6·0	**30**	30·0	30·0	**51**	60·3	58·0	**90**	126	114
10	6·1	7·0	**31**	31·3	31·2	**52**	61·8	59·4	**100**	144	128
11	7·0	8·0	**32**	32·7	32·5	**53**	63·4	60·8	**110**	164	143
12	8·1	9·1	**33**	34·1	33·8	**54**	64·9	62·2	**120**	184	158
13	9·1	10·1	**34**	35·4	35·1	**55**	66·5	63·3	**130**	203	173
14	10·2	11·1	**35**	36·8	36·4	**56**	68·0	65·0	**140**	223	188
15	11·3	12·1	**36**	38·2	37·7	**57**	69·6	66·4	**150**	243	202
16	12·4	13·2	**37**	39·7	39·0	**58**	71·2	67·8	**160**	263	217
17	13·5	14·3	**38**	41·1	40·3	**59**	72·8	69·2	**170**	283	232
18	14·7	15·4	**39**	42·5	41·6	**60**	74·9	70·6	**180**	303	247
19	15·9	16.5	**40**	43·9	43·0	**61**	75·9	72·0	**190**	323	262
20	17·1	17·7	**41**	45·4	44·3	**62**	77·5	73·4	**200**	343	277
21	18·4	18·9	**42**	46·8	45·6	**63**	79·1	74·8	**250**	446	342

1 6 23 70 200

0·1/2 0·1 0·1 1/2 2

33. sz. minta a végrehajtási utasitás 24. §-ának 5. pontjához.

Jegyzőkönyv,

mely felvétetett..................nek ....községben levő szeszfőzdéjében / szabadraktárában 1........évi.................hó........n eszközölt készletfelvétel alkalmából.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
										Átszámitása				
											a mennyiségnek			
Folyó szám	A szesz eltartására rendelt minden egyes edénynek neme	A szesz eltartására rendelt minden egyes edénynek száma vagy másnemű jelzése	A szesz eltartására rendelt minden egyes edény összürtartalma, tekintet nélkül a benne levő összes folyadék mennyiségére	A mértékhitelesités jelzete szerint	A hordómérő segélyével	Másnemű közelebbről megjelölendő módon	Tiszta súly szerint	A 100 fokú szeszmérővel	Az alábbi R. foknyi hőmérsék mellett	a megállapitott alkoholtartalomnak az igazi alkoholtartalomra az I. táblázat szerint	a literekben kifejezett igazi térfogatra a II. táblázat szerint	illetőleg a tiszta sulynak literekre a III. táblázat szerint	Az előbb megjelölt adatokhoz képest minden egyes edényben levő alkoholmennyiség hektoliterfokokban	Jegyzet
				literekben			kgokban	megállapitott alkohol tartalom						
				megállapitott szeszmennyiség										
														*Esetleg ezen rovatban tüzetesebben körülirandó

1. Jegyzet. E jegyzőkönyv végén idézni kell a fogyasztási adóról vezetett számadásnak azt a tételét, a melyhez a jegyzőkönyv másik példánya csatolva lett.

2. Jegyzet. E jegyzőkönyvnek a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához beküldendő példányára a fogyasztási adóról vezetett számadásnak zárlata, mely a felszámitott raktári apadást és esetleg finomitási apadást is és pedig mindkettőt elkülönitve kell, hogy kitüntesse, másolatilag rávezetendő.

34. sz. minta a végrehajtási utasitás 24. §-ának 6. pontjához.

Hivatalos lelet

.... czégnek ....n .... utczában .... összeirási sz. a. fekvő ....ben/ban az égetett szeszes folyadékok készleteinek 1.......... évi .... hó ....n megejtett felvétele alkalmával a fogyasztási adóról vezetett számadás zárlatával szemben, az engedélyezett apadás leszámitása után, a tiszta alkohol mennyiségében .... azaz .... hektoliterfok (liter) hiány állapittatott meg.

A közvetlenül megelőző készletfelvétel óta bevételbe helyezett alkoholmennyiségek 5 százalékát meghaladó eme hiány után köteles .... mint a .... vállalkozója az esedékes fogyasztási adót a .... filléres adótétel szerint számitva .... K .... f, azaz .... korona .... fillér[1]) összegben 3 nap alatt a ....i m. kir. .... hivatalnál végrehajtás terhe mellett befizetni.

Kelt .... 1....... évi .... hó ....n.

....	....
a fél aláirása.	a pénzügyi közegek aláirása.

I. Kis-fogalmi 204. r. sz. (1899. évi).

[1]) Minthogy az ilyen hiányok után a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végr. ut. (l. e gyüjtemény VIII. részében) 2. §. II. 5. pontja értelmében szeszadópótlék is fizetendő, tehát erről is hivatalos lelet veendő fel.

H. függelék a végrehajtási utasitás 26. §-ának *e*) pontjához.

Utasitás,

a kozmaolajoknak alkoholtartalmukra nézve való megvizsgálása tárgyában.

(1 rajzzal.)

A kozmaolajoknak alkoholtartalmukra nézve való megvizsgálása czéljából legelőbb is az e czélra szolgáló és előzetesen vizzel kellőleg kiöblitett üvegcső (lásd az ábrát) a 30 számmal megjelölt osztóvonalig 30 köbcentiméter (=3/100 liter) chlorcalcium-oldattal, mely az alább leirt minőséggel bir, töltetik meg. Azután az üvegcsőben lévő chlorcalcium-oldatra a 40 számmal megjelölt osztóvonalig a megvizsgálandó kozmaolajból 10 köbcentiméter (= 1/100 liter) öntetik. E szerint két folyadékréteg van az üvegcsőben, melyek közül az egyik a cső fenekétől, pontosan a 30. osztóvonalig, a másik réteg pedig a 30. osztóvonaltól pontosan a 40. osztóvonalig ér fel. Ez után az üvegcső egy dugóval szorosan elzáratik és az üvegcsőnek körülbelül 2 perczig tartó erős rázása által (a hossztengely irányában) a folyadékrétegek egymással erősen összekevertetnek. Az üvegcsövet ezután az ahhoz tartozó talapzatba függőlegesen be kell helyezni és addig várni, mig az abban levő folyadék ismét megtisztul és két egymás felett álló tiszta folyadékrétegre oszlik.

Csak ha ez megtörtént, figyelendő meg, hogy mely térfogatot foglal el a felső folyadékréteg, vagyis a kozmaolaj. A kozmaolaj által elfoglalt tér ugyanis a rázás után mindig kisebb lesz, mint az eredetileg az üvegcsőben volt. Ha ezen térfogatcsökkenés csak két köbcentimétert (vagyis az eredetileg létezett 10 köbcentiméternyi térfogatnak csak kéttizedrészét) vagy még kevesebbet tesz ki, vagy ha a kozmaolajréteg az üvegcsőben a rázás után még legalább 8 köbcentiméternyi tért foglal el, akkor a térfogatcsökkenésre további figyelem nem forditandó, hanem a kozmaolaj egyszerüen tisztának és alkoholmentesnek tekintendő.

Ha ellenben a térfogatcsökkenés a rázás után többet tesz ki, mint két köbcentimétert, vagyis ha a kozmaolajréteg a rázás után 8 köbcentiméternél kisebb tért foglal el, akkor az alkoholtartalmunak, az az kozmaolaj- és alkoholból álló vegyüléknek tekintendő. A térfogatcsökkenés ebben az esetben közvetlenül és minden levonás nélkül megfelel a kozmaolaj alkoholtartalmának. Az olyan kozmaolaj- és alkoholból álló vegyülék például, mely a rázás után csak 6 köbcentiméternyi tért foglal el, melynél tehát a térfogatcsökkenés (10-ből levonva 6-ot) 4 köbcentimétert tesz, négy térfogatrész alkoholt és 6 térfogatrész kozmaolajt tartalmaz, illetve 4/10 részben (40%) alkoholból és 6/10 részben (60%) kozmaolajból áll.

A próbacső leirása.

A próbacső 1½ centiméter, egyenlő átmérővel biró üvegcsőből áll, melynek berendezése és szerkezete a mellékelt rajzból kivehető. A legalsó, 30 számmal megjelölt osztóvonalig az üvegcső pontosan 30 köbcentimétert, a legfelső 40 számmal jelölt osztóvonalig ellenben pontosan 40 köbcentimétert tartalmaz. Az emez két osztóvonal között levő, 10 köbcentimétert tartalmazó csőrész hosszabb vonalak által egész, és azok között levő rövidebb vonalak által fél köbcentiméterekre azaz 10 illetve 20 egyenlő részre van osztva. A 30, 32 és 40 köbcentimétert jelző vonalak az üvegcsövön köröskörül láthatók.

A chlorcalcium-oldat készitése.

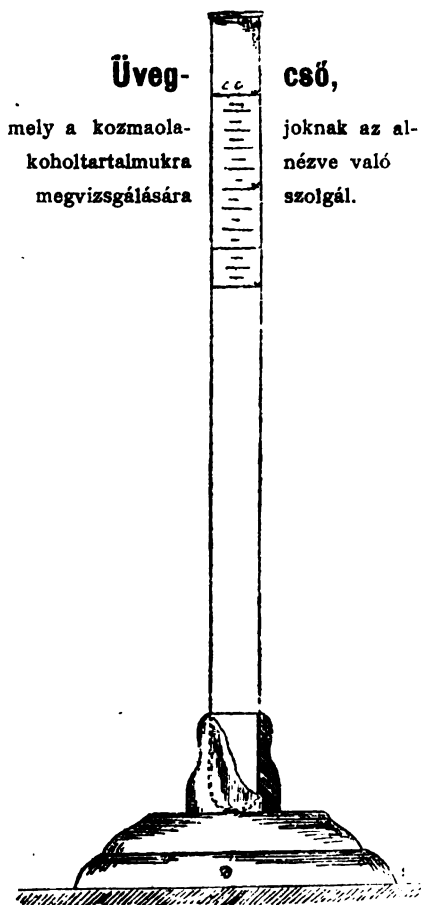
A chlorcalcium-oldat úgy készittetik, hogy 25 gramm vizmentes chlorcalcium (calcium chloratum fusum) 100 köbcentiméter vizben feloldatik, és az oldat, ha tiszta nem volna, megszüretik. A chorcalcium-oldatnak nem szabad alcalicusan reagálni, azaz nem szabad a világos vörös lakmuspapirt kékre átváltoztatnia, hanem annak neutralisnak, illetve gyenge savanyúan reagálónak kell lenni, vagyis a kék lakmuspapirt vörösre kell festenie. Ha az oldat alcalicusan reagál,

ugyanahhoz cseppenként annyi sósav adandó, a mig az gyenge savanyúan reagál, azaz a kék lakmuspapirt gyengén vörösre festi. Az ekképen elkészitett chlorcalcium-oldat jól lezárt edényekben hosszú időn át eltartható anélkül, hogy változást szenvedne.

Észrevételek a vizsgálat eszközléséhez.

1. Ha a chlorcalcium-oldatnak vagy a kozmaolajnak a próbacsőbe való töltésénél a próbacsőbe több jutott volna, mint a mennyi szándékoltatott, akkor a fölösleg legczélszerűbben oly módon távolittathatik el, hogy a folyadékba összegöngyölt száraz itatópapiros mártatik és az által a folyadékból annyi felszivatik, hogy a folyadék felülete pontosan az előirt osztóvonalig érjen.

2. A rázás után a folyadékrétegek elválasztásánál megtörténik néha, hogy egyes kozmaolajcseppek az üvegcső falához tapadva fel nem szállnak. Ily esetben az üvegcsövet lágy alapra (kézre) kell függőleges irányban gyöngéden ütni, s az üvegcsövet hossztengelye körül forgatni, mi által a kozmaolajcseppek felszállása előmozdittatni fog.

II.

1899. évi XXI. törvényczikk

a kivitelre szánt czukor- és alkoholtartalmú gyártmányok készitéséhez felhasznált répaczukor és szesz adómentessége, valamint a czukor- vagy alkoholtartalmú, illetőleg olyan czikkek után, a melyek készitéséhez czukor vagy alkohol használtatott fel, külföldről való behozatal esetében szedendő vámpótlék tárgyában.

1. §.

A pénzügyminiszter felhatalmaztatik:

a) hogy olyan iparvállalatoknak, melyek czukortartalmú vagy alkoholtartalmú gyártmányokat kivitelre készitenek, az e gyártmányok készitéséhez szükségelt, a czukoradóról szóló törvény 1. §-a 1. pontjában megjelölt czukornak, illetőleg a szükségelt szesznek az államkincstár biztositására szükségelt feltételek és elővigyázati intézkedések mellett adómentesen való beszerzését engedélyezhesse;

b) hogy egyetértőleg a kereskedelemügyi miniszterrel, a belföldi czukoradónak, illetőleg szeszadónak megfelelő vámpótlékot szedhessen az osztrák-magyar vámterületre behozott olyan czikkek után, a melyekhez czukor vagy alkohol van hozzáadva, vagy a melyek készitéséhez czukor vagy alkohol használtatik fel, és a melyekhez hasonló czikkeknek a vámterületen belül való előállitásához czukor vagy alkohol nem szerezhető be adómentesen.[1]

2. §.

Jelen törvény 1899. évi augusztus hó első napján lép életbe. Végrehajtásával a pénzügyminiszter és a kereskedelemügyi miniszter bizatik meg.

[1] A törvény ezen *b)* pontjában foglalt határozmányok végrehajtása iránt az 1899. évi 58.126. sz. körrendelet — (P. K. 19. sz.) — intézkedik, mely egyuttal az alkohollal vegyitett vagy avval készitett árúczikkek után szedendő vámpótlék mérvét is meghatározza. Ezt a pótlékot, a szeszadó tételeknek az 1901. évi XIII. t.-czikkel történt felemelése alkalmából, az 1901. évi 64.022. sz. körr. — (P. K. 20. sz.) — az illető czikkekre felhasznált alkohol hektolitere és foka után 27 krajczár aranyban állapitotta meg.

Utasitás,

az 1899. évi XXI. t.-czikknek a kivitelre szánt czukor- és alkoholtartalmú gyártmányok készitéséhez felhasznált répaczukor és szesz adómentességére vonatkozó határozmányainak végrehajtása tárgyában.

1899. évi 63.000 szám.

Az 1899. évi XXI. t.-cz. 1. §-ának *a)* betűje alatt foglalt s a kivitelre szánt czukor- és alkoholtartalmú gyártmányok készitéséhez szükséges répaczukor és szesz adómentes felhasználására vonatkozó határozmányok végrehajtása tárgyában, az osztrák cs. kir. pénzügyminiszterrel egyetértőleg, az emlitett törvény 2. §-a alapján rendelem, a mint következik:

1. §.

Az engedélyezés.

Azok az ipari vállalatok, melyek kivitelre szánt czukor- és alkoholtartalmú gyártmányok készitése czéljából a czukoradótörvény 1. §-ának 1. pontjában megjelölt nemű czukrot, illetőleg szeszt adómentesen beszerezni kivánnak, erre a pénzügyministeriumtól engedélyt tartoznak szerezni.

Az engedély irásbeli kérvény alapján a visszavonás fenntartása mellett meghatározott időtartamra, s az évenként felhasználható czukor illetőleg alkohol mennyiségének meghatározása mellett csak azoknak az ipari vállalatoknak adatik meg, melyek kivitelre szánt czukorgyártmányok készitéséhez legalább 25 métermázsa czukrot, illetőleg likőrök készitéséhez legalább 5 métermázsa czukrot, vagy kivitelre szánt alkoholtartalmú gyártmányok készitéséhez legalább 10 hektoliter alkoholt használnak évenkint előreláthatólag fel.

A czukortartalmú gyártmányok közé egyelőre a következő czikkek soroztatnak:

A. Csokoládék s cacao-tartalmú egyéb árúk.

B. Czukrászati árúk és pedig:

a) caramellek (selyemczukorkák, bonbonok, voltjek);

b) réteges czukorkák (dragéek, liszt hozzáadásával czukorral bevont magvak és magszemek);

c) finomitott szeletek (aetheres olajokkal vagy festőanyaggal kevert czukor);

d) habárúk (czukornak ragaszanyaggal, pl. tojásfehérnyével és gyógyszer vagy izadalékkal való keveréke);

e) csemegeczukorkák (fondants stb. czukorból és gyümölcsíz, gyümölcs stb. töltelékkel);

f) zuzott mandulagyártmányok (marczipán, czukor zúzott mandulákkal);

g) kakes és hasonló sütemények;

h) czukrositott déli és belföldi gyümölcsök, czukorral bevonva vagy candirozva, czukoroldatokba becsinált gyümölcsök (gyümölcsbefőttek, ízek, hig gyümölcsízek).

C. Czukortartalmú alkoholos folyadékok, mint édesitett szeszesitalok (likőrök), alkohollal kevert és czukorral befőtt gyümölcsízek (gyümölcs-szyrupok) és gyümölcs-pálinkák.

D. Folyékony finomitott czukor.

E. A kereskedelemben gyümölcsczukor, méz-szyrup stb. elnevezés alatt előforduló invertczukor-szyrup.

F. Süritett (condensált) tej és gyermekliszt.

Az alkoholtartalmú gyártmányok közé az eszencziák, aetherek, illatszerárúk, gyógyszertári készitmények stb. tartoznak.

Az engedélyben nem részesülhetnek azok a személyek, kik csempészet, vagy a czukor, illetőleg szesz megadóztatására vonatkozó szabályok ellen elkövetett kihágás, avagy csalás miatt büntetve voltak, továbbá azok, a kiknek vagyonára csőd nyittatott, valamint azok sem, kik a csődeljárás folyamán emelt büntető cselekmény vádja alól fel nem mentettek, végre pedig azok, kiktől az engedély megállapitott visszaélés miatt megvonatott.

A kizáró ok hatálya a szabadságvesztés büntetés kiállásának, illetőleg a pénzbüntetés megfizetésének, vagy az engedély visszavonásának napjától számitandó három év leteltével megszünik.

Az engedély iránti kérvény az ipar- és kereskedelmi kamara láttamozásával ellátva az illetékes pénzügyigazgatósághoz nyujtandó be, mely a kérvényt megfelelő javaslattal a pénzügyministeriumhoz felterjeszti.

A kérvény, a folyamodó nevének és lakhelyének kitüntetése és az ipari foglalkozás módjának megjelölése mellett, következőket kell, hogy tartalmazzon:

a) Az adómentesen beszerzendő czukornak, vagy szesznek hozzávetőleges évi mennyiségét, mely mennyiség egyszerre, vagy részenkint is beszerezhető.

b) Annak bejelentését, hogy az illető ipari vállalatban az engedély érvényének tartama alatt a czukortartalmú gyártmányok készitéséhez általában, tehát a belföldön való fogyasztásra szánt gyártmányok készitéséhez is, milyen nemű czukor fog beszereztetni s felhasználtatni, nevezetesen vajjon csak fogyasztási czukor vagy nyers czukor magában, vagy nyers czukor fogyasztási czukorral együtt kerül-e feldolgozásra.

Az e részben egyszer tett bejelentés az engedély különbeni megvonásának terhe mellett az engedély érvényének egész tartamára kötelező.

c) Kötelező nyilatkozatot arra nézve, hogy az ipari vállalatban méz egyátalában nem, keményitő-czukor pedig csupán a folyamodó által megjelölendő olyan árúknál fog felhasználtatni, melyek mint

például a caramellek, keményitő czukor hozzáadása nélkül nem készithetők el.

A gyártmányok szinezésére azonban a keményitő czukorból készült festanyag (couleur) használható.

d) Folyamodónak abbeli határozott kijelentését, hogy a már meghatározott, valamint a pénzügyministerium által még esetről-esetre meghatározandó ellenőrzési rendszabályoknak magát aláveti.

e) Annak a vállalatnak megnevezését, a melyből a czukor, illetőleg a szesz adómentesen beszereztetni fog. A beszerzési forrás a pénzügyigazgatóságnál teendő bejelentés mellett bármikor megváltoztatható, úgyszintén előre is már több beszerzési forrás jelenthető be.

f) A fogyasztási adó biztositásának módját. A biztositék a czukor, illetőleg a szesz beszerzésének kezdete előtt oly összegben teendő, hogy az adómentesen beszerzett czukorból, illetőleg szeszből a vállalatban készletben levő, még el nem szállitott mennyiség után járó adó[1]) abban fedezetet találjon.

A biztositék olyan módon nyujtandó, a mint ez a czukoradó biztositására nézve a czukoradótörvény végrehajtása iránti utasitás 23. §-a II. pontjában, illetőleg a szeszadó biztositására nézve a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 30. §-ában meghatározva van. Ha a biztositék csak egy meghatározott időtartamra nyujtatott, úgy az idejekorán megujitandó.

Az engedély megadásáról úgy az engedélyes vállalat ellenőrzésével megbizott pénzügyi közeg, valamint ama vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közeg is értesitendő, mely vállalatból a czukor, illetőleg a szesz adómentesen beszereztetni fog. Ugyanezek a közegek akkor is megfelelően értesitendők, ha az engedély megvonatik, vagy érvényének tartama alatt a beszerzendő mennyiségben vagy a beszerzési forrásban változtatás történik.

A pénzügyministerium fenntartja magának, hogy egyes üzemekre nézve a jövedék érdekében esetleg szükségesnek mutatkozó különleges ellenőrzési rendszabályokat alkalmazhasson, illetőleg hogy egyes vállalatok üzemét azon idő alatt, melyben azok kivitelre szánt gyártmányokat készitenek, a fél költségén állandó jövedéki felügyelet alá helyezhesse és a készitett gyártmányok kivitelénél könnyitéseket engedélyezhessen.

Azok a vállalatok, melyek a fentemlitett czélokra czukrot vagy szeszt adómentesen szereznek be, jövedéki ellenőrzés alatt állanak s ennek következtében kereskedelmi- és iparkönyveiket, valamint azokat a feljegyzéseket, melyek vezetésére külön rendelkezések alapján kötelezvék, szabályszerüen vezetni és azoknak betekintését a pénzügyi közegeknek kivánatra megengedni, úgyszintén ezeknek a

[1]) A szesz után teendő biztositék a szeszadó összegén felül még a szeszadópótlék összegét is kell, hogy fedezze. (1899. évi XXIV. t.-cz. végr. iránti utasitás (l. e gyüjtemény VIII. részében) 2. §. II. 5. pontja.)

közegeknek az ipari, gyári és raktári helyiségekbe való belépést oly czélból megengedni tartoznak, hogy azok az ipari eljárást megfigyelhessék, próbákat vehessenek s a vállalat kezelését általában jövedéki szempontból ellenőrizhessék.

A vállalkozók kötelesek továbbá mérésre alkalmas hitelesitett mérlegeket és súlyokat s az ellenőrzéshez esetleg megkivánt eszközöket beszerezni, s azokat a pénzügyi közegeknek kivánatra mindenkor rendelkezésre bocsátani.

A pénzügyi hatóság az ellenőrzés gyakorlása czéljából jogositva van arra, hogy valahányszor azt czélszerünek találja, a czukor- vagy alkoholtartalmú gyártmányoknak a 6. §. *B.* pontja (l. a 330. oldalon) szerint vezetendő feljegyzésben megnevezett s még raktáron levő egyes nemeiből, esetleg kivételesen az elszállitásra szánt s e végre már becsomagolt gyártmányokból is, két-két mintát, egyenkint 200 gramm súlyban, illetőleg 0·3 liternyi mennyiségben annak megvizsgálása czéljából vétethessen, hogy a jegyzékben kitüntetett legkisebb czukortartalom, illetőleg legkisebb alkoholtartalom megvan-e? és hogy a bejelentés adatait az ipari könyvek adataival összehasonlithassa.

A minták értékét a pénzügyi hatóság nem tériti meg.

A minták a vállalkozónak, ennek távolléte esetében pedig valamelyik alkalmazottjának jelenlétében veendők, azok a vállalkozó által szolgáltatandó üvegpalaczkokban légmentesen elzárandók és úgy az eljáró közeg hivatalos pecsétjével, valamint a félnek pecsétjével is lezárandók. Az igy lezárt palaczkok megfelelően biztositandó czímlapkákkal látandók el, melyeken a mintavétel napja, a feljegyzésnek, esetleg kiviteli nyilatkozatnak tételszáma és az eljáró közeg aláírása kitüntetendő.

A minták egyike megőrzés végett a félnek átadatik, másik pedig a megvizsgálás elrendelése végett a pénzügyigazgatósághoz beterjesztetik.[1])

Ha a vizsgálat eredménye szerint az állapittatik meg, hogy a czukor-, illetőleg alkoholtartalom a feljegyzésben (6. §. *B.* pont) kitüntetett legkisebb czukor-, illetőleg elkoholtartalomnál csekélyebb és a különbözet 5 százalékot, illetőleg likőröknél, melyeknek czukortartalma literenként nem többel mint 200 grammal van kitüntetve, 10 százalékot meghalad: a pénzügyigazgatóság az engedélyt feltétlenül azonnal megvonni és erről a pénzügyministeriumhoz jelentést tenni tartozik.

Ugyancsak visszavonandó az engedély akkor is, ha czukortartalmú gyártmányokban, melyeknél a feljegyzés szerint nincsen kitüntetve az, hogy azok készitéséhez keményitő-czukor is használtatik, a vizsgálat eredménye szerint keményitő-czukor találtatik.

[1]) Az eszencziákban és illatszerárúkban levő változatlan alkohol mennyiségének meghatározására irányuló vizsgálatnál követendő eljárás iránt az 1902. évi 27.938. sz. körrendelettel (P. K. 12. sz.) külön utmutatás adatott ki.

Rendszerint megelégedni lehet azzal, hogy a gyártmányoknak csak egyik vagy másik neméből vétessenek minták.

A kivett minták megvizsgálásánál követendő eljárásra vonatkozó utmutatás pótlólag fog közzététetni.

Ha a nyilatkozatnak a feljegyzésekkel való összehasonlitása alkalmával, az árú bejelentésében a jövedék kárára különbözetek állapittatnak meg s ezek a különbözetek nem világosittatnak teljesen fel: az engedély szintén megvonandó.

A pénzügyi hatóság jogositva van továbbá arra, hogy ezekben a vállalatokban, valahányszor azt szükségesnek tartja, szemléket eszközöltessen.

A vállalkozó az e szemle megejtésével megbizott pénzügyi tisztviselőnek minden irányban segédkezést nyujtani, a másolókönyvnek (megrendelési könyvnek) a pénzügyi tisztviselő által megjelölt tételeire vonatkozó megrendelésekbe és egyéb levelezésekbe, valamint azokba az iparkönyvekbe való betekintést annak mindenkor megengedni tartozik, mely iparkönyvek a czukor, illetőleg szesz beszerzésére, valamint a czukor-, illetőleg alkoholtartalmú gyártmányok készitésére és eladására vonatkoznak.

Ha e betekintés megtagadtatik, vagy ha a szemle alkalmával a félnek üzleti és másnemű feljegyzései között fel nem világositott olynemű különbözetek állapittatnak meg, melyekből a fogyasztási adó megröviditésére vagy a czukorkiviteli jutalom jogosulatlan igénybe vételére lehet következtetni: tényleirás veendő fel s ezen kivül a pénzügyigazgatóság által az engedély megvonandó s erről a pénzügyministeriumhoz egyidejűleg jelentés teendő.

A pénzügyigazgatóság főnöke minden vállalatban évenkint legalább kétszer köteles ilyen szemléket erre alkalmas pénzügyi tisztviselők által foganatosittatni.

Megállapitott visszaélés esetében a pénzügyigazgatóság az engedélyt, függetlenül a jövedéki büntető eljárás következményeitől, megvonni tartozik. Az engedély akkor is megvonható, ha az e szabályzatban megállapitott avagy külön meghatározott valamely kötelezettség nem teljesittetik.

Az engedély visszavonása a pénzügyministeriumnak esetenkint bejelentendő.

Ha az engedély valamely visszaélés vagy az előszabott feltételek valamelyikének nem teljesitése miatt visszavonatik: az adómentesen beszerzett czukor, illetőleg alkohol teljes mennyisége után járó fogyasztási adót, a mennyiben az adómentesen beszerzett ezek a mennyiségek az engedélynek visszavonása idejében czukor- vagy alkoholtartalmú gyártmányokban szabályszerű módon külföldre még nem vitettek ki, az előirástól számitandó három nap alatt végrehajtás terhe mellett vállalkozó megfizetni tartozik.[1])

---

[1]) Ilyen esetben az alkoholmennyiség után járó szeszadón felül még a szeszadópótlék is fizetendő (lásd a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végr. iránti utasitás (l. e gyüjtemény VIII. részében) 2. §-a II. 5. pontjának utolsó bekezdését.)

2. §.

Az adómentesen felhasználandó czukor vagy szesz beszerzése.

A kivitelre szánt czukortartalmú gyártmányok készitéséhez adómentesen felhasználandó czukornak valamely czukorgyártelepről vagy czukor tartására rendelt szabadraktárból a fogyasztási adónak lefizetése nélkül való minden egyes elszállitása a czukoradó-törvény végrehajtása iránt kiadott utasitás 25. §. II. pontjában foglalt rendelkezéseknek megfelelően a vonatkozó engedélyre (1. §.) való hivatkozás mellett bejelentendő.

Az a pénzügyi közeg, a kihez az adómentes felhasználásra szánt czukor utaltatott, a küldemény beérkezésekor a tartályok darabszámát, jeleit s számjegyeit megállapitja, az alkalmazott hivatalos zárakat megvizsgálja s a czukortermelvények súlyát és nemét megállapitja.

Ennél a hivatalos eljárásnál a czukor tartására rendelt szabad magánraktárak iránti szabályzat 7. pontjában foglalt rendelkezések hasonszerüen alkalmazandók azzal a kivétellel, hogy a küldemény beérkezésénél hivatalos eljárás csak egy pénzügyi közeg által teljesitendő

A kivitelre szánt alkoholtartalmú gyártmányok készitéséhez felhasználandó szesznek valamely szeszfőzdéből, illetőleg szesz tartására rendelt szabadraktárból vagy szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóból való elszállitására, valamint e szesz beérkezésére nézve a szeszadótörvény végrehajtása iránt kiadott utasitás *A*. mellékletének II. *B*. 1. *c*) pontjában foglalt rendelkezések hasonszerű alkalmazást nyernek.

A küldemény átvételére vonatkozó eljárás befejezése után az illető czukor- vagy szeszküldemény a 6. §. *A*. pont (l. a 329. oldalon) szerint vezetendő számlába bejegyeztetik.

Az ilyen módon adómentesen beszerzett czukor, illetőleg szesz a vállalkozónak azzal a kötelezettséggel engedtetik át, hogy az adómentesen beszerzett czukor, illetőleg szesz átvételének napjától számitandó 12 havi időtartamon belül ugyanannyi mennyiségű czukrot, illetőleg ugyanannyi mennyiségű alkoholt czukor- illetőleg alkoholtartalmú gyártmányokban a vámvonalon át kivinni, esetleg pedig a beszerzett mennyiségek után járó adót utólagosan megfizetni tartozik.

Olyan gyártmányok készitése esetében, melyek hosszabb tartamú raktározást igényelnek, ennek a határidőnek megfelelő meghosszabbitása a pénzügyministeriumnál kérelmezhető.

Hogy termelési apadás engedélyeztetik-e, és esetleg mily mérvben? az az illető engedélyben határoztatik meg.

3. §.

A kiviteli küldemények bejelentése.

A czukor- vagy alkoholtartalmú gyártmányoknak a vámvonalon át való minden egyes kiviteléről az 1., illetőleg 2. sz. minta[1]) szerint kiállitott nyilatkozat a vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közegnél (pénzügyőri szakasznál, vámhivatalnál) két példányban és oly időben nyujtandó be, hogy a bejelentett küldeményre nézve a hivatalos eljárás az emlitett közegek által még foganatositható legyen.

A kiviteli nyilatkozatba különösen a következő adatok vezetendők be:

a) az elküldés napja és órája;

b) a tartályok száma, neme, jele és számjegye, illetőleg a csomagok száma;

c) minden egyes tartályra vagy csomagra nézve a 6. §. *B.* pontja (l. a 330. oldalon) szerint vezetendő jegyzék illető tételszámára való hivatkozás mellett:

aa) a becsomagolt állapotban való teljsúly;

bb) az árú neme és tiszta súlya kilogrammokban, illetőleg mennyisége literekben;

cc) czukortartalmú gyártmányoknál a legkisebb czukortartalom a tiszta súly százalékában, illetőleg egy liter folyadék után grammokban kifejezve, és

dd) alkoholtartalmú gyártmányoknál a hektoliterfokok (liter alkohol) egy liter folyadékmennyiség után.

Ha egy és ugyanabban a csomagban különböző czukor- vagy alkoholtartalmú árúk csomagoltatnak, akkor mindegyik árúnem külön boritékkal látandó el és ezek a boritékok folyó számokkal ellátandók. Úgyszintén a mennyiség és a legkisebb czukortartalom is a boritékok folyószámaira való hivatkozással mindegyik árúnemre nézve külön tüntetendő ki a nyilatkozatban;

d) az a vámhivatal, a melyen át a küldeménynek kilépnie kell (4. §.);

e) a megrendelési, illetőleg másolókönyvnek azon tételszáma, mely alatt a küldemény elkönyveltetett.

Ha az elszállitás nem ürzár alatt történik, akkor az egyes tartályoknak vagy csomagoknak biztos hivatalos zár alá helyezésre alkalmasaknak kell lenniök.

A kiviteli nyilatkozat-nyomtatványok az előállitási költségek megtéritése mellett a pénzügyi hatóság által kijelölendő hivatalok és közegek által szolgáltattatnak ki a vállalkozóknak.

A küldő fél a nyilatkozat megtételével azt a kötelezettséget vállalja magára, hogy a nyilatkozatban közelebbről megjelölt küldeményt változatlan mennyiségben és minőségben a megszabott

---

[1]) E minták az 1899. évi XXI. t.-cz. végrehajtása iránt kiadott utasitáshoz vannak csatolva.

idő alatt és a meghatározott módon a vámvonalon át kiszállitja. A bejelentett küldemény a hivatalos vizsgálat foganatositása végett, a vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közeg (hivatal) elé állitandó.

Ha a vállalkozó azt kivánná, hogy ez a vizsgálat az ő üzlethelyiségeiben ejtessék meg, úgy tartozik ezt az engedély iránti kérvényében (1. §. a 318. oldalon) annak kijelentése mellett kifejezetten megemliteni, hogy az államkincstárnak ez által felmerülő költségtöbblet megtéritésére magát kötelezi. A vizsgálatnak az üzlethelyiségben való foganatba vétele csakis a helyi és egyéb viszonyokhoz képest s az e részben esetleg meghatározandó feltételek mellett engedtetik meg.

A pénzügyőrségi közegek ily esetekben csakis a szabályszerű illetmények megtéritésére tarthatnak igényt.

A nyilatkozatban foglalt adatok a 3. számú minta[1]) szerint vezetendők és szigorú számadás alá eső kiviteli lajstromba bevezetendők. A kiviteli lajstromok félévenkint lezárandók és legkésőbb julius 15-ig, illetőleg január 15-ig a pénzügyigazgatósághoz beküldendők. A pénzügyigazgatóság a lajstromokat helyes vitelük és az eljárás szabályszerüsége tekintetében megvizsgálni, és azokat a netán emelt kifogások és az ezek tekintetében tett intézkedések kitüntetése mellett a pénzügyministeri számvevőség fogyasztási adóügyi csoportjának legkésőbb négy héten belül megküldeni köteles.

4. §.

A kiviteli szállitmány hivatalos kezelése.

A küldő hivatal gyanánt működő pénzügyi közeg a nyilatkozatban foglalt adatok teljességét és a nyilatkozatnak a küldemény állapotával való összhangzását megvizsgálja, az alábbi rendelkezéseknek megfelelő módon a küldemények mennyiségét és annak czukor-, illetőleg alkoholtartalmát megállapitja, a hivatalos csomag- vagy ürzárt alkalmazza és a küldeményt a kilépés igazolása végett az illető kilépti hivatalhoz utalja.

A vámvonalon át való kivitel mindazon vámhivatalokon át történhetik, a melyek a vámvonalon át kiviteli jutalom, illetőleg adóvisszatérités igényével kiszállitott czukor- vagy szesznek kiviteli kezelésére felhatalmazva vannak.

I. A mennyiség megállapitása.

1. Czukortartalmú gyártmányokra nézve.

Általános szabályul szolgál, hogy a telj- és tisztasúly mindenik csomagra és a czukorárúk mindenik nemére nézve megállapitandó; mindazonáltal bizonyos feltételek mellett a következő könnyitések engedtetnek:

[1]) Ez a minta az 1899. évi XXI. t.-cz. végr. iránti utasitáshoz van csatolva.

a) Ha egyenlő nemű czukorárúk megközelitőleg egyenlő teljsúlylyal biró csomagokban szállittatnak, akkor csak a csomagok száma és az egész küldeménynek teljsúlya állapitandó meg, és a tiszta súly csak próbaszerűen állapitandó meg, a mely czélból vett próbák kiválasztásánál a félnek befolyás nem engedendő. Elégséges, ha minden 25 csomagból csak egy csomagnak, és a 25 csomagon aluli esetleges maradványból, valamint abban az esetben is, ha egészben 25 csomagnál kevesebb van, szintén csak egy csomagnak tiszta súlya állapittatik meg.

Ha az ugyanazon nemű czukorárúkat tartalmazó egyes csomagok teljsúlya különböző, akkor a tiszta súly szintén a fent leirt módon próbamérések alapján állapitható meg, de próbamérések útján az is megvizsgálandó, vajjon a teljsúlyra vonatkozólag bejelentett adatok helyesek-e?

Ha a próbamérés alkalmával csak egy esetben is a megállapitott és a bejelentett telj-, illetőleg tiszta súly között 2 százaléknyi többlet vagy hiány mutatkozik, akkor a telj-, illetőleg a tiszta súly minden egyes csomagra nézve legott megállapitandó.

b) Ha a küldemény különböző nemű czukorárúkból áll, de minden egyes csomag csak egynemű árúkat tartalmaz, akkor a fenti *a)* pont szerint megengedett próba szerinti súly megállapitással csak abban az esetben szabad megelégedni, ha a küldeményhez tartozó eredeti számla (factura) vagy az ennek másolatát tartalmazó másolókönyv a fél által bemutattatik és ezen okmányok a bejelentéssel, valamint a tiszta súlyra vonatkozó próbamérésekkel teljes összhangzásban vannak.

c) Ha egy és ugyanazon csomagban különböző nemű czukorárúk szállittatnak az illető csomag teljsúlyának megállapitása után, az abban foglalt és külön folyószámokkal ellátott boritékokban levő czukorárúk tiszta súlyának próba szerinti megállapitásával meg lehet elégedni abban az esetben, ha az eredeti számla (factura) vagy az ennek másolatát tartalmazó másolókönyv bemutattatik és a próbamérések a számlával és a nyilatkozattal teljes összhangzásban vannak.

Elégséges, ha minden tiz kis csomag közül csak egy, és a tiz kis csomagon aluli maradványból, vagy abban az esetben is, ha tiz kis csomagnál kevesebb van, szintén csak egy kis csomagnak tiszta súlya állapittatik meg, mely próbák kiválasztásánál a félnek befolyás nem engedendő.

A fenti *c)* pont alatt elrendelt eljárás minden egyes csomagra nézve még akkor is alkalmazandó, ha a küldemény több oly csomagokból állana, a melyekben különböző nemű czukorárúk kerülnek szállitásra.

A czukorárúkat közvetlenül körülvevő boritók, mint papir, ónpapir (staniol) stb. a tiszta súly megállapitásánál csak akkor számitandók be a tiszta súlyba, ha ugyanily eljárás az árúnak vevőjével szemben követtetik; mire nézve a jelen utasitás 6. §-a

B) pontja (l. a 330. oldalon) szerint vezetendő feljegyzés felvilágositást kell, hogy nyujtson.

A pénzügyigazgatóság a vállalkozó kérelmére megengedheti, hogy a tiszta súly megállapitása a becsomagolás előtt, illetőleg hogy az erre rendelt ládákba való becsomagolás hivatalos felügyelet mellett történjék meg, mely esetben a küldeménynek hivatalos kezelésekor a teljsúly megállapitással is meg lehet elégedni.

Ha oly czukorárúkról van szó, a melyek rendszerint egyenlő tiszta súlyban s meghatározott alakban készittetnek el és egyenlő módon csomagoltatnak, mint pl. a csokoládé: úgy a rendszerinti tiszta súly egyszer s mindenkorra hivatalból megállapitható és erről bizonylat állitható ki, melyhez az illető gyártmánynak hivatalosan megjelölt egy mintája csatolandó.

Ily árúknak kivitele esetében a tiszta súly, újbóli megmérés nélkül s csupán a kis csomagok számának a rendszerinti súlylyal való szorozása utján könnyen megállapitható.

Likőröknél a litermennyiség már a szeszadótörvény végrehajtása iránt kiadott utasitás *A.* mellékletét képező szabályzat II. *B.* 2. pontjában foglalt rendelkezések szerinti hivatalos kezelés alkalmával állapittatik meg, a miért is annak az itt szóban levő czélból való újbóli megállapitása mellőzendő.

2. Alkoholtartalmú gyártmányokra nézve.

Alkoholtartalmú gyártmányoknak hordókban való elszállitása esetében a mennyiség vagy a mértékhitelesitési jelzések alapján, vagy pedig a Matievic-féle hordómérő segélyével állapitandó meg.

Ha a küldemény hivatalos kezelése az üzlethelyiségben történik, a hordók és egyéb tartályok ürtartalma még azoknak megtöltése előtt hivatalosan megállapitható és a tartályok az azonosság megállapithatása czéljából megfelelő megjelöléssel elláthatók. Más esetekben a mennyiség vagy tényleg megállapitandó, vagy pedig egyenlő nagyságú és nemű oly próbatartályok segélyével állapitandó meg, a melyek ürtartalma ismeretes.

Ha az elszállitás egyenlő nagyságú és alakú palaczkokban, korsókban vagy hasonló tartályokban történik, akkor ezen tartályok csak egyikének tartalma állapitandó meg és a tartályoknak ilyképpen megállapitott mennyisége és száma alapján a folyadék mennyisége kiszámitandó.

Ez a megállapitás, főleg a kereskedelemben szokásos mód szerint lezárt tartályoknál lényegesen egyszerűsithető, ha a küldő részéről üres mintatartályok mutattatnak be, és azok ürtartalma előzetesen hivatalosan megállapittatik.

Alkoholtartalmú folyadékoknál is az egész küldeménynek teljsúlya a becsomagolás megtörténte után megállapitandó.

Ha a telj- és tiszta súly próba szerinti kinyomozásánál, illetőleg a litermennyiség megállapitásánál a hivatalos lelet és a beje-

lentés között csak egy esetben is oly különbözetek találtatnak, melyek 2 százaléknyi többletet vagy hiányt meghaladnak, akkor a telj- vagy tiszta súly illetőleg litermennyiség az egész küldeményre nézve megállapitandó. Ha a különbözet 5%-ot meghalad, tényleirás veendő fel.

II. Az árú nemének, valamint czukor- és alkoholtartalmának megállapitása.

A czukorárúk teljes vagy próba szerinti felmérésénél, illetőleg a litermennyiség megállapitásánál a nyilatkozatnak az árúnemre vonatkozó adatai is megvizsgálandók.

Ha az árúk külön belső boritékkal ellátva állittatnak elő hivatalos kezelés végett és ha a bejelentés helyessége ellen a látszat szerint aggályok nem merülnek fel, úgy az ilyen közvetlen boritékok felnyitása mellőzendő.

Aggályok fennforgása esetében a pénzügyi közegnek mindenkor jogában áll, egyes próbák alapján az árú nemét megállapitani.

Az elszállitásra bejelentett árúk bemondott legkisebb czukor- vagy alkoholtartalmának megállapitása, illetőleg az e czélból eszközlendő próbavétel, a mennyiben az előirt feljegyzések a fél által rendesen vezettetnek és a kezelés tekintetében semmiféle aggály nem létezik, mellőzendő.

Ha valamennyi előirt feltétel teljesitve, illetőleg a felmerült eltérések felvilágositva, vagy a megállapitott hiányok pótolva lettek, úgy a lelet, valamint a kiviteli lajstromnak tételszáma, az abban történt bevezetés után a nyilatkozat mindkét példányába bejegyzendő, a hivatalos csomag-, vagy ürzárak alkalmazandók és a kiviteli nyilatkozat mindkét példányába bevezetendő a küldő fél meghallgatása mellett megfelelően megállapitandó az a határidő, mely alatt a küldeménynek a vámvonalon át kilépnie kell.

A nyilatkozatnak egyik példánya (Elsődlet), mely a küldeményt kiséri, a félnek kézbesitendő; a másik példány (Másodlat) pedig közvetlenül ahhoz a vámhivatalhoz, melyen át a küldeménynek ki kell lépnie, portomentes hivatalos levélben ajánlva elküldendő.

A küldeménynek a kilépti hivatalhoz való szállitásra nézve ugyanazok a szabályok tartandók szem előtt, melyek az utalt elvámolatlan beviteli árúk szállitása tekintetében érvényesek.

A nyilatkozatnak a kilépti hivatal igazolásával ellátva visszaérkezett elsődlete a kiviteli lajstrom illető hasábjaiba bevezetendő és ehhez csatolandó.

Ha a nyilatkozat első példánya a küldő hivatal által meghatározott határidő leteltét követő 14 napon belül vissza nem érkezik, akkor a küldő hivatal erről a felet értesiteni és ezt a körülményt a számlában az illető tételnek a leszámolásnál való elejtése czéljából feljegyezni köteles. A körülményekhez képest egyuttal a tényleirás is felveendő.

5. §.

A kilépti hivatal hivatalos kezelése.

A kilépti hivatal, melyhez az utalt küldemény beérkezik, a nyilatkozatnak a fél által bemutatott elsődletét a hozzá beérkezett másodlattal összehasonlitja és megvizsgálja, vajjon az alkalmazott ür-, illetve csomagzár sértetlen-e?

Ha a küldemény sértetlen ürzár alatt érkezett meg, és ha egyébként is alapos aggályok nem merülnek fel, úgy a küldeménynek a kilépti hivatal által való további megvizsgálása mellőzendő.

Ha a csomagzár sértetlensége megállapittatott, a kilépti kivatal csak a tartályok számát és nemét, valamint az egész küldeménynek teljsúlyát tartozik megállapitani és a küldő hivatal leletével összehasonlitani.

Ha nehézmény nem merül föl, a kilépti hivatal a leletet és a jegyzéklajstrom tételszámát a nyilatkozat mindkét példányába bevezeti és a kilépés igazolásával ellátott nyilatkozat első példányát portomentes hivatalos levélben ajánlva, a küldő hivatalnak posta utján megküldi.

A nyilatkozatnak igazolással ellátott másodpéldánya a jegyzéklajstromhoz csatolandó.

Ha ellenben megállapittatnék, hogy a hivatalos zár sértve van, vagy hogy a küldemény egy része hiányzik, vagy hogy a küldemény az árú nemére nézve a nyilatkozattal összhangzásban nincsen, vagy hogy az egész küldeménynek teljsúlya 2 százalékkal kisebb mint az, mely a küldőhivatal által megállapitva lett: akkor a küldemény telj- és tiszta súlya, illetőleg teljsúlya és a folyadék mennyisége a küldőhivatal részére előirt módon megállapitandó és a kilépés csak azokra az árúkra nézve igazolandó, a melyek tényleg kiszállittatnak.

Ha az árú czukor- vagy alkoholtartalmának helyes bejelentése tekintetében aggályok merülnének fel, úgy megfelelő próbák veendők és ezek az illetékes pénzügyigazgatósághoz beküldendők, a mely azok megvizsgálása iránt a további intézkedéseket megteszi.

A felmerült hiányokról mindezekben az esetekben tényleirás is felveendő.

A küldeménynek a vámvonalon át való kilépése igazolásánál az átviteli árúknak kilépésére nézve előirt módon kell eljárni.

6. §.

Feljegyzések.

A. *A számla.*

A czukornak, illetőleg szesznek minden egyes adómentes beszerzéséről, valamint a meghatározott határidőn belül kiszállitott

czukor- és alkoholtartalmú gyártmányokról az illető vállalat által a 4. sz. mintának megfelelően külön számla vezetendő.[1])

Az ezen számlához szükséges nyomtatványok, lapszámozott és hitelesitett füzetekben, melyek fonala hivatalosan lepecsételendő, az előállitási költségek megtéritése mellett a pénzügyigazgatóság által kijelölendő pénzügyi közegeknél szerzendők be, a kik is a nyomtatványok kiszolgáltatása előtt azokra a vállalkozónak nevét és lakhelyét, valamint a számlának folyó számát rávezetni kötelesek.

Ebbe a számlába az esetenkint egyszerre adómentesen beszerzett czukor-, illetőleg alkoholmennyiség előirásba veendő; ellenben mint leirás minden egyes küldemény, a melynek czukor- vagy alkoholtartalmára nézve az előirás tárgyát képező czukor-, illetőleg alkoholmennyiségre való hivatkozással az adómentesség igénybe vétetik, a vonatkozó kiviteli nyilatkozatra való hivatkozás mellett bevezetendő.

Ha apadás engedélyezve lett, ez is kiadásba teendő.

Az előirás az adómentesen beszerzett czukor vagy szesznek hivatalos kezelése után legott, a leirás pedig legkésőbben az elszállitás napjának eltelte előtt vezetendő be a számlába, és mindezek a bevezetések maga a vállalkozó vagy az ezzel megbizott alkalmazottja által névaláirásával igazolandók.

A kellő időben való bevezetésnek elmulasztása, valamint minden valótlan bevezetés, az engedélylyel való visszaélés egyéb hátrányos következményeitől eltekintve, jövedéki büntető eljárás alá esik.

B. *A kiviteli czikkek czukor-, illetőleg alkoholtartalmáról szóló feljegyzés.*

Minden vállalkozó, a ki a vámvonalon át kivitelre szánt czukor- vagy alkoholtartalmú gyártmányok készitéséhez szánt czukornak vagy szesznek adómentes beszerzésére engedélyt nyert, köteles a vállalatában készitett összes czukor- vagy alkoholtartalmú gyártmányokról egy jegyzéket vezetni, a melyből kivehető legyen:

a) az árú nemének az árjegyzék szerinti megjelölése, ez utóbbinak tételszámára (gyártási számára) való hivatkozással;

b) minden árúban kimutathatólag meglevő legkisebb czukortartalom (sacharose) az invertczukor beszámitásával, még pedig czukorárúknál a tiszta súly százalékában, likőröknél egy liter folyadék után grammokban; alkoholtartalmú gyártmányoknál pedig az azokban levő alkoholmennyiség a folyadékmennyiség százalékában. (Lásd a 4. §. I. 1. *c)* pontját.)

Keményitő-czukornak felhasználása esetében (l. az 1. §. F. pontja után következő *c)* pontot) a répaczukortartalom (sacharose) mellett, a keményitő-czukortartalom is, a tiszta súly százalékában

[1]) Ez a minta az 1899. évi XXI. t.-cz. végr. iránti utasitáshoz van csatolva.

kitüntetendő. Ebbe azonban nem tudandó be a keményítő-czukorból előállitott és csak a gyártmányok festéséhez felhasznált festanyag; *c*) a gyártmányok közvetlen csomagolására használt boriték neme és annak súlya.

A pénzügyministerium fenntartja magának azt, hogy egyes gyártmányok tekintetében, esetleg más a jövedék érdekében netán szükséges és egyes árúnemekre nézve vezetendő egyéb feljegyzések vitelét is elrendelhesse.

C. *A megrendelési, illetőleg másolókönyv.*

Mindenik vállalkozó, a kinek a czukor- vagy alkoholtartalmú gyártmányok készitéséhez szánt czukornak vagy szesznek adómentes beszerzésére engedély adatott, köteles a beérkezett, a külföldre szóló megrendelésekről és az ily megrendelések foganatositásáról egy külön megrendelési könyvet vezetni. A megrendelési könyv helyett erre a czélra egy, a kiállitott számlákról (factura) szóló külön másolókönyv is vezethető.

Ezeknek az ipari feljegyzéseknek berendezése általában a vállalkozók tetszésére bizatik, mindazonáltal azokból a következők kell, hogy kivihetők legyenek:

a) a bejegyzések folyószáma;

b) az elszállitás napja;

c) az átvevő neve és lakhelye;

d) a küldeményt képező csomagok száma és neme, valamint azok jelei és számjegyei;

e) a czukor- vagy alkoholtartalmú gyártmányok minden egyes nemére nézve részletezve, az árjegyzék tételszáma (gyártási száma), valamint az árúnak kilogrammokban, illetőleg literekben kifejezett tiszta mennyisége.

A bevezetések ezekbe a feljegyzésekbe még a küldeménynek hivatalos kezelése előtt eszközlendők, ellenkező esetben a hivatalos kezelés megtagadandó.

A küldeménynek hivatalos kezelése után a megrendelési, illetőleg másolókönyv vonatkozó tételszámánál az illető kiviteli nyilatkozat száma is szines irónnal utólagosan odajegyzendő.

D. *A felhasznált keményitő-czukorról vezetendő feljegyzés.*

Ha czukortartalmú árúk készitésénél, — a mennyiben ez általában meg volna engedve, — keményitőczukor is használtatik fel, úgy az illető gyártási helyiségben egy olyan külön feljegyzés vezetendő, a melyből a répaczukor és keményitőczukor vegyitési aránya minden egyes kiviteli árúra nézve kivehető legyen.

A pénzügyi közegeknek jogában áll, hogy e feljegyzésnek helyes vezetéséről bármely időben s esetleg a gyártási könyvekbe való betekintés utján meggyőződést szerezzenek.

7. §.

Leszámolás.

A számlában (6. §. A.) az előirás tárgyát képező czukor- vagy szeszmennyiség kimeritése után, legkésőbben azonban a 2. §. (l. a 323. oldalon) szerint megállapitott 12 havi időtartam letelte után, az illetékes pénzügyőri biztos vagy a pénzügyigazgatóság által e végre kirendelt közeg a számlát lezárja és a vállalattal a leszámolást megejti.

Ebből a czélból mindenek előtt az a czukor-, illetőleg alkoholmennyiség állapitandó meg, mely a szabályszerű kilépti igazolással ellátott kiviteli nyilatkozatok szerint czukor- vagy alkoholtartalmú gyártmányokban a vámvonalon át kilépett, és ezen nyilatkozatok helyessége legalább próbaszerűen a megrendelési, illetőleg a másolókönyv, esetleg egyéb iparkönyvek adataival való összehasonlitás utján megvizsgálandó.

Ha valamely irányban eltérések mutatkoznak, akkor a fél e részben felvilágositás adásra hivandó fel, s a mennyiben ez teljesen kielégitő módon nem adatik meg, akkor az illető kiadási tétel a leszámolásból egyelőre kihagyandó.

Ez után a helyeseknek talált tételek összegezendők és az előirásba vett mennyiséggel összehasonlitandók.

Ha a vámvonalon át kivitt czukor- illetőleg alkoholmennyiségnek — a netán engedélyezett apadást is hozzászámitva — az előirásba vett mennyiséggel való összehasonlitásából az tünnék ki, hogy az előirt mennyiség nagyobb: vállalkozó köteles az ezen különbözetnek megfelelő adóösszeget az erre kijelölt pénztárnál nyolcz napon belül különbeni végrehajtás terhe alatt befizetni. Az adó előirása hivatalos lelet alapján történik.

Az engedély megvonása esetében is hasonló leszámolás ejtendő meg.

A leszámolás megejtése után a számla bevonandó és az öszszes mellékletekkel a pénzügyigazgatósághoz beküldendő, mely azt megvizsgálás után a pénzügyministeri számvevőség fogyasztási adóügyi csoportjának megküldi.

Ha olyan vállalatról van szó, mely a czukornak adómentes beszerzésére nyert engedélyt, úgy a pénzügyigazgatóság, a mennyiben oly nehézmény, mely az engedély elvesztését vonja maga után, nem merült fel, a beigazoltan külföldre kiszállitott czukor után járó kiviteli jutalmat kiszámitani és a fél részére kiutalványozni tartozik.[1] [2]

[1]) Az alkoholtartalmú gyártmányokban kivitt szesz után kiviteli jutalom nem jár. (1902. évi 67.446. sz.)

[2]) Az olyan alkoholtartalmú gyártmányokhoz felhasznált szesz után azonban, mely gyártmányoknál az adómentesen beszerzett szesznek azonossága az illető vállalatokban állandóan alkalmazott ellenőrző közegek által megállapitható, kiviteli jutalom szintén adatik. (1902. évi 32.617. és 92.416. sz.)

Ha a vállalatban az illető engedélyezési időszak alatt úgy a kiviteli czikkek, mint a belföldre szánt árúk készitéséhez is kizárólag csak olyan czukor (fogyasztási czukor) lett felhasználva, melynek polárizácziója 99·3 százalékon felül áll, akkor a czukortartalmú gyártmányokban beigazoltan kivitt czukor minden 100 kilogrammja után kiviteli jutalom fejében 4 korona 60 fillér, minden más esetben pedig, tehát akkor, midőn fogyasztási czukor és nyers czukor vagy csak nyers czukor lett felhasználva, 100 kilogrammonkint csak 3 korona 20 fillér veendő számitásba.

A kiutalványozandó jutalom összege a számla szerint czukorárúkban kiszállitott czukormennyiségnek az illető kiviteli jutalomtétellel való szorzása utján állapittatik meg.

Fizető pénztárakul csakis a királyi adóhivatalok, a kir. fővámhivatalok, a budapesti (pesti) és zágrábi kir. állampénztár jelölhetők meg.

Az utalvány az 5. számú minta [1]) szerint állitandó ki és annak kiállitásáról az illető pénztár az utalványban fogtalt lényeges adatok felsorolása mellett értesitendő.

A kifizetés tekintetében a czukoradó-törvény végrehajtása iránti utasitás A. mellékletét képező szabályzat VIII. szakaszában foglalt rendelkezések nyernek alkalmazást.

A kiviteli jutalmaknak a czukoradó-törvény 3. §-a szerint megállapitott legnagyobb összegébe való beszámitása tekintetében az utalvány kifizetésének időpontja mérvadó.

Az utalványozott jutalomösszegekről a pénzügyigazgatóságnál egy külön feljegyzés vezetendő, a melyből a vállalkozónak neve, foglalkozása és lakhelye, a kiszállitott czukormennyiség, a czukor kiviteli jutalomtétele, a kifizetésre megjelölt pénztár és az utalvány kelte kivehető legyen.

Ez a feljegyzés minden év julius havának végével lezárandó és a pénzügyministeri számvevőség fogyasztási adóügyi csoportjának megküldendő.[2])

---

[1]) Ez a minta az 1899. évi XXI. t.-cz. végr. iránti utasitáshoz van csatolva.

[2]) Kiviteli czikkekre az engedélyesek által adómentesen beszerzett szeszről, meghatározott minta szerinti évnegyedes kimutatások terjesztendők a pénzügyministeriumhoz be. (1901. évi 26.728. sz. körr.)

A. melléklet a végrehajtási utasitás 1. §-a 1. pontjához.

III.

Szabályzat

a kiviteli jutalom, illetőleg adóvisszatérités mellett való szeszkivitel iránt.

I. A kivitel engedélyezése.

Szesznek a vámvonalon át a kiviteli jutalomnak, illetőleg az adóvisszatéritésnek is igénybevétele mellett való kivitele, külön engedélyhez van kötve. Ily engedélyre azonban a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdék, valamint a szesz-szabadraktárak és szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitók vállalkozóinak, fogyasztási adóval terhelt szesznek vállalataikból való kivitele esetében, nincsen szükségök.

A ki ilyen engedélyt igénybe kiván venni, köteles ez iránt annál a pénzügyigazgatóságnál, a melynek kerületében az a szeszfőzde vagy szesz-szabadraktár fekszik, a melyből a szeszt a vámvonalon át kiszállitani szándékozik, irásban folyamodni.

Ha olyan szesz kiviteléről van szó, a mely után az adó már megfizettetett, a kérvényben megjelölendők azok a helyiségek is, a melyekben a szeszkészletek tartatnak s folyamodónak egyszersmind köteleznie kell magát arra, hogy a pénzügyi közegeknek a kereskedelmi és iparkönyvekbe való betekintést, valamint a raktárhelyiségekbe való belépést, az égetett szeszes folyadékkészleteknek megállapitása és a könyvekkel való összehasonlitása céljából, mindenkor megengedi.

Az engedély egy-egy termelési időszak tartamára, vagyis az egyik év szeptember havának 1-jétől a következő év augusztus havának utolsó napjáig terjedő időre, a termelési adó alá eső szeszfőzdék vállalkozóinak és minden belföldön lakó, törvényszékileg bejegyzett kereskedőnek megadatik, a ki aláveti magát annak, hogy könyveit a pénzügyi közegek megtekinthessék, és a ki sem csempészet miatt, sem a vámköteles forgalomra vagy az adóköteles műveletekre vonatkozó szabályok áthágása miatt büntetve nem volt.

Ha olyan szesz kivitele iránt adatik engedély, melyet a fogyasztási adó terhel: a kiszállitandó alkoholmennyiség után eső fogyasztási adóra nézve az államkincstárnak biztositék nyujtandó.

A biztositék a végrehajtási utasitás 30. §-ában jelzett módon nyujtathatik, és pedig vagy az illető termelési időszakban előre láthatólag kiszállitandó összes alkoholmennyiségre nézve, vagy pedig esetről-esetre minden egyes kiviteli küldemény után. [1])

[1]) A biztositási okirat az 1899. évi 108.231. sz. körrendelethez (1900. évi P. K. 11. sz.) csatolt 13., 14. vagy 15. minta szerint szerkesztendő.

Első esetben a biztositék nyujtásakor megnevezendők azok a szeszfőzdék, illetve szabadraktárak, melyekből a kivitelre szánt szesz elszállitandó lesz, és egyszersmind kijelentendő, hogy a nyujtott biztositékból minden egyes szeszfőzdére és szabadraktárra nézve mely összeg köttetik le.

A pénzügyigazgatóság erről, valamint az adott engedélyről a kiviteli küldeményekre nézve küldő hivatal gyanánt szereplő pénzügyi közegeket azonnal értesiti.

A biztositék szabad lesz és újból felhasználható, mihelyt a kilépti vámhivatalnak a szeszküldeménynek a vámvonalon át valóban megtörtént kiléptéről szóló igazolványa az illető küldő hivatalhoz megérkezett.

A szeszadótörvény 13. és 14. §-aiban a fogyasztási adóra nézve megszabott fizetési és kezességi kötelezettség nem szünik meg, ha a fogyasztási adóval terhelt szesznek a vámvonalon át való kivitelét valamely fogyasztási adó alá eső szeszfőzde vagy szabadraktár vállalkozója helyett más személy eszközli. Mindazonáltal a vámvonalon át való kivitelre a szeszfőzdéből vagy szabadraktárból kiszállitott, de a vámvonalon át ki nem vitt alkoholmennyiségek után járó fogyasztási adó megfizetése első sorban az utóbb emlitett személytől, esetleg a nyujtott biztositék igénybevételével, követeltetik.

II. A szesz kivitelére vonatkozó különös határozmányok.

A. A fogyasztási adóval terhelt szesznek kivitelére vonatkozó határozmányok.

1. Vámhivatalok hatásköre.

Adóval terhelt szesznek külföldre való kivitele csak fővám- vagy oly I. osztályú mellékvámhivatalon át történhetik, mely kivételesen fel van hatalmazva arra, hogy égetett szeszes folyadékok kiléptéről bizonyitványt állithasson ki.

A vámvonal belsejében felállitott ama fővámhivatalok, melyek az ürzár alatti vasuti és gőzhajózási forgalomra nézve a kiviteli eljárásra külön felhatalmazott vámhivatalok helyettesitésére jogosultak, kötelesek hasonló elővigyázat mellett a fogyasztási adóval terhelt égetett szeszes folyadékok kivitelénél is eljárni.

2. Kiviteli nyilatkozat.

A kivitelre szánt égetett szeszes folyadékokat tartalmazó minden egyes küldeményről a küldő hivatalnál a végrehajtási utasitás A. mellékletét képező szabályzathoz csatolt 1. számú minta szerint három példányban, és ha a szállitó külön kilépti igazolványt kiván, négy példányban kiállitott nyilatkozat nyujtandó be.

Ha nem a szeszfőzde, illetve nem a szabadraktár vállalkozója, hanem más olyan egyén eszközli a szeszkivitelt, a kinek

fogyasztási adóval terhelt szesz kivitelére külön engedélye van, e személy vagy annak meghatalmazottja a kiviteli nyilatkozatot szintén aláírni köteles, mi által magára vállalja a teljes felelősséget a kiviteli nyilatkozat valótlanságaiért, — a mennyiben ezek csak a kiviteli küldeménynek a szeszfőzde üzleti helyiségeiből, illetve a szabadraktárból megtörtént elszállitása után állapittatnának meg, — valamint az ezen időpont után a kiviteli küldemény szállitása közben felmerülő minden szabályellenességért is.

A meghatalmazott köteles magát irásbeli felhatalmazással igazolni, különben a szóban levő nyilatkozat a küldő hivatal által nem fogadtathatik el.

A felhatalmazás csak egyetlen küldeményre, vagy bizonyos meghatározott időtartamon belül egy és ugyanazon helyről induló több küldeményre is szólhat.

A küldő hivatal a felhatalmazást bevonni és magánál megőrizni tartozik.

A nyilatkozattal a küldő kötelezettséget vállal, hogy az abban jelzett szeszt változatlan mennyiségben és minőségben az előirt időben és módon a vámvonalon át kiszállitja, illetőleg hogy a kivitelre bejelentett alkoholmennyiség után a nagyobbik tétel szerint járó fogyasztási adóért kezeskedik. E kötelezettségek csak akkor szünnek meg, mikor a nyilatkozat elintézésével igazolva lesz, hogy azoknak elég lett téve.

3. Az egyes küldeményekre nézve megkivánt kellékek.

a) Minden egyes küldeménynek legalább is 1 hektolitert kell tartalmaznia.

b) A szesznek hitelesitett, jól elzárt oly hordókban vagy más tartályokban kell lennie, melyek tökéletesen biztositó hivatalos zár alá helyezhetők, hacsak az ürzárnak alkalmazása az egyes tartályok zár alá helyezését nem teszi fölöslegessé.

c) A hordók vagy más tartályok számokkal látandók el és a kiviteli nyilatkozatba számszerinti sorrendben vezetendők be.

4. A küldő hivatal.

Küldő hivatal gyanánt két pénzügyi közeg működik.

A küldő hivatal által végzendő hivatalos eljárást a pénzügyőri biztos, annak akadályoztatása esetében pedig a pénzügyőri szakasz vezetője, egy pénzügyőri fővigyázó közreműködése mellett teljesiti.

A küldő fél köteles a hivatalos eljárást teljesitő pénzügyi közegek szabályszerű fuvar- és utazási költségeit megtériteni, hacsak e közegek székhelye nem abban a községben van, melyben a vállalat létezik.

5. A küldő hivatal hivatalos eljárása.

A kivitelre szánt szesznek hivatalos megvizsgálása abban a szeszfőzdében vagy szabadraktárban, illetőleg szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóban foganatositandó, melyből a küldemény kiszállitandó.

A küldő hivatal mindenek előtt meggyőződni tartozik, vajjon az előirt biztositék (I. pont) nyujtatott-e. Az ebbeli adatok a nyilatkozatba (a jegyzethasábba) bevezetendők.

A küldő hivatal gyanánt működő pénzügyi közegek a küldemény külső és belső megvizsgálását teljesitik, annak eredményét a kiviteli nyilatkozatban foglalt adatokkal összehasonlitják, a szesznek mennyiségét és alkoholtartalmát a végrehajtási utasitás 22. §. I. 5. pontjában (l. a 175. oldalon) előirt módon minden egyes hordóra vagy tartályra nézve külön-külön megállapitják, meggyőződnek arról, vajjon a hordók vagy tartályok szabályszerű állapotban vannak-e, és eljárásuknak eredményét a nyilatkozatnak valamennyi példányába bevezetik.

Ha az elszállitás vasuti tartánykocsiban történik, a vasuti tartánykocsi (tartány és vasuti kocsi) megállapitott göngysúlya a kiviteli nyilatkozat minden egyes példányában kitüntetendő. Szesznek két részre osztott vasuti tartánykocsikban való kivitelénél a küldő hivatal mindenek előtt a vasuti tartánykocsi göngysúlyát állapitja meg; erre a tartánykocsi első osztálya szeszszel megtöltetik, azután e szesznek tiszta súlya, alkoholtartalma és mennyisége a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 22. §-ának I. 5. pontja értelmében megállapittatik; a kocsi másik osztályának megtöltése után kiszámittatik az ezen osztályba öntött szesz tiszta súlya olyformán, hogy a tartánykocsi göngysúlya és az első osztályban levő szesz tiszta súlya az összes teljsúlyból levonatik, és végül megállapittatik az eme második osztályban levő alkoholmennyiség a végrehajtási utasitás elébb idézett határozmányaiban foglalt utasitás szerint. A foganatositott eljárás a nyilatkozatban kitüntetendő.

Ha a szesz kivitele palaczkokban történik, ez esetben a mennyiség és alkoholtartalom megállapitása tekintetében ezen szabályzat II. *B*. 2. pontjában (l. a 348. oldalon) foglalt rendelkezések nyernek megfelelő alkalmazást azzal a módositással, hogy a megvizsgálás czéljából kivett egyes palaczkok alkoholtartalma mindig az előirt szeszmérővel állapitandó meg. A küldemény ilyen esetekben sem tartalmazhat 1 hektoliternél kevesebbet.

Ha a fél által benyujtott kiviteli nyilatkozat három, illetőleg négy példánya egymással, vagy a küldemény tényleges állapotával nem egyezik, vagy ha a szesz, azon eset kivételével, midőn az ürzár megengedhető és alkalmazandó, nincsen jól elzárt és tökéletesen biztositó hivatalos zár alá helyezhető tartályokba helyezve, vagy általában ha az előirt feltételek bármelyike a szállitó részéről

nem teljesittetett: a fél a hiányra figyelmeztetendő, és a hivatalos eljárás mindaddig függőben tartandó, mig az észlelt hiányok nem pótoltatnak.

Ha a hivatalosan megállapitott alkoholmennyiség a bejelentéssel szemben többel mint 5%-kal kisebb, vagy ha nem szesz, de másféle folyadék találtatott elő: a szeszadótörvény 96. §-a alapján a büntető eljárás inditandó meg.

A büntető eljárás inditandó meg akkor is, ha a kiviteli nyilatkozat és a hivatalos lelet között oly különbözetek mutatkoznak, melyek a szeszadótörvény 97. §-a alapján szabályellenességek gyanánt büntetendők.

Ellenben, ha az előirt feltételek mind teljesitvék, s más irányban sem forog fenn további akadály, akkor a küldő hivatal a vizsgálat eredményét bevezeti a kiviteli nyilatkozatnak illető hasábjaiba, a hivatalos zárt alkalmazza és utóbbinak minőségét, valamint az alkalmazott hivatalos pecsétek számát a nyilatkozatban pontosan feljegyzi, továbbá a bejelentési lajstrom ama tételszámát, mely alatt a küldemény kiadásba helyeztetett, a nyilatkozat valamennyi példányába beirja és kitüzi — a küldő meghallgatása mellett és minden körülmény figyelembe vételével megfelelő tartammal megállapitandó — azt a határidőt, mely alatt a küldeménynek a kilépti hivatalhoz megérkeznie kell.

Ha a vállalat, melyből a küldemény kiszállitandó, valamely vasuti állomással vágány által van összekötve, és a küldemény ürzár alatt szállitandó a kilépti hivatalhoz: a küldő hivatal gyanánt működő pénzügyi közegek a szesznek a vasuti kocsikba való berakását mindvégig ellenőrzik, a biztositó hivatalos zárakat alkalmazzák és a küldeményt, ha annak azonnali elküldése ellen akadály nem merült fel, a kilépti hivatalhoz utalják.

Ha a küldemény ürzár alatt küldetik el: szükséges, hogy a küldemény elszállitására rendelt vasuti kocsik tökéletesen biztositó hivatalos zár alá helyezésre alkalmasak legyenek.

Minden más esetben csomagzár alkalmazandó.

A kiviteli nyilatkozatnak egyik példánya a szállitmányt a kilépti hivatalhoz kiséri s e czélból a félnek kézbesittetik; a második és harmadik, és az esetleges negyedik példány ajánlva, portómentes levélben közvetlenül a kilépti hivatalnak küldendő meg.

Ha a megtörtént kilépés igazolásával ellátott kiviteli nyilatkozat harmadik példánya a fentiek szerint megállapitott időponttól számitott 14 napon belül a küldőhivatalhoz — mely a küldeményt kivitelre utalta — be nem érkezik, vagy ha a kilépti hivatal a küldő hivatal által megállapitott alkoholmennyiségnél csekélyebb mennyiség kiléptét bizonyitaná és a hiány a megengedett szállitási apadás gyanánt be nem tudható: a küldő hivatalnak kötelessége erről a pénzügyigazgatósághoz haladéktalanul jelentést tenni, mely azután a hiányzó alkoholmennyiségnek megfelelő fogyasztási adó beszedéséről gondoskodik.

A vámvonalon át való kivitelre szánt szeszküldemények hivatalos lezárolására a vámhivatalok által felhasznált anyagok (ólompecsét, sodrony-zsineg) költségei a »pénzügyőrség« czimének terhére fedezendők. A kiviteli eljárásnál felhasználandó ólompecsétek átvételének és felhasználásának nyilvántartása czéljából kötelesek a vámhivatalok erről külön előjegyzést vezetni. Ezek az előjegyzések az illető hivatalnál maradnak és rovancsolások alkalmával pontosan megvizsgálandók. A vizsgálat eredménye az előjegyzésen kitüntetendő.

A mennyiben a vámhivatalok által a szóban forgó kiviteli eljárás alkalmával a felektől a fennálló szabályok értelmében sodronyzsinegdíj szedendő be, ez a díj a »segédlajstrom a mellékilletékekről« feliratú, szigorú számadás alá tartozó 8. raktári számú nyomtatványon e végből külön nyitandó lajstromban hivatkozással a kiviteli nyilatkozat számára és keltére, valamint a kiállitó nevére és a jegyzék-lajstrom (az eljárás) folyó számára és keltére, a »pénzügyőrség« czíme javára bevételbe helyezendő. Ez a lajstrom, melynek végeredménye a havi zárlat alkalmával a »központi pénzügyőrségi napló«-ba viendő át, a pénzügyigazgatósági számvevőségek által megállapitandó, ellenszámlázandó és szakszigorlat végett a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához küldendő be. A záróanyag felhasználása a vonatkozó kiviteli okmányokban és lajstromokban — utóbbiakban sodronyzsinegdíj beszedése esetében a segédlajstrom tételszámára való hivatkozással — feltüntetendő. Ezek a rendelkezések abban az esetben is érvényesek, ha nem vámhivatal, hanem más közeg szerepel mint küldő hivatal.

6. A küldemény szállitására vonatkozó határozmányok.

A küldeménynek a szeszfőzdéből vagy szabadraktárból avagy szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóból a kilépti hivatalig való szállitása alatt az utalt vámolatlan beviteli áruk szállitására nézve fennálló szabályok, valamint a végrehajtási utasitás 22. §-ának II. 4. pontjában foglalt határozmányok tartandók szem előtt. A szállitásközben előreláthatólag eszközlendő áttöltésekre nézve ezeken kivül még következők rendeltetnek:

Minden egyes esetben, a midőn a szesz szállitás közben hordókból tartánykocsikba, vagy megforditva áttöltendő, szükséges, hogy előbb a göngysúly azon tartályokra nézve, melyekbe az áttöltés történik, az áttöltésnél közbenjáró pénzügyi közegek által hivatalosan megállapittassék. A pénzügyi közegek megbizható módon meggyőződni kötelesek arról, hogy azok a tartályok, melyeknek göngysúlya megállapitandó, teljesen üresek.

A hivatalosan megállapitott göngysúly a kiviteli nyilatkozatnak a küldeményt kisérő elsődletébe bevezetendő és a kilépti hivatallal a kiviteli nyilatkozat számának és keltének, valamint a megmért

tartályok neméneк, számának és számjeleinek kitétele mellett értesitvény utján közlendő. Ha szesznek tartánykocsiba való áttöltéséről van szó és azon a vasuti állomáson, a hol az áttöltés foganatosittatik, alkalmas hidmérleg nem áll rendelkezésre, a szesz küldője a tartánykocsi megrendelésével egyidejűleg az illető vasuti közeget megkeresni tartozik, hogy az illető tartánykocsi göngysúlyának valamely más, hidmérleggel ellátott vasuti állomáson való hivatalos megállapitásáról gondoskodjék. Ezen az állomáson a hozzá legközelebb fekvő pénzügyőri szakasztól meghivandó két pénzügyőri közeg jelenlétében a göngysúly megállapitandó.

Az illetékes pénzügyőri szakasz a vasuti közeg erre vonatkozó felhivásának mindenkor haladéktalanul megfelelni tartozik.

A göngysúlynak hivatalosan történt megállapitásáról az e megállapitásnál közbenjárt pénzügyi közegek igazolványt állitanak ki, melyben a megállapitott göngysúly mellett a tartánykocsi száma, valamint a vasuti göngysúly is kitüntetendő, az igazolvány pedig boritékban és hivatalos pecsét alatt annak a pénzügyőri szakasznak küldendő meg portómentes ajánlott hivatalos levélben, melynek kerületében az a vasuti állomás van, a mely állomáson az áttöltés foganatosittatni fog. Az áttöltésnél közreműködő pénzügyőri közegek azonnal, mihelyt az a vasuti kocsi, melynek göngysúlya megállapittatott, beérkezett, és nem forog fenn kétség arra nézve, hogy az igazolványban megjelölt tartánykocsi azonos azzal, melybe az áttöltés eszközlendő: az igazolvány alapján a hivatalosan megállapitott göngysúlyt a kiviteli nyilatkozat elsődletébe bevezetni, magát az igazolványt pedig a kiviteli nyilatkozat keltére és számára való hivatkozással portómentes ajánlott levélben a kilépti hivatalnak megküldeni kötelesek.

A göngysúly megállapitásáról szóló igazolványnak az áttöltés állomására való beérkezése előtt az áttöltés nem foganatositható. A megtöltött kocsi teljsúlyának megállapitása mellőzendő.

A kivitel céljából hivatalos eljáráson átment olyan szesz, melyet fogyasztási adó terhel, a vámterületen belül nem maradhat.

7. A kilépti hivatal hivatalos eljárása.

Ha a küldemény a küldő hivatal által kitűzött határidő alatt a kilépti hivatalhoz érkezett, szállitásközben a 6. pontban foglalt szabályok megtartattak, a hivatalos zár sértetlen állapotban találtatott és a küldemény megvizsgálásánál annak a kiviteli nyilatkozattal való teljes összhangzása megállapittatott, akkor a kilépti hivatal a küldeményt a vámvonalon átbocsátja, a kiszállitás megtörténtét a kiviteli nyilatkozatnak mind három, illetőleg mind a négy példányában bizonyitja és az egyik példányt a kilépti hivatal által vezetendő jegyzéklajstromhoz mellékletül csatolja.

A küldőnek vagy meghatalmazottjának jogában áll a szesz alkoholmennyiségének megállapitásánál jelen lenni.

Ha a kiviteli nyilatkozat négy példányban nyujtatott be, akkor

a negyedik példány a történt kilépés igazolásául a küldőnek adatik ki.

Egyben a kilépti hivatal a kiviteli jutalom iránti utalványt, — ha az a kiviteli nyilatkozatban igénybevétetett, — a végrehajtási utasitás *A* mellékletét képező szabályzathoz csatolt 2. számú minta szerint kiállitja, mely utalvány a nyilatkozatban megjelölt személynek kiszolgáltatandó, illetőleg annak posta utján ajánlva megküldendő.

Az utalvány a hivatalnak három első főtisztviselője által, abban az esetben pedig, ha a hivatalnál csak két főtiszt van alkalmazva, ezek által, valamint a közbenjárt pénzügyőri közeg által is aláirandó.

Az utalvány-ürlapok a szigorú számadás alá eső nyomtatványok közé tartoznak, a m. kir. államnyomdában nyomatnak és a m. kir. államéplileti felügyelőségnél rendelendők meg.

Ha a valamely szomszéd államba kivitt szesz utáni kiviteli jutalom az ezen állammal kötött kereskedelmi szerződés értelmében az ott teljesitett beviteli eljárás igazolásától függ: a kilépti hivatal a kiviteli jutalomról az utalványt csak akkor fogja kiállitani, midőn a mondott igazolás is eszközöltetett.

A szállitási apadást illetőleg a végrehajtási utasitás 22. §-ának II. 5. *b*) pontjában (l. a 168. oldalon) foglalt határozmányok mérvadók.

A pénzügyi közegek részére különösen még a következők rendeltetnek:

a) A kilépti hivatalhoz érkezett szállitmány hivatalos megvizsgálása három tisztviselő által foganatositandó, a kiknek egyike vámhivatali főtiszt, egy másik pedig pénzügyőrségi tisztviselő legyen. Ha pedig a kilépti hivatalnál nem lenne pénzügyőrségi tisztviselő, ez esetben azon pénzügyőr tartozik a vizsgálatnál közreműködni, a ki az ott állomásozó legénység között legmagasabb rangot visel.

A kilépti hivatalnak eljárása kiterjed mindazon teendőkre, melyek az 5. alatti pontban a küldő hivatal kötelességei gyanánt előirattak; megelégedhetik azonban a kilépti hivatal a teljsúly megmérésével is abban az esetben, ha a szállitmány sértetlen hivatalos zár alatt érkezett be s az alkoholtartalomban különbözet nem találtatik.

b) Ha az előirt feltételek mindegyike teljesittetett, akkor a kilépti hivatal a kiviteli nyilatkozatot elintézi és arra a kiszállitást igazoló elismervényt rávezeti, mely ugyanazon három közeg által irandó alá, a kik a küldeményt megvizsgálták. A kilépés ellenőrzése körül követendő eljárás ugyanaz, mely az átviteli árúknak a határvámvonalon át való kilépésére nézve érvényes.

A kiviteli nyilatkozatnak az a példánya, melyet a fél hozott magával (Elsődlet), a történt kilépés igazolásával és a jutalomösszegnek kiszámitásával ellátva, azon értesitő levélhez csatolandó, mely a jutalomösszegnek kifizetésére kijelölt pénztárnak küldetik meg.

A küldő hivatal által átküldött, a kilépés igazolásával szintén ellátandó két példány (Másodlat és Harmadlat) közül a másodlat a jegyzéklajstromhoz fedezetül csatoltatik, a harmadlat pedig a bejelentési lajstromhoz leendő csatolás végett a küldő hivatalnak azonnal visszaküldendő. Ha pedig a küldő által a kiviteli nyilatkozat négy példányban nyujtatott be, akkor a negyedik példány, melyen a kilépés megtörténte szintén igazolandó, a félnek kézbesittetik. A szállitásközben bekövetkezett s előrelátott áttöltés esetében a göngysúlynak hivatalos megállapitásáról a kilépti hivatalhoz érkezett értesités, a kiviteli nyilatkozat harmadlatához csatolandó.

Az árúforgalmi kimutatásokban a kiviteli jutalom mellett külföldre szállitott szeszküldemények elkülönitendők azoktól, a melyek kiviteli jutalom nélkül vitettek ki. A kiviteli jutalom mellett külföldre szállitott szeszküldeményeknél az is megemlitendő, vajjon a jutalmon kivül adóvisszatérités is nyujtatott-e vagy sem?

8. Kiviteli jutalom.

Hogy az utalványozandó jutalomösszeg kipuhatoltathassék:

a) minden hordó- vagy tartálynál a hektoliterek száma a 100 fokú szeszmérő szerint, a + 12° Réaumur hőmérséklet mellett talált szeszfokokkal szoroztatik:

b) az ekként a szállitmánynak minden egyes hordójára vagy tartályára nézve nyert szorzatok összeadása által megállapittatik az a főösszeg, mely az egész szállitmánynak megfelel.[1]) A főösszeg kikerekitendő oly módon, hogy a ½ hektoliterfokon aluli törtrészek figyelmen kivül hagyatnak, ellenben a ½ hektoliterfoknyi vagy ennél nagyobb törtrészek egész hektoliterfoknak vétetnek;

c) ez a főösszeg (a hektoliterfokok száma) a minden hektoliterfok alkohol után engedélyezett 10 fillérnyi jutalommal szoroztatik;

d) a jutalom ekként kipuhatolt főösszegének — a szeszadótörvény 7. §-a értelmében — egyelőre csak fele utalványoztatik ki; másik fele az átvevő pontos czime alatt az utalvány kifizetésére megjelölt pénztárnál előjegyeztetik, s annak esetleges kifizetése csak az elöljáró hatóságnak külön utasitására foganatosittatik.[2])

Az utalvány arra a személyre és arra a pénztárra állittatik

[1]) A kiviteli jutalom kiszámitásánál mindig a küldő hivatalnak a kiviteli nyilatkozatban foglalt hivatalos lelete veendő alapul, és a kiviteli jutalom a küldő hivatal által megállapitott azon alkoholmennyiségek után utalványozandó, melyeknek a vámvonalon át való tényleges kiléptét a kilépti hivatal igazolja. A kilépti hivatal által talált többlet ennélfogva a jutalom kiszámitásánál mindig figyelmen kivül hagyandó; mig ha a kilépti hivatal a küldő hivatal által megállapitott alkoholmennyiségnél csekélyebb mennyiség kiléptét bizonyitaná, a kiviteli jutalom csak a tényleg kilépett alkoholmennyiség után lesz utalványozandó. (1900. évi 84.865. sz. körr. P. K. 30. sz.)

[2]) A pénzügyministerium az 1901. évi 6848. sz. körrendelettel (P. K. 23. szám) a vámvonalon át kivitt szesz után járó jutalom első felének kiszámitására szolgáló táblázatokat adott ki.

ki, a kit és melyet a küldő fél a kiviteli nyilatkozatban az utalványozott jutalomösszeg felvételére, illetőleg kifizetésére nézve megjelölt; de fizetőpénztárakul a kiviteli nyilatkozatban csak a budapesti (pesti) és a zágrábi kir. állampénztár, a kir. adóhivatalok és a kir. fővámhivatalok jelöltethetnek meg.

Az utalvány kiállitása után a kilépti hivatal azonnal és közvetlenül értesiti azt az állampénztárt, melyre az utalvány szól, és pedig az utalvány lényeges adatainak ismétlése és a kiviteli nyilatkozat második példányának csatolása mellett.

Mihelyt az értesitő-levél a fentemlitett pénztárhoz beérkezik, az utalványozott jutalomösszeg az utalvány utolsó birtokosának (forgatmányosnak, Giratar) azonnal kifizettetik, ki is a pénzfelvételt az utalvány hátlapján a megfelelő bélyegjegy alkalmazása mellett nyugtázni (Acquit) köteles.

A forgatmányosok aláirásának valódiságáért a kincstár nem szavatol.

Az állampénztárak felhatalmaztatnak, hogy a kiszállitott szesz után járó kiviteli jutalomösszegről kiállitott s közvetlenül reájuk szóló utalványokat, ha különben semmi akadály nem forog fenn, a kiállitásuk napjától számitandó egy évi időtartam lejáratáig beválthassák.

A kilépti hivatalok csak azon kiviteli küldeményekre nézve állithatnak ki külön engedély nélkül a kiviteli jutalom fele iránti utalványokat, melyekre nézve a kiviteli nyilatkozat sem büntetés alá eső, sem a kiviteli jutalom igényének elvesztésével járó valótlanságot nem tartalmaz.

Ellenben ha akadály merül fel, az utalványozás függőben tartandó, és erről közvetlenül az illetékes pénzügyigazgatósághoz azonnal jelentés teendő.

Az utalvány kifizetésére kijelölt pénztár mindjárt az értesitvény és az ahhoz csatolt kiviteli nyilatkozat vétele után mindkét okmány tartalmát megvizsgálja, és ha azokat rendben és egymással összhangzásban találta, az átvételről és az okmányok összhangzásáról elismervényt küld a kilépti hivatalnak, melyben az utalvány adatai ismétlendők. Ezen elismervénynyel a kilépti hivatal a jegyzéklajstromot okmányolja.

Az értesitvények és elismervények kiállitására a 16. rakt. sz. III. Nagy-fog. nyomtatvány szolgál.

Az utalvány kifizetésénél arra kell ügyelni, hogy annak tartalma és aláirásai az értesitvényben foglalt adatokkal összhangzásban legyenek, és hogy az utalványnak átruházása az abban megnevezett birtokostól egészen az utolsó engedményesig, a ki azt a pénztárnál kifizetés végett bemutatja és nyugtával (Acquit) ellátja, rendben és minden hézag nélkül történt legyen.

Jóllehet az államkincstár az engedményesek aláirásainak valódiságáért jót nem áll, a pénztárak mégis kötelesek a náluk előforduló kereskedői czégek aláirásaival megismerkedni, hogy ez

uton az esetleges hamisitványokat felfedezve, a feleket a károsodástól megóvják.

A beváltott utalvány kiadási tételének fedezetéül nemcsak az utolsó engedményes nyugtájával ellátott utalvány, hanem a kiviteli nyilatkozat első példánya (elsődlet) és az utalványozó kilépti hivatal értesitvénye is csatolandó.

A jutalomösszegek kifizetésére kijelölt pénztárak mindegyike a kiszállitott alkoholmennyiségekről a végrehajtási utasitás A. mellékletét képező szabályzathoz csatolt 3. számú minta szerint pontos előjegyzést tartozik vezetni.

Ezen jegyzék évenként a termelési időszak leforgásával, tehát augusztus hó végével lezárandó és a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához beküldendő.

Ha pedig az illető termelési időszak alatt kiviteli jutalom mellett nem szállittatott ki szesz: a fővámhivatalok, valamint a szeszkiviteli eljárásra kivételesen felhatalmazott mellékvámhivatalok kötelesek ezen körülményről nemleges jelentést a mondott számvevőségnek beküldeni.

B. *A kivitelre szánt likőrnek és rumnak fogyasztási adóval terhelt szeszből való készitésére és ezen czikkeknek kivitelére vonatkozó határozmányok.*

1. Engedély kivitelre szánt likőrnek és rumnak adómentesen beszerzett szeszből való készitésére.

a) A ki likőr vagy rum készitésére fogyasztási adóval terhelt szeszt kiván beszerezni és az abból készitett likőrt vagy rumot a vámvonalon át kivinni kivánja, annak erre külön engedélylyel kell birnia.

Engedély csak olyan likőr- vagy rumgyárosoknak adatik, a kik sem csempészet, sem a szeszadóra vonatkozólag elkövetett pénzügyi kihágás, vagy csalás miatt büntetve nem voltak, sem csőd alatt nem állanak, illetve a kikhek vagyonára csőd nyittatott ugyan, de a csődeljárás folytán a terhükre rótt büntetendő cselekvény vádja alól felmentettek.

Megállapitott visszaélés esetében az engedély, függetlenül a jövedéki kereset következményeitől, azonnal megvonandó. Az engedély akkor is visszavonható, ha a jelen szabályzatban előirt vagy rendelet utján később megszabandó kötelezettségek valamelyikének a fél eleget nem tesz.

Az engedélyt a pénzügyigazgatóság adja meg.

A folyamodó az államkincstárnak az adóért megfelelő biztositékot köteles nyujtani. E biztositék a szesz beszerzésének megkezdése előtt oly összegben nyujtandó, hogy általa a kivitelre még nem került szesz után a fogyasztási adónak nagyobbik tétele szerint járó adó fedezve legyen.

E biztositékot olyan módon kell nyujtani, miként ez a fogyasztási adó hitelezésére nézve a végrehajtási utasitás 30. §-ában előirva van. Ha a biztositék csak meghatározott időre nyujtatott, úgy azt idejekorán meg kell újitani.[1])

Mindazok, a kiknek ily engedély adatott, jövedéki felügyelet alatt állanak, miért is a pénzügyi közegek kivánatára szeszkészleteiknek honnanszerzését kimutatni kötelesek.

b) A szesznek a fennebb emlitett czélra adómentesen való beszerzésére vonatkozó engedély iránti folyamodványban kiteendő:

aa) a kivitelre szánt likőr vagy rum előállitására szükséges szesznek évenkinti mennyisége hektoliterfokokban (alkohol-literekben);

bb) az e szeszből előállitandó likőr vagy rum mennyisége;

cc) a vállalat megnevezése, a melytől a szesz adómentesen beszerzendő lesz;

dd) a fogyasztási adó biztositásának módja.

c) A kivitelre szánt likőr vagy rum előállitására forditandó szesznek a szeszfőzdéből vagy szabadraktárból avagy szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóból való elszállitására nézve általában a végrehajtási utasitás 22. §-ának II. részében a szesznek szabadraktárba adózatlanul való szállitására nézve foglalt határozmányok tartandók szem előtt.

Az illető bejelentésekben azonkivül az a vállalat, melynek részére a szesz szánva van, valamint az adózatlan szesz beszerzésére vonatkozó engedélynek kelte és ügyszáma is kitüntetendő.

A pénzügyi közeg, kihez a kivitelre szánt likőr vagy rum előállitására forditandó szesz utalva lett, a küldemény megérkeztekor megállapitja a tartályok számát, jeleit és számjegyeit, megvizsgálja az alkalmazott hivatalos zárakat, megállapitja a mennyiséget és az alkoholtartalmat a végrehajtási utasitás 22. §-ának II. 5. *a*) pontjában előirt módon és a leletet, valamint a bevételi tételszámot, mely alatt a végrehajtási utasitásnak 25. számú mintája szerint vezetendő bevételi lajstromban az elkönyvelés történt, a bejelentés mindkét példányába bevezeti.

Az esetleges hiányokra és az apadás számbevételére nézve a végrehajtási utasitás 22. §-ának II. 5. *b*) pontjában foglalt rendelkezések tartandók szem előtt.

A pénzügyi közeg az alkoholmennyiség megállapitása után bevezeti a leletet úgy a bejelentésnek a fél által hozott elsődletébe, mint a bejelentésnek hozzá beérkezett másodlatába is és a megtörtént előállitás igazolásával ellátott elsődletet minden késedelem nélkül, mint portómentes hivatalos levelet, ajánlottan a küldő hivatalhoz küldi.

A bejelentésnek igazolással ellátott másodlata a bevételi lajstromhoz csatolandó.

---

[1]) A biztositási okirat az 1899. évi 108.231. sz. körrendelethez (1900. évi P. K. 11. sz.) csatolt 13., 14. vagy 15. sz. minta szerint szerkesztendő.

d) Az e módon fogyasztási adóval terhelten beszerzett szesz a vállalkozónak azzal a kötelezettséggel engedtetik át, hogy legkésőbben az adómentesen beszerzett szesz beérkeztének napjától számitott 12 havi időközön belül likőrben, illetve rumban, beleértve a likőrnél az alábbiak szerint engedélyezett apadást is, a vámvonalon át éppen annyi alkoholmennyiséget szállitson ki, mint a mennyi hozzá adómentesen utalva lett, — esetleg, hogy az erre eső adót utólag befizesse.

Olyan likőrök készitésénél, melyek hosszabb raktározást igényelnek, a fennebbi határidőnek megfelelő meghosszabbitása a pénzügyministeriumnál kérelmezhető.

Az esetenkint adómentesen beszerzett alkoholmennyiségekről, valamint a megszabott időközön belül a vámvonalon át kivitt likőr- és rummennyiségekről a vállalkozó a végrehajtási utasitás *A.* mellékletét képező szabályzathoz csatolt 4. számú minta szerint külön számlát köteles vezetni, melyben az adómentesen beszerzett alkoholmennyiség előirandó, és a vonatkozó kiviteli nyilatkozatok elintézései szerint a vámvonalon át kilépett likőr- és rummennyiség, valamint az ilyen esetekben a likőrnél a vámvonalon át kilépett alkoholmennyiség $2^1/_2$ százalékával számitásba veendő apadás is, leirandó.[1])

Az esetenkint beszerzett s előirásba vett alkoholmennyiség kimeritése után, legkésőbben azonban a fent megállapitott 12 havi időtartam lejárta után az illetékes pénzügyőri biztos által a számla lezárandó és a leszámolás megejtendő.

Ha az előirt beszerzett alkoholmennyiség a leirt alkoholmennyiségnél nagyobb: ez esetben a különbözet után járó fogyasztási adó a vállalkozó által 3 napon belül az erre kijelölt hivatalnál különbeni végrehajtás terhe mellett befizetendő. Ez az adó lelet alapján iratik elő.

Az engedélynek visszavonása esetében hasonló leszámolás ejtendő meg az abban az időpontban még le nem zárt összes számlákra nézve.

A leszámolás megtörténte után a számla a hozzátartozó kiviteli nyilatkozatok harmadlataival együtt a pénzügyigazgatóságnak megküldendő, mely azt a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához beküldeni tartozik.

Nyomtatványok e számlákhoz lapszámozott és hitelesitett füzetekben, a melyeknek zsinege hivatalos pecsét alatt áll, az előállitási költség megtéritése mellett, a pénzügyigazgatóság által erre kijelölt pénzügyi hivataltól szerezhetők be.

---

[1]) A $2^1/_2$% apadás kizárólag a likőrnél, tehát sem a rumnál, sem ezen szabályzatnak alább közölt B. 2. *d)* pontja (l. a 348. oldalon) második bekezdésében emlitett pálinkaféléknél számitásba nem vehető. (1902. évi 45.944. szám.)

2. Az adómentesen beszerzett szeszből készitett likőr és rum kivitele.

A fogyasztási adóval terhelt szeszből készült likőröknek és rumnak kivitele iránt általánosságban a fennebb II. A. pont alatt foglalt határozmányok a következő módositással érvényesek:

a) ha a likőr vagy rum hordókban vitetik ki, ezek mindegyike legalább is 25 liter űrtartalommal kell, hogy birjon. Ha pedig a likőr vagy rum palaczkokban vitetik ki, ez esetben a küldeménynek legalább is 25 litert kell tartalmaznia s az egy és ugyanazon csomag csak egyenlő alakú, és nagyságú palaczkokat tartalmazhat;[1])

b) a likőr- vagy rumgyáros köteles a likőr vagy rum kivitelére használt palaczkokból mintákat a kiviteli hivatalnak beszolgáltatni. Mindegyik mintapalaczkra papirlapka pecsételendő, melyen az űrtartalom irásban kitüntetve legyen;

c) a likőrrel vagy rummal telt palaczkoknak jól elzárt oly ládákba vagy kosarakba kell csomagolva lenniök, melyek tökéletesen biztositó hivatalos zár alá helyezhetők. Kivételnek csakis abban az esetben van helye, midőn a küldeménynek vasuton vagy gőzhajón való szállitása alkalmával a csomagzár helyett az űrzár alkalmazása megengedve van;

d) a likőrnek bevalott folyadéknak legalább is 35 térfogatszázalék alkoholtartalommal kell birnia, mert ellenesetben az a kiviteli jutalom mellett való kiszállitásra nem bocsáttathatik.[2])

Ugyanúgy mint a likőrök kezelendők azok az égetett szeszes folyadékok is, melyek nem közvetlenül czefréből nyeretnek, hanem különféle anyagokkal kevert égetett szeszes folyadékok lepárolása, vagy pedig különféle anyagok hozzáadása utján állittatnak elő, mint p. o. az ánizs-, köménymag-, boróka-, fenyő-, meggy-pálinka, keserűlikőr stb. és rum.[3])

A kiviteli küldeményben lévő égetett szeszes italnemek mindegyikére nézve az alkoholtartalom és az alkoholfokok összege a kiviteli nyilatkozatban külön kitüntetendő;

e) az édesitett likőrben lévő alkohol megvizsgálása a különösen e czélra szerkesztett készülékek és szeszmérők használatával

---

[1]) Likőrök és oly égetett szeszes folyadékok, melyek a vámvonalon át való kivitel tekintetéből épúgy kezelendők, mint a likőrök, a készitésükhöz felhasznált alkohol adómentességének igénybevétele mellett a vámvonalon át még akkor is kiszállithatók, ha 35 térfogat-százalék alkoholtartalommal nem is birnak, avagy ha a küldemény 25 litert nem is tartalmaz; ez esetekben azonban kiviteli jutalom nem engedélyeztetik. (1901. évi 23.185. sz. körr. P. K. 14. sz.)

[2]) Lásd a fenti 1. jegyzetet.

[3]) E határozmány értelme szerint a hideg úton előállitott pálinkafélék a kivitelnél ép úgy kezelendők, mint a kivitelre szánt és fogyasztási adóval terhelt szeszből készült likőr és rum. Ennélfogva a hideg úton előállitott, kivitelre szánt pálinkafélék készitésére szükséges szesz ezen szabályzat B. 1. pontjában foglalt határozmányok betartása mellett adómentesen beszerezhető, és az ily módon adómentesen beszerzett szeszből készitett pálinkafélék a kiviteli jutalom igénybe vétele mellett a vámvonalon át külföldre kiszállithatók. (1901. évi 6024. szám.)

történik, mely eszközökkel a jutalom mellett való likőrkivitelnél hivatalosan eljáró közegek elláttatnak. A rum és a *d)* alatt emlitett nem édesitett égetett szeszes folyadékok alkoholtartalmának megállapitására a közönséges szeszmérők szolgálnak. A küldőnek jogában áll az alkoholtartalom megállapitásánál jelen lenni;

f) likőrnek vagy rumnak palaczkokban való kiszállitásánál a kiszállitandó mennyiség a palaczkok száma és ürtartalma által megjelölendő; például: 100 palaczk, egyenkint 1/4 literrel; 50 palaczk, egyenkint 1/3 literrel; 25 palaczk, egyenkint 0·7 literrel stb.

A hordókban vagy palaczkokban kiszállitandó likőr jutalmi tétele literenkint még abban az esetben is csak 3 1/2 fillérrel vehető számitásba, ha a likőr alkoholtartalma a százfokú szeszmérő szerint 35 foknál nagyobbnak találtatnék.

A küldő hivatal a bejelentési lajstrom helyett a tett kiviteli nyilatkozatokról előjegyzést tartozik vezetni, mely évnegyedenkint lezárandó és a pénzügyigazgatóság utján a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához beküldendő. A küldő hivatal kiviteli jutalom mellett kiszállitandó édesitett likőr alkoholtartalmát is mindig megvizsgálni köteles.[1])

A likőrben foglalt alkoholtartalom megvizsgálására szolgáló készülék leirását és használati utasitását a végrehajtási utasitás A. mellékletét képező szabályzathoz tartozó *a)* függelék tartalmazza. (Lásd e résznek 1. számú mellékletében.)

A palaczkokban lévő folyadék mennyiségének és alkoholtartalmának megvizsgálása czéljából minden csomagból csak egyes palaczkok nyitandók fel; a palaczkok kiválasztásánál azonban a küldőnek befolyása szigorúan távoltartandó.

Ha a hivatalos zár sértetlen állapotban és a küldemény csomagolása teljes rendben találtatott, a kilépti hivatal a küldemény alkoholtartalmát nem vizsgálja meg.

Ha azonban a küldemény azonossága stb. ellen alapos aggály merül fel, köteles a kilépti hivatal a küldőnek közreműködése mellett a küldeményből próbafolyadékot venni, és annak az országos chemiai intézet és központi vegykisérleti állomásnál (Budapesten, II. ker. Oszlop-utcza) leendő megvizsgálását kieszközölni.

Magától értetik, hogy ilyen esetben a kiviteli jutalom feléről az utalvány, a bekért lelet beérkezése előtt nem állitható ki.

---

[1]) Megengedtetik, hogy a vámvonalon át való kivitelre bejelentett oly égetetn szeszes folyadékokat tartalmazó küldemények, melyek készitéséhez a szesz ezen szabályzat II. B. részében (lásd a 345. oldalon) foglalt határozmányok alapjá. adómentesen beszereztetett, úgy a küldő mint a kilépti hivatal által is az 1899 évi XXI. t.-cz. végrehajtása iránt 63.000/1899. szám alatt kiadott utasitás 4. és 5. §-aiban (l. e gyüjtemény II. részében) foglalt határozmányok szerint hivatalosan kezeltessenek. (1901. évi 23.185. sz. körr. — P. K. 14. sz.)

C. *Határozmányok az olyan bornak a vámvonalon át leendő kivitele iránt, melyhez az alkoholtartalom emelése végett fogyasztási adóval terhelt szesz lett hozzákeverve.*

I. Az engedély megadása és biztosíték nyujtása.

A ki fogyasztási adóval terhelt szeszt oly czélból akar beszerezni, hogy azt kivitelre szánt borba keverje, erre nézve külön engedélyt köteles szerezni.[1])

Az olyan alkohol, mely a belföldi fogyasztásra szánt borba kevertetik, adómentességben nem részesül.

Az engedély csak olyan egyéneknek adatik meg, a kik sem csempészet, sem a szeszadó ellen elkövetett pénzügyi kihágás, vagy csalás miatt büntetve nem voltak, sem csőd alatt nem állanak, illetve a kiknek vagyonára csőd nyittatott ugyan, de a csődeljárás folytán a terhükre rótt büntetendő cselekvény vádja alól felmentettek.

Bebizonyult visszaélés esetében az engedély, — függetlenül a jövedéki büntető eljárás következményeitől, — azonnal visszavonandó. Az engedély akkor is visszavonható, ha az ezen szabályzatban előirt avagy külön rendelettel később megszabandó kötelezettségek egyike vagy másika a fél által nem teljesittetnék.

Az engedélyt a pénzügyigazgatóság irásbeli kérvény alapján adja meg.

A folyamodványban kitüntetendő:

a) a borhoz hozzákeverni szándékolt évenkinti szeszmennyiség hektoliterfokokban (alkohol-literekben);

b) a kivitelre szánt évenkinti bormennyiség, melyhez a szesz keverendő;

c) a vállalat, melytől a szesz adómentesen beszerzendő;

d) a fogyasztási adó biztositásának módja;

e) ama hely, hol a szesz a borhoz hozzákevertetni fog;

f) tökéletesen biztositó hivatalos ellenzár alá helyezésre alkalmas helyiségek létezése.

A folyamodó az államkincstárnak az adóért megfelelő biztositékot tartozik nyujtani. E biztositék a szesz beszerzésének megkezdése előtt oly összegben nyujtandó, hogy általa a kivitelre még nem került szesz után a fogyasztási adónak nagyobbik tétele szerint járó adó fedezve legyen.

E biztositékot olyan módon kell nyujtani, miként ez a fogyasztási adó hitelezésére nézve a végrehajtási utasitás 30. §-ában előirva van. Ha a biztositék csak meghatározott időre nyujtatott, úgy azt idejekorán meg kell újitani.[2])

---

[1]) A kivitelre szánt borba kevert szesz a szeszadótörv. 4. §-a alapján adómentességben részesül; de az ilyen szesz után a törv. 6. §-a szerinti kiviteli jutalom nem jár.

[2]) A biztositási okirat az 1899. évi 108.231. sz. körrendelethez (1900. évi P. K. 11. sz.) csatolt 13., 14. vagy 15. sz. minta szerint szerkesztendő.

Mindazok, a kiknek ilyen engedély adatott, jövedéki felügyelet alatt állanak, miért is a pénzügyi közegek kivánatára szeszkészleteiknek honnan szerzését kimutatni kötelesek.

2. A kivitelre szánt borhoz keverendő szesz beszerzése.

A borba való keverésre szánt szesznek valamely szeszfőzdéből, vagy szabadraktárból, avagy szabadraktárrá nyilvánitott finomitóból való elszállitására nézve, a fogyasztási adóval terhelt szesznek valamely szabadraktárba való elszállitása iránt a végrehajtási utasitás 22. §-ának II. pontjában foglalt határozmányok érvényesek.

Az illető bejelentésben ezenkivül ama vállalat, melynek részére a szesz elszállittatik, valamint az adózatlan szesz beszerzésére vonatkozó engedély kelte és ügyszáma is kitüntetendő.

A pénzügyőri szakasz, melynek kerületében a kivitelre szánt borba keverendő szesz elhelyezésére szolgáló raktárhelyiség fekszik, a küldemény beérkezése alkalmával a tartályok számát, jelét és számjegyét megállapitja, a hivatalos zárakat megvizsgálja, a szeszmennyiséget, valamint az alkoholtartalmat a végrehajtási utasitás 22. §-ának II. 5. *a)* pontjában (l. a 168. oldalon) előirt módon megállapitja, és a vizsgálat eredményét, valamint a bevételezési tételt, mely alatt a küldemény a végrehajtási utasitásnak 25. számú mintája szerint vezetendő bevételi lajstromban elkönyveltetett, a bejelentés mindkét példányába bevezeti.

Az esetleges hiányok és az apadás tekintetében a végrehajtási utasitás 22. §-ának II. 5. *b)* pontjában (l. a 168. oldalon) foglalt szabályok érvényesek.

A pénzügyi közeg az alkoholmennyiség megállapitása után bevezeti a leletet úgy a bejelentésnek a fél által hozott elsődletébe, mint a bejelentésnek hozzá érkezett másodlatába is és a megtörtént előállitás igazolásával ellátott elsődletet, mint portómentes hivatalos levelet, ajánlottan, minden késedelem nélkül a küldő hivatalhoz küldi.

Az igazolással ellátott bejelentés másodlata a bevételi lajstromhoz csatolandó.

3. A szesznek a borhoz való keverésénél követendő eljárás.

a) A borba való keverésre szánt szesz, — melynek a 100 fokú szeszmérő szerint legelább is 95 fok alkoholtartalommal kell birnia, — erre a czélra 1 hektoliternél csekélyebb mennyiségben nem jelenthető be. — Ellenben a kivitelre szánt borba keverhető alkoholmennyiség aránya nincsen korlátozva.

b) A kivitelre szánt bornak szeszszel való keverése csak fővámhivatal székhelyén történhetik. Ha a szeszszel kevert bor

közvetlenül a keverés után ki nem szállittatik, egyelőre a vámhivatali raktárban helyezendő el.

c) A kivitelre szánt bor fogyasztási adóval terhelt szeszszel való keverésének legkésőbben a szesz átvételétől számitott 3 havi időtartamon belül kell megtörténnie, ellen esetben az átvevő köteles az illető alkoholmennyiség után járó fogyasztási adót utólagosan megfizetni.

d) A kiszállitó köteles a kivitelre szánt bornak fogyasztási adóval terhelt szeszszel való keverése iránti szándékát esetről-esetre a végrehajtási utasitás *A.* mellékletét képező szabályzathoz csatolt 5. számú minta szerint két példányban az illető fővámhivatalnál bejelenteni. A bekeverésnek föltétlenül két vámhivatali tisztviselő jelenlétében és felügyelete alatt kell történnie.

e) A vámhivatali tisztviselők a nyilatkozat alapján megállapitják az alkohollal való keverésre szánt bor mennyiségét, valamint a hozzákeverésre szánt szesznek mennyiségét és alkoholtartalmát is, a hozzákeverést ellenőrzik, minek megtörténtével a keverék mennyiségét megállapitják. Az edények mindegyikéből, melyekben a hozzákeverés történt, a folyadék gondos felkavarása után egyenként mintegy ½ liternyi próbafolyadék veendő, és egy tiszta palaczkban, mely a hivatalos pecsétén kivül még a fél magánpecsétjével is lezáratik, hivatalosan megőrizendő.

Ha nehézmény nem forog fenn, és a küldemény közvetlenül a bekeverés befejezte után vétetik kiviteli elbánás alá: a küldő hivatal a vizsgálat eredményét a kiviteli nyilatkozat mindkét példányába bevezeti, a csomag- vagy ürzárt alkalmazza, mindkét nyilatkozatba a bevételi lajstrom ama tételszámát, mely alatt a bor alkoholtartalmának emelésére felhasznált szesz bevételeztetett, beirja és kitüzi azt a határidőt, mely alatt a küldeménynek a kilépti hivatalhoz kell érkeznie.

A kiviteli nyilatkozatnak egyik példánya a küldeményt a hivatalhoz kiséri és e czélból a félnek kézbesittetik; a második példány közvetlenül a kilépti hivatalnak küldendő meg.

Ha a szesznek hozzákeverése után a bor ideiglenesen a vámhivatali raktárban helyeztetik el, a fent előirt hivatalos eljárás a bornak kivitel czéljából való kiraktározásánál teljesitendő.

4. A kilépti hivatal hivatalos eljárása.

A kilépti hivatal eljárása rendszerint csak a tartályoknak és a hivatalos zárnak, valamint a bor mennyiségének megvizsgálására szoritkozik.

Ha a kilépti hivatal a bormennyiséget a kiviteli nyilatkozattal szemben nem többel, mint 3 százalékkal találta csekélyebbnek: e hiány figyelmen kivül hagyandó.

Csak ha a hivatalos zárak sérült állapotban találtattak, vagy a kiviteli nyilatkozatnak a küldemény tényleges állapotával való összhangzása ellen más aggályok merülnének fel: köteles a kilépti

hivatal a borból egyes próbákat venni, ezeket — ama tartályok megjelölése mellett, melyekből kivétettek, — tiszta palaczkokba tölteni és a pénzügyigazgatóságnak beküldeni. A pénzügyigazgatóság a beküldött próbáknak az elküldés alkalmával kivett próbákkal való összehasonlitását elrendeli és esetleg a büntető eljárást meginditja.

Ha ily módon csak egyetlen egy tartályra nézve is megállapittatik, hogy a küldemény tartalmának minősége a kiviteli nyilatkozattal, illetőleg a küldő hivatal vizsgálatának eredményével nem egyezik: a küldő fél az egész borküldemény alkoholtartalmának emelésére felhasznált szesz után járó fogyasztási adót utólag megfizetni köteles.

Ellenben, ha az előirt feltételek mind teljesitvék: a kilépti hivatal a kiviteli nyilatkozat mindkét példányát elintézi és a kilépést igazoló elismervényt azokra rávezeti.

A kilépés ellenőrzése körül követendő eljárás ugyanaz, mely az átviteli árúknak a határvonalon át való kilépésére nézve érvényes.

A kiviteli nyilatkozatnak első példánya (Elsődlet) fedezetül a jegyzék-lajstromhoz csatoltatik; a megtörtént kilépés igazolásával szintén ellátott második példány (Másodlat) pedig a bevételi lajstromhoz leendő csatolás végett a küldő hivatalnak azonnal visszaküldendő.

Mihelyt a küldeménynek külföldre történt kilépéséről szóló igazolvány beérkezik, a fogyasztási adóval terhelt szeszért nyujtott biztositék szabaddá lesz.

D. Megadóztatott szesz kivitele iránti határozmányok.

A ki megadóztatott szeszt legalább is 50 liter mennyiségben jutalom és adóvisszatérités igénye mellett a vámvonalon át kiszállitani akar, erre nézve a jelen szabályzat I. alatti részében körülirt engedélyt megszerezni köteles.

Egyebekben ezen kivitel iránt is a jelen szabályzat II. alatti részében *A.* betű alatt foglalt határozmányok mérvadók, a következő módositásokkal:[1])

1. Megadóztatott szesz kivitelénél küldő hivatal gyanánt fővámhivatal, illetőleg erre felhatalmazott I. osztályú mellékvámhivatal, vagy egy pénzügyőri közeg (pénzügyőri biztos, szakaszvezető) tartozik közbenjárni.

2. A kiviteli nyilatkozatban az igényelt jutalomösszegen kivül még a visszatéritendő adóösszeg is kitüntetendő.

[1]) A mennyiben a vámvonalon át kivinni szándékolt már megadóztatott szesz után a szeszadópótlék visszatéritése is igényeltetnék, az ebbeli igény érvényesitésére nézve a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végr. ut. 4. §. 1. pontjában foglalt rendelkezések mérvadók (lásd e gyüjteménynek VIII. részében).

A kiszállitásra rendelt szesz rendszerint az 1. pontban említett hivatal vagy pénzügyőri közeg elé állitandó. E kötelezettség teljesitése alul azonban a küldő fél a pénzügyigazgatóság által felmenthető, mely esetben a küldeménynek hivatalos megvizsgálása és a hivatalos zárak alkalmazása a hivatalos közegek által a termelési vagy raktárhelyiségekben foganatositható.

Ilyen esetben azonban a küldő köteles a kiviteli küldemény hivatalos megvizsgálását teljesitő pénzügyi közeg esetleges fuvar- és utazási költségéit abban az összegben megtériteni, melyben azt a pénzügyigazgatóság neki tudtára adja.

3. Ha megadóztatott szesz jelentetik be kivitelre, kiviteli biztositék nem kivántatik.

4. Mindegyik küldő hivatal az általa hivatalos elbánás alá vett kiviteli küldeményekről előjegyzést tartozik vezetni. mely előjegyzés ugyanazon rovatokat tartalmazza, mint a kiviteli nyilatkozat.

Ez az előjegyzés évnegyedenként lezárandó és a pénzügyigazgatóság útján a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához beküldendő.

5. A kijáró jutalomösszeg kiszámitása és kifizetése tekintetében a jelen szabályzat II. alatti részének *A*. 8. pontjában foglalt határozmányok érvényesek.

6. A visszatéritendő adóösszeg kiszámitása végett a jelen szabályzat II. alatti részének *A*. 8. pontjában körülirt módon megállapitandó hektoliterfokok száma 45 fillérrel szoroztatik.[1])

Az adó visszatéritése a jutalom iránti utalványtól elkülönitve, mindazonáltal ugyanazon pénztárhoz intézendő bélyegmentes és egyik birtokosról a másikra szabadon átruházható (forgatható), a végrehajtási utasitás *A*. mellékletét képező szabályzathoz csatolt 6. számú minta szerint a kilépti vámhivatal által kiállitandó utalvány útján történik.

Az utalványozott összeg kifizetése a kiszállitás napjától számitott hat hó után történik. Mindamellett ez az utalvány annál a pénztárnál, melyre szól, 6 hó leforgása előtt is elfogadtatik fizetésképen olyan szeszadóért, melyet ugyanazon pénztárnál kell fizetni, és melyre nézve hitel igénybe nem vétetett az adóköteles részéről.

A visszatéritendő adóösszeg az utalvány utolsó birtokosának (forgatmányosának) fizettetik ki, a ki az összeg felvételéről szóló nyugtáját (acquit) az utalvány hátlapjára rávezeti és az utalványt a pénztárnak visszaadja.

A pénztárak, melyekre az utalványok szólnak, azokat, ha egyéb akadály nem forog fenn, a lejárati határidő után is egy év alatt még beválthatják.

---

[1]) A pénzügyministerium az 1901. évi 68.480. sz. körrendelettel (P. K. 23. sz.) a vámvonalon át kivitt szesz után visszatéritendő adó kiszámitására szolgáló táblázatokat adott ki.

a) függelék a végrehajtási utasitás A. mellékletének II. B. 2. pontjához.

A likőr alkoholtartalmának meghatározására szolgáló lepároló készülék leirása és használata iránti utasitás.

A mellékelt rajzban bemutatott készülék a borszeszlámpa által melegitendő »*B*« lepároló üstből és a vele »*R*« csővel összekötött »*K*« hütőedényből áll, melyben a lepárolásnál képződött gőzök folyadékká sürittetnek.

Az »*R*« cső a lepároló üstön és a hűtőn »*v*« és »*vı*«-nél alkalmazott kengyelcsavarok és zárgyűrűk segélyével a csavarok megszoritása által a lepároló üsttel és hűtőedénynyel légzáróan összeköthető.

A hűtőedényben »*S*« ónozott rézkigyócső van, mely felül az »*R*« csővel van összekötve és alul »*a*«-nál a hütőedényből kiáll. A hűtőedényben alkalmazott »*M*« csövecske majdnem a hűtőedény fenekéig ér, úgy, hogy a »*T*« tölcséren át betöltendő hideg viz először a hűtőcső alsó részét éri.

Friss viz utántöltésénél a megmelegedett viz az »*M*« második csövecskén »*n*«-nél folyik ki. A levehető »*T*« tölcsér a vizsgálandó folyadéknak (likőr stb.) a lepároló üstbe való töltésénél is használtatik.

Az »*F*« kis lombik nyakának keskenyebb részén mérczével van ellátva, mely jelig a lombik űrtartalma éppen 100 cm^3. E lombik a lepárolásnak alávetendő folyadék mennyiségének lemérésére, továbbá a párlat felfogására szolgál.

A »*G*« álló edény a párlat alkoholfoktartalmának meghatározásánál használtatik, mely alkoholfoktartalom a készülékhez csatolt kis »*A*« szeszmérő segélyével állapittatik meg. A készüléknek használat czéljából miként való fölállitása a mellékelt ábrából kitünik. Hogy a lepárolás csendesen, egyenletesen törénhessék, a készülék léghuzamtól ment helyen állitandó fel, vagy pedig a készülék körül felállitandó deszkácskák által a léghuzamtól óvandó.

Minden használat után az egész készüléket vizzel azonnal meg kell tisztitani és csak megszáradása után kell tartályába helyezni.

Használati utasitás.

A teljesen tiszta »*F*« lombik a megvizsgálandó folyadékkal pontosan a mérczéig megtöltetik (l. az 1. megjegyzést) és minden veszteség kikerülésével óvatosan a »*B*« lepároló üstbe ürittetik, azután az »*F*« lombik a nélkül, hogy előbb kiöblittetnék, tiszta vizzel a mérczéig megtöltetik és ez a viz is a lepároló üstbe, a már benne lévő folyadékhoz öntetik.

E módon tehát a lepároló üstbe a vizsgálandó folyadékból 100 cm^3 és ehhez 100 cm^3 viz öntetett. Ezután a lepároló üst az »*R*« cső segélyével a hütővel légzáróan összeköttetik (2. megjegyzés) és a hűtő »*M*« tölcsércsövön át hideg vizzel lesz megtöltve, mig a fölösleg »*n*«-nél elkezd lefolyni (3. megjegyzés). Végre a lepároló üst az »*L*« lámpával melegittetik.

A mint a lepároló üst tartalma forrásnak indul, »*a*«-nál a hütőből tiszta, szintelen folyadék kezd kicsepegni, mely szorgosan, a már előbb tiszta vizzel néhányszor kiöblitett »*F*« lombikba gyüjtetik (4. megjegyzés). A lepárlás folyama alatt, bizonyos idő mulva, a hűtőben levő viz felső része megmelegszik. A mint a hűtőviz melegedése észrevehető lesz, a tölcsércsövön át addig töltendő hideg viz a hűtőbe, mig a meleg viz kiszorittatik (5. megjegyzés). A lepárlás folyama alatt, különösen annak első felében, figyelemmel kell lenni arra, hogy a hűtő viz idejekorán megujittassék.

A lepárlás folytonosan akként szabályozandó, hogy a lepároló üstben lévő folyadék tulságos felforrása és ennek következtében annak a hűtőn át a mérőlombikba való közvetlen átfutása kikerültessék. Ezért a láng megfelelően szabályozandó, hogy túlságos forrás ne keletkezzék. Ajánlatos, hogy a láng csak kezdetben irányittassék az üst fenekének közepére; későbben pedig, midőn a lepárlás már megkezdődött, — midőn »a«-nál már folyadék kezd csepegni, — a lámpát kissé oldalvást kell tolni, úgy, hogy a láng inkább az üst oldalát, mint fenekét érje. Az olyan kisérletek, a melyeknél figyelmetlen kezelés következtében a lepárlás oly rohamosan történik, hogy a párlat nem mindvégig cseppekben, hanem részben összefüggő sugárban is folyik, határozottan hibásak.

Ha jól végbement lepárlásnál az »*l*« lombikban az átpárolt folyadékból annyi összegyül, hogy a mérczéig ér, akkor a lombik gyorsan eltávolittatik, és a lepárlás a lámpa elvétele által beszüntettetik (6. megjegyzés).

Az »*F*« lombik nyilása ezután vagy a hüvelykujjal, vagy jól záró dugóval elzáratik és tartalma a lombiknak többszöri megforditása és erős rázás által alaposan összekevertetik.

A jól kevert folyadék végre a »*G*« álló edénybe ürittetik. Ebben lesz a párlat alkoholtartalma meghatározva a készülékhez csatolt szeszmérő segélyével. Az eljárás itt is ugyanaz, mint mikor a szesznek alkoholtartalma megállapittatik a közönséges (nagy) hivatalos szeszmérők segélyével (7. megjegyzés).

Az ezen módon a szeszmérőkhöz csatolt átszámitási táblázat (I. táblázat) segélyével megállapitott alkoholtartalom közvetlenül a vizsgált likőr vagy pálinka alkoholtartalmát fejezi ki.

Megjegyzések.

1. megjegyzés:

Ha az »*F*« lombik a vizsgálandó folyadék lemérése előtt belül nem egészen száraz, akkor az a vizsgálandó folyadékból veendő kis adagokkal közvetlenül a használat előtt többször kiöblitendő. A kiöblitésre használt folyadék előntendő.

Ha az »*F*« lombik megtöltésekor valamivel több folyadék jut bele, úgy, hogy az a mérczén felül áll, akkor a felesleg legegyszerűbben összegöngyölt itatóspapirszelet segélyével, melylyel a felesleget felitatjuk, távolitható el.

A megmérendő folyadék hőmérséklete ne térjen el nagyon a normális hőmérséklettől (12° R.); e végből a vizsgálandó folyadékot tartalmazó edénynek hideg, esetleg meleg vizbe való mártása által a folyadéknak hőmérséklete szabályozandó.

2. megjegyzés:

A kaucsuk- vagy bőrgyűrűk, melyek az »*R*« csőnek a lepároló üsthöz és a hűtőhöz való légmentes leszoritására szolgálnak, hosszabb használat után keményeк lesznek és elvesztik rugalmasságukat, mi által a cső elzárására alkalmatlanná válnak. Ilyen gyűrűk újakkal pótlandók.

3. megjegyzés:

A hűtő megtöltése és a hideg viz utántöltése vigyázatot igényel, nehogy a viz a hűtőből kifusson és a hűtő alá állitott lombikba, vagy a párlathoz folyjék, mi ha megtörténik, akkor a vizsgálat meghiusultnak tekintendő.

4. megjegyzés:

Nem szükséges ugyan, hogy a párlat felfogására használandó »*F*« lombik az ezen czélra való használat előtt tökéletesen száraz legyen, de az csakis viztől lehet nedves, különben pedig tisztának kell lennie és különösen a vizsgálandó folyadékból nem szabad benne maradni, miért is a vizsgálandó folyadékok lemérése után és a lombiknak a párlat felfogására való használata előtt azt tiszta vizzel jól ki kell mosni.

5. megjegyzés:

Ha a hűtőedény fémköpenyének felső harmada kissé megmelegszik, a hűtőbe azonnal hideg vizet kell utántöltenünk.

6. megjegyzés:

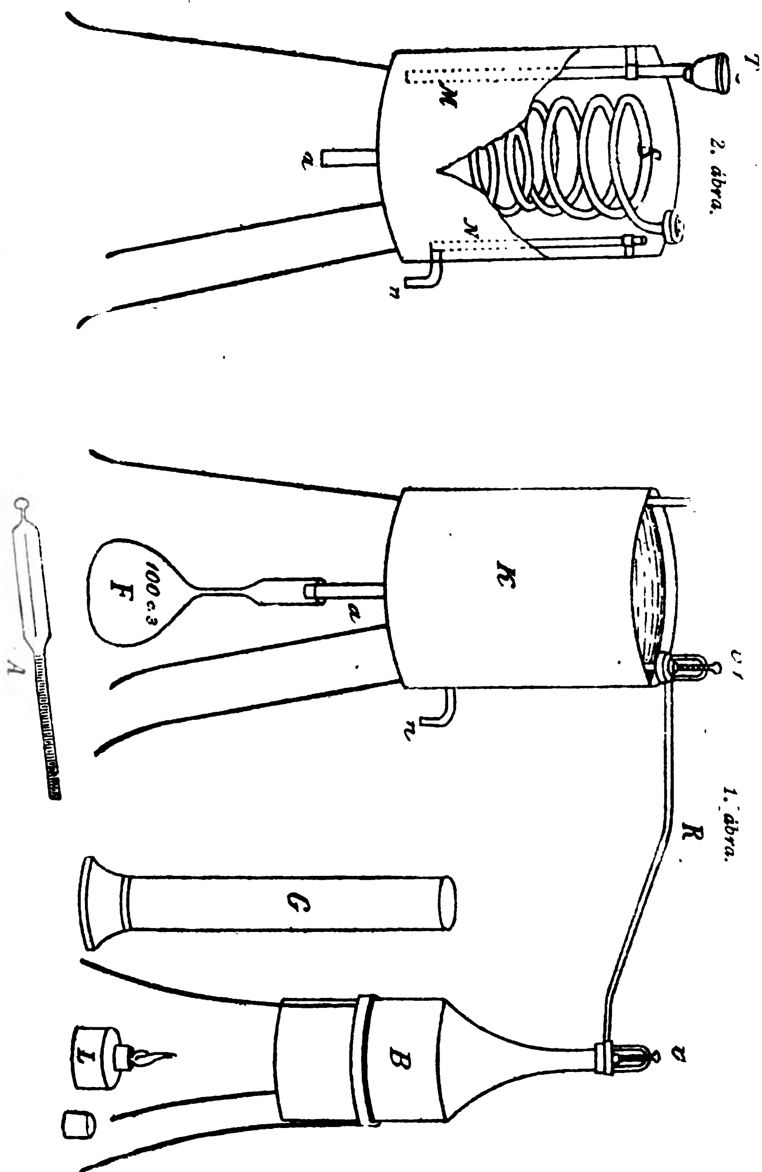
Nem szükséges az »*F*« lombikot a hűtő alatt okvetlenül addig állni hagyni, mig a párlat azt éppen a mérczéig megtölti, hanem az már akkor is eltávolitható, mikor a lombikban lévő folyadék tükre a lombik nyakának szűkebb részében a mérczén még 0·5 (1/2) centiméterrel alul van. Ez esetben a mérczéig még hiányzó mennyiség tiszta-vizzel pótolható, mi megengedhető, mert a párlat utolsó része amúgy is csak tiszta viz. A pontos feltöltés egy alul megszűkitett üvegcső segélyével sikerül legjobban, melyből a vizet a lombikba csepegtetjük.

7. megjegyzés:

A párlat alkoholtartalmának a szeszmérővel való meghatározásánál a szeszmérő használata iránti utasitásban meghatározott elővigyázatok szigorú pontossággal tartandók szem előtt.

Ha az állóedényben lévő folyadék hőmérséke igen magas lenne, akkor az edényt tartalmával együtt vizbe kell beállitani.

A szesz látszólagos fokának annak igazi fokára való átszámitása, a szeszmérőkhöz adott, s az állami központi mértékhitelesitő m. k. bizottság által megállapitott I. számú táblázat segélyével eszközlendő. (*a.* függelék a végr. ut. *A.* mellékletének II. *B.* 2. pontjához.)

Az 1. ábra a teljesen felszerelt készüléket, a 2. ábra a K hűtőedény belszerkezetét mutatja.

B. melléklet a végrehajtási utasitás 1. §-a II. pontjához.

IV.

Szabályzat

az adómentes használatra szánt szesz tárgyában.

Bevezetés.

Az adómentes használatra szánt szesz a magyar korona országainak területén csakis az ezen területen fekvő szeszfőzdékből, szesz-szabadraktárakból vagy szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitókból szerezhető be és a termelési adó alá eső szeszfőzdék közül csakis azokból, a melyekben a termelt alkoholmennyiség szeszmérőgép jelzései alapján, vagy pedig gyüjtőedény alkalmazásával lett megállapitva.

Az adómentes használatra szánt szesz előbb denaturálandó, vagyis emberi élvezetre alkalmatlanná teendő. Ez alól kivételnek — külön megszabott feltételek és elővigyázati rendszabályok alkalmazása mellett — csakis a tudományos czélokra szánt szeszre nézve van helye. (L. a jelen szabályzatnak III. alatti részét.)

A kivitelre szánt alkoholtartalmú gyártmányok készitéséhez az e részben érvényes külön szabályok[1]) rendelkezéseihez képest adómentesen felhasználható szesznek kivételével, az olyan szesz, a mely alkoholtartalmú és emberi élvezetre alkalmas gyártmányok készitésére szolgál, az adómentes használatból feltétlenül ki van zárva. E tekintetben nem tesz különbséget, hogy e gyártmányok tiszta, avagy csak higitott állapotban használhatók emberi élvezetre.

A szesz denaturálása történhetik:

1. vagy egy közelebbről előre meg nem jelölt czélra leendő felhasználás (általános denaturáló szerrel való denaturálás), vagy pedig

2. egy meghatározott czélra leendő felhasználás (különös denaturáló szerrel való denaturálás) végett.

I. Az általános denaturáló szerrel való denaturálás.

1. Az engedélyezés.

A fogyasztási adóval terhelt szesznek az általános denaturáló szerrel való denaturálása a pénzügyigazgatóságtól kieszközlendő engedélyhez van kötve. Az engedély az alábbi követelmények teljesitésétől feltételezetten, a bármikor igénybevehető visszavonás

---

[1]) Ezeket a szabályokat az 1899. évi XXI. t.-cz. és az ennek végrehajtása iránt kiadott utasitás tartalmazza. (Lásd e gyüjtemény II. részében.)

feltétele alatt, csak oly egyéneknek adatik meg, a kik valamely fogyasztási adó alá eső, vagy pedig oly termelési adó alá eső szeszfőzde vállalkozói, a melyben a termelt alkohol mennyisége szeszmérőgép jelzései alapján, vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett állapittatik meg; vagy a kik szeszszabadraktár, illetve szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitó vállalkozói és előreláthatólag évenkint legalább 60 hektoliter szeszt fognak denaturálásra bejelenteni. Más személyek részére ilyen engedélyt csak a pénzügyministerium adhat.

Az engedély meg nem adható azoknak, a kik csempészet, vagy pénzügyi kihágás, vagy csalás miatt jogerősen elitéltettek, vagy a kik csőd alatt állanak, vagy végre a kiknek vagyonára csőd nyittatott, és a csődeljárás folytán a csalárd bukás vádja alól fel nem mentettek.

A kérvényben a vállalkozó nevén, a vállalat létezési helye és összeirási számán kivül kitüntetendő megközelitőlegesen az egy termelési időszakban denaturálni szándékolt szesz mennyisége hektoliterfokokban kifejezve; továbbá megjelölendő az a helyiség, a melyben a denaturálás történni, és az a helyiség, a melyben a denaturált szesz elhelyeztetni fog.

Ezenfelül köteles folyamodó kérvényében határozottan kijelenteni azt is, hogy a már kiadott általános, valamint az esetről esetre meghatározandó különleges ellenőrzési rendszabályoknak magát aláveti.

A denaturáló helyiség, valamint a denaturált szesz tartására szánt raktár a szeszfőzdével, illetve a szabadraktárhoz tartozó helyiségekkel belső összeköttetésben nem állhat.[1])

Belső összeköttetésnek tekintendő az is, ha a szóban levő helyiségek közös udvarra nyilnak.

Azokban az épületekben vagy épületcsoportokban, vagyis két vagy több, egymással pl. közös udvar által belső összeköttetésben levő épületekben, a melyekben a denaturálás történik, illetőleg a denaturált szesz tartására szolgáló raktár van, égetett szeszes folyadékok kimérése vagy kismértékben való elárusitása nem gyakorolható.

A denaturáló helyiségnek akképen kell berendezve lennie, hogy az ajtók, ablakok és egyéb nyilások hivatalos ellenzár és hivatalos pecsétzár alá vehetők legyenek.

A denaturáló helyiségben rendelkezésre kell, hogy álljon:

1. Egy megfelelő nagyságú denaturáló kád, mely megvizsgálás céljából minden oldalán, tehát fenekén is, hozzáférhető.

---

[1]) E rendelkezéssel kapcsolatos az alábbi 3. pont (l. a 370. oldalon) első bekezdése, melynek értelme szerint a szeszfőzdével helyi összeköttetésben levő szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitó vállalkozója szintén a szeszfőzde, illetve szeszfinomitó üzleti helyiségeihez nem tartozó külön épületben köteles a denaturálást eszközölni. Hasonló rendelkezést tartalmaz még a végr. ut. 26. §-a *a)* pontjának második bekezdése is (l. a 193. oldalon).

A denaturálásnak a szesz szállitására vagy annak raktározására használt tartályokban való foganatositása tilos; a pénzügyministerium azonban, esetenkint megállapitandó feltételek mellett megengedheti, hogy a denaturálás a vasuti tartánykocsikban eszközöltethessék.

A denaturálókád az illető töltési mennyiségekre nézve vizzel hivatalosan kimérendő és a mennyiség megállapitására alkalmas, hivatalos zár alá helyezhető készülékkel, (pl. mérczével) látandó el. Az esetleg alkalmazott be- és kivezető csövek oly zárókészülékkel kell hogy birjanak, mely biztos hivatalos zár alá vehető.

2. A végrehajtási utasitás 14. §-ában előirt szerkezettel biró szeszmérő és egy Réaumur-féle hőmérő.

3. A szeszszel megtöltött hordók mérésére alkalmas hitelesitett mérleg és hozzá tartozó hitelesitett vassúlyok.

Az általános denaturáló szerrel való denaturálásra szánt szesz alkoholtartalma a 100 fokú szeszmérő szerint + 12° Réaumur szerinti hőmérséknél 90 foknál kisebb nem lehet. Egyszerre legalább öt hektoliter alkohol jelentendő be denaturálásra.

Az általános denaturáló szerrel való denaturálásra elszállitott szeszt a denaturáló helyiségbe való behozatalától számitott legfeljebb egy hónapon belül denaturálni kell,[1]) mert ellenesetben a vállalkozó a nem denaturált szeszmennyiség után járó szeszadót megfizetni tartozik. Biztositék rendszerint nem kivántatik.[2])

A pénzügyigazgatóság az engedély megadása előtt megállapitani köteles, hogy az előirt s különösen a denaturáló helyiség, valamint a denaturált szesz befogadására szolgáló raktár tekintetében meghatározott követelmények teljesitve vannak-e.

A mennyiben semminemű akdály nem forog fenn, vagy az esetleges hiányok már pótolva lettek, tolyamodó részére az irásbeli engedély kiállitandó és abban, — figyelemmel arra, hogy az 5. pont rendelkezéséhez képest a denaturálás ellenőrzésére kiküldendő pénzügyi közegek egyikének tisztviselőnek kell lennie, — kifejezetten megjelölendő az a hivatal (közeg) is, a melynél a denaturálás iránti bejelentések benyujtandók lesznek.

Az engedély egy-egy másolata az emlitett hivatalnak (közegnek), továbbá a vállalat felügyeletével megbizott közegnek, valamint az adóhivatalnak is megküldendő.

Megállapitott visszaélés esetében az engedély, a jövedéki büntető eljárás következményeitől eltekintve, azonnal megvonandó. Megvonható az engedély akkor is, ha az illető fél a jelen szabályzatban

[1]) A raktározási időre apadás fel nem számitható.

[2]) Biztositék kivántatik pl. abban az esetben, ha a szesz nem denaturáltatik legott annak beérkezése és hivatalos megállapitása után, hanem előbb még raktároztatik. A biztositék a szesz beszerzése előtt s oly összegben teendő, hogy az az esetenkint beszerzett és a korábbi beszerzésből még denaturálatlanul fenmaradt szeszkészlet után a nagyobbik tétel szerint járó szeszfogyasztási adó és a szeszadópótlék összegét fedezze. A biztositék a fogyasztási adó hitelezésére nézve előirt módon nyujtandó.

előirt vagy rendeleti úton később meghatározandó feltételek bármelyikét nem teljesiti.

2. Az általános denaturáló szer.

a) Általános denaturáló szerül további rendelkezésig 1 térfogatrész phenolphtalein oldat, 25 térfogatrész pyridinalj és 100 térfogatrész faszeszből álló keverék használandó, a mely oly arányban keverendő a denaturálandó szeszhez, hogy minden 100 liter alkoholra 2·5 liter ily keverék essék.

Az általános denaturáló szerül szolgáló keverék, csak az annak előállitására hatóságilag jogositott iparvállalatok által készithető és azok által hivatalosan lezárt tartányokban, a közvetitő elárusitás kizárásával, közvetlenül a szesznek általános denaturáló szerrel való denaturálására engedélylyel biró feleknek szállitandó.[1]) A denaturálásra engedélylyel biró feleknek megengedtetik, hogy 1900. évi márczius hó 1-éig az általános denaturáló szer egyes alkatrészeit az 1899. évi szeptember hó 1-éig érvényben volt szabályzat szerint beszerezhessék és denaturálásra felhasználhassák.

b) A ki az általános denaturáló szerül szolgáló keverék készitésével iparszerűen foglalkozni kiván (keverési állomás vállalkozója), tartozik a pénzügyigazgatósághoz az engedély iránti kérvényét benyujtani; ebben a kérvényben részletesen megjelölendők az ezen iparüzlethez használt, teljesen elkülönitett és hivatalos ellenzár alá helyezhető helyiségek, valamint megnevezendő az a személy is, a ki az ellenőrző pénzügyi közegeknek a kivánt felvilágositásokat megadni köteles leend.

c) Az engedély a pénzügyministerium által, a bármikor való visszavonás fenntartásával csakis oly személyeknek adatik meg, a kik a pénzügyi hatóság bizalmát birják, sem csőd alatt nem állanak, sem csempészet vagy más pénzügyi kihágás miatt büntetve nem voltak. Az engedélylyel való bármilyen visszaélés annak azonnali visszavonását vonja maga után.

Az engedélyben, mely a »Pénzügyi Közlöny«-ben hivatalosan közzététetik, egyszersmind az is meghatároztatik, hogy vajjon a vállalkozó a jövedéki felügyelet által az államkincstárra háramló költségek fejében köteles-e és mely összeget megtériteni.

A keverési állomások vállalkozói jövedéki ellenőrzés alatt állnak és kötelesek az ellenőrzés czéljára szükséges segédeszközöket, nevezetesen egy szabályszerűen hitelesitett mérleget és egy, a

[1]) A magyar korona országainak területén a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok területén engedélyezett keverési állomások által készitett és általános denaturáló szerül szolgáló keverékek az itt közölt szabályzat fenti 2. pontjában meghatározott feltételek mellett szesznek denaturálásához szintén használhatók, és viszont a magyar keverési állomások által készitett ily szerek a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok területén is használhatók.

Ezért az osztrák cs. k. pénzügyministerium által az általános denaturáló szerül szolgáló keverék készitésére kiadott engedélyek esetenként a »Pénzügyi Közlöny«-ben szintén közzététetnek. (1900. évi 19.777. sz. körr. P. K. 9. sz.)

szabályszerű követelményeknek megfelelő keverő kádat stb. rendelkezésre bocsátani.

d) A vállalkozók a faszeszt és pyridinaljat tetszés szerinti helyről szerezhetik be. Ezek a szerek azonban a végrehajtási utasitás B. mellékletét képező szabályzathoz tartozó *a*) függelékben (l. a 364. oldalon * alatt) körülirt tulajdonságokkal kell, hogy birjanak és ezért az általános denaturáló szer előállitásához való felhasználásuk előtt, a m. kir. országos chemiai intézet és vegykisérleti állomás által a hivatkozott függelékben előirt utasitás szerint megvizsgálandók.

E czélból két pénzügyi közeg a fél jelenlétében két-két, egyenkint körülbelül 0·5 liternyi próbát vesz.

Ha a megvizsgálandó folyadék több tartályban van elhelyezve, mindegyik tartályból a benne levő folyadék kellő felkavarása után külön kell próbákat venni és vizsgálat czéljából elküldeni.

Abban az esetben, ha a különféle tartályokban levő folyadék közösen vizsgáltatik meg, ez csak oly feltétel alatt engedhető meg, hogy előbb valamennyi tartálynak a tartalma egy tartályba öntessék, ebben a tartályban a pénzügyi közegek felügyelete alatt tökéletesen összekevertessék, és azután ebből a tartályból, illetőleg a benne levő keverékből vétessék a próba.

Az egyes tartályokból vett próbáknak egymással való összekeverése és az igy nyert keverékből való közös próba vétele tilos.

A legnagyobb mennyiség, a melyből próba vehető, 25 hektoliterben állapittatik meg.

Mindkét próba palaczkokba töltendő, mely palaczkok a megvizsgálandó szernek csekély mennyiségével előbb kiöblitendők. A palaczkok ezután lezáratnak hivatalos pecséttel és a fél pecsétjével, valamint egy papirtáblácskával láttatnak el, melyre a következő adatok jegyzendők fel, u. m.: a küldőnek neve, a próbavétel ideje, és a benne levő folyadéknak súly szerinti mennyisége.

Az egyik próba a m. kir. országos chemiai intézet és vegykisérleti állomáshoz küldendő (Budapest, II. ker. Oszloputcza), a másik próba ellenben a pénzügyi közeg által egyelőre gondosan megőrzendő, és ha a szer denaturálásra alkalmasnak nyilvánittatott, hosszabb ideig zár alatt megtartandó.

A vegyvizsgáló intézethez küldendő palaczknak külső csomagoló boritéka is hivatalosan lepecsételendő és az elküldésről egyidejüleg az emlitett intézet is értesitendő.

A próba kivétele után az illető folyadékot tartalmazó tartányok, valamint azok a helyiségek, melyekben ezek elhelyezvék, biztos hivatalos zár, illetve ellenzár alá helyezendők mindaddig, mig az általános denaturáló szerül szolgáló keverék abból előállitva nem lesz.

Olyan faszesz és pyridinalj, a melynek próbái a vegyvizsgáló állomás részéről megfelelőknek nem találtattak, az általános denaturáló szer előállitásához fel nem használhatók.

A megvizsgálást igazoló leletek a m. kir. országos chemiai

intézet és vegykisérleti állomás részéről közvetlenül az engedélyes vállalat ellenőrzésével megbizott pénzügyi közegeknek küldetnek meg, a kik tartoznak a vizsgálat eredményéről a vállalatot azonnal értesiteni.

e) Az engedélyes részéről az általános denaturáló szer készítéséhez szükséges phenolphtalein-oldat a költség megtéritése mellett kizárólag a budapesti magyar kir. állami épületi felügyelőségtől szerezhető be és a szükséglethez képest hivatalosan lezárt 100, 200, 500 és 1000 köbczentiméter űrtartalmú üvegekben szolgáltatik ki.[1] [2]

Ez az oldat, mely mindig sötét helyen tartandó, olyképen állittatik elő, hogy az előirt minőséggel biró phenolphtaleinból 10 kilogramm mennyiség 93 liter faszeszben, mely a hivatalos szeszmérőn 90—95 térfogatszázalékot jelez, feloldatik.

Maga a feloldandó phenolphtalein felhasználás előtt a magyar kir. országos chemiai intézet és vegykisérleti állomás által megvizsgálandó azon szempontból, hogy a meghatározott minőséggel bir-e? Az e czélból minden küldeményből veendő és hivatalos zár alá helyezendő próbának mennyisége a m. kir. országos chemiai intézet és vegykisérleti állomással egyetértőleg, a végr. ut. B. mellékletét képező szabályzat a) függelékének III. pontjában (l. alább *) alatt a 366. oldalon) foglalt vizsgálati utasitás határozmányainak figyelembe vételével, állapitandó meg.

---

[1] A phenolphtalein-oldat a keverési állomások részéről közvetlenül szerezhető be az állami épületi felügyelőségtől, mely az oldat kiszolgáltatásáról az illető pénzügyigazgatóságot is értesiti. (1900. évi 21.264. szám.)

[2] A phenolphtalein-oldat beszerzési árát újabban az 1902. évi 55.135. sz. körrendelet (P. K. 18. sz.) szabályozta és annak a különböző nagyságú üvegenkénti árát 70 f., illetőleg 1 K 10 f., 2 K 30 f. és 4 K 20 fillérben állapitotta meg, mely összegen felül még az ama rendeletben meghatározott szállitási és csomagolási költségek is megtéritendők.

*) *Az általános denaturáló szer alkotórészeinek megvizsgálására vonatkozó utasitás.*

I. *Faszesz.* 1. Szin. A faszesz szintelen, vagy kevéssé sárgás szinű kell, hogy legyen.

A szin megvizsgálása végett a próbaüvegecske faszeszszel megtöltendő és a szintypussal együtt egy lap fehér papirosra akként helyezendő, hogy a faszesz 5 centiméternyi rétegének szine a szintypussal összehasonlitható legyen.

Próbaüvegecskéül olyan szintelen kis üveg használtatik, melynek egyenközü oldalfalai 5 czentiméter belső világosságot zárnak be.

Szintypusként egy meghatározott sárga szinű üveglap szolgál.

2. Fajsúly. A faszesz fajsúlya 0·840-t meg nem haladhat, azaz a faszesznek a százfokú hitelesitett alkoholométerrel kipuhatolandó erőssége, + 12 Réaumur fokra, azaz normál hőmérsékre való átszámitás mellett, 88 százaléknál csekélyebb nem lehet.

3. Lepárlás. 100 köbcentiméter faszesz egy fémből készült körülbelül 300 köbcentiméter űrtartalmú lombikba töltendő, a lombikra egy golyóval ellátott forrcső van ráhelyezve, mely oldalt alkalmazott üvegcső által egy Liebig-féle hűtővel van összekötve. A felső nyiláson át egy hivatalosan hitelesitett százfokra osztott hőmérő vezettetik be, melynek higanytartója az üvegcsőn alul ér. A hőmérő osztályzatának közepén felüli részéig a gőztérben kell lennie. A lombik oly mérsékelten hevittetik, hogy az átment párlat a hűtőből csak csep-

A feloldás legczélszerűbben akként történhetik, ha a phenolphtalein, mely rendszerint finom por-alakban fordul elő, a denaturáláshoz előirt minőségű faszeszhez, — a melyet azonban e czélra külön megvizsgálás alá vonni csak annyiban szükséges, hogy az előirt alkoholfokot jelzi-e — lassan, folytonos keverés közben hozzáöntetik. Ha a phenolphtaleinban csomók vannak, azokat előbb szét kell zúzni. A phenolphtaleinnak a faszeszhez történt hozzáöntése után e keveréket addig kell kavarni, mig a fenékre netán leülepedett phenolphtalein teljesen fel nem oldódik. Üledéknek nem szabad maradnia.

Ha a feloldás már tökéletesen végbe ment, az ily módon nyert barnás folyadék 100, 200, 500 és 1000 köbcentiméter űrtartalmú palaczkokba töltetik, a palaczkok hivatalosan lezáratnak és sötét helyre tétetnek.

10 kilogramm phenolphtaleinból és 93 liter faszeszből megközelitöleges pontossággal 100 liter oldat nyeretik.

---

penként folyjon le. A párlat egy fokokra osztott üveghengerbe vezettetik és ha a hőmérő 75 fokot mutat, normális barométer-állásnál (760 milliméter) legalább is 90 köbcentiméternek kell átmennie.

Ha a barométer állása a normálistól eltér, akkor a lepárlás a normális barométer állást meghaladó, illetve azt el nem érő magasság minden 30 milliméterjénél, — valamint a 75 C. fokot meghaladó, illetve azt el nem érő hőmérsék minden egyes Celsius fokánál megszakitandó. Igy tehát a párlatnak, például 750 milliméter barométer állásnál, legalább is 90 köbcentimétert kell tennie, ha a hőmérő csak 74.7 C fokot mutat.

Ehhez a lepárlási próbához egy, legalább ± 0·25 foknyi pontosságú, — 1 foktól + 80 fokig terjedő beosztással ellátott Celsius hőmérőt kell használni.

4. A vizzel való keverhetőség. 20 köbcentiméter faszesznek 40 köbcentiméter vizzel tiszta, vagy csak gyengén opalizáló keveréket kell adnia.

5. Leválasztás natronluggal. 20 köbcentiméter faszesznek 40 köbcentiméter 1·30 fajsúlyu natronlúggal való összerázásánál egy félóra lefolyása után a faszeszből legalább 5 köbcentiméternyi keton-nak, mint felső rétegnek kell leválnia.

A fenti keverék összerázására egy 60 köbcentiméter térfogatu, fél köbcentiméteres beosztással ellátott mérőhenger, mely csiszolt és szorosan beleillő üvegdugóval elzárható, használandó. Az összerázásnak mérsékelt mozgással vizszintes irányban egy fél perczig kell tartania.

6. Brómot felvevő képesség. Két szintelen, becsiszolt üvegdugóval ellátott és egyenkint 200 köbcentiméter űrtartalmú üvegcse mindenikébe különkülön 100 köbcentiméter az alább következő utasitás szerint előállitott brómoldat öntendő, — azután az üvegcsék mindenikébe, az ugyancsak alább leirt módon fölhigitott kénsavból külön-külön 20 köbcentiméternyi mennyiség adandó, mi által, egyenkint 0.703 gramm brómot tartalmazó két brómoldat lett előállitva. A két üvegcse ezután dugóval lezárva, lehetőleg gyorsan 17·5 C. foknyi hőmérsékre felmelegittetik; majd pedig legott az egyik brómoldathoz 20, a másikhoz ellenben 30 köbcentiméternyi faszesz öntendő megfelelő és gyors lefolyást biztositó pipetta segélyével, mire mindkét üvegcse lezáratván, többszöri mérsékelt rázás mellett a keverék szine veendő megfigyelés alá.

A faszesz hozzáöntésének pillanatától számitandó 6 percz elteltével, a 20 köbcentiméter faszeszszel kevert brómoldatnak még észrevehetőleg sárga szinűnek, — a 30 köbcentiméternyi faszeszszel kevert brómoldatnak ellenben már szintelennek kell lennie.

A faszesznek, a brómot felvevő képesség tekintetében való megvizsgálása mindig teljes nappali világosságnál hajtandó végre.

A brómoldat alkotó részei következő módon állittatnak elő:

a) Brómsóoldat. Legalább is két órai, 100 C. foknál való szárítás és az exsiccatorban való lehűtés után 2·447 gramm káliumbromát és 8·71 gramm kaliumbromid, mely anyagok előbb tisztaságukra nézve megvizsgálva lettek, leméretnek és vizben feloldatnak. Az oldat literes lombikban vizzel a jelig feltöltetik.

b) Higitott kénsav. Egy térfogatrész concentrált kénsav, mely 15 C. foknál 1·84 sürüséggel bir, — vékony sugárban három térfogatrész vizbe öntetik és a keverék lehűttetik.

II. Pyridinaljak. 1. Szin. A pyridinaljak szinének megvizsgálása, ugyanannak a szintypusnak felhasználásával és ugyanolyan eljárás szerint történik, mint a faszesz szinének megvizsgálása.

2. Cadmiumchloriddal szemben való magatartása.

Egy köbcentiméter pyridinaljnak 100 köbcentiméter vizben való oldatából, 10 köbcentiméternyi mennyiség, öt százalékos és vizmentes megolvasztott cadmiumchloridból készült vizes oldat 5 köbcentiméterével kevertetvén, erősen összerázandó, mire azonnal tisztán kivehető jegeczes csapadéknak kell mutatkoznia.

Egy százalékos pyridinaljoldatnak 10 köbcentimétere, 5 köbcentiméter Nessler-féle kémszerrel (reagens) kezelve azonnal tiszta fehér csapadékot kell, hogy adjon.

3. Lepárlás. Ha 100 köbcentiméter pyridinalj a faszeszre nézve előirt eljárás szerint lepároltatik, a párlatnak, 140 C. fokra felemelkedett lepárolási hőmérséknél, legalább 90 köbcentimétert kell tartalmaznia.

A lepárlási próbához egy legalább is ± 0·5 foknyi pontosságú, — 4 foktól + 190 fokig terjedő beosztással biró Celsius-féle hőmérő használandó.

4. Vizzel való keverhetőség. Ennek a próbának ugyanazon a módon kell foganatosittatnia, mint az a faszeszre nézve történik.

5. Leválasztás natronluggal. 20 köbcentiméter pyridinaljnak 1·40 fajsulyú 20 köbcentiméternyi natronluggal való összerázásánál egy félóra leteltével a pyridinaljból legalább 18·5 köbcentiméternyi felső rétegnek kell leválnia.

A fenti keverék összerázásához egy 50 köbcentiméter ürtartalmú, fél köbcentiméternyi fokokra beosztott és becsiszolt dugóval ellátott hengeralakú üvegcső használandó. Az összerázásnak fél perczig, mérsékelt módon és vizszintes irányban kell történnie.

6. Az aljak titrálása. 1 köbcentiméter pyridinaljból és 10 köbcentiméter vizből készült oldathoz normál kénsav adatik mindaddig, mig az oldat egy csepje vörös congopapiron világosan kivehető kék körületet nem idéz elő, mely kék szin nem sokára ismét eltünik.

E kémhatás beálltáig a normálkénsavból legalább is 10 köbcentimétert kell felhasználni.

III. Phenolphtalein. 1. Hamutartalma. 0·6 gramm mennyiségű phenolphtaleinnak, a hamuvá égés után legfeljebb 3 milligrammnyi (0·5 százalék) maradékot szabad hátrahagynia.

2. Oldhatósága. 1 grammnyi phenolphtaleinnak, a jelen utasitásnak a faszeszre vonatkozó része valamennyi pontjában előirt sajátságokkal biró, 10 köbcentiméternyi faszeszben teljesen, minden üledék nélkül oldhatónak kell lennie és az oldat legalább is 5 perczig világos, többnyire sárgás barna szinű kell, hogy maradjon.

3. Szinezési ereje. E végből 0·2 gramm phenolphtalein 100 köbcentiméter 90 térfogat százalékú tiszta alkohollal feloldatik és kevertetik. Ebből az oldatból 1 köbcentiméternyi mennyiség 1 köbcentiméter normállugg al kevertetik és azután 50 térfogat százalékú tiszta alkohollal 200 köbcentiméterre föltöltetik. Az ily módon 1 : 100.000 arányban felhigitott oldat ezután egyenköz-ü oldalfalú szintelen üvegedénybe (például oly üvegcsébe, mely a faszesz szinének megvizsgálására szolgál) töltendő. Ennek az oldatnak, — az ugyanoly mennyiségű és hasonló üvegcsébe töltött, 1 köbcentiméter normállugggal kevert egyenlő sürüségű és egyenlő alkoholtartalmú normál-phenolphtalein-oldattal, ha azok össze-

f) Az általános denaturáló szer alkatrészei összekeverésének, két pénzügyi tisztviselő állandó felügyelete mellett kell történnie, mely czélból köteles vállalkozó minden szándékolt keverést, annak foganatba vétele előtt a vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közegnek bejelenteni.

A keverés ellenőrzésére hivatott pénzügyi közegek tartoznak mindenekelőtt az összekeverendő anyagokat tartalmazó edényen alkalmazott hivatalos zár sértetlen voltáról, illetve a hivatalos ellenzár épségéről, továbbá annak a bevonandó igazolványnyal való összhangzásáról meggyőződést szerezni.

Ha nehézmény nem merül fel, a keverés az erre rendelt keverőkádban foganatositandó, mely kád a keverék egész mennyiségét kell, hogy befogadja, teljesen üres és száraz legyen.

A keverésnek a szállitásra vagy elhelyezésre szolgáló tartányokban való foganatositása feltétlenül tiltva van.

A keverésnél arra kell ügyelni, hogy az egyes anyagok pontosan az előirt arányban kevertessenek és jól felkavartassanak.

A keverés foganatositása után a keverék mennyisége meg-

---

hasonlitás czéljából ugyanegy fehér papirlapra tétetnek, csekélyebb szinerősséget nem szabad mutatnia.

A megvizsgálandó phenolphtaleinra nézve mindamellett 10%-nyi szineltérési különbözet (gyengébb árnyalat) meg van engedve. Az, hogy vajjon ez a megengedett különbözet nincsen-e túllépve, következő módon állapittatik meg: 90 rész 1 : 100.000 arányában felhigitott normál-phenolphtalein-oldat 10 rész 50 térfogat százalékú alkohollal keverendő; ennek a megengedett különbözet határig higitott normál-phenolphtalein-oldatnak az 1 : 100.000 arányában felhigitott és megvizsgálandó phenolphtalein-oldattal való összehasonlitásánál, semmi esetre sem szabad csekélyebb szinerősséget mutatnia, mint az előbbi normál-phenolphtalein-oldatnak.

A normál oldat előállitásához alkalmas phenolphtalein, száraz és feltünően tiszta kereskedelmi phenolphtalein kell, hogy legyen; továbbá ezen vizsgálati utasitás 1. és 2. pontjában foglalt sajátságoknak megfelelő és azonkivül csak gyengén kékárnyalatú kell, hogy legyen. Annak a meghatározása végett, hogy az egyéb sajátságai alapján megfelelő phenolphtalein nem tulságosan kékárnyalatú-e, s hogy ennélfogva az mint normál-phenolphtalein felhasználható-e, — következőképpen kell eljárni: a faszesz szinének megvizsgálására szolgáló két próbaüvegcse egyikébe, 1 : 25.000 sürüséggel biró, tiszta jegeczes kaliumpermanganatnak frissen készitett vizes oldata, másikába pedig, a szabályszerűsége tekintetében megvizsgálandó phenolphtaleinnak, 1 : 20.000 sürüségű, 94—96 térfogatszázalék alkoholt (+ 12 Réaumurnél) valamint körülbelül 1/10 szabad natrium hydroxidot tartalmazó oldata töltendő.

Mind a két üvegcse ezután az összehasonlitás czéljából fehér lapra helyezendő; ha a phenolphtalein oldat szine kékebb árnyalatú, mint a kaliumpermanganat oldat, úgy az, mint normáloldat nem használható; ha azonban ugyanolyan, vagy kevésbbé kékes szinezésű, akkor a normál-phenolphtalein készitésére alkalmasnak tekintendő.

Az alkalmas normál-phenolphtalein legczélszerűbben 1 : 500 sürüségű alkoholos oldatban tartható el, mert ennek az oldatnak 1 köbcentimétere 50 fokos alkohollal 200 köbcentiméterre felöntve, az előirt 1 : 100.000 arányú felhigitásnak felel meg.

A normál-phenolphtaleinnak 1 : 500 sürűségű alkoholos oldata sokáig eltartható, ha jól elzárva és sötétben helyeztetik el. (a) Függelék a végr. ut. B. mellékletének I. 2. pontjához.)

állapitandó, és a mennyiben a keverék a szállitási tartányokba azonnal át nem töltetik, a keverő kád, valamint maga a helyiség is, a keverés után legfeljebb 8 napon belül eszközlendő áttöltésig, hivatalos ellenzár alá veendő.

A szállitási tartányokba való áttöltés szintén két pénzügyi tisztviselő szoros felügyelete mellett eszközlendő, és ezek a pénzügyi közegek a hivatalos eljárás befejezte előtt — mely eljárás az egyes szállitási tartályoknak külön-külön való hivatalos zár alá vételére is kiterjed, — a keverő helyiségből nem távozhatnak.

g) Szállitási tartányokul az alábbi minőségű és szerkezetű üveg vagy agyagedények és vashordók használhatók; a másnemű hordókban való szállitást csakis a pénzügyministerium engedélyezheti.

Az üvegből vagy agyagból készült tartányoknál a felnyuló nyak alsó részének szűkebb nyilásunak kell lennie, hogy a dugónak a palaczkba való beesése megakadályoztassék. A felnyuló nyak végén egy legalább is $1^1/_2$ cm. magasságú és megfelelő szélességű karimának kell lennie; a záró dugó legfeljebb 1 cmterrel emelkedhetik ki a nyakból.

A hivataloz zár maga akként alkalmazandó az üveg vagy agyag tartányokon, hogy a dugóra egy, négyzetben 15 centiméternyi nagyságú megnedvesitett pergamentpapir és egy, nem foltozott és nem igen vastag vászondarab tétetik és közvetlenül az üveg nyakának karimája alatt a vászondarabon áthuzott drótzsineggel összehuzatik és megerősittetik.

Ez a zsineg, mely egyszer vagy legfeljebb kétszer csavartatik az üveg nyaka körül, annak szoros összehuzása mellett a nyakhoz lehető legközelebb eső helyen erre külön készitett pecsétlővel hivatalos ólomzár alá helyezendő.

A lezárolásra rendelt pergamentpapirra, még a megnedvesités előtt, a fél neve, a kiállitandó igazolvány kelte és száma (*h*) pont., a keverék mennyisége, végre az eljáró pénzügyi tisztviselőknek aláirásai közönséges fekete, gubacsból készült tintával irandók és az irás a papir megnedvesitése előtt jól megszáritandó.

Az általános denaturáló szer szállitására szánt vashordóknak megfelelően erős, ónozott és egy darabot képező vasbádogból kell készitve lenniök; az egyes alkatrészek szegecsek által egybe illesztve és a többi alkatrészek is, mint a dugó- és csapszelencze a hordóhoz szegecselve legyenek.

A dugó és a csap a dugó-, illetve csapszelenczébe kautcsuk gyűrűkkel való tömités mellett becsavarandók, s ugy a dugó és dugószelencze, valamint a csap és csapszelencze a zárózsineg alkalmazása végett szemközti furatokkal látandók el.

A dugó, annak külső részén a pecsétzár alkalmazhatása végett, egy legalább 40 milliméter átmérőjű és 10 milliméter mélységű köralakú bemélyedéssel kell, hogy birjon. Végre a dugózárnak

külső behatások ellen való megóvása czéljából a hordóra két guritóabroncs alkalmazandó.

A hordók azonosságuk megállapitása végett letörölhetlen, legczélszerűbben magára a vaslemezre bepréselt jelzésekkel látandók el.

A csapnak hivatalos lezárása drótzsineg és ólomzár alkalmazása által történik.

A dugó következőképpen veendő hivatalos zár alá:

Két, a dugó mélyedésének megfelelő nagyságú köralakú pergamentpapir lapocskák egyikére, közönséges fekete gubacstintával az engedélyes vállalat neve és létezési helye, másikára pedig a kiállitandó igazolvány kelte és száma, a tartályban foglalt denaturáló szernek literekben kifejezett mennyisége és az áttöltésre felügyelő pénzügyi közegek néváláirása vezetendő.

Ezután a lapocskák beirt oldalukon egymásra forditva a dugó mélyedésébe helyezendők és egy ugyanoly nagyságú fából vagy kemény lemezpapirból készült lapkával befödendők, mely utóbbi lapka azután a drótzsineg és pecsétviasz alkalmazása után a hivatalos pecsétnyomóval lepecsételendő. A dugó mélyedésébe annyi pecsétviasz öntendő, hogy a zárózsineg csomója egészen el legyen födve, mi mellett ügyelni kell arra, hogy a zsineg csomója a dugó szélén túl ki ne érjen.

h) Minden egyes szállitási tartályra nézve tartoznak a megtöltésnél közbenjáró pénzügyi tisztviselők a végrehajtási utasitás B. mellékletét képező szabályzathoz csatolt 1. számú minta szerint minden vállalkozó részére külön vezetendő igazolványi lajstromból egy igazolványt kiállitani, mely igazolványban kitüntetendő:

aa) a fél neve, a ki a denaturáló szer készitésére hatósági engedélylyel bir;

bb) a tartályban foglalt denaturáló szer mennyisége;

cc) a hivatalosan már lezárt szállitó tartály teljsúlya és jelzete;

dd) az igazolvány kiállitásának ideje és a közbenjáró pénzügyi közegek aláirásai.

A kiállitott igazolványok az engedélyes vállalkozónak kiadandók, a ki a denaturáló szert csakis a megfelelő igazolványnyal ellátva szolgáltathatja ki a szesznek az általános denaturáló szerrel való denaturálására jogosult feleknek.

Az igazolványi lajstrom minden év végével lezárandó és a pénzügyigazgatósághoz beterjesztendő.

i) A keverési állomás vállalkozója tartozik a vállalatában előállitott denaturáló szer bevételéről és kiadásáról személyesen vagy helyettese által a végrehajtási utasitás B. mellékletét képező szabályzathoz csatolt 2. számú minta szerint feljegyzést vezetni, melyben minden bevétel és kiadás a mintában jelzett hasábokba pontosan és azonnal bevezetendő.

Az e czélra szolgáló nyomtatványok lapszámozott és hitelesitett füzetekben, melyek zsinegei hivatalos bélyeggel lepecsételtetnek, az előállitási költség megtéritése mellett a pénzügyigazgatóság által kijelölt hivataltól szerzendők meg. E hivatal a feljegyzések kiszolgáltatása előtt annak a félnek nevét, lakhelyét és vállalatának összeirási számát rávezetni tartozik, a kinek számára azt kiszolgáltatja.

Ez a feljegyzés minden év végével lezárandó és az illetékes pénzügyigazgatósághoz beküldendő.

Annak megállapitása végett, hogy a feljegyzés rendesen vezettetik-e, időnkint hivatalos készletfelvétel eszközlendő, mely alkalommal a feljegyzésben kitüntetett átvételi időpont az igazolványi lajstrommal összehasonlitandó.

k) Az általános denaturáló szer előállitásához szükséges egyes (a megvizsgált és meg nem vizsgált) alkatrészek, valamint a már kész keverék mennyisége, együttvéve nem haladhatja túl a rendes három havi eladási szükségletet; továbbá az igazolvány kiállitásától számitott hat hónapon túl a kérdéses igazolványnyal fedezett denaturáló szer többé nem használható, s ebből kifolyólag az engedélyes vállalkozónak ilyen denaturáló szert a denaturálással foglalkozó feleknek kiadnia nem szabad.

3. A szesznek az általános szerrel leendő denaturálás czéljából való elszállitása.

Miután a szesz denaturálása a szeszfőzde, illetve szabadraktár helyiségein kivül kell, hogy történjék, ennélfogva a szesznek a főzdéből, illetve a szabadraktárból való elszállitása és a denaturáló helyiségbe való behozatala magát a denaturálást meg kell, hogy előzze.

E tekintetben a végrehajtási utasitásnak 22. §. II. *A.* pontjában foglalt rendelkezések megfelelően alkalmazandók azzal a megszoritással, hogy a szesz mennyisége kivétel nélkül súly alapján állapitandó meg.

Ehhez képest az általános denaturáló szerrel való denaturálásra jogositott vállalat ellenőrzésével megbizott pénzügyi közeg részéről a végrehajtási utasitás 25. számú mintája szerinti bevételi lajstrom vezetendő, de a 23. sz. minta szerinti bejelentésnek 4. oldalán levő 19. hasábja és a fentebb emlitett bevételi lajstrom 5. hasábja üresen hagyandók.

A denaturáló helyiségbe beszállitott szesz, a mennyiben annak denaturálása nem közvetlenül a szesz átvétele után történik, a hivatalos kezelés után hivatalos zár és hivatalos ellenzár alá helyezendő.

4. Az ellenőrzési illeték lefizetése és a denaturálás bejelentése.

A minden liter alkohol után járó 3 fillérnyi ellenőrzési illeték a denaturálandó szesz után,[1]) az illetékes adóhivatalnál még a denaturálás bejelentése előtt fizetési bárcza ellenében befizetendő. A befizetés a végr. ut. B. mellékletét képező szabályzathoz csatolt 3. számú minta szerint egy példányban szerkesztendő s az adóhivatalnál benyujtandó bejelentés mellett történik.

Benyujtás előtt a bejelentés bemutatandó az ellenőrző közegnek, a ki aláirásával megerősiti, hogy a bejelentett adatok a bevételi lajstrom illető tételének adataival egyeznek.

E bejelentések az ellenőrzési illetékekről a végr. ut. B. mellékletét képező szabályzathoz csatolt 9. számú minta szerint vezetendő fizetési lajstromban könyveltetnek el, a melyből a befizetés igazolásául fizetési bárczák állittatnak ki. A bejelentés a fizetési lajstromhoz csatolhatik.

A szesznek czélbavett denaturálásáról minden egyes esetben 48 órával előbb az engedélyben e czélra kijelölt pénzügyi közegnél a végr. ut. B. mellékletét képező szabályzathoz csatolt 4. számú minta szerint két példányban kiállitandó irásbeli bejelentés nyujtandó be. A pénzügyigazgatóság ezt a határidőt a fél kérelmére rövidebbre is szabhatja, föltéve, hogy ez által a hivatalos ellenőrzésnek kellő időben való foganatositása hátrányt nem szenved.

5. A denaturálás foganatositása és annak ellenőrzése.

A denaturálás kivétel nélkül mindenkor az e czélra kijelölt tisztviselő, illetve ennek helyettese és egy másik pénzügyi közeg jelenlétében eszközlendő.

A denaturálást tehát rendszerint a pénzügyőri biztos, illetőleg biztoshelyettes, vagy az ezek helyettesitésével megbizott pénzügyőri szemlész, egy második pénzügyőri közeg jelenlétében foganatositja.

A pénzügyi közegeknek napidijra és utiköltségekre, illetőleg élelmi költségekre, vagy tápdijra és kilométerpénzekre csak akkor van igényük, ha az ebbeli illetmények felszámitására a fennálló szolgálati szabályok értelmében különben is feljogositva vannak.

A pénzügyi közegek különösen ügyelni tartoznak arra, hogy az előirt denaturáló szer a denaturálásra bejelentett alkoholmennyiséghez képest előirt mennyiségben szabályszerű csomagolásban rendelkezésre álljon.

Kötelesek továbbá a pénzügyi közegek a denaturáló szert tartalmazó edényen alkalmazott hivatalos zár sértetlen voltáról és

[1]) A denaturálás czéljából adómentesen beszerzett alkoholmennyiségeknél az átvételtől a denaturálásig apadás fel nem számitható. (Lásd a 361. oldalon levő 1. jegyzetet is.)

annak az előirt és még érvényes (2. pont, *k*) betű) igazolványnyal való összhangzásáról meggyőződést szerezni.

Nem szabályszerűen lezárt, vagy pedig nem engedélyezett szállitási tartányban elhelyezett denaturáló szer, vagy pedig olyan denaturáló szer, mely az előirt igazolványnyal fedezve nincs, vagy a melyre nézve az igazolványnak érvénye már lejárt, a denaturáláshoz semmi esetben fel nem használható.

A mennyiben ezen esetek valamelyike megállapittatott, a kifogás alá eső folyadék hivatalos őrizet alá veendő, s a pénzügyigazgatóságnak azonnal jelentés teendő.

Az ellenőrző közegek tartoznak a denaturálásra való felhasználás tekintetében a külső látszat szerint kifogás alá nem eső általános denaturáló szerekből időközönként, különösen abban az esetben próbákat venni, ha azok vashordókban vannak; a próbák hivatalos zár alatt a tartály megjelölése mellett, valamint a hozzá tartozó igazolvány másolatának kapcsán, azok megvizsgálásának elrendelése végett, a pénzügyigazgatósághoz felterjesztendők.[1])

A denaturálásra szánt szesznek a denaturáló szerrel való összekeverése előtt meg kell állapitani a szesz mennyiségét és foktartalmát, minél figyelemmel kell lenni arra, hogy a 90 foknál csekélyebb alkoholtartalmú szesz általános szerrel való denaturálásra nem bocsátható.

A mennyiség és foktartalom megállapitása mellőzhető abban az esetben, ha a denaturálás közvetlenül a szesznek a denaturáló helyiségben való átvétele után, még pedig az egész mennyiségre nézve történik, és ha a szeszt az átvétel alkalmával ugyanazok a pénzügyi közegek kezelték hivatalosan, a kik egyszersmind a denaturálás ellenőrzésére is hivatvák.

Ezután a denaturálandó szesz, ize és szaga tekintetében vizsgálandó meg különösen abból a czélból, hogy vajjon nincs-e az már denaturálva, illatositva, vagy más anyagokkal keverve.

Ez a megvizsgálás legegyszerübben oly módon történik, hogy a megvizsgálandó szeszből $^{1}/_{20}$ liternyi mennyiség, még egyszer annyi destillált vizzel egy üvegben összekevertetik; az összekeverésnél a folyadék általában nem, vagy csak gyöngén fog opalizálni és tejszerüen zavaros szint nem szabad mutatnia. Ez a megvizsgálás, melynél különös figyelemmel kell eljárni, egy esetben sem mellőzhető és valamennyi tartányra kiterjesztendő.

A mennyiben a fent emlitett esetek valamelyike fennforogna, a tényleirás felveendő és a kifogásolt szeszből egyidejüleg próba veendő, mely a hivatalos és a fél pecsétjével lezárandó; a kifogásolt szesz mennyisége és foktartalma megállapitandó ugyan, de az denaturálásra semmi esetben sem bocsátható.

Kötelesek továbbá az ellenőrző közegek meggyőződni arról,

---

[1]) Az ilyen megvizsgálások alkalmából felmerülő költségek megtéritésére a felek nem kötelezhetők. (1902. évi 18.925. szám.)

hogy a denaturáló kád teljesen üres-e, továbbá kötelesek az esetleg létező kivezető nyilásokat, valamint a denaturált szesz tartására szolgáló raktárba vezető folyadékvezetékeket elzárni és hivatalos zár alá venni.

A mennyiben nehézmény nem merült fel s a fent elősorolt feltételek mind teljesitvék, a denaturáló szerből az előirt mennyiség a denaturáló kádba beöntendő, mindjárt közvetlenül utána a megfelelő szeszmennyiség a kádba beöntendő és a kádban levő folyadék alaposan felkavarandó.

Ha oly nagy mennyiségű szesz lett egyszerre denaturálásra bejelentve, hogy a denaturáló kád többszöri megtöltése szükséges: különösen arra kell ügyelni, hogy minden újabbi megtöltés előtt a kád teljesen kiürittessék és a már denaturált szesz az annak elhelyezésére szolgáló raktárba szállittassék.

A szesz hozzáöntésekor szigoruan kell ügyelni arra, hogy a hordók, különösen pedig a tartányok mindig teljesen kiürittessenek, nehogy azokban szesz maradjon vissza, a mely esetleg visszaélésre volna felhasználható.

A hordók teljes kiürülése oly módon érhető el könnyen, ha kiürittetésük után szájukkal lefelé forditva hosszabb időn át fekve hagyatnak.

A denaturálás megtörténtével, melynek folyama alatt a pénzügyi közegek mindvégig jelen lenni tartoznak, a denaturált szesz összes mennyisége megállapitandó, és az a vállalkozó által a 6. pont szerint vezetendő lajstromba bejegyzendő. A hivatalos eljárás megtörténtét és annak eredményét a pénzügyi közegek a bejelentés mindkét példányára, melyek a fél által is aláirandók, rávezetni tartoznak.[1])

---

[1]) **Fogyasztási adóval terhelt szesznek az általános denaturáló szerrel való denaturálására engedélylyel biró vállalkozóknak megengedhető, hogy az általános szerrel denaturált szeszhez benzolt hozzákeverhessenek oly czélból, hogy a denaturált szesznek világitó ereje fokoztassék. A benzol a szeszben levő denaturáló szerből mit sem választ ki és szagát is csak annyiban változtatja, a mennyiben a denaturált szesz kellemetlen szagához még a benzol kellemetlen szaga is hozzájárul. A benzol azonban a denaturált szesz alkoholfoktartalmának jelzésére apasztó hatással van, a mennyiben a benzol hozzákeverése után a denaturált szesz látszólag kisebb alkoholfoktartalmat mutat, mint a milyennel a benzolnak hozzákeverése előtt birt. Erre való tekintettel az általános szerrel denaturálásra engedélylyel biró azok a felek, a kiknek megengedtetett, hogy a már denaturált szeszhez benzolt hozzákeverhessenek, figyelmeztetendők, hogy a benzollal keverendő denaturált szesznek a benzol hozzákeverése előtt 90 foknál valamivel magasabb alkoholtartalommal kell birnia a végre, hogy a denaturált szesz a benzol hozzákeverése után is legalább 90 fok alkoholtartalmat jelezzen.**

A denaturálást ellenőrző közegek szigorúan ügyelni tartoznak arra, hogy a benzol a szeszhez csakis a denaturálás teljes befejezése után kevertessék.

Minthogy a benzolnak erős szaga és maró ize miatt a benzollal kevert szesz külső jeleiből nem ismerhető fel legott olyan szesznek, mint a mely az általános denaturáló szerrel lett denaturálva: ennélfogva a pénzügyőri közegek a benzollal kevert denaturált szeszt elárusitó feleknél a fent közölt szabályzat I. 6. *d*) pontjában (l. a 378. oldalon) előirt phenolphtaleinpróbát gyakrabban kötelesek teljesiteni. (1901. évi 28.895. sz. körr.)

Az igazolt bejelentés egyik példánya a félnek saját igazolására visszaadandó, mig a másik példány a bevételi lajstrom illető tételéhez, vagy ha ez már beküldetett volna, a következő bevételi lajstromhoz utólagosan csatolandó.

Az ellenőrzési illeték lefizetését igazoló fizetési bárcza és a denaturáló szert tartalmazó edényekre vonatkozó igazolványok bevonandók és szintén a bevételi lajstromhoz csatolandók.[1])

A már felnyitott edényben esetleg visszamaradt denaturáló szernek egy későbbi denaturálásnál való felhasználása csak az alatt a feltétel alatt van megengedve, ha a kérdéses edény az ellenőrző közegek részéről nyomban hivatalos zár alá vétetik és a maradék felhasználásáig ellenzár alatt marad. Ebben az esetben a felnyitott edényből kivett mennyiség, valamint az ujabbi lezárás az igazolvány hátlapján feltüntetendő, az igazolvány pedig csak a megmaradt készlet teljes kimeritése után lesz bevonandó.

Ha a denaturáló helyiségbe adómentesen behozott szesz egyszerre nem egészben lesz az általános denaturáló szerrel való denaturálásra felhasználva, úgy a denaturálatlanul visszamaradt szesz ismét hivatalos zár alá veendő. A denaturált szesz a denaturálás befejezte után az ilyen szesz elhelyezésére kijelölt raktárba szállitandó és annak másutt való beraktározása nincs megengedve.

6. Az általános denaturáló szerrel denaturált szesz forgalmára vonatkozó határozmányok.

a) Az általános denaturáló szerrel szabályszerüen denaturált szesz a szabad forgalomba bocsátható;[2]) büntetés terhe alatt szigoruan tiltva van azonban: a denaturáló szert a denaturált szeszből egészben vagy részben ismét kiválasztani, továbbá a denaturált szeszhez bármilyen más anyagokat hozzáadni, a melyek behatása folytán a denaturáló szernek ize és szaga megváltozik, s az ilyképen kezelt szeszt elárusitani vagy vételre kinálni.

Ezen tilalom megszegését képezi különösen az: ha valaki szeszes italok készitésénél, legyenek ezek bár lepárlás útján, vagy anélkül előállitva, denaturált szeszt is használ, vagy ha olyan sze-

---

[1]) A bevont igazolványok félévenként ahhoz a pénzügyigazgatósághoz, melynek kerületében az általános denaturáló szerül szolgáló keverék elárusitója lakik, oly czélból küldendők be, hogy ott az igazolványi lajstrom adataival a kémpróbák megtartassanak. Ezek az összehasonlitások az illető pénzügyigazgatóság által rendszeresen eszközlendők. (1901. évi 46.743. sz. körr. — 1902. évi P. K. 1. sz.)

[2]) Az általános denaturáló szerrel már denaturált szesz nem tekinthető többé adóval terhelt szesznek, miért is ilyen szeszre nézve a törvény 62. §-ában foglalt s az adóval terhelt szesz forgalmát korlátozó rendelkezések alkalmazást nem nyernek, sőt az általános denaturáló szerrel denaturált szesz az átutalási eljárás alá sem esik. (L. az 1899. évi XVII. t.-cz. végr. ut. 1. §-ának utolsó bekezdését e gyüjtemény IX. részében.)

A meghatározott ipari czélra különös szerrel denaturált szesz azonban a denaturálás után sem képezheti a forgalom tárgyát. (Lásd ezen szabályzat II. 2 pontjának 3. után következő negyedik bekezdését a 383. oldalon.)

szes italok, melyekben denaturált szesz nyomai észlelhetők, elárusittatnak vagy másoknak adatnak.

A büntető határozmányok a szeszadó-törvény 92. §-ában foglaltatnak.

b) Az általános forgalomba hozott denaturált szesz + 12° Réaumur hőmérséknél a 100 fokú szeszmérő szerint legalább 90 fok alkohol tartalommal kell, hogy birjon; ennél csekélyebb fokú denaturált szesz, sem nagyban sem kicsinyben nem árusitható el.[1])

c) A denaturálásra engedélylyel biró felek tartoznak a denaturált szesz bevételéről és kiadásáról, végr. ut. B. mellékletét képező szabályzathoz csatolt 5. számú minta szerinti lajstromot vezetni, mely minden év szeptember hó 1-én lezárandó és a pénzügyigazgatósághoz felterjesztendő.

Az e czélra szolgáló nyomtatványok lapszámozott és hitelesitett füzetekben, melyek zsinegei hivatalos bélyeggel lepecsételtetnek, az előállitási költség megtéritése mellett a pénzügyigazgatóság által kijelölt hivataltól szerzendők meg. E hivatal a lajstromok kiszolgáltatása előtt minden egyes füzetre annak a félnek nevét, lakhelyét és vállalatának összeirási számát rávezetni tartozik, a kinek számára a lajstromot kiszolgáltatja.

Ebbe a lajstromba tartozik a vállalkozó vagy helyettese az esetenkint eladott denaturált szesz mennyiségét a lajstrom hasábjainak utmutatása szerint bevezetni és az átvevőnek a megfelelőleg kitöltött és az egyidejűleg kitöltendő ellenőrzési szelvénynyel is ellátott eladási bárczát kiszolgáltatni.

A denaturált szesz átvevője a küldemény beérkeztét legkésőbb három nap alatt az illetékes pénzügyőri szakasznak irásban vagy szóval bejelenteni köteles. E bejelentés alapján a pénzügyőri szakasz az eladási bárczát láttamozni,[2]) az ellenőrzési szelvényt lemetszeni és ez utóbbit a denaturáló telep felügyeletével megbizott pénzügyi közegnek megküldeni tartozik, a ki ennek alapján a lajstrom vezetését ellenőrizheti. A visszaérkezett ellenőrzési szelvények a lajstromhoz csatolva a pénzügyigazgatósághoz terjesztendők fel.

Azoknál, a kik az adómentesen beszerzett szeszt az általános denaturáló szerrel denaturálják, évenkint legalább egyszer az általános denaturáló szerrel denaturált szeszkészletek mennyisége hiva-

---

[1]) E rendelkezés értelmében a denaturált szeszt kicsinyben elárusitók maguk is közvetlen felelősséggel tartoznak arra nézve, hogy a részükről beszerzett és árusitott denaturált szesz a meghatározott legkisebb (90 foknyi) alkoholtartalommal tényleg bir. (1902. évi 30.250. szám.)

[2]) A denaturált szesz átvevője nincsen arra kötelezve, hogy magát az eladási bárczát a pénzügyőri szakasznál bemutassa, hanem csak arra van kötelezve, hogy a küldemény beérkeztéről legkésőbb három nap alatt irásban vagy szóval tett bejelentés alapján nála megjelenő pénzügyőri közegnek az eladási bárczát felmutassa, mely közeg azután az eladási bárczát láttamozni és az ellenőrzési szelvényt lemetszeni tartozik. (1902. évi 30.220. szám.)

talosan megállapitandó. A készlet felvétele előtt az eladási lajstrom lezárandó és a számszerinti készlet megállapitandó.

A tényleges készlet és a számszerinti készlet között mutatkozó különbözetek esetében a jövedéki büntető eljárás meginditását csak akkor lehet mellőzni, ha a különbözet a legutóbbi készletfelvételkor megállapitott készlet és az ezen készletfelvétel óta bevételezett denaturált szesz együttes mennyiségének öt százalékát meg nem haladja.

A pénzügyi közegek kötelesek a minden egyes készletfelvételnél megállapitott tényleges denaturált szeszkészletet a fél által vezetett lajstromban kitüntetni.

d) A ki az általános denaturáló szerrel denaturált szeszt nagyban, vagyis legalább 25-literny mennyiségben való elárusitásra, valamint az is, a ki ilyen szeszt kicsinyben való elárusitásra beszerezni óhajt, annak erre nézve a pénzügyigazgatóságtól engedélyt kell szereznie.

Az engedély csak a helyi viszonyok által igazolt szükséghez képest és csak olyan személyeknek adható meg, a kik csőd alatt nem állanak és sem büntett, vagy nyereségvágyból elkövetett kihágás, sem csempészet vagy más pénzügyi kihágás miatt büntetve nem voltak.

Az engedély meg nem adható azoknak, a kik abban az épületben vagy épület csoportban, melyben az ismét elárusitást üzni akarják, lepároló készülékkel birnak vagy égetett szeszes italoknak korlátlan kimérésével foglalkoznak (1899. XXV. t.-cz. 26. §-a). A mennyiben ezen kizáró okok valamelyike az engedély kiadása után áll be vagy lesz ismeretessé, az engedély bevonandó annak egyidejűleg való megengedése mellett, hogy a már beszerzett és meglevő denaturált szesz készlete a körülményeknek megfelelően megszabandó határidő alatt elárusittathassék.

Azoknak, a kik az égetett szeszes italoknak korlátolt kimérésével foglalkoznak, a denaturált szesz elárusitására vonatkozó engedély csak azzal a megszoritással adható meg, hogy a denaturált szeszt legalább $^1/_2$ literes ürméretű dugaszolt zárt palaczkokban szerezhetik be és árusithatják el. (1899. XXV. t.-cz. 26. §-a.)[1])

A nagyban elárusitók a nagyban való elárusitásról a végr. ut. B. mellékletét képező szabályzathoz csatolt 6. sz. minta szerint előirt hivatalos eladási-lajstromot tartoznak vezetni.

Az e czélra szolgáló nyomtatványok lapszámozott és hitelesitett füzetekben, melyek zsinegei hivatalos bélyeggel lepecsételtetnek, az előállitási költség megtéritése mellett a pénzügyigazgatóság által

---

[1]) Korlátolt kiméréssel foglalkozók a denaturált szesz elárusitásának engedélyezése iránti kérvényökben kötelesek megjelölni azt a beszerzési forrást, honnan denaturált szeszszükségletüket fedezni óhajtják és ezt máshonnan, mint az engedélyben megjelölt forrásból, nem szerezhetik be. A beszerzési forrás megváltoztatása előleges bejelentés mellett meg van engedve. (Lásd az 1899. évi XXV. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 10. §-ának utolsó bekezdését.)

kijelölt hivataltól szerzendők meg. E hivatal a lajstromok kiszolgáltatása előtt minden egyes füzetre annak a félnek nevét, lakhelyét és lakházának összeirási számát rávezetni tartozik, a kinek számára az eladási lajstromot kiszolgáltatja.

Ebből az eladási-lajstromból a nagyban elárusitó minden vevő részére egy eladási bárczát kiszolgáltatni tartozik, a melynek adatai a lajstrom törzsbárczájának adataival egyezők kell, hogy legyenek.

Az eladási-lajstrom minden év szeptember 1-én lezárandó és megvizsgálás végett a pénzügyigazgatósághoz felterjesztendő.

A mennyiben a nagyban elárusitó denaturált szeszt 25 liternél csekélyebb mennyiségben is elárusitani szándékozik, ezt csakis a nagyban való elárusitásra használt helyiségtől teljesen elkülönitett helyiségben teheti.

Azok, a kik denaturált szeszt 25 liternyi vagy azon felüli mennyiségben szereznek be olyan nagyban elárusitóktól, a kik nem egyuttal denaturálásra engedélylyel biró felek, kötelesek az előirt eladási bárczát a pénzügyi közegek felszólitására előmutatni.

Ha a denaturált szeszt kicsinyben elárusitók denaturált szeszszükségletüket más kicsinyben elárusitóktól szerzik be és ennélfogva az igy beszerzett denaturált szeszre nézve eladási bárczával nem rendelkeznek: a pénzügyi közegek felszólitására denaturált szeszkészletük szerzését kimutatni kötelesek.[1])

Azok, a kik denaturált szeszt 25 liternyi vagy azon felüli mennyiségben szereznek be, kötelesek az előirt eladási bárczát a pénzügyi közegeknek felszólitására előmutatni.

A nagy- és kisárusok, valamint mindazok az iparosok, a kik iparüzletükben denaturált szeszt használnak fel, kötelesek a fenti *a)* pontban foglalt tilalmakat tartalmazó rendelkezések lenyomatát az eladási, illetve üzleti helyiségben, szembeötlő helyen kifüggeszteni.

Azok, a kiknek az általános denaturáló szerrel denaturált szesz elárusitására engedély adatott, a pénzügyi közegeknek a raktári, illetőleg az eladási helyiségekbe való belépést megengedni kötelesek a végből, hogy a denaturált szesz készletét megállapithassák, a vezetendő feljegyzéseket megtekinthessék és az előtalált denaturált szeszt alkoholtartalmára nézve megvizsgálhassák. Ha olyan szesz találtatnék, mely az általános denaturáló szerrel való denaturálásnál felhasználandó szeszre nézve előirt legkisebb alkoholtartalomnál (1. pont) csekélyebb alkoholtartalommal bir: erről tilalomellenes felhigitás miatt, további szabályszerű eljárás végett tényleirás veendő fel.[2])

---

[1]) Ez a bekezdés az 1901. évi 77.475. sz. körrendelettel (P. K. 27. sz.) módositott szövegben vétetett itt fel.

[2]) A tényleirás felvétele azonban mellőzendő oly esetben. ha a fél eladási bárczával hitelesen igazolja azt, hogy az eladásra szánt denaturált szeszt legalább két hónapot meghaladó idő előtt szerezte be, és a beraktározás nem olyan edényben

Ha az a gyanu forog fenn, hogy a szesz nem szabályszerűen lett denaturálva: abból a vegyi vizsgálat elrendelhetése czéljából a fél közbejöttével próbák veendők, melyek hivatalos és a fél pecsétjével ellátva a pénzügyigazgatósághoz beküldendők s egyben a denaturált szesz mennyisége, melyből a próbák vétettek, jegyzőkönyvileg megállapitandó.

Az általános szerrel denaturált szesz forgalmát a pénzügyi közegek kötelesek folytonosan éber figyelemmel ellenőrizni.

E czélból tartoznak a nagy- és kisárusok gyakori ellenőrzése által meggyőződést szerezni arról, hogy kik szoktak denaturált szeszt nagyobb mennyiségben beszerezni.

Ha tudomást nyernek arról, hogy pálinkakimérők vagy égetett szeszes italok elárusitásával foglalkozó más iparosok aránytalanul nagy mennyiségű denaturált szeszt szereznek be, tartoznak a pénzügyi közegek az illető üzletben kimérés vagy eladásra kerülő égetett szeszes italokat, különösen a közönséges pálinkát az iránt megvizsgálni, hogy vajjon annak izét és szagát tekintve, nem észlelhetők-e az általános denaturáló szer nyomai.

A denaturált szeszben foglalt phenolphtaleinnek az a sajátsága van, hogy úgy a töményitett, mint a felhigitott alkoholban is könnyen oldható a nélkül, hogy annak szinét megváltoztatná, azonban a vele kevert szesz rögtön élénk és erős vörös szint nyer, mihelyt abba kettős normálnatronlug öntetik. A szinezés még 1 : 10,000.000 arányban való felhigitásnál is határozottan észrevehető marad.

Ha tehát gyanu merül fel az iránt, hogy emberi élvezetre szánt pálinka általános denaturáló szerrel denaturált szeszből állittatott elő, vagy ily szeszszel vegyittetett, a pénzügyi közeg az alábbi módon rögtön a helyszinén meggyőződhetik arról, vajjon a felmerült gyanu alapos-e vagy sem:

Egy a végén összeforrasztott üvegcső (teljesen alkalmasak e czélra a pénzügyi közegek részére kiadott eczetpróbálók) háromnegyedrészéig a gyanusnak talált folyadékkal megtöltetik, és akkor a kettős normál natronlug (nem pedig egyszerű natronlug) cseppenkint, többszöri rázás és kavarás mellett hozzáöntetik addig, míg a cső egészen megtelik, vagy pedig a folyadék már előbb is vörös szint nyer. Ha a folyadék szine még akkor is változatlan marad, a midőn a cső kettős normál-natronluggal tele töltetett, akkor a folyadék denaturált szeszt, illetve phenolphtaleint nem tartalmaz.

Ha szinezett égetett szeszes folyadékokról van szó, akkor következőleg kell eljárni:

Egy tiszta tálczácskába (porczellán lepároló tálczába) 100—200 köbcentiméter töltetik a gyanus szeszes folyadékból, és ebbe

történt, mely a párolgást feltétlenül kizárná, a megvizsgált denaturált szesz pedig a hivatalos 100 fokú szeszmérő szerinti 89 foknál csekélyebb alkoholtartalommal tényleg nem bir. (1902. évi 92.421. sz. körr. — P. K. 31. sz.)

néhány erős fehér gyapjufonal tétetik (ugynevezett berlini gyapju), a folyadék pedig oly módon, hogy a tálczácska tartalmával együtt egy fazékra tétetik, melyben viz fő, tartalmának egy negyedrészéig lepároltatik. Ezután a gyapjúfonalak a lepárolt folyadékból kivétetnek és tiszta vizben jól és addig mosatnak, mig a fonalak fehérek, vagy csak gyengén szinezettek, vagy határozatlan szinűek lesznek, azután egy próbacsövecskébe tétetnek, melynek fenekére lenyomatnak és azokra kevés viz öntetik, hogy a fonalak a viz által éppen csak fedve legyenek. Végül néhány csöpp kettős normál-natronlug öntetik azokra csöppenként. Ha phenolphtalein volt a folyadékban, akkor a fonalak és a felettök levő folyadék tisztán vörös vagy rózsaszinre festődnek; ha pedig phenolphtalein nem volt a folyadékban, akkor a fonalak és a folyadék szine változatlan marad. Ha a fonalak a vizzel történt kimosás után élénken szinezve maradnak, a miből kátrányfestanyagra lehet következtetni, nem marad más hátra, mint a gyanus szeszt vegyész által megvizsgáltatni.

Alapos gyanu esetében mindenkor a tényleirás felveendő és a folyadékból próbák veendők ki, melyek hivatalos és a fél pecsétjével lezárandók.

Ezenkivül azoknál a feleknél, a kik a denaturált szeszt közvetlenül a szeszdenaturálási telepekről szerzik be, a denaturált szeszből időnként próbák veendők, melyek hivatalosan lezárt üvegekben, megvizsgálás és annak megállapitása végett, hogy a szesz szabályszerűen lett-e denaturálva, a denaturálási telep megjelölése mellett a pénzügyigazgatóságnak beküldendők.

A kivett próbák megvizsgálásával kizárólag a m. kir. országos chemiai intézet és vegykisérleti állomás (Budapesten, II. ker. Oszloputcza) bizatik meg.

II. A különös denaturáló szerekkel való denaturálás.

I. Engedélyezés.

A ki szeszt valamely meghatározott czélra különös denaturáló szerrel való denaturálás mellett leendő felhasználás végett adómentesen beszerezni kiván, tartozik erre nézve a pénzügyigazgatóságtól engedélyt szerezni.

Az engedély a fél irásbeli kérvénye alapján, az alábbiakban megszabott, valamint az esetenként netán még megszabandó feltételek teljesitésének kötelezettsége mellett a bármikor való visszavonásnak fentartásával, rendszerint határozatlan időtartamra adatik meg. Az engedély csak azoknak adható meg, a kik sem csempészet, sem pénzügyi kihágás, sem csalás miatt büntetve nem voltak, a kik csőd alatt nem állanak, vagy a kiknek vagyonára ha csőd nyittatott, a csődeljárás folytán a csalárd bukás vádja alól felmentettek.

Az engedély iránti kérvényben kimutatandó:

a) Mely czélra eszközlendő a denaturálás, a denaturálandó szesz felhasználásának módja, valamint az is, hogy a gyártmányok bizonyos meghatározott mennyiségének előállitásához a denaturált szeszből mily mennyiség szükséges.[1])

b) Ha egyes ipari czélokra eszközlendő denaturálásra nézve külön feltételek vannak megszabva, e feltételeknek megtörtént teljesitése.

c) Az évenkint denaturálni szándékolt szesz mennyisége, hektoliterfokokban (alkohol-literekben) kifejezve.

d) A szeszfőzde, illetőleg szesz-szabadraktár vagy szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitó, a melyből a denaturálandó szesz beszereztetni fog.

e) Az adó biztositásának módja.[2])

f) Az a helyiség, melyben a denaturálás foganatosittatni, valamint az a helyiség is, melyben a denaturált szesz elhelyeztetni fog.

Ezenfelül köteles folyamodó a kérvényében határozottan kijelenteni azt is, hogy a már kiadott általános, valamint az esetről-esetre meghatározandó különleges ellenőrzési rendszabályoknak magát aláveti.

A mennyiben a szesz valamely olyan czélra lesz felhasználandó, melyre nézve még a megfelelő különös denaturáló szer előirva nincs, tartozik folyamodó kérvényében erre nézve javaslatot tenni.

A pénzügyigazgatóság feladata az engedély megadása előtt azon kereskedelmi- és iparkamaránál, a melynek kerületében az illető vállalat létezik, tájékozást szerezni az iránt, vajjon a kérvényben az iparüzlet módjára, annak terjedelmére stb. vonatkozólag felsorolt adatok megfelelnek-e a valóságnak, vagy sem, s utóbbi esetben mennyiben mutatkoznak eltérések.

A kérvény elintézésénél a pénzügyigazgatóságnak rendszerint a kereskedelmi- és iparkamara véleményéhez kell alkalmazkodnia.

A kiállitandó engedélyben feltüntetendő: az évenként beszerezhető mennyiség,[3]) a beszerzési forrás, a meghatározott czél. melyre a szesz felhasználtatni fog, az alkalmazásba veendő különös

[1]) Minthogy az ezen melléklet I. 1. pontjában meghatározott 60 hektoliternyi évi alkoholmennyiség csak az általános denaturáló szerrel való denaturálásra vonatkozik: azoknak, kik nem az általános denaturáló szerrel leendő denaturálásra. hanem különös denaturáló szerrel való denaturálásra kérnek engedélyt, az engedély az egyéb feltételek mellett akkor is megadható, ha előreláthatólag évenkint 60 hektoliter szeszre nem is lesz szükségük.

[2]) A biztositék mérvére nézve lásd a 383. oldalon levő 1. jegyzetet.

[3]) Évi időtartam gyanánt az engedélyben mindig a szesztermelési időszak, vagyis az egyik évnek szeptember hó 1-től a közvetlenül következő év augusztus hó 31-ig terjedő idő állapitandó meg. Ehez képest abban az esetben, ha az engedély érvénye nem a szesztermelési időszak első napjával, hanem valamely későbbi nappal kezdődnék, ez esetben az engedélyben számszerűen megállapitandó az egész évi alkoholmennyiségből az első termelési időszaknak még hátralevő részében az engedélyezett czélra adómentesen beszerezhető hányad. (1900. évi 102.944. sz. körr.)

denaturáló szer, az adómentesen felhasználandó szesz és az előállitandó gyártmányok közötti arány; továbbá az a pénztár, melynél az ellenőrzési illeték lefizetendő, végre az a hivatal (pénzügyi közeg), a melynél a denaturálásra vonatkozó bejelentések benyujtandók lesznek.

Ezenkivül beveendő az engedélybe, az alábbi 2. pont alatt foglalt tilalmak szószerinti szövege.

Az engedélynek egy-egy másolata kiadandó az illető vállalat közvetlen felügyeletével megbizott pénzügyi közegnek, továbbá a beszerzési forrásként megjelölt szeszfőzde vagy szabadraktár, illetőleg szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitó ellenőrzésével megbizott pénzügyi közegeknek és az ellenőrzési illeték beszedésére hivatott pénztárnak.

A beszerzési forrásként kijelölt szeszfőzde vagy szabadraktár, illetőleg szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitó ellenőrzésével megbizott pénzügyi közeg az engedély ezen másolatát tartozik a bejelentési lajstromnak ahhoz a tételéhez csatolni, mely tétel alatt az engedély alapján az első szeszküldemény elkönyveltetett.

A pénzügyigazgatóságok kötelesek időnkint vizsgálat tárgyává tenni, vajjon az engedélyezett évi mennyiség a tényleges viszonyoknak megfelel-e és ez alapon esetleg intézkedni, hogy a mennyiség megfelelően megváltoztassék.

Megállapitott visszaélés esetében az engedély, a jövedéki büntető eljárás következményeitől eltekintve, azonnal megvonandó. Megvonható az engedély akkor is, ha az illető fél a jelen szabályzatban előirt vagy rendeleti uton később meghatározandó feltételek bármelyikét nem teljesiti.

2. A különös denaturáló szerekkel denaturált szesz adómentes felhasználására vonatkozó általános határozmányok.

Azok, a kiknek részére a szesznek különös denaturáló szerekkel való denaturálás mellett leendő adómentes felhasználására az engedély megadatott, jövedéki felügyelet alá vannak helyezve és kötelesek ipari és kereskedelmi könyveiket rendesen vezetni.

Ezenkivül tartoznak vállalkozók a denaturált szesz bevételezéséről és kiadásáról, az illetékes pénzügyigazgatóság rendelkezése szerint szerkesztendő és betekintés czéljából mindig felmutatandó jegyzéket vezetni, a melyből kivehető legyen:

a) a denaturált szesz összes mennyisége és alkoholtartalma,

b) a készletből esetről-esetre ipari feldolgozásra felhasznált denaturált szesz mennyisége,

c) a feldolgozásra kivett denaturált szeszmennyiség felhasználásának eredménye (a gyártmányok mennyisége).

A pénzügyi közegek kivánatára azoknak bármikor megengedendő, hogy úgy az ipari és kereskedelmi könyveket, valamint a fentemlitett feljegyzéseket is betekintsék, úgyszintén megenge-

dendő e közegeknek az ipari, gyári és raktári helyiségekbe való belépés a végből, hogy e közegek a denaturált szeszkészleteket megállapithassák, az ipari eljárást megfigyelhessék, a nyers anyagoknak, s főleg a szesznek és az ezzel készitett gyártmányok készletét megállapithassák, ellenőrizhessék és a könyvekkel összehasonlithassák.

Annak a helyiségnek, melyben a denaturálás történik (denaturáló helyiség), úgy kifelé, mint a vállalat többi helyiségei felé elzárhatónak és hivatalos ellenzár alá helyezhetőnek kell lennie.[1])

A denaturáló helyiségben rendelkezésre kell, hogy álljon:

1. egy teljesen alkalmas denaturáló kád, mely megvizsgálás céljából minden oldalról, tehát fenekén is könnyen hozzáférhető. Feltétlenül tiltva van a denaturálást a szesznek szállitására vagy tartására szolgáló edényekben foganatositani.

A denaturáló kád az illető töltési mennyiségekre nézve vizzel hivatalosan kimérendő és a mennyiség megállapitására alkalmas, hivatalos zár alá vehető készülékkel, (pl. mérczével) látandó el. Az esetleg alkalmazott be- és kivezető csövekre oly zárócsapok alkalmazandók, melyek hivatalos zár alkalmazása által biztosithatók.

2. A végrehajtási utasitás 14. §-ában előirt szerkezettel biró szeszmérő és egy Réaumur-féle hőmérő.

3. A szeszszel megtöltött hordók mérésére alkalmas hitelesitett mérleg és hozzá tartozó hitelesitett vassúlyok.

A denaturáló helyiségen kivül a denaturálás semmi körülmények között sem foganatositható.

Azokban az épületekben vagy épületcsoportokban, vagyis két vagy több, egymással pl. közös udvar által belső összeköttetésben levő épületekben, a melyekben a denaturálás történik, illetőleg az az ipari foglalkozás gyakoroltatik, a melynél az adómentes szesz felhasználtatik, égetett szeszes folyadékok korlátlan. illetőleg korlátolt kimérése, vagy kismértékben való elárusitása nem gyakorolható.

Azok az iparosok, a kik azon ipari foglalkozásuk mellett, a melynek céljaira denaturált szeszt használnak fel, más oly ipart is üznek, a melyhez adóval nem terhelt szeszt használnak: abban az esetben, ha ezen ipari foglalkozások egyikének céljaira, mint például aetherek előállitására, lepároló készüléket is használnak, kötelesek a különböző ipari foglalkozásokat egymástól teljesen elkülönitve gyakorolni akként, hogy a különböző ipari foglalkozások gyakorlására szolgáló helyiségek egymástól nemcsak teljesen elkülönitve legyenek, hanem, hogy azok egymás között még belső összeköttetéssel se birjanak, milyennek pl. a közös udvarról való bejárat is tekintendő.

---

[1]) Ennek a követelménynek az a czélzata, hogy abban az esetben, ha az adómentesen beszerzett szesz annak hivatalos átvétele után azonnal nem kerül denaturálásra, és e miatt a szesz beraktározásának szüksége felmerül, ez a beraktározás ezen szabályzat II. 4. pont *c)* betüje szerint elrendelt módon megtörténhessék.

Büntetés terhe alatt szigorúan tiltva van az adómentes felhasználásra beszerzett szeszt más, mint az engedélyben megjelölt czélra forditani. Mint ezen tilalom áthágása tekintetik és mint ilyen büntetendő különösen az is, ha az adómentesen beszerzett szesz, akár a denaturálás előtt, akár a denaturálás után, másnak ellenszolgáltatás mellett vagy a nélkül, átengedtetik; továbbá ha a denaturáló szer a denaturált szeszből egészben vagy részben ismét kiválasztatik, hogy abból például rum-, hangya-, czukoraether stb. készittessék; ha a denaturált szeszhez viz vagy más anyagok hozzáadatnak, a melyek behatása folytán a denaturáló szernek ize és szaga megváltozik; végre ha az ily módon kezelt szesz elárusittatik vagy vételre kináltatik, vagy a gyártási maradványokból és hulladékokból az esetleg még benne levő alkohol kiválasztatik s más mint az engedélyezett czélra felhasználtatik.

Mindazok, a kiknek a szesznek a különös denaturáló szerekkel való denaturálás mellett adómentes felhasználása engedélyeztetett, kötelesek a fenti tilalmakat tartalmazó rendelkezések lenyomatát az üzleti helyiségben, szembeötlő helyen kifüggeszteni.

A büntető határozmányokat a szeszadótörvény 92. §-a tartalmazza.

Nem forog fenn akadály az ellen, hogy az egyes beszerzési forrásokból beszerzendő alkoholmennyiségnek megjelölése mellett, több beszerzési forrás jelentessék be, vagy, hogy a beszerzési források a pénzügyigazgatóságnál való előleges bejelentés mellett bármikor megváltoztassanak.

A szesz beszerzési forrásának vagy a bejelentett beszerzési forrásból beszerzendő szesz mennyiségének minden megváltoztatásáról ugy a vállalat ellenőrzésével megbizott pénzügyi közeg, valamint a beszerzési forrásként bejelentett szeszfőzde, illetőleg szabadraktár felügyeletével megbizott pénzügyi közeg is értesitendő.

A szeszadónak az az összege, a mely az engedélylyel való visszaélés által vagy más módon veszélynek lehet kitéve, még a szesz beszerzésének megkezdése előtt biztositandó; a biztosíték az esetenkint beszerzendő és a korábbi beszerzésből még fenmaradt szeszkészlet után járó adót kell, hogy fedezze.[1])

A biztosíték a fogyasztási adó hitelezésére nézve a végrehajtási utasitás 30. §-ában előirt módon nyujtandó.[2])

Ha a biztosíték csak meghatározott időre van adva: az, az engedély különbeni megvonásának terhe alatt idejekorán megújitandó.

---

[1]) Az eczetgyárosok által nyujtandó biztosíték mérve a fentemlitett alkoholmennyiség után a kisebbik tétel szerint járó fogyasztási adónak és a szeszadópótléknak összegét, a más engedélyesek által nyujtandó biztosíték pedig a nagyobbik tétel szerint járó fogyasztási adónak és szeszadópótléknak összegét kell hogy fedezze. (1899. évi 108.231. sz. körr. — 1900. évi P. K. 11. sz.)

[2]) A biztositási okirat az 1899. évi 108.231. sz. körrendelethez (1900. évi P. K. 11. sz.) csatolt 7., 8. vagy 9. sz. minta szerint szerkesztendő.

3. Különös denaturáló szerek.

További rendelkezésig a felhasználandó szesz denaturálására a következő denaturáló szerek alkalmazása engedélyezhető:

1. Mindennemű lakk és politurák (fényesitők) előállitására, akár saját gyári üzemben való feldolgozásra, akár pedig eladási czélokra legyenek azok szánva, $^1/_2$ százalék terpentinolaj.[1]

Sörszin (Brauglasur) előállitására a denaturálás 1 súlyrész sellákból, és 2 súlyrész 95 százalékos alkoholból álló oldattal is megengedhető, mely oldat a szeszhez 20 százalékos arányban vegyitendő.

2. Durrhigany előállitására $^1/_2$ százalék terpentinolaj vagy 0·025 százalék állati olaj.

3. Anilinfestékek előállitására 0.025 százalék állati olaj.

4. Az alább megnevezett vegyszerek, ugymint: alkáloidok, gyógyszerekül használt kivonatanyagok, mint például galappa-gyanta és scammonium, chloroform, jodoform, aethylborsav, chloralhydrát, kénaether, collodium, tannin, salicylsav és salicylsavas sók, ólomfehér és eczetsavas sók (ólomczukor) előállitására $^1/_2$ százalék terpentinolaj vagy 0.025 százalék állati olaj, vagy 10 százalék kénaether.

5. Lakkfestékek előállitására $^1/_2$ százalék terpentinolaj vagy 0·025 százalék állati olaj.

6. A czukorrépának czukortartalomra való megvizsgálásánál a czukorgyárakban 0.025 százalék állati olaj.

7. Oly eczetaether előállitására, mely csakis műszaki czélokra van rendelve és ha egyuttal az e czélra való felhasználás a következő 8. *a*) pontban részletesen előirt módon ellenőriztetik, $^1/_2$ százalék terpentinolaj, vagy 0·025 százalék állati olaj, vagy 10 százalék kénaether.

8. Glycerin-szappan készitésére teljesen vizmentes ricinusolajszappan, és pedig 100 liter alkoholra legalább 5 kilogramm mennyiségben a 8. *b*) pontban meghatározott feltételek mellett.

9. Kalapgyártás czéljaira $^1/_2$ százalék terpentinolaj.

10. A ruganyos (gummi) szövetek kikészitése czéljára 1 súlyrész sellákból és 2 súlyrész 95 százalékos alkoholból álló oldat, mely a denaturálandó szeszhez 20%-os arányban vegyitendő.[2][3]

---

[1]) A pénzügyministeriumnak külön engedélye alapján és az engedélyben meghatározandó feltételek mellett a terpentinolaj már megvizsgált állapotban denaturáló szerül elárusitható olyan feleknek, kik szesznek terpentinolajjal való denaturálására engedélylyel birnak. (1899. évi 87.438. szám.)

[2]) A pénzügyministerium engedélye mellett proteingyártmányok előállitásánál oldószerül használt szesz benzol purissimum-mal denaturálható. (1902. évi 37.893. sz.)

[3]) Vegytiszta salicylsav és salicylsavas natron gyártásánál oldó és tisztitószerül denaturálás nélkül felhasználandó szesz a pénzügyministerium által esetenkint meghatározandó feltételek és óvrendszabályok mellett adómentesen beszerezhető. Az engedélyezés a pénzügyministeriumnál kérelmezendő. (1901. évi 2078. sz.)

A különös denaturáló szerül használandó állati olaj, terpentinolaj, kénaether és sellákoldat a megvizsgálásukra vonatkozólag a végr. u. B. mellékletét képező szabályzat *b*) függelékében foglalt alábbi utasitásban (l. lent * alatt) megállapitott követelményeknek megfelelők kell, hogy legyenek.*)

11. Eczetgyártás czéljaira viz és eczet a 8. *c*) pontban (l. a 392. oldalon) részletesen előirt feltételek és követelmények betartása mellett.

Más, mint a fentebb felsorolt olyan czélokra, melyekre szesz adómentesen felhasználható, de az általános denaturáló szerrel denaturált szesz nem alkalmas, a szesznek különös denaturáló szerekkel való deneturálása az esetenkint meghatározandó feltételek betartásával a végr. ut. B. mellékletét képező szabályzat *a*) függelékében (l. a 364.. oldalon) előirt minőségű és minden 100 liter

---

*(*A különleges denaturáló szerek megvizsgálására vonatkozó utasitás.*

I. Állati olaj. 1. Szin. Az állati olaj szinének feketebarnának kell lennie.

2. Lepárlás. 100 köbcentiméter állati olajnak, a faszeszre nézve előirt módon való lepárlása esetében, 90 fokon alól nem több mint 5 köbcentiméter, 180 fokig pedig legalább 50 köbcentiméternek kell a párlatba átmennie. A vizsgálatnál használandó hőmérőre nézve, a pyridinaljak megvizsgálása tekintetében előirt rendelkezések itt is irányadók.

3. Pyrrolkémhatás. 1 százalékos alkoholos állati olajoldatból 2·5 köbcentiméternyi mennyiség 50 százalékos alkohollal 100 köbcentiméterre higittatik föl. Ha ez oldatnak 10 köbcentiméternyi részébe, mely 0·025% állati olajat tartalmaz, concentrált sósavval megnedvesitett fenyüfaforgács helyeztetik, akkor annak egynehány percz alatt tisztán kivehetően meg kell vörösödnie.

4. Higanychloriddal szemben való magatartása. Az állati olaj 1 százalékos alkoholos oldatának 5 köbcentiméternyi része, 2 százalékos alkoholos higanychlorid-oldat 5 köbcentiméternyi részével kevertetvén, azonnal pelyhes voluminosus csapadékot kell, hogy adjon. 5 köbcentiméter az állati olaj 0·025 százalékos alkoholos oldatából 5 köbcentiméter higanychlorid-oldattal azonnal tisztán kivehető zavarodást kell, hogy mutasson.

II. Terpentinolaj. 1. Fajsúly. A terpentinolaj fajsúlyának 15 foknál 0·855 és 0.865 között kell lennie.

2. Lepárlás. 100 köbcentiméter terpentinolajnak a faszeszre nézve előirt módon való lepárlásánál 150 fokig nem több, mint 5 köbcentiméter, 160 fokig azonban egészben legalább 90 köbcentiméternek kell a párlatba átmennie; a vizsgálatnál használandó hőmérőre nézve a pyridinaljak megvizsgálása tekintetében előirtak mérvadók.

3. Vizzel való keverhetőség. 50 köbcentiméter terpentinolaj 50 köbcentiméter vizzel egy fokokra beosztott, 100 köbcentiméter ürtartalmú mérőhengerben keverve, erősen összerázatik. Ha rövid állás után mindkét réteg elvált és kitisztult, a felső rétegnek legalább 47·5 köbcentiméternyinek kell lennie.

III. Aether. 1. Fajsúly. Az aether fajsúlya 15 C. foknál 0·730-t meg nem haladhat.

2. Vizzel való keverhetőség. 50 köbcentiméter aether 50 köbcentiméter vizzel egy fokokra beosztott, 100 köbcentiméter ürtartalmú jól zárható mérőhengerben keverve, erősen összerázatik. Ha rövid állás után mindkét réteg elvált és kitisztult, a felső rétegnek legalább 45 köbcentiméternyinek kell lennie.

IV. Sellákoldat. 10 gramm oldatnak vizfürdőn való elpárolgatása és a maradéknak erre következőleg szárítókamarában való, 105 C. foknál két óráig tartó száritása után, legalább 3·3 g. sellákot kell adnia. (b) Függelék a végr. ut. B. mellékletének II. 3. pontjához.)

alkoholra számitott 0·5 释 liternyi pyridinalj, vagy az ugyanott előirt minőségű és minden 100 liter alkoholra 5 literrel megszabott faszesz felhasználása mellett engedhető meg.

A különös denaturáló szerek beszerzése az iparüzőkre van bizva. Ha az illető denaturáló szerre nézve a jelen szabályzatban külön megvizsgálás van előirva, akkor az ilyen denaturáló szer csakis szakértők által teljesitett megvizsgálás után vehető használatba.

A szakértők által teljesitendő eme vizsgálatot a denaturáló szerek elárusitóinak kérelmére a pénzügyministerium engedélyezheti. A költségek az elárusitók által viselendők.

A szakértők a megtörtént vizsgálatról igazolványt tartoznak kiállitani, melyben a megvizsgált denaturáló szer s annak tartálya pontosan megjelölendő. A tartály nyomban a vizsgálat után hivatalos zár alá veendő és a denaturáló szernek teljes felhasználásáig hivatalos zár alatt tartandó.

A vizsgálati szerek a költségek megtéritése ellenében a pénzügyigazgatóság által szolgáltatnak ki.

4. Az adómentes szesznek beszerzése.

a) Arra nézve, hogy az adómentes felhasználásra szánt és különös denaturáló szerrel denaturálandó szesz mily módon szállitható el a magyar korona országaiban levő valamely szeszfőzde üzleti helyiségeiből, vagy szabadraktárból vagy szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóból, általánosságban ugyanazok a szabályok érvényesek, a melyek a végrehajtási utasitás 22. §-ának II. *A.* alatti részében a fogyasztási adóval terhelt szesznek szabadraktárba való szállitására nézve megállapitvák, csak hogy az illető bejelentésben ezenfelül még bejelentendő az a vállalat is, a melynek részére a szesz szánva van, valamint az engedély kelte és ügyszáma, a mely szeszadóval terhelt szesz beszerzésére feljogosit, és az alkoholmennyiség kivétel nélkül a végrehajtási utasitás 22. §-ának I. 5. pontjában (l. a 157. oldalon) előirt módon a súly alapján állapitandó meg.

b) Az a pénzügyi közeg, melyhez az adómentes felhasználásra szánt, a különös denaturáló szerrel denaturálandó szesz utaltatott, a szállitmány beérkezésekor megállapitja a tartályok számát, jeleit és számjegyeit, megvizsgálja az alkalmazott hivatalos zárakat, és meghatározza a szállitmány mennyiségét és alkoholtartalmát, a végr. ut. 22. §-ának I. 5. pontja (l. a 157. oldalon) alatt megszabott módon. Ennek megtörténte után a pénzügyi közeg a leletet, valamint a bevételi tételt, mely alatt a végrehajtási utasitáshoz tartozó 25. számú minta szerint vezetendő bevételi lajstromba való elkönyvelés megtörtént, a bejelentés mindkét példányába bevezeti.

Az esetleges hiányok és apadás tekintetében a végr. ut. 22. §-ának II. A. 5. *b*) pontjában (l. a 168. oldalon.) foglalt határozmányok érvényesek.

Az alkoholmennyiség megállapitásának megtörténte után a pénzügyi közeg a leletet, valamint azt a tételszámot, mely alatt a bevezetés a bevételi lajstromban megtörtént, a bejelentésnek úgy a fél által beszolgáltatott példányába (elsődlet), mint a hozzá érkezett példányba is (másodlat) bevezeti, és a bejelentés elsődletét a küldemény megtörtént előállitásának igazolásával ellátva, mint portómentes hivatalos levelet, ajánlottan, azonnal a küldő hivatalhoz küldi. A bejelentésnek igazolással ellátott másodlata a bevételi lajstromhoz csatolandó.

c) A hivatalos eljárás befejezése után az átvett szesz a hivatalos ellenzár alkalmazására berendezett denaturáló helyiségbe beraktároztatik és a denaturálásig hivatalos ellenzár alatt tartandó.[1])

A beszerzésre jogosult vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közeg az évenként engedélyezett alkoholmennyiségről, valamint az engedély alapján beszerzett mennyiségekről jegyzéket[2]) vezetni és ellenőrizni tartozik azt, hogy az évenként engedélyezett szeszmennyiségnél több be ne szereztessék,[3]) és hogy az esetenkint beszerzett, valamint a korábban beszerzett mennyiségekből még készletben levő szeszt terhelő szeszadó a letett biztositék által fedezve legyen.

5. Az ellenőrzési illeték befizetése.

A minden liter alkohol után járó 3 fillérnyi ellenőrzési illeték az adómentes felhasználásra beszerzett egész szeszküldemény után, tekintet nélkül arra, vajjon az egészben, vagy csak részenkint lesz denaturálva, az illetékes pénztárnál még a denaturálás bejelentése előtt fizetési bárcza ellenében befizetendő.

A befizetés a végr. ut. B. mellékletét képező szabályzathoz csatolt 3. számú minta szerint egy példányban szerkesztendő s az adóhivatalnál benyujtandó bejelentés mellett történik.

Benyujtás előtt a bejelentés bemutatandó az ellenörző közegnek, a ki aláirásával megerősiti, hogy a bejelentett adatok a bevételi lajstrom illető tételének adataival egyeznek.

E bejelentés, illetve a befizetett összeg az ellenőrzési illetékekről a végr. ut. B. mellékletét képező szabályzathoz csatolt 9. számú minta szerint vezetendő fizetési lajstromban könyveltetnek el, a melyből a befizetés igazolásául fizetési bárczák állittatnak ki. A bejelentés a fizetési lajstromhoz csatoltatik.

---

[1]) Lásd a 382. oldalon levő 1. jegyzetet.

[2]) Ilyen jegyzék vezetése az 1900. évi 102.944. sz. körrendelettel is meghagyatott a pénzügyi közegeknek.

[3]) Olyan esetekben, midőn az engedélyes fél által beszerzett újabb küldemény által az engedélyezett évi mennyiség túllépetnék, a beérkezett küldemény átvétele megtagadandó. (1900. évi 66.722. sz. Lásd még a 168. oldalon levő 1. jegyzetet.)

6. A denaturálás bejelentése és a denaturálásra vonatkozó feltételek.

A szesznek czélbavett denaturálásáról minden egyes esetben 48 órával előbb az engedélyben e czélra kijelölt pénzügyi közegnél a végr. ut. B. mellékletét képező szabályzathoz csatolt 4. számú minta szerint két példányban kiállitandó irásbeli bejelentés nyujtandó be.

A bejelentésnek magában kell foglalnia:

a) a denaturálásra szánt szesz mennyiségét és alkoholtartalmát, valamint a benne levő összes alkoholmennyiséget;

b) az ellenőrzési illeték befizetéséről szóló bárczának adatait;

c) a denaturáló szer mennyiségét és minőségét, annak megemlitésével, hogy alávettetett-e már az előirt vizsgálatnak;

d) a denaturálási művelet foganatositásának napját és óráját

A denaturálás végett egyszerre előállitandó szeszmennyiségnek legalább is öt hektoliter alkoholt kell tartalmaznia.

Az eczetgyártás czéljából denaturálandó szesz a 100 fokú szeszmérő szerinti 35 foknál, a glycerinszappan gyártása czéljára denaturálandó szesz 90 foknál és a különös denaturáló szerekkel más czélokra denaturálandó szesz 80 foknál csekélyebb alkoholtartalommal nem birhat.

A denaturálást a szesz beszerzése napjától számitott legfeljebb egy havi időszakon belül végre is kell hajtani, mert a szesz átvevője az ezen időn belül nem denaturált illető alkoholmennyiség után járó adót megfizetni köteles.[1])

7. A denaturálás foganatositása.

A denaturálás a denaturálásra szánt szesznek az előirt denaturáló szerrel való alapos összekeverése utján történik.

A denaturálás kivétel nélkül mindenkor az e czélra kiküldött tisztviselő, illetve ennek helyettese és egy másik pénzügyi közeg jelenlétében eszközlendő.

A denaturálást tehát rendszerint a pénzügyőri biztos, illetőleg biztoshelyettes, vagy az ezek helyettesitésével megbizott pénzügyőri szemlész, egy második pénzügyőri közeg jelenlétében foganatositja.

A pénzügyi közegeknek napidíjra és utiköltségekre, illetőleg élelmi költségekre, vagy tápdíjra stb. és kilométerpénzekre csak akkor van igényük, ha az ebbeli illetmények felszámitására a fennálló szolgálati szabályok értelmében különben is feljogositva vannak.

Az I. 5. pontban (l. a 371. oldalon) a pénzügyi közegek részére az általános denaturálás tekintetében előirt elővigyázati rendszabályok megfelelően a különös denaturáló szerrel való denaturálásnál is alkalma-

---

[1]) A denaturálás czéljából adómentesen beszerzett alkoholmennyiségeknél az átvételtől a denaturálásig apadás fel nem számitható.

zandók; ezenkivül a pénzügyi közegek tartoznak meggyőződést szerezni arról is, hogy a jelen fejezetben foglalt feltételek teljesitvék-e.

A mennyiben glyczerinszappan készités vagy eczetgyártás czéljaira való denaturálásról van szó, az alábbiakban foglalt külön rendelkezések is betartandók.

A denaturálás megtörténtével, melynek folyama alatt a pénzügyi közegek mindvégig jelen lenni tartoznak, a denaturált szesz összes mennyisége megállapitandó, a denaturált szesz bevételéről, illetve kiadásáról vezetett feljegyzésbe előirandó és a hivatalos eljárás megtörténte, valamint annak eredménye a bejelentés mindkét példányára, melyek a fél által is aláirandók, rávezetendők.

Az igazolt bejelentés egyik példánya a félnek saját igazolására visszaadandó, mig a másik példány az ellenőrzési illeték lefizetését igazoló és bevonandó bárczával együtt a bevételi lajstrom illető tételéhez, vagy ha ez már beküldetett volna, a következő bevételi lajstromhoz csatolandó.

A különös denaturáló szerrel denaturált szesz felhasználásáig csakis az erre rendelt s a kérvényben bejelentett helyen tartható.

A mennyiben a vállalatban meglevő s adómentesen beszerzett szeszmennyiség nem vonatnék egészben denaturálás alá, a denaturálatlanul visszamaradó mennyiség, a denaturálásra bejelentett mennyiség elkülönitése után hivatalos ellenzár alá veendő.

8. Az adómentes szesz felhasználására vonatkozó különös határozmányok.

a) *A müszaki czélokra szánt eczetaether készitése.*

A szesznek műszaki czélokra szánt eczetaether készitésére ½ százalék terpentinolajjal, vagy 0·025 százalék állati olajjal, vagy 10 százalék kénaetherrel való denaturálás melletti adómentes felhasználása csakis a készitett eczetaether műszaki czélokra való felhasználásának ellenőrzése mellett engedhető meg.

A műszaki czélokra szánt eczetaether készitői ennélfogva a denaturált szeszből előállitott eczetaether eladásáról ugyanolyan módon, mint a denaturált szesz-nagyárusok eladási lajstromot kötelesek vezetni (I. 6. pont, l. a 375. oldalon) és tilos az ilyen eczetaethert a műszaki czélokra felhasználó feleken kivül másoknak, s különösen elárusitással foglalkozó személyeknek eladni.

Azok a személyek, a kik műszaki czélokra adómentes szeszből készitett eczetaethert szereznek be, jövedéki ellenőrzés alá esnek.

Az adómentes szeszből készitett, műszaki czélokra szánt eczetaether felhasználása körüli ellenőrzés kiváló figyelemmel gyakorlandó; mert előfordulhat, hogy az eczetaether műszaki czélok

helyett illatszerek készitésére, vagy másnemű élvezeti czélokra fordittatik.

Az ellenőrzés gyakorolhatása czéljából az, a ki adómentes szeszből eczetaethert készit, nemcsak az előirt eladási lajstrom vezetésére van kötelezve, hanem ezenkivül valahányszor eczetaethert ad el, ezt, a küldemény tiszta súlyának és az átvevő czimének kitüntetése mellett a vállalat felügyeletével megbizott közegnél bejelenteni köteles.

Ez a bejelentés az illető pénzügyi közeg által, az eladási lajstrom adataival történt összehasonlitás után, ahhoz a pénzügyőri biztoshoz küldendő, a kinek kerületében a jövedéki ellenőrzés alá eső átvevő fél lakik.

Utóbbi az eczetaethernek rendeltetésszerű felhasználását ellenőrizni köteles. Az ebbeli ellenőrzés czéljából az átvevő fél különösen akkor, a midőn adómentes szeszből készitett eczetaethert nagyobb mennyiségekben szerez be, külön felhasználási lajstromot tartozik vezetni, mely betekintés végett a pénzügyi közegek rendelkezésére készen tartandó.

b) *A glyczerinszappan készitése.*

A glyczerinszappan készitésére szánt szesznek a százfokú szeszmérő szerint legalább 90 fok alkokoltartalommal kell birnia; a denaturálásra szolgáló ricinusolaj-szappan pedig minden egyes denaturálás alkalmával a pénzügyi közegek jelenlétében frissen készitendő és használandó fel, az alább leirt módon.

A denaturálandó szesz minden 100 hektoliterfokához 5 kilogramm ricinusolaj egy alkalmas edényben (kettős kazán) 90—100 Celsius hőfokra felmelegittetik; ennek megtörténte után az olajhoz keverés mellett, lassan, $2^1/_4$—$2^1/_2$ kilogramm 38 Beaumé-fokú natronlug (közönséges szappanlug) öntetik.

Az azonnal beálló szappanyosodás után a keverék a kazánnak a tüzelőtől való eltávolitása, vagy a gőz elzárása által 50—60 Celsius hőfokra lehüttetik. Lehütés után az ily módon nyert szappanhoz, folytonos kavarás mellett, legalább is 90 fokú szesz öntendő olyan arányban, hogy 100 hektoliterfok alkohol denaturálására szolgáló szappanmennyiséghez legalább is 5 liter szesz használtassék fel, mely eljárás mellett a szappan könnyen és tisztán felolvad.

Az igy nyert oldat, felkavarva, még meleg állapotban a denaturálandó szeszhez töltendő.

Ricinusolaj egymagában denaturálásra nem használható.

A pénzügyi közegek glycerinszappannak adómentesen beszerzett szeszből való készitésénél teljes szigorral kötelesek ügyelni arra, hogy ennek gyártása más ipari foglalkozástól, főleg pedig illatszerek készitésétől, teljesen elkülönitve történjék, mivel a ricinusolajszappannal denaturált szesz könnyen tilos czélokra használható.

c) *Az eczet készitése.*

aa) Az üzleti helyiségek és az üzleti mód leirása.

Eczetkészitéshez csak olyan szesz szerezhető be adómentesen, mely a fogyasztási adó kisebbik tétele mellett termeltetett.

Minden eczetgyáros, a ki szesznek eczetgyártás czéljaira való adómentes beszerzésére engedélyt kivánnyerni, czégét törvényszékileg bejegyeztetni köteles és az engedély iránti kérvényéhez, melyhez az üzleti helyiségek alaprajza is melléklendő, üzleti helyiségeinek pontos leirását, valamint az eczetgyártásnál általa követett üzleti módnak leirását is két-két példányban csatolni tartozik.

Az üzleti helyiségek leirásában nemcsak az eczet készitésére és tartására használt valamennyi helyiség, hanem űrtartalmuk kitüntetése mellett az összes műeszközök és tartályok is felsorolandók.

Más, mint az üzleti helyiség leirásában bejelentett helyiségeknek, műeszközöknek és tartályoknak használata, — kivévén a szállitásra használt tartályokat (hordókat) — csak előleges bejelentés mellett van megengedve.

Abban az épületben, a melyben az eczetkészités történik, vagy az ezzel szomszédos helyiségekben lepároló készüléket tartani nem szabad.

Üzleti mód alatt az az eljárás értendő, mely az eczet készitésénél követtetik. Az eczetgyáros ennélfogva az üzleti mód leirásában körülirni köteles, hogy az adómentesen beszerzett szesz denaturálása miként történik, hány eczetkád van használatban, s ezek egyenkint vagy telepenkint vétetnek-e és mily sorrendben használatba, naponkint átlag hányszor történik a felöntés, a felöntött, valamint a hozzáöntött czefrék körülbelül mily alkoholfoktartalommal birnak, és végre, hogy egy hektoliter alkoholból körülbelül mily mennyiségű eczetet fog késziteni.

A vállalkozó a bejelentett üzleti módot pontosan betartani köteles, s az attól való minden eltérést, valamint az üzlet rendes menetében bekövetkezett minden akadályt a vállalat felügyeletével megbizott pénzügyőri szakasznál haladéktalanul bejelenteni és a bejelentést egyuttal az alább emlitett termelési lajstromba, és pedig a lapoldal egész szélességében, bevezetni tartozik.

Az üzleti módban a műszaki eljárásból kifolyólag időnkint szükségessé váló változtatások, mint például az eczetkádnak, annak pillanatnyi állapota miatt szükségessé vált több izben való felöntése, vagy valamely beteg kádnak szükségessé vált tisztitása, az üzleti mód megváltoztatásának, vagy a rendes üzlet folyamában beállott akadálynak nem tekinthetők. Ellenben az üzlet rendes menetében beállott akadálynak tekintendő az, ha pl. az egész telepet vagy egyes eczetkádakat hosszabb időn át más, mint a műszaki eljárásban gyökerező okból használaton kivül kellene helyezni.

bb) A leletjegyzőkönyv felvétele.

A beterjesztett leirások alapján a pénzügyigazgatóság a leletjegyzőkönyv felvételét rendeli el.[1])

A leletjegyzőkönyv egyik példánya, a hivatalos igazolással ellátva, a félnek adatik át, a ki azt az ellenőrzéssel megbizott közegek kivánatára mindenkor felmutatni köteles.

A leletjegyzőkönyv második példánya a pénzügyigazgatóságnál megőrzendő.

A leletjegyzőkönyv felvétele az illetékes pénzügyőri biztosnak képezi feladatát; a felvétel alkalmával

α) a benyujtott leirások helyessége megvizsgálandó;

β) a műeszközök és tartályok űrtartalma megállapitandó.

A denaturáló kád, valamint a higitott eczetczefrék elhelyezésére használt kád űrtartalma mindenkor viz beöntése utján állapitandó meg, és hivatalos zár alá helyezendő mérczével látandó el. A többi műeszköznél és tartálynál a köbszámitás utján való megállapitás is elegendő;

δ) az üzleti helyiségek megfelelő felirásokkal, a műeszközök római, a tartályok pedig arabs folyószámokkal jelölendők meg.

Eme hivatalos eljárásról két példányban jegyzőkönyv (leletjegyzőkönyv) veendő fel és a pénzügyigazgatósághoz felterjesztendő.

cc) A denaturálás.

Az adómentesen beszerzett szesznek eczetgyártás czéljából való különös denaturálása a szesznek eczettel és vizzel esetleg borral, sörrel vagy élesztő-vizzel az alább vagylagosan meghatározott keverési arányban való összekeverése által történik olyképen. hogy a denaturálandó szesznek minden száz literjéhez 100 liter viz és 100 liter 6% eczetsav tartalmú eczet (eczetsav hydrát); vagy 100 liter viz és 50 liter 12% eczetsav tartalmú eczet; vagy 200 liter 3% eczetsav tartalmú eczet; vagy 30 liter 6% eczetsav tartalmú eczet, 70 liter viz és 100 liter sör hozzákeverendő.[2]) [3])

---

[1]) Az eczetgyárak ujbóli hitelesitése olyan időközökben, illetőleg olyan alkalomból eszközlendő, a mint ez a szeszadó iránti oktatás 5. §-ában (l. ezt a törv. 40. §-nál a 80. oldalon) a szeszfőzdék ujbóli leltározására nézve elrendelve van. (1902. évi 37.869. sz. körr.)

[2]) *A denaturálás havonként csak egyszer, vagy legfeljebb kétszer és a hónapnak csak bizonyos előre meghatározott napjain eszközölhető;* azért a pénzügyigazgatóságok kötelesek a kerületükben levő eczetgyárosok mindegyikének, a kiknek a denaturálásra engedélyök van, azok meghallgatása után, a pénzügyőri biztosok elfoglaltsága, a felek érdeke, a helyi és egyéb viszonyok figyelembe vétele mellett, a hónak egyik alkalmas napját, esetleg két napját, mint denaturálási időt állandóan meghatározni olyképen, hogy a denaturálásnál a pénzügyőri biztos mindig jelen lehessen.

Miután ilyképen a pénzügyigazgatóságnak is tudomása van arról, hogy a denaturálás mely időben eszközöltetik, az igazgatóság azon helyzetben van, hogy

Az imént felsorolt esetek mindenikénél az előirt vizmennyiség helyett, ugyanoly mennyiségű természetes bor, sör vagy élestő viz is használható.

A fél kivánatára a hozzákeverendő vizmennyiségbe esetleg a viz helyett alkalmazott folyadékmennyiségébe úgy az előirt mértéket meghaladó mennyiségben hozzákevert eczetnek, valamint a denaturálandó szeszben tartalmazott viznek mennyisége is beszámitható.

---

a denaturálást a pénzügyőri felügyelő vagy főbiztos által, esetleg más alkalmas tisztviselő által ellenőriztethesse.

A 12 százaléknál több eczetsavat tartalmazó eczet olyannak tekintendő, mintha csak 12 százalék eczetsavat tartalmazna, a 12 százaléknál kevesebb, de 6 százaléknál több eczetsavat tartalmazó eczet olyannak tekintendő, mintha csak 6 százalék eczetsavat tartalmazna, a 6 százaléknál kevesebb, de 3 százaléknál több eczetsavat tartalmazó eczet pedig olyannak veendő, mintha csak 3 százalék eczetsavat tartalmazna. Pl. a 9 százalék eczetsavat tartalmazó eczet olyannak tekintendő, mintha csak 6 százalék eczetsavat tartalmazna, tehát a denaturálásnál belőle ugyanoly mennyiség veendő, mint a mennyi a 6 százalék eczetsavat tartalmazó eczetből veendő.

Három (3) százalékon aluli eczetsavat tartalmazó eczetet a denaturálásnál használatba venni nem szabad, úgyszintén arányszámitás utján való kiegészitésnek helye nem lehet, megjegyeztetvén, hogy 6 százalékon alóli, de legalább 3 százalékos eczetsavat tartalmazó eczet csak abban az esetben használható, ha a szesz 200 százalék eczettel denaturáltatik. (1890. évi 61.336 sz. körrendeletből és 1902. évi 69.098. szám.)

[1]) A denaturálásra használandó szerek mennyisége a denaturálandó szeszes folyadék igazi alkoholfok tartalmára való tekintet nélkül, csupán csak a szesznek mennyisége arányában állapittatik meg, és ehhez képest az eczetgyártás czéljaira használandó szesz denaturálásához ugyanannyi térfogat rész viz és 6 százalékos eczetsavat tartalmazó eczet veendő, mint a mennyi térfogattal maga a denaturálandó szeszes folyadék bir, mely keverési arány mellett a szeszes folyadékban tartalmazott vizmennyiség, a denaturálás czéljából hozzákeverendő vizmennyiségbe betudható. Például, ha a denaturálandó szeszes folyadék 500 liter 80 fokos szesz, ebben az esetben a denaturáláshoz veendő:

a) 500 liter viz, melybe a szeszes folyadékban tartalmazott vizmennyiség (vagyis $5 \times 20 = 100$ liter) a fél kérelmére beszámitható, úgy tehát a legkisebb vizmennyiség . . . . 400 liter

b) 500 liter 6 százalékos eczetsavat tartalmazó eczet, vagyis . . . . 500 »

tehát összesen . . . 900 liter

térfogatrész denaturáló szer, mint legkisebb mennyiség veendő 500 liter 80 fokos szesz denaturálásához.

Ha a fél a szeszes folyadékban levő viz beszámitását nem venné igénybe, akkor 500 liter viz és 500 liter 6 százalék eczetsavat tartalmazó eczet, tehát összesen 1000 liter térfogatrész denaturáló szer veendő 500 liter 80 fokos szesz denaturálásához. (Az 1889. évi 44.297. sz. körrendeletből.)

Példa: 783 kilogramm tiszta súlyú + 7·5 R hőfok mellett 94·3 látszólagos fokú szesz mily arányban denaturálandó 3%-os, 6%-os és 12%-os eczettel, ha a fél a szeszben lévő vizet a denaturálás czéljából hozzákeverendő vizmennyiségbe betudni kivánja?

Megfejtés. Minthogy a denaturáló szerek, t. i. az eczet és viz nem a szesz mennyiségének arányában keverendő: ennélfogva előbb a szesz mennyisége a III. táblázat segélyével a valódi térfogatra átszámitandó, a mi következő módon történik:

A szesz látszólagos foka + 7.5 R hőfoknál 94.3, a mi = 95.5 igazi fokkal.

A denaturáláshoz előállitott szesznek a 100 fokú szeszmérő szerinti legalább 35 foknyi alkoholtartalommal kell birnia, és a már denaturált szesz 36 foknál nagyobb alkoholtartalommal nem birhat.[1])

A denaturálásra használandó eczet használatba vétel előtt úgy eczetsav tartalmára nézve, valamint arra nézve is megvizsgálandó a denaturálásnál eljáró pénzügyi tisztviselő által, hogy az kénsavat nem tartalmaz-e.

Az e vizsgálatnál követendő eljárásra vonatkozó utasitást a végr. ut. B. mellékletét képező szabályzat c) függeléke tartalmazza (l. alább *) alatt).

Adalék a III. táblázat szerint 783 kilogramm tiszta súlyú 95.5 igazi fokú szesznél:

95%-nál:				96%-nál:			
700	kilogramm	után	159.	700	kilogramm	után	163.2
80	»	»	18.18	80	»	»	18.65
3	»	»	0.68	3	»	»	0.70
783	»	»	177.86	783	»	»	182.55

182.55—177.86=4.69×0.5=2.34 ezt hozzá adva a 177.86-hoz, lesz az adalék=180.20.

E szerint tehát a 783 kilogramm tiszta súlyú 95.5 igazi fokú szesznek a III. táblázat segélyével a valódi térfogatra átszámitott mennyisége = (783+180.2 ?) azaz: *963.20* liter.

Sokkal rövidebben és megközelitő pontossággal kiszámitható a szesz igazi térfogata a Liszkay-féle átszámitási táblázat használata esetében az igazi alkoholmennyiség (hektoliterfokok) és az igazi foktartalom adatai alapján oly módon, hogy az igazi alkoholmennyiség 100-zal szoroztatik és az eredmény az igazi foktartalommal elosztatik, tehát:

783 kilogramm tiszta súlyú 95.5 igazi fokú szeszben lévő alkoholmennyiség a Liszkay-féle táblázat szerint 919.86 liter, kikerekitve 920 liter. A szesz igazi térfogata lesz tehát:

920×100=92000 : 95.5=*963.3*

Az eczet és a viz tehát a szesznek igy kiszámitott igazi térfogata alapján keverendő a szeszhez és pedig:

1. *12%-os eczettel való denaturálás esetében:*
963 liter szeszhez adandó:
482 liter eczet,
920 liter viz.

2. *6%-os eczettel való denaturálás esetében:*
963 liter szeszhez adandó:
963 liter eczet,
920 liter viz.

3. *3%-os eczettel való denaturálás esetében:*
963 liter szeszhez adandó:
1926 liter eczet.

[1]) A már denaturált szesz alkoholtartalmának megállapitásához is a közönséges 100 fokú szeszmérők használandók.

*) *Utasitás az eczetnek, mint engedélyezett denaturáló szernek megvizsgálására.*

a) Az eczetsavtartalomra. Az eczet eczetsavtartalmának meghatározására 1 gramm phtaleinből, melyet a pénzügyi hatóság szolgáltat, és 500 grammnyi legalább is 95 térfogat-százalékos szeszből oldat készitendő és egy hivatalosan hitelesitett eczetpróbáló szerzendő.

Az eczetpróbáló egy alul zárt, talpal ellátott hengeralakú üvegcső, mely több osztóvonallal van megjelölve. A legalsó jegy 20 cm³ belső térfogatot hatá-

rol, e jegyen felül sorban számozott 12—14 osztóvonal van, melyek közül kétkét szomszédos osztóvonal $1^2/_3$ cm³ belső térfogatot zár be.

Az eczetpróbáló a legalsó (0) jegyig a megvizsgálandó eczettel megtöltetik, ehhez egy csepp phtaleinoldatot adva, óvatosan épen annyi kettős normálnatronoldatot kell bocsátani, mig az előbb szintelen folyadék vörös szint vesz föl és fölrázás után is tartósan vörös szinű marad.

A kettős normálnatronoldat kezdetben nagyobb adagokban önthető hozzá mindaddig, mig az oldat beömlése helyéhez közel mindig beálló szinezés lassan elmulni kezd. Ezen időponttól kezdve az oldat óvatosan csak kis adagokban, az eczetpróbálóban mintegy $^1/_4$ százalékról $^1/_4$ százalékig emelkedőleg, öntendő hozzá mindaddig, mig a tartós vörös szinezés bekövetkezik. A felrázás akkép történik, hogy az eczetpróbáló tiszta hüvelykujjal lezárva erőteljes rázás közben többször megfordittatik. A hüvelykujj azután az eczetpróbáló száján végig simitandó, hogy a hüvelykujjra tapadt folyadék ne menjen veszendőbe. Ha az eczetpróbáló az egész százalékokat jelző osztóvonalak közötti részben jelző vonalakkal nincs ellátva, akkor az oldat felszinének magassága szemmérték szerint becsülendő meg.

A folyadék felszinének magassága közvetlenül az eczetsavhydrátnak százalékát mutatja; a leolvasásnál azonban a folyadékfelszin belső görbületének (alsó meniscus) legmélyebb pontját kell mérvadónak tekinteni.

Annak elbirálása czéljából, hogy vizsgálat közben nem lett-e tulságos mennyiségű kettős normálnátronoldat hozzáöntve, elegendő, ha a vörösre szinezett folyadék állásának leolvasása után ahhoz a megvizsgálandó eczetsavtartalmú folyadékból egy csekély mennyiség hozzáöntetik, mire ujabb felrázás után a vörös szinnek el kell enyésznie.

A vörös szinnek elenyésztetése czéljából 6 százaléknál kevesebb eczetsavval biró folyadékhoz legfeljebb annyi öntendő hozzá, a mennyi az eczetpróbálón két számozott osztóvonal által határolt egész térfogatrésznek, nagyobb eczetsavtartalmú folyadékhoz pedig, a mennyi egy fél ilyen résznek megfelel. Ha a vörös szin nem enyésznék el, akkor az eczet vizsgálata, nagyobb elővigyázattal, megismétlendő.

Ha még nagyobb eczetsavtartalmú oly folyadék veendő vizsgálat alá, mely 12—14-nél több százalék eczetsavat tartalmaz, akkor az eczetpróbáló előbb ismét a legalsó 0 jegyig pontosan megtöltetik, ehhez azután pontosan a 12. osztóvonalig tiszta viz öntetik, és e folyadék többszöri rázás mellett alaposan összekevertetik, mi által az eredeti folyadék épen kétszeresére higittatik, mert az eczetpróbáló a 0 jegyig 20 köbcentimétert, a 0 jegytől a 12. osztóvonalig pedig szintén 20 köbcentiméter térfogatot foglal magában.

Ha ennek megtörténte után az eczetpróbáló ismét annyira kiürittetik, hogy a felhigitott folyadék csak a 0 jegyig ér, akkor a felhigitott folyadéknak a fent leirt módon megállapitandó eczetsavtartalmát 2-vel kell szorozni, s a szorzat az igazi eczetsavtartalmat fogja mutatni.

Ha a folyadék felszine a 3., 6., illetőleg 12-vel jelölt osztóvonalon felül van, az eczet 3, 6, illetőleg 12 százaléknál több savat tartalmaz.

A jövedéki ellenőrzés czéljából elegendő, ha az eczetpróbáló segélyével megállapitott eczetsavszázalékok egész százalékokra olyképpen kerekittetnek ki, hogy a $^1/_2$ százaléknál kisebb törtrész figyelmen kivül hagyatik, ellenben a $^1/_2$ százaléknyi és ennél nagyobb törtrész egész százaléknak vétetik.

b) Kénsavtartalomra. Ez a vizsgálat a következő módon történik: egy kis fehér porczellán tányér vagy csésze közepére néhány, kölesszem nagyságú, közönséges fehér czukordarabka tétetik és a megvizsgálandó eczetnek mintegy 20—30 cseppnyi mennyiségével leöntetik. Erre a tányér (csésze) egy forró vizzel telt fazékra helyeztetik és azon hagyatik mindaddig, mig az eczet el nem párolgott.

Ha az eczet kénsavat nem tartalmazott, a czukor és a tányér (csésze) fehér marad, vagy csak kissé sárgás szint fog mutatni. Ellenben, ha az eczet kénsavat tartalmazott, akkor a czukor, illetőleg a tányér (csésze) azon része, a melyet az eczetben feloldott czukor elfoglalt, fekete szint mutat. Ha tiszta eczet, czukor nélkül párologtatik el, a tányéron csak igen kevés üledék marad hátra (c) függelék a végr. ut. B. mellékletének II. 8. c. pontjához).

Az olyan eczetet, melynél kénsav nyomai észlelhetők, a denaturáláshoz felhasználni nem szabad.

dd) A feljegyzések.

Az eczetgyáros személyesen, vagy a pénzügyigazgatóságnak irásban bejelentendő helyettese által a végr. ut. B. mellékletét képező szabályzathoz mellékelt 7. és 8. számú minták szerint termelési lajstromot és eladási lajstromot köteles vezetni.

Az e lajstromhoz szükséges nyomtatványok lapszámozott és hitelesitett füzetekben, melyeknek zsinege hivatalosan lepecsételtetett, az előállitási költség megtéritése mellett a pénzügyigazgatóság által kijelölt hivatalnál szerzendők meg. A lajstromokba, azok kiszolgáltatása előtt, a vállalkozónak neve és lakhelye bejegyzendő.

A termelési lajstromba a következő adatok vezetendők be:

1. Minden egyes denaturálás befejezése után azonnal, a hivatalosan denaturált szesznek mennyisége, alkoholtartalma és eczetsavtartalma, tehát a denaturátumnak tényleges mennyisége és az abban foglalt alkoholmennyiség hektoliterfokokban.

2. A denaturáló kádból eczetgyártás czéljára naponkint kivett denaturált szesz mennyisége és pedig azonnal a kivétel után.

Ez a mennyiség a denaturáló kádból naponkint egyszerre — de nem több napra előre — vehető ki és vezethető be a lajstromba.

Ha a bejelentett üzleti módhoz képest a denaturáló kádból több mint egy napi szükségletnek megfelelő denaturált szesz vétetnék ki oly czélból, hogy az további felhigitás alá vonassék, ez esetben ezt az eczetczefrét egy külön, hivatalos mérczével ellátott edénybe kell helyezni, és a felhigitott eczetczefrének mennyiségét, alkoholtartalmát, valamint eczetsavtartalmát is a termelési lajstromba be kell vezetni.

Az ebből az edényből eczetkészitésre naponkint kivett eczetczefre mennyisége a lajstromba szintén bevezetendő.

3. A naponkint használatban levő eczetkádak számjegyei.

4. Az utolsó 24 órán belül készitett eczet mennyisége, annak eczetsavtartalma és azoknak a tartályoknak a számjegyei, melyekbe a kész eczet helyeztetett.

Ennek a bevezetésnek legkésőbben a következő nap reggeli 8 órájáig kell megtörténnie.

Ha a kész eczet nem eresztetik le azonnal, a termelvény csak akkor tekintendő kész eczetnek, a midőn leeresztése tényleg bekövetkezik. A termelési lajstromba ilyen esetekben a bevezetés legkésőbben a kész gyártmány leeresztése után következő nap reggeli 8 órájáig eszközlendő.

Ha az üzleti helyiségbe boreczet vagy más eczet hozatik be, ennek mennyisége a termelési lajstromban mint beszerzett mennyiség elkülönitetten tüntetendő ki.

5. Minden bevezetésnek napja és órája.

A termelési lajstromba a pénzügyi közegek részéről az általuk teljesitett szemlék eredménye szintén bevezetendő.

A termelési lajstrom félévenkint lezárandó és a pénzügyigazgatósághoz átvizsgálás végett felterjesztendő.[1])

Az eladási lajstromba történő bevezetések az összes eczeteladást, az eladott egyes mennyiségek eczetsavtartalmának kitüntetése mellett kell, hogy tartalmazzák; a vállalkozó az eladási lajstrom összes hasábjait pontosan kitölteni köteles.

Ez a kötelezettség csakis az üzleti helyiségben levő, de nem valamely az utóbbitól elkülönitett elárusitó helyiségbe már átvitt eczetmennyiségek tekintetében áll fenn; ez az eczet már a külön helyiségbe való átvitel alkalmával helyezendő kiadásba.

Az üzleti helyiségekbe beszállitott eczet az elszállitás alkalmával mint saját termelésű eczet helyezendő kiadásba. A saját készletekből denaturálásra használt eczetsav, az ebbeli felhasználás bejegyzése mellett, az eladási lajstromba szintén mint kiadás vezetendő be.

Ha a kicsinyben való eladás magában az üzleti helyiségben történnék (a mi bizonyára csak a kisebb terjedelmű eczetgyártásnál fog előfordulni), a lajstromvezetés egyszerűsitése czéljából megengedtetik, hogy a 25 literen aluli mennyiségekben naponkint eladott eczet az eladási lajstromban sommásan, és pedig a következő nap reggeli 8 órájáig könyveltessék el. Az átvevő lakása házszámának kitüntetése ebben az esetben a 25 liter mennyiséget meghaladó eladásoknál is elmaradhat.

Azoknak az eczetgyárosoknak, a kik az eczet eladásáról szóló segédkönyvüket (naplót, strazzát) úgy rendezik be, hogy abból az eladási lajstromhoz megkivántató minden adat kivehető legyen, és magukat arra kötelezik, hogy ezt a könyvet (naplót, strazzát) betekintés végett rendelkezésre mindig készen tartják, kérelmükre, a bármikor való visszavonás fentartása mellett, megengedhető, hogy a naponkint eladott eczetmennyiségeket a segédkönyvből (naplóból, strazzából) az eladási lajstromba sommásan vezethessék be.

Ha az eczetgyáros a lajstromok vezetése tekintetében fentebb meghatározott kötelezettségeket ismételten megszegné: a pénzügyigazgatóság tőle a szesznek eczetgyártási czélokra adómentesen való beszerzésére vonatkozó engedélyt legfeljebb egy év tartamára megvonhatja.

ee) A készletfelvétel.

Minden félév lejártával a denaturált szesz, valamint a kész eczet készlete hivatalosan megállapitandó.[2])

---

[1]) Félévi időtartam alatt mindenkor a szesztermelési időszak első, illetőleg második fele értendő és ennek megfelelően a termelési lajstrom mindig az illető termelési időszak hatodik (február) és tizenkettedik (augusztus) havában zárandó le és terjesztendő fel a pénzügyigazgatósághoz. (1902. évi 37.869. sz. körr.)

[2]) Lásd a fenti 1. jegyzetet.

Az eczetkészletek felvételénél nemcsak a mennyiség, hanem az eczetsavtartalom is (épugy mint a szesznél a mennyiség és az alkoholfokok) számitásba veendő. Ha az eczetkészlet részben forgácsokkal telt hordókban van elhelyezve, az ezekben levő eczetmennyiség becslés útján is megállapitható.

Önként értetik, hogy ezenkivül is történhetnek készletfelvételek, ha ez a jövedék érdekében szükségesnek mutatkozik.

A készlet felvétele előtt a termelési lajstrom, valamint az eladási lajstrom is lezárandó és a denaturált szesznek, valamint a kész eczetnek számszerinti készlete megállapitandó.

A tényleges készlet és a számszerinti készlet között mutatkozó különbözetek esetében a jövedéki büntető eljárás megindítását csak akkor lehet mellőzni, ha a különbség az utolsó készletfelvételkor talált készletnek és az eme készletfelvétel óta beszerzett, illetőleg készitett mennyiségeknek együttvéve, és pedig — ha denaturált szeszről van szó — azok 5 százalékát, — ha pedig eczetről van szó — azok 10 százalékát meg nem haladja.

Az eczetkészletnél megengedett 10 százaléknyi különbözet csakis a kész eczet raktározásánál mutatkozó veszteségekre, nem pedig magánál az eczetgyártásnál beálló veszteségekre vonatkozik.

A lezárás eredménye szerint mutatkozó számszerinti készlet, valamint a felvételnél megállapitott tényleges készlet a termelési lajstromban kitüntetendő, és a megállapitott tényleges készlet az új termelési lajstromba átvezetendő.

A lajstromok vezetésében megállapitott helytelenségek és szabálytalanságok a szeszadótörvény 81. §-ának határozmányaihoz képest büntetendők.

III. A tudományos czélokra adómentesen beszerzett szeszre vonatkozó határozmányok.

A mennyiben valamely tudományos czélra denaturált szesz nem használható, a p. ü. ministerium az alább meghatározott különös feltételek és ellenőrzési rendszabályok mellett kivételesen nem denaturált szesznek adómentes felhasználását is engedélyezheti.

1. Az engedélyezés.

A ki erre a kivételes engedélyre igényt tart, ez iránt a pénzügyigazgatósághoz tartozik folyamodni, és erre vonatkozó bélyegmentes kérvényében bejelenteni köteles:

a) a kérdéses czélra egy évi időszakban szükségelt szesz mennyiségét;

b) a felhasználás módját; ez lehetőleg tüzetesen jelölendő meg, pl. hogy a szesz készitmények (praeparatumok) épségben tartására vagy kémszerekhez (reagencziákhoz) stb. lesz felhasználva;

c) a beszerzési forrást; ez a pénzügyigazgatóságnál kellő időben teendő előleges bejelentés mellett megváltoztatható:

d) a fogyasztási adó biztositásának módját.[1])
Állami intézeteknél a biztositék követelése mellőzhető.

A pénzügyigazgatóság a nem denaturált szesz adómentes felhasználásának engedélyezése előtt minden egyes esetben alkalmas módon meggyőződni köteles a kérvényben foglalt adatok helyessége felől; a megállapitott adatok alapján azután meghatározza az egy évi időszakban adómentesen felhasználható alkohol mennyiségét.

Ha ez az alkoholmennyiség az e részben vezetendő feljegyzések által nem mutatható ki, akkor hivatott szakértők véleménye kérendő ki.

Az engedély a kérvényben emlitett és elfogadhatónak talált meghatározott czélra csakis nyilvánvalólag tudományos czélok elérésében működő személyeknek és intézeteknek, rendszerint csak egy év tartamára adható meg.

Ha az évenkint szükségelt szesz mennyisége egy hektolitert el nem ér, úgy az engedély olyan időtartamra adandó, a mely időtartam alatt az illető fél egy bizonyos alkoholfokú adómentes szeszből egy hektoliternyi mennyiséget tudományos czélokra szükségel.

Az adómentesen beszerzett szesznek a kérvényben kifejezetten megjelölt és engedélyezett czéloktól eltérő bármely más czélra való felhasználása, különösen pedig annak — habár tudományos czélokra — más személyek vagy intézetek részére való átengedése, úgyszintén annak pálinka-készitésre való felhasználása a szeszadótörvény 92. §-a alapján büntetés alá esik és a kedvezmény elvesztését feltétlenül maga után vonja.

Az engedélyezésről, valamint az engedélyezett szesz mennyiségében és a beszerzési forrás tekintetében az engedély tartama alatt bekövetkezett minden változtatásról úgy annak a vállalatnak felügyeletével megbizott közeg, mely vállalatból a szesz beszereztetik, valamint az a közeg is értesitendő, mely a szesz adómentes beszerzésére jogositott személy ellenőrzésével megbizva van.

Az ezen szakaszban foglalt szabályok értelmében felszerelt kérvények a pénzügyigazgatóság által a p. ü. ministeriumhoz felterjesztendők.

2. A szesznek beszerzése.

A tudományos czélokra adómentesen felhasználandó szesz beszerzése tekintetében a végr. ut. B. mellékletét képező szabályzat II. 4. pontjában foglalt határozmányok érvényesek.

Az a kérdés, vajjon adómentes felhasználásra nem szereztetett-e be több szesz, mint a mennyi engedélyezve lett, csupán az engedélyezett időtartam alatt tényleg beszerzett mennyiség alapján birálandó el. Ha az engedélyezett mennyiség az engedélyezett időtartam alatt nem használtatnék fel teljesen, akkor a fel nem használt mennyiség a legközelebbi időtartamra eső mennyiségbe tudandó be, esetleg ez a mennyiség leszállitandó.

[1]) A biztositék mérvére nézve lásd a 361. oldalon felvett 2. jegyzetet.

A beszerzett szesz mértékhitelesitett edényekben és meghatározott helyen tartandó.

Ha több tartály van szeszszel megtöltve, a szesz kivétele czéljából mindig csak egy tartály lehet nyitva.

3. Ellenőrzés.

Az, a ki nem denaturált szesznek tudományos czélokra adómentesen való felhasználására nyert engedélyt, jövedéki felügyelet alatt áll és a szesz beszerzéséről, valamint annak felhasználásáról megfelelő feljegyzést köteles vezetni, a mely feljegyzésnek mikénti berendezését, a szesz felhasználásának illető módjára való figyelemmel, a pénzügyigazgatóság határozza meg. Minden esetre szükséges, hogy a feljegyzés az esetenkint beszerzett alkoholmennyiséget az illető bejelentésre való hivatkozás mellett, melynek alapján az a szeszfőzdéből, vagy a szabadraktárból vagy szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóból elszállittatott, feltüntesse, s hogy a naponként felhasznált alkoholmennyiségről s a felhasználás módjáról felvilágositást nyujtson. Ezek a feljegyzések a pénzügyi közegeknek, az általuk foganatositott szemlék alkalmával megvizsgálás végett előmutatandók, hogy ezek meggyőződést szerezhessenek arról, vajjon az adómentesen beszerzett szesz számszerinti készlete a tényleges készlettel megegyezik-e. Abban az esetben, ha az átlagos szükségletet meghaladó mennyiségű szesz használtatott volna fel, ez a körülmény felvilágositandó, esetleg a jövedéki vizsgálat meginditandó.

A feljegyzéseknek pontatlan vagy helytelen vezetése a szeszadótörvény 81. §-a alapján büntetendő.

Az eme feljegyzésekhez való nyomtatványokat lapszámozott és hitelesitett füzetekben, az előállitási költség megtéritése mellett, a pénzügyigazgatóság szolgáltatja ki. A feljegyzések évenkint lezárandók és a pénzügyigazgatósághoz beküldendők.

A pénzügyigazgatóságok kötelesek a feljegyzéseket beérkezésük után megvizsgálni abban a tekintetben, hogy szabályszerűen és helyesen vezettettek-e, és az eredményről a pénzügyministeriumnak jelentést tartoznak tenni.

C. melléklet a végrehajtási utasitás 18. §-ának A. részéhez.

V.

Utmutatás

az alkoholnyeredéknek a szeszczefréből való előzetes kiszámitásához.

A szeszmérőgép rendes menetében beállott akadály tartamára a pénzügyigazgatóság, ha azt czélszerűnek tartja, a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdékben az előre látható alkoholnyeredéknek a szeszczefre alapján való megállapitását elrendelheti.

Ilyen esetben a szeszmérőgép rendes menetében bekövetkezett akadály beálltakor, ha a szeszfőzde vállalkozója az üzletet folytatni szándékozik, a szeszfőzde azonnal állandó jövedéki felügyelet alá veendő, s a szeszfőzdevállalkozó köteles a szeszfőzési lajstromban a szeszadótörvény 61. §-ában előirt adatokon kivül még a felhasznált anyaélesztőhöz (Stellhefe) vett kovász-keverék (Ansatz) mennyiségét és czukortartalmát is jegyzetképen bevezetni.

Köteles továbbá a szeszfőzde vállalkozója az állandó felügyeletre kirendelt pénzügyi közegnek kivánatra megfelelő szállást rendelkezésre bocsátani.

Az állandó felügyelettel megbizott pénzügyi közeg a szeszfőzdében történt megjelenése után megállapitja azonnal az előtalált czefrék mennyiségét és czukorfoktartalmát, valamint azoknak erjedési fokát, és ezeket az adatokat a szeszfőzési lajstromba bevezeti, a minek megtörténte után az egész szeszfőzdei üzem felett felügyel. A felügyelettel megbizott közeg különösen köteles az előkeverőkádban levő czefrék, valamint az érett czefre mennyiségének és czukorfoktartalmának — az érett czefrénél annak a főzőkészülékre való átvitele előtt eszközlendő — megállapitásánál jelen lenni, illetőleg köteles ezeket a megállapitásokat az üzletvezetővel vagy annak helyettesével közösen eszközölni és a szeszfőzési lajstrom erre vonatkozó adatait szintén aláirni.

A várható alkoholnyeredék előzetes kiszámitása

A) Ebullioskop segélyével,[1]) vagy

B) a mellékletként ide csatolt Lorenz-féle táblázatok használatával történik, mely táblázatok az eddig használatban volt Habich-féle táblázatok helyett jövőben kizárólag alkalmazandók.

Az Ebullioskop mindazokban az esetekben alkalmazható, a melyekben az érett czefre megvizsgálása egyáltalában lehetséges, mig a Lorenz-féle táblázatok csak akkor alkalmazhatók, ha a szesz-

[1]) A várható alkoholnyeredéknek az Ebullioskop segélyével való előzetes kiszámitása képezi a törvény 58. §-ának A. V. pontjában emlitett azt a más megállapitási módot, mely ez időszerint megengedve van.

főzési lajstromban előirt adatokon kivül még vagy az anyaélesztőnek (Stellhefe) édes állapotban való térfogata és czukorfoktartalma ismeretes, vagy pedig az anyaélesztőnek mennyisége az édes czefre mennyiségének 10%-át meg nem haladja és az anyaélesztő készitéséhez felhasznált czefrézési anyagok minősége és mennyisége tudva van.

Ad *A)* Az Ebullioskop segélyével a várható alkoholnyeredék az érett czefre mennyiségéből és alkoholtartalmából, közvetlenül a czefrének a főzőkészülékre való átvitele előtt állapittatik meg a következő utasitás szerint.

Az Amagat-féle Differentialis-Ebullioskop leirása és annak használatára vonatkozó utasitás.

(Rajzzal.)

1. Az Amagat-féle Differentialis-Ebullioskop, melylyel a viz és az alkoholtartalmú folyadék forrpontjának egyidejű megállapitása történik, a mint az a mellékelt rajzból is kitünik, két különválasztott, egymás mellett felszerelt főzőedényből áll, melyek mindegyike hőmérővel és hűtőcsővel van ellátva és egyszerre hevithetők.

A főzőedények egyike K_1 (baloldalon) a viz befogadására, a máik K (jobb oldalon) pedig a megvizsgálandó alkoholtartalmú folyadék felvételére szolgál.

Mindkét főzőedény K és K_1 egy, fent és lent többszörösen áttört bádogköpenynyel M van körülvéve, és fenekükön közös fűtőlemezzel birnak, melyet a szeszlámpa L lángja érint.

A főzőedényekbe fent a hűtőcsövek R és R_1 betorkollnak, a melyek egyidejűleg a folyadék beöntésére szolgálnak.

Ezenkivül mindegyik főzőedénybe belenyúlik egy-egy hőmérő T és T_1. A két hőmérő között egy a D csavar által igazitható S fémlemez van alkalmazva, melynek egyik részén egy, alkohol-térfogatszázalékok szerinti 0 foktól 18 fokig terjedő, s tizedrészfok alosztályokkal biró fokozat, másik részén pedig egy, a D_1 igazitó csavar segélyével leköthető kisebb fémlemez S_1 van, mely utóbbi fémlemez, csakis egyetlen, zérussal jelölt osztóvonallal van ellátva. A folyadék betöltésére mindkét hűtőcsövön tölcsérek vannak alkalmazva.

Az alkoholtartalmú folyadék felvételére rendelt főzőedény a hűtőcsövön kivül még egy másik, ugyancsak hűtővizzel körülvett csövecskével R_2 is össze van kötve abból a czélból, hogy az edénynek tisztitás czéljából való kiöblitése megkönnyittessék.

Mindegyik Ebullioskophoz két üveg mérőedény van adva, melyek egyike, a betöltendő viz megmérésére rendelt edény, az azon levő jelzésig 15, az alkoholtartalmú folyadék megmérésére rendelt másik edény pedig az azon levő jelzésig 50 köbcentiméter űrtartalommal bir.

2. Hogy az Ebullioskop helyes jelzéseket szolgáltasson, mindenekelőtt annak szabályozása szükséges, vagyis mindkét zéruspont nemcsak egymás között, hanem mindkét hőmérő jelzésével is összhangba hozandó. E czélból az előbb tiszta vizzel kiöblitett főzőedények mindegyikébe, a mellé adott mérőedény segélyével 15 köbcentiméter tiszta, — a mennyiben lehetséges lepárolt — viz öntetik; ezután az Ebullioskop az égő lámpa fölé helyeztetik és a két főzőedényben levő viz felforraltatik.

Az Ebullioskoppal való munkálatok léghuzamtól lehetőleg védett helyen végzendők.

A lámpa mindig magas fokú szeszszel töltendő meg, s annak kanócza lehetőleg a fenékig érjen. A láng nagysága akként szabályozandó, hogy a folyadék forrásba hozatalához ne kelljen hosszú időtartam és másrészt, hogy a láng a főzőedény felső részét ne érje.

Ha mindkét hőmérőben a higanyoszlop a legmagasabb pontot elérte s tovább már nem emelkedik, akkor a jobboldali fokozatnak a zéruspontja a

D csavar forgatásával a higanyoszlop legmagasabb pontjára beállittatik, azután megeresztetik a baloldali fokozat D_1 igazitó csavarja, s ezen fokozat zéruspontja az S_1 kis fémlemez mozditásával, a baloldali hőmérő higanyoszlopának legmagasabb pontjára beállittatik és az S_1 fémlemez a D_1 igazitó csavar meghuzása által megerősittetik. A szabályozás után a kisebb fokozatot helyéből kimozditani, illetőleg a D_1 igazitó csavart tágitani nem szabad.

Az Ebullioskopot nem szükséges minden egyes alkoholmegállapitás előtt szabályozni és elégséges ha a szabályozás hosszabb időközben felülvizsgáltatik. Csakis egészen uj műszereknél ajánlatos, tekintettel az uj hőmérők jelzéseinek változékonyságára, a szabályozást rövidebb időközökben foganatositani.

3. Az Ebullioskop az alkoholmegállapitás czéljából való használatba vétele előtt mindig kitisztitandó.

E czélból a K_1 főzőedény 15 köbcentiméter tiszta vizzel, a *K* főzőedény pedig a megvizsgálandó alkoholtartalmú folyadék 50 köbcentiméternyi mennyiségével megtölthetik, és az Ebullioskop egyszerű megforditása által ismét kiürittetik. Elővigyázatból legalább is kétszer foganatositandó ez az eljárás. Hevesebb mozgatás, különösen az Ebullioskop rázása kerülendő.

A kitisztitott főzőedényekbe ezután 15 köbcentiméter tiszta, hacsak lehetséges lepárolt viz, illetve a megvizsgálandó alkoholtartalmú folyadékból (czefréből) 50 köbcentiméternyi mennyiség töltetik; a czefre azonban előbb finom szitán vagy laza szöveten átszürendő és szénsavtalanitás czéljából egy félig telt palaczkban, — a melybe, ha a czefre rendkivül savtartalmú volna, egyidejűleg kevés égetett magnesia is hozzáadandó, — erősen átrázandó. Ezután a műszer a meggyujtott szeszlámpa fölé helyeztetik, és a *W* hütőköpenyeg egyidejűleg lehetőleg hideg vizzel megtöltetik.

Már néhány percz mulva a két hőmérő higanyoszlopa emelkedni kezd, s nemsokára rá az elért legmagasabb ponton megállapodik. Mihelyt ez az eset beáll, a balkézre álló kisebb fémlapon lévő zéruspontot a *D* csavar segélyével a higanyoszlop legmagasabb pontjára beállitjuk, és azután megfigyeljük a jobb kéznél levő hőmérő higanyoszlopának az állását.

A jobb oldalon lévő nagyobb fokozatnak az a pontja, a melyet a jobb oldali hőmérő higanyoszlopának felső vége ér, a megvizsgált alkoholtartalmú folyadékban (czefrében) lévő alkohol térfogatszázalékának megfelel.

Ezután a műszer a lámpától eltávolittatik s felboritás által ismét kiürittetik.

Az Ebullioskop minden egyes használat után azonnal tiszta vizzel többször kiöblitendő. Ez különösen a *K* főzőedényre nézve szól.

Többszöri, egymásután eszközlendő alkoholmegállapitásoknál nem szükséges, hogy az Ebullioskop teljesen kihüljön, hanem elegendő, ha a hütőköpenyeg minden egyes használat előtt, azaz mielőtt a folytatólagosan megvizsgálandó folyadék felöntetik, hideg vizzel ujolag megtöltetik.

Ha a teljesen vagy majdnem törkölymentes czefrék (melasse, répalé, czefrelé stb.), térfogatszázalékokban kifejezett alkoholtartalma *(a)* az Ebulloiskop segélyével határoztatik meg: ugy a bizonyos számú *(v)* hektoliter érett czefréből várható összes alkoholnyeredék *(A)* következő képlet szerint határozható meg:

$$A = av.$$

Ha ellenben, »*a*« előbb törkölytartalmú volt és átszürt (burgonya, gabona stb.) czefrére nézve határoztatik meg, ez esetben tekintetbe veendő az, hogy az erjesztőkádban levő érett czefre a törköly térfogatával nagyobb tért foglal el, mint az átszürt czefre, miért is a fenti képlet alkalmazása mellett tett számitás ez esetben — eltekintve a gyártási veszteségektől — nagyobb alkoholnyeredéket eredményez, mint milyen a tényleges alkoholnyeredéknek megfelel.

A várható alkoholnyeredék pontos megállapithatása czéljából tehát az átszürt czefrének az Ebullioskop alapján talált alkoholtartalma mindig törkölytartalmú czefrének megfelelő alkoholtartalomra, vagy pedig a törkölytartalmú érett czefre térfogata törkölymentes czefre térfogatára átszámitandó. Szintugy üzemveszteség czimén, mely tapasztalat szerint nagyobb vagy kevésbbé belterjes üzletmód mellett az elmélet szerint elérhető alkoholnyeredék 2—5%-át teszi, átlagosan a megállapitott alkoholnyeredéknek 3%-a levonásba hozandó.

Ellenőrzési czélokra teljesen elegendő, ha az átlagos törkölytartalmat, az édes czefre minden czukorméröfoka után a czefremennyiségnek 0·15 százalékával vesszük számításba.

Ezek szerint például egy 20 fokú édes czefre 20 × 0·15 = 3% törkölyt tartalmaz.

Az átlagos törkölytartalomnak az édes czefre minden czukorméröfoka után 0·15%-kal való alapul vétele mellett, az alkoholnyeredék közvetlenül az érett czefre térfogatából és az átszürt czefre alkoholtartalmából is az alábbi képlet szerint kiszámitható:

$$A = a\,v\,\frac{1000-3\,(a+0{\cdot}5\,s)}{1000},$$

melyben:

A = az alkoholnyeredéket hektoliterfokokban,
a = az átszűrt czefre alkoholtartalmát az Ebullioskop jelzései alapján térfogatszázalékokban,
v = az érett czefre térfogatát hektoliterekben
és s = az érett czefrének czukorméröfoktartalmát R. + 14 hőfok mellett jelenti.

Fennebbi képlet szerint tehát 20 hektoliter érett burgonyaczefre, melynek alkoholtartalma az Ebullioskop szerint 8%, czukorméröfoka pedig 2 fok, következő alkoholnyeredéket ad hektoliterfokokban:

$$A = 8 \times 20\,\frac{1000-3\,[8+(0{\cdot}5\times 2)]}{1000} = 160 \times \frac{1000-3\times(8+1)}{1000}$$

$$= 160 \times \frac{1000-27}{1000} = \frac{160\times 973}{1000} = 155{\cdot}6 \text{ hektoliterfok.}$$

Ebből levonva üzemveszteség czimén a 155·6-nek 3%-át vagyis 4·6-et lesz a várható alkoholnyeredék 155·6 — 4·6 = 151 hektoliterfok. (1. sz. függelék a *C.* melléklethez.)

Ad *B)* Az ide csatolt (a 421. oldalon levő) L o r e n z-féle táblázatok segélyével az alkoholnyeredék az érett czefre alkoholtartalmának közvetlen megállapitása nélkül, a szeszczefrék sűrűsége és elerjedési foka (attenuatiója) alapján előre kiszámitható.

E három táblázat a czefrék neméhez képest szolgál az alkoholnyeredék kiszámitására.

Az első táblázat hüvelyekkel vegyitett czefréknél használandó, melyekben uj élesztő képződik (gabonaczefre, burgonyaczefre);

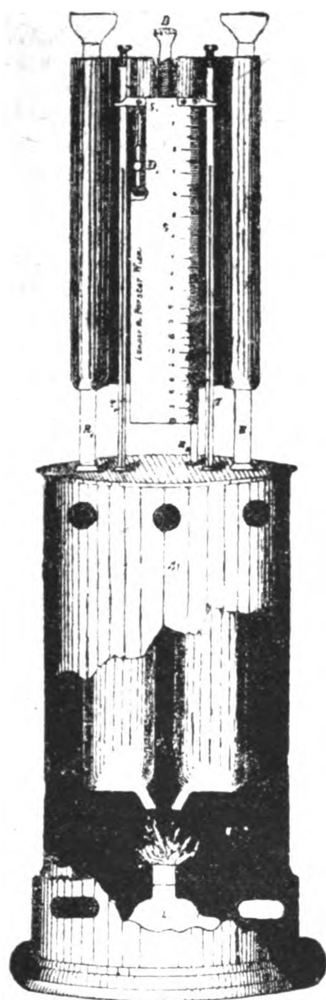
a második táblázat hüvelymentes czefréknél használandó, melyekben uj élesztő képződik (répa- és czefrelé);

a harmadik táblázat olyan czefréknél használandó, melyekben uj élesztő nem képződik (melassczefre).

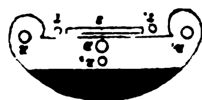
Ezen táblázatok használatánál következő adatok ismerete szükséges:

1. a minden egyes esetben számadásszerűleg megállapitandó az a czukorfoktartalom *S*, melylyel a czefrekeveréknek (összczefre) az erjesztőkádban birnia kellene, ha az még édes, azaz még teljesen friss (nem erjedt) állapotban lenne, vagyis: ha a czefrekeverékben esetleg meglévő alkoholt szintén czukorrá vissza átváltoztatva

Amagat-féle Differentiális-Ebullioskop.

Átmetszet felülről nézve:

gondoljuk.[1]) Az erjesztőkádban levő czefrekeverék (összczefre) alatt az édes czefrének anyaélesztővel, vagy egy korábbi érett czefrének a kovászkészitéshez felhasznált maradékával és esetleg más folyadékokkal, mint vizzel, moslékkal, czukorral, melasse-oldattal, gyümölcslével stb.-vel való összekeveréséből származó az a keverék értendő, a melyből az érett czefre készült.

Ha az *S*-nek az alább közölt képletek segélyével történt kiszámitásánál a czukormérőfoknál törtrészek mutatkoznak, a táblázatok használatánál eme törtrészek bezárólag 0·2 részig figyelmen kivül hagyandók, ellenben 0·3-tól bezárólag 0·7-ig 0·5 czukormérőfokra, 0·7-en felül pedig egész czukormérőfokra kikerekitendők.

2. Szükséges ismerni a főzőkészülékre átvitt érett czefre czukorfoktartalmát és térfogatát. Az *S* és *s*-ből kiszámittatik az elerjedés (attenuatió), vagyis az édes czefrekeveréknek kiszámitott czukorfoktartalma *S* és az érett czefrének közvetlenül megállapitott czukorfoktartalma között mutatkozó különbözet, azaz az erjedés alatt elenyészett czukormérőfokok *S*—*s*.

Az *S*—*s* kiszámitása a még ki nem kerekitett *S*-sel és a közvetlenül megállapitott *s*-sel eszközlendő és a táblázatok használatánál az oly módon foganatositandó kikerekités a mint ez az *S*-nél is történt, az *S*—*s*-nél csakis a kivonás eredményében hajtandó végre.

A táblázatnak az *S* és *S*—*s*. két számának megfelelő számjegye mutatja 100 liter = 1 hektoliter érett czefrének az alkoholnyeredékét, literszázalékokban (egy liter századrésze).

Ha ez az alkoholnyeredéktényező, mely a czefre neménck megfelelő táblázatból veendő, a lepárolás alá vett érett czefrének hektoliterekben kifejezett mennyiségével szoroztatik és a nyert szorzat 100-zal elosztatik, akkor a nyeredéket tiszta alkohol hektoliterfokokban nyerjük.

Az itt számba veendő czukormérőfokoknak a czukormérővel való megállapitásánál követendő eljárást a következő utasitás szabályozza:

A) A friss czefre czukormérőfok-tartalmának megállapitása.

1. A friss czefre czukormérő foktartalmának helyes megállapitására szükséges:

a) hogy a megvizsgálandó czefre teljesen egyformán összekeverve legyen;
b) hogy abból leszürés által a hig tisztitott czefrefolyadék elválasztassék;
c) hogy annak hőfoka a hőmérővel, és
d) annak extracttartalma a czukormérővel fokokban megállapittassék.

2. A megvizsgálandó czefrének teljesen egyformán való összekeverése úgy történik, hogy az a czefrehoroggal alólról felfelé jól és erősen felkavartatik, hogy ez által a különböző folyadékrétegek teljesen összekevertessenek, mely elővigyázat és előmunkálat sohasem mellőzhető.

3. Ezen jól felkevert czefréből egy elegendő mennyiségű próba, 1 vagy $1^1/_2$ liter, egy tiszta edénybe (egy megfelelő cserép- vagy fehér pléhedénybe) át-

[1]) Az *S* betű a szöveg további részében mindig mint az »édes összczefre« czukorfoktartalmának röviditett jelzése használtatik.

öntendő, és a rendes, a szeszfőzdékben már ismeretes módon átszürendő, hogy abból tiszta és higfolyós czefrelé nyeressék.

Ezen átszüréshez igen ajánlatos 'gyapotból szövött hegyes fenekű zacskókat használni.

Ezen eljáráshoz legczélszerűbben szűrőállvány használtatik, mely egy 20 centiméter oldalhosszúságú vagy átmérőjű négyszögletes vagy kerek fadeszkából áll, középen mintegy 15 centiméter átmérőjű kerek nyilással, és mely 40—50 centiméter magas három lábbal bir.

Ezen nyilásba helyeztetik el a szűrőzacskó, mely azon keresztül lelóg, és mely néhány hegyes peczekkel vagy szeggel a szűrődeszkához erősittetik.

A lemeritett czefre a szűrőzacskóba hozatik, és annak híg része abból szabadon kifolyni engedtetik.

A lefolyó czefre legegyszerűbben egy oda elhelyezett körülbelül 7 deciliter űrtartalmú tiszta cserépedényben összegyüjtetik.

Ezen eljárásnál szem előtt tartandó:

a) hogy a szűrőzacskót mindenkor előzőleg vizben tisztára mosni, és azután kiszáritani kell. Ha ez nem történt volna, vagy lehetséges nem volna, akkor azt az illető erjesztőkád czefréjébe való bemerités által czefrével kell megtölteni és azután megint kifacsarni, nehogy a czefre a szűrőzacskó által felvett vizzel higittassék és ez által foktartalmának helyes megállapitása megakadályoztassék.

b) A czefrével megtöltött szűrőzacskót a szűrésnél nem szabad a lefolyás siettetése végett kivülről szoritani, mert ez esetben a czefrének finomabb részei is a szűrőzacskón átmennek és a lefolyt folyadékot zavarossá teszik, mi hasonlóképen helytelenséget idézhetne elő a foktartalom megállapitásában.

c) A folyadéknak legelősször lefolyó zavaros része, mihelyt az higan és tisztán lefolyni kezd, az erjesztőkádba visszaöntetik és csak a tisztitott rész gyüjtetik össze.

d) A hig czefrefolyadékból annyi kell, hogy szabadon kifolyjon, a mennyi a czukormérőveli vizsgálat eszközlése czéljából a kémpohár megtöltésére szükséges.

e) A sűrű czefrének a szűrőzacskóban maradt részét, valamint a leszűrt híg czefrefolyadékot a vizsgálat után az erjesztőkádba vissza kell önteni.

f) A szűrőzacskó ezután megint megmosatik, kifacsartatik, megszárittatik (a mi a főzőkészülék fedelére való helyezés által gyorsan történik) és ismét használatra előkészittetik.

4. A híg leszűrt czefrelé a kémpohárba tétetik és foktartalmára nézve a czukormérővel megvizsgáltatik.

Ezen alkalommal ugyanazon szabály szerint kell eljárni, mely a sörlének a czukormérővel való megvizsgálására nézve fennáll, és mind az szem előtt tartandó, a mi ott előirva van.

5. Szükséges ezután, hogy a kémpohárban levő leszűrt tiszta czefrefolyadék hőfoka is megállapittassék, azon czélból, hogy a mennyiben annak hőmérséke nem a Réaumur szerinti szabályszerű + 14 fokot mutatná, a czukormérőjelzések szükséges kiigazitása eszközöltessék.

A hőfoknak megállapitását még a czefre czukortartalmának a czukormérővel való megállapitása előtt lehet eszközölni, vagy azután is, de mindenesetre azonnal a czukormérővel való megállapitás után eszközlendő.

A czefrefolyadék hőfokának megállapitására, rendszerint a czukormérőbe beolvasztott hőmérő szolgál, mely ugy használtatik, a mint az a sörlé hőfokának megállapitására előirva van; a czukormérő jelzések esetleg szükséges hőmérsékkiigazitása ugyanazon utasitás szerint, mint a sörlé megfokozásánál és az alább közölt kiigazitási táblázat segélyével eszközlendő.

A leszűrt czefrefolyadéknak ekként megállapitott és tizedfokokig helyreigazitott sűrűsége a lajstromba bevezetendő, és ha a czukormérő jelzéseinek a szabályszerű hőmérsékre való kiigazitása a szükséges eszközök (a hivatalos hőmérő, kiigazitási táblázat) hiányában lehetséges nem volna, akkor a czefrefolyadék hőfokának és czukormérő-fokának bevezetése közönséges törtszám alakjában eszközlendő oly módon, hogy a kémpohárban levő czefrefolyadék hőfoka a számlálót, annak czukormérő foka ellenben a nevezőt képezze, hogy

a kiigazitás, a mennyiben az szükségesnek mutatkozik, bármikor is eszközölhető legyen.

A friss czefre czukormérő fokai 10—25 fok között mozognak s ennél ritkán nagyobbak.

B) Az érett czefre czukormérőfok-tartalmának megállapitása.

1. Az érett vagy már kierjedt czefre foktartalmának a czukormérővel való megállapitásánál ugyanazon elvek szerint és ugyanazon módon kell eljárni, mint az a friss czefrére nézve meghatározva lett. Az érett czefrét is hasonlóképen:

a) felkavarás által egyformán összekeverni;

b) abból egy tiszta hig czefrefolyadék nyerése végett megfelelő mennyiséget leszűrni, azután

c) a kémpohárban levő ezen folyadék hőfokát és

d) ennek czukorfok-tartalmát a czukormérővel megállapitani kell, mely eljárásoknál a friss czefrének megfokozására előirt fennebbi határozmányok tartandók szem előtt.

2. Mielőtt azonban a hig érett czefrefolyadék a kémpohárba tétetnék, azt szénsavtartalmától meg kell fosztani.

Ehhez egy, legalább egy liter ürtartalommal biró tiszta száraz üveg- vagy agyagpalaczk szolgál.

Ha száraz palaczk rendelkezésre nem állana, akkor czélszerű azt előbb vizzel és ennek kiöntése és kicsepegtetése után a megvizsgálandó czefrefolyadék bizonyos kis mennyiségével kiöbliteni, ezután a megvizsgálandó czefrefolyadékot abba egy üres rész hagyásával betölteni, a palaczk nyakának nyilását parafadugóval vagy a kéznek, vagy egy ujjnak rátartása által elzárni.

A palaczknak erős rázása által az erjedt czefrefolyadékból elkülönitett szénsav szabaddá lesz, és ha a palaczk elzárása (dugó, kéz, ujj) szellőztetik, sistergve elillan.

Ezen rázás — a folyadékban lévő szénsav eltávolitása — annyiszor ismételtetik, mig a palaczk elzárásának szellőztetése után még a szabaddá vált szénsavnak sistergés melletti elillanása észleltetik.

Csak ezután öntetik a szénsavmentes folyadék a kémpohárba, a hab annak felületéről eltávolittatik, és a czefre megvizsgálása a czukormérővel és hőmérővel eszközöltetik.

Az érett czefrefolyadéknak megállapitott és Réaumur szerinti + 14 fokos szabályszerű hőmérsékre kiigazitott czukorfoktartalma a lajstromba vezetendő, illetve a mennyiben a hőmérsék-kiigazitás a szükséges eszközök hiányában eszközölhető nem volna, ez a hőmérsék, mint ez a friss czefrénél is történik, törtszám alakjában tüntetendő ki.

A gyakorlatban eddig, ámbár ritkán előforduló legjobb elerjedés, mely nevezetesen tengeriből származó czefréknél éretik el, az: ha a czukormérő az érett czefrében 0 fokot mutat.

Ha az érett czefrében a czukormérő $^1/_2$—1 fokot mutat, az elerjedés jó, ha a czukormérő 2 fokig mutat, középszerű; ha ellenben 2 fokon és azon felül mutat, úgy az igen tökéletlen elerjedés. Kivétel csak a répaczukor-melasse-nál fordul elő, mely különféle só- és más mellékalkatrészeinél fogva jobban el nem erjedhet, és az érett melasse-czefrék ennélfogva még a friss czefre czukortartalmának legalább egy negyed részét mutatják.

C) Kiigazitási táblázat.

Észlelt hőfok R. szerint:	A cukormérőfok megfelelő kiigazitása
+ 4	— 0.4
+ 5	— 0.4
+ 6	— 0.4
+ 6.5	— 0.3
+ 7	— 0.3

Észlelt hőfok R. szerint:	A cukormérőfok megfelelő kiigazitása
+ 8	— 0·3
+ 9	— 0·2
+ 10	— 0·2
+ 11	— 0·2
+ 11·5	— 0·1
+ 12	— 0·1
+ 13	— 0·1
+ 14	— 0·0
+ 15	+ 0·0
+ 15·5	+ 0·1
+ 16	+ 0·1
+ 17	+ 0·1
+ 17·25	+ 0·2
+ 18	+ 0·2
+ 18·25	+ 0·3
+ 19	+ 0·3
+ 20	+ 0·3
+ 20·5	+ 0·4
+ 21	+ 0·4
+ 22	+ 0·4
+ 22·5	+ 0·5
+ 23	+ 0·5
+ 24	+ 0·6

(3. sz. függelék a C. melléklethez.)

Az ekként minden egyes erjesztőkádra nézve kiszámitott alkoholmennyiség a czefrének az erjesztőkádból a főzőkészülékre való átvitele alkalmával azonnal a szeszfőzési lajstromba, az illető erjesztőkádnál bevezetendő.

Az érett czefre czukorfoktartalma *s* mindig a leszürt érett czefrében a czukormérővel közvetlenül állapitandó meg, mig az édes czefrekeverék czukorfoktartalma *S* még mielőtt a Lorenz-féle táblázatok alkalmazásba vétethetnének, előbb az alább közölt I–VI. képletek szerint kiszámitandó.

Az erjesztőkádban lévő czefrekeverék ugyanis, eltekintve az esetleges vizpótléktól, mely a kiszámitásnál egyáltalában figyelembe nem veendő, állhat:

α) vagy csupán két czefréből, t. i. az előerjesztőkádból vett édes czefréből és az anyaélesztőből, illetve az egy korábbi érett czefrének a kovász készitéséhez felhasznált maradékából, vagy

β) kettőnél több czefréből, mely esetben az esetleg moslékból, melasse-ból vagy czukoroldatból, gyümölcsléből és több efféle folyadékokból tett pótlékok is czefréknek tekintendők és számitásba veendők.

Az első esetben (α) az erjesztőkádban levő, édesnek gondolt czefrekeverék czukorfoktartalmának *S* kiszámitásához a következő két képlet egyike alkalmazandó:.

I. képlet:

$$S = \frac{V_1\ D_1\ S_1 + V_2\ D_2\ S_2}{(D_1 - 1)\ V_1 + (D_2 - 1)\ V_2 + v}$$

II. képlet:

$$S = \frac{(261 + S_1)\ V_1\ S_1 + (261 + S_2)\ V_2\ S_2}{V_1\ S_1 + V_2\ S_2 + 261\ v}$$

Ezen képletekben:

v az erjesztő kádban lévő érett czefrének + 14 R. hőfok melletti térfogatát hektoliterekben,

s az erjesztő kádban lévő érett czefrének + 14 R. hőfok melletti czukorfoktartalmát,

V_1 az előerjesztőkádban levő édes czefrének + 14 R. hőfok melletti térfogatát hektoliterekben,

S_1 az előerjesztőkádban lévő édes czefrének + 14 R. hőfok melletti czukorfoktartalmát, esetleg

D_1 az előerjesztőkádban lévő édes czefrének + 14 R. hőfok melletti sürüségét, a Balling-féle táblázatból

V_2 az édes, még erjedésnek nem indult anyaélesztőnek + 14 R. hőfok melletti térfogatát hektoliterekben,

S_2 az édes, még erjedésnek nem indult anyaélesztőnek + 14 R. hőfok melletti czukorfoktartalmát, esetleg

D_2 az édes, még erjedésnek nem indult anyaélesztőnek + 14 R. hőfok melletti sürüségét a Balling-féle táblázatból.

Ezekben, valamint a következő képletekben is, a czukormérőjelzések legalább is egytizedrészfok pontossággal, a sürüségek négy tizedes számmal, végre a térfogatok egész- és tizedhektoliterekkel beillesztendők. Ha az erjesztőkádba az erjedés előtt, alatt vagy után viz hozzáöntetik, a képletek alkalmazásánál a viz mennyiségének ismerete nem szükséges, a mennyiben az amugy is az által vétetik figyelembe, hogy a képletekben az egész érett czefrének végleges térfogata v előfordul.

A kiszámitásra nézve egyszerübb II. képlet, a mely a sürüségi számok ismeretét nem követeli, csak akkor alkalmazható, ha az erjesztőkádba átvitt czefrék czukortartalma, a mint az különben is rendszerint fennforog, 30 czukormérőfokot meg nem halad.

Az I. és II. képlet abban az esetben is hasonszerű alkalmazást nyer, ha egy korábbi kádtöltésből eredő érett czefre maradéka a legközelebbi kádtöltéshez anyaélesztőül felhasználtatott, vagyis érett czefre édes czefrével összekevertetett.

Ilyen esetben az anyaélesztőül használt érett czefremaradék térfogata a képletben mint V_2 beillesztendő, mig S_2 és esetleg D_2 gyanánt amaz S és esetleg D (a megelőző kádtöltés édes összczefrének czukorfoktartalma és sürüsége) illesztendő be, a melyet a megelőző kádtöltésre vonatkozó adatok eredményeznek.

Ha az édes anyaélesztő térfogata V_2 és czukorfoktartalma S_2 ismeretlen, illetve közvetlenül már meg nem állapitható, úgy azok mégis még kiszámithatók abban az esetben, ha az anyaélesztő készitéséhez felhasznált anyagoknak legalább mennyisége és minősége megállapittatott. A V_2 és S_2-nek ilyen módon való kiszámitá-

sának azonban csakis akkor lehet helye, ha az anyaélesztőkeverék mennyisége az édes czefre mennyiségének 10 százalékát meg nem haladja. Ehhez következő képletek használandók:

III. képlet:

$$V_2 = v - V_1$$

IV. képlet:

$$S_2 = \frac{106\ K + 100\ (M + E)}{0{\cdot}4\ K + 0{\cdot}38\ (M + E) + 100\ V_2 - T}.$$

A IV. képletben
K a keményitőt + czukrot }
T a törkölyt } kilogrammokban jelzi,
a melyet az anyaélesztő készitéséhez felhasznált maláta, árpa, burgonya stb. együttvéve összesen tartalmaz.

Továbbá *M* = az esetleg felhasznált melasse-ban lévő száraz maradékot kilogrammokban és *E* = az esetleg egyéb czefreanyagokban lévő vizben oldható anyagokat (moslék-, gyümölcslé-, stb. vagy czukor- s több efféle extract) kilogrammokban jelzi.

Az S_2 és esetleg az S_2-nek megfelelő s a Balling-féle táblából veendő sürűség D_2 számértékének segélyével most már az I. vagy II. képlet alapján kiszámittatik az édes összczefrének czukortartalma *S*.

A IV. képletnél figyelembe veendő nyersanyagok keményitő- + czukortartalmáról, valamint törkölytartalmáról a következő táblázat ad felvilágositást:

	A keményitő + czukor százalékának			A törköly-tartalom átlaga százalékban
	minimuma	maximuma	átlaga	
Burgonya	14	30	18	3
Árpa	55	65	60	15
Zöld maláta	36	42	40	10
Száritott maláta	64	70	68	20
Tengeri	52	62	58	10
Rozs	55	68	63	12
Buza	59	75	65	12
Zab	45	62	53	20
Melassé 42° Beauménél	Extracttartalom 78			—

A második esetben (β) az erjesztőkádban lévő, édesnek gondolt czefrekeverék czukorfoktartalmának S kiszámitásánál a következő két képlet egyike alkalmazandó:

V. képlet:

$$S=\frac{V_1 D_1 S_1 + V_2 D_2 S_2 + V_3 D_3 S_3 + \ldots + Vn\, Dn\, Sn}{(D_1 - I) V_1 + (D_2 - I)V_2 + (D_3 - I) V_3 + \ldots (Dn - I) Vn + v}$$

VI. képlet:

$$S=\frac{(261 + S_1) V_1 S_1 + (261 + S_2) V_2 S_2 + (261 + S_3) V_3 S_3 + \ldots + (261 + Sn) Vn\, Sn}{V_1 S_1 + V_2 S_2 + V_3 S_3 + \ldots + Vn\, Sn + 261\, v.}$$

Ezen két képletben:

V_1 V_2 V_3 V_4 . . Vn az erjesztőkádban összekevert még édes, azaz erjedésnek még nem indult állapotban lévő, különböző czefrék (édes czefre, anyaélesztő, moslék, melass, czukoroldat, gyümölcslé stb.) térfogatát,

S_1 S_2 S_3 S_4 . . . Sn azoknak czukorfoktartalmát,

D_1 D_2 D_3 D_4 . . . Dn pedig azoknak sűrűségét + 14 R. hőfoknál jelenti.

A kiszámitásra nézve egyszerűbb VI. képlet szintén csak akkor nyerhet alkalmazást, ha az erjesztőkádba átvitt czefrék egyike sem bír 30 czukormérőfoknál nagyobb czukortartalommal.

Az I., II., V. vagy VI. képlet segélyével kiszámitott S (az édes összczefre czukorfoktartalma) és s-ből (az érett czefre czukorfoktartalma) kiszámittatik most már az attenuatio $S—s$ s az eredmény fent előirt módon kikerekittetik. A kikerekitett S és $S—s$ értékének segélyével megkeressük a megfelelő Lorenz-féle táblázatból a nyeredéktényezőt és az alkoholnyeredék végleges kiszámitását az előbb előirt módon eszközöljük.

Az ekként minden egyes erjesztőkádra nézve kiszámitott alkoholmennyiség — történt légyen a kiszámitás akár a Lorenz-féle táblázatok segélyével, akár Ebullioskop alkalmazásával, — a czefrének az erjesztőkádból a főzőkészülékre való átvitele alkalmával azonnal a szeszfőzési lajstromba, az illető erjesztőkádnál bevezetendő.

A szeszmérőgép rendes menetében beállott akadály elháritása után az egyes erjesztőkádaknál bevezetett alkoholmennyiségek összeadatnak és az eredmény az akadály beállta előtt, valamint annak elháritása után a szeszmérő jelzései szerint megállapitott alkoholmennyiséghez hozzászámittatik. E mellett azonban mindazok az erjesztőkádak, a melyek már a szeszmérőgép szabályszerű alkalmazása mellett kerülnek lepárolásra, figyelmen kivül hagyandók.

Függelék.

Az V. és VI. képlet hosszabb üzleti időszak számadásszerű ellenőrzésére is felhasználható.

E végből valamennyi édes és érett czefrének (és esetleg együttesen felhasznált moslék, melasse stb.) összes egyenkinti térfogatának és átlagos czukormérőfoktartalmának ismerete szükséges. Az egyes térfogatok a főzési lajstromból veendők; az összes édes és érett czefrék átlagos czukormérőfoktartalma azonban kiszámitandó.

Ha valamennyi érett czefrének az össztérfogatát v-vel, továbbá az erjesztőkádba egymásután édes állapotban átvitt czefrék (édes czefre, anyaélesztő, moslék, melasse stb.) térfogatát V_1 V_2 V_3 .... Vn-nel, $+ 14^0$ R melletti czukormérőfoktartalmát pedig S_1 S_2 S_3 .... Sn-nel, és sürüségét a Balling-táblából D_1 D_2 D_3 .... Dn-nel jelöljük: úgy ezen n czefrék átlagos czukorfoktartalmát S-t megtaláljuk, ha az erjesztőkádba egymásután átvitt n czefréknek térfogatát, czukormérőfoktartalmát és esetleges sűrűségét az V. és VI. képletbe behelyezzük.

Az S-nek ily módon való kiszámítására nézve közömbös az, vajjon anyaélesztővel, vagy pedig az érett czefre maradékának összekeverésével történt az erjesztés.

Első esetben a V_1 ... Vn-ért és az ahhoz tartozó czukormérőfokokért és esetleges sűrűségekért az édes czefrének és az édes anyaélesztőnek megfelelő értékek sorrend szerint behelyezendők, úgy hogy például: V_1 D_1 S_1 az első édes czefrének, V_2 D_2 S_2 az első édes anyaélesztőnek, V_3 D_3 S_3 a második édes czefrének, V_4 D_4 S_4 a második édes anyaélesztőnek s így tovább, feleljen meg.

A második esetben csakis az egymásután következő édes czefréknek megfelelő értékek V_1 ... Vn helyeztetnek be.

Ugy az egyik, mint a második esetben is, az erjedés előtt, alatt vagy után az erjesztőkádba esetleg felöntött viz az V. és VI. képletnél sem jön figyelembe; mert a v valamennyi érett czefre térfogatát már magában foglalja.

Teljesen azonos módon számittatik ki azután valamennyi feldolgozott érett czefrének átlagos czukormérőfoktartalma s, a mennyiben a megfelelő V. vagy VI. képletben az egymást követőleg feldolgozott érett czefrék térfogata, czukormérőfoktartalma és esetleges sűrűsége behelyeztetik.

Ha most már az S és s megvan, akkor ezekből az értékekből az attenuatio $S—s$ és ennek, valamint Lorenz-féle táblázatok segélyével az ismert módon az alkoholnyeredék kiszámittatik.

Példák.

Számadási példa az I. képlethez:

$$S = \frac{V_1\ D_1\ S_1 + V_2\ D_2\ S_2}{(D_1-1)\ V_1 + (D_2 - 1)\ V_2 + v}$$

Megállapittatott:

V_1 = 25 hektoliter melasse,
S_1 = 80° + 14° R.-nél,
D_1 = 1·41586 (a Balling táblából).

V_2 = 6 hektoliter anyaélesztő,
S_2 = 20° édes állapotban + 14 R. hőfoknál,
D_2 = 1·08329 (a Balling-táblából).

v = 143 hektoliter érett melasse-czefre,
s = 5·1 R + 14 hőfoknál.

Kerestetik:

Mindenekelőtt az édes összczefrének czukormérőfoktartalma S, azután a fenti 143 hektoliter érett melasseczefre alkoholnyeredéke hektoliterfokokban.

Ha az ezen példának számértékeit az I. képletbe megfelelően beillesztjük, úgy nyerünk

$$S = \frac{25 \times 1{\cdot}41586 \times 80 + 6 \times 1{\cdot}08329 \times 20}{(1{\cdot}41586-1) \times 25 + (1{\cdot}08329-1) \times 6 + 143}$$

$$= \frac{2831{\cdot}72 + 129{\cdot}99}{10{\cdot}4 + 0{\cdot}5 + 143} = \frac{2961{\cdot}71}{153{\cdot}90} = 19{\cdot}24\text{-ot}$$

mint az édes összczefrének czukormérőfoktartalmát, figyelemmel az erjesztőkádba felöntött összes vizmennyiségre.

Most megállapitjuk az attenuatiót:

$S-s = 19{\cdot}24 - 5{\cdot}1 = 14{\cdot}14$, vagy kikerekitve
$S-s = 14$ és S (kikerekitve) $= 19$.

Ha az $S = 19$-et és $S-s = 14$-et a Lorenz-féle, a melasseczefrékre nézve érvényes III. táblázatban felkeressük, az ezen két számnak megfelelő nyeredéktényezőt = *820*-at találjuk.

Minthogy 143 hektoliter érett czefre került lepárolásra, ezen czefremennyiségnek alkoholnyeredéke kitesz

$$\frac{820 \times 143}{100} = 1172{\cdot}6$$ hektoliterfok (liter) tiszta alkoholt.

Számadási példa a II. képlethez:

$$S = \frac{(261 + S_1)\, V_1\, S_1 + (261 + S_2)\, V_2\, S_2}{V_1\, S_1 + V_2\, S_2 + 261\, v.}$$

Megállapittatott:

V_1 = 100 hektoliter hüvelyt tartalmazó burgonyaczefre,
S_1 = 15 R. + 14 hőfok mellett,
V_2 = 5 hektoliter anyaélesztő,
S_2 = 24° édes állapotban R. + 14 hőfok mellett,
v = 115 hektoliter érett czefre,
s = 1·2 R. + 14 hőfok mellett.

Kerestetik:

Mindenekelőtt az édes összczefrének czukormérőfoktartalma S, azután a fenti 115 hektoliter érett burgonyaczefre alkoholnyeredéke hektoliterfokokban.

Ha a megállapitott adatok a II. képletbe behelyeztetnek, nyerünk:

$$S = \frac{(261 + 15) \times 100 \times 15 + (261 + 24) \times 5 \times 24}{100 \times 15 + 5 \times 24 + 261 \times 115}$$

$$= \frac{276 \times 1500 + 285 \times 120}{1500 + 120 \times 30015} = \frac{448200}{31635} = 14{\cdot}17$$

mint az édes összczefrének czukormérőfoktartalma, az erjesztő kádba felöntött összes vizmennyiség figyelembe vételével.

Továbbá:

$S—s = 14{\cdot}17 - 1{\cdot}2 = 12{\cdot}97$ vagyis kikerekitve $= 13$ *és* S kikerekitve $= 14$.

Ezen számoknak megfelelő nyeredéktényező az I. táblázatból $= 679$.

A *115* hektoliter érett czefre alkoholnyeredéke tehát kitesz:

$$\frac{679 \times 115}{100} = 780{\cdot}85$$ hektoliterfok tiszta alkoholt.

Számadási példa a III. és IV. képhez:

$$V_2 = v - V_1 \quad \ldots\ldots\ldots\ldots \quad \text{III.}$$

$$\text{és } S_2 = \frac{106\ K + 100\ (M + E)}{0{\cdot}4\ K + 0{\cdot}38\ (M + E) + 100\ V_2 - T} \quad \ldots \quad \text{IV.}$$

Megállapittatott:

Az anyaélesztőkészitéshez felhasznált következő anyagok:

K = *130* kilogramm keményitő + czukor burgonyából,
T = *15* » törköly burgonyából,
M = *20* » Extrakt melasseből,
E = *3* » vizben oldható száraz anyag moslékból.

Továbbá:

v = az érett czefre *113·4* hektoliternyi össztérfogata,
V_1 = az előkeverőkádban lévő édes czefre *105·7* hektoliternyi térfogata.

Kerestetik:

Az anyaélesztő térfogata V_2 belefoglalva az erjesztő-kádba az erjedés előtt, alatt, vagy után esetleg feltöltött vizet (a III.

képletből) és a fenti anyagokból előállitott édes anyaélesztő czukormérőfoktartalma S_2 ugyancsak az erjesztőkádba az erjedés előtt, alatt vagy után esetleg felöntött viz belefoglalásával (a IV. képletből).

Ha a megállapitott értékeket $v = 113{\cdot}4$ és $V_1 = 105{\cdot}7$ a III. képletbe behelyezzük, nyerünk: $V_2 = 113{\cdot}4 - 105{\cdot}7 = 7{\cdot}7$ hektolitert.

Ha azután a többi megállapitott értékeket a IV. képletbe behelyezzük, nyerünk:

$$S_2 = \frac{106 \times 130 + 100\,(20 + 3)}{0{\cdot}4 \times 130 + 0{\cdot}38\,(20 + 3) + 770 - 15}$$

$$= \frac{16080}{816} = 19{\cdot}7\text{-et},$$

mint a keresett czukormérőfoktartalmat S_2-őt.

Számadási példa az V. képlethez:

$$S = \frac{V_1\,D_1\,S_1 + V_2\,D_2\,S_2 + \ldots\ldots + Vn\,Dn\,Sn}{(D_1-1)\,V_1 + (D_2-1)\,V_2 + \ldots\ldots + (Dn-1)\,Vn + v}$$

Megállapittatott:

az édes czefrék, moslék és anyaélesztő stb.

térfogata				czukormérő-foktartalma				sűrűsége
V_1	=	188 hl.	. . .	S_1	=	1	. . .	D_1 = 1·00388
V_2	=	12 »	. . .	S_2	=	1	. . .	D_2 = 1·00388
V_3	=	177 »	. . .	S_3	=	2	. . .	D_3 = 1·00779
V_4	=	23 »	. . .	S_4	=	2	. . .	D_4 = 1:00779
V_5	=	183 »	. . .	S_5	=	5	. . .	D_5 = 1·01970
V_6	=	17 »	. . .	S_6	=	5	. . .	D_6 = 1·01970
V_7	=	184 »	. . .	S_7	=	7	. . .	D_7 = 1·02279
V_8	=	16 »	. . .	S_8	=	7	. . .	D_8 = 1·02279
V_9	=	192 »	. . .	S_9	=	10	. . .	D_9 = 1·04014
V_{10}	=	8 »	. . .	S_{10}	=	10	. . .	D_{10} = 1·04014
V_{11}	=	181 »	. . .	S_{11}	=	11	. . .	D_{11} = 1.04852
V_{12}	=	19 »	. . .	S_{12}	=	12	. . .	D_{12} = 1·04852
V_{13}	=	172 »	. . .	S_{13}	=	15	. . .	D_{13} = 1·06133
V_{14}	=	28 »	. . .	S_{14}	=	15	. . .	D_{14} = 1·06133
V_{15}	=	194 »	. . .	S_{15}	=	18	. . .	D_{15} = 1·07441
V_{16}	=	6 »	. . .	S_{16}	=	18	. . .	D_{16} = 1·07441
V_{17}	=	174 »	. . .	S_{17}	=	20	. . .	D_{17} = 1·08329
V_{18}	=	26 »	. . .	S_{18}	=	20	. . .	D_{18} = 1·08329
V_{19}	=	186 »	. . .	S_{19}	=	22	. . .	D_{19} = 1·09231
V_{20}	=	14 »	. . .	S_{20}	=	22	. . .	D_{20} = 1·09231
V_{21}	=	180 »	. . .	S_{21}	=	25	. . .	D_{21} = 1·10607
V_{22}	=	20 »	. . .	S_{22}	=	25	. . .	D_{22} = 1·10607
V_{23}	=	100 «	. . .	S_{23}	=	30	. . .	D_{23} = 1·12967
összesen		2300 hl.						

Valamennyi érett czefre össztérfogata $v = 2500$ hektoliter (vagyis a fennebbi 23 czefréhez az erjedés alatt 2500—2300 = 200 hektoliter viz fokozatosan hozzáöntetett.)

Kerestetik:

A fennebbi 23 czefrének stb. az erjedés alatt hozzáöntött vizmennyiséggel együttes (2500—2300 = 200 hl.) átlagos czukormérőfoktartalma S.

Ha ezen példának megfelelő számértéket az V. képletbe beillesztjük, nyerünk:

V_1	D_1	S_1	=	188	×	1·00388	×	1	=	188·729
V_2	D_2	S_2	=	12	×	1·00388	×	1	=	12·046
V_3	D_3	S_3	=	177	×	1·00779	×	2	=	356·758
V_4	D_4	S_4	=	23	×	1 00779	×	2	=	46·358
V_5	D_5	S_5	=	183	×	1·01970	×	5	=	933·025
V_6	D_6	S_6	=	17	×	1·01970	×	5	=	86·674
V_7	D_7	S_7	=	184	×	1·02279	×	7	=	1317·353
V_8	D_8	S_8	=	16	×	1·02279	×	7	=	114·552
V_9	D_9	S_9	=	192	×	1·04014	×	10	=	1997·069
V_{10}	D_{10}	S_{10}	=	8	×	1·04014	×	10	=	83·211
V_{11}	D_{11}	S_{11}	=	181	×	1·04852	×	11	=	2087·603
V_{12}	D_{12}	S_{12}	=	19	×	1·04852	×	12	=	239·062
V_{13}	D_{13}	S_{13}	=	172	×	1·06133	×	15	=	2738·231
V_{14}	D_{14}	S_{14}	=	28	×	1·06133	×	15	=	445·759
V_{15}	D_{15}	S_{15}	=	194	×	1·07441	×	18	=	3751·840
V_{16}	D_{16}	S_{16}	=	6	×	1·07441	×	18	=	116·036
V_{17}	D_{17}	S_{17}	=	174	×	1·08329	×	20	=	3769·849
V_{18}	D_{18}	S_{18}	=	26	×	1·08329	×	20	=	563·311
V_{19}	D_{19}	S_{19}	=	186	×	1·09231	×	22	=	4469·732
V_{20}	D_{20}	S_{20}	=	14	×	1·09231	×	22	=	336·431
V_{21}	D_{21}	S_{21}	=	180	×	1·10607	×	25	=	4977·315
V_{22}	D_{22}	S_{22}	=	20	×	1·10607	×	25	=	553·035
V_{23}	D_{23}	S_{23}	=	100	×	1·12967	×	30	=	3389·010
								főösszeg	—	32572·989

Ezen 32572·989 főösszeg azon törtnek a számlálóját képezi, a melyből az V. képlet áll.

A nevezőt nyerjük következőleg:

(D_1	—	1)	V_1	=	0·00388	×	188	=	0·729
(D_2	—	1)	V_2	=	0·00388	×	12	=	0·046
(D_3	—	1)	V_3	=	0·00779	×	177	=	1·379
(D_4	—	1)	V_4	=	0·00779	×	23	=	0·179
(D_5	—	1)	V_5	=	0·01970	×	183	=	3·605
(D_6	—	1)	V_6	=	0 01970	×	17	=	0·335
(D_7	—	1)	V_7	=	0·02279	×	184	=	4·193
(D_8	—	1)	V_8	=	00·2279	×	16	=	0·365

$(D_9$	—	$1)$	V_9	=	0·04014	×	192	=	7·707
$(D_{10}$	—	$1)$	V_{10}	=	0·04014	×	8	=	0·321
$(D_{11}$	—	$1)$	V_{11}	=	0·04852	×	181	=	8·782
$(D_{12}$	—	$1)$	V_{12}	=	0·04852	×	19	=	0·922
$(D_{13}$	=	$1)$	V_{13}	=	0·06133	×	172	=	10·549
$(D_{14}$	—	$1)$	V_{14}	=	0·06133	×	28	=	1·717
$(D_{15}$	—	$1)$	V_{15}	=	0·07441	×	194	=	14·435
$(D_{16}$	—	$1)$	V_{16}	=	0·07441	×	6	=	0·446
$(D_{17}$	—	$1)$	V_{17}	=	0·08329	×	174	=	14·492
$)D_{18}$	—	$1)$	V_{18}	=	0·08329	×	26	=	2·165
$(D_{19}$	—	$1)$	V_{19}	=	0·09231	×	186	=	17·170
$(D_{20}$	—	$1)$	V_{20}	=	0·09231	×	14	=	1·292
$(D_{21}$	—	$1)$	V_{21}	=	0·10607	×	180	=	19·093
$(D_{22}$	—	$1)$	V_{22}	=	0·10607	×	20	=	2·121
$(D_{23}$	—	$1)$	V_{23}	=	0·12967	×	100	=	12·967
V								=	2500·000
							főösszeg	=	2625·010

Ez a 2625·010 főösszeg az V. képletben a nevezőt képezi, *S*. tehát következőleg találtatik:

$$\frac{32572{\cdot}989}{2625{\cdot}010} = 12{\cdot}41\ (12{\cdot}408)$$

Számadási példa a VI. képlethez:

$$S = \frac{(261+S_1)\,V_1S_1 + (261+S_2)\,V_2S_2 + \ldots + (261+S_{n-1})\,V_{n-1}\,S_{n-1} + (161+S_n)\,V_nS_n}{V_1S_1 + V_2S_2 + \ldots + V_{n-1}\,S_{n-1} + V_nS_n + 261\ v}$$

Megállapittatott:

Az előbbeni példában megállapitott ugyanazon számértékek a sűrűségi számértékek kivételével.

Kerestetik:

A fennebbi 23. czefrének stb. az erjedés alatt hozzáöntött (200 hektoliter) vizmennyiséggel együttes átlagos czukormérőfok-tartalma *S*.

Ha a VI. képletet alkotó tört számlálóját képezzük, úgy nyerünk:

(261	+	S_1)	V_1	S_1	=	(261	+	1)	× 188	× 1	=	49256
(261	+	S_2)	V_2	S_2	=	(261	+	1)	× 12	× 1	=	3144
(261	+	S_3)	V_3	S_3	=	(261	+	2)	× 177	× 2	=	93102
(261	+	S_4)	V_4	S_4	=	(261	+	2)	× 23	× 2	=	12098
(261	+	S_5)	V_5	S_5	=	(261	+	5)	× 183	× 5	=	243390
(261	+	S_6)	V_6	S_6	=	(261	+	5)	× 17	× 5	=	22610
(261	+	S_7)	V_7	S_7	=	(261	+	7)	× 184	× 7	=	345184
(261	+	S_8)	V_8	S_8	=	(261	+	7)	× 16	× 7	=	30016
(261	+	S_9)	V_9	S_9	=	(261	+	10)	× 192	× 10	=	520320
(261	+	S_{10})	V_{10}	S_{10}	=	(261	+	10)	× 8	× 10	=	21680

$(261 + S_{11})\ V_{11}\ S_{11}$	=	(261 + 11)	× 181	× 11	=	541552
$(261 + S_{12})\ V_{12}\ S_{12}$	=	(261 + 12)	× 19	× 12	=	62244
$(261 + S_{13})\ V_{13}\ S_{13}$	=	(261 + 15)	× 172	× 15	=	712080
$(261 + S_{14})\ V_{14}\ S_{14}$	=	(261 + 15)	× 28	× 15	=	115920
$(261 + S_{15})\ V_{15}\ S_{15}$	=	(261 + 18)	× 198	× 18	=	974268
$(261 + S_{16})\ V_{16}\ S_{16}$	=	(261 + 18)	× 6	× 18	=	30132
$(261 + S_{17})\ V_{17}\ S_{17}$	=	(261 + 20)	× 174	× 20	=	977880
$(261 + S_{18})\ V_{18}\ S_{18}$	=	(261 + 20)	× 26	× 20	=	146120
$(261 + S_{19})\ V_{19}\ S_{19}$	=	(261 + 22)	× 186	× 22	=	1158036
$(261 + S_{20})\ V_{20}\ S_{20}$	=	(261 + 22)	× 14	× 22	=	87164
$(261 + S_{21})\ V_{21}\ S_{21}$	=	(261 + 25)	× 180	× 25	=	1287000
$(261 + S_{22})\ V_{22}\ S_{22}$	=	(261 + 25)	× 20	× 25	=	143000
$(261 + S_{23})\ V_{23}\ S_{23}$	=	(261 + 30)	× 100	× 30	=	873000
				Főösszeg	=	8449196

Ez a 8449196 főösszeg a VI. képletet alkotó törtnek számlálóját képezi.

A nevezőt következőleg nyerjük:

$V_1\ S_1$	=	188	×	1	=	188
$V_2\ S_2$	=	12	×	1	=	12
$V_3\ S_3$	=	177	×	2	=	354
$V_4\ S_4$	=	23	×	2	=	46
$V_5\ S_5$	=	183	×	5	=	915
$V_6\ S_6$	=	17	×	5	=	85
$V_7\ S_7$	=	184	×	7	=	1288
$V_8\ S_8$	=	16	×	7	=	112
$V_9\ S_9$	=	192	×	10	=	1920
$V_{10}\ S_{10}$	=	8	×	10	=	80
$V_{11}\ S_{11}$	=	181	×	11	=	1991
$V_{12}\ S_{12}$	=	19	×	12	=	228
$V_{13}\ S_{13}$	=	172	×	15	=	2580
$V_{14}\ S_{14}$	=	28	×	15	=	420
$V_{15}\ S_{15}$	=	194	×	18	=	3492
$V_{16}\ S_{16}$	=	6	×	18	=	108
$V_{17}\ S_{17}$	=	174	×	20	=	3480
$V_{18}\ S_{18}$	=	26	×	20	=	520
$V_{19}\ S_{19}$	=	186	×	22	=	4092
$V_{20}\ S_{20}$	=	14	×	22	=	308
$V_{21}\ S_{21}$	=	180	×	25	=	4500
$V_{22}\ S_{22}$	=	20	×	25	=	500
$V_{23}\ S_{23}$	=	100	×	30	=	3000
261 V	=	261	×	2500	=	652500
				Főösszeg	=	682719

Ez a főösszeg a VI. képlet nevezőjét képezi s ennélfogva az S. nyeretik.

$$\frac{8449196}{682719} = 12{\cdot}38$$

2. számú függelék a végrehajtási utasitás *C.* mellékletéhez.

Dr. Lorenz-féle táblázatok

az alkoholnyeredék kiszámitására.

I.

A hüvelyekkel stb. vegyitett czefrékre nézve, melyek uj élesztőt

Az édes össz-czefre czukormérőfoktartalma az erjedés előtt	Ha az első vizszintes hasábban kitüntetett czukormérőfok százalék az erjedés által elenyészett, akkor 100 liter érett czefre lepárolása által az édes (friss) czefre czukormérőfoktartalmához képest nyeretik az alább kitüntetett literszázalék alkohol.												
	0·5	1·—	1·5	2·—	2·5	3·—	3·5	4·—	4·5	5·—	5·5	6·—	6·5	7·—
5·—	26	51	77	102	128	153	178	203	228	253				
5·5	26	51	77	103	128	153	179	204	229	254	279			
6·—	26	52	77	103	129	154	179	205	230	255	280	304		
6·5	26	52	78	103	129	155	180	205	230	256	281	305	330	
7·—	26	52	78	104	130	155	181	206	231	256	282	307	331	356
7·5	26	52	78	104	130	156	181	207	232	257	283	308	332	357
8·—	26	52	78	104	130	156	182	207	233	258	284	309	334	359
8·5	26	53	79	105	131	157	182	208	234	259	285	310	335	360
9·—	26	53	79	105	131	157	183	209	234	260	286	311	336	361
9·5	26	53	79	106	132	158	184	210	235	261	287	312	337	363
10·—	27	53	80	106	132	158	184	210	236	262	288	313	339	364
10·5	27	53	80	106	133	159	185	211	237	263	289	314	340	365
11·—	27	54	80	107	133	159	186	212	238	264	290	315	341	367
11·5	27	54	80	107	134	160	186	213	239	265	291	316	342	368
12·—	27	54	81	108	134	161	187	213	240	266	292	318	343	369
12.5	27	54	81	108	135	161	188	214	240	267	293	319	345	370
13·—	27	54	81	108	135	162	188	215	241	268	294	320	346	372
13·5	27	55	82	109	136	162	189	216	242	269	295	321	347	373
14·—	27	55	82	109	136	163	190	217	243	270	296	322	348	374
14·5	27	55	82	110	137	164	190	217	244	270	297	323	350	376
15·—	28	55	83	110	137	164	191	218	245	271	298	325	351	377
15·5	28	55	83	110	138	165	192	219	246	272	299	326	352	378
16·—	28	56	83	111	138	165	193	220	247	273	300	327	353	380
16·5	28	56	83	111	139	166	193	220	247	274	301	328	355	381
17·—	28	56	84	112	139	167	194	221	248	275	302	329	356	383
17·5	28	56	84	112	140	167	195	222	249	276	303	330	357	384
18·—	28	56	84	112	140	168	195	223	250	277	305	332	359	385
18·5	28	57	85	113	141	168	196	224	251	279	306	333	360	387
19·—	28	57	85	113	141	169	197	225	252	280	307	334	361	388
19·5	29	57	85	114	142	170	198	225	253	281	308	335	363	390
20·—	29	57	86	114	142	170	198	226	254	282	309	337	364	391
20·5	29	57	86	114	143	171	199	227	255	283	310	338	365	393
21·—	29	58	86	115	143	172	200	228	256	284	312	339	367	394
21·5	29	58	87	115	144	172	201	229	257	285	313	341	368	396
22·—	29	58	87	116	144	173	202	230	258	286	314	342	370	397
22·5	29	58	87	116	145	174	202	231	259	287	315	343	371	399
23·—	29	59	88	117	146	174	203	231	260	288	316	344	372	400
23·5	29	59	88	117	146	175	204	232	261	289	318	346	374	402
24·—	30	59	88	118	147	176	205	233	262	290	319	347	375	403
24·5	30	59	89	118	147	176	205	234	263	292	320	348	376	405
25·—	30	59	89	119	148	177	206	235	264	293	321	350	378	406
25·5	30	60	89	119	148	178	207	236	265	294	322	351	379	408
26·—	30	60	90	119	149	178	208	237	266	295	324	352	381	409
26·5	30	60	90	120	149	179	208	238	267	296	325	354	382	411
27·—	30	60	90	120	150	180	209	239	268	297	326	355	384	413
27·5	30	61	91	121	151	181	210	240	269	298	327	356	385	414
28·—	30	61	91	121	151	181	211	241	270	300	329	358	387	416
28·5	31	61	91	122	152	182	212	242	271	301	330	359	388	417
29·—	31	61	92	122	153	183	213	243	272	302	331	361	390	419
29·5	31	62	92	123	153	183	213	243	273	303	333	362	392	421
30·—	31	62	93	123	154	184	214	244	274	304	334	364	393	423

táblázat.

képeznek (gabona-, burgonyaczefre) az észlelt elerjedés szerint.

Ha az első vizszintes hasábban kitüntetett czukormérőfok százalék az erjedés által elenyészett, akkor 100 liter érett czefre lepárolása által az édes (friss) czefre czukormérőfoktartalmához képest nyeretik az alább kitüntetett literszázalék alkohol.															
7·5	8·—	8·5	9·—	9·5	10·—	10·5	11·—	11.5	12·—	12·5	13·—	13·5	14·—	14·5	15·—
382															
384	408														
385	410	434													
386	411	436	461												
388	413	438	462	487											
389	414	439	464	489	514										
390	416	441	466	491	516	540									
392	417	442	468	493	517	542	567								
393	419	444	469	494	519	544	569	594							
395	420	446	471	496	521	546	571	596	621						
396	422	447	473	498	523	548	573	598	623	647					
398	423	449	474	500	525	550	575	600	625	650	675				
399	425	450	476	501	527	552	577	602	627	652	677	702			
400	426	452	478	503	529	554	579	604	629	654	679	704	729		
402	428	454	479	505	531	556	581	606	632	657	682	706	731	756	
403	429	455	481	507	532	558	583	609	634	659	684	709	734	759	783
405	431	457	483	508	534	560	585	611	636	661	687	711	736	761	786
406	432	459	485	510	536	562	588	613	638	664	689	714	739	764	789
408	434	460	486	512	538	564	590	615	641	666	691	716	742	767	792
409	436	462	488	514	540	566	592	617	643	669	694	719	744	769	794
410	437	463	490	516	542	568	594	620	645	671	696	722	747	772	797
412	439	465	492	518	544	570	596	622	648	673	699	724	750	775	800
414	440	467	493	520	546	572	598	624	650	676	701	727	753	778	803
415	442	469	495	522	548	574	601	627	653	678	704	730	755	781	806
417	444	470	497	524	550	576	603	629	655	681	707	732	758	784	809
418	445	472	499	526	552	579	605	631	657	684	709	735	761	787	812
420	447	474	501	528	554	581	607	634	660	686	712	738	764	789	815
422	449	476	503	530	556	583	610	636	662	689	715	741	767	792	818
423	450	478	505	532	558	585	612	638	665	691	717	743	769	795	821
425	452	479	507	534	561	587	614	641	667	694	720	746	772	798	824
426	454	481	508	536	563	590	616	643	670	696	723	749	775	801	827
428	456	483	510	538	565	592	619	646	672	699	726	752	778	804	830
429	457	485	512	540	567	594	621	648	675	701	728	755	781	807	834
431	459	487	514	542	569	597	623	650	677	704	731	757	784	810	837
433	461	488	516	544	571	599	626	653	680	707	734	760	787	813	840
434	462	490	518	546	573	601	628	655	682	709	736	763	790	816	843
436	464	492	520	548	575	603	630	658	685	712	739	766	793	819	846
438	466	494	522	550	578	605	633	660	688	715	742	769	796	822	849
439	468	496	524	552	580	608	635	663	690	717	745	772	799	825	852
441	470	498	526	554	582	610	638	665	693	720	748	775	802	829	856
443	471	500	528	556	584	612	640	668	696	723	751	778	805	832	859
445	473	502	530	559	587	615	643	671	698	726	754	781	808	835	862
446	475	504	532	561	589	617	645	673	701	729	756	784	811	839	866
448	477	506	534	563	591	620	648	676	704	732	759	787	814	842	869
450	479	508	537	565	594	622	650	679	707	734	762	790	818	845	872
452	481	510	539	567	596	625	653	681	709	737	765	793	821	848	876

I. táblázat

Az édes összczefre czukormérőfoktartalma az erjedés előtt	Ha az első vizszintes hasábban kitüntetett czukormérőfok százalék az erjedés által elenyészett, akkor 100 liter érett czefre lepárolása által az édes (friss) czefre czukormérőfoktartalmához képest nyeretik az alább kitüntetett literszázalék alkohol.													
	15·5	16·—	16.5	17·—	17·5	18·—	18·5	19·—	19·5	20·—	20·5	21·—	21·5	22·—
15·5	811													
16·—	814	838												
16·5	816	841	866											
17·—	819	844	869	893										
17·5	822	847	872	896	921									
18·—	825	850	875	900	924	949								
18·5	828	853	878	903	928	953	977							
19·—	831	857	882	906	931	956	981	1005						
19·5	834	860	885	910	935	960	984	1009	1034					
20·—	838	863	888	913	938	963	988	1013	1038	1062				
20·5	841	866	891	917	942	967	992	1017	1041	1066	1090			
21·—	844	869	895	920	945	970	995	1020	1045	1070	1094	1119		
21·5	847	873	898	923	949	974	999	1024	1049	1074	1098	1123	1148	
22·—	850	876	901	927	952	977	1003	1028	1053	1078	1102	1127	1152	1176
22·5	853	879	905	930	956	981	1006	1032	1057	1082	1106	1131	1156	1181
23·—	856	882	908	934	959	985	1010	1035	1061	1086	1111	1135	1160	1185
23·5	860	886	911	937	963	988	1014	1039	1064	1090	1115	1140	1164	1189
24·—	863	889	915	941	966	992	1018	1043	1068	1094	1119	1144	1169	1194
24·5	866	892	918	944	970	996	1021	1047	1072	1098	1123	1148	1173	1198
25·—	869	895	922	948	974	999	1025	1051	1076	1102	1127	1152	1177	1202
25·5	872	898	925	951	977	1003	1029	1055	1080	1106	1131	1156	1182	1207
26·—	875	902	928	955	981	1007	1033	1058	1084	1110	1135	1161	1186	1211
26·5	879	905	932	958	984	1011	1037	1062	1088	1114	1140	1165	1190	1216
27·—	882	909	936	962	988	1015	1041	1067	1093	1118	1144	1170	1195	1221
27·5	886	913	939	966	992	1018	1045	1071	1097	1123	1148	1174	1200	1225
28·—	889	916	943	969	996	1022	1049	1075	1101	1127	1153	1179	1204	1230
28·5	893	920	946	973	1000	1026	1053	1079	1105	1131	1157	1183	1209	1235
29·—	896	923	950	977	1004	1030	1057	1083	1110	1136	1162	1188	1214	1239
29·5	900	927	954	981	1008	1034	1061	1087	1114	1140	1166	1192	1218	1244
30·—	903	931	958	985	1012	1038	1065	1092	1118	1145	1171	1197	1223	1249

folytatása.

Ha az első vizszintes hasábban kitüntetett czukormérőfok százalék az erjedés által elenyészett, akkor 100 liter érett czefre lepárolása által az édes (friss) czefre czukormérőfoktartalmához képest nyeretik az alább kitüntetett literszázalék alkohol.

22·5	23·–	23·5	24·–	24·5	25·–	25·5	26·–	26·5	27·–	27·5	28·–	28·5	29·–	29·5	30·–
1205															
1210	1234														
1214	1239	1263													
1218	1243	1268	1292												
1223	1248	1272	1297	1321											
1227	1252	1277	1302	1326	1350										
1232	1257	1281	1306	1331	1355	1380									
1236	1261	1286	1311	1336	1360	1385	1409								
1241	1266	1291	1316	1341	1366	1390	1415	1439							
1246	1271	1296	1321	1346	1371	1396	1420	1445	1469						
1251	1276	1301	1326	1351	1376	1401	1426	1450	1475	1499					
1255	1281	1306	1331	1356	1381	1406	1431	1456	1480	1505	1529				
1260	1286	1311	1336	1361	1387	1411	1436	1461	1486	1510	1535	1559			
1265	1291	1316	1342	1367	1392	1417	1442	1467	1492	1516	1541	1565	1590		
1270	1295	1321	1347	1372	1397	1422	1447	1472	1497	1522	1547	1571	1596	1620	
1275	1300	1326	1352	1377	1403	1428	1453	1478	1503	1528	1552	1577	1602	1626	1651

II.

Hüvelymentes czefrékre nézve, melyek új élesztőt

Az édes összczefre czukormérőfoktartalma az erjedés előtt	Ha az első vízszintes hasábban kitüntetett czukormérőfokszázalék az erjedés által elenyészett, akkor 100 liter érett czefre lepárolása által az édes (friss) czefre czukormérőfoktartalmához képest nyeretik az alább kitüntetett literszázalék alkohol.												
	0·5	1·—	1·5	2·—	2·5	3·—	3·5	4·—	4·5	5·—	5·5	6·—	6·5	7·—
5·—	26	52	78	103	129	154	180	205	230	255				
5·5	26	52	78	104	129	155	180	206	231	256	281			
6·—	26	52	78	104	130	155	181	206	232	257	282	307		
6·5	26	52	79	104	130	156	182	207	233	258	283	309	334	
7·—	26	53	79	105	131	157	183	208	234	259	285	310	335	360
7·5	26	53	79	105	131	157	183	209	235	260	286	311	336	362
8·—	27	53	79	106	132	158	184	210	236	261	287	312	338	363
8·5	27	53	80	106	133	159	185	211	237	262	288	314	339	365
9·—	27	54	80	107	133	159	186	212	238	264	289	315	341	366
9·5	27	54	81	107	134	160	186	213	239	265	291	317	342	368
10·—	27	54	81	108	134	161	187	214	240	266	292	318	344	369
10·5	27	54	81	108	135	162	188	214	241	267	293	319	345	371
11·—	27	55	82	109	135	162	189	215	242	268	295	321	347	373
11·5	27	55	82	109	136	163	190	216	243	269	296	322	348	374
12·—	28	55	82	110	137	164	191	217	244	271	297	323	349	376
12·5	28	55	83	110	137	164	191	218	245	272	298	325	351	378
13·—	28	55	83	111	138	165	192	219	246	273	300	326	353	379
13·5	28	56	83	111	138	166	193	220	247	274	301	328	354	381
14·—	28	56	84	111	139	167	194	221	248	275	302	329	356	383
14·5	28	56	84	112	140	167	195	222	249	277	304	331	357	384
15·—	28	56	84	112	140	168	196	223	251	278	305	332	359	386
15·5	28	57	85	113	141	169	197	224	252	279	306	334	361	388
16·—	29	57	85	113	142	170	197	225	253	280	308	335	362	389
16·5	29	57	86	114	142	170	198	226	254	281	309	336	364	391
17·—	29	57	86	114	143	171	199	227	255	283	310	338	365	393
17·5	29	58	86	115	143	172	200	228	256	284	312	339	367	394
18·—	29	58	87	115	144	173	201	229	257	285	313	341	369	396
18·5	29	58	87	116	145	173	202	230	258	287	315	342	370	398
19·—	29	59	88	117	145	174	203	231	260	288	316	344	372	400
19·5	29	59	88	117	146	175	204	232	261	289	317	346	374	402
20·—	30	59	88	118	147	176	205	233	262	290	319	347	375	403
20·5	30	59	89	118	147	177	206	234	263	292	320	349	377	405
21·—	30	59	89	119	148	177	206	235	264	293	322	350	379	407
21·5	30	60	90	119	149	178	207	237	266	294	323	352	381	409
22·—	30	60	90	120	149	179	208	238	267	296	325	354	382	411
22·5	30	60	90	120	150	180	209	239	268	297	326	355	384	413
23·—	30	61	91	121	151	181	210	240	269	299	328	357	386	415
23·5	31	61	91	121	152	181	211	241	271	300	329	358	388	416
24·—	31	61	92	122	152	182	212	242	272	301	331	360	389	418
24·5	31	62	92	123	153	183	213	243	273	303	332	362	391	420
25·—	31	62	93	123	154	184	214	244	274	304	334	363	393	422
25·5	31	62	93	124	154	185	215	245	275	305	335	365	395	424
26·—	31	62	93	124	155	186	216	246	277	307	337	367	396	426
26·5	31	63	94	125	156	187	217	248	278	308	338	368	398	428
27·—	32	63	94	125	156	187	218	249	279	310	340	370	400	430
27·5	32	63	95	126	157	188	219	250	281	311	342	372	402	432
28·—	32	64	95	127	158	189	220	251	282	313	343	374	404	434
28·5	32	64	96	127	159	190	221	252	283	314	345	375	406	436
29·—	32	64	96	128	160	191	222	254	284	316	347	377	408	438
29·5	32	65	97	128	160	192	223	255	286	317	348	379	410	440
30·—	32	65	97	129	161	193	224	256	287	319	350	381	412	442

táblázat.

képeznek (répalé és czefrelé) az észlelt elerjedés alapján.

Ha az első vizszintes hasábban kitüntetett czukormérőfokszázalék az erjedés által elenyészett, akkor 100 liter érett czefre lepárolása által az édes (friss) czefre czukormérőfoktartalmához képest nyeretik az alább kitüntetett literszázalék alkohol.

7·5	8·—	8·5	9·—	9·5	10·—	10·5	11·—	11·5	12·—	12·5	13·—	13·5	14·—	14·5	15·—
387															
388	413														
390	415	440													
392	417	442	467												
393	419	444	469	494											
395	421	446	471	497	522										
397	422	448	473	499	524	549									
398	424	450	475	501	526	551	577								
400	426	452	477	503	528	554	579	604							
402	428	454	480	505	531	556	582	607	632						
404	430	456	482	507	533	559	584	609	635	660					
405	432	458	484	510	535	561	587	612	637	663	688				
407	434	460	486	512	538	563	589	615	640	666	691	716			
409	435	462	488	514	540	566	592	617	643	668	694	719	744		
411	437	464	490	516	542	568	594	620	646	671	697	722	748	773	
413	439	466	492	518	545	571	597	623	649	674	700	725	751	776	801
414	441	468	494	521	547	573	599	625	651	677	703	729	754	779	805
416	443	470	496	523	549	576	602	628	654	680	706	732	757	783	808
418	445	472	499	525	552	578	605	631	657	683	709	735	761	786	812
420	447	474	501	528	554	581	607	634	660	686	712	738	764	790	815
422	449	476	503	530	557	583	610	636	663	689	715	741	767	793	819
424	451	478	505	532	559	586	613	639	666	692	718	745	771	797	822
426	453	480	508	535	562	589	615	642	669	695	722	748	774	800	826
427	455	482	510	537	564	591	618	645	672	698	725	751	778	804	830
429	457	485	512	540	567	594	621	648	675	701	728	755	781	807	834
431	459	487	514	542	569	597	624	651	678	705	731	758	785	811	837
433	461	489	517	544	572	599	627	654	681	708	735	761	788	815	841
435	463	491	519	547	575	602	630	657	684	711	738	765	792	818	845
437	465	494	521	549	577	605	632	660	687	714	741	768	795	822	849
439	468	496	524	551	580	608	635	663	690	718	745	772	799	826	852
441	470	498	526	554	582	610	638	666	693	721	748	775	802	829	856
443	472	500	529	557	585	613	641	669	696	724	751	779	806	833	860
445	474	503	531	559	588	616	644	672	700	727	755	782	810	837	864
447	476	505	533	562	590	619	647	675	703	731	758	786	813	841	868
449	478	507	536	565	593	621	650	678	706	734	762	789	817	844	872
451	480	509	538	567	596	624	653	681	709	737	765	793	821	848	876
453	483	512	541	570	598	627	656	684	712	740	768	796	824	852	880
455	485	514	543	572	601	630	559	687	715	744	772	800	828	856	884
458	487	517	546	575	604	633	662	690	719	747	776	804	832	860	888
460	489	519	548	578	607	636	665	694	722	751	779	808	836	864	892
462	492	521	551	580	610	639	668	697	726	754	783	811	840	868	896
464	494	524	554	583	113	642	671	700	729	758	787	815	844	872	900
466	496	526	556	586	615	645	674	703	732	761	790	819	848	876	904
469	499	529	559	589	618	648	677	707	736	765	794	823	852	880	909
471	501	531	561	591	621	651	681	710	739	769	798	827	856	884	913
473	504	534	564	594	624	654	684	713	743	772	801	831	860	988	917

a II. táblázat

Az édes összezefre czukormérőfoktartalma az erjedés előtt	Ha az első vízszintes hasábban kitüntetett czukormérőfok százalék az erjedés által elenyészett, akkor 100 liter érett czefre lepárolása által az édes (friss) czefre czukormérőfoktartalmához képest nyeretik az alább kitüntetett literszázalék alkohol.													
	15·5	16·—	16·5	17·—	17·5	18·—	18·5	19·—	19·5	20·—	20·5	21·—	21·5	22·—
15·5	830													
16·—	834	859												
16·5	837	862	888											
17·—	841	866	892	917										
17·5	844	870	895	921	946									
18·—	848	874	899	925	950	975								
18·5	852	878	903	929	954	980	1005							
19·—	856	882	907	933	959	984	1010	1035						
19·5	860	886	912	937	963	989	1014	1040	1065					
20·—	864	890	916	942	967	993	1019	1044	1070	1095				
20·5	867	894	920	946	972	998	1023	1049	1074	1100	1125			
21·—	871	898	924	950	976	1002	1028	1053	1079	1105	1130	1155		
21·5	875	902	928	954	980	1006	1032	1058	1084	1110	1135	1161	1186	
22·—	879	906	932	959	985	1011	1037	1063	1089	1115	1140	1166	1191	1217
22·5	883	910	936	963	989	1015	1042	1068	1094	1120	1145	1171	1196	1222
23·—	887	914	940	967	994	1020	1046	1072	1099	1125	1150	1176	1202	1227
23·5	891	918	945	971	998	1025	1051	1077	1103	1130	1156	1181	1207	1233
24·—	895	922	949	976	1002	1029	1056	1082	1108	1135	1161	1187	1212	1238
24·5	899	926	953	980	1007	1034	1060	1087	1113	1140	1166	1192	1218	1244
25·—	903	930	957	985	1011	1038	1065	1091	1118	1145	1171	1197	1223	1249
25·5	907	934	962	989	1016	1043	1070	1096	1123	1150	1176	1203	1229	1255
26·—	911	938	966	993	1021	1048	1075	1101	1128	1155	1181	1208	1234	1260
26·5	915	943	971	998	1025	1053	1080	1107	1133	1160	1187	1213	1240	1266
27·—	919	947	975	1003	1030	1057	1085	1112	1139	1166	1192	1219	1246	1272
27·5	924	952	980	1007	1035	1062	1090	1117	1144	1171	1198	1225	1251	1278
28·—	928	956	984	1012	1040	1067	1095	1122	1149	1176	1203	1230	1257	1284
28·5	933	961	989	1017	1045	1072	1100	1127	1155	1182	1209	1236	1263	1290
29·—	937	965	993	1021	1049	1077	1105	1133	1160	1187	1215	1242	1269	1296
29·5	941	970	998	1026	1054	1082	1110	1138	1165	1193	1220	1248	1275	1302
30·—	946	974	1003	1031	1059	1087	1115	1143	1171	1198	1226	1253	1281	1308

folytatása.

Ha az első vizszintes hasábban kitüntetett czukormérőfok százalék az erjedés által elenyészett, akkor 100 liter érett czefre lepárolása által az édes (friss) czefre czukormérőfoktartalmához képest nyeretik az alább kitüntetett literszázalék alkohol.															
22·5	23·—	23·5	24·—	24·5	25·—	25·5	26·—	26.5	27·—	27·5	28·—	28·5	29·—	29·5	30·—
1247															
1253	1278														
1258	1284	1309													
1264	1290	1315	1340												
1270	1295	1821	1346	1372											
1275	1301	1327	1352	1378	1403										
1281	1307	1333	1358	1384	1409	1435									
1286	1313	1338	1364	1390	1416	1441	1466								
1293	1319	1345	1371	1396	1422	1448	1473	1499							
1298	1325	1351	1377	1403	1429	1454	1480	1506	1531						
1304	1331	1357	1383	1409	1435	1461	1487	1513	1538	1564					
1310	1337	1363	1390	1416	1442	1468	1494	1520	1545	1571	1596				
1317	1343	1370	1396	1422	1449	1475	1501	1527	1552	1578	1604	1629			
1323	1349	1376	1403	1429	1455	1481	1508	1534	1559	1585	1611	1637	1662		
1329	1356	1382	1409	1436	1462	1488	1515	1541	1567	1592	1618	1644	1670	1695	
1335	1362	1389	1415	1442	1469	1495	1521	1548	1574	1600	1626	1651	1677	1703	1728

III.

Czefrékre nézve, melyek új élesztőt nem képeznek

Az édes összczefre czukormérőfoktartalma az erjedés előtt	Ha az első vízszintes hasábban kitüntetett czukormérőfok százalék az erjedés által elenyészett, akkor 100 liter érett czefre lepárolása által az édes (friss) czefre czukormérőfoktartalmához képest nyeretik az alább kitüntetett literszázalék alkohol.												
	0·5	1·—	1·5	2·—	2·5	3·—	3·5	4·—	4·5	5·—	5·5	6·—	6·5	7·—
5·—	27	55	82	109	136	163	190	217	244	270				
5·5	28	55	83	110	137	164	191	218	245	271	298			
6·—	28	55	83	110	137	165	192	219	245	272	299	325		
6·5	28	55	83	111	138	165	192	219	246	273	300	327	353	
7·—	28	56	83	111	139	166	193	220	247	274	301	328	355	381
7·5	28	56	84	111	139	167	194	221	249	276	302	330	356	383
8·—	28	56	84	112	140	167	195	222	249	277	304	331	358	384
8·5	28	56	85	112	140	168	196	223	250	278	305	332	359	386
9·—	28	57	85	113	141	169	196	224	251	279	306	333	360	387
9·5	29	57	85	113	141	169	197	225	252	280	307	335	362	389
10·—	29	57	85	114	142	170	198	226	253	281	309	336	363	390
10·5	29	57	86	114	143	171	199	227	255	282	310	337	365	392
11·—	29	58	86	115	143	171	200	228	256	284	311	339	366	394
11·5	29	58	87	115	144	172	201	229	257	285	313	340	368	395
12·—	29	58	87	116	144	173	201	230	258	286	314	342	370	397
12·5	29	58	87	116	145	174	202	231	259	287	315	344	372	399
13·—	29	59	88	117	146	174	203	232	260	288	317	345	373	401
13·5	29	59	88	117	146	175	204	233	261	290	318	346	374	402
14·—	30	59	88	118	147	176	205	234	262	291	319	348	376	404
14·5	30	59	89	118	147	177	206	235	263	292	321	349	377	406
15·—	30	60	89	119	148	177	206	235	264	293	322	351	379	407
15·5	30	60	90	119	149	178	207	237	266	295	323	352	381	409
16·—	30	60	90	120	149	179	208	238	267	296	325	353	382	411
16·5	30	60	90	120	150	180	209	239	268	297	326	355	384	412
17·—	30	61	91	121	151	180	210	240	269	298	327	356	385	414
17·5	30	61	91	121	151	181	211	241	270	300	329	358	387	416
18·—	31	61	91	122	152	182	212	242	271	301	330	360	389	418
18·5	31	61	92	122	153	183	213	243	272	302	332	361	390	420
19·—	31	62	92	123	153	184	214	244	274	303	333	363	392	421
19·5	31	62	93	123	154	184	215	245	275	305	335	364	394	423
20·—	31	62	93	124	154	185	216	246	276	306	336	366	395	425
20·5	31	62	94	124	155	186	217	247	277	307	338	367	397	427
21·—	31	63	94	125	156	187	218	248	278	309	339	369	399	429
21·5	32	63	94	126	157	188	219	249	280	310	341	371	401	431
22·—	32	63	95	126	157	188	219	250	281	312	342	372	403	433
22·5	32	64	95	127	158	189	220	251	282	313	344	374	404	435
23·—	32	64	96	127	159	190	221	252	283	314	345	376	406	436
23·5	32	64	96	128	159	191	222	254	285	316	347	377	408	439
24·—	32	64	96	128	160	192	223	255	286	317	348	379	410	440
24·5	32	65	97	129	161	193	224	256	287	319	350	381	412	442
25·—	32	65	97	130	162	194	225	257	288	320	351	382	413	444
25·5	33	65	98	130	162	194	226	258	289	321	353	384	415	446
26·—	33	66	98	131	163	195	227	259	291	322	354	386	417	448
26·5	83	66	99	131	164	196	228	261	292	324	356	387	419	450
27·—	33	66	99	132	165	197	229	262	294	326	357	389	421	452
27·5	33	66	100	132	165	198	230	263	295	327	359	391	423	454
28·—	33	67	100	133	166	199	231	264	296	329	361	393	424	456
28·5	34	67	100	134	167	201	232	265	298	330	362	394	426	458
29·—	34	67	101	134	168	201	234	266	299	332	364	396	428	460
29·5	34	68	101	135	168	202	235	268	300	333	366	398	430	463
30·—	34	68	102	136	169	202	226	269	302	335	367	400	432	465

táblázat.

(melasse, czefrék) az észlelt elerjedés alapján.

Ha az első vizszintes hasábban kitüntetett czukormérőfok-százalék az erjedés által elenyészett, akkor 100 liter érett czefre lepárolása által az édes (friss) czefre czukormérőfoktartalmához képest nyeretik az alább kitüntetett literszázalék alkohol.

7·5	8·—	8·5	9·—	9·5	10·—	10·5	11·—	11·5	12·—	12·5	13·—	13·5	14·—	14·5	15·—
409															
411	437														
413	439	466													
414	441	468	494												
416	443	469	496	523											
418	444	471	498	525	551										
419	446	473	500	527	554	580									
421	448	475	502	529	556	583	609								
423	450	477	505	531	558	585	612	638							
425	452	479	507	534	561	588	614	641	668						
426	454	482	509	536	563	590	617	644	671	697					
428	456	484	511	538	565	592	620	647	673	700	727				
430	458	486	513	541	568	595	622	649	676	703	730	756			
432	460	488	515	543	570	598	625	652	679	706	733	759	786		
434	462	490	517	545	573	600	628	655	682	709	736	763	789	816	
436	464	492	520	547	575	603	630	657	685	712	739	766	793	819	846
437	466	494	522	550	578	605	633	660	688	715	742	769	796	823	850
439	468	496	524	552	580	608	635	663	690	718	745	772	799	826	853
441	470	498	526	554	582	610	638	666	693	721	748	775	803	830	857
443	472	500	528	557	585	613	641	669	696	724	751	779	806	833	860
445	474	502	531	559	587	615	643	671	699	727	755	782	809	837	864
447	476	504	533	561	590	618	646	674	702	730	758	785	813	840	867
449	478	506	535	564	592	621	649	677	705	733	761	788	816	844	871
450	480	509	537	566	595	623	652	680	708	736	764	792	820	847	875
452	482	511	540	569	597	626	654	683	711	739	767	795	823	851	879
454	484	513	542	571	600	629	657	686	714	742	771	799	826	854	882
456	486	515	544	574	603	631	660	689	717	746	774	802	830	858	886
459	488	517	547	576	605	634	663	692	720	749	777	806	834	862	890
461	490	520	549	579	608	637	666	695	724	752	781	809	838	866	894
463	492	522	552	581	611	640	669	698	727	756	784	813	841	870	898
465	495	524	554	584	613	643	672	701	730	759	788	816	845	873	902
467	497	527	557	586	616	646	675	704	733	762	791	820	849	877	906
469	499	529	559	589	619	648	678	707	737	766	795	824	852	881	910
471	501	531	562	592	621	651	681	710	740	769	798	827	856	885	914
473	503	534	564	594	624	654	684	714	743	772	802	831	860	889	918
475	506	536	566	597	627	657	687	717	746	776	805	834	864	893	921
477	508	539	569	599	630	660	690	720	750	780	809	839	867	897	926
479	510	541	572	602	632	663	693	723	753	783	812	842	871	900	930
481	512	543	574	605	635	666	696	726	756	786	816	845	875	904	933
483	515	546	577	607	638	668	699	729	759	789	819	849	879	908	937
486	517	548	579	610	641	671	702	732	763	793	823	853	883	912	942
488	519	550	582	613	644	674	705	736	766	796	826	857	886	916	946
490	522	553	584	615	647	677	708	739	769	800	830	860	890	920	950
492	524	556	587	618	649	681	712	742	773	804	834	864	894	924	955
495	526	558	590	621	653	684	715	746	777	807	838	868	899	929	959
497	529	561	592	624	656	687	718	749	780	811	842	872	903	933	963

a III. táblázat

Az édes összczefre czukor-mérőfok-tartalma az erjedés előtt	Ha az első vízszintes hasábban kitüntetett czukormérőfok százalék az erjedés által elenyészett, akkor 100 liter érett czefre lepárolása által az édes (friss) czefre czukormérőfoktartalmához képest nyeretik az alább kitüntetett literszázalék alkohol												
	15·5	16·—	16·5	17·—	17·5	18·—	18·5	19·—	19·5	20·—	20·5	21·—	21·5	22·—
15·5	876													
16·—	880	906												
16·5	883	910	937											
17·—	887	914	941	967										
17·5	891	918	945	971	998									
18·—	895	922	949	975	1002	1029								
18·5	898	925	953	979	1006	1033	1060							
19·—	902	929	957	984	1011	1037	1064	1091						
19·5	906	933	961	988	1015	1042	1069	1096	1122					
20·—	910	937	965	992	1019	1046	1073	1100	1127	1154				
20·5	914	941	969	996	1024	1051	1077	1105	1132	1159	1185			
21·—	917	945	973	1001	1028	1055	1082	1110	1137	1164	1191	1217		
21·5	922	950	978	1005	1033	1060	1087	1115	1142	1169	1196	1223	1249	
22·—	926	954	982	1009	1037	1065	1092	1120	1147	1174	1201	1228	1255	[illegible]
22·5	930	958	986	1014	1042	1069	1097	1124	1152	1179	1206	1233	1260	[illegible]
23·—	934	962	990	1018	1046	1074	1102	1129	1157	1184	1211	1238	1265	[illegible]
23·5	938	966	995	1023	1051	1079	1107	1134	1162	1189	1217	1244	1271	[illegible]
24·—	942	971	999	1027	1055	1083	1111	1139	1167	1194	1222	1249	1276	1304
24·5	946	975	1003	1032	1060	1088	1116	1144	1172	1200	1227	1255	1282	[illegible]
25·—	950	979	1008	1036	1064	1093	1121	1149	1177	1205	1232	1260	1287	[illegible]
25·5	954	983	1012	1041	1069	1097	1126	1151	1182	1210	1238	1265	1293	[illegible]
26·	959	988	1016	1045	1074	1102	1131	1159	1187	1215	1243	1271	1299	[illegible]
26·5	963	992	1021	1050	1078	1107	1135	1164	1192	1220	1248	1276	1304	[illegible]
27·—	967	996	1025	1054	1083	1112	1140	1169	1197	1225	1254	1282	1310	[illegible]
27·5	971	1000	1030	1059	1088	1117	1145	1174	1202	1231	1259	1287	1315	[illegible]
28·—	975	1005	1034	1063	1093	1122	1150	1179	1208	1236	1265	1293	1321	1349
28·5	980	1009	1039	1068	1097	1127	1156	1184	1213	1242	1270	1299	1327	1355
29·—	984	1014	1044	1073	1102	1132	1161	1190	1219	1247	1276	1304	1333	[illegible]
29·5	989	1019	1048	1078	1107	1137	1166	1195	1224	1253	1282	1310	1339	[illegible]
30·—	993	1023	1053	1083	1112	1142	1171	1200	1230	1259	1288	1316	1345	1374

folytatása.

Ha az első vizszintes hasábban kitüntetett czukormérőfokszázalék az erjedés által elenyészett, akkor 100 liter érett czefre lepárolása által az édes (friss) czefre czukormérőfoktartalmához képest nyeretik az alább kitüntetett literszázalék alkohol.

22·5	23·–	23·5	24·–	24·5	25·–	25·5	26·–	26·5	27·–	27·5	28·–	28·5	29·–	29·5	30·–
1313															
1319	1346														
1325	1352	1378													
1331	1358	1384	1411												
1336	1363	1390	1417	1444											
1342	1369	1396	1423	1450	1477										
1348	1375	1402	1429	1456	1483	1510									
1354	1381	1408	1435	1462	1489	1516	1543								
1359	1387	1414	1442	1469	1496	1523	1550	1576							
1365	1393	1420	1448	1475	1502	1529	1556	1583	1610						
1371	1399	1427	1454	1481	1509	1536	1563	1590	1617	1643					
1377	1405	1433	1460	1488	1515	1543	1570	1597	1624	1651	1677				
1383	1411	1439	1467	1494	1522	1549	1577	1604	1631	1658	1685	1711			
1389	1417	1445	1473	1501	1529	1556	1584	1611	1638	1665	1692	1719	1746		
1396	1424	1452	1480	1508	1536	1563	1591	1618	1646	1673	1700	1727	1754	1780	
1402	1430	1458	1486	1514	1542	1570	1598	1625	1653	1680	1707	1734	1761	1788	1815

4. sz. függelék a végrehajtási utasitás C. mellékletéhez.

a) Balling-féle táblázat

a fajsúlynak czukormérőfok-százalékokra való átszámitására.

Fajsúly	Ennek meg-felelő czukor-mérőfokjelzése %-okban	Fajsúly	Ennek meg-felelő czukor-mérőfokjelzése %-okban	Fajsúly	Ennek meg-felelő czukor-mérőfokjelzése %-okban	Fajsúly	Ennek meg-felelő czukor-mérőfokjelzése %-okban	Fajsúly	Ennek meg-felelő czukor-mérőfokjelzése %-okban
1,0000	0,000	1,0044	1,100	1,0088	2,200	1,0132	3,300	1,0176	4,400
1	0,025	45	125	89	225	133	325	177	425
2	050	46	150	1,0090	250	134	350	178	450
3	075	47	175	91	275	135	375	179	475
4	100	48	200	92	300	136	400	1,0180	500
5	125	49	225	93	325	137	425	181	525
6	150	1,0050	250	94	350	138	450	182	550
7	175	51	275	95	375	139	475	183	575
8	200	52	300	96	400	1,0140	500	184	600
9	225	53	325	97	425	141	525	185	625
1,0010	250	54	350	98	450	142	550	186	650
11	275	55	375	99	475	143	575	187	675
12	300	56	400	1,0100	500	144	600	188	700
13	325	57	425	101	525	145	625	189	725
14	350	58	450	102	550	146	650	1,0190	750
15	375	59	475	103	575	147	675	191	775
16	400	1,0060	500	104	600	148	700	192	800
17	425	61	525	105	625	149	725	193	825
18	450	62	550	106	650	1,0150	750	194	850
19	475	63	575	107	675	151	775	195	875
1,0020	500	64	600	108	700	152	800	196	900
21	525	65	625	109	725	153	825	197	925
22	550	66	650	1,0110	750	154	850	198	950
23	575	67	675	111	775	155	875	199	975
24	600	68	700	112	800	156	900	1,0200	5,000
25	625	69	725	113	825	157	925	201	025
26	650	1,0070	750	114	850	158	950	202	050
27	675	71	775	115	875	159	975	203	075
28	700	72	800	116	900	1,0160	4,000	204	100
29	725	73	825	117	925	161	025	205	125
1,0030	750	74	850	118	950	162	050	206	150
31	775	75	875	119	975	163	075	207	175
32	800	76	900	1,0120	3.000	164	100	208	200
33	825	77	925	121	025	165	125	209	225
34	850	78	950	122	050	166	150	1,0210	250
35	875	79	975	123	075	167	175	211	275
36	900	1,0080	2,000	124	100	168	200	212	300
37	925	81	025	125	125	169	225	213	325
38	950	82	050	126	150	1,0170	250	214	350
39	975	83	075	127	175	171	275	215	375
1,0040	1,000	84	100	128	200	172	300	216	400
41	025	85	125	129	225	173	325	217	425
42	050	86	150	1,0130	250	174	350	218	450
43	1,075	87	2,175	131	3,275	175	4,375	219	5,475

Fajsúly	Ennek megfelelő czukormérőfokjelzése %-okban	Fajsúly	Ennek megfelelő czukormérőfokjelzése %-okban	Fajsúly	Ennek megfelelő czukormérőfokjelzése %-okban	Fajsúly	Ennek megfelelő czukormérőfokjelzése %-okban	Fajsúly	Ennek megfelelő czukormérőfokjelzése %-okban
1,0220	5.500	1,0270	6.731	1,0320	7,950	1,0370	9,170	1,0420	10,381
221	525	271	756	321	975	371	195	421	404
222	550	272	780	322	8,000	372	219	422	428
223	575	273	804	323	024	373	244	423	452
224	600	274	828	324	048	374	268	424	476
225	625	275	853	325	073	375	292	425	500
226	650	276	877	326	097	376	316	426	523
227	675	277	901	327	122	377	341	427	547
228	700	278	925	328	146	378	365	428	571
229	725	279	950	329	170	379	389	429	595
1,0230	750	1,0280	975	1,0330	195	1,0380	413	1,0430	619
231	775	281	7,000	331	219	381	438	431	642
232	.800	282	024	332	244	382	463	432	666
233	825	283	048	333	268	383	488	433	690
234	850	284	073	334	292	384	512	434	714
235	875	285	097	335	316	385	536	435	738
236	900	286	122	336	341	386	560	436	761
237	925	287	146	337	365	387	584	437	785
238	950	288	170	338	389	388	609	438	809
239	975	289	195	339	413	389	633	439	833
1,0240	6,000	1,0290	219	1,0340	438	1,0390	657	1,0440	857
241	024	291	244	341	463	391	681	441	881
242	048	292	268	342	488	392	706	442	904
243	073	293	292	343	512	393	731	443	928
244	097	294	316	344	536	394	756	444	952
245	122	295	341	345	560	395	780	445	976
246	146	296	365	346	584	396	804	446	11,000
247	170	297	389	347	609	397	828	447	023
248	195	298	413	348	633	398	853	448	047
249	219	299	438	349	657	399	877	449	071
1,0250	244	1,0300	463	1,0350	681	1,0400	901	1,0450	095
251	268	301	488	351	706	401	925	451	119
252	292	302	512	352	731	402	950	452	142
253	316	303	536	353	756	403	975	453	166
254	341	304	560	354	780	404	10,000	454	190
255	365	305	584	355	804	405	023	455	214
256	389	306	609	356	828	406	047	456	238
257	413	307	633	357	853	407	071	457	261
258	438	308	657	358	877	408	095	458	285
259	463	309	681	359	901	409	119	459	309
1,0260	488	1,0310	706	1,0360	925	1,0410	142	1,0460	333
261	512	311	731	361	950	411	166	461	357
262	536	312	756	362	975	412	190	462	381
263	560	313	780	363	9,000	413	214	463	404
264	584	314	804	364	024	414	238	464	428
265	609	315	828	365	048	415	261	465	452
266	633	316	853	366	073	416	285	466	476
267	657	317	877	367	097	417	309	467	500
268	681	318	901	368	122	418	333	468	523
269	6,706	319	7,925	369	9,146	419	10,357	469	11,547

Fajsúly	Ennek meg-felelő czukor-mérőfokjelzése %-okban	Fajsúly	Ennek meg-felelő czukor-mérőfokjelzése %-okban	Fajsúly	Ennek meg-felelő czukor-mérőfokjelzése %-okban	Fajsúly	Ennek meg-felelő czukor-mérőfokjelzése %-okban	Fajsúly	Ennek meg-felelő czukor-mérőfokjelzése %-okban
1,0470	11,571	1,0520	12,761	1,0570	13,952	1,0620	15,139	1,0670	16,302
471	595	521	785	571	976	621	162	671	325
472	619	522	809	572	14,000	622	186	672	348
473	642	523	833	573	023	623	209	673	371
474	666	524	857	574	047	624	232	674	395
475	690	525	881	575	071	625	255	675	418
476	714	526	904	576	095	626	278	676	441
477	738	527	928	577	119	627	302	677	464
478	761	528	952	578	142	628	325	678	488
479	785	529	976	579	166	629	348	679	511
1,0480	809	1,0530	13,000	1,0580	190	1,0630	371	1,0680	534
481	833	531	023	581	214	631	395	681	557
482	857	532	047	582	238	632	418	682	581
483	881	533	071	583	261	633	441	683	604
484	904	534	095	584	285	634	464	684	627
485	928	535	119	585	309	635	488	685	650
486	952	536	142	586	333	636	511	686	674
487	976	537	166	587	357	637	534	687	697
488	12,000	538	190	588	381	638	557	688	721
489	023	539	214	589	404	639	581	689	744
1,0490	047	1,0540	238	1,0590	428	1,0640	604	1,0690	767
491	071	541	261	591	452	641	627	691	790
492	095	542	285	592	476	642	650	692	814
493	119	543	309	593	500	643	674	693	837
494	142	544	333	594	523	644	697	694	860
495	166	245	357	595	547	645	721	695	883
496	190	546	381	596	571	646	744	696	907
497	214	547	404	597	505	647	767	697	930
498	238	548	428	598	619	648	790	698	953
499	261	549	452	599	642	649	814	699	976
1,0500	285	1,0550	476	1,0600	666	1,0650	837	1,0700	17,000
501	309	551	500	601	690	651	860	701	022
502	333	552	523	602	714	652	883	702	045
503	357	553	547	603	738	653	907	703	067
504	381	554	571	604	761	654	930	704	090
505	404	555	595	605	785	655	953	705	113
506	428	556	619	606	809	656	976	706	136
507	452	557	642	607	833	657	16,000	707	158
508	476	558	666	608	857	658	023	708	181
509	500	559	690	609	881	659	046	709	204
1,0510	523	1,0560	714	1,0610	904	1,0660	070	1,0710	227
511	547	561	738	611	928	661	093	711	250
512	571	562	761	612	952	662	116	712	272
513	595	563	785	613	976	663	139	713	295
514	619	564	809	614	15,000	664	162	714	318
515	642	565	833	615	023	665	186	715	340
516	666	566	857	616	046	666	209	716	363
517	690	567	881	617	070	667	232	717	386
518	714	568	904	618	093	668	255	718	408
519	12,738	569	13,928	619	15,116	669	16,278	719	17,431

Fajsúly	Ennek meg-felelő czukor-mérőfokjelzése %-okban	Fajsúly	Ennek meg-felelő czukor-mérőfokjelzése %-okban	Fajsúly	Ennek meg-felelő czukor-mérőfokjelzése %-okban	Fajsúly	Ennek meg-felelő czukor-mérőfokjelzése %-okban	Fajsúly	Ennek meg-felelő czukor-mérőfokjelzése %-okban
1,0720	17,454	1,0737	17,841	1,0754	18,227	1,0771	18,613	1,0788	19,000
721	477	738	863	755	250	772	636	789	022
722	500	739	886	756	272	773	659	1,0790	045
723	522	1,0740	909	757	295	774	681	791	067
724	545	741	931	758	318	775	704	792	090
725	568	742	954	759	340	776	727	793	113
726	590	743	977	1,0760	363	777	750	794	136
727	613	744	18,000	761	386	778	772	795	158
728	636	745	022	762	409	779	795	796	181
729	659	746	045	763	431	1,0780	818	797	204
1,0730	681	747	067	764	454	781	841	798	227
731	704	748	090	765	477	782	863	799	250
732	727	749	113	766	500	783	886	1,0800	272
733	750	1,0750	136	767	522	784	909		
734	772	751	158	768	545	785	931		
735	795	752	181	769	569	786	954		
736	17,818	753	18,204	1,0770	18,590	787	18,977		

b) **Táblázat**

magas százalékú czukoroldatok tartalmáról és fajsúlyáról (Brix-től.)

% czukor	Fajsúly	% czukor	Fajsúly	% czukor	Fajsúly	% czukor	Fajsúly
19,0	1,07884	20,8	1,08688	22,6	1,09503	24,4	1,10329
19,1	928	20,9	733	22,7	549	24,5	375
19,2	973	**21,0**	778	22,8	595	24,6	421
19,3	1,08017	21,1	824	22,9	640	24,7	468
19,4	062	21,2	869	**23,0**	686	24,8	514
19,5	106	21,3	914	23,1	732	24,9	560
19,6	151	21,4	959	23,2	777	**25,0**	607
19,7	196	21,5	1,09004	23,3	823	25,1	653
19,8	240	21,6	049	23,4	869	25,2	700
19,9	285	21,7	095	23,5	915	25,3	746
20,0	329	21,8	140	23,6	961	25,4	793
20,1	374	21,9	185	23,7	1,10007	25,5	839
20,2	419	**22,0**	231	23,8	053	25,6	886
20,3	464	22,1	276	23,9	099	25,7	932
20,4	509	22,2	321	**24,0**	145	25,8	979
20,5	553	22,3	367	24,1	191	25,9	1,11026
20,6	599	22,4	412	24,2	237	**26,0**	072
20,7	643	22,5	458	24,3	283		

D. melléklet a végrehajtási utasitás 23. §-ához.

VI.

Utmutatás,

a raktári apadás kiszámitására.

A szeszfőzdék, illetve szabadraktárak felügyeletével megbizott közegek által az évenként 2%-kal megállapitott raktári apadás kiszámitásának megkönnyitése végett egy, az *a)* minta szerint (l. a 441. oldalon) szerkesztendő segédfeljegyzés — az úgynevezett »Áttekintés a raktári készletekről« — vezettetik, mely az üzleti időszak befejeztével a fogyasztási adóról vezetett számadáshoz csatolandó.

Ebbe az áttekintésbe, tekintet nélkül az elszállitás módozataira és arra, vajjon a beszámitás a fogyasztási adó nagyobbik vagy kisebbik tételébe történt-e, a 3., 4., 5. és 6., illetve 10. és 11. hasáb jelzései szerint, a fogyasztási adószámadás tételeire és eme tételek bevezetési napjaira való hivatkozással, csakis a számadásban bevételbe, illetve kiadásba tett alkoholmennyiségek vezetendők be.

E bevezetésnek vagy esetről-esetre, vagy utólagosan a készlet megállapitása előtt kell, hogy történjék. Szeszfőzdékben a bevezetés csakis a termelt alkoholmennyiségnek, illetve a termelvény alkoholfoktartalmának megállapitása után történhetik.

Minthogy az egyes alkoholmennyiségek után az azok raktározási idejének megfelelő napokra eső apadás kiszámitása igen körülményes volna, a kiszámitás egyszerűsitése végett az apadás csak a hónapnak egy-egy harmad részére számittatik ki, mely czélból elfogadtatik az, hogy a minden egyes naptári hónapnak 1—10-ik, 11—20-ik, és 21-ik napjától a hónap utolsó napjáig terjedő időközökön belül történt bevételek és kiadások a naptári hónapnak ugyanazon egy, és pedig annak 1-ső, 11-ik, illetőleg 21-ik napján történtek. Egyes napok helyett tehát a hónapnak egyes harmad részei vétetnek számitásba.

E feltevés daczára az áttekintésbe a fogyasztási adóról vezetett számadás egyes bevételi és kiadási tételei sorrendben és a számadás bevezetési idejének kitüntetése mellett, de csakis az alkoholmennyiségre vonatkozólag, vezetendők be. Minden egyes hónapnak 10-ik, 20-ik és utolsó napján, a raktári áttekintés vezetésének kezdetétől, illetőleg az utolsó készletfelvételtől kezdve, bezárólag az emlitett illető napig történt bevezetések összegezendők, és ez az összegezés akkép tüntetendő ki, hogy minden egyes hónap 10., 20. és utolsó napjának zártakor vonal huzatik, és az alatt a talált összeg feljegyeztetik. (6. és 11. hasáb.)

Ezek az összegek azután egész hektoliterekben kifejezve, — mely czélból az 50 hektoliterfokon aluli mennyiségek figyelmen

kivül hagyandók, az 50 hektoliterfoknyi vagy azon fölüli mennyiségek ellenben egész hektoliternek veendők, a 7., illetőleg 12. hasábba esetenkint átvezettetnek.

Ily módon folytattatik a raktári áttekintésbe való bevezetés a hónapnak ama harmadrészéig, mely a készletek felvételét közvetlenül megelőzi.

Szeszfőzdéknél bevételkép a szeszfőzési lajstrom alapján a 4. hasábba azok a szeszmennyiségek vezetendők be, melyek a hónapnak illető egyharmad részében termeltettek. Ha ezek a szeszmennyiségek a termelvénynek a havi leszámolásnál, illetve a készletfelvételnél megállapitott alkoholfoktartalmával szoroztatnak és az eredmény 100-zal elosztatik, az igy kiszámitott összegek képezik a hónapnak illető egyharmad részében bevételbe helyezendő alkoholmennyiségek összegét hektoliterfok (liter) alkoholban.

A szeszmérőgép rendes menetében netalán előfordult akadály esetén mindenekelőtt megállapitandók az akadály minden egyes napjára eső alkoholmennyiségek, és az ezen megállapitás szerint a hónapnak minden egyes harmadrészére, illetve a hónap egy-egy harmadának minden részére eső alkoholmennyiségek megfelelően bevezetendők.

Ha a feljegyzés vezetésének megkezdése alkalmával szeszkészlet találtatik, ez a készlet a raktári áttekintésbe első tételként helyezendő bevételbe, egyebekben pedig úgy kezelendő, mint minden más bevezetés.

Ha a számadás lezárásánál a hónapnak illető egyharmad része még le nem telt, akkor a raktári apadás kiszámitásánál csak azok az alkoholmennyiségek jönnek tekintetbe, melyek a hónap előző egyharmad részének leteltéig lettek bevételbe, illetve kiadásba helyezve.

A készletfelvétel alkalmával azután az áttekintés vezetésének kezdetétől, illetve az utolsó készletfelvételtől kezdve a 12. hasábba bevezetett adatok összege, az ugyanattól az időponttól kezdve a 7. hasábba bevezetett adatok összegéből levonatik, és az igy nyert különbözet után a hónap egyharmad részére eső 2% apadás akként számittatik ki, hogy az emlitett különbözet az engedélyezett apadás százalékával szoroztatik és az eredmény 3600-zal, vagy, hogy az apadás mindjárt hektoliterfokokban legyen kifejezve, 36-tal elosztatik; a hektoliterfokok törtrészei figyelmen kivül hagyandók. A kiszámitás e módjának előnye abban áll, hogy a kiadás a bevételből már előzetesen levonásba hozatik és az által, hogy a több harmadrész-hónapon át beraktározva lévő mennyiségek a megfelelő sokszorossal vétettek számitásba, mellőzve van annak a szüksége, hogy az apadás a különböző raktározási időtartamok szerint számittassék ki.

A raktári készletekről szóló áttekintés további vezetésénél a fogyasztási adóról vezetett számadás szerint mutatkozó számszerinti készlet képezi ismét az első bevételi tételt, vagyis a kezdőleges készletet.

a) minta a végrehajtási utasitás D. mellékletéhez.

.............................i pénzügyigazgatóság

.............................i pénzügyőri biztos.
.............................i adóhivatal.

Áttekintés

a raktári készletekről.

.............................nak/nek............................. községben

.............................összeirási házszám alatt fekvő szeszfőzdéje/szabadraktára részére.

1......... szeptember hó 1-től 1......... augusztus hó 31-ig.

3 belívvel.

48. rakt. szám. III. Nagy-fogalmi. (1899. évi.)

Bevétel							
A hónap harmada	Hónap és nap	Tételszáma (a számadásba való bevezetésnek)	Napja (a számadásba való bevezetésnek)	A szeszfőzési lajstrom szerint termelt szesz literekben	Alkoholfok tartalma a 100 foku szeszmérő szerint	Bevételbe helyezett mennyiség hektoliterfok (liter) (tiszta alkohol)	A raktári apadás kiszámításának alapja hektoliter (tiszta alkohol)
1	2	3		4	5	6	7
	19 . . IX. 1.	1	.	Kezdőleges készlet		4.070	
I.	19 . . IX. 10-ig	.	.	.	.	.	
						4.070	41
II.	19 . . IX. 20-ig	.	.	1.410	82·6	1.165	
						5.235	52
	Zárlat a 19 . . IX. 26-án eszközölt készletfelvételhez						93
	19 . . IX. 26.	3	.	számszerinti készlet		7.000	
I.	19 . . IX. 30-ig	.	.	4.815	83·8	4.035	
						11.035	110
II.	19 . . X. 10-ig	.	.	4.600	83·8	3.855	
						14.890	149
III.	19 . . X. 20-ig	.	.	5.310	83·8	4.450	
						19.340	193
	Zárlat az 19 . . X. 26-án eszközölt készletfelvételhez						452
	Leütve a kiadást						144
							308

Kiadás								
A hónap harmada	Hónap és nap	Tételszáma	Napja	A kiadásba helyezett mennyiség	A raktári apadás kiszámításának napja	A raktári apadás		Jegyzet
		a számadásba való bevezetésnek		hektoliterfok	hektoliter	kiszámítása	hektoliterfok (liter) tiszta alkoholban kifejezve	
				tiszta alkohol				
8	9	10		11	12	13	14	15
I.	19 . . IX. 10-ig	.	.	.	.	.	.	
II.	19 . . IX. 20-ig	.	.	.	.	93×2/36 = 93/18	.	Kiszámitás: 93 : 18=5·1 30 12 (5)
				Raktári apadás . . .		.	5	
				Ehhez hozzá a bevételi számadás 2. t. szerint termelt 2.930 htfok mennyiség után járó 5/6% . . .		.	24	
				Összes apadás . .		.	29	
I.	19 . . IX. 30-ig	1	IX. 26.	142				
		2	IX. 28.	720				
		3	IX. 28.	1.280				
		4	IX. 30.	140				
				2.282	23			
II.	19 . . X. 10-ig	5	X. 3.	1.600				
		6	X. 7.	210				
		7	X. 10.	175				
				4.267	43			
III.	19 . . X. 20-ig	8	X. 14.	1.030				
		9	X. 18.	1.500				
		10	X. 19.	1.000				
				7.797	78			
			összesen		144	308×2/36 =308 : 18		Kiszámitás: 308:18=17 128 2
				Raktári apadás . .		.	17	
			.	Ehhez hozzá a bevételi számadás 4. t. szerint termelt 14.109 htfok mennyiség után járó 5/6%		.	118	
				Összes apadás . .		.	135.	

VII.

Az alkoholmennyiségnek a tényleges termelvény szerinti megállapitása czéljából a szeszfőzdékben alkalmazásba vehető új szerkezetű »Beschorner A. M.«-, »Dolainski F.«- és »Prick V.«-féle szeszmérőgépek leirása és alkalmazása tárgyában.

1888. évi 45.795. szám alatt kiadott pénzügyministeri körrendelet.

Az égetett szeszes folyadékok után járó vámról, a szeszadóról, valamint a szesztermeléssel együttesen készitett sajtolt élesztőnek megadóztatásáról szóló 1888. évi XXIV. t.-cz. 35. §-a, valamint az 51. és következő §§-ai szerinti megadóztatásnál az *A.*, *C.* és *E.* alatt mellékelt leirásnak megfelelő szerkezettel biró »Beschorner A. M.«-»Dolainski«- és »Prick V.«-féle szeszmérőgépek alkalmazhatók. Ezen szeszmérőgépek mikénti alkalmazására vonatkozó utasitásokat a *B.*, *D.* és *F.* alatti mellékletek tartalmazzák.[1][2][3]

Budapesten, 1888. julius 30-án.

---

[1]) A magyar korona országaiban túlnyomó részben Beschorner A. M.-féle szeszmérőgépek vannak használatban, ennélfogva csak ennek a leirása és az alkalmazása tárgyában kiadott utasitás közöltetik itt.

[2]) A nagyobb szeszmérőgépek ára 1000 korona, a kisebb gépeké pedig 910 korona. Azok a mezőgazdasági szeszfőzdék vállalkozói, kik oly czélból, hogy a használatban levő szeszmérőgép elromlása esetén az elromlott szeszmérőgép helyett azonnal másikat állithassanak fel, még egy második szeszmérőgépet tartalékképen kivánnak beszerezni, ezen második szeszmérőgépet 150 koronával olcsóbban kapják, azaz a nagyobb szeszmérőgépet 850 koronáért, a kisebbet 760 koronáért. Ugyanilyen kedvezményben részesülnek az újonnan keletkező mezőgazdasági szeszfőzdék is, az általok első izben beszerzendő szeszmérőgépekre és az esetleg tartalékképen beszerzendő második szeszmérőgépekre nézve is. (1891. évi 49.596. sz. rend.)

[3]) Mezőgazdasági szeszfőzdék 360 korona javitási költségelőleg letétbe helyezése mellett új szeszmérőgépet kaphatnak abban az esetben, ha a szeszfőzdéjükben használatban levő szeszmérőgépnek adóellenőrzési czélokra alkalmatlanná történt nyilvánitása után az elromlott szeszmérőgépet saját költségükön a magyar fém- és lámpaárúgyár gyártelepére beszállitják és a kiadandó új szeszmérőgép elszállittatását szintén saját költségükön eszközlik. (1890. évi 122.307. sz. körrend.)

A.

Leirása

a szeszfőzdékben adóellenőrzés czéljaira alkalmazásba vehető Beschorner A. M.-féle szeszmérőgépnek.

A mellékelt rajzban bemutatott szeszmérőgépnek főalkatrészei következők:

1. az összes gépészeket magában foglaló külső szekrény;
2. a szeszmérő tartály;
3. a rendes mérődob a számlálókészülékkel együtt;
4. a rendes mérődob megállása esetére rendelt ellenőrzési készülékek, u. m.:

a) a tartalék-mérődob a számláló készülékkel együtt;
b) a csengetyű-jelző;
c) a jelzőkorong;

5. a próbaszesz felvételére rendelt két tartály;
6. különleges biztositó készülékek.

Mindenik gép a gyár czégével és folyó számjegygyel van ellátva, és ugyanazt a számjegyet viseli a gépnek minden fő- és nagyobb mellékalkatrésze is.

1. *A külső szekrény.*

A külső szekrény (1., 2., 3., 4. és 5. ábrán *A*.) erősen edzett vert vasoldalfalakból áll, melyek az öntött vasból készült, átlyukgatott fenékkel szilárdan vannak összefoglalva.

A leemelhető szekrényfedél kettős szélhoronynyal szorosan az oldalfalakra záródik és a szeszmérő tartályt kúpalakban boltozza be.[1][2]

---

[1]) Minthogy sok esetben tapasztaltatott, hogy a szeszmérőgépek adóellenőrzési használattól azért voltak eltiltandók, mert a szeszmérőtartály folyt, mi rendszerint az által idéztetett elő, hogy a gépszekrény fedelének gyakori levétele mellett a szeszmérőgépet a hütőkészülékkel összekötő cső csavar-összeköttetései túlerősen meghuzattak: ennélfogva a pénzügyministeriumnak 1894. évi 15.460. sz. (P. K. 10. sz.) körrendeletével elhatároztatott, hogy a gépszekrény fedele két részből készittessék. Felülvizsgálatoknál rendszerint elegendő a gépszekrény fedelének előrészét levenni, mert a gép belseje ily módon is megvizsgálható, a hátsó rész pedig, mely a szeszmérőtartályt kúpalakban boritja, felbontatlanul hagyható.

[2]) A gépszekrény fedélnek — a szeszmérőtartályt kúpalakban fedő — hátsó része a mellékelt rajzban (l. 22., 23. ábrát) kitüntetett *A*) és *B*) pontokon erősitendő a gépszekrény oldalfalaihoz, még pedig az *A*)-val jelölt ponton a hivatalos zár alkalmazására berendezett hajlitó rudak segélyével, a *B*) ponton csavarok segélyével. Ezen csavarok feje úgy a szeszmérőgép hitelesitésénél s becsomagolásánál, mint annak ellenőrzési czélokra való alkalmazásánál fejjel befelé alkalmazandók és az anyacsavar a csavarnak a gépszekrényen kivül eső részére erősitendő. A csavarszegek vége lyukkal van ellátva, a melyen keresztül huzandó zsinegre a hivatalos zár alkalmazandó. (1896. évi 89.098. sz. körr. P. K. 32. sz.)

A kúp előrészén erős üveggel[1]) van ellátva, a melyen át a szeszmérő és a rendes mérődob megállását ellenőrző, 4. *c*) alatt leirt készülék (jelző korong) megfigyelhető.

A szekrény fedele a hivatalos zár alkalmazására berendezett és a fedél felett összeérő *v* alakban hajlitott *a* és a_1 (1. ábra) rudakkal záratik le.

Az átlyukgatott fenéklap mind négy szögletén lyukkal ellátott lábakkal a_2 (1., 2., 3., 4. és 5. ábra) bir, azon csavarok befogadására, melyekkel a szekrény az állványtáblához erősittetik.

A szeszmérőtartály.

A szeszmérőtartály (1., 3. és 14. ábrán *B*.) britannia-érczből van készitve és két osztályból áll, melyek közül az első (14. ábrán *b*. b_3) a szesznek a gépbe való beömlését és a második (14. ábrán b_5) a szesznek a mérődobba való folyását közvetiti.

A szeszmérőtartály bronzból készült hátsó falával és két táblácska segélyével a szekrény hátsó falához elmozdithatlanul hozzá van erősitve és elől a b_4 csőkereszt (Kreuzstück) függőlegesen felnyuló csövén (3., 5. és 14. ábra) nyugszik.

A szesz az összekötö csőből *b*-nél (2., 4., 5. és 14. ábra) közvetlenül a *b*, b_3 (14. ábra) osztályba, innen a szeszmérő befogadására rendelt b_1 csőbe (14. ábra) és az átvezető csövön át a b_5 osztályba (14. ábra), ebből egy befüggesztett szitán[2]) át a b_4 csőkeresztbe (3., 5. és 14. ábra), és végül ezen át a rendes mérődobba jut.

A szeszmérőtartály előrésze levehető és magában foglalja a 4. *c*) alatt emlitett jelzőkorong vezetékét.

A szeszmérőtartály hátsó falán alkalmazott erős kettős rostélyon át (2., 4., 5., 14. és 18. ábrában b_2) a gőzök és párák elillanhatnak.

---

[1]) Megengedhető, hogy a látüveg kicserélése a helyszinén egy felülvizsgáló közeg felügyelete mellett eszközöltethessék. Az üveg kicserélésénél előbb a tapasz a hajtékból elővigyázattal eltávolitandó akként, hogy az üveg tartói meg ne sérüljenek. Ezután az üveg tartói felgörbitendők, az új üveg a keretbe belehelyezendő, a tartók újra visszagörbitendők, és a hajték újra tapasszal jól betömendő, ugy hogy az üveg légmentesen legyen beillesztve. (1891. évi 60.674. sz. rend.)

[2]) Észleltetett, hogy a szeszmérőtartályba beillesztett szitaszövet nyilásai zsirréteggel voltak bevonva, mi a szesznek a szitán való átfolyását meggátolta.

Ennek okául az adatott elő, hogy a habzó erjedés megakadályozása végett a friss czefréhez faggyú kevertetik és a szakértői vélemény szerint az igy a czefréhez kevert faggyú a czefrével együtt a főzőkészülékbe bejuthat.

Végül az is lehet, hogy a gép felnyitása alkalmával, a pénzügyőri közegek kijátszásával csempésztetik be a szitácskába faggyú.

Figyelmeztettek ennélfogva a pénzügyi közegek, hogy ha a szitácska eldugulását észlelik, rövidebb időközökben többször tartsanak felülvizsgálatokat és a szitát, ha szükséges, cseréljék ki s egyuttal nyomozzák azt is, hogy a szita eldugulása nem idéztetett-e szándékosan elő? (1891. évi 33.660. sz. körr.)

3. A rendes mérődob és számláló készüléke.

A rendes mérődob (3., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. és 15. ábrán *C.*), mely szintén britanniafémből van készitve, válaszfal által két egyenlő részre van osztva, melyek közül mindegyik két egyenlő nagyságú mérőosztályt tartalmaz, úgy, hogy az egész mérődob négy egyenlő alakú és nagyságú I., II., III., IV. osztályból (6., 7., 8., 9., 10., 11., 12. és 13. ábra) áll.

Ezen négy osztálynak mindegyike 5 liter ürméretű, s e szerint a dob egyszeri körforgása mellett, 20 liter szesznek kell azon átfolyni.

A mérődob oldalfalán levő kis lyukfuratok (6. és 7. ábrán *v*) a levegő és párák elillanására szolgálnak.

A szesz a b_4 csövön (Kreuzstück) át (3. és 5. ábra) a mérődobba annak közepén ömlik be. Az emlitett (b_4) csövön nyugszik a szeszmérőtartály, és ennek a csőnek vizszintes része a gépszekrény elő- és hátsó falához van erősitve. A szesz a mérődobból, annak kerülékén levő négy nyiláson át (6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 15. ábrán c_1) folyik ki.

A rendes mérődobnak kemény érczöntvényből készült tengelye a mérődob válaszfalához sárgarézből készült két kereszttel van megerősitve és lignum sanctum-ból készült ágyakban forog, mely ágyak közül az egyik az átvezető csőként szolgáló csőkereszt (3. és 5. ábrán b_4) vizszintes részén, a másik pedig a kiürítő vályú falán nyugszik.[1])

Az utóbbi tengelyágy felett annak olajozására egy olajüvegcse van alkalmazva és levehető védő süveggel fedve.

A dob tengelyének balfelőli vége villakapcsolatnál fogva a gépszekrény baloldalán levő falán elhelyezett *D.* számláló készülék (3. ábra) tengelyével van összekötve.

A rendes mérődob a gépszekrény hátsó falának irányában forog, s egy záró készülék akadélyozza annak ellenkező irányban való forgását.

A számláló készülék (17. ábra) fémkeretbe foglalt, kivülről látható és üveggel fedett 5 számjegylappal bir, melyek mindegyikének mutatója balról jobbra mozog.

Ennek a számláló készüléknek az egyeseket és tizeseket mutató és jobbra elhelyezett első számjegylapja részint számjegyek,

---

[1]) A szeszmérőgépek mérődobjainak tengelyére annak két végén érczöntvények voltak alkalmazva, melyek azonban a különböző savak behatása következtében a tengelytől néha elváltak, minek következtében a mérődob forgása a számlálókészülékre nem vitetett át, illetőleg a mérődob a nélkül forgott, hogy annak kiüritései a számlálókészülék által jeleztettek volna.

Ezen hiány megszüntetése, illetőleg megelőzése czéljából az újabb szeszmérőgépek, valamint a kijavitás alá került összes régebbi szeszmérőgépek mérődobjai csak egy darabból álló tengelyekkel láttattak el. (1890. évi 110.472. sz. körr.)

részint résztjelző vonalok által 20 szakaszra van osztva, melyeknek mindegyike 5 litert jelez.

Ezen számjegylaptól balra elhelyezett többi négy számjegylap a tizedes rendszer szerint 0-tól 9-ig tiz szakaszra van osztva, és a százasokat, ezreseket, tizezreseket és százezreseket jelzik.

Ilyen módon a jelzés 9. 9. 9. 9. 90. számig, illetőleg a jobbra elhelyezett első számjegy lap 90 és 100 számjele közt levő résztjelző vonalig, vagyis 999.995-ig terjed, s az erre közvetlenül következő szám (1,000.000) akként jeleztetik, hogy valamennyi számjegylap mutatója 0-on áll.

A jobbra elhelyezett első számjegylap mutatója a dobnak minden egyes kiürülésénél (5 liter) egy résztjelző vonallal előrehalad, mig ellenben a többi négy számjegylapnak mutatói egyik számjegytől a másik számjegyig terjedő tért lassu haladás mellett csak akkor futották meg, a midőn a közvetlenül mellette jobbra elhelyezett számjegylap mutatója 0 számjegyhez elért.

Ehez képest a számláló készülék jelzésének leolvasása akként eszközlendő, hogy abban az esetben, a midőn az imént emlitett négy számjegylap mutatói nem fedeznek teljesen egy meghatározott számjegyet, hanem két egymásután következő számjegy között állanak, mindig a kisebb értékű számjegy olvastassék le.

Ha kétely merülne fel az iránt, hogy az emlitett mutatóknak valamelyike a következő magasabb értékű számjegyig eljutott-e, vagy hogy a megelőző kisebb értékű számjegy olvasandó-e le? megfigyelendő a közvetlenül mellette jobbra elhelyezett számjegylap mutatójának helyzete. Ha ezen a mutató még nem jutott el teljesen a zérus számjegyig, akkor a közvetlenül mellette balra elhelyezett számjegylapról a kisebb értékű számjegy olvasandó le. Ezek szerint közvetlenül egymás mellett elhelyezett két számjegylap mutatói között hasonló viszony létezik, mint az időt jelző órának óra- és perczmutatói között.

Például: ha a három első számjegylapot I., II. és III-al jelezzük és a II. III. számjegylap mutatója közel a 9. számjegy előtt áll, az I számjegylapnak mutatója azonban épen a 90. számú résztjelző vonalat fedezi, ebben az esetben az emlitett három számjegylapon a számláló készülék 8890-et jelez. Ha pedig az I. számjegylap mutatója 00 számig tovább előhaladna, ez esetben a II. számjegylap mutatója a 9. számjegyet teljesen fedezné, a III. számjegylap mutatója pedig a 9. számjegyet még jobban megközelitené és ennek következtében a jelzés 8900-at tesz ki. A jelzés csak akkor volna 9000-el leolvasható, ha a II. és I. számjegylapon a mutató a zérus számjegyet és ennek következtében a III. számjegylapon a mutató a 9. számjegyet fedezné. A szeszmérőgép működése közben a leolvasás megbizhatósága czéljából szükséges előbb bevárni azt, hogy a (jobbra elhelyezett) I. számjegylap mutatója a 00 számjegyen áthaladjon.

A mérődob osztályai a britannia-fémből készült E kiürítő vályuba (3., 5. és 15. ábra) ürülnek ki; ebből a vályuból a szesz a d csövön át az F edénybe (3., 4., 5., 15. és 19. ábra), innen pedig az e kivezető csövön át (1., 2., 3., 4., 5. ábra) a szeszmérőgépből kifoly.[1])

A mérődob szerkezete és működése a mellékelt rajzokból (6., 7., 8., 10., 11., 12. és 13.), melyek a mérődob mindkét felét előtüntetik, könnyen kivehető.

A szesz ugyanis a b_4 csövön át (3. és 5. ábra) a mérődob négyszögű középponti csatornájába, innen pedig a dob egyik felének I. osztályába foly. Mihelyt ez megtelt, a szesz a dob másik felének II. osztályába ömlik; ez által a dob forgó mozgásba jön és forgása által a közvetlenül megelőzőleg megtöltött osztály kiüritését idézi elő.

Ugyanilyen módon telnek meg és ürülnek ki a III. és IV. osztályok.

4. *A rendes mérődob megállása esetére rendelt ellenőrzési készülékek.*

a) A tartalék mérődob és számláló készüléke.

Ha a rendes mérődob valamely akadály miatt megállana, akkor annak alsó fele lassankint szeszszel telik meg, mely a jobb oldalon levő nyakon át a t vályuba (15. ábra), és ezen át a G tartalék mérődobba (3. és 4. ábra) foly.

Ezen mérődob, mely szintén britanniaérczből van készitve, a gépszekrény jobboldalán van beállitva, balról a b_4 csőkereszten (3. és 5. ábra), jobbról pedig az E_2 kiürítő vályun (3., 4. és 15. ábra) fekszik. Tengelyágyai lignum-sanctumból készitvék s mindkét tengelyágy, azok olajozására, olajüvegecskével és védő süveggel van ellátva.

A tartalék mérődob ugyanazon nagysággal és szerkezettel bir, mint a rendes mérődob, működése is ugyanaz, azzal a különbséggel, hogy ellenkező irányban forog.

Tengelyének jobb felőli vége villakapcsolat által a gépszekrény jobb felőli oldalán lévő D_1 számláló készülék (1., 2. és 3. ábra) tengelyével van összekötve.

Ezen utóbbi ugyanolyan szerkezettel bir, mint a rendes mérődob számláló készüléke. A szesz a tartalék mérődobból az E_2 kiürítő vályuba (4. ábra), innen a d_1 csövön át (3., 4. és 15. ábra) az F edénybe (3., 4., 5., 15. és 19. ábra) ömlik és ebből az e

[1]) L. a 451. oldalon levő 1. jegyzetet.

kivezető csövön át (1., 2., 3., 4. és 5. ábra) a szeszmérőgépből kifoly.[1])

b) A csengetyű jelző.

A tartalék mérődob baloldalán négy emelő szög *i* (3. és 9. ábra) van alkalmazva, melyek a csengetyű-készülék *k* ütő emeltyűjére hatnak, mi által a K_2 csengetyű (4. és 5. ábra) hangot ád. A csengetyü hangjának könnyebb terjedése végett a gépszekrény *q*-nál (1. ábra) több lyukfurattal van ellátva. A végett, hogy ezen lyukakon át a mérődob menetére hatás elő ne idéztethessék, a gépszekrény belső falára védlemez van erősitve, mely a csengetyü belső üregébe nyulik.

c) A jelző korong.[2]) [3])

A rendes mérődob megállását nemcsak a tisztán hallható csengetyü, hanem ezenkivül még a *P* jelzőkorong (1., 3., 4. és 5. ábra) is jelzi.

E végből a *t* cső (15. ábra) mögött egy szekrényke l_1 (3. és 15. ábra) van alkalmazva, mely egy, a tartalék mérődob kiüritő vályujának belső oldalán levő nyiláson át ezen kiüritő vályuval közlekedik.

Mihelyt a rendes mérődob megáll, és ennek következtében a tartalék mérődob forgásba jön, az emlitett nyiláson és ezen nyilást a szekrénykével összekötő csatornán át a tartalék mérődobból kifolyó szesznek egyrésze a szekrénykébe vezettetik. Az ilyen módon az l_1 szekrénykébe vezetett szesz a szekrénykében levő *s* parafából készült uszót, mely vörös jelzőkoronggal van ellátva, felfelé tolja úgy, hogy a vörös jelzőkorong a szeszmérő tartály üvegén át látható lesz.[4])

---

[1]) Az *E* és E_2 kiüritő vályuk *d* és d_1 levezető csöve a pénzügyministeriumnak 1894. évi január hó 3-án kelt 94785/93. számu körrendelete (P. K. 1. sz.) folytán 1894. évi márczius hó 1-étől fogva készült vagy javitás alá került gépeknél a kiüritő vályuk legmélyebb részén van alkalmazva ugy, hogy a kiüritő vályuba ömlő szesz ezen nyiláson át azonnal és teljes mennyiségben lefolyhat. (A mellékelt 3. ábra már ezen újitást feltünteti.)

[2]) A pénzügyministerium engedélye alapján a *P* jelzőkorong rúdja és a vele összeköttetésben levő parafa uszó a magyar fém- és lámpaárúgyár műszaki közege által és felülvizsgáló közeg jelenlétében a helyszinén is kicserélhető. (1901. évi 46.726. szám.)

[3]) A kicserélendő új alkatrészek iránti megrendeléseket az illető szeszfőzdevállalkozó a magyar fém- és lámpaárúgyárnál közvetlenül teszi meg és ez a megrendelés foganatositásával egyidejűleg az illető pénzügyigazgatóságot a megrendelésről, a szeszfőzdevállalkozó nevének közlése mellett értesiti. Ez az értesités oly czélból történik, hogy a pénzügyigazgatóság a beszerzett géprésznek alkalmazása iránt — a mennyiben ez az érvényben levő utasitás és rendeletek értelmében egyáltalában megengedve van —, felülvizsgáló közegének kirendelése mellett késedelem nélkül intézkedhessék. (1891. évi 31.138. sz. körr.)

[4]) A piros jelzőkorong tapasztalat szerint láthatóvá vált a nélkül, hogy annak felemelkedése a rendes mérődob megállása és a tartalék mérődob működésbe

A vörös jelzőkorong egyidejűleg egy másik, zöld korongot is felemel, mely baloldalra átesik és ezen helyzetében megmarad mindaddig, mig a felülvizsgálatra hivatott közeg által jobbra, rendes helyzetébe nem állittatik vissza.

Ha a rendes mérődob menetének megakadályozása csak rövid tartamú, úgy, hogy a tartalék mérődob rövid működés után ismét nyugalomba jön, ebben az esetben az emlitett szekrénykében levő szesz a szekrényke fenekén levő mintegy 1 *mm* térfogatú nyiláson át a tartalék mérődob kiürítő vályujába szivárog le és a vörös jelzőkorong rendes nyughelyzetébe visszaszáll, mig a zöld jelzőkorong baloldali fekvésében megmarad.

Mindamellett a szeszmérőgép menetében bekövetkezett ilyen rövid tartamú akadályt is a szeszfőzési üzlet vezetője feltétlenül köteles azonnal bejelenteni.

Az úszó elhelyezésére szolgáló szekrénykében összegyült szesz leeresztésére, valamint ennek a szekrénykének szesz- vagy vizzel való tisztithatása céljából, a szekrényke egy felülről szabályozható leeresztő csappal h_2 (3. ábra) van ellátva, mely leeresztő csap a szeszmérőgép működése közben zárva tartandó.

Azt, hogy a leeresztő csap zárva van, egy ezen a csapon alkalmazott mutató jelzi, mely ebben az esetben úgy állitandó, hogy a szilárdan megerősitett jegynek átellenében legyen.

5. *A próbaszesz felvételére rendelt két tartály.*

Mig a rendes mérődob, valamint a tartalék mérődob is, a benne átfolyt szeszes folyadék mennyiségének megállapitására van rendeltetve, addig a britanniafémből készült két tartály arra van rendeltetve, hogy a szeszes folyadékból próbákat vegyenek fel magukba, mely próbaszesz alapján a folyadék minősége (alkoholtartalma) határoztatik meg.

E végből úgy a rendes mérődob bal oldalfalán, valamint a tartalék mérődob jobb oldalfalán négy meritő kanál u—u_1 (4. és 9. ábra) van a kerüléken egyenlő közökben alkalmazva, melyek segélyével a mérődob egyes osztályainak minden kiüritésekor a szeszből a rendes ellenőrzés és a felülvizsgálat céljaira szolgáló tartály számára próba vétetik, és az illető tartályokba helyeztetik.

Ugyanis az E és E_1 kiürítő vályuk alsó része a d és d_1 kivezető csövek torkolatának magasságáig (4. ábra) mindig szeszszel van

jövetele által idéztetett volna elő. Ennek oka gyanánt az állapittatott meg, hogy a szesznek a szeszmérőgépbe való lökemes beáramlása következtében a szesz a szeszmérőtartály felső szélein át azon a részen, mely ezen szélek és a szeszmérőtartály üvege mögött van, a jelzőkorong úszójának befogadására rendelt szekrénykébe lefolyik és a jelzőkorong felemelkedését idézi elő. Hogy ilyen felülvizsgalatokra okot szolgáltató esetek elő ne forduljanak: meghagyatott a pénzügyigazgatóságoknak, intézkedjenek, hogy ott, a hol ilyen esetek előfordulnak, az összekötő csőnek a hűtőkészülék és a légszekrény között levő részébe a szeszadótörvény végr. ut. 12. §. I. 6. pontjában (l. a 99. oldalon) előirt korong alkalmaztassék. (1889. évi 61585. sz. körr.)

telve; ebből a szeszből a két mérődob forgása alkalmával azoknak meritő kanalai egy meghatározott kis mennyiséget felvesznek, és azt a W W^1 próbaszesz-tartályokba (4., 5. és 15. ábra) helyezik és pedig akként, hogy két u kanál a v_1 csövecskéken át a W próbaszesz tartályban a rendes ellenőrzés czéljára szükséges szeszt, két u_1 kanál pedig a v_2 csövecskén át a W_1 próbaszesztartályban a felülvizsgálat czéljaira szükséges szeszt gyüjti (4., 5. és 15. ábra).

A meritő kanalak ezen emlitett működésük közben a szeszt nem vezetik be közvetlenül a v_1 és v_2 csövecskékbe, hanem a két mérődob tengelyénél alkalmazott 2—2 tányér alakú készülékbe, melyek a próbaszeszt a mérődob tengelyei alatt elhelyezett kis tartályokba vezetik, és csak ezekből a tartályokból jut azután a próbaszesz az illető mérődob v_1 és v_2 csövecskéjébe. Az imént emlitett tányéralakú készülékek, valamint az ezekkel kapcsolatos kis tartályok, az olajüvegecskék felett alkalmazott védő süveggel fedve vannak.[1])

A rendes ellenőrzés és a felülvizsgálat czéljaira rendelt próbaszesztartály oly, két részre osztott szekrényt képeznek, melyek a rendes és tartalék mérődob kiüritő vályuja alatt vannak elhelyezve, s ezen elhelyezés egyuttal a tartályok alakját és nagyságát is meghatározza.

A rendes ellenőrzés czéljainak szolgáló W próbaszesztartály 15 liter ürtartalommal bir, és a gépszekrény előfalának irányában van elhelyezve; a felülvizsgálat czéljainak szolgáló W_1 próbaszesztartály pedig a gépszekrény hátsó falánál van elhelyezve és mintegy huszonkét liter ürtartalommal bir.

---

[1]) A mindkét mérődobon alkalmazott négy meritőkanál a pénzügyministeriumnak 1894. évi 94.785/93. számú körrendelete (P. K. 1. szám) folytán az 1894. évi márczius hó 1-je után készült vagy javitás alá került szeszmérőgépeknél a próbákat nem meriti többé az E, illetve E_2 kiüritő vályuból (l. 4. ábrát, mely már ezen változást feltünteti), hanem azok közvetlenül a rendes, illetve tartalékmérődob illető osztályából telnek meg, a melyekkel azok az m és m_1 kis nyilások által közlekednek. Ezen meritőkészülékek nincsenek úgy mint eddig, közvetlenül a rendes, illetve tartalék-mérődob oldalfalánál alkalmazva, hanem a mérődob oldalfalától 2 milliméternyire elállanak, mi által megakadályoztatott az, hogy a mérődobnak külső falain esetleg képződő csapadékok a szeszpróbákba juthassanak.

A rendes mérődobból vett próbaszesz a szesz gyorsabb lefolyása czéljából az eddiginél nagyobb belső világossággal biró v_1 és v_2 csövecskék által vezettetik a próbaszesztartályba.

A tartalék mérődobból vett próbaszesz pedig a v_1 és v_2 csövecskékbe nyiló f és f_1 csövecskéken át jut az emlitett tartályokba. A két próbatartályba vezető v_1 és v_2 csövecskék a két próbatartálylyal hollandi csavarkötés utján szorosan össze vannak kötve és a két próbatartály belsejében alkalmazott L és L_1 kis edénykékbe torkolnak be, mely edényekben a próbafolyadéknak egy része mindig visszamarad, minek következtében a próbatartályba vezető csövecskék légmentesen vannak elzárva.

E berendezés által a próbafolyadéknak elpárolgása lehetőleg akadályozva van. A levegőnek a próbatartályokból való kinyomulásának lehetővé való tétele végett a próbatartályok fedelén egy kis, tetején átlyukasztott g és g_1 kúp van felvéve.

A próbaszesztartályok bevezető csövecskéi legmagasabban fekvő részükön, a levegő közlekedésére rendelt nyilásokkal vannak ellátva.

A rendes ellenőrzés, valamint a felülvizsgálat czéljaira rendelt W és W_1 próbaszesztartályok kiüritése a Z és Z_1 csapok (4., 5. és 15. ábra) segélyével történik. Ezekhez a csapokhoz a gépszekrény jobb oldalán levő α és β ajtócskákon át (2. ábra) hozzá lehet férni. Ezen ajtócskákon át a próbaszesztartályok tisztitására szolgáló y nyilásokhoz is juthatni, melyek csavarkészülékkel elzárhatók.[1] [2]

Abból a czélból, hogy W és W_1 tartályokba összegyüjtött próbaszesz alkoholtartalmában ezen tartályokban bekövetkezett apadás ellenőrizhető legyen, a Z és Z_1 leeresztő csapoktól balra, britanniaérczből készült két, K és K_1 edény (4., 5. és 22. ábra) van elhelyezve, melyek egyenkint $^1/_2$ liter ürtartalommal birnak s melyek az α és β ajtócskákon (2. ábra) kivehetők. Ezen edények egy ismert alkoholtartalmú szeszszel oly módon töltetnek meg, hogy azok felső részén levő p_1 csavar (22. ábra) eltávolittatik és a próbaszesz egy tölcsér segélyével azokba beleöntetik. Az edények kiüritése ugyanezen nyiláson át történik.

Az emlitett edényekből kiüritett szesz alkoholtartalmának összehasonlitása avval az alkoholtartalommal, melylyel az eredetileg birt, mutatja a bekövetkezett alkoholveszteséget.[3]

---

[1]) Az 1894. évi január hó 3-án 94.785/93. sz. pénzügyministeri körrendelettel (l. jegyzetet a 453. oldalon) elrendelt javitások következtében a próbaszesztartályok kiüritésére szolgáló Z és Z_1 csapok ezen tartályok baloldalára és ennek következtében a gépszekrények α és β ajtócskái is a gépszekrénynek baloldalára helyeztettek át. (1894. évi 15.460. sz. P. K. 10. sz. körr.)

[2]) Az adóellenőrzési czélokra használható Beschorner A. M.-féle szeszmérőgépnek a próbaszesztartályokhoz vezető kis ajtócskái között, a gépszekrény belsejében levő válaszfal a régebbi szeszmérőgépeknél a fenéktől csak mintegy 9 centiméternyire emelkedett fel és ennek következtében a rendes ellenőrzés czéljaira szolgáló próbaszesztartályhoz vezető kis ajtócska kinyitása után a felülvizsgálat czéljaira szolgáló próbaszesztartályt magában foglaló szekrényrészbe be lehetett jutni s különösen a felülvizsgálat czéljaira szolgáló K_1 betéti edényt ki lehetett emelni.

Ennek megakadályozása czéljából a pénzügyministerium 1891. évi februar hó 24-én 110.472/90. sz. körrendeletével utasitotta a felülvizsgálattal megbizott pénzügyi közegeket, hogy az ilyen régi gépeknél a saját használatukra rendelt K_1 betéti edényt az annak hosszoldalfalán alkalmazott fogantyuszegre alkalmazandó sodronyzsineggel a felülvizsgálat czéljaira szolgáló próbaszesztartály leeresztő csapjához kössék oda, és a zsineg végeire alkalmazzanak egy hivatalos zárt.

Ezen intézkedés következtében a K_1 betéti edénynek a jelzett módon való kiemelése — a hivatalos zárnak megsértése nélkül — lehetlenitve van.

Az új, valamint a kijavitás alá kerülő szeszmérőgépeknél a fennemlitett válaszfal már a kiürítő vályú felső széléig terjedő magasságra van meghoszszabbitva, miért is ezen szeszmérőgépeknél már a K_1 betéti edény megkötése fölösleges.

[3]) Valahányszor a próbeszesztartályokban levő szesz eltávolittatik, a betéti edények is az alkoholapadásnak megállapitása czéljából kiüritendők és más szeszszel ismét megtöltendők. (P. M. 1890. évi 56.984. sz.)

A meritőkanalak mindegyike 3 köbcentiméternyi ürmérettel bir, mig ellenben ezen meritőkanalak száma különböző, és pedig annak a főzőkészüléknek termelési képességéhez mérten, a melynek hűtőkészüléke a szeszmérőgéppel összeköttetik.[1] [2])

Szeszfőzőkészülékeknél, melyeknek naponkinti termelési képessége 15 hektoliter szeszt nem halad meg, olyan szeszmérőgépek alkalmazandók, melyek két-két meritő kanállal birnak, mely meritő kanalak közül kettő a rendes ellenőrzés, kettő pedig a felülvizsgálat czéljainak szolgáló tartályba gyüjti a próbaszeszt.

Szeszfőzőkészülékeknél, melyek naponkinti termelési képessége 15 hektoliternél ugyan több, de 30 hektolitert nem halad meg, olyan szeszmérőgépek alkalmazandók, a melyek csak két-két meritő kanállal birnak, melyek közül az egyik a rendes ellenőrzés czéljaira, a másik pedig a felülvizsgálat czéljaira szükséges próbaszeszt gyüjti. Miként kelljen eljárni azon szeszfőzőkészülékeknél, melyeknek naponkinti termelési képessége 30 hektolitert meghalad, az ezen szeszmérőgépnek alkalmazása iránt kiadott utasitásban határoztatik meg.

6. *Különleges biztositó készülékek.*

a) A gépszekrénynek a szeszes folyadék kivezetésére szolgáló nyilásának biztositása.

Annak megállapithatása végett, hogy vajjon a gépszekrény azon nyilásán át, mely a szesz kifolyására szolgál, a ,mérődob

[1]) Az olyan főzőkészülékekkel, melyek naponkint átlag legfeljebb 7 hektoliter szeszt termelnek, (a mezőgazdasági szeszfőzdékben alkalmazott főzőkészülékkel) összekapcsolni szándékolt szeszmérőgépeknél a négy darab meritőkanál befogadási képessége 3 köbcentiméterről 5 köbcentiméterre emeltetett fel. (1894. évi 94.785/93. sz. (P. K. 1. sz. körrend.)

[2]) Hogy a szeszmérőgép próbaszesztartályaiba a kanalak által felfogott próbaszesz a szabályoknak megfelelő mennyiségben gyülemlett-e össze? — azt következőképen lehet megállapitani:

Ha a meritőkanalak 5 köbcentiméternyi ürmérettel birnak és igy 4 meritőkanállal ellátott szeszmérőgépnél, — tekintettel arra, hogy két kanál az adóellenőrzői, a másik két kanál pedig a felülvizsgálói próbaszeszgyüjtő-tartályhoz szolgál — minden 100 liter szesznek a szeszmérőgépen történt átfolyása mellett, az adóellenőrzői és a felülvizsgálói próbaszeszgyüjtő-tartályokba külön-külön 50 köbcentiméternyi próbaszeszmennyiségnek kell összegyülemleni. (A dob egyszeri forgásánál, vagyis 20 liternél 20 köbcentiméter, a dob 5-szöri forgásánál, vagyis 100 liternél 20 × 5 = 100 : 2 = 50.) Minthogy pedig 1000 köbcentiméter = egy literrel: ennélfogva a szeszmérőgépen átfolyt

1 hektoliter (100 liter) után = 0.05 liter
10 hektoliter (1.000 liter) után = 0.5 liter
100 hektoliter (10.000 liter) után = 5.— liter

próbaszesznek kell összegyülemleni külön-külön úgy az adóellenőrzői, mind pedig a felülvizsgálói próbaszeszgyüjtő-tartályban.

Az e részben megengedett hibahatár fel- és lefelé 15%-ban van meghatározva azokban az esetekben, mikor a szeszmérőgépeknek az állami központi mértékhitelesitő m. kir. bizottság által történő hitelesitéséről van szó; ellenben a próbaszesz mennyiségének az ellenőrző, illetőleg a felülvizsgáló közegek részéről történő megmérésénél az elnézhető hiba határa 30%-ban van meghatározva. (1902. évi 99.963. sz. körr.)

forgására befolyás nem gyakoroltatott-e? gondoskodva van, hogy a szesz az *E* és E_2 kiüritő vályuból ne jusson közvetlenül a kivezető csőbe, hanem a *d* és d_1 csöveken át előbb az *F* edénybe (3. és 19. ábra) és csak ebből a kivezető csőbe.

Ha a mérődob forgására való hatás előidézése végett, például a szesz kifolyására szolgáló nyilás mellett megfurás kisértetnék meg, akkor a fenntebb emlitett *F* edény oldalfalait s esetleg a kiűritő vályu oldalfalait is át kellene furni. De akkor a szesz az ez által előállitott nyilásokon és a szekrény átlyukgatott fenekén át az állványtáblára, és onnan az állvány körül lefolyna.

Ha a szesznek a kivezető csövön át való lefolyása megakasztatnék, akkor a szesz az *F* edényt (3. és 19. ábra) elárasztaná és szintén a szekrény fenekén át az állvány körül lefolyna.

b) A szesznek a gépszekrényben való megtorlasztása elleni óvintézkedések.

Annak megállapitása végett, vajjon nem kiséreltetett-e meg, hogy a gépszekrényben megtorlasztott szesz lefolyása, és ez által a rendes vagy tartalék mérődobnak, vagy mindkettőnek menete akadályoztassék, a két dob között a rendes mérődob *E* vályujának külső oldalán a *p* kivehető kettős edény (15. ábra) van alkalmazva két osztálylyal, melyek közül a felső *h* ismert alkohol tartalmú szeszszel megtöltetik, az alsó *n* pedig (15. ábra) oldalt alkalmazott bevezető nyilással van ellátva.

Ezen osztály abban az esetben, ha a gépszekrényben torlasztás idéztetik elő, megtelik folyadékkal.

c) A maximalhőmérő.

Annak észrevehetése végett, hogy vajjon a most emlitett torlasztás folytán (6. *b* pont) a *p* edény alsó osztályába jutott, illetőleg annak *h* felső osztályába töltött szesz, például a hőmérsékletnek gőzbevezetése által való emelése következtében beálló elpárolgás által nem távolittatott-e el, a gépszekrény belsejében, a a szeszbevezető cső meghosszabbitásán, egy Réaumur-féle maximal hőmérő, O_1 (5. ábra) van alkalmazva.

d) A tartalék mérődob megállásának megállapitására szolgáló készülék.

Ha nemcsak a rendes, hanem a tartalék mérődob is valamely akadály miatt megállana, akkor a két dob között az E_2 kiürítő vályu (3. ábra) külső oldalán alkalmazott szekrényke a tartalék mérődobból egy kis könyökcső közvetitésével átfolyó szeszszel megtelnék, és az ezen edényben alkalmazott *S* úszót (15. ábra) felemelt helyzetben tartaná mindaddig, mig a kérdéses edény tartalma el nem távolittatnék.

Ezen úszó vezető rudja csak a szeszmérőgép belsejében, s akkor látható, ha az úszó felemeltetett.[1])

e) Hivatalos zárak.

A gépszekrénynek hivatalos lezárásához az 1. pont alatt emlitett s az *a* és a_1 rudacskák által közvetitett zár, valamint az α és β ajtócskáknak lezárása szükséges.

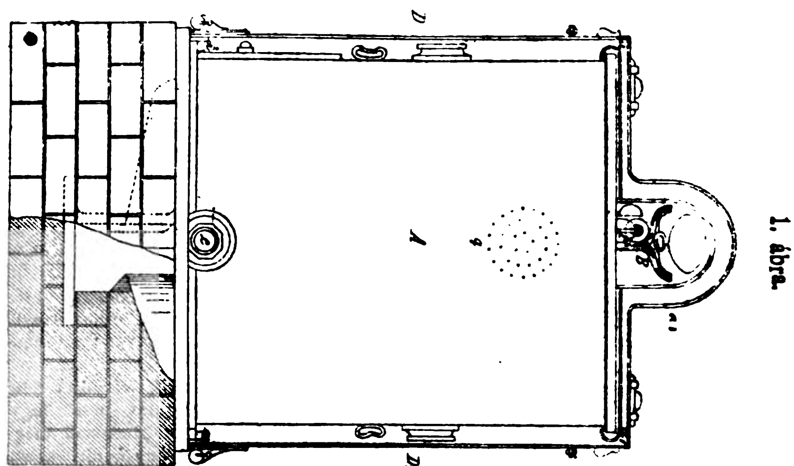
A csőkarimakötés a bevezető csőnél, és a hollandi csavarkötés a kivezető csőnél a horgany boritó, illetőleg a szeszmérőgépet a főzőkészülékkel összekötő cső boritócsöve által kellőleg biztositva van.

[1]) A szeszmérőgép gyakran azért tiltatik el a használattól, mert az *S* úszó nem működik.

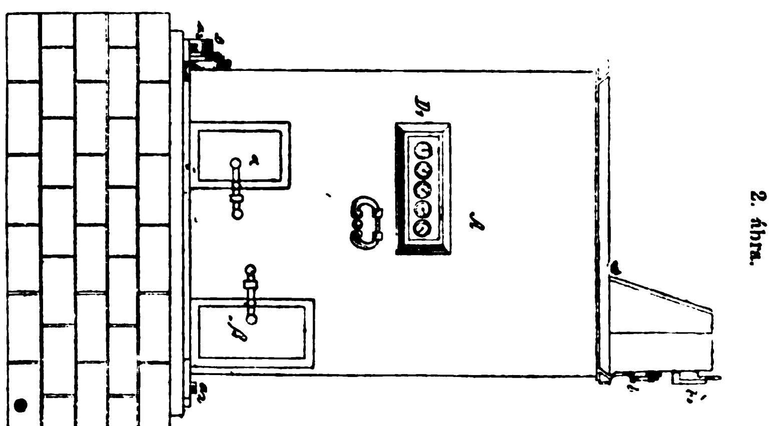
Ennek kétféle oka lehet: 1. vagy az, hogy az S úszó befogadására szolgáló edénybe a rendes- és tartalék-dobok megállása daczára nem juthat szesz, — vagy az, 2. hogy jut ugyan oda szesz, de ennek daczára az *S* úszó fel nem emelkedik.

Az első eset azt mutatja, hogy a tartalék mérődob kiürítő vályuját eme edénynyel összekötő kis könyökcső be van dugulva. Ha a dugulás nem nagy mérvű, az *S* úszó kiemelése után az edény kétszer-háromszor szeszszel megtöltendő és ismét kiszivattyúzandó, mi által a könyökcsőbe benyomuló szesz az eldugulást megszüntetheti. Ha az akadály ily módon el nem háritható, a szeszmérőgép a további használattól eltiltandó.

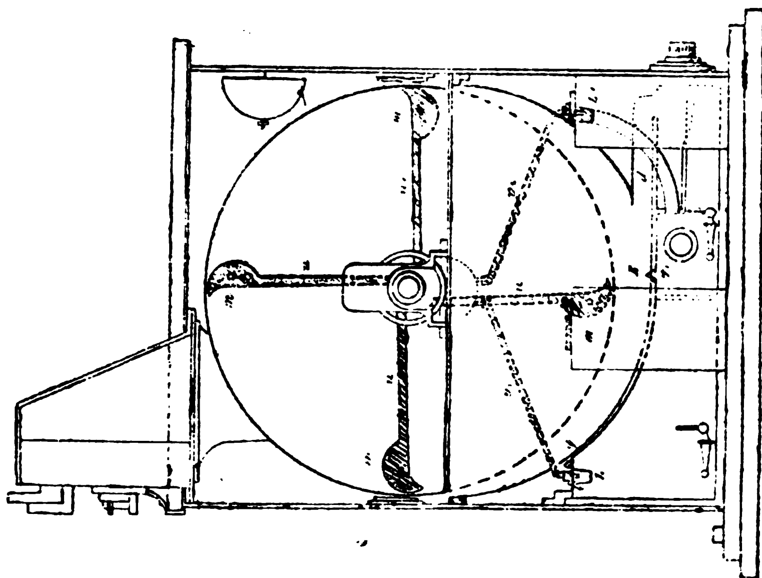
A másik eset azt mutatja, hogy az *S* úszó parafája rossz és azért a parafa kicserélendő felülvizsgálói közeg jelenlétében a magyar fém- és lámpaárú gyártól beszerzett uj úszóval. (1891. évi 97705 sz. körr.)

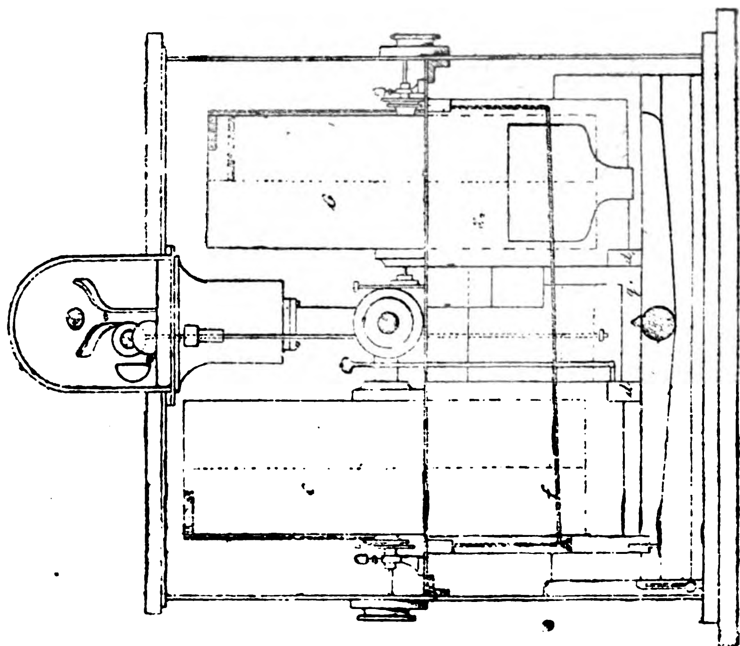
1. ábra.

2. ábra.

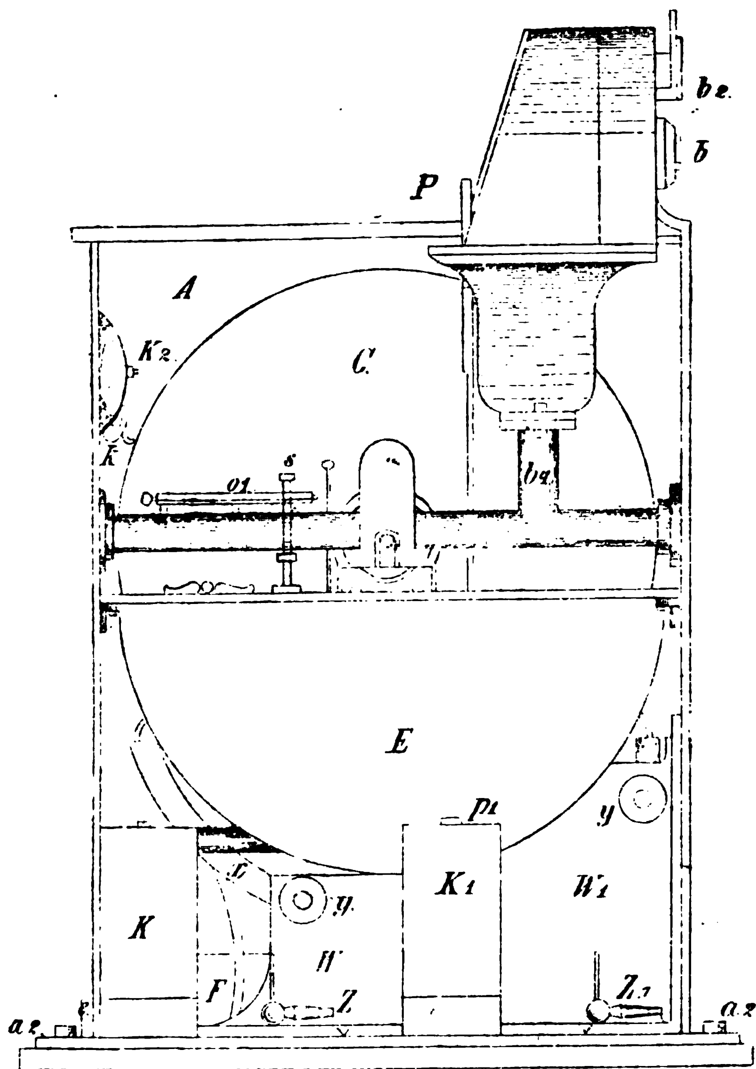

4. ábra.

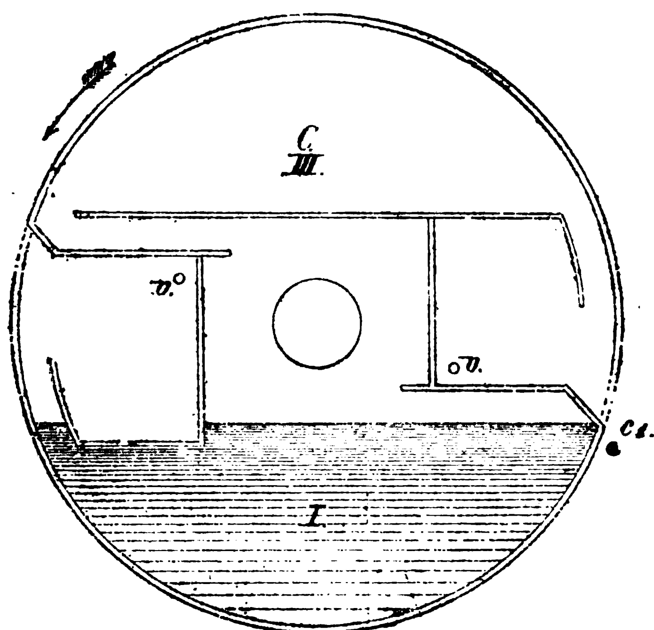

3. ábra.

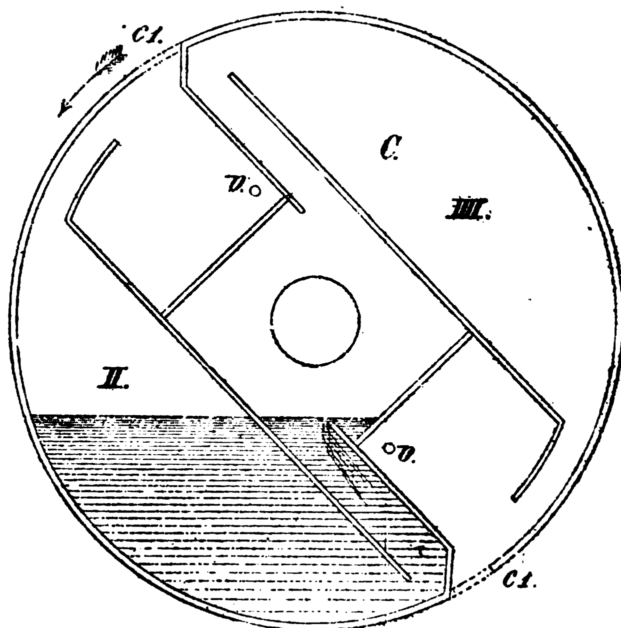
5. ábra.

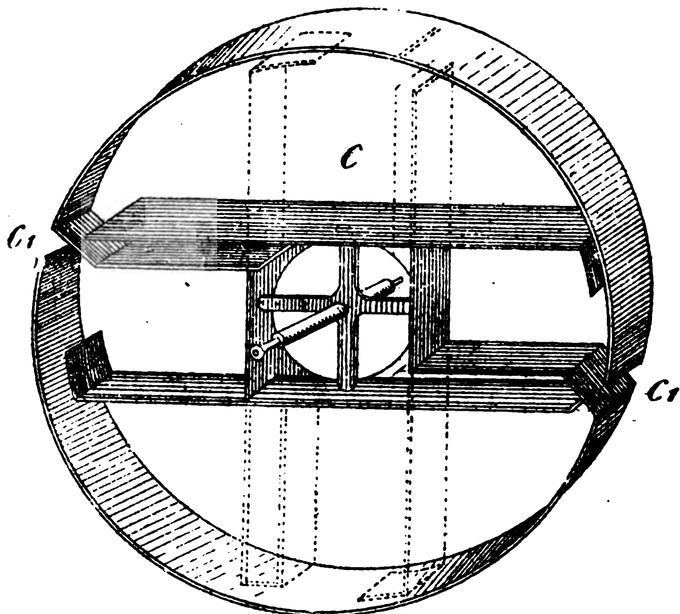
6. ábra.

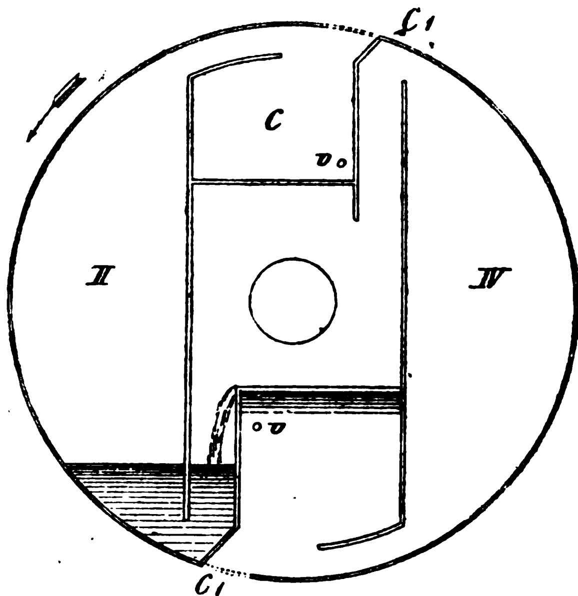
7. ábra,

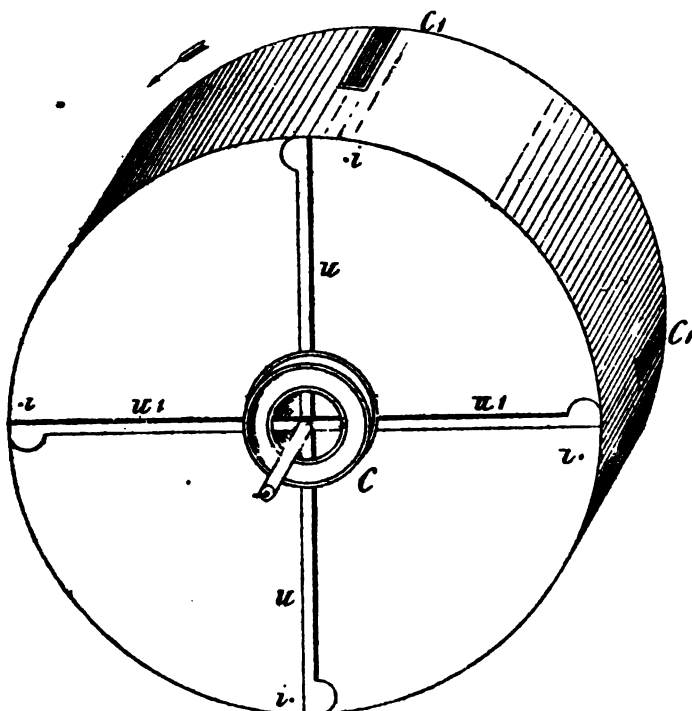
8. ábra.

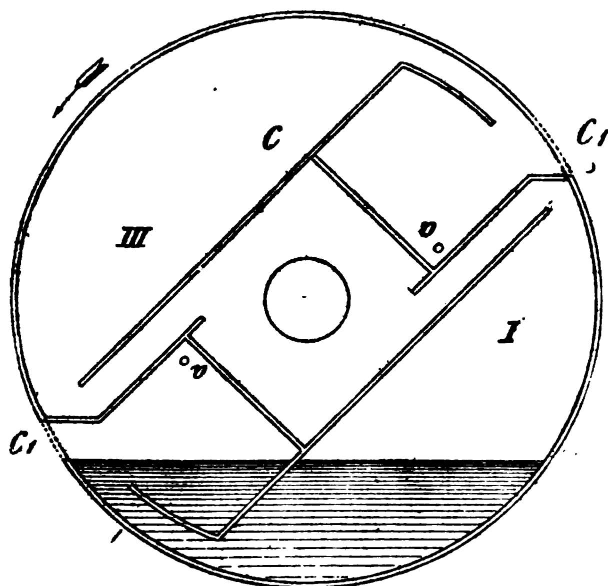
10. ábra.

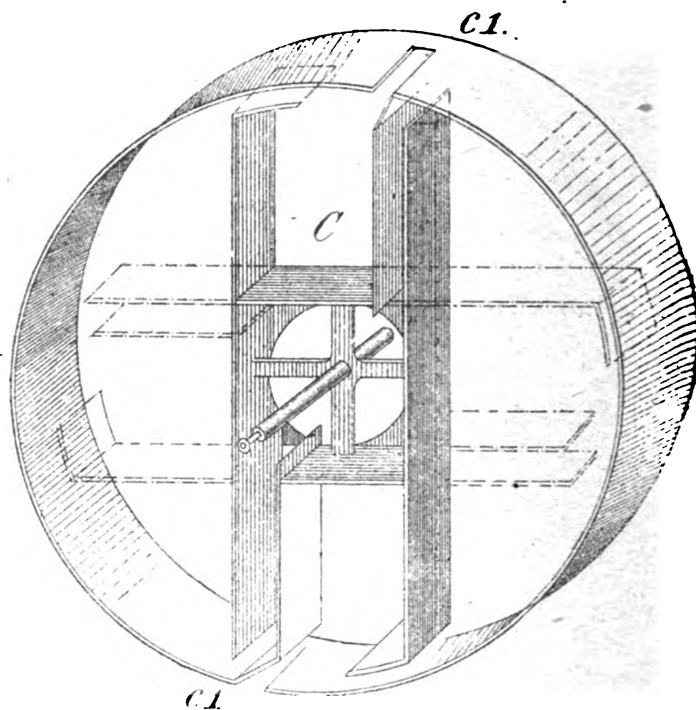
9. ábra.

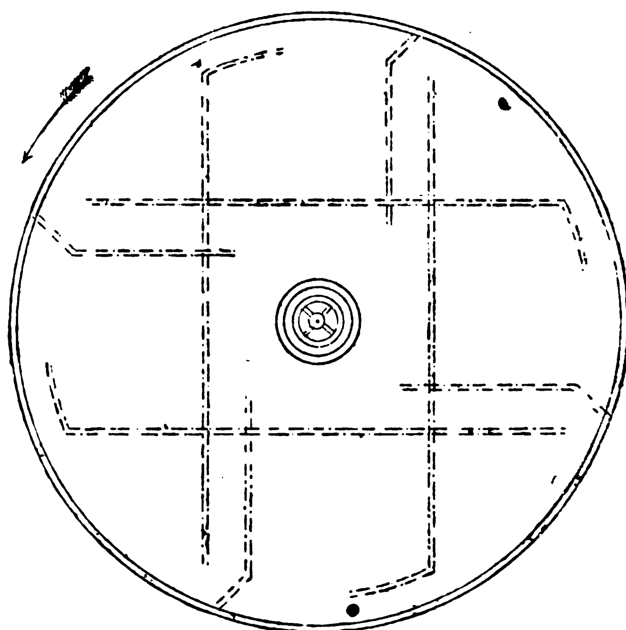
11. ábra.

12. ábra.

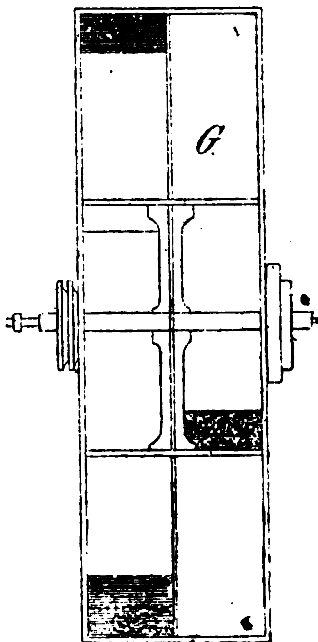
13. ábra.

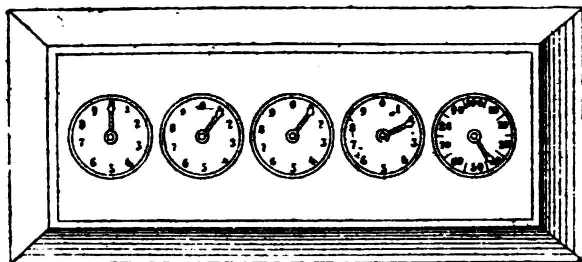
14. ábra.

15. ábra.

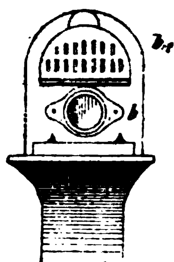
16. ábra.

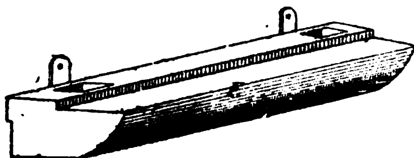
17. ábra.

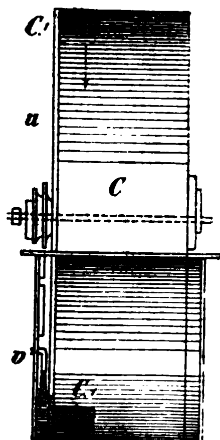
18. ábra.

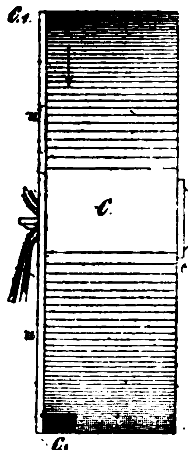
19. ábra.

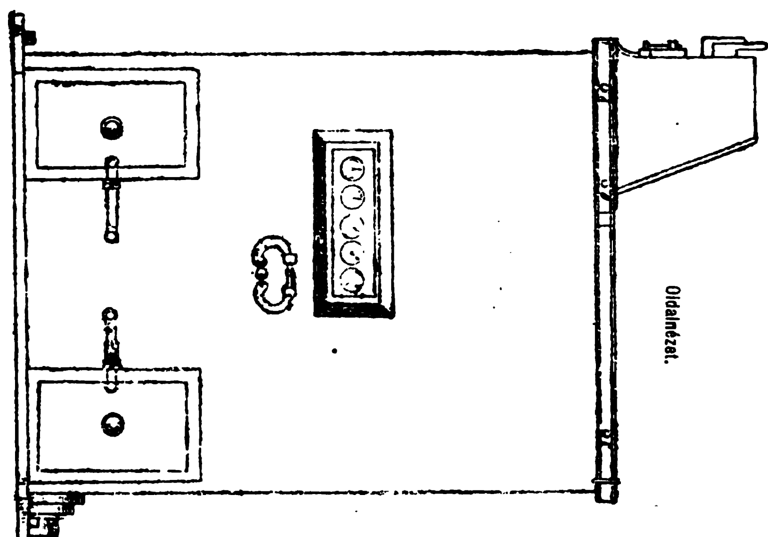

20 ábra.

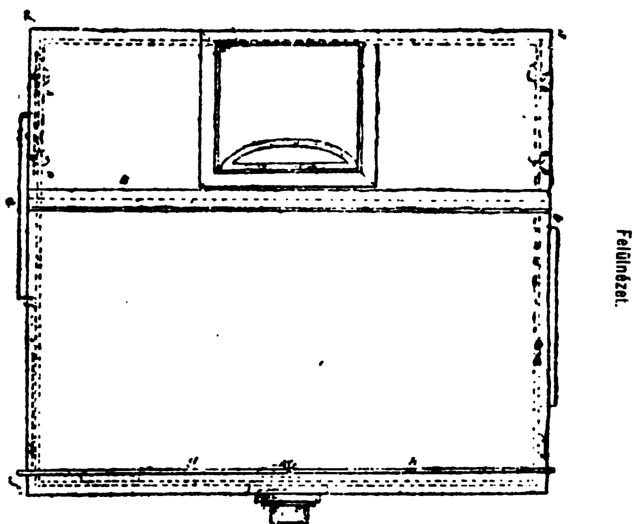

21. ábra.

22. ábra. Oldalnézet.

23. ábra. Felülnézet.

B.

Utasitás

a Beschorner A. M.-féle szeszmérőgépnek alkalmazása tárgyában.

I. Beschorner-féle szeszmérőgép a termelt alkoholmennyiségnek megállapitása czéljából valamely szeszfőzdében csak akkor állitható fel, ha az előbb a budapesti állami központi mértékhitelesitő m. kir. bizottság által hitelesitve, és ennek hitelesitési bizonylatával s jelzésével ellátva lett. Ha a főzőkészüléken perczenkint átlag 10 liternél több szándékoltatik termeltetni, köteles a szeszfőzési vállalkozó ezen körülményt a szeszmérőgép megrendelésénél különösen kiemelni és egy perczenkint 15 litert meghaladó beömlési sebességre hitelesitett szeszmérőgépet megrendelni.

Megkivántatik továbbá, hogy az emlitett hitelesitő bizottság által a gépszekrény fedélzárán, valamint ezen szekrény ajtócskáin alkalmazott hivatalos zárak sértetlen állapotban legyenek.

De egy már felállitott és hitelesitett Beschorner A. M.-féle szeszmérőgép is folytatólagosan csak abban az esetben alkalmazható, ha ezen mérőgép — azon időszakokat kivéve, melyek alatt azon hivatalos felvételek s vizsgálatok eszközöltettek — folytonosan hivatalos zár alatt állott.[1])

II. A szeszmérőgépnek felállitása két pénzügyi közegnek és pedig a felülvizsgálatra illetékes pénzügyigazgatóság kiküldöttjének és az illető pénzügyőri biztosnak közvetlen felügyelete alatt, a szeszfőzde vállalkozójának vagy helyettesének jelenlétében kell hogy történjék.

A felállitást megelőzőleg az emlitett pénzügyi közegek megállapitandják, vajjon az I. pont alatt előirt feltételek teljesitvék-e vagy sem?

Ha e tekintetben hiány nem mutatkozik, akkor az eljáró pénzügyi közegek kötelesek a mértékhitelesitő bizottság zárainak levétele után a szeszmérőgépet kinyitni és a belső részein a szállitás közben előállható sérülés elháritása végett alkalmazott véd-

---

[1]) Az olyan szeszmérőgépekre nézve, melyek valamely szeszfőzdében pl. mint tartalékszeszmérőgépek időnként alkalmaztatnak, megkivántatik, hogy mindannyiszor, valahányszor a szeszmérőgép alkalmazása megszüntettetik és a hűtőkészüléktől lekapcsoltatik, a szeszmérőgép igazolványának hátlapjára rájegyeztessék, hogy a lekapcsolás után a gépszekrény fedélzárára és annak kis ajtócskáira minő felülvizsgálói hivatalos zárak alkalmaztattak. Ennek alapján a szeszmérőgép ujabb alkalmazásba vétele előtt megállapitandó, hogy ezek a hivatalos zárak sértetlenül megvannak-e, és a mennyiben azok sérültek lennének, vagy más hivatalos zárak találtatnának, mint minők az igazolvány hátlapján levő záradék szerint alkalmazva lettek: a szeszmérőgép adóellenőrzési czélokra nem alkalmazható. (1901. évi 86.738. szám.)

eszközöknek, azaz a faékek és a mérődobok körüli hevederek eltávolitása után behatóan megvizsgálni, vajjon szállitás közben nem görbült vagy sérült-e meg valamely géprész; főként pedig, hogy mindkét mérődob azon irányban, melyben a folyadék megmérésénél forognak, vagyis a rendes mérődob a gépszekrény hátsó fala felé, a tartalék mérődob ellenben a gépszekrény előfala felé könnyen forgatható-e? [1])

Azután a maximal-hőmérőt annak a gépszekrénybe elhelyezése előtt oly módon kell vizsgálat alá vonni, hogy az vizszintesen forró vizbe tétetik, s abból két percz mulva kivétetvén, vizszintesen fektetve kihülni engedtetik.

Ezen kezelés mellett a maximal-hőmérőnek 76-tól 84 R. fokot kell mutatni, s ezen jelzést 3 percz alatt változtatni nem szabad.

Erre a hőmérő higanyoszlopa erős rázás által a legmélyebb állásba hozatik, s a kisérlet ismételtetik.

Egy használhatlanná vált maximal-hőmérőnek egy ugyanilyen hitelesitett és ólomzárral ellátott hőmérővel való kicserélése a felülvizsgálatra rendelt pénzügyi közeg által eszközölhető.[2]) A kicserélés azonban csakis a használhatlanná vált hőmérőnek a hitelesitési ólomzárral együtt való beküldése mellett történhetik, s ugyanazért a hőmérőről a hitelesitési ólomzárt levenni nem szabad.

Abban az esetben azonban, ha a szeszmérőgép bármi okból továbbra nem tartatik hivatalos zár alatt, köteles a szeszfőzdében való felülvizsgálattal megbizott pénzügyi közeg a maximal-hőmé-

---

[1]) Oly czélból, hogy a szeszmérőgépek eltávolitásának oka megállapitható legyen, a felülvizsgálói közegek a pénzügyigazgatóságok utján utasítva lettek, hogy a szeszmérőgépeknek adóellenőrzési czélokra alkalmatlanná való nyilvánitásakor, a további használattól való eltiltás okát tüzetesen állapitsák meg, erről két példányban jegyzőkönyvet vegyenek fel, annak egyik példányát, az eltávolitott szeszmérőgép bevonandó hitelesitési igazolványával együtt, a pénzügyigazgatóság utján a pénzügyministeriumhoz terjeszszék fel, a szeszmérőgépet pedig gondosan becsomagolva helyezzék hivatalos zár alá és ekként adják át kijavitás czéljából leendő elküldés végett a vállalkozónak.

A becsomagolás legczélszerübben ugyanazon fékek és kötelékek alkalmazása mellett eszközlendő, melyekkel a gép a szeszfőzdébe érkezett; ugyanazért figyelmeztetendők a szeszfőzde vállalkozók, hogy a csomagoló fékeket és kötelékeket esetleges szükségletre tegyék el.

A szeszfőzde vállalkozók figyelmeztve lettek arra is, hogy a szeszmérőgépeknek a vasuthoz történő elszállitásánál vagy onnan a gyárba vitelénél saját érdekükben a legnagyobb vigyázattal járjanak el és a gépeknek a kocsiról való leemelésénél megfelelő munkaerőt alkalmazzanak, hogy a gép a fel- illetve leemelés alkalmával meg ne sérüljön, mert szerzett meggyőződés szerint a szeszmérőgépek hitelesitésök után a leggondosabban csomagoltatnak be, és igy a mennyiben valamely gép már a felállitás alkalmával találtatnék adóellenőrzési czélokra alkalmatlannak, a felmerülő hiba csakis a gondatlan szállitás vagy a nem kellő vigyázattal eszközölt kicsomagolás folytán származhatik, s az ennek folytán szükségessé váló ujabb javitás költsége szintén csak az illető vállalkozót terhelheti. (1891. évi 26.054. sz. körrendelet.)

[2]) A szükséges uj maximal-hőmérő a fél által rendelendő meg közvetlenül a magyar fém- és lámpaárú-gyárnál. (1897. évi 83.674. szám. Lásd még a 451. oldalon levő 3. jegyzetet.)

rőn a hitelesitő hivatal által alkalmazott ólomzárt netáni visszaélések meggátlása czéljából levenni és azt gondosan megőrizni.

Ha a fennebb emlitett vizsgálatnál nem merülnek fel aggályok, akkor a mérődobok tengelyágyai fölött levő három olajos üvegecske a szeszfőzde vállalkozója által szolgáltatandó alkalmas gépolajjal (csontolaj) megtöltetik, a védsüvegek azok fölé tétetnek, a gépszekrényben való torlasztás megállapitására szolgáló *p.* betéti edény felső része szeszszel megtöltetik, a zöld jelzőkorong jobboldali nyugvó állásába hozatik, az l_1 uszó szekrénykén alkalmazott h_2 csap az elmozdithatlan jegygyel szembe állittatik, és a gépszekrény azonnal lezáratván, hivatalos zár alá vétetik.

A felülvizsgálatra rendelt közeg van egyedül hivatva a gépszekrény fedelére, az alább leirt horganyboritóra, és jelesül a tartalék számláló készülékhez vezető ajtócskára, a szeszmérőgépet és hűtőkészüléket összekötő cső boritójára, és végre a légszekrény és annak boritójára a hivatalos zárakat alkalmazni, s csakis azon közeg veheti le ezeket a zárakat oly czélból, hogy a horganyboritó belső és a gépszekrény külső falait, úgy nemkülönben a gépszekrénynek az állványnyal való összeköttetését, továbbá a boritó cső belső és az összekötő cső külső részeit megtekinthesse és felmerülő hiányokat megállapithasson.

Ezen szabály nemcsak a szeszmérőgép felállitásánál, hanem alkalmazásának egész idején át tartandó szem előtt.

A gépszekrény oldalfalának bal oldalán levő, a felülvizsgálat számára fentartott Z_1 leeresztő csaphoz vezető β ajtócskán levő zárakat szintén csak a felülvizsgáló közeg veheti le és alkalmazhatja újból, mig a gépszekrény oldalfalának jobb oldalán levő, a pénzügyőri biztos ellenőrzése számára fentartott α ajtócskán, és pedig úgy a gépszekrényen, mint a horganyboritón lévő hivatalos zárak levétele és újbóli alkalmazása a pénzügyőri biztost illeti.

Ha a szeszmérőgépen és a többi fent felsorolt alkatrészeken a felülvizsgáló közeg által alkalmazott zár megsérült, akkor a pénzügyőri biztos által ideiglenesen új zár alkalmazandó ugyan, egyidejűleg azonban erről az elöljáró pénzügyigazgatóságnak jelentés teendő, hogy szabályszerű zár a felülvizsgáló közeg által ismét alkalmaztassék.

A felülvizsgáló pénzügyi közegnek még különösen arra is kell ügyelni, hogy a szeszmérőgép szekrénye tovább ne maradjon nyitva, mintsem az az előirt puhatolások foganatositására föltétlenül szükséges, önként értetvén, hogy a most emlitett közeg a szeszmérőgéptől mindaddig nem távozhatik, mig ez hivatalos zár alá nem helyeztetett.

III. A szeszmérőgép felállitásához csak akkor lehet fogni, ha az I. és II. pont alatti utasitásokhoz képest megejtett vizsgálatnál és puhatolásnál semmiféle akadály nem merült fel.

Magánál a felállitásnál azonban a szeszadóról szóló 1899. évi

XX. t.-cz. 47. §-ában foglalt határozmányok és a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás rendelkezései szigoruan megtartandók.

A pénzügyi közegek kötelesek főként a szeszadó kiszabása, beszedése és ellenőrzése iránt kiadott »*oktatás*« határozmányaira is figyelemmel lenni.

Az állványtáblának, mely a szeszmérőgépet a téglából épitett állványhoz köti, öntött vasból kell lennie és horgonynyal ellátott üres oszloppal kell birnia. Felállitása akként eszközlendő, hogy elől legyen az arra alkalmazott csillagalakú jegy, mely a szeszmérőgépnek első, vagyis azon oldalát jelzi, melyen az ebből kivezető cső fekszik.

A mellékelt rajzban (1-ső ábra) az állványtábla, valamint az állványban való megerősitésének módja könnyen felismerhető.

Az állványtáblára állitott szeszmérőgép ugyanahhoz csavarokkal erősittetik.

E czélra az állványtábla négy szögletén egy-egy csavarmentes lyuk van fúrva, melyek a gépszekrény fenéktábláján levő s az összekötő csavarok befogadására rendelt lyukakkal összeesnek.

Ezen csavarok megszoritandók és minden tiltott tágitás ellen egyik végükön fejjel, a másikon pedig füllel ellátott vaspálczácskák által akként biztositandók, hogy két-két kilyukasztott csavarfőn át egy ily pálczácska tolatik s annak füllel ellátott végére a hivatalos ólomzár alkalmaztatik.

A pénzügyi közegek kötelesek szigorúan arra ügyelni, hogy a most emlitett csavarok és vaspálczák mindenike akként legyen készitve és alkalmazva, hogy a hivatalos zárt kijátszani ne lehessen.

IV. A szeszmérőgépnek összeköttetése a hűtőkészülékkel akként történik, hogy az összekötő cső (a szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz. 47. §-ának 7. sz. alatti pontja) egyik végén a mérőgéphez hozzáadott csőkarima által a szeszmérőtartálylyal, másik végén pedig egy második csőkarima által csavaroknál fogva, melyeknek fejei a hivatalos zár alkalmazása czéljából átfurvák, a hütőkészülékkel egyesittetik. Az összekötő cső boritó csővel fedendő, miről a szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz. 47. §-ának 7. sz. alatti pontja és a végrehajtási utasitás rendelkezik.

A kivezető cső, melyen át a szesz a mérőgépből tovább folyik, a mérőgéphez hozzáadott hollandi anyacsavar által köttetik össze a mérőgéppel és hivatalos zár alá helyeztetik.

V. A szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz. 48. §-ában előirt horganyboritó, mely kivülről sima és festetlen, belülről azonban fehér olajfestékkel bemázolva kell, hogy legyen, a Beschorner A. M.-féle szeszmérőgépnél két részből áll, és pedig:

1. a boritó oldalrészek (Zarge) és
2. az azokat felülről elzáró fedélből.

1-hez. A boritó két oldalrészből áll, melyek közül az egyik a szeszmérőgép elő, valamint jobb és balfelét, a másik pedig annak hátsó falát fedi.

Ezen hátsó rész mindkét oldalon hajtékkal van ellátva, mely a belé illesztett oldalfalakat átfogja. A boritónak úgy hátsó része, mint mindkét oldalfala befelé fülekkel van ellátva egy-egy fémpálczácska beillesztésére, a mely által a borító mindkét része összeköttetik.

A borító előfalán egy kimetszet legyen a szeszmérőgép kivezető csöve számára.

A kimetszetnek a kivezető cső által ki nem töltött része pedig a hivatalos zár felvételére előkészitett védlemezzel kell hogy elzárható legyen.

Ezen védlemezen két nyilás van, melyeknek a horganyboritón levő két fül felel meg. A két nyilás, s illetőleg két fülön át a hivatalos zár alkalmazására berendezett fémpálczácska áttolatik.

Továbbá a borító előfalán, még pedig a gépszekrény azon része előtt, hol a csengettyűkészülék van elhelyezve, egy rostélylyal ellátott nyilás van, a csengetyű jelző hangjának könnyebb terjedésére.

A borító előrészének mindkét oldalfalán kimetszetek kell, hogy legyenek, mindkét számláló készülék jelzéseinek leolvasására, melyeknek befelé hajlitott szélei a két számláló készülék rézlemezeire szorosan feküdjenek, és csak oly nagysággal birjanak, a minő a számjegyek leolvasására szükséges.

A tartalék mérődob számláló készülékének megfigyelésére szolgáló kimetszet a hivatalos zár alkalmazására berendezett kis ajtóval legyen ellátva.

A horganyboritó előrészének jobb oldalfalán a hivatalos zár felvételére alkalmas ajtócskák léteznek, melyek a gépszekrény α és β ajtócskáival összeesnek.

A harganyboritó alsó széleivel a fenéktáblára illesztetik, s az ezzel való szoros összeköttetés czéljából mindkét oldalfalán átfurt nyulványnyal bir, mely az állványtáblán levő hasonlag átfurt füllel összeesik, ehhez jön még két, a hivatalos zár alkalmazására beredeznett zárszög, mely a fülek lyukain áttolatik.

2-höz. Megkivántatik, hogy a horganyboritó födele a szeszmérőtartály alakjának megfelelő, s a szeszmérő és a jelző korong megfigyelésére szükséges kimetszettel ellátott süveggel, a szeszmérőtartály átfurt része felett pedig védlemezzel fedett nyilással birjon, és hogy az a boritó mindkét oldal részét dobozfödélként körülfogja. A szeszmérőtartály előtt levő üveglap biztositására a födélnek fentebb emlitett kimetszete rostélylyal ellátott kis ajtóval birjon.

Úgy a boritó felső négy szöglete, mint a födél négy szöglete egymással összeeső s a hivatalos zár alkalmazására berendezett fülekkel ellátva legyen.

VI. Oly főzőkészülékeknél, melyek napi termelőképessége 30 hektolitert meghalad, a próbák felvételére rendelt tartály, még azon szeszmérőgépeknél is, melyek úgy a pénzügyőri biztos, mint a felülvizsgáló ellenőrzésre szükséges próbák felvételére csak egy

meritő kanállal vannak ellátva, egy-egy havi bejelentési időszakra is elégtelenek.

Ily esetben tehát a szeszfőzdei vállalkozónak szabadságában áll:

1. az egy és ugyanazon főzőkészülékkel, a fentebb emlitett berendezéssel biró két szeszmérőgépet összeköttetésbe hozni; vagy

2. oly szeszmérőgépeket beszerezni, melyeknél a pénzügyőri biztos ellenőrzése alá tartozó próbatartály 30, a felülvizsgáló ellenőrzése alá tartozó próbatartály 44 liter űrtartalommal bir; vagy

3. a pénzügyigazgatóságnál azt kérni, hogy úgy a pénzügyőri biztos, valamint a felülvizsgáló közeg ellenőrzése alá tartozó próbatartály havonként nem egyszer, hanem legalább minden 14-ik napon kiürittessék.[1])

A pénzügyigazgatóság ezt a kérelmet azonban csak akkor teljesitheti, ha az illető szeszfőzde a pénzügyőri biztos és a felülvizsgálatra hivatott közeg állomási helyétől nagyon távol nincsen, illetve ha a közlekedési viszonyok olyanok, hogy a gyakoribb ellenőrzési eljárás jelentékenyebb költséget nem okoz, ha csak a fél az ily ellenőrzés által felmerülő költségtöbblet megtéritését önként magára nem vállalja.

Ha valamely szeszfőzdének üzeme, illetve a főzőkészülék termelőképessége oly nagy volna, hogy a fennemlitett intézkedések egyike vagy másika egymagában elégtelennek mutatkoznék, az emlitett intézkedések együttesen is alkalmazhatók.

Lehet tehát két szeszmérőgépet kétszerte nagyobb próbatartályokkal, vagy két szeszmérőgépet próbatartályainak ugyanazon bejelentési időszakban kétszer való kiüritése mellett, vagy szeszmérőgépeket nagyobb próbatartályokkal alkalmazni s ezeket minden bejelentési időszakban kétszer kiüriteni.

Nem forog fenn akadály az ellen sem, hogy esetleg mind a három mód együttesen is alkalmaztassék.

Ha valamely szeszfőzőkészülékkel, illetve annak hűtőkészülékével két szeszmérőgép hozatik összeköttetésbe, az összeköttetés oly módon eszközlendő, hogy a hűtőkészülékből a két szeszmérőgépbe folyó szesz egyenlő elosztása a légszekrényben történjék, melp tehát ehhez képest nagyobbra készitendő.

A két szeszmérőgép fölállitásánál, és azoknak a hűtőkészülékkel való összeköttetésénél különösen arra is kell ügyelni, hogy a szesznek a légszekrényből a két szeszmérőgépbe való folyása egyenletesen történjék, miről a pénzügyi közegek által a szeszfőzdékben

[1]) Ha az ellenőrzői próbaszeszgyüjtő-tartály havonként nem egyszer, hanem 14 naponként ürittetik ki: minden egyes kiürités alkalmával a próbaszesztartályban levő szesz foktartalma szabályszerűen megállapitandó és az a szeszfőzési lajstromba bevezetendő. A havi bejelentési időszak végén az egyes kiüritésekig termelt alkohol mennyisége, a szeszpróbák alapján, külön-külön állapitandó meg. Az összegezett eredmény a havi termelvény mennyiségét fogja szolgáltatni. (1889. évi 33.465. sz. és 1891. évi 92.388. sz. körr.)

tartandó szemlék, valamint a termelt szeszmennyiségnek havonkénti megállapitása alkalmával meggyőződés szerzendő.

VII. Mihelyt a szeszmérőgép felállitása az előző pontokban előirt módon megtörtént, a rendes és a tartalék mérődob számláló készülékeinek, valamint a maximal-hőmérőnek állása feljegyeztetik, és az egész eljárásról jegyzőkönyv vétetik fel, mely a szeszfőzdének vállalkozója, vagy annak helyettese által is aláirandó.

Ezen jegyzőkönyvben a szeszmérőgép az állami központi mértékhitelesitő m. kir. bizottság részéről kiállitott hitelesitési igazolványnyal egyező ismertető jelei szerint leirandó, és abban mindazon intézkedések sorolandók elő, melyek a mérőgép állásának s a hütőkészülékekkel való összeköttetésének biztositására tétettek.

VIII. A szeszmérőgépnek adóellenőrzési czélokra való felhasználása előtt a próbatartályok és betéti edények oly szeszszel, mely a termelendő szesz átlagos foktartalmának megfelel, ismételten kiöblitendők, a mi legczélszerübben oly módon eszközöltethetik, ha a szesz az azokra alkalmazott *y* nyiláson át betöltetik. A szesz lefolyása ezután önértőleg a csapon át történik.

A szeszfőzési üzlet megkezdése napján vagy legfeljebb 3 nappal későbben az alkoholveszteség megállapitására szolgáló K és K_1 betéti edények oly szeszszel töltetnek meg, mely pontosan vagy legalább megközelitőleg a termelendő szesznek a szeszadótörvény 50. §-a szerint megállapitandó átlagos foktartalmának megfelel.

A megállapitott alkoholfoktartalom a szeszfőzési lajstromban feljegyeztetik, mihelyt az emlitett hivatalos eljárás czéljából levett hivatalos zár a gépszekrény és a horganyboritó α és β ajtócskáin ujból alkalmaztatott.

Ugyanazon eljárás követendő valahányszor üzemszünet után, mely alatt az utolsó havonkénti adóleszámolás eszközöltetett, az üzem ugyanazon évi termelési évadon belül ismét felvétetik. Magától értetik egyébiránt, hogy valahányszor az évi termelési évad folyama alatt a betéti edények valamelyike alkoholtartalmának megállapitása végett kiürittetik, ezen edény azonnal ismét szeszszel megtöltendő, és utóbbinak alkoholtartalma a .főzési lajstromban feljegyzendő.

A felülvizsgáló számára rendelt és az alkoholveszteség megállapitására szolgáló edény megtöltésénél egyidejüleg azon betéti edény is megtöltendő, mely a gőzbeáramlás megállapitására van rendelve.

A szeszfőzde vállalkozója köteles a betéti edények megtöltésére szükséges szeszt szolgáltatni, kinek azután a további használatra nem alkalmas szesz visszaadatik.

A felülvizsgálatra rendelt betéti edények körüli hivatalos eljárást önértőleg csakis a felülvizsgálatra hivatott pénzügyi hatóság kiküldöttje teljesitheti.

IX. A szeszmérőgépen átfolyt szesz mennyiségének és foktartalmának megállapitása ahhoz képest a mint az a pénzügyőri

biztos vagy a felülvizsgáló közeg által eszközöltetik,[1]) következőleg foganatositandó, és pedig:

a) a pénzügyőri biztos részéről:

1. Először is behatóan megvizsgálandó, vajjon a főző- és hűtőkészüléken, valamint a szeszmérőgépet a hűtőkészülékkel öszszekötő csövet körülfogó boritó csövön és a szeszmérőgép horganyboritóján s. a. t. alkalmazott hivatalos zárak sértetlen állapotban vannak-e és azok czélja meghiusitva nem lett-e? Minden előforduló nehézmény hivatalosan megállapitandó.

2. Ez után az állvány és az állvány körüli tér szigoruan megszemléltetik abból a czélból, hogy meggyőződés szereztessék arról, vajjon nincsenek-e nyomai annak, hogy szesz az állványról lefolyt.

Minden aggályos észlelés azonnal egy meghivott hatósági tanu, vagy két érdektelen tanu közreműködése mellett hivatalosan megállapitandó, és ha a nehézményt nem a felülvizsgáló közeg fedezte fel, arról haladéktalanul a pénzügyigazgatóságnak jelentés teendő, hogy a felülvizsgálást, illetve a szeszmérőgép belső megvizsgáltatását haladék nélkül eszközölhesse.

3. Ezek után a rendes mérődob órajelzése a szeszfőzési lajstromban feljegyeztetik és a horganyboritón, valamint a gépszekrényen a pénzügyőri biztos ellenőrzéséhez tartozó leeresztő csapokhoz vezető α ajtócska kinyittatik.

4. Ezután a pénzügyőri biztos ellenőrzésére bizott próbaszesztartályban levő szesz a *Z* csap segélyével tiszta és száraz edénybe öntetik és miután ott összekevertetett, az előirt szeszmérővel megfokoztatik.[2])

Ugyanaz történik a pénzügyőri biztos ellenőrzése alatt álló *K* betéti edényben levő szeszszel is, mely a p_1 nyilás utján üríttetik ki.

---

[1]) A havi alkoholtermelvény megállapitását a végrehajtási utasitás 20. §-ában foglalt rendelkezések szerint a szeszfőzde felügyeletével megbizott pénzügyőri biztos (biztoshelyettes), ennék akadályoztatása esetében a pénzügyigazgatóság egyik tisztviselője teljesiti.

[2]) A szeszfőzdék felügyeletével és ellenőrzésével megbizott közegek a pénzügyigazgatóságok útján szigorúan figyelmeztetve lettek arra, hogy a szesznek a szeszmérőgépek próbaszesztartályából való leeresztését. valamint ezen szesz alkoholtartalmának megállapitását is feltétlenül mindig ők maguk kötelesek teljesiteni, s szigoruan tiltva van az, hogy ezen teendők végzésénél akár a szeszfőzde vállalkozójának, akár annak alkalmazottjainak segédletét igénybe vegyék. Azok az edények, a melyekbe a próbaszesz leeresztetik, alkalmazásba vételük előtt mindig behatóan megvizsgálandók, s különösen megfigyelendő az, hogy teljesen tiszták és szárazak legyenek.

E közegek szigoruan figyelmeztetve lettek arra is, hogy az alkoholtartalom megállapitásánál — mi mindig maga az ellenőrző pénzügyi közeg által eszközlendő, — csak a szabályszerű és üvegből készült kémpoharak használtassanak, s hogy a szesznek megfokozása a pénzügyi közegek használatára hivatalból adott szeszmérők segélyével eszközöltessék. (1890. évi 5410. sz. körr.)

Ha ez alkalommal észleltetnék, hogy a csap nehezen vagy egyáltalában nem forgatható, akkor előzetesen a csaptengely anyacsavarján kissé tágitani kell. A folyadék leeresztése után czélszerű is lesz ily esetekben, ha a csap tengelye levétetik és megolajoztatik.

Ha a betéti edényből leeresztett szesz foktartalmában $^1/_5$ szeszmérőfokot meghaladó csökkenés mutatkozik, akkor e csökkenés mérve a gyüjtőszekrényben levő próbaszesz foktartalmához hozzászámitandó.[1] [2]

Ha az az előre nem látott eset adná elő magát, hogy igen korlátolt szeszfőzés miatt a nyert próbaszeszmennyiség a foktartalom megállapitásánál alkalmazandó kémpohárnak megtöltésére nem volna elégséges, akkor, a mennyiben a szeszfőzde vállalkozó vagy annak helyettese abba határozottan beleegyezik és az ellen jövedéki szempontból sem forog fenn akadály, a termelt alkoholmenynyiségnek a közvetlen megelőző havi megállapitása alkalmával a próbatartályban volt szesznek kinyomozott foktartalma vétethetik a termelt alkohol mennyiségének megállapitásánál alapul.

Ez eljárásnál ellenőrzésül a felülvizsgáló közeg számára fentartott próbatartályban levő szesz is szolgálhat, mely szesznek foktartalmát azonban kizárólag csak a felülvizsgáló közeg állapithatja meg.

Ha a szeszfőzde-vállalkozó vagy annak helyettese ezen eljárásba bele nem egyezik, vagy ha ez ellen az eljárás ellen jövedéki szempontból aggály forog fenn, akkor a pénzügyőri biztos ellenőrzése alatt álló próbatartályból leeresztett szesz egy tiszta és előzetesen a szeszfőzdében termelt szesz átlagos foktartalmának megfelelő szeszszel kiöblitett üvegpalaczkba öntetik, mely palaczk alkalmas módon a fél jelenlétében hivatalos és a fél magánpecsétje alá is helyezve a budapesti vegykisérleti állomásnak a szesz foktartalmának megállapitása végett beküldetik.

E megállapitáshoz a szeszfőzde meghatalmazottat is küldhet ki.

A költségeket a pénzügyi hatóság fogja viselni.

Hogy kis kémpoharak használata mellett ez az eljárás minél ritkább esetekre szorittassék, de egyuttal a fokozások eredményének pontossága biztosittassék, a szeszpróbák alkoholtartalmának

---

[1]) A Beschorner A. M.-féle szeszmérőgépek alkalmazása tárgyában kiadott utasitás B. IX. Rész 4-ik pontjának 4-ik bekezdésében foglalt határozmány olyképen értelmezendő: hogy ha a betéti edényből leeresztett szesz foktartalmában $^1/_5$ szeszmérőfokot meghaladó csökkenés mutatkozik, akkor az egész csökkenés, az $^1/_5$ szeszmérőfok leszámitása nélkül, a gyüjtőszekrényben levő próbaszesz foktartalmához hozzászámitandó. (1889. évi 33.465. sz. rend.)

[2]) Minthogy a betéti edények (K és K_1) szeszszel megtöltve azon okból helyeztetnek el a szeszmérőgépbe, hogy segélyökkel a próbaszesztartályokban összegyült szesznek apadása megállapitható legyen: ennélfogva valahányszor a próbatartályokban levő szesz eltávolittatik, a betéti edények is, az alkohol-apadásnak megállapitása czéljából kiüritendők és más szeszszel ismét megtöltendők. (1890. évi 56.984. sz. rend.)

megállapitására oly szeszmérők használandók, melyek fokozata 95—100 fokig terjed.

Ilynemű kellően hitelesitett szeszmérők a hozzá tartozó alkalmas kémpoharakkal a szeszfőzési vállalkozók által, kik különben is a szeszadótörvény 52. §-a szerint a főzdében egy, a szabályszerű berendezéssel biró 100 fokú szeszmérőt tartani kötelesek, a pénzügyigazgatóságok útján az előállitási költségek megtéritése mellett megrendelhetők.

5. A pénzügyőri biztos által foganatositandó ellenőrzés az előző pontokban emlitett megállapitással és a betéti edénynek ujólagos megtöltésével végződik.

Ezután a próbatartályhoz vezető ajtócska becsukatik, és hivatalos zár alá helyeztetik.

A pénzügyőri biztos az általa foganatositott ellenőrzés összeredményét a szeszfőzési lajstromba bevezeti.[1])

---

[1]) Oly czélból, hogy a felülvizsgáló közegek a felülvizsgálat czéljaira rendelt próbaszesztartályból kiüritett próbaszesznek megállapitott alkoholtartalmát a termelvény havi megállapitásának eredményével összehasonlithassák és hogy a felülvizsgálat általában a czélnak megfelelően teljesithető legyen, szigorú kötelességévé tétetik a havi megállapitásnál eljárt közegeknek, hogy a közvetlenül következő havi bejelentési időszakra kiállitott új szeszfőzési lajstromba mindazokat az adatokat pontosan vezessék át, a melyek az érvényben levő szabályok és rendeletek szerint abba átvezeetndők, u. m.:

a) a rendes ellenőrzés czéljaira szolgáló próbaszesztartályban volt szesznek mennyisége, valamint megállapitott alkoholfoktartalma;

b) a *K* betéti edénybe helyezett szesznek a haví bejelentési időszak kezdetén (behelyezéskor) megállapitott foktartalma, valamint a havi megállapitás alkalmával (a kiüritéskor) megállapitott foktartalma és ezen két foktartalom között mutatkozó különbözet.

Az alkoholfoktartalomra vonatkozó adatok (fentebb *a*) és *b*) alatt) a megállapitás alkalmával tett észlelés-ek megfelelően, valamint az igazi fokra való átszámitásnak is megfelelően jegyzendők be, — pl. $R + 14^0$ mellett 88·3 fok = 89 igazi fok;

c) a szeszmérőgép rendes számláló készülékének a havi bejelentési időszak kezdetén, valamint annak végén (a havi megállapitás idejében) leolvasott órajelzései;

d) a szeszmérőgép tartalék-számlálókészülékének a közvetlenül megelőző utolsó felülvizsgálat, a mennyiben pedig a szeszmérőgépre nézve felülvizsgálat még nem tartatott volna, a szeszmérőgép felállitása alkalmával leolvasott órajelzése;

e) a maximal hőmérőnek ugyancsak a *d)* alatt emlitett időben leolvasott jelzése.

A *d)* és *e)* pontok alatt emlitett adatok a közvetlen megelőző havi bejelentési időszakra vonatkozó és a havi megállapitás alkalmával bevont szeszfőzési lajstromból (a felülvizsgálói közeg által abba eszközölt illető bejegyzéséből) kiirandók.

Végül bevezetendő az új szeszfőzési lajstromba:

f) az is, hogy a szeszmérőgépen, illetőleg annak horganyboritóján, valamint az összekötő cső boritócsövén, úgyszintén az esetleg alkalmazott légszekrény boritóján hány felülvizsgálói ólomzár van alkalmazva és azok a havi megállapitás idejében milyen állapotban találtattak. (1894. évi 61.162. számú körrendeletből. P. K. 31. sz.)

Az új szeszfőzési lajstromba átvezetendők még a végr. ut. 21. §. 5. pontjában emlitett adatok is (lásd a 144. oldalon.)

b) A felülvizsgáló közeg részéről.

1. A felülvizsgálatnál először az a) 1. és 2. pontok szerint kell eljárni.[1][2])

Ezután a rendes mérődob órajelzése a szeszfőzési lajstromba

[1]) Figyelmeztettek a felülvizsgáló közegek, hogy a szeszmérőgépek felülvizsgálatát lehetőleg mindig nappal végezzék és oly időben, midőn még világitási eszközre szükség nincsen.

De ha a helyi viszonyok világitási eszköz használatát okvetlenül szükségessé tennék, a mennyiben biztonsági lámpa rendelkezésre áll, ez használandó és más világitási eszköz csak ennek hijával és a legnagyobb elővigyázat mellett használható, nehogy robbanás idéztessék elő.

A felülvizsgáló közegek a vezényletök alatt szolgálatot teljesitő pénzügyőri közegek cselekményeire ügyelni tartoznak, mert ezeknek hanyag vagy vigyázatlan eljárása által előidézendő károkért is a felelősség őket terheli. Azért a szeszfőzde-vállalkozó beleegyezése mellett használatba vett világitó eszközök kezelése mindig a szeszfőzdei alkalmazottakra bizandó. (1892. évi 18.407. sz. körrendelet.)

[2]) A pénzügyőri biztos vagy kivételesen a pénzügyigazgatóság egyik tisztviselője által eszközölt *havi megállapitás feltétlenül mindig a havi megállapitást közvetlenül követő napon, legkésőbben azonban a havi megállapitást követő második napon a pénzügyigazgatóság felülvizsgáló közege által szabályszerűen és szigorú pontossággal felülvizsgálandó.*

Ha a pénzügyigazgatóság több felülvizsgáló közeggel rendelkezik, köteles akként intézkedni, hogy a felülvizsgálatok ugyanazon szeszfőzdékben felváltva más és más felülvizsgáló közeg által eszközöltessenek, és ezen czélra való tekintetből állandó felülvizsgálati körzetek megállapitása a jövőre nézve mellőzendő.

A felülvizsgáló közeg az esetenkint kapott megbizást szigoruan titokban tartani köteles és e czélból a megbizó rendeletek közvetlenül a pénzügyigazgatóság főnöke által állitandók ki részére és a pénzügyigazgatóság főnökének saját hivatali pecsétjével lezárva kézbesitendők a felülvizsgálói közegnek.

E czélra ürlapok használandók, melyeket a pénzügyigazgatóság főnöke sajátkezűleg kitölteni köteles.

A termelvény havonkinti megállapitásánál, valamint a felülvizsgálatoknál is, a szesznek a szeszmérőgép próbaszesztartályából való leeresztése, úgyszintén ezen szesz alkoholtartalmának megállapitása, a mint ez már az 1890. év február 22-én, 5410. sz. a. kelt körrendeletben (lásd a 476. oldalon) is kijelentetett, feltétlenül mindig maga az eljáró illető pénzügyőri biztos, illetve felülvizsgáló közeg által teljesitendő, kik kötelesek behatóan megvizsgálni azt is, hogy azon edény, a melybe a próbaszesz beeresztetik, teljesen tiszta és száraz legyen.

Az alkoholtartalom megállapitásánál csakis a szabályszerű és üvegből készült kémpoharak használhatók és a szesznek megfokozása feltétlenül mindig a pénzügyőri közegek használatára hivatalból adott szeszmérő segélyével eszközlendő. Az ellenőrző, illetve felülvizsgáló közegek által végzendő mindezen teendőknél a szeszfőzde vállalkozójának, vagy annak alkalmazottjainak segédletét igénybe venni szigorúan tiltva van.

A mennyiben a felülvizsgálat alkalmával valamely szabályszerű okból (pl. a szeszmérőtartályban elhelyezett szita megtisztitása, az olajos üvegecskék megtöltése végett, vagy mert a szeszmérőgép rendes menetében bekövetkezett valamely baj jeleztetett), szüksége merül fel annak, hogy az alkalmazott felülvizsgálói ólomzárak a szeszmérőgép felnyitása czéljából eltávolittassanak, ezeket a zárakat mindig csak maga a felülvizsgáló közeg sajátkezűleg távolithatja el és eltávolitás előtt minden egyes ólomzárt behatóan megvizsgálni köteles.

A szeszmérőgép belső megvizsgálásának befejezése után az ólomzárakat ismét a felülvizsgáló közeg maga személyesen köteles alkalmazni és ezen teendője elvégzésénél sem a szeszfőzde alkalmazottjainak, sem az esetleg vele együtt jelen lévő más pénzügyi közegek segédkezését igénybe nem veheti. (1894. évi 61.162. sz. körr. P. K. 31. sz.)

vezettetik és a szeszmérőgépről a horganyboritó, és az összekötő csőről a boritó cső levétetik.

A horganyboritó belső, valamint a gépszekrény külső falai, az összeköttetés az állványnyal, továbbá a boritó cső belső és az összekötő cső külső részei szigoruan megvizsgáltatnak, és esetleges nehézmények hivatalosan megállapittatnak.

A tartalék merődobnak órajelzése leolvastatik és a szeszfőzési lajstromban legutóbb történt bevezetéssel összehasonlittatik.

Ezután a boritó cső az összekötő csőre újból alkalmaztatik és hivatalos zár alá helyeztetik.

2. A felülvizsgálat számára meritett szeszpróbáknak, valamint a felülvizsgálat részére fentartott betéti edényben lévő szesz foktartalmának meghatározása a gépszekrény bal oldalán levő β ajtócskának kinyitása után ugyanazon módon történik, a mint az a pénzügyőri biztos által foganatositandó ellenőrzésnél előirva lett.[1]

Ha a Z_1 csap nehezen forgatható volna: hasonló eljárás követendő, mint a milyen a pénzügyőri biztos által foganatositandó ellenőrzésnél előirva lett.

A szeszpróbák foktartalmának meghatározása csak abban az esetben foganatositandó, ha feltehető, hogy ezen próbák által a kémpohár megtelik.

A felülvizsgáló által eszközölt fokozás eredménye a termelt alkoholmennyiségnek havonkénti megállapitásánál alapul ugyan nem vétetik, de a szeszfőzési lajstromba mégis feljegyzendő, és a pénzügyőri biztos által ezen lajstromban tett feljegyzésekkel összehasonlitandó. [2]) [3]) [4]) [5])

---

[1]) Ha a felülvizsgáló közeg csupán a termelvény havi megállapitásánál való közreműködéssel bizatott meg, ez esetben a felülvizsgálat czéljaira szolgáló próbaszesztartály a termelt alkoholmennyiség havonkinti megállapitása alkalmával általa nem üritendő ki, hanem a benne levő szesz a későbbi ellenőrző felülvizsgálat czéljaira abban meghagyandó. (1891. évi 296. P. M. számú körr.)

[2]) Tapasztaltatott, hogy a szeszfőzdékben adóellenőrzési czélokra alkalmazásban álló szeszmérőgépeknek a felülvizsgálat számára rendelt próbatartályában levő szesz foktartalma nagyobbnak találtatott, mint a pénzügyőri biztos ellenőrzésére bizott próbatartályban, daczára annak, hogy mindkét próbatartályban levő szesz ugyanazon időből származik, és ennélfogva a két rendbeli szesz foktartalmában eltérésnek mutatkozni nem kellene.

Minthogy rendes körülmények között ily eltérés nem mutatkozhatik, és annak oka csak az lehet, hogy a szeszmérőgépben valami hiba van, mely a próbatartályban levő szesz foktartalmára befolyással van, mint pl. az egyik próbatartályon levő kerek nyilás (γ) elzáratott, a másiknál nem, az egyik próbatartály fedele felszakitva van stb., a pénzügyigazgatóságok útján a felülvizsgáló közegek utasitva lettek, hogy abban az esetben, ha a két próbatartályban levő szesz foktartalma között nagyobb különbség mutatkozik, a szeszmérőgép belsejét a legrészletesebben vizsgálják meg, az észlelt hibákat állapitsák meg és a szeszmérőgépnek a további hivatalos használattól való eltiltása iránt jelentést tegyenek.

Minthogy abban az esetben is, ha a mérődobokon levő kanalak pl. eldugulásuk folytán rendesen nem meritenek, a próbatartályban levő szesz foktartalma a termelt szesz foktartalmát helyesen nem tüntetheti fel, a felülvizsgálói közegek arra is köteleztettek, hogy a próbatartályokban levő szesznek megfokozás czéljából való kiüritése alkalmával ezen próbatartályokban volt szesz mennyiségét is

Ez összehasonlitás czéljából a felülvizsgálat részére rendelt betéti edény utolsó megtöltésétől kezdve a foktartalom megállapitása napjáig feljegyzett fokozási eredmények az azokhoz tartozó literekben kifejezett szeszmennyiségekkel szoroztatnak, a szorzási eredmények összeadatnak, és ezeknek összege a számitásba felvett szeszmennyiségek összegével elosztatik.

---

literekben állapitsák meg és ezen szeszmennyiséget a szeszfőzési lajstromban tüntessék ki, hogy ennek alapján összehasonlitás tétethessék, hogy a próbatartályban volt szesz mennyiségre nézve megfelel-e a termelt és a mérődobon keresztülfolyt szeszmennyiségnek. (1890. évi 44.526. sz. körr.)

[3]) A próbaszesz mennyiségének az ellenőrző, illetőleg a felülvizsgáló közegek részéről történő megmérésénél a próbaszesznek tényleg előtalált mennyisége, és a szeszmérőgép órajelzése szerint a mérődobon keresztülfolyt mennyiségből a meritőkanalak ürméretéhez képest gyülemlendő volt mennyiség között, 30⁰/₀-nyi eltérés van megengedve. (1902. évi 99.963. sz. körr. l. még a 455. oldalon levő 2. sz. jegyzetet.)

[4]) A rendes ellenőrzés czéljaira szolgáló próbaszesztartályban levő szesz alkoholtartalma, valamint a felülvizsgálat czéljaira szolgáló próbaszesztartályban levő szesz alkoholtartalma és a szeszkészletek alkoholtartalma között különösen a termelési időszakba eső üzleti idő elején (az első havi bejelentési időszakban) feltünő különbségek észleltettek néha, melyek keletkezésének oka gyanánt azon körülmény jelöltetett meg, hogy a szeszmérőgépnek a szeszfőzési időszak végén illetve az üzletnek hosszabb tartamú megszakitása esetében eszközölt szabályszerű kitisztitásához használt vizből kisebb mennyiségek a próbaszesztartályokban valószinűleg visszamaradtak.

Minthogy ilynemű mulasztásból az államkincstárra tetemes károk háramlanak, szigorúan elrendeltetett, hogy a próbaszesztartályok közvetlenül a szeszfőzde üzletének újbóli megkezdése előtt, az illető szeszfőzde termelvényének átlagos alkoholfoktartalmát megközelitő erősségű szeszszel ismételten és a legnagyobb gondossággal kiöblittessenek, mely kiöblitések annyiszor ismétlendők, a mig ezen kiöblitések alkalmával a próbaszesztartályokból kifolyó szesz a szeszmérőn ugyanazon alkoholfoktartalmat jelzi, a melylyel a kiöblitéshez használt szesz is birt.

Téli időszakban előfordulhat azon eset is, hogy a kitisztitáshoz használt viz a betéti edényekben és próbaszesztartályokban megfagy. Ilyen esetekben a kiöblités czéljából beöntött szesz bizonyos megfelelő időtartamon át az illető edényekben benhagyandó, és csak azután üritendő ki. Ezen eljárásnál arra is kell figyelemmel lenni, hogy a szóban levő edények teljesen kiürittessenek.

Ha mindamellett a termelési időszak folyamában felmerülne az az eset, hogy a rendes ellenőrzés czéljaira szolgáló próbaszesztartályban levő szesz alkoholtartalmában nagyobb (1 foknyi vagy ezt meghaladó) különbség állapittatik meg, ilyenkor esetről-esetre köteles a pénzügyigazgatóság az iránt intézkedni, hogy a termelt alkoholnak legközelebbi havi megállapitása alkalmával a felülvizsgálat czéljaira szolgáló próbaszesztartály felülvizsgáló közeg jelenlétében, illetőleg ez által egyidejűleg a rendes ellenőrzés czéljaira szolgáló próbaszesztartálylyal ürittessék ki, mindkét próbaszesztartályban volt szesz alkoholtartalma állapittassék meg és hogy ennek megtörténte után a rendes ellenőrzés czéljaira szolgáló próbaszesztartályhoz vezető kis ajtócskára (úgy a gépszekrényen, valamint a horganyboritón levő ezen kis ajtócskára is) a jelzett megállapitásnál közbenjárt felülvizsgáló közeg által, valamint a rendes ellenőrzésre hivatott közeg által is alkalmaztassék hivatalos zár.

Hasonló időtartam letelte után (a fent jelzett eljárást követő legközelebbi havi megállapitás alkalmával), a megvizsgálandó szeszmérőgép mindkét próbaszesztartálya, az alkalmazott hivatalos zárak épségének előzetes pontos megállapitása mellett, ugyanazon egy időpontban kiüritendő és az igy leeresztett kétrendbeli szeszes folyadéknak mennyisége és alkoholtartalma a felülvizsgáló és a rendes ellenőrzésre hivatott közeg jelenlétében megállapitandó és egymással összehasonlitandó.

A hányad megadja ezen szeszmennyiségek átlagos foktartalmát, melynek igen közel kell állnia azon foktartalomhoz, mely a felülvizsgálatnak fentartott próbaszesz megfokozásánál megállapittatott.

E mellett azonban figyelemmel kell lenni arra is, hogy abban az esetben, ha a felülvizsgálat alkalmával a pénzügyőri biztos ellenőrzése alatt álló próbaszesz megméretett, és a fokozás eredménye a főzési lajstromba feljegyeztetett, az ahhoz tartozó szeszmennyiség is számitásba vétessék.

Ezen eljárás befejezte után a próbatartályhoz vezető β ajtócska azonnal hivatalos zár alá helyezendő.

3. A felülvizsgáló további eljárása a gépszekrény fedelének levételére (a gépszekrény belsejéhez egyedül a felülvizsgáló férhet), továbbá a készülék belső részeinek, különösen a rendes és tartalék mérődob megállását megállapitó készülékeknek és a gépszekrényben való torlódás elleni biztositási készüléknek megvizsgálására terjed ki.

Ha ezen eljárás mellett akár a mennyiség, akár pedig az alkoholtartalom tekintetében, újból nagyobb különbségek állapittatnak meg, ez esetben azt kell feltételezni, hogy ezen különbségnek oka a szeszmérőgépnek valamely hiányában rejlik. Ilyen esetben az eljáró felülvizsgáló és ellenőrző közegnek kötelessége behatóan s teljes körültekintés mellett az iránt nyomozni, hogy az emlitett különbségnek oka a szeszmérőgépnek tényleges s minő hiányosságában rejlik-e? A továbbiakra nézve pedig a 480. oldalon levő 2. jegyzetben közölt 1890. évi 44.526. sz. a. kelt körrendelethez képest kell eljárni.

Ellenben ha a próbaszesztartályokból leeresztett szesz mennyisége és alkoholtartalma tekintetében nagyobb különbségek nem állapittatnak meg, ez esetben indokolt az a gyanu, hogy az eddig észlelt különbségek a szeszmérőgépre gyakorolt külső behatás által idéztettek elő s e miatt az illető szeszfőzde vállalkozója ellen a jövedéki büntető eljárás, az ellenőrzésre kirendelt azon közeg ellen pedig, a ki a termelvény havi megállapitását eszközölte, a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat feltétlenül és azonnal elrendelendő. (1891. évi 66.790. sz. körr.)

[5]) A végből, hogy meggyőződés szereztessék, vajjon a két próbaszesztartály között levő elválasztó fal sértetlen-e, elrendeltetett, hogy a felülvizsgálattal megbizott közegek a rendes ellenőrzést teljesitő közegek jelenlétében a Beschorner-féle szeszmérőgépeket a kérdéses válaszfal sértetlen voltának megállapitása végett időnként a következő módon vizsgálják meg:

Mindkét próbaszesztartály teljes kiürítése után a W próbaszesztartálynak y nyilása elzárandó és z leeresztő csapja kinyitandó, ennek megtörténte után a W próbaszesztartály a z leeresztő csapra alkalmazott gummicső segélyével szeszszel addig töltendő, mig a szesz az ellenőrzési próbaszesztartályba vezető x cső felső nyilásán mutatkozik.

Ha ezen megtöltés után, vagy annak folyama alatt a felülvizsgálat czéljaira szolgáló próbaszesztartály előzetesen kinyitott z leeresztő csapján szesznek kifolyása tapasztalható, úgy ez annak a jele, hogy a válaszfal meg van sérülve.

Ebben az esetben az ily szeszmérőgép azonnal eltávolitandó, hivatalos zár alá helyezendő és a fém- és lámpaárúgyár részvénytársaság kőbányai gyártelepére azzal az értesitéssel küldendő meg, hogy az alkalmazott hivatalos zár mindaddig érintetlenül hagyandó, a mig a pénzügyministerium részéről a további eljárás iránt intézkedés tétetik, egyben pedig a kérdéses szeszmérőgép számának és a foganatositott, fent meghatározott eljárásról fölvett jegyzőkönyvnek és a szeszmérőgép igazolványának fölterjesztése mellett a pénzügyministeriumhoz azonnal jelentés teendő. (1891. évi 2100. sz. körr.)

Ha a tartalék mérődob számláló készüléke állásának jelzésében a lajstromba legutóbb történt bevezetés adataival szemben különbség mutatkoznék, a nélkül, hogy erről a közvetlenül megelőző vizsgálat óta a szeszfőzde részéről jelentés tétetett, vagy a rendes mérődob menetének ily fennakadása megnehezményeztetett volna; vagy ha a tartalék számláló készülék órajelzéséből kitünnék, hogy a fennakadásról a jelentés nem kellő időben tétetett; vagy ha a *p*) betéti edénynek alsó osztálya szeszes folyadékkal megtelt, vagy pedig annak felső osztályából a betöltött szesz elpárolgott és a maximal hőmérő jelzése jelentékenyen változott: ezen esetekben szabályszerü tényleirás veendő fel.

A tényleirás felvétele után a *p*. betéti edény alsó osztálya teljesen kiüritendő, ellenben annak felső osztálya ismét szeszszel megtöltendő.

Megfigyelendő az is, vajjon a tartalék mérődob megállása az *s*. úszó által nem jeleztetik-e?

Ha az *h* és *r* szekrénykék, melyekben a rendes és tartalék mérődob megállásának jelzésére szolgáló két úszó készülék mozog, égetett szeszes folyadékkal telve lennének, az esetben az *h* szekrényke az azon alkalmazott és felülről irányozható *h2*, az *r* szekrényke ellenben a szeszmérőgép mellé adott lopó segélyével teljesen kiüritendő.

A szeszmérőgép belső részének megvizsgálása csak addig terjed, mig az ezen géprészek szétszedése vagy kiemelése nélkül lehetséges. Ha hiányok fedeztetnek fel, azok hivatalosan megállapitandók, ha pedig ezen hiányok a szeszmérőgép órajelzéseire káros befolyással vannak, akkor a szeszmérőgép a további hivatalos használattól eltiltandó. [1] [2] [3]

---

[1]) Ha a szeszmérőgépnek valamely oly hibája állapittatik meg, mely miatt az az adóellenőrzési czélokra való használattól eltiltandó, az eljáró felülvizsgáló közeg köteles a szeszmérőgépet hivatalos használatra alkalmatlannak kinyilvánitani, mi a szeszfőzési lajstromba bevezetendő lelet útján adatik a szeszfőzde vállalkozójának, illetőleg az üzletvezetőnek tudtára. A felülvizsgáló részéről ilyen esetekben legott teendő szabályos jelentés alapján azután a pénzügyigazgatóság végzésileg is értesiteni tartozik az érdekelt felet arról, hogy a szeszmérőgép a hivatalos használattól eltiltatott, mely végzés ellen a fél birtokon kivül felebbezési jogorvoslattal élhet. A 10 napi időtartam, mely alatt a szeszfőzés a törvény 58. §-ában meghatározott feltételek mellett szeszmérőgép használata nélkül folytatható, azon időponttól számitandó, a melyben a felülvizsgáló közeg a szeszfőzési lajstromba való bevezetés mellett a szeszmérőgépet adóellenőrzési czélokra alkalmatlannak nyilvánitotta, illetőleg mely időpontot a felülvizsgáló közeg azon alkalommal — a végr. ut. 18. §-a A. 1. pontjában (lásd a 132. oldalon) foglalt rendelkezéseknek megfelelően — a baj kezdete gyanánt megállapitott.

A kifogásolt szeszmérőgépnek azonnal való leszerelése nem kivántatik meg, mert a szeszfőzési lajstromba bevezetett lelet következtében a szeszmérőgép jelzései, a mennyiben azok a baj bekövetkezését követő időre vonatkoznak, a termelt alkoholmennyiség megállapitásánál számitásba már amúgy sem vehetők, illetőleg csak a tartalék mérőkészülék jelzései vehetők esetleg és a törvény 58. §-a I. 2. pontjában meghatározott feltételes módon számitásba. (1901. évi 10.444 szám.)

[2]) Azt az eljárást, mely a szesmérőgépnek a hivatalos használattól való

A szeszmérőgép a további hivatalos használattól akkor is okvetlenül eltiltandó, ha a maximal hőmérő 56 R. fokot vagy ennél többet mutat.

A szeszmérőtartályba illesztett szitán talált mocskot azonban a felülvizsgáló tartozik eltávolitani, ki egyszersmind a két mérődob tengelyágya felett levő olajüvegecskét is a szeszfőzdei vállalkozó által szolgáltatandó, erre alkalmas olajjal megtölti.

Esetleg a *p*) kettős edény *h*) osztálya újból szeszszel megtöltendő, a maximal hőmérő higanyoszlopa a fent leirt módon legmélyebb állásba hozandó, és a zöld jelző korong is a II. sz. a. emlitett állásba helyezendő.

Miután a felülvizsgáló a szeszmérőgép megvizsgálását ily módon befejezte, a gépszekrény fedele és a horganyboritó újból hivatalos zár alá helyeztetik.

4. A felülvizsgálásnak összeredménye a szeszfőzési lajstromba szintén bevezetendő.

Különösen köteles a felülvizsgáló közeg a tartalék mérődob órajelzését is a szeszfőzési lajstromba bevezetni és az órajelzést azonkivül a pénzügyigazgatóságnak bejelenteni.

5. Miután a felülvizsgálat számára rendelt próbatartály űrtartalma, habár az a pénzügyőri biztos részére fentartott próbatartály űrtartalmának felével nagyobb, mégsem minden esetre elegendő nagy, a pénzügyigazgatóságnak gondoskodnia kell arról, hogy a felülvizsgálat ideje korán foganatosittassék, hogy a szesznek a próbatartályból kiömlése elkerültessék.

Szabályul szolgáljon: hogy a felülvizsgálat is minden hónapban és legfeljebb minden 6 hétben egyszer[1]) foganatositandó, eltekintve a netalán előfordulható oly különös eseményektől, melyek annak elrendelését ezen időn kivül is követelik.

X. Megkivántatik, hogy egy és ugyanazon évi termelési évad alatt legalább is egyszer két pénzügyi közeg és pedig a felülvizs-

---

eltiltásnál akkor követendő, midőn a szeszmérőgépben gyüjtött szeszpróbák mennyiségében és alkoholfoktartalmában nagyobb különbözetek állapittattak meg az 1890. évi 44.526 sz. és 1891. évi 66.790. sz. körrendeletek (lásd a 480. és 481. oldalon levő 2. és 4. sz. jegyzetet) szabályozzák.

[3]) A hibásnak talált számlálókészülékek a helyszinén is kicserélhetők. Az uj számlálókészülék a vállalkozó által közvetlenül a magyar fém- és lámpaárú gyárnál (Budapest, Kőbánya) rendelendő meg, mely a megrendelést az állami központi mértékhitelesitő m. k. bizottságnak küldi meg, mely utóbbi egy már felülvizsgált és a bizottság őrizetében levő számlálókészüléket a megrendelést tevő szeszfőzdevállalkozó által a megrendelésben megnevezendő pénzügyigazgatóságnak megküld. A számlálókészülék a mértékhitelesitő bizottság által lezárt ládácskából csak akkor vehető ki, a mikor a számlálókészülék a kirendelt felülvizsgáló közeg jelenlétében, illetőleg felügyelete alatt a fém- és lámpaárugyár közege által a szeszmérőgépbe behelyeztetik. Behelyezés után a számlálókészülékre a felülvizsgáló közeg hivatalos zárt alkalmaz, a beillesztett uj számlálókészülék kifogástalan működését megállapitja és az eljárásról jegyzőkönyvet vesz fel. (1895. évi 71.866. sz. körr.) (Lásd még a 447. oldalon levő 1. és 2., továbbá a 451. oldalon levő 3. és a 470. oldalon levő 2. jegyzetet.)

[1]) Lásd a 479. oldalon levő 2. jegyzetet.

gálatra kirendelt pénzügyigazgatósági tisztviselő és az illető pénzügyőri biztos, a szeszmérőgép jelzéseit együttesen ellenőrizzék az által, hogy a mérőgépen átfolyt szeszt megmérik, és ezen mérés eredményét a szeszmérőgép órajelzéseivel összehasonlitsák.

Ezen mérés legalább 2 hektoliter lefolyt szeszre kell hogy terjedjen.

A szeszmérőgépek jelzéseinek évenkénti ellenőrzése tekintetében a pénzügyministerium 1890. évi október hó 27-én 89.709. sz. a. (P. K. 29. szám) következő körrendeletet bocsátotta ki:

Az adóellenőrzési czélokra alkalmazott szeszmérőgépek által jelzett mennyiségek helyességének az 1888. évi julius 30-án 45.795. sz. a. kiadott utasitás X. pontjában foglalt határozmányokhoz képest eszközlendő megállapitásnál követendő eljárásra nézve szoros miheztartás végett közzé teszem az alábbi szabályzatot és egyuttal a fentemlitett utasitás X. pontjában foglalt határozmányoknak részben való módositása mellett az osztrák cs. kir. pénzügyministeriummal egyetértőleg megengedem, hogy a Beschorner, Dolainszky és Prick-féle szeszmérőgépekkel azok órajelzései helyességének megállapitása czéljából eszközlendő próbamérések az olyan szeszfőzdékben, a melyeknek átlagos napi alkoholtermelése négy hektolitert nem halad meg, csak 100 liter lefolyt szeszre terjesztessék ki.

A szeszmérőgépek órajelzései helyességének ellenőrzése azonban feltétlenül csak a szeszmérőgépek alkalmazása iránti fentemlitett utasitásban meghatározott módon s különösen csakis a szeszfőzés rendes folyama alatt a szeszmérőgépen átfolyó szeszes folyadék segélyével foganatositandó.

Ezen ellenőrzési módnál követendő eljárást az alább közzétett utasitás szabályozza, melynek rendelkezései szintén pontosan szem előtt tartandók.

Ha valamely szeszfőzdében a szeszmérőgép akként lenne felállitva, hogy a szeszmérőgépen keresztül folyt szeszes folyadék felfogására használt edény nem helyezhető közvetlenül a szeszmérőgép kifolyási nyilása alá: ez esetben a felülvizsgáló közegek kötelesek arról gondoskodni, hogy ugy a kifolyási cső, valamint az emlitett edény is, a fél részéről arra gyakorolható minden befolyás ellen védve legyen.

Szabályzat

az adóellenőrzési czélokra használt szeszmérőgépek altat jelzett mennyiségek helyességének a szeszmérőgépek alkalmazása iránti utasitás X. pontjában foglalt rendelkezésekhez képest eszközlendő ellenőrzésénél követendő eljárás tárgyában.

1. Az összes alkalmazott hivatalos zárak épségének megállapitása után a horganyboritó a szeszmérőgépről eltávolitandó.

Ennek megtörténte után s a nélkül, hogy a szeszmérőgép szekrénye felnyittatnék, a szeszmérőgépen átfolyt termelvény mennyiségének megállapitása eszközlendő.

2. Ezen megállapitás ahhoz képest, a mint az illető szeszfőzdében egy hitelesitett hidmérleg [1]) rendelkezésre áll-e vagy sem? két különböző módon eszközölhető. Ha a szeszfőzdében egy hitelesitett hidmérleg tényleg rendelkezésre áll, ez esetben az feltétlenül használandó, és a megállapitás a 3—9. pontok alatt leirt módon eszközlendő; ellenkező esetben a megállapitás a 10—14. pontok alatt foglalt határozmányok szigorú szem előtt tartása mellett eszközlendő.

3. A hidmérleg akként állitandó fel, hogy annak inga-mutatói akadálytalanul s könnyen mozogjanak és — homokkal vagy hasonló száraz tárgyakkal,

---

[1]) Ezen mérésekhez tized-mérlegek (melyek szintén a hidmérlegek sorába tartoznak) is használhatók, de előbb mindig meg kell győződni arról, hogy a mérleg mikor lett hitelesitve és ha már hosszabb idő óta volna használatban, annak ujból való hitelesitése követelendő meg. (1891. évi 62.138. sz.)

avagy az esetleg meglevő tárakészülékkel — pontosan tározandó. Ezután egy 2 hektoliter vagy ezt meghaladó űrtartalommal biró hordó a mérlegre helyezendő és annak tára- (gyöngy-) súlya G pontosan meghatározandó. Nem szükséges az, hogy a mérleg a szeszmérőgéphez közel állittassék fel, sőt ellenkezőleg jobb, ha a mérleg egy, a légmérséklet változásai ellen védett helyiségben, vagy szabadban állittatik fel. Mielőtt a hordó a mérlegre állittatnék, szükséges, hogy az egy kefe, vagy száraz rongygyal megtisztittassék.

Az, hogy a hordó belsőleg megnedvesitve van vagy nincs, az eljárás eredményére közömbös, csak arra kell lehetőleg ügyelni, hogy a hordó külsőleg nagy mérvben nedves ne legyen.

4. A szeszmérőgépről azon csővezeték, a melyen át a szesz a szesztartályba vezettetni szokott, eltávolitandó, és ha csak lehetséges, egy minél rövidebb összeköttetés létesitendő a szeszmérőgép és a szesz bevezetésére kijelölt azon hordó között, mely e czélra a helyszinére hozatott, s melynek súlya előre már megállapittatott.

5. Ezen előkészületek után bevárandó a szeszmérőgép mérődobjának legközelebbi billenése, az ez alkalommal kifolyó szesz egy segédedényben felfogandó s mihelyt ezen emlitett szesz teljesen lefolyt, a szeszmérőgép a helyszinére állitott hordóval gyorsan és biztosan összekötendő úgy, hogy a mérődob következő billenése alkalmával a szesz minden veszteség nélkül már a hordóba folyjon s a számláló készülék jelzése J_1 feljegyzendő. Ezután bevárandó, hogy a termelvényből 200 liter, vagy ezt meghaladó mennyiség a szeszmérőgépen keresztül folyjon s a mérődob valamely billenését követő lefolyás teljes befejezése után, a hordóval való összeköttetés a számláló készülék azon időbeli jelzésének J_2 pontos feljegyzése mellett megszüntetendő. A két jelzés különbözete $J_2—J_1$ mutatja a szeszmérőgépen átfolyt látszólagos mennyiséget A-t. A művelet pontossága érdekében megkivántatik, hogy A mindig egy 20-szal osztható mennyiség legyen.

Ha a szeszfőzdében oly eszközök, melyek a szeszmérőgép és hordó között egy lehető rövid összeköttetés létesitésére szükségesek, rendelkezésre nem állanak, ez esetben a mérődob átmeneti billenése alkalmával kiömlő s a segédedénybe felfogott termelvény lefolyását követő billenések alkalmával kifolyó szeszt bádogedényekbe kell felfogni és azt óvatosan a hordókba át kell önteni.

6. A (nem egészen) megtelt hordó ezután a hidmérlegre helyezendő és annak teljsulya T pontosan meghatározandó. A gõngy- és teljsuly különbözete $T—G$ mutatja a hordóba áteresztett szesz tiszta- (netto-) sulyát N-t.

7. A hordóban levő szesz egy láncz segélyével jól felkavarandó, s ezután egy, a szabályszerü mértékkel biró kémpohárban megfokozandó.

Ezen megfokozás alkalmával megtaláltatik a szesznek »látszólagos foka« és »hőmérséklete« és ezen adatok alapján a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitáshoz mellékelt táblázatok (I. táblázat) segélyével meghatározandó a termelvénynek »igazi foka« F.

Az »igazi fok« F és a tiszta súly N alapján az emlitett táblázatok (II. táblázat) segélyével a szeszmérőgépen átfolyt termelvények R+12 hőfok mellett (igazi) térfogata (volumen) V 12 megállapitható.

8. Hogy az igy nyert adatok alapján a szeszmérőgépnek esetleges hibás jelzése megtalálható, illetőleg megállapitható legyen, szükséges, hogy a II. táblázat segélyével a szeszmérőgépen átfolyt látszólagos mennyiség A, a $R+12$ hőfoknál meglevő mennyiségre átszámittassék, ekként megtaláltatik a szeszmérőgépen átfolyt igazi mennyiség $A+12$, és a szeszmérőgép jelzéseiben levő hiba százalékban kifejezve, a következő egyenlet utján állapitható meg:

$$\text{hiba \%-ban} = 100\frac{A\ 12-V\ 12}{V\ 12}\text{, vagy } 100\frac{V\ 12-A\ 12}{V\ 12}$$

és pedig ahhoz képest, a mint A 12 nagyobb mint V 12, vagy megforditva.

Az első esetben a szeszmérőgép igen sokat jelez (a mérődob igen kicsi), tehát a hiba a kincstár javára esik, az utóbbi esetben igen keveset jelez (a mérődob igen nagy), tehát a hiba a fél javára esik.

9. Példa.

A szeszmérőgép kezdetleges órajelzése . . . . $J_1=28420.$
A szeszmérőgépnek végórajelzése . . . . $J_2=28640.$
Az üres hordónak súlya . . . . $G=40_{.1}$ kg.
A megtöltött hordónak súlya . . . . $T=230_{.3}$ »
Látszólagos fok . . . . $81_{.7}$%
Hőmérséklet . . . . 24^0 R.
Ezen adatok alapján:
a termelvények igazi foka (1. táblázat szerint) . . . . $F=77_{.06}$%,
[1]) az átfolyt szesz látszólagos mennyisége . . . . $A=220_{.0}$ l,
a $R+12$ foknyi hőmérsékletre való átszámitás czéljából eszközlendő levonás (II. táblázat szerint) . . . . $3_{.1}$ l,
az átfolyt szesz mennyiségének átszámitása . . . . $A_{.12}=216_{.9}l$,
[2]) a termelvénynek tiszta súlya . . . . $N=190_{.2}$ kg,
a $R+12$ fok melletti igazi térfogatra való átszámitásnál alkalmazandó adalék F és N alapján (III. táblázat szerint) . . . . $=28_{.3}$
az átfolyt szesz igazi térfogata . . . . $V_{.12}=218_{.5}l$,
a szeszmérőgépnek hibája $100\frac{218\cdot5-216\cdot9}{218\cdot5}=0_{.7}$% a kincstár hátrányára.

10. Ha a szeszfőzdében hidmérleg nem áll rendelkezésre, az esetben az 1., 4. és 5. pontokban leirt módon kell eljárni, és a termelvényt egy igen jól megáztatott, s a megáztatás után teljesen kiüritett hordóban kell felfogni. Lehetőleg arra kell figyelemmel lenni, hogy a hordó ne birjon sokkal nagyobb űrtartalommal, mint a mennyi a kisérlet megtétele czéljából szükséges.

11. A szeszmérőgépen átfolyt termelvénynyel nem egészen megtelt hordó egy hitelesitett 25 literes, azután egy 1 literes mérőedény segélyével, közel ugyanolyan foktartalmu szeszszel pontosan egészen tele töltendő, és ezen töltéshez felhasznált azon mennyiség, mely egy liternél csekélyebb becslés utján határozandó meg.

Ha a 25 literes edény űrtartalma nagyobb volna, mint a hordó űrtartalma, akkor az 5 literes edény használandó.

A hordó teletöltéséhez felhasznált szeszmennyiség Sz. pontosan feljegyzendő.

12. Ezután a hordó kiüritendő, s hogy a kiürités teljes legyen, a hordó ugy helyezendő, hogy abból a legkisebb mennyiség is cseppenként kifolyhasson. Ezen kiürités után a hordó a fentebb emlitett (25, illetve 5 literes és 1 literes) mérőedények segélyével ugyanazon szeszszel, mely már benne volt, ismét megtöltendő.

Ezen megtöltéshez felhasznált összes szeszmennyiség, mely pontosan feljegyzendő, jeleztessék itt M-mel.

13. Mindezek teljesitése után négy szám nyeretett és pedig: J_1, J_2, és Sz, M, melyeknek különbözetei, és pedig $J_2-J_1=A$, az átfolyt szesz látszólagos mennyiségét $M-Sz=V$ az átfolyt szesz valóságos mennyiségét ama hőmérsék mellett mutatják, mely hőmérsék mellett a kisérlet eszközöltetett. Ezen tényezőkkel a szeszmérőgépnek jelzési hibája százalékokban ekként számitható ki:

hiba $=100\frac{A-V}{V}$ vagy pedig $100\frac{V-A}{V}$, ahhoz képest a mint A nagyobb mint V, vagy megforditva.

Az előbbeni esetben a szeszmérőgép igen sokat jelez, (a mérődob igen kicsi) tehát a kincstár előnyére jelez; utóbbi esetben igen keveset jelez, (a mérődob igen nagy) tehát a fél javára jelez.

14. Példa.

A szeszmérőgép kezdetleges órajelzése . . . . $J_1=28500$,
a szeszmérőgép végórajelzése . . . . $J_2=28720$,
a hordó teletöltésére felhasználtatott négyszer az 5 literes mérőedény . . . . $20_{.0}$ l,
háromszor az 1 literes mérőedény . . . . $3_{.0}$ l,
és becslés szerint még . . . . $0_{.3}$ l,
tehát összesen $Sz=$ $23_{.3}$ l,

Az üres hordó megtöltésére felhasználtatott kilenczszer

a 25 literes mérőedény	$225._{0}$ *l*,
négyszer az 5 literes mérőedény	$20._{0}$ *l*,
háromszor az 1 literes mérőedény	$3._{0}$ *l*,
becslés szerint	$0._{5}$ *l*,
tehát összesen $M=$	$248._{5}$ *l*,

Ennélfogva:

az átfolyt szesz látszólagos mennyisége . . . . . . $A=220._{0}$ *l*,
az átfolyt szesz valóságos mennyisége . . . . $V=225._{2}$ *l*,

a szeszmérőgép jelzésének hibája tehát $100\,\frac{225{\cdot}2-220.0}{225{\cdot}2} = 2._{3}\%$
a kincstár hátrányára.

15. A szeszmérőgépeknek ezen utasitás rendelkezéseihez képest eszközlendő felülvizsgálásához használt mérlegek és folyadékmértékek a volt földmüvelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministernek 1874. évi 9.334. sz. a. kelt és a »Magyarországi Rendeletek Tárának« 1874. évfolyamában 151. sz. a. megjelent rendelet követelményeinek megfelelően hitelesitve kell hogy legyenek, illetőleg a jelzett czélra jövedéki ellenőrzés czéljaira használatba vett és a pénzügyőrségnek rendelkezésére álló 25 literes, 5 literes és 1 literes mérőedények használandók. Ezen utóbbiakra nézve megjegyeztetik, hogy a mennyiben ezen mérőedények használatuknak tartama alatt kijavittattak volna, ujabb használatba vétel előtt ismét hitelesitendők. A fentebbiekben leirt felülvizsgálat czéljaira használt hordókra nézve nem kivántatik meg az, hogy azok hitelesitve legyenek s a rajtok levő hitelesitési jelzés egészen figyelmen kivül hagyandó.

16. Ha a felülvizsgálat foganatositása közben a termelvények bizonyos mennyisége a kezelés alatt eldöntetnék, feltétlenül kell, hogy az egész eljárás ujból megkezdessék s nincs megengedve, hogy ily esetben az eljárás, a kiömlött mennyiség felbecsülése mellett tovább folytattassék.

Ha a mérés eredménye és a mérőgép számláló készülékén jelzett szeszmennyiség között mutatkozó különbözet 3%-ot meg nem halad, akkor ezen különbözet, tekintettel az észleleti hibákra figyelmen kivül hagyható. Nagyobb különbözetek esetében a szeszmérőgép a további hivatalos használattól egyelőre eltiltatik; de ha a szeszmérés eredménye a számláló készüléken jelzett mennyiségnél csekélyebb, csak akkor, ha abba a főzde vállalkozója vagy ennek helyettese beleegyezik.

Ezen ellenőrzés kiterjesztendő annak megvizsgálására is, vajjon a rendes, valamint a tartalék mérődob fennakadásának jelzésére, illetőleg megállapitására rendelt készülékek ezen rendeltetésöknek megfelelnek-e vagyis: vajjon a tartalék mérődob az esetben, ha a rendes mérődob a szesz befolyása közben megállittatik, a csengetyü-készülékkel mozgásba jön-e, az uszó a vörös jelző koronggal felemelkedik-e és a zöld korongot a baloldali állásba hozza, és hogyha a tartalék mérődob is megállittatik, az illető megállapitási készülék működésbe jön-e? önként értetik, hogy a most emlitett vizsgálat befejezése után a két uszó befogadására rendelt szekrénykékből a szesz ismét eltávolitandó.

Az ezen kisérlet alkalmával a mérőgépen át méretlenül lefolyt szeszmennyiség, a mennyiben csak a rendes mérődob állittatott meg, a tartalék mérődob számláló készülékének jelzései alapján, ha pedig a tartalék mérődob is megállittatott, becsü utján határoz-

tatik meg, és a főzési lajstromban feljegyeztetik; a havonkénti szeszadóleszámolásnál pedig a mérőgép számláló készüléke által jelzett szeszmennyiséghez hozzászámittatik.

Az emlitett kisérletre elegendő, ha a rendes mérődob megállitása közben a tartalék mérődobon át körülbelül 30 liter szesz foly le.

Ha a kérdésben levő ellenőrzési készülékek csak részben is megbizhatók nem lennének, a szeszmérőgép további hivatalos használata betiltandó.

XI. Minden üzleti évad végével, valamint abban az esetben is, ha a szeszmérőgéppel összekötött főzőkészülék 10 napnál hosszabb időn üzleten kivül helyeztetik, a felülvizsgáló közeg köteles a szeszmérőgépet, jelesen pedig a szeszmérőtartályt és a kiürítő vályut vizzel kitisztittatni. Ezen tisztitás legczélszerübben oly módon eszközöltethetik, ha a visszamaradt szesz lopóval, vagy lopóként működő kaucsuk csővel kiszivatik, ezután viz a szeszmérő tartályba és a kiürítő vályuba öntetik, mely azután hasonló módon megint eltávolittatik. Ezen eljárás biztosság szempontjából 2—3-szor ismétlendő, a próbatartályoknál és a betéti edényeknél azonban azoknak vizzel való egyszeri kiöblitése is elégséges.

A szeszfőzde, illetve szeszfőzőkészülék ujbóli üzletbetétele alkalmával magától értetőleg a próbatartályok és betéti edények azok használatba vétele előtt szeszszel kiöblitendők.

VIII.

1899. évi XXIV. törvényczikk

az égetett szeszes folyadékok után fizetendő szeszadópótlékról és a szeszforgalmi adó megszüntetéséről.

1. §.

A szeszadópótlék tárgya és tétele.[1])

Minden égetett szeszes folyadék, mely után az 1899. évi XVI. t.-cz. 1. §-ában meghatározott vámdíj, illetőleg az 1899. évi XX. t.-cz. 1. §-ában meghatározott szeszadó fizetendő, vagy mely a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Herczegovina területéről megadózottan hozatik be, szeszadópótlék alá esik, mely pótlék minden hektoliter és a hivatalos 100 fokú szeszmérő szerinti minden szeszfok (hektoliterfok alkohol, liter alkohol) után 10 fillérben[2]) állapittatik meg.

A szeszadópótlék a szeszadótól elkülönitve, mint külön állami bevétel számolandó el.

A fogyasztási adó alá eső mezőgazdasági szeszfőzdék 1899. évi szeptember hó 1-étől kezdve minden hektoliter alkohol után, mely a szeszadóról szóló törvény erre vonatkozó határozmányainak szem előtt tartásával gyártelepükről elszállittatik, az állampénztárból a szeszadópótlék bevételeinek terhére 2 korona jutalomban részesittetnek, mely jutalom iránti igényjogosultság a szeszadóról szóló törvény ama határozmányai szerint állapitandó meg, melyek szerint az e most emlitett törvény által a mezőgazdasági szeszfőzdéknek engedélyezett jutalom iránti igényjogosultság is megállapittatik.[3])

---

[1]) Az 1901. évi szeptember hó 1-én hatályba lépett 1901. évi XIII. t.-cz. az 1899. évi XX. t.-cz. alapján fizetendő szeszadónak eddigi tételeit 20 fillérrel felemelte és egyuttal a szeszadópótléknak tételét 20 fillérrel leszállította. Ezen okból a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. itt közölt szövegében az adótétel az 1901. évi XIII. t.-cz. által meghatározott összeggel vétetett fel.

[2]) Az 1901. évi XIII t.-cz. 2. §-a alapján.

[3]) Lásd a 17. oldalon levő 1. és a 18. oldalon levő 2. és 3. jegyzetet.

2. §.

Adómentességek.

A pénzügyminister által rendeleti uton megállapitandó feltételek mellett megengedtetik, hogy ama szesz, mely bornagykereskedők és nagyobb terjedelmű pinczekezelést folytató bortermelők által boraikhoz, ezek szesztartalmának emelése végett vegyittetik, a szeszadópótlék alól felmentessék.

Ugyszintén felhatalmaztatik a pénzügyminister, hogy rendeleti uton megállapitandó feltételek és ellenőrzési intézkedések mellett nagyobb cognac-gyárosoknak és gyümölcspálinkát készitő gyárosoknak megengedhesse, hogy szeszt, melyből cognac, illetőleg gyümölcspálinka (szeszadótörvény 38. §-a) készittetik, feltételes adómentesen beszerezhessenek, s az e szeszből készitett gyártmányaikat a szeszadópótlék leirásának fentartása mellett a vámvonalon át külföldre vagy az 1894. évi XV. t.-cz., illetőleg az ezt módositó 1899. évi XVII. t.-cz. határozmányainak megtartása mellett közvetlenül a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Herczegovina területére kiszállithassák.

3. §.

A szeszadópótlék beszedése.

A jelen törvény rendelkezései szerint fizetendő szeszadópótlék:

1. a magyar korona országaiban fennálló vámhivataloknál megvámolt égetett szeszes folyadékok után az 1899. évi XVI. t.-cz. 1. §-ában megállapitott vámilletékeken és szeszadón felül a vámhivatalok által;

2. a magyar korona országainak területén termelési vagy fogyasztási adó alá eső szesz után (1899. évi XX. t.-cz. 1. §-a) a termelési vagy fogyasztási adón felül, azzal egyidejűleg és azonos módon, az 1899. évi XX. törvényczikk rendelkezései szerint;[1])

[1]) Az 1901. évi 66.296. számú körrendelettel, mely az 1901. évi P. K. 21. számában és külön lenyomatban is megjelent, a szeszadónak és a szeszadópótléknak kiszámitására szolgáló táblázatok adattak ki.

3. a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok vagy Bosznia és Herczegovina területéről a magyar korona országainak területére hozott azon égetett szeszes folyadékok után, a melyek után szeszadó már lerovatott:

a) a mennyiben az 1894 : XV. t.-czikkben, illetőleg az ezt módositó 1899. évi XVII. t.-czikkben szabályozott átutalási eljárás alá esnek, az 1894. évi XV. t.-cz. 5. §-a értelmében kiállitandó igazolvány kézbesitésekor;

b) a mennyiben pedig az ily szállitmányok mennyisége az egy litert meg nem haladja, és igy a szállitmány az 1894. évi XV. t.-czikkben, illetőleg az ezt módositó 1899. évi XVII. t.-czikkben szabályozott átutalási eljárás alá nem esik, a rendeltetési helyre nézve illetékes pénzügyőri szakasznál az égetett szeszes folyadékoknak a rendeltetési helyre történt megérkezése napján vagy az azt követő legközelebbi napon teendő bejelentéssel egyidejűleg szedetik be.

A jelen szakasz 1. és 3. pontjában emlitett esetekben az alkoholtartalom és alkoholmennyiség bejelentése tekintetében az olyan égetett szeszes folyadékokra nézve, a melyeknek alkoholtartalma a szeszmérővel közvetlenül meg nem határozható, rendeleti úton könnyitések engedélyezhetők.

A jelen §. 3. *b)* pontja szerinti bejelentési és adófizetési kötelezettségek alul felmentetnek:

α) az utazók által az utazás közben való fogyasztásra szánt és magukkal vitt égetett szeszes folyadékok, a mennyiben ezeknek mennyisége egy fél litert meg nem halad;

β) az árumintaként küldött szeszes folyadékok.

A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy a jelen szakasz 3. *b)* pontja alá eső égetett szeszes folyadékok után fizetendő szeszadópótlék beszedését ideiglenesen az állam egész területén vagy annak egyes részeiben felfüggeszthesse, valamint hogy bélyegjegyek alakjában való lerovását is megengedhesse.

A 3. pontban emlitett esetekben a szeszadópótlék

beszedésével a vasuti és gőzhajózási vállalatok, illetve a postahivatalok is megbizhatók.

Az a szesz, a mely fogyasztási adó alá eső szeszfőzdéből, szesz tartására rendelt szabadraktárból, avagy szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóból a szeszadó lerovása és az 1894 : XV. t.-cz. illetőleg az ezt módositó 1899. évi XVII. t.-cz. határozmányainak megtartása mellett közvetlenül küldetik a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Herczegovina területére, ha annak odaérkezése igazoltatik, szeszadópótlék alá nem esik. Hasonlóképen ha valamely termelési adó alá eső szeszfőzdében termelt az a szesz, mely a szeszadótörvény értelmében adómentesen raktároztatott, s mely szesz után a termelési adó a szesznek a szabad forgalom számára való kiraktározása alkalmával lefizettetett, szeszadópótlék alá nem esik abban az esetben, ha ez a szesz az 1894. évi XV. t.-cz., illetőleg az ezt módositó 1899 : XVII. t.-czikk határozmányainak megtartása mellett közvetlenül küldetik a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok vagy Bosznia és Herczegovina területére, és annak odaérkezése igazoltatik.

4. §.

A szeszadópótlék visszatéritése.

A szeszadópótlék a magy. kir. állampénztár által visszatérittetik:

1. ha a már megadóztatott szesz, (azaz olyan szesz, melyet szeszadó és szeszadópótlék nem terhel):

a) hordókban vagy más hitelesitett tartályokban és legalább 50 liter mennyiségben a vámvonalon át kivitetik;

b) egy litert meghaladó mennyiségben az 1894. évi XV. t.-cz., illetőleg az ezt módositó 1899. évi XVII. t.-cz. határozmányainak megtartása mellett a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Herczegovina területére átvitetik;

2. ha likőr, rum vagy puncseszenczia egy litert meghaladó mennyiségben az 1894 : XV. t.-cz., illetőleg az ezt módositó 1899. évi XVII. t.-cz. határozmányainak meg-

tartása mellett a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Herczegovina területére átvitetik.

A szeszadópótlék visszatéritése és pedig az égetett szeszes folyadékokban foglalt alkohol minden hektoliterfoka után az 1. alatt emlitett esetekben 5 fillérrel[1]), a 2. alatt emlitett esetben 10 fillérrel[1]), utalványok utján történik, melyek a külföldre való kivitel napjától, illetőleg a küldeménynek az osztrák, vagy bosznia-herczegovinai átvevő hivatal elé történt állitásától számitott hat hónap lefolyta után válnak esedékesekké.

A szeszadópótlék visszatéritésének feltételeit a pénzügyminister rendeleti úton fogja szabályozni.

A jelen törvény 2. §-ának utolsó bekezdésében, valamint 3. §-ának utolsó bekezdésében felsorolt esetekben a szeszadópótlék visszatéritése nem engedélyeztetik.

5. §.

A szeszadópótlék fizetése iránti kötelezettség.

A szeszadópótlék fizetésére köteles:

1. A 3. §. 1. pontja alatt emlitett esetben az, a ki az égetett szeszes folyadékot szabad rendelkezésre átveszi;

2. a 3. §. 2. pontja alatt emlitett esetben a szeszfőzde vagy szesz-szabadraktár vállalkozója; jövedékcsonkitás esetén pedig a vállalkozó feltétlen szavatossága mellett az üzletvezető;

3. a 3. §. 3. pontja alatt emlitett esetekben az, a ki az égetett szeszes folyadékot, — a mennyiben az nyilvános közlekedési vállalat útján érkezett, — személyesen, vagy megbizottja útján a nyilvános közlekedési vállalattól átveszi; a mennyiben pedig a szállitás nem nyilvános közlekedési vállalat útján történt, első sorban az, a ki az égetett szeszes folyadékot személyesen vagy megbizottja által behozza, s ha ez felelősségre nem vonható, másodsorban az, ki a küldeményt átveszi.

---

[1]) Az 1901. évi XIII. t.-cz. 2. §-a alapján.

6. §.

A szeszadópótlék esedékességének időpontja.

A szeszadópótlék:

a) A 3. §. 1. pontja alatt emlitett esetben a behozatali vámilleték és szeszadó esedékességének időpontjában,

b) a 3. §. 2. pontja alatt emlitett esetben a szeszadó esedékességének időpontjában (1899. évi XX. t.-cz 73. §.),

c) a 3. §. 3. *a)* pontja alatt emlitett esetben közvetlenül az 1894:XV. t.-cz. 5. §-a szerint kiállitandó igazolványnak a küldemény átvevője kezéhez való kiszolgáltatása előtt.

d) a 3. §. 3. *b)* pontja alatt emlitett esetben pedig a bejelentés megtétele alkalmával válik esedékessé.

7. §.

A szeszadóra vonatkozó törvények és szabályok alkalmazása a szeszadópótlékra.

A szeszadóra vonatkozó törvények és szabályok határozmányai, a mennyiben e törvény másképen nem intézkedik, a szeszadópótlékra is megfelelő alkalmazást nyernek.

Az 1899. évi XX. t.-cz. 73. és 74. §-ainak a szeszadónak leszámolásra való előzetes letéteményezésére, hitelezésére és az ez után engedélyezhető kamatleszámitolásra vonatkozó határozmányai a jelen törvény 3. §-ának 2. pontja szerint fizetendő szeszadópótlékra nézve is megfelelő alkalmazást nyernek.

8. §.

Az égetett szeszes folyadékoknak nagyban való eladásával, kimérésével, vagy kis mértékben való elárusitásával foglalkozó felek által vezetendő feljegyzések.

A magyar korona országainak határától legfölebb 15 kilométernyi távolságon belül azok, a kik égetett szeszes folyadékoknak nagyban való eladásával, ilyeneknek kimé-

résével vagy kis mértékben való elárusitásával foglalkoznak, valamint azok, a kik olyan ipart folytatnak, a melyhez égetett szeszes folyadékot használnak fel, kötelesek olyan feljegyzéseket vezetni, a melyekből az általuk beszerzett és elárusitott vagy kimért, illetve felhasznált égetett szeszes folyadék mennyisége kivehető legyen. Ezek a felek, valamint mindazok, a kik az emlitett határterületen 5 liter alkoholt meghaladó égetett szeszes folyadékkészlettel birnak, tartoznak a beszerzést számlákkal (az 1894. évi XV. t.-cz. 5. §-a értelmében kiállitott igazolványnyal) vagy más fedezeti okmányokkal igazolni.

Ez a rendelkezés azokra a községekre is kiterjeszthető, a melyekben égetett szeszes folyadékokkal nagyobb mérvű csempészkedés üzetik.

9. §.

A kihágások büntetése.

I. Az égetett szeszes folyadékokkal elkövetett vámjövedéki kihágás (3. §. 1. pontja) a vámjövedéki szabályok szerint kirovandó büntetésen felül még a megröviditett vagy a megröviditès veszélyének kitett szeszadópótlék 4-szeres összegétől annak 8-szoros összegéig terjedhető pénzbüntetéssel is büntetendő.[1])

II. Azokban az esetekben, midőn a szeszadótörvény (1899. évi XX. t.-cz.) ellen elkövetett kihágás miatt a pénzbüntetés a megröviditett vagy a megröviditès veszélyének kitett termelési vagy fogyasztási adó többszörösében van megállapitva, a szeszadópótlék (3. §. 2. pontja) is megröviditettnek tekintendő, mihezképest a pénzbüntetés kiszabásának alapjául mindig az 1899. évi XX. t.-cz. szerint járó szesztermelési vagy szeszfogyasztási adó és a jelen törvény szerint járó szeszadópótlék együttes összege veendő.

---

[1]) Ha az elkövetett vámjövedéki kihágás tárgyát képező égetett szeszes folyadék elkoboztatik és megsemmisittetik, ez esetben a fenti kiméretü pénzbüntetés, illetőleg az 1899. évi XVI. t.-cz. 2. §-a alapján, a megröviditett fogyasztási adóösszeg 4—8-szoros összegéig terjedhető pénzbüntetés szintén alkalmazandó ugyan, de a megsemmisitett égetett szeszes folyadék után sem szeszadó, sem szeszadópótlék nem követelhető. (1902. évi 42.340 sz. L. még a 234. oldalon levő 2. jegyzetet.)

Úgyszintén azokban az esetekben, midőn a mezőgazdasági szeszfőzdék részére a szeszadótörvényben engedélyezett jutalom jogosulatlanul igénybe vétetett, a jelen törvény által engedélyezett jutalom is jogosulatlanul igénybe vettnek tekintendő, és a pénzbüntetés kiszabásának alapjául a szeszadótörvény rendelkezései szerint alapul veendő összeg mellett még a jelen törvény alapján engedélyezett jutalmak jogosulatlanul igényelt összege is veendő.

III. Az 1899. évi XVII. t.-cz. 10. czikke és 11. czikkének 2—4. pontjai szerint minősitendő azokban a kihágási esetekben, melyekben a szeszadópótlék is megröviditettetett vagy a megröviditės veszélyének kitétetett, a most emlitett czikkekben meghatározott büntetéseken felül a megröviditett vagy a megröviditės veszélyének kitett szeszadópótlék 4-szeres összegétől annak 8-szoros összegéig terjedhető pénzbüntetésnek van helye.

Ugyanez a büntetés alkalmazandó akkor is, ha a jelen törvény 3. §-ának utolsó bekezdése szerint szeszadópótlék alá nem eső szesznek alkoholmennyiségében az 1899. évi XVII. t.-czikk 15. czikkében foglalt 3. §. alapján a fél részéről tett bejelentéssel szemben a küldőhivatal oly különbözetet állapit meg, mely az 1899. évi XVII. t.-czikk 11. czikkének 1. pontja szerint büntetés alá esik, vagy a küldeményben az átvevő hivatal részéről előtalált alkoholmennyiség és a hivatalosan átutalt alkoholmennyiség között ez utóbbinak 5%-át meghaladó különbözet találtatik. A mennyiben az utóbb emlitett különbözet hiányt képez, a büntetés alkalmazásának csak akkor van helye, ha e hiánynak az 1899. évi XVII. t.-cz. 4. czikke szerinti igazolása elmulasztatott.

A szeszadópótlék megröviditésének tekintendő és a megröviditett, vagy a megröviditės veszélyének kitett szeszapópótlék 4-szeres összegétől annak 8-szoros összegéig terjedhető pénzbüntetésnek van helye, ha a jelen törvény 3. §-ának 3. *b*) pontja szerinti bejelentés meg nem tétetett.

IV. Az, a ki a birodalmi tanácsban képviselt királyságokkal és országokkal, vagy a Bosznia- és Herczegovinával való forgalomban a szeszadópótlék visszatéritését igényli oly esetben, a midőn erre igénye nincsen, avagy

az őt megilletőnél nagyobb visszatéritést igényel: kihágást követ el, és a jogtalanul igényelt adóvisszatéritési összeg 4-szeresétől annak 8-szorosáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Nevezetesen e büntetésnek van helye az 1899. évi XVII. t.-cz. 11. czikkének 1. pontjában emlitett esetre nézve meghatározott büntetésen felül:

1. ha a szeszadópótlék visszatérítésének igénybevételénél a hivatalosan megállapitott alkoholmennyiség többel, mint 5%-kal kisebb annál az alkoholmennyiségnél, melyet az átutalójegyben a fél bejelentett;

2. azokban az esetekben, midőn:

a) likőr, rum vagy puncseszenczia,

b) más égetett szeszes folyadék a szeszadópótlék visszatéritésének igénybevételével a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Herczegovina területére való átvitelre bejelentetik, s az *a)* alatti esetben más folyadék, mint likőr, rum vagy puncseszenczia, a *b)* alatti esetben az égetett szeszes folyadékok közé nem tartozó folyadék, p. o. viz vagy bor találtatik.

A pénzbüntetés kiszabásának alapjául veendő az 1. alatti esetben az az összeg, melylyel az átutalójegyben foglalt bejentés alapjául igényelt szeszadópótlék-visszatérítési összeg a hivatalos lelet szerint járó összegnél magasabb, minden más esetben az a teljes összeg, a mely mint szeszadópótlék-visszatérités jogosulatlanul igényeltetett.

V. A szeszadópótlék megröviditésének tekintendő és a megröviditett, vagy megröviditès veszélyének kitett szeszadópótlék 4-szeres összegétől annak 8-szoros összegéig terjedhető pénzbüntetésnek van helye, ha:

1. szesz, mely a 2. §-ban megjelölt czélra szeszadópótlék-mentesen szereztetett be, más czélokra fordittatik,

2. a feltételes adómentesen beszerzett szeszből készitett cognacnak vagy gyümölcspálinkának a vámvonalon át való kivitele, vagy a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, illetőleg Bosznia vagy Herczegovina területére való átvitele esetében a szeszadópótléknak

leirása oly esetben igényeltetik, a midőn ilyen leirásnak helye nincs, vagy a leirás többel mint 5%-kal nagyobb mérvben igényeltetett, mint mennyi a cognacban, illetőleg gyümölcspálinkában levő s a kilépti, illetőleg átvevő hivatal által megállapitott alkoholmennyiségnek megfelel.

VI. A jelen törvénybe ütköző és külön büntetéssel nem sujtott minden egyéb cselekmény és mulasztás, valamint a jelen törvény alapján kibocsátandó pénzügyministeri rendeletekbe ütköző cselekmények és mulasztások, mint szabályellenességek, 10—400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

VII. A fent meghatározott pénzbüntetéseken kivül a 8. §. rendelkezéseinek italmérési engedélylyel biró felek által való megszegése esetében a szeszes italok kimérésére vagy kis mértékben való elárúsitására szóló engedélyek a pénzügyi hatóságok által a közigazgatási hatóságok meghallgatása nélkül megvonhatók.

10. §.

A készletben levő égetett szeszes folyadékoknak szeszforgalmi adóval való megrovása.

A szeszforgalmi adóról szóló 1898. évi XVI. t.-cz. 2. §-a alapján szesznek szeszforgalmi adómentesen való beszerzésére, valamint az azon t.-cz. 10. §-a alapján, a szeszforgalmi adó utólagos fizetésére nézve kiadott engedélyek 1900. évi január hó 1-ső napján megszünnek. Az illető engedélylyel biró feleknél, továbbá azoknál, kik a szeszforgalmi adót az 1898. évi XVI. t.-cz. 10. §-a szerint időszaki leszámolások alapján fizették, 1900. évi január hó 1-ső napján szabályszerű leszámolás és készletfelvétel ejtendő meg, és az ezen leszámolás és készletfelvétel eredménye szerint az illető feleket még terhelő szeszforgalmi adó általuk végrehajtás terhe alatt 3 napon belül lefizetendő. Az igy fizetendő szeszforgalmi adóra nézve a pénzügyminister, kellő biztositék mellett, megfelelő részletfizetést engedélyezhet.

Azok után a szesz- (pálinka) mennyiségek után, a

melyek az 1900. évi január hó 1-je előtt szállittattak el 5000 hektoliterfoknyi vagy ennél nagyobb mennyiségben a szeszforgalmi adó lefizetése nélkül valamely szeszfőzdéből vagy szesz tartására rendelt szabadraktárból, a magyar korona országai területén lévő átvevő a szeszforgalmi adót az 1898. évi XVI. t.-cz. határozmányainak megfelelően tartozik megfizetni akkor is, ha az átvétel 1900. évi január hó 1-én vagy az után következett be. Kétes esetekben pedig köteles átvevő ily küldeményekre nézve az 1900. évi január hó 1-je után beigazolni azt, hogy az átvett szeszes folyadékok után a szeszforgalmi adó vagy a szeszadópótlék már a küldemény elküldése előtt le lett róva.

A pénzügyminister a termelési adó alá eső azon szeszfőzdék vállalkozóinak, kik a szeszforgalmi adót az 1898. évi XVI. t.-cz. 10. §-a szerint időszaki leszámolások alapján utólagosan fizették, valamint azoknak a személyeknek, kik az 1898. évi XVI. t.-cz. 10. §-a alapján engedélylyel birnak arra, hogy a szeszforgalmi adót csak akkor fizessék le, a mikor szeszes folyadék fogyasztásra kiszállittatik, elegendő biztositék mellett kérelmükre megengedheti, hogy az 1900. évi január hó 1-ső napján készletben levő égetett szeszes folyadékoknak ama menynyiségét, melyet a vámvonalon át való kivitelre, vagy a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, avagy Bosznia és Herczegovina területére való kivitelre szánnak, feltételes adómentesen raktározhassák és a szeszadópótlék leirásának kedvezménye mellett az emlitett helyekre legkésőbben az 1900. évi augusztus hó végéig kiszállithassák. A szeszadópótlék alul feltételesen mentes, most emlitett égetett szeszes folyadékoknak az 1894. évi XV. t.-cz., illetőleg az ezt módositó 1899. évi XVII. t.-cz. rendelkezéseinek megfelelő átutalásánál az alkoholmennyiségben megállapitott különbözetek a jelen törvény 9. §-a III. pontjának második bekezdése szerint büntetendők. Az ide vágó egyéb intézkedések rendelet utján fognak megtétetni.

11. §.

Illetékesség kihágási esetekben.

A szeszadópótlékra vonatkozó határozmányok ellen elkövetett kihágások fölött, a mennyiben az 1883 : XLIV. t.-cz. 104. §-a értelmében a rendes eljárás abbanhagyása nem engedélyeztetett:

1. A jelen törvény 9. §-ának I. és II. pontjai alatt emlitett esetekben az 1871 : LXVI. t.-cz. által megjelölt első folyamodású törvényszékek és az 1890 : XXV. t.-cz. alapján szervezett kir. itélőtáblák, az utóbbiak mint másod- és utolsó folyamodású biróságok,

2. minden más esetben, valamint akkor is, ha a biróság az 1883. évi XLIV. t.-cz. 106. §-a alapján a felet az államkincstár megröviditését czélzó szándék hiánya miatt felmenti, és ezen okból a fenforgó kihágási ügy csak mint szabályellenesség büntetendő, a pénzügyministerhez intézendő felebbezés fentartásával a pénzügyigazgatóságok határoznak.

Horvát-Szlavonországokban a jelen §. 1. pontja alatti esetekben az 1871 : LXIV. t.-cz. által fentartott pénzügyi törvényszékek illetékesek.

A jelen §. 2. pontja alapján jogérvényes határozattal kiszabott pénzbüntetésnek szabadságvesztés-büntetésre való átváltoztatására nézve az 1894. évi XV. t.-cz. 14. §-a nyer alkalmazást.

12. §.

A szeszforgalmi adó megszüntetése.

A szeszforgalmi adóról szóló 1898. évi XVI. t.-cz. hatályon kivül helyeztetik azzal, hogy az annak határozmányai ellen elkövetett s jogérvényes határozattal még el nem döntött kihágási esetek még az 1898. évi XVI. t.-cz. határozmányai alá esnek.

13. §.

Életbeléptetési intézkedés.

Jelen törvény kiterjed a magyar korona országainak egész területére és a mennyiben kifejezetten máskép nem

intézkedik (1. §. utolsó bekezdés) 1900. évi január hó 1-ső napján lép életbe.

A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy elrendelhesse, hogy a termelési adó alá eső szeszfőzdék vállalkozói a szeszforgalmi adót a jelen törvénynek az országos törvénytárban való közzétételétől kezdve a szesztermelési adóval együttesen a jelen törvény 9. §-a II. pontjában foglalt büntetések terhe alatt úgy fizessék le, mint a jövőben a szeszadópótlék lesz lefizetendő.

14. §.

Végrehajtási záradék.

Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister, a kereskedelemügyi minister és igazságügyminister, Horvát-Szlavonországra nézve a pénzügyminister és a kereskedelemügyi minister, — a kik e tekintetben Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánjával egyetértőleg járnak el, — bizatnak meg.

Utasitás

az égetett szeszes folyadékok után fizetendő szeszadópótlékról és a szeszforgalmi adó megszüntetéséről szóló 1899. évi XXIV. törvényczikk végrehajtása tárgyában.

1899. évi 97.040. szám.

Az égetett szeszes folyadékok után fizetendő szeszadópótlékról és a szeszforgalmi adó megszüntetéséről szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránt az idézett törvényczikk 14. §-a alapján, rendelem, a mint következik:

1. §.

A szeszadópótlék beszedése a magyar korona országaiban fennálló vámhivataloknál megvámolt égetett szeszes folyadékok után.

A vámvonalon át behozott és a magyar korona országainak területén levő valamely vámhivatalnál behozatali vámkezelés alá vett égetett szeszes folyadékok után a törvény 1. §-a szerint minden hektoliterfok (liter alkohol) után 10 fillérrel járó szeszadópótlék, az e folyadékok után az 1899. évi XVI. t.-cz. 1. §-a szerint fizetendő szeszadóval egyidejűleg esedékes és attól, ki az égetett szeszes folyadékot szabad rendelkezésre átveszi, szedetik be.

A szeszadópótlék megszabása czéljából az ilyen égetett szeszes folyadékoknál ugyanaz a mennyiség és alkoholtartalom veendő alapul, mely az osztrák-magyar vámterület általános vámtarifájáról szóló 1882. évi XVI. t.-czikket módositó 1899. évi XVI. t.-cz. végrehajtása tárgyában 1899. évi julius 20-án 55,622. sz. a. kiadott utasitás (lásd az 1899. évi P. K. 18. számában) első része 4. §-ának *a)* és *b)* pontjaiban foglalt rendelkezéseknek megfelelően az ilyen égetett szeszes folyadékok után beszedendő fogyasztási adó kiszámitása czéljából is megállapittatott, vagyis a folyadék mennyiségének és alkoholtartalmának a fogyasztási adó kiszámitása czéljából eszközölt megállapitásának eredménye egyuttal a szeszadópótlék megszabásánál is alapul veendő.

A szeszadópótlék befizetésének nyugtázása a behozatali vámilletékről szerkesztett hivatalos kiadványon történik.

A beszedett szeszadópótlék a bevételi lajstromban (Pénzügyi törvények és szabályok hivatalos összeállitása IX. füzetének 6. számu mintája) a szeszfogyasztási adótól elkülönitve könyvelendő, és a hónap végével a havi eredmény, szintén a fogyasztási adótól elkülönitve, a fogyasztási és italadó naplóba vezetendő át.

2. §.

A szeszadópótlék beszedése a magyar korona országainak területén termelési vagy fogyasztási adó alá eső szesz után.

I. A termelési adó alá eső szeszfőzdéknél.

a) **A főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozás esetében.**

1. A főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozás alá eső szeszfőzdékben termelt szesz után járó szeszadópótlék az e szeszfőzdék részéről a szeszadótörvény (1899. évi XX. t.-cz.) 42. és 43. §-a alapján teendő adóbejelentés benyujtásának időpontjában válik esedékessé, és — az adóhitelezés esetét kivéve — adóbárcza kiszolgáltatása mellett azonnal befizetendő. Ez az adóbejelentés a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitáshoz tartozó 8. számu minta szerinti nyomtatvány helyett 1900. évi január hó 1-től kezdve az l. számú mintának[1]) megfelelő, és a szeszadópótlékra vonatkozó adatok felvételére szolgáló hasábokkal is ellátott újabb nyomtatványon teendő meg. Ugyanezen nyomtatvány használandó akkor is, ha az 1900. évi január havában foganatositandó adóköteles műveletre vonatkozó bejelentés 1899. évi deczember hóban tétetik meg. Az olyan bejelentés, melynek alapján az 1899. év deczember havában megkezdeni szándékolt adóköteles művelet csak 1900. év január havában végződnék, visszautasitandó, és a fél az adóköteles

[1]) Ezt a mintát, valamint a szöveg későbbi részeiben is említett nyomtatvány mintákat ezen utasitás hivatalos kiadványa tartalmazza.

műveletnek 1900. év január havába eső részére nézve külön bejelentést tartozik az e szakasz rendelkezéseinek megfelelő módon tenni.

A fizetendő szeszadópótlék az adóbejelentés alapján akként szabatik meg, hogy a főzőkészüléknek hektoliterekben megállapitott termelőképessége:

a) a bejelentett főzési időtartammal,

b) a bejelentett anyag után hektoliterenként megállapitott alkoholfokok mennyiségével és

c) a hektoliterfok (liter alkohol) után 10 fillérrel meghatározott adótétellel szoroztatik.

A szeszadópótlék befizetése, illetőleg adóhitelezés esetében annak előirása a szeszadó (1899. évi XX. t.-cz.) iránti oktatáshoz tartozó 4. sz. minta szerinti A. bejelentési lajstromból kiszolgáltatott bejelentési bárczában igazoltatik, mely lajstrom e czélból a 2. számu mintának megfelelő ujabb berendezéssel láttatik el.

2. A szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz. 46. §-ában emlitett azokban az esetekben, melyekben a szesztermelési adó üzleti akadályok folytán visszatérittetik vagy leiratik, egyuttal és azonos feltételek mellett a szeszadópótlék is visszatérittetik, illetőleg leiratik.

b) Megváltás esetében.

1. A termelési adó alá eső azok a szeszfőzdék, melyek a szeszadót az 1899. évi XX. t.-cz. 32. §-a alapján szabad egyezkedés (megváltás) utján fizetik, az illető megváltási időtartamra eső szeszadóátalánynyal egyidejüleg és azonos módon a szeszadópótlékot is befizetni tartoznak.

A fizetendő szeszadópótlék összege ugyanazon alapokon szabatik meg, mint a megváltási átalány és ez akként történik, hogy

a) a főzőkészüléknek, illetve a főzőkészülékeknek és a szokásos üzletmódnak megfelelő anyagmennyiség, mely az anyag nemeire való tekintettel naponként feldolgozható,

b) az anyagmennyiség minden egyes hektoliterjére eső és a 100 foku szeszmérő szerint hektoliterfokokban kifejezett alkoholnyeredékkel,

c) a főzési eljárás napjainak számával és

d) a minden hektoliterfok után 10 fillérrel megállapitott adótétellel szoroztatik.

Az olyan szeszfőzdékkel kötött megváltások esetében, a melyeknek vállalkozói egyszersmind sörfőzők, a szintén átalányszerüen fizetendő szeszadópótlék akként szabatik meg, hogy a szeszfőzde vállalkozója által a megváltás idejében folytatott saját sörtermelésének minden 100 hektoliterjéből várható hulladéknak megfelelő, de legalább 30 hektoliterfokkal, vagyis 30 literrel számitandó alkoholnyeredék fokonkint a szeszadópótléknak 10 fillérnyi tételével szoroztatik.

A már megkötött megváltási szerződések alapján foganatosi-

tandó ama szesztermelés után, mely az 1899. év deczember végét követő időbe esik, a fenti rendelkezések szerint járó szeszadópótlék az illető adóköteles műveletnek kezdete előtt, illetőleg a szeszadóval egyidejűleg szintén fizetendő, és ha a fizetés nem teljesittetnék, akkor — az 1899. évi XX. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 6. §-ának I. 6. pontja (l. a 63. oldalon) alapján — a pénzügyőri biztos a pénzügyigazgatósághoz való bejelentés mellett a megváltási szerződést megszüntnek nyilvánitja.

2. A szeszadónak megváltása esetében az előző 1. pont rendelkezései szerint beszedett szeszadópótlék visszatéritésének, illetőleg leirásának csak akkor van helye, ha a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 6. §-ának I. 7. pontjában (l. a 63. oldalon) foglalt rendelkezések értelmében a megváltás szerint fizetett szeszadó átalányösszeg is visszatérittetik, illetőleg leiratik; ugyszintén a szeszadónak megváltása esetében járó szeszadópótlék fizetése alól való felmentésnek is csupán a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 6. §-ának II. 6. pontjában (l. a 64. oldalon) emlitett abban az esetben van helye, midőn a szeszfőzde vállalkozója a szeszadó megváltási átalányösszeg fizetése alól is felmentetik.

c) Az alkoholmennyiségnek a tényleges termelvény szerinti megállapitása esetében.

1. A termelési adó alá eső azon szeszfőzdék részéről, melyekben az alkohol a tényleges termelvény szerint állapittatik meg, a szeszadópótlék a szesztermelés adóköteles műveletének az 1899. évi XX. t.-cz. 54. §-a szerint történő bejelentése alkalmával válik esedékessé, és — az adóhitelezés esetét kivéve — adóbárcza kiszolgáltatása mellett azonnal befizetendő.

Az emlitett adóbejelentésnek az 1899. évi XX. t.-cz. 54. §-ában meghatározott adatokon kivül a fizetendő szeszadópótlék összegét is tartalmaznia kell, és e végből 1900. évi január hó 1-étől kezdve a bejelentés a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 15. §-ához tartozó 11. számu minta szerinti nyomtatvány helyett, az ide csatolt 3. számu minta szerinti nyomtatványon teendő meg.

Hasonlóképen az e bejelentések elkönyvelésére rendelt és a szeszadó iránti oktatáshoz tartozó 5. számu minta szerint *B.* bejelentési lajstrom a 4. számu mintának megfelelő újabb berendezéssel láttatik el, a melyből kiszolgáltatott bárczában a szeszadópótlék befizetése, illetőleg előirása is igazoltatik.

A szeszadótörvény (1899. évi XX. t.-cz.) végrehajtása iránti utasitás 19. §-a 3. pontjában (l. a 138. oldalon) emlitett abban az esetben, midőn elháríthatlan akadály miatt a bejelentett szeszfőzési üzlet megváltoztatása szükségessé válik, és az eredetileg bejelentett üzleti időszaknak még hátralevő részére több szeszadópótlék fizetendő, mint a mennyi az eredeti adóbejelentés szerint járna: ez a többlet a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 19. §-a rendelkezései-

nek megfelelő módon és a még fizetendő termelési adóval egyidejűleg fizetendő be.

A termelt alkoholmennyiségnek a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 20. §-ában foglalt rendelkezések szerint történő megállapitása alkalmával a leszámolás a szeszadópótlékra nézve is megejtetik, s ebből a czélból az emlitett utasitáshoz tartozó 16. és 17. számu minta szerinti nyomtatványok az 5. és 6. számu mintának megfelelő ujabb berendezéssel láttatnak el.

2. Az itt szóban levő szeszfőzdék közül azok, melyekre nézve a havi bejelentési időszak a pénzügyigazgatóság által nem a naptári hónap első napjával kezdőleg állapittatott meg, s melyeknél ennek következtében a havi bejelentési időszak két naptári hónap részeire, pl. az egyik hónap 10. napjának reggeli 8 órájától a közvetlenül rákövetkező hónap 10. napjának reggeli 8 órájáig terjed ki: az 1899. évi deczember — 1900. évi január hónapok részeire terjedő havi bejelentési időszakra vonatkozólag a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 15. §-ában előirt adóbejelentést ezen havi időszaknak 1900. évi január 1-ső napjának reggeli 8 óráig terjedő részére külön, és a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 15. §-ában, illetőleg a szeszforgalmi adóról szóló 1898. évi XVI. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás II. fejezetében körülirt módon, a havi bejelentési időszak ezen pontjától annak végeig terjedőleg pedig ismét külön, és pedig a fentebbi 1. pontban foglalt rendelkezéseknek megfelelően kötelesek megtenni. Ezekben a szeszfőzdékben e bejelentéseknek megfelelően a termelt alkohol is 1900. évi január 1-én reggeli 8 órakor, valamint a havi bejelentési időszak végén is szabályszerű módon megállapitandó, illetőleg a leszámolás megejtendő, és az adó beszedésére vonatkozólag elrendelt hivatalos cselekmények foganatositandók.

3. Ha a termelési adó alá eső valamely szeszfőzdében, melyben a termelt alkoholmennyiség a szeszmérőgép jelzései alapján vagy gyüjtőedény alkalmazása mellett állapittatik meg, a termelt egész alkoholmennyiség vagy annak egy része a szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz 4. és 60. §-aiban, valamint annak végrehajtása iránti utasitás 1. §-ának III. pontjában (l. a 15. oldalon) foglalt rendelkezéseknek megfelelő módon adómentesen beraktároztatik, az adómentesen beraktározott alkoholmennyiség után járó szeszadópótlék a leszámolásnál megállapitott adóösszegből szintén kihasittatik és előirásba vétetik. E végre az emlitett utasitás 1. §-ának III. 1. pontja (l. a 15. oldalon) szerint nyujtandó biztosíték az adómentesen beraktározott alkoholmennyiség után hektoliterfokonkint 10 fillérrel járó szeszadópótlékot is kell, hogy fedezze, és a 12 havi határidőn belül ki nem szállitott alkoholmennyiség után a termelési adóval egyidejűleg a szeszadópótlék is befizetendő. A szeszadópótlék az után az alkoholmennyiség után is fizetendő, mely a termelési adó lefizetése mellett előbb is a szabad forgalomba megy át.

Ezek alul kivételnek a törvény 3. §-ának utolsó bekezdése alapján abban az esetben van helye, midőn a termelési adó lefizetése mellett a szabad forgalom számára kiraktározott alkoholmennyiség az 1894. évi XV. t.-cz., illetőleg az ezt módositó 1899. évi XVII. t.-cz. határozmányainak megtartása mellett közvetlenül küldetik a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, illetőleg Bosznia vagy Herczegovina területére és annak odaérkezése igazoltatik. Ezekben az esetekben az alábbi II. 4. pontban foglalt rendelkezések nyernek hasonszerű alkalmazást.

II. A fogyasztási adó alá eső szeszfőzdékben, szesz-szabadraktárakban és szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitókban.

1. A magyar korona országainak területén fogyasztási adó alá eső szesz után járó szeszadópótlék abban az időpontban válik esedékessé, a melyben a szesznek a szeszfőzde üzleti helyiségeiből vagy valamely szabadraktárból szabad forgalomba való hozatala bejelentetik, és — az adóhitelezés esetét kivéve — adóbárcza kiszolgáltatása mellett azonnal befizetendő.

Ennélfogva a szesznek a fogyasztási adó lefizetése mellett valamely szeszfőzdéből, illetőleg szesz szabadraktárból vagy szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóból szándékolt elszállitásáról a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 22. §-ának I. pontja (l. a 151. oldalon) szerint teendő bejelentéssel nem csupán a szeszfogyasztási adóra vonatkozó fizetési vagy hitelezési bárcza, hanem a szeszadópótlékra vonatkozó fizetési vagy hitelezési bárcza is előmutatandó, és a szesznek szándékolt elszállitásáról tett olyan bejelentés, melyhez az esedékes fogyasztási adóösszeget teljesen fedező fizetési vagy hitelezési bárczán kivül nincs egyuttal az esedékes szeszadópótlékot is teljesen fedező fizetési vagy hitelezési bárcza [1]) mellékelve, — az alábbi 2. pont alatt felsorolt szeszadópótlékmentes elszállitások eseteit kivéve — visszautasitandó.

A bejelentés alkalmával előmutatandó fizetési vagy hitelezési bárcza váltására nézve a szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 29. §-ának III. pontjában (l. a 203. oldalon) foglalt rendelkezések nyernek hasonszerű alkalmazást azzal, hogy a szeszadópótlék befizetésére vonatkozó bejelentés a 7. számu minta szerint teendő és hogy a szeszadópótlék befizetése a 8. számu minta szerinti szeszadópótlék befizetési-lajstromba könyvelendő el.

A bemutatott fizetési és hitelezési bárczák azonos módon kezelendők, a mint ez a fogyasztási adóra vonatkozó fizetési és hitelezési bárczák hivatalos kezelésére nézve a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 22. §-ának I. 8. pontjában (l. a 160. oldalon) meghatározva van és ama rendelkezések értelmének megfelelően, a szeszadó pótlék hitelezése esetében az adó beszedésével megbizott hivatal esetről-esetre arról is értesitendő, hogy a szeszadópótlékra vonatkozó

---

[1]) A pénzügyministerium az 1901. évi 68.480. sz. körrendelettel (P. K. 23. sz.) a fizetendő szeszadópótlék összegének kiszámitására szolgáló táblázatokat adott ki.

hitelbárcza mely összeg erejéig lett megterhelve. E czélból a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 22. §-ához tartozó 22. számú minta szerinti nyomtatvány a 9. számú mintának megfelelő berendezéssel láttatik el.

2. A szeszadópótlék befizetését igazoló bárcza bemutatása iránti kötelezettség aluli kivételnek csak azokban az esetekben van helye, midőn az 1899. évi XX. t.-czikk szerinti szeszfogyasztási adó lefizetése mellett a szesz oly személy részére szállittatik, ki a pénzügyministeriumtól nyert engedély alapján azt a törvény 2. §-ában meghatározott czélokra szeszadópótlék-mentesen szerezheti be; valamint akkor van kivételnek helye, midőn az 1899. évi XX. t.-czikk szerinti szeszfogyasztási adó lefizetése mellett való elszállitásra bejelentett szesz a törvény 3. §-ának utolsó bekezdésében foglalt rendelkezések szerint az 1894. évi XV. t.-cz., illetőleg az azt módositó 1899. évi XVII. t.-cz. határozmányainak megtartása mellett közvetlenül küldetik a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, illetőleg Bosznia vagy Herczegovina területére. A szesznek a szeszadópótlék lefizetése nélkül való ezen elszállitásainál a szesznek mennyisége és alkoholtartalma a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 22. §-ának I. pontjában foglalt rendelkezéseknek megfelelő módon minden egyes esetben hivatalosan megállapitandó. Az ilyen elszállitásoknál egyebekben követendő eljárást pedig a jelen utasitás 5. §-ának I. 2. pontjában, illetőleg az alábbi 4. pontban foglalt rendelkezések szabályozzák.

3. Szesznek a szeszfőzde üzleti helyiségéből vagy valamely szabadraktárból a fogyasztási adó lefizetése mellett szándékolt elszállitásáról a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 22. §-ának I. 1. pontja szerint két példányban teendő bejelentésekre 1900. évi január hó 1-étől kezdve a 10. számú mintának megfelelő nyomtatvány használandó.

Ha az e bejelentés szerint elszállitandó szesz az előbbeni 2. pontban emlitett okokból a szeszadópótlék alul mentes, úgy a bejelentésnek a szeszadópótlék összegének bejegyzésére rendelt hasábja kitöltetlenül hagyandó, és ha a szeszadópótlék alóli mentesség a törvény 2. §-án alapszik, a bejelentés illető hasábjába a szeszfőzde, illetőleg szeszszabadraktár vállalkozója által bejegyzendő amaz engedélynek száma, melynek alapján a szesz szeszadópótlék-mentesen elszállitható, illetőleg a bejelentést átvevő pénzügyi közeg által a bejelentés elintézési oldalán levő 3. pont alatt bejegyzendő utólagosan az utalási lajstromnak az a tételszáma, mely alatt abban a küldeményre vonatkozó átutalójegy elkönyveltetett.

A szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 22. §-ának I. 1. pontja (l. a 152. oldalon) szerint különböző átvevők részére szánt több rendbeli alkoholmennyiségeknek egy és ugyanazon bejelentésbe megengedett egyesitése az olyan küldeményekre nézve, melyek a szeszadópótlék lefizetése nélkül kerülnek elszállitásra, nem alkalmazható

s minden egyes ilyen küldeményre nézve külön-külön bejelentés teendő.

A szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 22. §-ának I. 2. pontjában (l. a 153. oldalon) emlitett »bejelentési lajstrom« vezetésére 1901. évi január 1-től kezdve az előbb emlitett utasitás idézett szakaszához tartozó 21. számú minta helyett a 11. számú mintának megfelelő s újabb berendezéssel ellátott nyomtatvány használandó.

4. A törvény 3. §-ának utolsó bekezdésében emlitett abban az esetben, midőn a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdéből, szesz tartására rendelt szabadraktárból, vagy szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóból a fogyasztási adó lerovása mellett elszállitani szándékolt szesz az 1894. évi XV. t.-cz., illetőleg az azt módositó 1899. évi XVII. t.-cz. határozmányainak megtartása mellett közvetlenül a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, illetőleg Bosznia vagy Herczegovina területére küldetik és ezért, ha annak odaérkezése igazoltatik, ez a szesz szeszadópótlék alá nem esik: ily küldeményekre nézve a jelen szakasz 1. pontja szerint teendő bejelentéssel egyidejüleg az 1899. évi XVII. t.-cz. végrehajtása iránti utasitásnak 2. számú mintája szerinti bejelentés (átutaló-jegy) is benyujtandó. (Lásd az 1899. évi XVII. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 1. §-a 2. pontjának második bekezdését is.)

Az ilyen küldeményeknek a szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 22. §-ának I. pontja (l. a 151. oldalon), illetőleg az 1899. évi XVII. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 3. §-ának 2. pontja szerinti kezelése után az eljáró pénzügyi közeg minden egyes küldeményt a 12. számú minta szerint vezetendő nyilvántartásba elkönyvelni köteles és e nyilvántartásnak ama tételszámát, mely alatt az illető küldemény abban elkönyveltetett, a bejelentési lajstrom (11. számú minta) 21. hasábjába bevezetni tartozik. E nyilvántartás a fogyasztási adó alá eső minden egyes szeszfőzdére, illetőleg minden egyes szabadraktárra vagy szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóra nézve, melyből ilyen küldemények elszállitásra kerülnek, külön-külön vezetendő és annak alapján ellenőriztetik, hogy az átutalt küldemény az illető befogadó területre beérkezett-e és ott milyen alkoholmennyiséggel vétetett át.

E czélból a küldő hivatal gyanánt eljáró pénzügyi közeg, mielőtt az átutaló-jegynek hozzá visszaérkezett elsődletét az utalási lajstromhoz mellékelné, annak »elintézése« alapján a nyilvántartás illető hasábjait kitölti. Ha az átutaló-jegy adatai szerint a befogadó területen átvett alkoholmennyiség csekélyebb annál a mennyiségnél, mely a küldő hivatal lelete szerint átutaltatott, a megengedett 1%-nyi szállitási apadás mérvét meghaladó különbözet után eső szeszadópótlék a vállalkozótól hivatalos lelet alapján beszedendő. Ha e különbözet a hivatalosan átutalt alkoholmennyiség 5%-át meghaladja, ez esetben még a törvény 9. §-ának III. pontja második bekezdése alapján a jövedéki büntető eljárás is alkalmazandó.

Ugyszintén akkor is, ha az átutaló-jegynek elintézéssel ellátott elsődlete a küldő hivatal által meghatározott, esetleg utólagosan meghosszabbitott állitási időtartam lejárta után 14 napon belül a küldő hivatalhoz vissza nem érkezik: az átutalt egész küldemény után eső szeszadópótlék hivatalos lelet alapján beszedendő és a jövedéki büntető eljárás is alkalmazandó.

Az olyan küldeményben megállapitott különbözet (hiány) után, melyre nézve az 1899. évi XVII. t.-cz. 4. czikke, illetőleg ama törvény végrehajtása iránti utasitás 4. §-ának 1. pontja szerint beigazoltatott, hogy szállitás közben felmerült valamely esemény által okoztatott, sem a szeszadópótlék utólagos befizetésének, sem büntetés alkalmazásának helye nincsen.

Ha a küldemény az 1899. évi XVII. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 4. §-ának 3. pontja szerint a magyar korona országainak területén meghagyatik, avagy az emlitett utasitás 4. §-ának 6. pontjában foglalt rendelkezéseknek megfelelően a magyar korona országainak területére visszaküldetik: az illető küldemény után eső szeszadópótlékot a szeszfőzde, illetőleg a szabadraktár vállalkozója megfizetni tartozik.

Az átutalási eljárás alá esett küldemények után a fent emlitett esetekben járó szeszadópótlék összegéről a szeszfőzde, illetőleg a szabadraktár vállalkozója, valamint az adó beszedésére rendelt hivatal is, a 13. számú minta szerint (l. e rész 1. számú mellékletét) kiállitandó hivatalos lelettel értesittetik, és az, hogy ez megtörtént, a nyilvántartás illető hasábjaiban megfelelően bejegyzendő.

A hivatalos lelet alapján fizetendő ezen szeszadópótlék, mely után kamatleszámitolás nem jár, a 14. számú minta szerint vezetendő pótadónyugta lajstromban könyvelendő el és a lelet a lajstrom illető tételéhez csatolandó.

A 12. számú minta szerinti nyilvántartási jegyzék évnegyedenkint lezárandó és a pénzügyigazgatóság utján a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához (Budapest, II. kerület, Fő-utcza 34. szám) beküldendő, előbb azonban az annak vezetésével megbizott pénzügyi közeg által a végleg még el nem intézett tételek a következő évnegyedre szóló nyilvántartási jegyzékbe átvezetendők.

5. A fogyasztási adó alá eső szeszfőzdékből, szabadraktárakból, vagy szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitókból a szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz. 62. §-a alapján a fogyasztási adónak lefizetése nélkül a magyar korona országainak területén levő, szesz tartására rendelt valamely szabadraktárba szállitott, ugyszintén a magyar korona országainak területén adómentes czélokra forditandó szeszküldeményeknél megállapitott azok után a hiányok után, melyek a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás rendelkezései szerint engedélyezett szállitási apadás mérvét meghaladják; továbbá az emlitett vállalatokban a szeszkészletek felvétele alkalmával megállapitott és a szeszadóról szóló 1899. év

XX. t.-cz. 68. §-a szerint megadóztatandó hiányok után is, a fizetendő szeszadóval egyidejűleg a szeszadópótlék a törvény 1. §-a alapján beszedendő.

E vállalatokból a fogyasztási adónak lefizetése nélkül és az adóleirás fentartásával a vámvonalon át kivitt szeszküldeményekben megállapitott azok után a hiányok után azonban, melyek az engedélyezett szállitási apadás mérvét meghaladják, s melyek után a szeszadó fizetendő: csak abban az esetben fizetendő a szeszadópótlék is, ha beigazoltatott, hogy e hiány a küldeménynek még a magyar korona országainak területén való szállitása közben következett be.

Megfizetendő a szeszadópótlék a törvény 1. §-a alapján az után a szesz után is, mely a szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz. 4. §-ában megjelölt czélokra a fogyasztási adótól mentesen lett beszerezve, de mely szesz után az adómentes felhasználás feltételeinek megszegése miatt a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás és az ahhoz tartozó külön szabályzatok értelmében a szeszfogyasztási adó utólagosan fizetendő. Az 1899. évi XX. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás és az ahoz tartozó külön szabályzatok rendelkezései szerint a szesznek adómentesen való beszerzésének esetében teendő biztosité ennélfogva, valamint a szesz-szabadraktárak vállalkozói részéről teendő biztosité is, az illető alkoholmennyiség után eső szeszadó összegén felül még a szeszadópótlék összegét is kell, hogy fedezze.

III. A szeszadópótlék hitelezése és kamatleszámitolás.

1. A magyar korona országainak területén termelési vagy fogyasztási adó alá eső szesz után járó szeszadópótlék hitelezésére és az ez után engedélyezhető kamatleszámitolásra nézve a törvény 7. §-a értelmében a szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz. 74. §-ának határozmányai nyernek alkalmazást, minélfogva azoknak a személyeknek, kik szeszadóhitelt igénybe vehetnek, kérelmükre a szeszadópótlék ugyanazon feltételek mellett, a mint ez a szeszadóra nézve az 1899. évi XX. t.-czikknek már előbb idézett 74. §-ában és az annak végrehajtása iránti utasitás 30. §-ában meghatározva van, olyképen hiteleztetik, hogy a termelési adó alá eső szesz után járó szeszadópótlékot annak esedékességi időpontjától (jelen utasitás 2. §-ának I. a. 1. és c. 1. pontja) számitott hat hó mulva, a fogyasztási adó alá eső szesz után járó szeszadópótlékot pedig oly módon fizethessék, hogy az egy-egy hónap folyama alatt a szesznek a szabad forgalomba történt átmenetelekor előirt összegek az elszállitás hónapjára következő negyedik hó utolsó napján, igy pl. a január havában előirt szeszadópótlék május hó utolsó napján, és ha ez a nap vasárnapra vagy ünnepnapra esnék, a reá következő hétköznapon legyen egyszerre törlesztendő.

Likőrgyárosok számára megfelelő biztosité mellett a szeszadópótlékra nézve is 12 hóig terjedő hitel adatik.

A szeszadóra nézve, valamint a szeszadópótlékra nézve igényelt hitel a folyamodó kivánságához képest egy összegben is engedélyezhető, mely összeg erejéig azután a fél az engedély érvényének tartama alatt tetszése szerint akár szeszadó hitelbárczát, akár pedig szeszadópótlék hitelbárczát válthat.

Ha a fél a szeszadóhitelnek és a szeszadópótlékhitelnek egy összegben való engedélyezését kivánja, ez esetben a nyujtandó biztositékra vonatkozó okmányok (egyetemleges kezességi okmány illetőleg az értékpapirok letéteményezésére vagy az ingatlan birtok jelzálogos lekötésére vonatkozó biztositási iratok) a csatolt *a*), *b*), illetőleg *c*) minta szerint szerkesztendők. (L. e rész 2. sz. mellékletét.)

Egyebekben a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 30. §-ának rendelkezései értelemszerűen alkalmazandók.

Az adó beszedésére rendelt hivatal által minden egyes félre nézve az adónak engedélyezett hitelezéséről és a hitel igénybevételéről az 1899. évi XX. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 29. §-ához tartozó 40. számú minta szerint vezetett számlák jövőben a szeszadóra és a szeszadópótlékra együttesen és a *d*) betű alatti mintának megfelelő újabb berendezés mellett vezetendők. A termelési adó alá eső szeszfőzdéknek a szeszadópótlékra nézve engedélyezett hitel azonban a 63. r. sz. Nagy-Medián nyomtatványon tartandó nyilván.

2. A fogyasztási adó alá eső szesz után járó szeszadópótléknak előlegesen a bejelentés alkalmával (jelen utasitás 2. §-ának II. 1. pontja) készpénzben való befizetése esetében alkalmazandó $1^1/_3$ százaléknyi kamatleszámitolásra nézve a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 30. §-ának 7. és 8. pontjában (l. a 217. és 218. oldalon) foglalt rendelkezések érvényesek azzal, hogy hivatalos leletek alapján fizetett szeszadópótlék után kamatleszámitolásnak helye nincsen.

3. §.

A szeszadópótlék beszedése az olyan szesz után, mely a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Herczegovina területéről a szeszadóval már megadózottan hozatott a magyar korona országainak területére.

1. Az átutalási eljárás alá eső küldeményeknél.

1. A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, illetőleg Bosznia vagy Herczegovina területéről a magyar korona országainak területére behozott és az 1894. év XV. t.-cz., illetőleg az ezt módositó 1899. évi XVII. t.-cz. szerinti átutalási eljárás alá eső égetett szeszes folyadékok után járó szeszadópótlék az illető egész küldeményben levő alkoholmennyiség után, és az 1894. évi

XV. t.-cz. 5. §-a szerint kiállitandó igazolványnak a küldemény átvevője kezéhez való kiszolgáltatása előtt fizetendő. [1])

E végből az átvevő fél már a küldeménynek megvizsgálás végett való eléállitása alkalmával, azon kisebb küldeményeknél pedig, melyekre nézve az 1899. évi XVII. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 5. §-ának 1. pontja szerint a küldeménynek megvizsgálás végett való eléállitása mellőzhető, már az e küldeményekre vonatkozó átutaló-jegy elsődletének, a szállitó levéllel és netán egyéb iratokkal az átvevő hivatalnál való bemutatása alkalmával, a szeszadópótléknak megtörtént befizetését fizetési bárczával igazolni tartozik. [2])

A fél a küldeményben levő alkoholmennyiség után járó szeszadópótlékot teljesen fedező összeget annál az adóhivatalnál, melynek kerületében lakik, a 15. számú minta szerinti bejelentés mellett előre befizetni tartozik, miről az adóhivatal a 16. számú minta szerinti szeszadópótlék fizetési lajstromból a fél részére fizetési bárczát szolgáltat ki.

Az ilyen küldemények után járó szeszadópótlékra nézve sem hitelezésnek, sem kamatleszámitolásnak helye nincsen.

2. A fizetési bárczával fedezendő alkoholmennyiség meghatározására nézve rendszerint a küldő hivatal megállapitása (az átutaló-jegy »hivatalos leletének« 14. hasábjában foglalt adat) mérvadó. Az átvevő hivatal megállapitása (az átutaló-jegy »elintézés«-ének 12. hasábjában foglalt adat) csak akkor veendő alapul, ha ennek eredménye szerint a küldeményben nagyobb alkoholmennyiség találtatott, mint a mennyi a küldő hivatal lelete szerint abban megállapittatott.

3. A küldeménynek az 1899. évi XVII. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 5. §-ában, úgyszintén a 4. §. 5. pontjában foglalt rendelkezések szerinti kezelése alkalmával az átvevő hivatal a fél által bemutatott fizetési bárczát bevonja, [3]) az igazolvány (a külde-

---

[1]) A cs. és kir. udvartartás által vagy ennek részére szállitott szeszküldemények szintén átutalási eljárás alá esnek, és e küldemények után szeszadópótlék is fizetendő. A mennyiben azonban ilyen a cs. és kir. udvartartás által vagy ennek részére szállitott küldeményekre vonatkozó bejelentési- vagy állitási, illetőleg szeszadópótlék fizetési kötelezettség egyes esetekben nem, vagy nem mindenben a szabályoknak megfelelően teljesittetnék, tényleirás felvétele, vagy a küldemények lefoglalása mellőzendő, és a tényállásról a kérdésben forgó küldemény minőségének és mennyiségének pontos megállapitása mellett mindenkor jegyzőkönyv veendő fel, mely a vonatkozó egyéb iratokkal együtt az illetékes pénzügyigazgatóság által a pénzügyministeriumhoz felterjesztendő. (1902. évi 25.098. sz. körr.)

[2]) A szeszadópótlék befizetése mindig fizetési bárczával igazolandó, és a szeszadópótléknak postautalványok utján való befizetése nincs megengedve. (1901. évi 104.667. sz. körr.)

[3]) A fizetési bárcza minden egyes esetben, tehát akkor is feltétlenül bevonandó, ha a bárcza oly összegről szól, mely az illető küldemény után járó szeszadópótlékot meghaladja. Ilyen esetben a bárcza szerint fizetett többlet a

ménynek megosztása esetében minden rész-küldeményre nézve kiállitott külön igazolványnak is) illető hasábjaiba, melynek kiállitására 1900. év január 1-től kezdve a 17. számú minta szerinti nyomtatvány használandó, valamint az állitási lajstrom illető hasábjaiba is, mely lajstrom 1900. év január 1-től kezdve a 18. számú minta szerint vezetendő, a fizetési bárcza keltét és számát, az abban kitett összeget és az adóhivatalt, mely a bárczát kiállitotta, bejegyzi és ha a bárcza szerint fizetett összeg teljesen fedezi a szeszadópótlék amaz összegét, mely az előző 2. pont szerint megadóztatandó alkoholmennyiség után jár s egyéb tekintetben sem forog fenn nehézmény: a félnek az igazolványt kiszolgáltatja és a küldeményt szabad rendelkezésére bocsátja.

A bevont fizetési bárcza az állitási lajstrom illető tételéhez mellékletként csatolandó.

Ha ellenben a bemutatott bárcza szerint fizetett összeg a megadóztatandó alkoholmennyiség után járó szeszadópótlék teljes összegét nem fedezi: ez esetben az adóbárcza szintén bevonandó ugyan és a küldeményre vonatkozó igazolvány, a mennyiben a küldeményre nézve az 1899. évi XVII. t.-cz. és az annak végrehajtása iránt kiadott utasitásban erre nézve meghatározott feltételek teljesitve vannak, kiállitandó s abban, valamint az állitási lajstromban is, a bevont bárcza szerint szeszadópótlék fejében fizetett összeg igazolandó, de maga a küldemény a törvény 7. §-a, illetőleg az 1899. évi XX. t.-cz. 15. §-a alapján lefoglalandó és zálogban tartandó mindaddig, mig a fél a még fizetetlen szeszadópótlék összegét is fedező fizetési bárczát be nem mutatja. Az, hogy a küldemény a szeszadópótlék tartozás miatt lefoglaltatott, ugy az igazolványban, valamint az állitási lajstrom illető tételénél is bejegyzendő.

A küldemény ily módon akkor is lefoglalandó, ha a fél fizetési bárczát egyáltalában nem mutatott be.

Ha a fél a küldeménynek lefoglalásától számitandó 3 hónapon belül a járó szeszadópótlék teljes összegét fedező fizetési bárczát az átvevő hivatalnál be nem mutatja, illetőleg azt annak át nem adja: ez esetben a küldemény az 1899. évi XX. t.-cz. 18. §-a alapján nyilvánosan elárusittatik. A befolyt vételár a szeszadópótléknak és az őrizet s elárusitás költségeinek levonása után a jogositottnak kiszolgáltattatik.

A pótlólag bemutatott fizetési bárcza szintén a fentebbi rendelkezéseknek megfelelően kezelendő, illetőleg mint pótmelléklet az állitási lajstromhoz csatolandó.

---

fél részére az állitási lajstrom szigorlata alkalmával, vagy a fél részéről benyujtandó kérvény alapján kiutalványozandó.

Hogy azonban ilyen visszautalványozások megelőztessenek, a felek a pénzügyi közegek által figyelmeztetendők, hogy fizetési bárczát mindig csak az ugyanazon átutalójegy által fedezett küldemény után járó szeszadópótlék összegéről váltsanak.(1900. évi 55.993. sz. körr.)

4. Oly esetben, midőn az átvevő hivatal a küldeményben nagyobb alkoholmennyiséget állapitott meg, mint milyen mennyiséget az átutaló-jegy hivatalos lelete szerint a küldő hivatal megállapitott és a különbözet oly mérvű, hogy e miatt az 1899. évi XVII. t.-cz. 14. czikkének 2. pontja alapján pénzbüntetés alkalmazandó: ebben az esetben — függetlenül az e többlet után eső szeszadópótléknak a fentebbi 2. és 3. pontban foglalt rendelkezések szerint történő beszedésétől — a törvény 9. §-ának III. pontja alapján a szeszadópótlék megröviditése miatt is a jövedéki büntető eljárás meginditandó és keresztülvezetendő.[1])

Az 1899. évi XVII. t.-cz. 10. czikkében és 11. czikkének 3. és 4. pontjaiban emlitett azokban az esetekben, melyekben a törvény 9. §-ának III. pontja értelmében a szeszadópótlék is megröviditettnek tekintendő, a megfelelő jövedéki büntető eljárás alapján e miatt alkalmazandó pénzbüntetésen kivül a szeszadópótlék is kiszabandó, és az végrehajtás útján attól a személytől szedendő be, ki a törvény 5. §-ának 3. pontjában foglalt rendelkezések szerint, a szeszadópótlék fizetésére kötelezve van.

5. Ama küldemények után, melyek nem lettek szeszadópótlékmentesen (a törvény 3. §-ának utolsó bekezdése) átutalva, tehát a melyekben foglalt alkohol után a szeszadópótlék már lerovatott, ha azok a küldő területre visszaküldetnek, vagy a küldő területen meghagyatnak, a szeszadópótléknak újbóli követelése elmarad.

Az 1899. évi XVII. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 4. §-ának 6. B. pontja utolsó bekezdésében emlitett küldemények azonban szintén szeszadópótlék alá esnek, miért is ezekre nézve a pénzügyigazgatóság a vasuti kezelőségnek a küldemény elárverezésére az engedélyt csak abban az esetben adhatja meg, ha a vasuti kezelőség az 1899. évi XVII. t.-cz. 15. czikke szerint járó megtéritési összegen felül még a küldeményben foglalt alkoholmennyiség után járó szeszadópótlékot is, a pénzügyigazgatóság által kijelölt állami pénztárba előre befizeti.

6. A fogyasztási adó alá eső valamely szeszfőzdéből vagy szabadraktárból a törvény 3. §-ának utolsó bekezdésében emlitett módon szeszadópótlék-mentesen elszállitott, de a küldő területre visszaérkezett vagy a küldő területen meghagyott küldemények után fizetendő szeszadópótlék a jelen utasitás 2. §-ának II. 4. pontjában foglalt rendelkezéseknek megfelelő módon szedetik be.

II. Az átutalási eljárás alá nem eső küldeményeknél.

A törvény 3. §-ának 3. b) pontjában emlitett és az 1894. évi XV. t.-cz., illetőleg az ezt módositó 1899. évi XVII. t.-cz. szerinti átutalási eljárás alá nem eső égetett szeszes folyadékok után a szeszadópótlék beszedése a törvény 3. §-ában adott felhatalmazás alapján egyelőre felfüggesztetik.

[1]) Lásd az 514. oldalon levő 3. jegyzetet.

A pénzügyi közegek azonban oly esetekben, midőn saját észleleteik, vagy az 1899. évi XVII. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 7. §-ának 2. pontja szerint a postahivataloktól vett értesitésekből arról szereznek tudomást, hogy egyes községekben égetett szeszes folyadékokat 1 litert meg nem haladó mennyiségben tartalmazó küldemények ismételten beérkeznek, avagy a pénzügyőri közegek ilyen küldeményeknek más módon, és nem posta útján való üzletszerű beszállitását észlelnék: kötelesek erről az előljáró pénzügyigazgatóságnak haladéktalanul jelentést tenni, mely e jelentés alapján a pénzügyministeriumhoz tüzetesen indokolt javaslatot tenni tartozik arra nézve, hogy a szeszadópótléknak ilyen küldemények után leendő beszedése elrendeltessék.

Azok ellen a felek ellen, kik az égetett szeszes folyadékoknak ilyszerű behozatalával üzletszerűen foglalkoznak, az 1899. évi XVII. t.-cz. 11. czikkének 3. pontja szerint minősülő ezen kihágás miatt, mely által a törvény 9. §-ának III. pontja értelmében a szeszadópótlék is megröviditettnek tekintendő, ezen adóröviditès miatt a jövedéki büntető eljárás nyomban foganatositandó.

4. §.

A szeszadópótlék visszatéritése.

I. A vámvonalon át kivitt égetett szeszes folyadékok után.

1. A szeszadópótléknak a vámvonalon át kivitt, már megadóztatott, azaz szeszadóval és szeszadópótlékkal nem terhelt égetett szeszes folyadékok után a törvény 4. §-ának 1. *a)* pontja alapján való visszatéritését csak azok a személyek igényelhetik, a kik a szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz. végrehajtása iránti utasitáshoz tartozó *A.* mellékletben (l. e gyüjtemény III. részében) foglalt, a jutalom és adóvisszatérités iránti igény mellett való szeszkivitelre vonatkozó szabályzat II. D. pontja (l. a 353. oldalon) alapján engedélyt szereztek arra nézve, hogy szeszt a kiviteli jutalom és a szeszadó visszatéritésének igénybevétele mellett a vámvonalon át kivihessenek.

2. Az ilyen küldeményeknek bejelentésére, a küldő hivatal által való kezelésére, a küldemények szállitására és azoknak kilépti kezelésére nézve a szeszadópótlék visszatéritése iránti igény érvényesitése szempontjából is ugyanazok a rendelkezések érvényesek, melyek az emlitett szabályzatnak előbb idézett II. D. pontjában foglaltatnak, miért is az ilyen küldemények a szeszadópótlék visszatéritése iránti igény megállapitása végett külön hivatalos kezelés alá nem esnek, s e részben csak az kivántatik meg, hogy a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás A. mellékletében foglalt szabályzat II. A. 2. pontjához tartozó 1. számu minta szerint az illető küldeményre nézve tett bevallás »jegyzet« hasábjában a fél részéről a kivitelre bejelentett összes alkoholmennyiség után igénybe vett szeszadópótlék visszatéritésnek összege kitüntettessék.

Ha azonban az ilyen küldemények kivitele körül oly tény-körülmények állapittattak meg, melyek a szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz. szerint kihágást képeznek, ezek a ténykörülmények a törvény 9. §-ának II. pontja értelmében a szeszadópótlék megrövidítésére irányzott kihágást is képeznek, és a jövedéki büntető eljárás nem csupán a szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz., hanem a törvény 9. §-ának II. pontja alapján is foganatositandó.

3. Az egyes küldemények után visszatéritendő szeszadópótlék összege a pénzügyigazgatóságok által utalványoztatik ki annál az adóhivatalnál, melynek kerületében a küldő lakik.

A pénzügyigazgatóság a visszatéritési összeget a küldeményre vonatkozó és a kilépti hivatal által a küldő hivatalhoz visszaküldött kiviteli nyilatkozatnak a kilépés igazolásával ellátott harmadpéldánya alapján a 19. számu minta szerint utalványozza ki és az utalványozásról a kifizető pénztárt értesiti.

A visszatérités a kiviteli nyilatkozat »elintézés«-ének 10. hasábjában foglalt adat szerint a kilépti hivatal által kilépettnek igazolt alkoholmennyiség minden hektoliterfoka után 5 fillérrel számitandó összegben utalványozandó.[1])

Az utalványban megnevezett pénztár az értesitvény beérkezte után a kifizetést a nyugtával ellátott utalvány ellenében, az utalványban megjelölt és a küldeménynek a külföldre való kilépése napjától számitandó 6 hónap lefolyta után bekövetkező esedékességi napon teljesiti, a kifizetett összeget a szeszadópótlék visszatéritési naplóban elszámolja, és ahhoz az utalványt az értesitéssel együtt, mint mellékletet csatolja. Ezen napló, melynek havi eredménye a fogyasztási és italadók naplójába átviendő, a pénzügyigazgatóság számvevőségénél történt könyvelés után a pénzügyministerium számvevőségének fogyasztási adóügyi csoportjához küldendő be.

II. Az általási eljárás alá eső küldemények után.

1. A már megadóztatott, vagyis szeszadóval és szeszadópótlékkal nem terhelt szesznek az 1894. évi XV. t.-cz., illetőleg az ezt módósitó 1899. évi XVII. t.-cz. határozmányainak megtartása mellett a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, illetőleg Bosznia vagy Herczegovina területére a szeszadópótlék visszatéritésének igénye mellett való átvitele külön engedélyhez van kötve.[2])

A ki ilyen engedélyt igénybe venni kiván, köteles ez iránt annál a pénzügyigazgatóságnál, melynek kerületében lakik, irásban folyamodni.

A kérvényben megjelölendők azok a helyiségek is, a melyekben a szeszkészletek tartatnak, s folyamodónak egyszersmind köte-

[1]) A pénzügyministerium az 1901. évi 68.480. sz. körrendelettel (P. K. 23. sz.) a visszatéritendő szeszadópótlék kiszámitására szolgáló táblázatokat adott ki.

[2]) Szesznek a szeszadópótléknak 5, illetve 10 fillérrel való visszatéritésének igénye mellett való kivitelére egy és ugyanazon félnek is adható engedély.

leznie kell magát arra, hogy a pénzügyi közegeknek a kereskedelmi és iparkönyvekbe való betekintést, valamint a raktárhelyiségekbe való belépést, az égetett szeszes folyadékkészleteknek megállapitása és a könyvekkel való összehasonlitása czéljából, mindenkor megengedi.

2. Az engedély egy-egy szesztermelési időszak tartamára, vagyis az egyik év szeptember havának 1-jétől a következő év augusztus havának utolsó napjáig terjedő időre a termelési adó alá eső szeszfőzdék vállalkozóinak és minden a belföldön lakó, törvényszékileg bejegyzett kereskedőnek, illetőleg likőr- vagy rumgyárosnak megadatik, a ki aláveti magát annak, hogy könyveit a pénzügyi közegek megtekinthessék, és a ki sem csempészet miatt, sem a vámköteles forgalomra, illetőleg az 1899. évi XVII. t.-cz. szerinti átutalási eljárásra, vagy az adóköteles műveletekre vonatkozó szabályok áthágása miatt büntetve nem volt.

A kizáró ok a szabadságvesztés büntetés kiállásának, illetőleg a pénzbüntetés megfizetésének napjától számitandó három év leteltével megszünik.

3. A szeszadópótléknak a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, illetőleg Bosznia vagy Herczegovina területére az átutalási eljárás mellett átvitt égetett szeszes folyadékok, illetőleg likőr, rum vagy puncseszenczia után igényelt visszatéritése az ezen küldemények átviteléről az 1899. évi XVII. törvényczikk 15. czikke, illetőleg az ennek végrehajtása iránti utasitás 1. §-ának 2. pontja szerint teendő bejelentés (átutaló-jegy) jegyzet hasábjában, hivatkozással az ebbeli engedély keltére és számára, esetenkint bejelentendő.

Ugyanazon bejelentés csak olyan égetett szeszes folyadékokról szólhat, a melyek után a szeszadópótlék azonos kiméretben téríttetik vissza, és ugyanazon bejelentéshez tartozó küldemény ennélfogva vagy csak szeszt, vagy csak likőrt, rumot és puncseszencziát tartalmazhat, és az utóbb említett szeszes folyadékok mellett a küldemény nem tartalmazhat szeszt is.

4. Az átutalási eljárás czéljából tett e bejelentés alapján a küldő hivatal által az 1899. évi XVII. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 3. §-a szerint foganatositandó hivatalos eljárás egyuttal a szeszadópótlék visszatéritésének igénye mellett elszállitandó alkoholmennyiség megállapitására is szolgál, tehát e végből külön hivatalos eljárásnak helye nincsen. E részben az átutaló-jegyben tett bejelentés megvizsgálása csak arra nézve terjesztendő még ki, hogy a visszatéritési igény mellett átutalásra bejelentett küldeményben a fentebbi 3. pont rendelkezéseinek megfelelően csak olyan égetett szeszes folyadékokat tartalmaz-e, a melyek után a szeszadópótlék azonos kiméretben téríttetik vissza. A küldő hivatal a szeszadópótlék visszatéritésének igénye mellett átutalásra bejelentett minden egyes küldeményre nézve az utalási lajstrom illető tételének »jegyzet« hasábjába bevezetni tartozik az átutaló jegyben foglalt beje-

lentés alapján azt, hogy a szeszadópótlék visszatéritését a küldő igényli.

5. Ha a bejelentés alapján az előző 4. pont rendelkezéseinek megfelelően foganatositott hivatalos megállapitás eredménye szerint az alkoholmennyiségben oly hiány találtatik, mely a fél által az átutaló-jegyben bejelentett alkoholmennyiség 5%-át meghaladja, avagy a bejelentésben a törvény 9. §-ának IV. 2. pontjában emlitett valótlanság állapittatnék meg, a jövedéki büntető eljárás a törvény ezen idézett szakasza, s az első helyen emlitett esetben az 1899. évi XVII. t.-cz. 11. czikkének 1. pontja alapján is meginditandó.

6. A szeszadópótlék rendszerint az után az alkoholmennyiség után térittetik vissza, mely a befogadó területen levő átvevő-hivatal megállapitása szerint oda tényleg beérkezett és az átutaló-jegy elintézési oldalának 12. hasábjában igazoltatott. Ez alul kivételnek abban az esetben van helye, midőn a küldő hivatal megállapitása szerint átutalt alkoholmennyiség az átutaló-jegy »hivatalos lelet« oldalának 14. hasábjában foglalt adat szerint kisebb, mint az a mennyiség, mely az átvevő-hivatal megállapitása szerint a befogadó területre érkezett. Ilyen esetben a szeszadópótlék a küldő hivatal által megállapitott kisebb alkoholmennyiség után térittetik vissza.

7. A visszatérités utalványok utján történik, melyek az illető küldeménynek az osztrák, illetőleg a boszniai vagy herczegovinai átvevő hivatal elé történt állitásától számitott 6 hónap mulva válnak esedékesekké.

Az utalványozást a pénzügyigazgatóság az utalási lajstrom megvizsgálása alkalmával az e lajstromhoz csatolt illető átutaló-jegyek elsődlete alapján teljesiti. A visszatéritési összeg az előző 6. pontban meghatározott alkoholmennyiség minden hektoliterfoka után szesznél 5 fillérrel, likőr, rum vagy puncseszencziánál pedig 10 fillérrel számitandó.

Az utalvány az ugyanazon egy átutaló-jegyben foglalt minden egyes küldeményre nézve külön-külön, a 20. számu minta szerint állitandó ki és az engedélyes félnek kézbesitendő. A pénzügyigazgatóság számvevősége minden egyes átutaló-jegyen, melynek alapján a járó szeszadópótlék visszatérités utalványozva lett, ennek megtörténtét olyképen igazolni köteles, hogy az átutaló-jegy elintézési oldalára az utalvány számát és keltét, valamint az utalványozott visszatéritési összeget rávezeti és e záradék alá hivatalos pecsétjét rányomja. A fizetés teljesitésére kijelölt pénztár az utalványozásról értesitendő, mely értesités beérkezése után a fél által bemutatott és nyugtával ellátott eredeti utalvány alapján a pénztár az utalványban kitett esedékességi napon a fizetést teljesiti.

A kifizetett összeg a jelen szakasz I. 3. pontjának utolsó bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelő módon számolandó el.

8. A mennyiben az utalási lajstromban egyes olyan tételek

volnának, a melyekre vonatkozólag az utaló-jegy elsődlete még vissza nem érkezett, és ennélfogva a visszatéritendő szeszadópótlék utalványozható még nem volt: az ilyen tételek a pénzügyigazgatóság által a 21. számu minta szerint vezetendő jegyzékbe átviendők és abban nyilvántartandók mindaddig, mig az utaló-jegy elsődlete be nem érkezik s annak alapján a visszatéritendő szeszadópótlék utalványoztatott.

Ez a jegyzék havonkint lezárandó és a pénzügyministerium számvevőségének fogyasztási adóügyi csoportjához a tárgyhónapot követő hó végéig beküldendő; előbb azonban a még el nem intézett tételek a következő hónapra szóló jegyzékbe átvezetendők.

9. Azok után a küldemények után, a melyek tekintetében a visszatéritési igény elvesztésével járó valamely szabályellenesség állapittatott meg, utalvány nem állitható ki, és az utalási lajstrom, illetőleg jegyzék illető tételénél megjegyzendő, hogy az utalvány kiállitása mely okból volt mellőzendő.

10. Az 1899. évi XVII. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 4. §-ának 3. pontja szerint a küldő területen meghagyott küldemények után, valamint azok után a küldemények után, melyek az előbb idézett végrehajtási utasitás 4. §-ának 6. pontja szerint mint visszküldemények szállittatnak a magyar korona országainak területéről el, a szeszadópótlék visszatéritése egyáltalában nem igényelhető.

5. §.

Adómentességek.

I. A bor szesztartalmának emelésére használt szeszre nézve.

A törvény 2. §-ának első bekezdése szerint ama szesz, mely bornagykereskedők és nagyobb terjedelmű pinczekezelést folytató bortermelők által boraikhoz, ezek szesztartalmának emelése végett vegyittetik, a szeszadópótlék alól felmenthető.

A vámvonalon át való kivitelre szánt borba keverendő szesz adómentességére nézve a szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz. végrehajtása iránti utasitáshoz tartozó *A.* szabályzat II. *C.* részében foglalt rendelkezések érvényesek.

A belföldi fogyasztásra szánt borba, annak szesztartalmának emelése végett keverendő szesznek a szeszadópótlék alól való felmentésére nézve az alábbi rendelkezések érvényesek:

1. Azok a bornagykereskedők és nagyobb terjedelmű pinczekezelést folytató bortermelők, kik a boraikhoz, ezek szesztartalmának emelése végett vegyitett szeszre nézve a törvény 2. §-ának első bekezdése alapján a szeszadópótlék alóli felmentést igénylik, ez iránt engedélyt kötelesek szerezni.

Az engedély irásbeli kérvény alapján a visszavonás fentartása mellett, meghatározott időtartamra és az évenkint[1]) felhasznál-

[1]) Évi időtartam gyanánt az engedélyben mindig a szesztermelési időszak állapitandó meg. (Lásd a 380. oldalon levő 3. jegyzetet is.)

ható alkoholmennyiségnek meghatározása mellett csak azoknak a bejegyzett czégű bornagykereskedőknek, illetőleg azoknak a bortermelőknek adatik meg, a kiknek borkészlete állandóan legalább 400 hektoliter, s a kik egy év alatt legalább 200 liter alkoholt a bor szeszezésére felhasználnak, és a pinczekezelést oly községben gyakorolják, melyben pénzügyőri biztos állomásozik, vagy melyben adó- vagy vámhivatal van.

Az engedélyben nem részesülhetnek azok a személyek, kik csempészet, vagy a szesz megadóztatására vonatkozó szabályok ellen elkövetett kihágás, avagy csalás miatt büntetve voltak, továbbá azok, kiknek vagyonára csőd nyittatott, valamint azok sem, kik a csődeljárás folyamán emelt büntetendő cselekmény vádja alól fel nem mentettek, végre pedig azok, kiktől az engedély megállapitott visszaélés miatt megvonatott.

A kizáró ok hatálya a szabadságvesztés-büntetés kiállásának, illetőleg a pénzbüntetés megfizetésének vagy az engedély visszavonásának napjától számitandó három év leteltével megszünik.

Az engedély iránti kérvény az ipar- és kereskedelmi kamara láttamozásával ellátva az illetékes pénzügyigazgatósághoz nyujtandó be, mely a kérvényt megfelelő javaslattal a pénzügyministeriumhoz felterjeszti.

A kérvény, folyamodó nevének és lakhelyének és a folytatott pinczekezelés módjának és terjedelmének megjelölése mellett, következőket kell, hogy tartalmazzon:

a) a szeszadópótlék-mentesen beszerzendő szesznek évi mennyiségét, mely mennyiség egyszerre vagy részenkint is beszerezhető;

b) a folyamodó pinczekezelésében levő összes borok mennyiségét hektoliterekben, valamint az évi borforgalom mennyiségét szintén hektoliterekben;

c) folyamodónak abbeli határozott kijelentését, hogy a már meghatározott, valamint a pénzügyministerium által még esetrőlesetre meghatározandó ellenőrzési rendszabályoknak magát aláveti;

d) annak a vállalatnak megnevezését, a melyből a szesz szeszadópótlék-mentesen beszereztetni fog. Beszerzési forrásul csak a magyar korona országainak területén levő s fogyasztási adó alá eső valamely szeszfőzde, illetőleg valamely szabadraktár vagy szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitó jelenthető be. A beszerzési forrás a pénzügyigazgatóságnál teendő bejelentés mellett bármikor megváltoztatható, ugyszintén előre is már több beszerzési forrás jelenthető be;

e) a szeszadópótlék biztositásának módját. A biztositék a szesz beszerzésének kezdete előtt oly összegben teendő, hogy a szeszadópótlék-mentesen beszerzett szeszből a vállalatban készletben levő, az engedélyezett czélra még fel nem használt mennyiség után járó szeszadópótlék abban fedezetet találjon.[1])

---

[1]) Annak ellenőrzése czéljából, hogy a biztositék a meghatározott mérvnek megfelel-e, az engedélyesek ellenőrzésével megbizott pénzügyi közegek kötelesek

A biztositék olyan módon nyujtandó, a mint ez a szeszadópótlék biztositására nézve jelen utasitás 2. §-ának III. részében meghatározva van. Ha a biztositék csak egy meghatározott időtartamra nyujtatott, ugy az idejekorán megujitandó.

A biztositási okmány a csatolt *e.*, *f.* vagy *g.* minták (lásd e rész 3., 4. és 5. sz. mellékleteit) szerint állitandó ki.

Az engedély megadásáról, melyben az a pénzügyőri biztos, illetőleg adó- vagy vámhivatali közeg is megnevezendő, kihez az alábbi 4. pont szerint teendő bejelentés benyujtandó, ugy az engedélyes vállalat ellenőrzésével megbizott pénzügyi közeg és ezen most emlitett pénzügyi közeg megnevezése mellett ama vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közeg is értesitendő, mely vállalatból a szesz szeszadópótlék-mentesen beszereztetni fog. Ugyanezek a közegek akkor is megfelelően értesitendők, ha az engedély megvonatik, vagy érvényének tartama alatt a beszerzendő mennyiségben, vagy a beszerzési forrásban változás tétetik. Az engedély megadásáról, valamint annak megvonásáról vagy a beszerzendő mennyiség megváltoztatásáról a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportja is esetenkint értesitendő.

Azok a felek, kik a fent emlitett czélra szeszt szeszadópótlékmentesen szereznek be, jövedéki ellenőrzés alatt állanak, és ennek következtében kereskedelmi- és iparkönyveiket, valamint azokat a feljegyzéseket, melyek vezetésére külön rendelkezések által kötelezvék, szabályszerüen vezetni és azoknak betekintését a pénzügyi közegeknek kivánatra megengedni, ugyszintén ezeknek a közegeknek az üzleti (pincze és raktár stb.) helyiségekbe való belépést oly czélból megengedni tartoznak, hogy azok a kezelést megfigyelhessék és azt általában jövedéki szempontból ellenőrizhessék.

Az engedélyesek kötelesek továbbá mérésre alkalmas hitelesitett mérlegeket és súlyokat, s az ellenőrzéshez esetleg megkivánt egyéb eszközöket a pénzügyi közegek kivánatára mindenkor rendelkezésre bocsátani.

Megállapitott visszaélés esetében a pénzügyigazgatóság az engedélyt, függetlenül a jövedéki büntető eljárás következményeitől, megvonni tartozik. Az engedély akkor is megvonható, ha az e szabályzatban megállapitott, avagy külön meghatározott valamely kötelezettség nem teljesittetik.

Az engedély visszavonása a pénzügyministeriumnak esetenkint bejelentendő.

Ha az engedély valamely visszaélés, vagy az előszabott feltételek valamelyikének nem teljesitése miatt visszavonatik: a szeszadópótlék-mentesen beszerzett alkohol teljes mennyisége után járó

---

oly nyilvántartást vezetni, melybe az engedélyezve levő évi adómentes alkoholmennyiségek, továbbá az ezek fejében részletenkint beszerzett alkoholmennyiségek is bevezetendők. Ez a nyilvántartás szolgál alapul annak ellenőrzésére is, hogy az engedélyezett évi alkoholmennyiségnél több alkohol be ne szereztessék (1902. évi 102.944. sz. körr.).

szeszadópótlékot, a mennyiben az adómentesen beszerzett mennyiség az engedélyben meghatározott czélra szabályszerű módon még fel nem használtatott, az előirástól számitandó három nap alatt végrehajtás terhe mellett az engedélyes megfizetni tartozik.

Az ily befizetések a kir. hivatalok által a 14. számú minta szerinti pótadónyugta-lajstromban bevételezendők.

2. A szeszadópótlék-mentesen felhasználandó szesznek a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdéből, vagy valamely szabadraktárból való elszállitására nézve, mely elszállitás mindig hivatalos közbenjárás mellett kell, hogy történjék, jelen utasitás 3. §-ának II. 2. pontjában foglalt rendelkezések érvényesek azzal, hogy az ilyen küldeményeknek a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitás 22. §-ának I. pontja szerinti kezelése után azok hivatalos csomag- vagy ürzár alá helyezendők.

Az ilyen küldeményekről az azok elszállitásánál hivatalosan közbenjáró pénzügyi közeg a küldemény elintézése után azonnal a 22. számú mintának megfelelő értesitő-levelet tartozik ama pénzügyi közegnek küldeni, a ki az engedélyes vállalat felügyeletével megbizva van. Az, hogy az értesités elküldetett, a jelen végrehajtási utasitáshoz tartozó 11. számú minta szerinti bejelentési lajstrom jegyzet rovatába beirandó.

A pénzügyi közeg, kihez a szeszadópótlék-mentesen felhasználandó szesz az értesitő-levél által utalva lett, a küldemény megérkeztekor, miről az engedélyes azonnal irásbeli jelentést tenni tartozik, megvizsgálja a hivatalos zárakat, megállapitja a mennyiséget és alkoholtartalmat, és a beérkezett alkoholmennyiséget a 23. számú minta szerinti átvételi lajstromba bevételezi, melynek illető tételéhez az értesitő-levélnek lemetszendő baloldali része, valamint az engedélyes részéről a küldemény beérkezéséről tett jelentés is mellékletként csatolandó.

Az átvételi lajstrom, mely szigorú számadás alá esik, havonkint lezárandó és a pénzügyigazgatóság utján a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához beküldendő.

Ha a küldeményben előtalált alkoholmennyiség az értesitő-levélben kitüntetett alkoholmennyiségnél kisebb, és a különbözet az utóbb emlitett mennyiség 1%-át meghaladja, az átvevő pénzügyi közeg erről tényleirást felvenni és azt, hogy ez megtörtént, az értesitőlevél jobboldali részében, valamint az átvételi lajstrom illető tételénél is megfelelően megjelölni tartozik.

Az értesitő-levélnek lemetszett jobboldali részét az átvevő pénzügyi közeg megfelelően kitöltve a küldő vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közegnek küldi vissza, ki azt a bejentési lajstrom illető tételszámához, a mennyiben pedig az illető bejelentési lajstrom már beküldve lett volna, a következő havi bejelentési lajstromhoz pótmelléklet gyanánt csatolja. Ha az értesitő-levél, elküldésétől számitott 14 nap alatt a küldő pénzügyi közeghez vissza nem érkezik, ez a közeg erről a küldemény iránti nyomo-

zás megejtése végett az előljáró pénzügyigazgatóságnak jelentést tenni tartozik.

3. Az e módon szeszadópétlék-mentesen beszerzett szesz az engedélyesnek azzal a kötelezettséggel engedtetik át, hogy legkésőbben a szesz beérkeztének napjától számitott 12 havi időközön belül a bornak szeszezéséhez felhasználja, esetleg, hogy az erre eső szeszadópótlékor utólag befizesse.

Az esetenkint szeszadópótlék-mentesen beszerzett alkohol-mennyiségekről, valamint a megszabott időközön belül abból engedélyszerűen felhasznált mennyiségekről az engedélyes a 24. számú minta szerint számlát köteles vezetni, melyben a szeszadópótlékmentesen beszerzett alkoholmennyiség előirandó, és a vonatkozó keverési bejelentések (alábbi 4. pont) elintézése szerint a bor szeszezéséhez felhasznált alkoholmennyiség leirandó.

Az esetenkint beszerzett s előirásba vett alkoholmennyiség kimeritése után, legkésőbben azonban a fent megállapitott 12 havi időtartam lejárta után az illetékes pénzügyőri biztos által a számla lezárandó, és a leszámolás megejtendő.

Ha az előirt beszerzett alkoholmennyiség a leirt alkoholmennyiségnél nagyobb: ez esetben a különbözet után járó szeszadópótlék az engedélyes által 3 napon belül az erre kijelölt hivatalnál különbeni végrehajtás terhe mellett befizetendő. Ez az adó lelet alapján iratik elő.

Az engedélynek visszavonása esetében hasonló leszámolás ejtendő meg az abban az időpontban még le nem zárt összes számlákra nézve.

A leszámolás megtörténte után a számla a hozzátartozó keverési bejelentések elsődletével együtt a pénzügyigazgatóságnak megküldendő, mely azt a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához beküldeni tartozik.

Nyomtatványok e számlákhoz lapszámozott és hitelesitett füzetekben, a melyeknek zsinege hivatalos pecsét alatt áll, az előállitási költség megtéritése mellett, a pénzügyigazgatóság által erre kijelölt pénzügyi hivataltól szerezhetők be.

4. A szeszadópótlék-mentesen beszerzett szesznek a borba keverése iránti szándék legalább 24 órával a művelet megkezdése előtt az engedélyben erre kijelölt pénzügyőri biztosnál, illetőleg adó- vagy vámhivatalnál irásbelileg a 25. számú minta szerint két példányban bejelentendő. A bejelentésnek tartalmaznia kell:

a) a keverési művelet kezdetének és befejezésének hónapját, napját és óráját;

b) a felhasználandó szesz mennyiségét literekben és annak alkoholtartalmát a 100 fokú szeszmérő szerinti fokokban;

c) a szeszesitendő bor mennyiségét hektoliterekben.

A bejelentésben kitűzött határidőre a pénzügyőri biztos (esetleg biztos-helyettes, vagy ezek akadályoztatása esetében kivételesen egy pénzügyőri szemlész) és egy fővigyázó az engedélyes üzleti

helyiségeiben megjelenni, ott a felhasználandó szesz alkoholmennyiségét hektoliterfokokban szabályszerű módon megállapitani s ennek borba keverését mindvégig ellenőrizni tartozik.

A bor szeszezésére szánt szesz, melynek a 100 fokú szeszmérő szerint legalább 95 fok alkoholtartalommal kell birnia, erre a czélra oly arányban használandó fel, hogy minden hektoliter borra legfölebb két (2) liter alkohol (2 hektoliterfok) essék, úgy azonban, hogy a bor alkoholtartalma a bekeverés után 12 foknál több nem lehet.

Ha a bor szesztartalma 12 foknál nagyobb szokott lenni (finomabb asztali-, csemege- és asszuborok) a pénzügyministerhez intézendő külön folyamodvány alapján nagyobb mennyiségű szesznek felhasználása engedélyezhető.

A szesznek borba történt keverése után a hivatalos eljárás megtörténtét a pénzügyi közegek a bejelentés mindkét példányának elintézésébe, mely a fél által is aláirandó, bevezetni tartoznak.

Az ekként igazolt bejelentés egyik példánya a félnek visszaadatik oly czélból, hogy azt a számla illető tételéhez csatolja, és annak alapján a felhasznált alkoholmennyiséget a számlában kiadásba helyezze. A bejelentés másik példánya az átvételi lajstrom (23. számú minta) illető tételéhez, vagy ha ez már beküldetett volna, a következő átvételi lajstromhoz utólagosan csatolandó.

5. A szeszadópótlék-mentesen beszerzett szesznek az engedélyben meghatározott czéloktól eltérő más czélra való felhasználása a törvény 9. §-ának V. 1. pontja alapján, az e szakasz egyéb rendelkezéseinek megszegése pedig a törvény 9. §-ának VI. pontja alapján büntetendő.

II. Az olyan cognac vagy gyümölcspálinkák készitésére felhasznált szeszre nézve, melyek a szeszadópótlék leirásának fentartása mellett a vámvonalon át külföldre, vagy az átutalási eljárás mellett más fogyasztási területre szállittatnak.

1. Azok a nagyobb cognac-gyárosok és gyümölcspálinkát készitő gyárosok, kik a törvény 2. §-ának második bekezdése alapján azt igénylik, hogy szeszt, melyből cognac, illetőleg gyümölcspálinka készittetik, feltételes adómentesen beszerezhessenek s az e szeszből készitett gyártmányaikat a szeszadópótlék leirásának fentartása mellett a vámvonalon át külföldre, vagy az 1894. évi XV. t.-cz., illetőleg az ezt módositó 1899. évi XVII. t.-cz. határozmányainak megtartása mellett közvetlenül a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, illetőleg Bosznia vagy Herczegovina területére kiszállithassák, ez iránt az illetékes pénzügyigazgatóságnál benyujtandó irásbeli kérvény alapján a pénzügyministeriumtól engedélyt kötelesek szerezni.

Az engedély irásbeli kérvény alapján a visszavonás fentartása mellett, meghatározott időtartamra és az évenkint [1]) felhasználható

[1]) Évi időtartam gyanánt az engedélyben mindig a szesztermelési időszak állapitandó meg. (Lásd a 380. oldalon levő 3. jegyzetet is.)

alkoholmennyiségnek meghatározása mellett, csak azoknak a bejegyzett czégű cognac-gyárosoknak és gyümölcspálinkát készitő gyárosoknak adatik meg, kik cognac készitéséhez, illetőleg gyümölcs- (szilva-, cseresznye-, meggy-, boróka-, fenyő- stb.) pálinka készitéséhez évenkint legalább 100 hektoliter alkoholt használnak fel.[1]) Gyümölcspálinkát készitő gyárosok alatt azok a személyek értendők, kik az előbb emlitett pálinkákat nem közvetlenül czefréből, hanem különféle anyagokkal kevert égetett szeszes folyadékoknak lepárolása, vagy pedig különféle anyagoknak az égetett szeszes folyadékokhoz való hozzáadása útján állitják elő.

Az engedély iránti folyamodványban kiteendő:

a) a kivitelre, illetőleg átvitelre szánt cognac vagy gyümölcspálinka előállitására szükséges szesznek évenkinti mennyisége hektoliterfokokban (alkohol-literekben);

b) az e szeszből előállitandó cognac vagy gyümölcs-pálinka mennyisége;

c) a vállalat megnevezése, a melytől a szesz szeszadópótlékmentesen beszerzendő lesz;

d) a szeszadópótlék biztositásának módja.

Az engedély egyéb feltételeire, a nyujtandó biztositék mérvére és módjára, az engedélyből való kizárásra, illetőleg az engedély megvonására, valamint az engedélyes felek ellenőrzési kötelezettségeire nézve a jelen szakasz I. 1. pontjában foglalt rendelkezések érvényesek, s azok értelemszerűen alkalmazandók.[2])

2. A szeszadópótlék leirásának fentartása mellett felhasználandó szesz beszerzésére nézve a jelen szakasz I. 2. pontjában foglalt rendelkezések érvényesek.

3. Az e módon szeszadópótlék-mentesen beszerzett szesz az engedélyesnek azzal a kötelezettséggel engedtetik át, hogy legkésőbben a szesz beérkeztének napjától számitandó 12 havi időközön belül cognacban, illetőleg gyümölcspálinkában a vámvonalon át külföldre, illetőleg az 1894. évi XV. t.-cz. és az ezt módositó 1899. évi XVII. törv.-czikkben szabályzott átutalási eljárás mellett éppen annyi alkoholmennyiséget szállitson ki, mint a mennyi hozzá szeszadópótlék-mentesen utalva lett, esetleg hogy az erre eső szeszadópótlékot utólag befizesse.

Az esetenkint szeszadópótlék-mentesen beszerzett alkoholmennyiségekről, valamint a megszabott időközön belül a vámvonalon át kivitt, illetőleg az utalási eljárás alkalmazása mellett átvitt cognacban, illetőleg gyümölcspálinkában tartalmazott alkoholmennyiségről az engedélyes a 26. számú minta szerint külön számlát köteles

---

[1]) Ezen rendelkezés szerint az engedélynek nem előfeltétele, hogy a gyáros 100 hektoliter alkoholt cognacban vagy gyümölcspálinkában ki- illetve átvigyen, hanem az, hogy üzletében általában, tehát együttesen a ki- illetve átvitelre, valamint a belföldi fogyasztásra is szánt cognac vagy gyümölcspálinka készitéséhez, évenként legalább 100 hektoliter alkoholt használjon fel.

[2]) L. az 522. oldalon levő 1. jegyzetet.

vezetni, melyben a szeszadópótlék-mentesen beszerzett alkoholmennyiség előirandó, és a vonatkozó kiviteli nyilatkozatok elintézései szerint a vámvonalon át kilépett, valamint a vonatkozó utaló-jegyek »hivatalos lelet«-ének 14. hasábja szerint a küldő hivatal megállapitása szerint átutalt cognacban illetőleg gyümölcspálinkában foglalt alkoholmennyiség leirandó. E leirásokra vonatkozó minden egyes bevezetés azon pénzügyi közeg által, ki az illető küldeményt hivatalosan kezelte, a számla illető tételénél és hasábjában névaláirásával igazolandó.

Ha az átutalási eljárás mellett elszállitott s a számlában leirt egyes küldemények az 1899. évi XVII. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 4. §-ának 6. pontjában szabályozott eljárás mellett, mint visszküldemények az engedélyeshez visszakerülnek, a küldeményben foglalt alkoholmennyiség után járó szeszadópótléknak jelen utasitás 3. §-ának I. pontja szerinti beszedése mellőzhető abban az esetben, ha a küldemény visszaérkezését az engedélyes bejelenti és annak ama számlából való törlését kéri, mely számlában a küldemény leiratott. Ezt a törlést a pénzügyi közeg a visszküldeményre vonatkozó átutaló-jegy alapján akként teljesiti, hogy a számla illető tételét, hivatkozással az állitási lajstrom illető tétele, illetőleg a visszaküldés iránt adott engedély számára vörös tentával törli és a törlést aláirásával igazolja.

Az esetenkint beszerzett és előirásba vett alkoholmennyiség kimeritése után, legkésőbb azonban a fent megállapitott 12 havi időtartam lejárta után, az illetékes pénzügyőri biztos által a számla lezárandó és a leszámolás megejtendő.

Ha a számla lezárása mellett megejtendő leszámolás eredménye szerint a leirt alkoholmennyiség kisebb, mint a számlában előirt alkoholmennyiség, az engedélyes a különbözet után járó szeszadópótlékot végrehajtás terhe mellett 3 nap alatt megfizetni tartozik. A fizetendő összegről úgy a fél, valamint az adó felvételére rendelt pénztár is, hivatalos lelet utján értesitendő, mely utóbbi a leletet a pótadónyugta lajstromhoz, melyben a szeszadópótlék ez esetben elszámolandó, mellékletként csatolja.

Az engedélynek visszavonása esetében hasonló leszámolás ejtendő meg az abban az időpontban még le nem zárt összes számlákra nézve.

A leszámolás megtörténte után a számla a pénzügyigazgatóságnak megküldendő, mely azt a pénzügyministerium számvevőségének szeszadóügyi csoportjához beküldeni tartozik.

Nyomtatványok e számlákhoz lapszámozott és hitelesitett füzetekben, a melyeknek zsinege hivatalos pecsét alatt áll, az előállitási költség megtéritése mellett, a pénzügyigazgatóság által erre kijelölt pénzügyi hivataltól szerezhetők be.

4. A pénzügyőri szakasz azokról a küldeményekről, a melyekben foglalt szeszre nézve az adómentes leirás igényeltetik, az 1899. évi XVII. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás értelmében kiállitandó

átutalójegyek alapján a 27. számú mintának megfelelően, minden egyes ily engedélylyel biró félre nézve külön előjegyzést tartozik vezetni.

Az előjegyzés 1—4. hasábjai a küldeménynek az 1899. évi XVII. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 3. §-a szerinti hivatalos kezelése után, az 5—7. hasábok pedig akkor töltendők ki, a mikor a küldeményre vonatkozólag az 1899. évi XVII. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás értelmében kiállitott átutaló-jegy visszaérkezett.

Minden egyes hónapra nézve új előjegyzés nyitandó, és az előző havi előjegyzés az 5—7. hasábok kitöltése végett a tárgyhónapot követő hó végéig a pénzügyőri szakasznál marad. A tárgyhónapot követő hó utolsó napján az előző hónapra vonatkozó előjegyzés 6. és 7. hasábjaiban kitüntetett alkoholmennyiségek összegezendők, és ha a 7. hasábban kitüntetett mennyiségek öszszege a 6. hasábban kitüntetett mennyiségek összegének 1%-át — mint megengedett apadási százalékot — meghaladja, az 1%-on felüli különbözet után a fél által a szeszadópótlék pótlólag megfizetendő. Az apadási százalék ezen kiszámitása alkalmával az előjegyzésből előbb azok a tételek, melyek az előző 3. pont rendelkezése szerint vezetett számlából mint visszaérkezett küldemények törülve lettek, szintén törlendők és az apadás kiszámitásánál figyelmen kivül hagyandók. A fél az igy pótlólag fizetendő szeszadópótlék összegéről hivatalos lelettel értesitendő. E hivatalos lelet egy példánya az adó felvételére rendelt hivatalnak is megküldendő.

Ha ezen előjegyzés adataiból, illetőleg a kilépti hivataltól visszaérkezett kiviteli nyilatkozatok elintézéseiből egyes küldeményekre nézve az tünik ki, hogy az alkoholmennyiségben a törvény 9. §-ának V. 2. pontjában meghatározott mérvű különbözetek találtattak, e miatt a jövedéki büntető eljárás is meginditandó és az, hogy ez megtörtént, az előjegyzés illető hasábjában meg, jegyzendő.

Az előjegyzés ezután a pénzügyigazgatósághoz felterjesztendő. A pénzügyigazgatóság köteles az előjegyzés alapos átvizsgálása mellett a nyomozásokat megejteni mind ama küldeményekre nézve, melyekre vonatkozólag az átutaló-jegyek az előjegyzés lezárásáig vissza nem érkeztek. A mely küldeményekre nézve a nyomozás során az derül ki, hogy a bejelentésben kitüzött czélra elszállitva nem lettek, vagy nem a bejelentett szeszmennyiség lett elszállitva: a törvény 9. §-ának V. pontja alapján a jövedéki büntető eljárás meginditandó. A pénzügyigazgatóság által az egyes küldemények tekintetében tett intézkedések az előjegyzés »megjegyzések« hasábjában az illető küldeményre nézve kitüntetendők, s ezután az előjegyzés a pénzügyigazgatóság által szigorlatra a pénzügyministeri számvevőség szeszadóügyi csoportjához a tárgyhónapot követő második hó 15-ik napjáig felterjesztendő.

Ha az előjegyzésekből arról győződik meg a pénzügyigaz-

gatóság, hogy a valamelyik fél által elszállitott küldemények tekintetében gyakran fordulnak elő szabályellenességek, az illetőtől az engedélyt visszavonni köteles.

5. A vámvonalon át való kivitelre szánt cseresnye-, meggy-, boróka-, fenyő- és nem közvetlenül czefréből nyert, hanem különféle anyagokkal kevert égetett szeszes folyadékok lepárolása, vagy pedig különféle anyagok hozzáadása utján előállitott másnemű pálinkának fogyasztási adóval terhelt szeszből való készitésére és ezen czikkeknek kivitelére nézve a szeszadótörvény végrehajtása iránti utasitáshoz tartozó *A.* szabályzat (lásd e gyüjtemény III. részében) II. *B.* részében (l. a 345. oldalon) foglalt határozmányok érvényesek.

6. §.

Az égetett szeszes folyadékoknak nagyban való eladásával, kimérésével vagy kismértékben való elárusitásával foglalkozó felek által vezetendő feljegyzések.

Az égetett szeszes folyadékok nagyban való eladásával, kimérésével vagy kismértékben való elárusitásával foglalkozó azok a felek, a kik a törvény 8. §-a alapján olyan feljegyzéseket kötelesek vezetni, a melyekből az általuk beszerzett és elárusitott vagy felhasznált szesz mennyisége kivehető legyen, ezeket a feljegyzéseket ugy, a mint a szeszforgalmi adóról szóló 1898. évi XVI. t.-cz. 8. §-a és az annak végrehajtása iránt kiadott utasitás 29. §-ának rendelkezései alapján azokat eddig is vezették, 1900. évi január 1-től kezdve is a 28. számú mintának megfelelő bevételi és kiadási árujegyzék alakjában tartoznak vezetni.

Az e minta szerint vezetendő árujegyzék bevételi részébe azonnal bevezetendő minden beszerzett szeszmennyiség, a mint ez az üzlethelyiségbe beraktároztatott. Az árujegyzékhez csatolandók s annak 6. hasábjában felsorolandók azok a fedezeti okmányok (számlák, bejelentések, az 1894. évi XV. t.-cz. 5. §-a értelmében kiállitott igazolványok stb.), a melyekkel a törvény 8. §-a alapján az illető készletek igazolandók. Egy oly bevezetésnek sem szabad az árujegyzék bevételi részében előfordulnia, a mely nincs fedezve olyan okmánynyal, a mely okmányból az illető égetett szeszes folyadéknak honnan történt beszerzése hitelesen és minden kétséget kizáró módon ki nem derül. Az illető fedezeti okmányra rávezetendő, hogy az árujegyzék mely tételszámának a fedezésére szolgál.

A kiadási részbe bevezetendő minden kiszolgáltatott vagy felhasznált szeszmennyiség, még pedig, ha legalább 20 liternyi égetett szeszes folyadék lesz egy fél részére egyszerre kiszolgáltatva, akkor ez a mennyiség azonnal a kiszolgáltatás alkalmával bevezetendő az árujegyzékbe, a kisebb részletekben kiszolgáltatott vagy felhasznált mennyiségek pedig minden napnak végével, közvetlenül az

üzlet bezárása előtt vezetendők be az árujegyzékbe, mint »a napnak folyamán kicsinyben kiszolgáltatott, illetve felhasznált mennyiségek.« Az esetleges irásbeli megrendelések vagy a kiadást igazoló egyéb okmányok a 12. hasábban felsorolandók.

Oly felektől, a kiktől műveltségi állapotuknál fogva nem lehet elvárni, hogy az égetett szeszes folyadékban foglalt alkohol mennyiségét megállapitani tudják, az 5. és 11. hasábok kitöltése nem követelendő.

Az árujegyzék vezetésére szükséges nyomtatványnyal az illető feleket az előállitási költségek megtéritése mellett az illetékes pénzügyőri szakasz látja el.

Az árujegyzékek 5 ivet tartalmazó, lapszámozott és hitelesitett füzetekben, melyeknek fonala hivatalos pecsét alatt áll, szolgáltatnak ki. A kiszolgáltatás előtt minden füzeten kitüntetendő annak a félnek a neve és üzletének helye, a kinek részére az kiadatik. A fél a füzetet ugy tartozik megőrizni, hogy a pecsét sértetlen maradjon.

Az árujegyzék az egész naptári évre folytatólagosan vezetendő, s ha egy füzet betelt, a másikban a folyó számozás ott folytatandó, a hol az elsőben elhagyatott. Minden hónap végével összegezendő az illető hónap folyamán bevételezett (4. és 5. hasáb) és kiadott (10. és 11. hasáb) mennyiség és a különbözet, azaz a könyvszerinti készlet, mint a »mult hónapról áthozott mennyiség« előjegyzendő az árujegyzék bevételi részébe. A következő hónapban a bevétel és kiadás összegezése akként történik, hogy az előző havi bevételek és kiadások mellőzésével csak az illető havi bevételek és a mult hónapról áthozott mennyiség, másrészt pedig az illető havi kiadás összegezendő. Az árujegyzék az év végén lezárandó s a mutatkozó készlet, mint »a mult évről áthozott mennyiség« a következő évi árujegyzék bevételi részének 1. tétele gyanánt bevezetendő. A lezárt árujegyzék mellékleteivel együtt még egy évig megőrzendő, és a pénzügyi közegeknek kivánatukra előmutatandó, illetve téritmény mellett átadandó.

7. §.

A készletben levő égetett szeszes folyadékoknak szeszforgalmi adóval való megrovása.

A törvény az 1900. évi január hó 1-ső napján életbe lépvén, e napon az alábbiak figyelembevételével megszünnek a szeszforgalmi adóról szóló 1898. évi XVI. t.-czikk határozmányai.

Ehhez képest megszünnek az 1898. évi XVI. t.-czikk 2. §-a alapján s az ezen t.-czikk végrehajtása iránt 1898. évi 87.651. sz. a. kiadott és a magyarországi rendeletek tárának 1898. évfolyamában 224. sz. alatt megjelent utasitás VI. fejezete értelmében szesznek szeszforgalmi adómentesen való beszerzésére, valamint az 1898. évi XVI. t.-czikk 10. §-a alapján az ezen t.-czikk végre-

hajtása iránt 1898. évi 87.651. sz. a. kiadott utasitás V. fejezete értelmében a szeszforgalmi adó utólagos fizetésére nézve kiadott engedélyek. A pénzügyigazgatóságok tehát gondoskodni tartoznak arról, hogy az illető engedélylyel biró feleknél a fent emlitett végrehajtási utasitás 28., illetve 27. §-a alapján az engedély megszünésének esetére fennálló határozmányok értelmében foganatositandó eljárás, továbbá azoknál, kik a szeszforgalmi adót az 1898. évi XVI. t.-czikk 10. §-a szerint időszaki leszámolások alapján fizették, az emlitett végrehajtási utasitás 10. §-a alapján, a leszámolás alapján való adózás megszünése esetére fennálló határozmányok értelmében foganatositandó eljárás az 1900. évi január hó 1-ső napján szabályszerüen megejtessék.

Az engedélyesek által, illetőleg azok által, kik a szeszforgalmi adót időszaki leszámolások alapján fizették, az ezen eljárás alapján fizetendő szeszforgalmi adó az 1900. évi január hó 1-jétől számitandó három napon belül lesz lefizetendő; de a mennyiben e felek hitelt élveznek és ezen hitel elegendő, az általuk fizetendő adóra nézve az adóhitelezést vehetik igénybe.

Az ily felek által készpénzben három napon belül lefizetendő szeszforgalmi adó tekintetében a törvény 10. §-a alapján kellő biztositék mellett megfelelő részletfizetés engedélyezhető.

A ki ezt a részletfizetési kedvezményt igénybe venni kivánja, annak az ebbeli engedély iránt ahhoz a pénzügyigazgatósághoz, melynek kerületében a megadóztatandó szeszkészlet van, legkésőbben 1899. évi deczember hó 25-éig irásban kell falyamodnia; e folyamodványban határozottan kiteendő, hogy milyen részletekben kivánja a fél a szeszforgalmi adót lefizetni.

Egy évnél hosszabb időre nem terjedhető részletfizetést a pénzügyigazgatóság engedélyezhet. Az első részlet mindjárt a részletfizetési kedvezmény engedélyezéséről szóló értesités vétele alkalmával fizetendő le.

Biztositékot a jelen végrehajtási utasitás 2. §-a III. pontjában felsorolt módok valamelyike szerint lehet nyujtani.

Ha az engedélyezett részletek valamelyike a lejárat napján pontosan be nem fizettetik: a még hátralevő teljes összeg egyszerre, esetleg végrehajtás útján szedendő be.

Azok után a szesz(pálinka-)mennyiségek után, a melyek az 1900. évi január hó 1-seje előtt szállittattak el 5000 hektoliterfoknyi vagy ennél nagyobb mennyiségben a szeszforgalmi adó lefizetése nélkül valamely, a magyar korona országai területün levő szeszfőzdéből vagy szesz tartására rendelt szabadraktárból, a magyar korona országai területén levő átvevő a szeszforgalmi adót az 1898. évi XVI. t.-czikk és az ezen t.-czikk végrehajtása iránt 1898. évi 87.651. sz. a. kiadott utasitás III. fejezete határozmányainak megfelelően tartozik megfizetni akkor is, ha az átvétel az 1900. évi január hó 1-jén vagy azután következett is be.

A szeszes folyadék küldeményekről a pénzügyőri szakaszok

által az 1898. évi XVI. t.-czikk végrehajtása iránt kiadott utasitás 32. §-a értelmében az ezen §-hoz mellékelt 36. számu minta szerint vezetendő átnézet az 1900. évi február hó végéig lesz vezetendő, és ugyanezen napig tartoznak a vasuti és gőzhajózási vállalatok a fent emlitett végrehajtási utasitás 31. §-ához mellékelt 35. számu mintának megfelelő értesitő levelet az illetékes pénzügyőri szakasznak megküldeni.

A pénzügyőri szakasz köteles meggyőződést szerezni arról, vajjon a kérdéses átnézet és értesitő-levelek értelmében érkezett szeszes folyadékküldemények nem olyanok-e, a melyek után a szeszforgalmi adó a fentieknek megfelelően az 1900. évi január hó 1-je után is lefizetendő? — s igenlő esetben a szeszforgalmi adó beszedése s az esetleges jövedéki büntető eljárás meginditása iránt gondoskodik. Kétes esetekben a fél az ily küldeményekre nézve köteles beigazolni azt, hogy az átvett, kérdéses szeszes folyadékok után a szeszforgalmi adó vagy a szeszadópótlék már a küldemény elküldése előtt le lett róva.

Ha a fél ezt beigazolni nem képes, a kérdéses küldemény olyannak tekintendő, mint a mely után a szeszforgalmi adó az átvevő által a fentieknek megfelelően az 1900. évi január hó 1-seje után is lefizetendő.

Az 1900. évi márczius hó 1-jétől kezdve sem a fent emlitett átnézet nem vezetendő, sem a fent emlitett értesitő-levelek el nem küldendők s a beszerzett szeszes folyadékoknak a szeszforgalmi adóval vagy a szeszadópótlékkal való megadóztatása sem igazolandó.

A pénzügyigazgatóságoknak leend kötelessége, hogy az alárendelt pénzügyőri közegeket a fentebbi határozmányokról legott megfelelően értesitsék.

Ha a termelési adó alá eső azon szeszfőzdék vállalkozói, kik a szeszforgalmi adót az 1898. évi XVI. t.-cz. 10. §-a szerint időszaki leszámolások alapján utólagosan fizették, ugyszintén ha azok a személyek, kik az 1898. évi XVI. t.-cz. 10. §-a alapján engedélylyel birnak arra, hogy a szeszforgalmi adót csak akkor fizessék le, a mikor szeszes folyadék fogyasztásra kiszállittatik, az 1899. évi XXIV. t.-cz. 10. §-ának harmadik bekezdése alapján azt a kedvezményt, hogy az 1900. évi január hó 1-ső napján készletben levő égetett szeszes folyadéknak ama mennyiségét, melyet a vámvonalon át való kivitelre, vagy a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, illetőleg Bosznia avagy Herczegovina területére való kivitelre szánnak, feltételes adómentesen raktározhassák és a szeszadópótlék leirásának kedvezménye mellett az említett helyekre kiszállithassák, igénybe venni kivánják, ezen engedély iránt legkésőbben 1899. évi deczember hó 25-dikéig a pénzügyministeriumhoz folyamodni kötelesek.

A folyamodványban az égetett szeszes folyadékok hozzávetőleges mennyisége, mely az 1900. évi január hó 1-én előrélátha-

tólag készletben leend, valamint a törvényszerű biztositék nyujtásának módja is kiteendő.

Biztositékot a jelen végrehajtási utasitás 2. §-a III. pontjában felsorolt módokon lehet nyujtani.

Ha a szesznek feltételes adómentesen való raktározása megengedtetik, akkor az illető feleknél az 1900. évi január hó 1-jén készletben levő égetett szeszes folyadékok alkoholmennyiségének ezen szakasz második bekezdése értelmében történő hivatalos megállapitása után a feltételes adómentesen raktározás alá eső készletekről a 29. sz. minta szerint külön feljegyzés vezetendő és abban az engedély alapján feltételes adómentesen raktározott alkoholmennyiség előiratik; ellenben azok az alkoholmennyiségek, melyek a vámvonalon át való kivitelre, vagy a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, illetőleg Bosznia vagy Herczegovina területére a szeszadópótlék leirásának kedvezménye mellett elszállittattak, esetenként leiratnak. Minden egyes leirás a számla illető hasábjában a pénzügyi közeg által igazolandó.

Nyomtatványok e feljegyzésekhez lapszámozott és hitelesitett füzetekben, a melyeknek zsinege hivatalos pecsét alatt áll, az előállitási költség megtéritése mellett, a pénzügyigazgatóság által erre kijelölt pénzügyi hivata'tól szerezhetők be.

A feltételes adómentesen raktározott készletek elszállitására, a feljegyzések lezárására és a lezárás eredménye szerint a feljegyzésben előirt és abban leirt alkoholmennyiségek között mutatkozó különbözet megadóztatására, valamint az igénybe vehető apadás feltételeire és mérvére nézve ezen végrehajtási utasitás 5. §-a II. 3. és 4. pontjaiban foglalt rendelkezések tartandók szem előtt és értelemszerüen alkalmazandók.

A készlet elfogyta után, legkésőbben azonban az 1900. évi augusztus hó végén, a feljegyzés lezárandó és a pénzügyigazgatóság utján szigorlatra a pénzügyministeri számvevőség szeszadóügyi csoportjához beküldendő.

8. §.

A pénzügyigazgatóságok által kirótt pénzbüntetéseknek szabadságvesztés-büntetésre való átváltoztatása.

Azokban az esetekben, a melyekben a törvénybe ütköző kihágások és szabályellenességek miatti marasztaló határozatok hozatalára a pénzügyigazgatóság és felebbezés esetén végső fokon a pénzügyminister van hivatva: az igy hozott jogerős határozattal kirótt pénzbüntetés az 1883. évi XLIV. t.-cz. alapján a közadók módjára hajtandó be. Ha az igy kirótt pénzbüntetés az elmarasztalttól egészen vagy részben behajtandó nem volna, vagy pedig ennek behajtása csakis az elmarasztalt minden ingatlanának eladása által úgy lenne eszközölhető, hogy ennek folytán az elmarasztalt

végelszegényedése vagy adózási képtelensége következnék be: a pénzbüntetés helyett az 1883. évi XLIV. t.-cz. 108. §-a szerint kiszabandó szabadságvesztés büntetése alkalmazandó. A pénzbüntetésnek szabadságvesztés-büntetésre való átváltoztatására az a kir. törvényszék illetékes, a melynek székhelyén az a kir. pénzügyigazgatóság van, a mely a kihágás felett határozott, vagy a melyhez az illető pénzügyigazgatóság területének nagyobb része tartozik. Horvát-Szlavonországokban e tekintetben a zágrábi kir. pénzügyi törvényszék illetékes.

A kir. törvényszék határozata ellen azon kir. táblához, a melyhez az eljáró kir. törvényszék tartozik, a zágrábi első folyamodású pénzügyi törvényszék határozata ellen pedig a zágrábi pénzügyi feltörvényszékhez felfolyamodásnak van helye.

Egyebekben az ily határozatokra és azok végrehajtására nézve az 1899. évi XVII. t.-cz. végrehajtása iránt kiadott utasitás 7. §-ának 4. pontjában foglalt határozmányok nyernek megfelelő alkalmazást.

Budapesten, 1899. évi október hó.

13. sz. minta a végrehajtási utasitás 2. §-ának II. 4. pontjához.

Hivatalos lelet.

....czégnek..n
.... utczában .... összeirási szám alatt
fekvő szeszfőzdéjéből / szabadraktárából 19...... évi .... hó ......n az utalási lajstrom
...... tételszáma alatt a szabályszerű utalási eljárás mellett szeszadópótlékmentesen a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, illetőleg Bosznia vagy Herczegovina területére elszállitott:

1. küldeményben foglalt .... hektoliterfok alkoholmennyiség a befogadó területen .... hektoliterfokkal vétetvén át, az 1%-kal engedélyezett, vagyis .... hektoliterfok szállitási apadás levonása után még külömbözet gyanánt mutatkozó .... hektoliterfok alkohol után ....korona ......fillér szeszadópótlék jár;

2. küldemény átutalójegye 14 napon belül be nem érkezvén (a küldemény a magyar korona országainak területén meghagyatván, illetőleg ide visszaküldetvén) a benne foglalt .... hektoliterfok alkohol után ....korona ......fillér szeszadópótlék jár.

Ezen összeget vállalkozó 3 nap alatt a ....i m. kir.............
.... hivatalnál végrehajtás terhe mellett befizetni köteles.

Kelt .... 19...... évi .... hó ......n.

....	....
a fél aláirása.	a p. ü. közeg aláirása.

160. r. sz. I. Kis-fogalmi (1900. évi.)

a) **minta a végrehajtási utasitás 2. §-ának III. pontjához.**

Egyetemleges kezességi okirat.[1])

Alulirott N. N., mint a .... községben ....tjkvi és .... összeirási szám alatt fekvő szeszfőzde/szabadraktár vállalkozója, az e vállalat ban/ból az 19........évi ....hó........ től 19........évi ....hó ....napjáig terjedő idő alatt termelendő/elszállitandó szesz után járó szeszadóra (1899. évi XX. t.-cz. 74. §-a) valamint az e szesz után járó szeszadópótlékra (1899. évi XXIV. t.-cz. 7. §-a) nézve..........korona erejéig a jelenleg fennálló vagy jövendőben az illetékes pénzügyi hatóságok által kiszabandó feltételek és kikötések mellett hitelt nyervén, e hitelt biztositani tartozom.

Ennélfogva mi alulirottak ....(foglalkozás és rendes lakhely) a fennebb emlitett hitelengedély alapján hitelezett szeszadó és szeszadópótlék pontos befizetéséért....... ......korona, azaz..............................korona tőke s ennek netaláni 5%-os késedelmi kamatai, valamint ....korona beszedési költség erejéig mint jótállók és készfizető kezesek az egyetemleges készfizetési kötelezettséget elvállaljuk, és a m. kir. kincstárnak jogot adunk arra, hogy ha N. N. úr fizetési kötelezettségének pontosan eleget nem tenne, az adóhitelre hátralékban maradt összeget a késedelmi kamatokkal és a beszedési költségekkel együtt, bárhol található saját ingó és ingatlan vagyonunkból az 1899. évi XXIV. törvényczikk 7. §-a és illetőleg az 1899. évi XX. törvényczikk 9. §-a értelmében a közadók módjára behajthassa.

A jelen kezességi jogügyletből felmerülő mindazon perek, a melyekben a kincstár mint felperes jelentkezik, az általa szabadon választandó és az 1868. évi LIV. és az azt módositó 1881. évi LIX. és 1893. évi XVIII., esetleg 1893. évi XIX. t.-czikk értelmében a sommás eljárásra illetékes biróságnál, mig ellenben az ellene inditandó peres ügyek egyedül a kir. kincstári jogügyi igazgatóság székhelyére nézve illetékes biróság előtt, az ügy természetének megfelelő eljárás szerint döntendők el.

Minek nagyobb erejére e kezességi okiratot sajátkezüleg aláirtuk.

Kelt ....

(Felek aláirásai.)

(Kir. közjegyző hitelesitési záradéka.)

(E minta szerinti nyomtatvány nem nyomattatik.)

Jegyzet. Beszedési költségek fejében oly összeg veendő fel, hogy abból a tényleg felmerülő kiadások s egyéb költségek minden esetre kiteljenek.

---

[1]) Ez a minta, valamint az alább közölt *b)* és *c)* minta is, az 1901. évi 101.881 sz. körrendelettel (1902. P. K. 2. sz.) módositott szövegezésben vétetett itt fel.

b) minta a végrehajtási utasitás 2. §-ának III. pontjához.

Biztositási okirat.

Alulirott .... mint a .... községben .... -tjkvi és .... összeirási szám alatt fekvő $\frac{\text{szeszfőzde}}{\text{szabadraktár}}$ vállalkozója, az e vállalat$\frac{\text{ban}}{\text{ból}}$ az 19...... évi .... hó .... napjától 19 .... évi .... hó .... napjáig terjedő idő alatt $\frac{\text{termelendő}}{\text{elszállitandó}}$ szesz után járó szeszadóra (1899. évi XX. t.-cz. 74. §-a) valamint az e szesz után járó szeszadópótlékra (1899. évi XXIV. t.-czikk 7. §-a) nézve.................korona erejéig a jelenleg fennálló vagy jövőben az illetékes pénzügyi hatóságok által kiszabandó feltételek és kikötések mellett hitelt nyervén, e hitelt biztositani tartozom.

Ennélfogva én alulirott .... a fennebb emlitett hitelösszeg biztositására .... korona, azaz..................korona tőke és ennek netaláni 5%-os késedelmi kamatai, valamint.........korona beszedési költség erejéig ezennel a m. kir. kincstárnak kézi zálogul lekötöm a .... értékpapirokat (az értékpapirok nem, keltezet, sorozat, szám és osztály, továbbá a szelvények és a talon száma szerint részletesen és pontosan megjelölendők), melyeket e czélra a.......................................nál (a pénztár megnevezése) letéteményeztem, és a m. kir. kincstárnak jogot adok arra, hogy abban az esetben, ha az emlitett összeget netaláni járulékaival együtt pontosan be nem fizetném, minden további meghallgattatásom nélkül, különösen minden birói közbenjárás mellőzésével, a kézi zálogul átadott értékpapirokat tőzsdei árkelet szerint elárusithassa és azok vételárából a hátralékokra és netaláni járulékokra nézve magát kielégithesse.

Minek nagyobb erejére e biztositási okiratot sajátkezüleg aláirtam.

Kelt ....

N. N.

(Kir. közjegyző hitelesitési záradéka.)

(E minta szerinti nyomtatvány nem nyomattatik ki.)

Jegyzet. Beszedési költségek fejében oly összeg veendő fel, hogy abból a tényleg felmerülő kiadások s egyéb költségek minden esetre kiteljenek.

c) minta a végrehajtási utasitás 2. §-ának III. pontjához.

Biztositási okirat.

Alulirott.. mint a .... községben............................tjkvi és .... összeirási szám alatt fekvő $\frac{\text{szeszfőzde}}{\text{szabadraktár}}$ vállalkozója az e $\text{vállalat}\frac{\text{ban}}{\text{ból}}$ az 19 .... évi .... hó .... napjától 19........ évi .... hó.......... napjáig terjedő idő alatt $\frac{\text{termelendő}}{\text{elszállitandó}}$ szesz után járó szeszadóra (1899. évi XX. t.-cz. 74. §-a) valamint az e szesz után járó szeszadópótlékra (1899. évi XXIV. t.-cz. 7. §-a) nézve .... korona erejéig a jelenleg fennálló vagy jövendőben az illetékes pénzügyi hatóságok által kiszabandó feltételek és kikötések mellett hitelt nyervén, e hitelt biztositani tartozom.

Ennélfogva én alulirott .... a fennebb emlitett hitelösszeg biztositására................ korona, azaz.......................... korona tőke és ennek netaláni 5%-os késedelmi kamatai, valamint .... korona beszedési költség erejéig ezennel jelzálogul lekötöm a .... i számu tjkvben .... hr. szám alatt foglalt és saját nevemre irt ingatlanságot (házat, fekvőséget, birtokot stb.) és engedélyt adok arra, hogy a feltétlen zálogjog a fent körülirt ingatlanra .... korona biztositéki tőke, ennek netaláni késedelmi kamatai, valamint a .... korona beszedési költség erejéig, minden további meghallgattatásom nélkül, a m. kir. kincstár javára bekebeleztethessék.

Egyszersmind a m. kir. kincstárnak jogot adok arra, hogy az esetben, ha a nekem engedélyezett adóhitelt pontosan nem törleszteném, a hátralékban maradt összeget, a törvényszerű késedelmi kamatokkal és beszedési költségekkel együtt, bárhol található ingó, és különösen a fentebb lekötött ingatlan vagyonomból az 1899. évi XXIV. törvényczikk 7. §-a és illetőleg az 1899. évi XX. törvényczikk 9. §-a értelmében a közadók módjára behajthassa.

Minek nagyobb erejére a jelen biztositéki okiratot sajátkezüleg aláirtam.

Kelt..

N. N.

(Kir. közjegyző hitelesitési záradéka.)

(E minta szerinti nyomtatvány nem nyomattatik ki.)

Jegyzet. 1. Beszedési költségek fejében oly összeg veendő fel, hogy abból a tényleg felmerülő kiadások s egyéb költségek mindenesetre kiteljenek.

2. Ha jelzálogul olyan épületek köttetnek le, melyekben az iparüzlet folytattatik, ez esetben a biztositási okiratban az »ingatlanságot« szó után »*és annak bármi néven nevezendő akár elválaszthatlan, akár elválasztható tartozékait, s különösen összes gyári felszerelvényeit*« kitétel szurandó be.

e) minta a végrehajtási utasitás 5. §-ához.

Egyetemleges kezességi okirat.

.... $\frac{\text{úr}}{\text{czég}}$ mint a(z)................községben..................össze-irási szám alatt levő (megnevezése az iparüzleti foglalkozásnak, [bornagykereskedő], (cognacgyáros, gyümölcspálinkát késztő gyáros,) azon kötelezettségek teljesitésének biztositására, melyek $\frac{\text{őt}}{\text{azt}}$ a nagyméltóságu m. kir. pénzügyministeriumnak 19...... évi ....hó ....n.................sz. alatt kelt engedélye folytán [a boraihoz, ezek szesztartalmának emelése végett vegyitendő, a szeszadópótlék alól mentesen beszerzendő], (cognac, illetőleg gyümölcspálinka készitése, s ezen gyártmányainak a szeszadópótlék leirásának fentartása mellett a vámvonalon át külföldre, vagy az 1894. évi XV. t.-cz., illetőleg az ezt módositó 1899. évi XVII. t.-cz. határozmányainak megtartása mellett közvetlenül a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Herczegovina területére kiszállitása végett feltételesen a szeszadópótléktól mentesen beszerzendő) szesz tekintetében, különösen az engedélylyel való visszaélés esetében, a szeszadópótlékról szóló törvény és az arra vonatkozó rendeletek és utasitások alapján terhelik, — az 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 5. §-a értelmében az adómentesen beszerzendő alkoholmennyiség után esedékes szeszadópótléknak megfelelő vagyis .... korona biztositékot köteles nyujtani.

Alul $\frac{\text{irott}}{\text{irottak}}$ .... (foglalkozás és lakhely) a fentnevezett .... (vállalkozót, czéget, kereskedőt, iparost stb.) ezen engedély következtében a szeszadópótlékról szóló törvény és az annak kapcsában kibocsátott rendeletek és utasitások alapján terhelő mindennemü kötelezettségekért .... korona, azaz .... korona összeg, valamint ennek netaláni 5%-os késedelmi kamatai és .... korona beszedési költség erejéig mint jótálló(k) és készfizető kezes(ek) az egyetemleges készfizetési kötelezettséget elvál $\frac{\text{lalom}}{\text{laljuk}}$ és a m. kir. kincstárnak jogot $\frac{\text{adok}}{\text{adunk}}$ arra, hogy az esetre, ha .... $\frac{\text{úr}}{\text{czég}}$ fizetési kötelezettségeinek pontosan eleget nem tenne, a felmerülő kincstári követeléseket az 5%-os késedelmi kamatokkal, a beszedési költséggel együtt a fent meghatározott összegek erejéig bárhol található saját ingó és ingatlan vagyon $\frac{\text{omból}}{\text{unkból}}$ az 1899. évi XXIV. törvényczikk 7. §-a és illetőleg az 1899. évi XX. törv.-czikk 9. §-a értelmében a közadók módjára behajthassa.

A jelen kezességi jogügyletből felmerülő mindazon perek, a melyekben a kir. kincstár mint felperes jelentkezik, az általa szabadon választandó és az 1868. évi LIV. és az azt módositó 1881. évi LIX. és 1893. évi XVIII., esetleg 1893. évi XIX. t.-czikk értelmében a sommás eljárásra illetékes biróságnál, mig ellenben az ellene inditandó peres ügyek egyedül a m. kir. kincstári jogügyi igazgatóság székhelyére nézve illetékes biróság előtt, az ügy természetének megfelelő eljárás szerint, döntendők el.

Minek nagyobb erejére e kezességi okiratot sajátkezüleg $\frac{\text{aláirtam.}}{\text{aláirtuk.}}$

Kelt ....

(Felek aláirásai.)

(Kir. közjegyző hitelesitési záradéka.)

[E minta szerinti nyomtatvány nem nyomattatik ki.]

J e g y z e t. Beszedési költségek fejében oly összeg veendő fel, hogy abból a tényleg felmerülő kiadások s egyéb költségek minden esetre kiteljenek.

f) minta a végrehajtási utasitás 5. §-ához.

Biztositási okirat.

Alulirott .... mint a(z) .... községben .... összeirási sz. alatt levő .... (megnevezése az iparüzleti foglalkozásnak), (bornagykereskedő, bortermelő,) (cognacgyáros, gyümölcspálinkát késziti gyáros,) a nagyméltóságu m. kir. pénzügyministeriumnak 19......... évi .... hó .... n .... sz. alatt kelt rendeletével a jelenleg fenálló, vagy jövendőben az illetékes pénzügyi hatóságok által kiszabandó feltételek és kikötések mellett (a boraimhoz, ezek szesztartalmának emelése végett vegyitendő szesznek a szeszadópótlék alól mentesen való beszerzésére) (cognac, illetőleg gyümölcspálinka készitése, s ezen gyártmányaimnak a szeszadópótlék leirásának fentartása mellett a vámvonalon át külföldre, vagy az 1894. évi XV. t.-czikk, illetőleg az ezt módositó 1899. évi XVII. t.-cz. határozmányainak megtartása mellett közvetlenül a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Herczegovina területére kiszállitása czéljából szesznek feltételesen a szeszadópótléktól mentesen való beszerzésére) engedélyt nyervén, azon kötelezettségeim teljesitésének biztositására, melyek engem az 1899. évi XXIV. t.-czikk 2. §-a alapján nyert ezen engedély folytán a beszerzendő szesz tekintetében, különösen az engedélylyel való visszaélés esetében az 1899. évi XXIV. t.-cz. és az arra vonatkozó rendeletek és utasitások alapján terhelnek, az 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránt kiadott utasitás 5. §-a értelmében az adómentesen beszerzendő alkoholmennyiség után esedékes szeszadópótléknak megfelelő, vagyis .... korona biztositékot tartozom nyujtani.

Ennélfogva $\frac{\text{én}}{\text{mi}}$ alulirott .... ezen $\frac{\text{kötelezettségeim}}{\text{kötelezettségeink}}$ biztositására .... korona, azaz .... korona tőke és ennek netaláni 5%-os késedelmi kamatai, valamint .... korona beszedési költség erejéig a m. kir. kincstárnak kézi zálogául $\frac{\text{lekötöm}}{\text{lekötjük}}$ a következő értékpapirokat, u. m. .... (az értékpapirok: nem, keltezet, sorozat, szám és osztály, továbbá a szelvények és a talon száma szerint részletesen és pontosan megjelölendők), melyeket e czélra a(z) .... (a pénztár megnevezése) letéteményez$\frac{\text{tem}}{\text{tünk}}$ és a m. kir. kincstárnak jogot $\frac{\text{adok}}{\text{adunk}}$ arra, hogy az esetre, ha az engedélylyel való visszaélés esetében fizetendő adóösszeget netaláni járulékaival, valamint a netáni birságösszeggel együtt pontosan be nem $\frac{\text{fizetném}}{\text{fizetnők}}$, vagy egyéb kötelezettség$\frac{\text{eimet}}{\text{ünket}}$ nem teljesiten$\frac{\text{ém}}{\text{ők}}$, minden további $\frac{\text{meghallgattatásom}}{\text{meghallgattatásunk}}$ nélkül, különösen minden birói közbenjárás mellőzésével a kézi zálogul átadott értékpapirokat tőzsdei árkelet szerint elárusithassa és azok vételárából magát kielégithesse.

Minek nagyobb erejére e biztositási okiratot sajátkezüleg $\frac{\text{aláirtam}}{\text{aláirtuk}}$.

Kelt ....

(Aláirás.)

(Kir. közjegyző hitelesitési záradéka.)

[E minta szerinti nyomtatvány nem nyomattatik ki.]

J e g y z e t. Beszedési költségek fejében oly összeg veendő fel, hogy abból a tényleg felmerülő kiadások s egyéb költségek minden esetre kiteljenek.

g) minta a végrehajtási utasitás 5. §-ához.

Biztositási okirat.

Alulirott .... mint a(z) .... községben .... összeirási sz. alatt levő .... (megnevezése az ipar-üzleti foglalkozásnak), [bornagykereskedő, bortermelő,] (cognacgyáros, gyümölcs-pálinkát készitő gyáros,) a nagyméltóságú m. kir. pénzügyministeriumnak 19...... évi .... hó ......n ....sz. alatt kelt rendeletével a jelenleg fennálló, vagy jövendőben az illetékes pénzügyi hatóságok által kiszabandó feltételek és kikötések mellett [a boraimhoz, ezek szesztartalmának emelése végett vegyitendő szesznek a szeszadópótlék alól mentesen való beszerzésére] (cognac, illetőleg gyümölcspálinka készitése, s ezen gyártmányaimnak a szeszadópótlék leirásának fentartása mellett a vámvonalon át külföldre, vagy az 1894. XV. t.-czikk, illetőleg az ezt módositó 1899. évi XVII. t.-czikk határozmányainak megtartása mellett közvetlenül a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Herczegovina területére kiszállitása czéljából szesznek feltételesen a szeszadópótléktól mentesen való beszerzésére) engedélyt nyervén, azon kötelezettségeim teljesitésének biztositására, melyek engem az 1899. évi XXIV. t.-czikk 2. §-a alapján nyert ezen engedély folytán a beszerzendő szesz tekintetében, különösen az engedélylyel való visszaélés esetében, az 1899. évi XXIV. t.-czikk és az arra vonatkozó rendeletek és utasitások alapján terhelnek, az ezen törvény végrehajtása iránt kiadott utasitás 5. §-a értelmében az adómentesen beszerzendő alkoholmennyiség után esedékes szeszadópótléknak megfelelő, vagyis ....korona biztositékot tartozom nyujtani.

Ennélfogva én/mi alulirott .... ezen kötelezettségeim/kötelezettségeink biztositására .... korona, azaz .... korona tőke, és ennek netaláni 5%-os késedelmi kamatai, valamint .... korona beszedési költség erejéig ezennel jelzálogul lekötöm/lekötjük a(z) .... községi .... sz. tjkönyvben .... sor, ... hr. sz. alatt felvett és saját nevemre/nevünkre irt ingatlanságot (házat, fekvőséget, birtokot stb.) és engedélyt adok/adunk arra, hogy a feltétlen zálogjog a fent körülirt ingatlanságra .... korona biztositéki tőke, ennek netaláni 5%-os késedelmi kamatai, valamint a .... korona beszedési költség erejéig minden további meghallgattatásom/meghallgattatásunk nélkül, a m. kir. kincstár javára tkvileg bekebeleztessék.

Egyszersmind a m. kir. kincstárnak jogot adok/adunk arra, hogy az esetre, ha az engedélylyel való bármely visszaélés esetében fizetendő és a pénzügyi hatóság által megállapitandó összeget pontosan be nem fizetném/fizetnők, a hátralékban maradt összeget az 5%-os késedelmi kamatokkal, a beszedési költséggel együtt bárhol található ingó és különösen a fennebb lekötött ingatlan vagyonomból/vagyonunkból az 1899. évi XXIV. t.-czikk 7. §-a és illetőleg az 1899. évi XX. t.-czikk 9. §-a értelmében a közadók módjára behajthassa.

Minek nagyobb erejére a jelen biztositási okiratot sajátkezűleg aláirtam./aláirtuk.

Kelt..

(Aláirás.)

(Kir. Közjegyző hitelesitési záradéka.)

[E minta szerinti nyomtatvány nem nyomattatik ki.]

Jegyzet. Beszedési költségek fejében oly összeg veendő fel, hogy abból a tényleg felmerülő kiadások s egyéb költségek minden esetre kiteljenek.

IX.

Átutalás.

1894. évi XV. törvényczikk[1])

a szeszadónak a fogyasztási terület részére való biztositása tárgyában.

1. §.

A magyar korona országai s másrészt a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy pedig a közös vámterülethez csatolt Bosznia és Herczegovina közti forgalomban az emlitett három fogyasztási terület egyikéből a másik két fogyasztási terület valamelyikébe átvitt azon égetett szeszes folyadékok után, a melyek után a szeszadó már lerovatott, vagyis a melyek sem szeszadóval, sem a szeszadót magában foglaló vámdíjjal terhelve nincsenek, a bennök foglalt alkoholmennyiségnek megfelelő szeszadó 1894-ik évi szeptember 1-től kezdve a befogadó terület javára megtérittetik azon terület kincstára által, a mely területről az égetett szeszes folyadékok küldetnek.

Egy litert meg nem haladó küldemények után megtéritésnek helye nincsen; s a nagyobb küldemények is csak annyiban vétetnek számitásba, a mennyiben a küldemények szállitása a 3., 4. és 5. §-ok rendelkezéseinek megfelelően hivatalos átutalás mellett történt és a küldeménynek a rendeltetési terü-

1899. évi XVII. törvényczikk.[1])

a sör-, az ásványolaj- és a czukoradónak a fogyasztási terület részére való biztositása, valamint a szeszadónak a fogyasztási terület részére való biztositásáról szóló 1894. évi XV. t.-cz. némely határozmányainak módositása tárgyában.

A. A sör-, az ásványolaj- és a czukoradónak a fogyasztási terület részére való megtéritése.

1. czikk.

A magyar korona oszágai s másrészt a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, valamint Bosznia és Herczegovina közti forgalomban, az emlitett három fogyasztási terület egyikéből a másik két fogyasztási terület valamelyikébe egy-egy termelési időszak alatt átvitt már megadóztatott sör, ásványolaj és czukor mennyiségek után a lefizetett adó a befogadó terület javára megtérittetik azon terület kincstára által, a mely területről az illető czikkek küldetnek. Egy-egy termelési időszaknak a sörre és ásványolajra nézve az egyik év szeptember hó első napjától a közvetlenül rákövetkező év augusztus hó utolsó napjáig, a czukorra nézve pedig az egyik év augusztus hó első napjától a közvetlenül rákövetkező év julius hó utolsó napjáig terjedő időtartam vétetik.

---

[1]) Könnyebb áttekinthetőség czéljából az 1894. évi XV. t.-czikknek érvényben levő szövege az 1899. évi XVII. t.-czikk szövegével szembeállitva közöltetik.

(1894. évi XV. t.-cz.)

letre való beérkezése hivatalosan igazoltatott.

Ezen törvény értelmében küldemény alatt az égetett szeszes folyadékoknak a fent megnevezett három terület egyikéről a másik két terület valamelyikére való bármilyen átvitele értendő.

(1899. évi XVII. t.-cz.)

Oly küldemények után, a melyek két liter sörnél, két kilogramm ásványolajnál, vagy két kilogramm czukornál többet nem tartalmaznak, megtéritésnek nincs helye s nagyobb küldemények is csak annyiban vétetnek számitásba, a mennyiben a küldemények szállitása a 3., 4. és 5. czikk rendelkezéseinek megfelelően hivatalos átutalás mellett történt és a küldeménynek a rendeltetési (befogadó) területre való beérkezése hivatalosan igazoltatott.

Ezen törvény értelmében küldemény alatt a fent megnevezett három terület egyikéről a másik két terület valamelyikére bármely módon átvitt fentemlitett czikkek, czukor alatt pedig csak a czukoradóról szóló törvény 1. §. 1. pontja alatt megjelölt czukor értendők.

2. §.[1])

Az adómegtérités (1. §.) minden hektoliter alkohol után abban az összegben állapittatik meg, a mely azon a területen, a melyik a megtéritést teljesiteni köteles, az illető évi szetermelési időszakban, vagyis az egyik év szeptember havának első napjától a közvetlenül rákövetkező év augusztus havának utolsó napjáig terjedő időben megadóztatott összes alkoholmennyiség után előirt összes szeszadóból egy-egy hektoliter alkoholra átlagosan esik.

A megtérités egy-egy termelési időszakra kiterjedő leszámolás alapján az illető szesztermelési időszak lejártára következő negyedik hónap végéig, és pedig abban az esetben, ha ezen ideig a leszámolás végle-

2. czikk.

Az adó megterittetik:

a) minden hektoliter sör után abban az összegben, a mely egy-egy hektoliter tizenkét czukorfoktartalmú sörlé után söradó fejében fizetendő;

b) az ásványolaj után abban az összegben, a mely egy-egy métermázsa ásványolaj után fogyasztási adó fejében fizetendő;

c) a czukor után abban az összegben, a mely egy-egy métermázsa czukor után czukoradó fejében fizetendő.

A megtérités minden egyes adóköteles czikkre nézve külön az egy-egy termelési időszakra kiterjedő leszámolás alapján, az illető termelési időszak lejártára követ-

[1]) E szakasz az 1899. évi XVII. t.-cz. 15. czikkében foglalt módositott szövegezésben vétetett itt fel.

(1894. évi XV. t.-cz.)

gesen még megejthető nem volna, az utólagos helyesbités fentartása mellett teljesitendő.

3. §.[1])

A leszámolás (2. §.) czéljából az, a ki a magyar korona országainak területén, valamint a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, úgyszintén Bosznia és Herczegovina területén égetett szeszes folyadékokat 1 litert meghaladó mennyiségben[2]) a három terület egyikéről a másik két terület valamelyikére adóval nem terhelten küldeni szándékozik, köteles a küldeményt előzetesen az erre kijelölt pénzügyi közegnél (küldő hivatalnál) bejelenteni.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

1. a küldő nevét, foglalkozását és lakhelyét;

2. a szállitó (szállitási vállalat) nevét;

3. az elszállitás napját;

4. a tartályok számát és nemét;

5. az égetett szeszes folyadékok nemét és mennyiségét, valamint azoknak az előirt 100 fokú szeszmérő szerinti fokokban megjelölendő alkoholtartalmát;

6. a küldeményben tartalmazott tiszta alkohol összes mennyiségét

(1899. évi XVII. t.-cz.)

kező negyedik hónap végéig és pedig abban az esetben, ha ezen ideig a leszámolás véglegesen még megejthető nem volna, az utólagos helyesbités fentartása mellett teljesitendő.

3. czikk.

A ki a magyar korona országainak területén, valamint a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, úgyszintén Bosznia és Herczegovina területén

a) sört két litert meghaladó mennyiségben;

b) ásványolajat két kilogrammot meghaladó mennyiségben;

c) czukrot két kilogrammot meghaladó mennyiségben a három terület egyikéről a másik két terület valamelyikére küldeni szándékozik, köteles a küldeményt előzetesen az erre kijelölt pénzügyi közegnél (küldő hivatalnál) bejelenteni.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

1. a küldő nevét, foglalkozását és lakhelyét;

2. a szállitó (szállitási vállalat) nevét;

3. az elszállitás napját;

4. a tartályok számát és nemét, illetőleg a csomagok számát;

5. az elküldendő czikkek nemét;

6. az elküldendő czikkek menynyiségét, és pedig:

---

[1]) E szakasz az 1899. évi XVII. t.-cz. 15. czikkében foglalt módositott szövegezésben vétetett itt fel.

[2]) Az égetett szeszes folyadékoknak a másik két fogyasztási terület valamelyikére való ilyen küldése előleges engedélyhez az italmérési jövedék szempontjából kötve nincsen, sőt a szeszes italoknak bármily mennyiségben oly helyekre való kiszállitása, melyekre az állami italmérési jövedékről szóló 1899. évi XXV. t.-cz. hatálya ki nem terjed, sem kimérést, sem kis mértékben való elárusitást nem képez. (Lásd az 1899. évi XXV. t.-cz. végr. ut. 1. §-ának utolsó bekezdését.)

(1894. évi XV. t.-cz.)

hektoliterfokokban (literekben) kifejezve;

7. a czímzett, illetőleg az átvevő nevét, foglalkozását és lakhelyét;

8. a pénzügyőri szakaszt, a melynél a küldemény a befogadó területen előállitandó.

Az alkoholtartalom és alkoholmennyiség bejelentése tekintetében az olyan égetett szeszes folyadékokra nézve, a melyeknek alkoholtartalma a szeszmérővel közvetlenül meg nem határozható, rendeleti úton könnyitések engedélyezhetők.

A küldemény a bejelentéssel egyidejűleg az esetleg meglevő kisérő iratok (szállitólevél, számla, stb.) felmutatása mellett hivatalos megvizsgálás czéljából rendszerint a küldő hivatal elé állitandó.

A küldeménynek a küldő hivatal elé való állitása azonban a küldő kérelmére mellőzhető s a küldemény hivatalosan a küldőnek üzleti helyiségeiben is megvizsgálható.

Ha a küldeménynek hivatalos megvizsgálása alkalmával kifogás nem merül fel: a küldő hivatal a küldeményt átutaló jegygyel, mely a küldeményt kell, hogy kisérje, rendeltetési helyére utalja.

A rendeltetési helyére beérkezett küldemény rendszerint azon pénzügyőri szakasz elé állitandó, a melynek kerületében a czímzett, illetőleg az átvevő fél lakhelye van.

A küldőnek azonban szabadságában áll a bejelentés megtételekor a befogadó területen levő más pénzügyőri szakaszt is kijelölni, és ez esetben a küldemény ezen pénzügyőri szakasz elé állitandó.

(1899. évi XVII. t.-cz.)

a) a sörnél literekben kifejezve;

b) az ásványolajnál minden egyes tartály teljes és tiszta súlyát;

c) a czukornál minden egyes tartály teljes és tiszta súlyát, ha azonban süvegczukor nem hordókban vagy ládákban szállittatik, a süvegek számát és összes súlyát;

7. a czimzett, illetőleg az átvevő nevét, foglalkozását és lakhelyét;

8. a pénzügyőri szakaszt, a melynél a küldemény a befogadó területen előállitandó.

A küldemény a bejelentéssel egyidejűleg az esetleg meglevő kisérő iratok (szállitó levél, számla stb.) felmutatása mellett, hivatalos megvizsgálás czéljából rendszerint a küldő hivatal elé állitandó.

A küldeménynek a küldő hivatal elé való állitása azonban a küldő kérelmére mellőzhető s a küldemény hivatalosan a küldőnek üzleti helyiségeiben is megvizsgálható.

Ha a küldeménynek hivatalos megvizsgálása alkalmával kifogás nem merül fel: a küldő hivatal a küldeményt átutaló jegygyel, mely a küldeményt kell, hogy kisérje, rendeltetési helyére utalja.

A rendeltetési helyére beérkezett küldemény rendszerint azon pénzügyőri szakasz elé állitandó, a melynek kerületében a czimzett, illetve az átvevő fél lakhelye van.

A küldőnek azonban szabadságában áll a bejelentés megtételekor a befogadó területen levő más pénzügyőri szakaszt is kijelölni, és ez esetben a küldemény ezen pénzügyőri szakasz elé állitandó.

(1894. évi XV. t.-cz.)

4. §.

(Az 1894. évi XV. törvényczikknek ez a szakasza az 1899. évi XVII. t.-cz. által hatályon kivül helyeztetett s e helyett az adóval nem terhelt égetett szeszes folyadékokra is az 1899. évi XVII. t-czikknek a mellettes hasábon közölt 4. czikkében foglalt határozmányok nyernek hasonszerű alkalmazást. [1899. évi XVII. t.-cz. 15. czikkének első bekezdéséből.])

(1899. évi XVII. t.-cz.)

4. czikk.

Az átutaló-jegy aláírása és átvétele által a küldő kötelezettséget vállal arról gondoskodni, hogy az utalt küldemény változatlan mennyiségben és minőségben, a megfelelően kitüzött időtartam alatt, az átutaló-jegy átadása mellett az illetékes, illetőleg a bejelentésben általa megjelölt pénzügyőri szakasz elé állittassék.

Ha a szállitás közben felmerült valamely esemény következtében szüksége merülne fel annak, hogy a szállitás iránya megváltoztattassék, vagy hogy a szállitásra kitüzött időtartam meghosszabbittassék, avagy hogy a küldemény tartályaiban változtatás eszközöltessék, úgyszintén ha ily esemény következtében a küldemény mennyisége szállitás közben változást szenved: ezekben az esetekben köteles a szállitó a változást a legközelebbi pénzügyi közegnél bejelenteni, mely a változást az átutaló-jegyen igazolja.

A rendeltetési helynek utólagos megváltoztatása, valamint a küldeményeknek azon a területen való megosztása, a mely területre való kiszállitásra a küldemény utaltatik, csakis a mellett a feltétel mellett eszközölhető, ha előbb az egész küldemény változatlan állapotban a szállitás vonalán fekvő valamely pénzügyőri szakasz elé állittatik és az által hivatalos elbánás alá vétetik.

Abban az esetben, ha a küldemény arra a területre, a melyből származik, bármi okból visszaszállitandó: ez iránt a bejelentés a 3. czikk rendelkezései értelmében újból megteendő. Ha azonban a

(1894. évi XV. t.-cz.)

5. §.

A küldeménynek a befogadó területen (4. §.) az illető pénzügyőri szakasz elé állitásáról igazolvány állittatik ki. Az esetre, ha a küldemény hivatalos elbánás végett történt eléállitás utján megosztatott, minden részküldeményre nézve külön-külön igazolvány állittatik ki.

Az átvevő mindannyiszor, valahányszor saját maga vagy másnak részére a birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokból, vagy Bosznia és Herczegovinából eredő oly égetett szeszes folyadékot szerez be vagy vesz át, a mely után az adó már lerovatott, vagyis a mely sem a szeszadóval, sem a szeszadót magában foglaló vámdíjjal terhelve nincsen, köteles arról meggyőződni, hogy a küldemény igazolvánnyal fedezve van.

A pénzügyi közegeknek ilyen szállitmányoknál való közreműködését szabályozó közelebbi határozmányok rendeleti uton állapittatnak meg.

6. §.

Azok a szárazföldi és vizi utak, a melyeken — a vasutakon és gőzhajózási vonalakon kivül — égetett szeszes folyadékok egy literi mennyiségét meghaladó küldeményei a három terület kö-

(1899. évi XVII. t.-cz.)

szállitás nyilvános szállitási vállalat által foganatosittatott, a küldemény visszaszállitása tekintetében rendeleti uton könnyitések engedélyezhetők.

5. czikk.

A küldeménynek a befogadó területen (4. czikk) az illető pénzügyőri szakasz elé történt állitásáról igazolvány állittatik ki. Az esetben, ha a küldemény a hivatalos elbánás végett történt eléállitás után megosztatott: minden részküldeményre nézve külön-külön igazolvány állittatik ki.

Az átvevő mindannyiszor, valahányszor saját maga, vagy más részére a birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokból, vagy Boszniából és Herczegovinából eredő oly küldeményt szerez be vagy vesz át, a mely a 3. czikkben szabályozott bejelentési kötelezettség alá esik, vagy melyre nézve tudja, hogy a küldemény az emlitett területekből származik, köteles arról meggyőződni, hogy a küldemény igazolvánnyal fedezve van.[1])

A pénzügyi közegeknek ilyen szállitmányoknál való közreműködését szabályozó közelebbi határozmányok rendeleti uton állapittatnak meg.

6. czikk.

Azok a szárazföldi és vizi utak, a melyeken — a vasutakon és gőzhajózási vonalakon kivül — a 3 czikkben szabályozott bejelentési kötelezettség alá eső küldeméuyek a három terület között

[1]) Lásd az 514. oldalon levő jegyzetet.

(1894. évi XV. t.-cz.)

zött adóval nem terhelten szállithatók, rendeleti uton határoztatnak meg és megfelelő módon közhirré tétetnek.

7. §.

(Az 1894. évi XV. törvényczikknek ez a szakasza az 1899. évi XVII. t.-cz. által hatályon kivül helyeztetett, s e helyett az adóval nem terhelt égetett szeszesz folyadékokra is az 1899. évi XVII. t.-czikknek a mellettes hasábon közölt 7. czikkében foglalt határozmányok nyernek hasonnemű alkalmazást. [1899. évi XVII. t.-cz. 15. czikkének első bekezdéséből.])

8. §.

A községi előljáróságok kötelesek a jelen törvény határozmányainak végrehajtására hivatott közegeknek hivatalos eljárásukban kivánatukra haladék nélkül segédkezet nyujtani.

A községi előljáróságnak erre kirendelt közege köteles eme hivatalos eljárásnál folytonosan jelen lenni, kihágás vagy szabályellenesség esetében a felvett tényleirást vagy leletet, a kihallgatási jegyzőkönyveket és a vizsgálathoz tartozó minden egyéb okmányt és segédiratot szintén aláirni, és egyáltalában mindenben törvényes segélyt szolgáltatni.

9. §.

Az e törvény, valamint az ennek végrehajtása iránt kiadandó utasitás megszegése által elkövetett kihágásokra, a kihágások és

(1899. évi XVII. t.-cz.)

szállithatók, rendeleti uton határoztatnak meg és megfelelő módon közhirré tétetnek.

7. czikk.

A vasuti és gőzhajózási vállalatok, valamint a postahivatalok az általuk szállitás végett átvett, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokból, valamint Boszniából és Herczegovinából származó s az előző 3. czikkben megjelölt nemű minden küldeményt, annak a leadási állomásra való beérkezése után, és mindenesetre még mielőtt a küldemény a czimzettnek kiszolgáltatnék, az illetékes pénzügyőri szakasznak bejelenteni kötelesek.

8. czikk.

A községi előljáróságok kötelesek a jelen törvény határozmányainak végrehajtására hivatott közegeknek hivatalos eljárásukban kivánatukra haladék nélkül segédkezet nyujtani.

A községi előljáróságnak erre kirendelt közege köteles eme hivatalos eljárásnál folytonosan jelen lenni, kihágás vagy szabályellenesség esetében a felvett tényleirást vagy leletet, a kihallgatási jegyzőkönyveket és a vizsgálathoz tartozó minden egyéb okmányt és segédiratot szintén aláirni, és egyáltalában mindenben törvényes segélyt nyujtani.

9. czikk.

Az e törvény, valamint az ennek végrehajtása iránt kiadandó utasitás megszegése által elkövetett kihágásokra, a kihágások és

(1894. évi XV. t.-cz.)

a pénzbüntetések elévülésére és az ezek iránti kezességre nézve — a mennyiben jelen törvény másképen nem intézkedik — a jövedéki kihágások és különösen a szeszadóról szóló 1888: XXIV. t.-cz. elleni kihágások iránt jelenleg érvényben levő törvények és szabályok nyernek alkalmazást.

10. §.[1])

(Az 1894. évi XV. törvényczikknek ez a szakasza az 1899. évi XVII. t.-cz. által hatályon kivül helyeztetett, s a helyett az adóval nem terhelt égetett szeszes folyadékokra is az 1899. évi XVII. t.-czikknek a mellettes hasábon közölt 10. czikkében foglalt határozmányok nyernek hasonszerű alkalmazást.

A pénzbüntetés azonban akként szabatik meg, hogy a kihágás tárgya után a fogyasztási adónak kisebbik tétele szerint járó öszszegbez 10 korona hozzászámittatik. [1899. évi XVIII. t.-cz. 15. czikkének első bekezdéséből.])

(1899. évi XVII. t.-cz.)

a pénzbüntetések elévülésére és az ezek iránti kezességre nézve — a mennyiben jelen törvény másképen nem intézkedik, — a pénzügyi kihágásokra, és különösen a szeszadó elleni kihágásokra nézve érvényben levő törvények és szabályok nyernek alkalmazást.

10. czikk.[1])[2])

A kihágás tárgya annak tartályaival együtt elkobzás alá esik:

1. ha az utalt küldemény más, mint a következő 2. pont alatt felsorolt esetekben, az erre kijelölt hivatal vagy közeg elé nem állittatik;

2. ha valaki a birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokból, vagy Boszniából és Herczegovinából érkezett oly küldeményt, a mely a 3. czikkben szabályozott bejelentési kötelezettség alá esik, de a mely igazolványnyal (5. czikk) egyáltalában nincsen fedezve, avagy csak részben van fedezve; avagy olyan sör-, ásványolaj- vagy czukorküldeményt, a mely a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Herczegovina területéről a vámvonalon át való kivitel czéljából a magyar korona országainak területén levő valamely kilépti hivatalhoz utaltatott, beszerez, vagy csak megőrzés végett is átvesz, daczára annak, hogy tudta, vagy a fen-

[1]) Az ezen czikk szerint minősitendő azokban az esetekben, melyekben a szeszadópótlék is megröviditettett, vagy a megröviditės veszélyének kitétetett, az e czikkben meghatározott büntetéseken felül még a megröviditett, vagy megröviditės veszélyének kitett szeszadópótlék négyszeres összegétől annak nyolczszoros összegéig terjedhető pénzbüntetésnek van helye. (Lásd a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. 9. §-ának III. pontját a 498. oldalon.)

[2]) Ezen czikk rendelkezései alkalmazandók abban az esetben is, ha az átutalójegy nélkül érkezett küldeményt az átvevő (czimzett) elé is állitja. (1901. évi 28.811. sz.)

(1894. évi XV. t.-cz.)

(1899. évi XVII. t.-cz.)

forgó körülményekből nyilvánvalóan tudhatta, hogy a küldemény az emlitett területekről származik;

3. ha valamely, a 3. czikkben szabályozott bejelentési kötelezettség alá eső sör-, ásványolaj- vagy czukorküldemény a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Herczegovina határától a magyar korona országainak belseje felé tiltott uton (6-ik czikk) találtatik, tekintet nélkül arra, vajjon átutalójegygyel fedezve van-e vagy nincs;

4. ha ily küldemény a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Herczegovina határától legfölebb 15 kilométernyi távolságon belül megengedett szárazföldi vagy vizi utakon, avagy vasutakon, illetőleg gőzhajókon ugyan, de átutaló-jegy nélkül oly időben találtatik, a mely időben a küldemény átulaló-jegygyel már ellátva kellene, hogy legyen, és a fenforgó körülményekből ki nem tünik, vagy hitelesen nem igazoltatik, hogy a küldemény a magyar korona országainak területén levő valamely helyről szállittatik.

A kihágás tárgyát képező küldemény nem esik elkobzás alá, ha a lefoglaláskor pénzbüntetés fejében a küldemény után járó megtéritési összeg (2. czikk) és további 10 korona készpénzben lefizettetik.

Ugyanilyen mérvü pénzbüntetés alkalmazandó akkor is, ha a kihágás tárgya igénybe nem vehető.

(1894. évi XV. t.-cz.)

11. §.[1])

(Az 1894. évi XV. törvényczikknek ez a szakasza az 1899. évi XVII. t.-cz. által hatályon kivül helyeztetett, s a helyett az adóval nem terhelt égetett szeszes folyadékokra is az 1899. évi XVII. törvényczikknek a mellettes hasábon közölt 11. czikkében foglalt határozmányok nyernek hasonszerű alkalmazást.

A pénzbüntetés azonban akként szabatik meg, hogy a kihágás tárgya után a fogyasztási adónak kisebbik tétele szerint járó összeghez 10 korona hozzászámittatik. [1899. évi XVII. t.-cz. 15. czikkének első bekezdéséből.])

(1899. évi XVII. t.-cz.)

11. czikk.[1])

A 10. czikk utolsó bekezdésében meghatározott mérvű pénzbüntetésnek van helye:

1. ha a 3. czikk rendelkezései alapján tett bejelentésbe az elszállitásra szánt mennyiségnél nagyobb vagy kisebb mennyiség vétetett fel és a különbözet a tényleges mennyiség öt százalékát meghaladja;

2. ha a küldemény eléállittatott ugyan, azonban annak egy része az átutaló-jegy által fedezve nincsen és ez a fedezetlen rész az átutaló-jegyen kitüntetett mennyiség öt százalékát meghaladja;

3. ha valaki sörnek, ásványolajnak vagy czukornak a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Herczegovina területéről a magyar korona országainak területére a 3. czikkben meghatározott menynyiségeknél kisebb mennyiségekben való átvitelével üzletszerűen foglalkozik;

4. ha a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Herczegovina határától legföljebb 15 kilométernyi távolságban megengedett szárazföldi vagy vizi utakon, avagy vasutakon, illetőleg gőzhajókon ilyen küldemény átutaló-jegygyel fedezve találtatik ugyan, ez utóbbi azonban a küldeménynyel nem egyezik.

A pénzbüntetés megszabásának alapjául veendő:

[1]) Az ezen czikk szerint minősitendő azokban az esetekben, melyekben a szeszadópótlék is megrövidittetett, vagy a megröviditės veszélyének kitétetett, az e czikkben meghatározott büntetéseken felül még a megröviditett, vagy a megröviditės veszélyének kitett szeszadópótlék négyszeres összegétől annak nyolczszoros összegéig terjedhető pénzbüntetésnek van helye. (Lásd a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. 9. §-ának III. pontját a 498. oldalon.)

(1894. évi XV. t.-cz.)

(1899. évi XVII. t.-cz.)

az 1. pont alatti esetben: a bejelentett mennyiséggel szemben talált többlet vagy hiány;

a 2. pont alatti esetben: az átutaló jegy által nem fedezett mennyiség;

a 3. pont alatti esetben: az üzletszerűen átvitt mennyiség és

a 4. pont alatti esetben: a mennyiségbeli különbözet.

A pénzbüntetések biztositására a küldemények tartályaikkal együtt zálogul szolgálnak és ez a törvényes zálogjog minden más magánjogi czímből eredő követelést megelőz.

12. §.

(Az 1894. évi XV. törvényczikknek ez a szakasza az 1899. évi XVII. t.-cz. által hatályon kivül helyeztetett s a helyett az adóval nem terhelt égetett szeszes folyadékokra is az 1899. évi XVII. t.-czikknek a mellettes hasábon közölt 12. czikkében foglalt határozmányok nyernek hasonszerű alkalmazást. [1899. évi XVII. t.-cz. 15. czikkének első bekezdéséből.])

12. czikk.

4 koronától 100 koronáig terjedhető pénzbüntetésnek van helye, ha a 10. és 11. czikkekben felsorolt eseteken kivül e törvény vagy az annak végrehajtása iránt kiadandó utasitás valamely rendelkezése[1]) megszegetik, különösen pedig:

1. ha a 3. czikk rendelkezése szerint teljesitendő bejelentés megtétele elmulasztatik;

2. ha a bejelentés a mennyiségre nézve olynemű eltérést tartalmaz, a mely három százaléknál nagyobb, de öt százalékot meg nem halad;

3. ha a küldeménynek a leadási állomásra való beérkezéséről a 7. czikkben követelt bejelentés megtétele elmulasztatik;[2])

---

[1]) Ha a küldemény eléállitása az átutalójegyben erre meghatározott idő lejárta után történt, ezen késedelem miatt a küldő felelősségre nem vonható. (1901. évi 85.535. sz.)

[2]) Az e pont szerint büntetendő kihágás miatt az eljárás nem az illető vasuti vagy gőzhajózási vállalat egyes tisztviselői, hanem a vállalat képviseletében annak igazgatósága ellen inditandó meg és vezetendő keresztül. (1896. évi 6005. sz. körr. P. K. 15. sz.) — Hasonló eljárás követendő akkor is, ha a bejelentés elmulasztása postahivatal tisztviselőjét vagy alkalmazottját terheli, mely

(1894. évi XV. t.-cz.)

13. §.

(Az 1894. évi XV. törvényczikknek ez a szakasza az 1899. évi XVII. t.-cz. által hatályon kivül helyeztetett s a helyett az adóval nem terhelt égetett szeszes folyadékokra is az 1899. évi XVII. t.-czikknek a mellettes hasábon közölt 13. czikkében foglalt határozmányok nyernek hasonszerű alkalmazást. [1899. évi XVII. t.-cz. 15. czikkének első bekezdéséből.])

14. §.

Jelen törvény és az ennek végrehajtása iránti utasitás megszegései fölött a pénzügyministerhez intézendő felebbezés fentartásával elsőfokúlag a kir. pénzügyigazgatóságok határoznak.

Ha a jelen törvény alapján jogérvényes határozattal kiszabott pénzbüntetés az elmarasztalttól egészben vagy részben behajtható nem volna, vagy pedig ennek behajtása csakis az elmarasztalt minden ingatlanai eladása által csak úgy lenne eszközölhető, hogy ennek folytán az elmarasztalt végelszegényedése vagy adózási képtelensége következnék be, a pénzbüntetés helyett az 1883 : XLIV. törvényczikk 108. §-a szerint kiszabandó szabadságvesztés-büntetés alkalmazandó.

(1899. évi XVII. t.-cz.)

4. ha az ezen törvény 3., 4. és 5. czikkei szerint hivatalosan utalt küldeményekre hivatalos zár alkalmaztatik és ez a hivatalos zár megsértetik.

13. czikk.

Abból az összegből, mely a 10. czikk rendelkezéseihez képest elkobzott tárgyak elárverezéséből, vagy a 10. s illetve 11. czikkek alapján kiszabott pénzbüntetésből befoly, mindenekelőtt levonandó az államkincstár javára a 2. czikkben megállapitott adótéritési tételeknek megfelelő összeg, és csak a maradványra nézve találnak a tettenérők és feljelentők megjutalmazása iránt fennálló rendelkezések megfelelő alkalmazást.

14. czikk.

A jelen törvény 1—13. czikkei, illetőleg a törvény végrehajtása iránt kiadott utasitás ellen elkövetett kihágásokra nézve az 1894. évi XV. t.-cz. 14. §-a alkalmazandó.

---

esetben az eljárás a postahivatal képviseletében annak ingazgatósága ellen inditandó és vezetendő keresztül. (1900. évi 6751. sz. körr. P. K. 6. sz.)

(1894. évi XV. t.-cz.)

A pénzbüntetésnek szabadságvesztés-büntetésre való átváltoztatására az a kir. törvényszék illetékes, melynek székhelyén az a kir. pénzügyigazgatóság van, mely a kihágás fölött határozott, vagy melyhez az illető pénzügyigazgatóság területének nagyobb része tartozik. Horvát-Szlavonországokban a zágrábi kir. pénzügyi törvényszék illetékes.

A kir. törvényszékek határozatai ellen azon királyi táblához, melyhez az eljáró királyi törvényszék tartozik, a zágrábi első folyamodású pénzügyi törvényszék határozata ellen pedig a zágrábi pénzügyi feltörvényszékhez felfolyamodásnak van helye.

15. §.

E törvény hatálya kiterjed a magyar korona országainak egész területére és 1894. évi szeptember hó 1-én lép életbe.

Annak végrehajtásával a pénzügyminister és igazságügyminister, Horvát-Szlavonországokra nézve a pénzügyminister, ki e tekintetben Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánjával egyetértőleg jár el, bizatik meg.

(1899. évi XVII. t.-cz.)

B) Az 1894. évi XV. t.-cz. némely határozmányainak módositása.

15. czikk.

(Az 1899. évi XVII. t.-czikknek ez a czikke az 1894. évi XV. t.-cz. 4., 7., 10., 11., 12. és 13. §-ainak hatályon kivül helyezésére, valamint a 2. és 3. §-ainak módositására vonatkozó azokat a határozmányokat tartalmazza, melyek az 1894. évi XV. t.-czikknek fentebb közölt szövegébe az illető §-oknál már felvétettek.)

C) Közös határozmányok.

16. czikk.

Az egyrészt a magyar korona országai és Bosznia s Herczegovina között, valamint másrészt a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok s Bosznia és Herczegovina között megejtendő leszámolások a jelen törvény 2. czikke és 15. czikke (2. §.) értel-

(1894. évi XV. t.-cz.) (1899. évi XVII. t.-cz.)

mében minden egyes adótárgyra (sörre, égetett szeszes folyadékok-, ásványolaj- és czukorra) nézve elkülönitve foganatositandók.

Ha az egy-egy termelési időszakra kiterjedőleg a magyar korona országai részéről, valamint a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok részéről Boszniával és Herczegovinával a fenti határozmány értelmében megejtett mindkét leszámolás együttes eredménye szerint Bosznia és Herczegovina javára megtérités lenne teljesitendő, a megtéritendő összeg a Boszniával és Herczegovinával való vámkapcsolat létesitéséről szóló 1879. évi LII. t.-cz. 13. §-a szerint az e két ország részére a határvámjövedék közös bevételeiből 600.000 forinttal aranyban megállapitott összegből, de csak 300.000 forint erejéig aranyban, levonatik és mint visszatéritett határvámátalány az osztrák-magyar monarchia két állama javára a quóta arányában elszámoltatik. A megtéritendő összegnek aranyértékre való átszámitása évenként a termelési időszakok utolsó hónapjának lejárta után az illető termelési időszak hónapjaiban a vámilletékek fizetésére nézve megállapitva volt árkelet-pótlékok átlaga alapján történik.

17. czikk.

E törvény hatálya kiterjed a magyar korona országainak egész területére és a czukorra nézve 1899. évi augusztus hó 1-én, a szeszre nézve 1899. évi szeptember hó 1-én, a sörre és az ásványolajra nézve pedig 1900. évi január hó 1-én lép életbe, mindazonáltal a czukorra vonatkozólag azzal a

(1894. évi XV. t.-cz.) (1899. évi XVII. t.-cz.)

módositással, hogy a czukor után eső fogyasztási adó 1900. évi január hó 1-ig 100 kilogrammonkint csak 12 koronával térittetik meg.

18. czikk.

A jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister és igazságügyminister, Horvát-Szlavonországra nézve a pénzügyminister, ki e tekintetben Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánjával egyetértőleg jár el, bizatik meg.

Utasitás

a sör-, az ásványolaj- és czukoradónak a fogyasztási terület részére való biztositása, valamint a szeszadónak a fogyasztási terület részére való biztositásáról szóló 1894. évi XV. t.-czikk némely határozmányainak módositása iránt rendelkező 1899. évi XVII. törv.-czikk végrehajtása tárgyában.

1899. évi 62.990. szám.

A sör-, az ásványolaj- és a czukoradónak a fogyasztási terület részére való biztositása, valamint a szeszadónak a fogyasztási terület részére való biztositásáról szóló 1894. évi XV. törv.-czikk némely határozmányainak módositása iránt rendelkező 1899. évi XVII. t.-czikk végrehajtása iránt az osztrák pénzügyministerrel egyetértőleg, az 1894-ik évi julius 24-én 56.101. sz. alatt kiadott (a Magyarországi Rendeletek Tára 1894-ik évi folyamának 174. száma alatt, illetőleg a »Pénzügyi Közlöny« 1894. évi folyamának 22. számában megjelent) utasitásnak és az annak kapcsában kiadott későbbi rendeleteknek egyidejű hatályon kivül helyezése mellett, az előbb emlitett t.-cz. 18. czikke, illetőleg az 1894. évi XV. t.-cz. 15. §-a alapján következőket rendelem:

1. §.

Bejelentés.

1. A bejelentés tárgya.

Már megadóztatott sört 2 litert meghaladó mennyiségben, már megadóztatott, vagyis sem szeszadóval, sem a szeszadót magában foglaló vámdíjjal nem terhelt égetett szeszes folyadékot 1 litert meghaladó mennyiségben,[1]) megadóztatott ásványolajat 2 kilogrammot meghaladó mennyiségben vagy a czukoradóról szóló törvény 1. §-ának 1. pontjában meghatározott nemű, már megadóztatott czukrot, 2 kilogrammot meghaladó mennyiségben tartalmazó minden küldemény, a melynek a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok vagy Bosznia és Herczegovina területére bármilyen módon való átvitele (küldése) van czélba véve, előzetesen bejelentendő.

Az égetett szeszes folyadékok közé tartoznak a szesztartalmú eszencziák, továbbá azok az egyszerű és összetett szesztartalmú aetherek is, melyek bizonyos gyümölcsfajok vagy italok természetes aromájának, illetőleg izének utánzatát tartalmazzák és égetett szeszes italok készitéséhez használtatnak, mint pl. gyümölcs-, rum-, cognac-eszencziák, gyümölcs-, rum-aetherek s hasonlók; de nem tartoznak ide a másféle egyszerű és összetett aetherek, mint pl. az eczet-aether és kén-aether.

Olyan égetett szeszes folyadékok elküldése esetében, melyeknek alkoholtartalma a szeszmérővel meg nem határozható, azaz az édesitett likőr, rozoglio és puncseszenczia elküldése esetében, ha a küldemény kisebb tartályokból, pl. palaczkokból stb. áll, valamint akkor is, ha a küldemény kisebb, egyenkint legfölebb 25 liter űrtartalmú hordókból áll, és mennyisége egy hektolitert meg nem halad, alkoholfoktartalma pedig a 100 fokú szeszmérő szerint 60 foknál nem nagyobb: az alkoholtartalom bejelentése mellőzhető, ha a fél beleegyezik abba, hogy az alkoholtartalom a hivatalos száz fokú szeszmérőnek megfelelő legalább 40 fokkal (40 százalékkal) vétessek számitásba.

A bejelentési kötelezettség alá eső alkoholtartalmú eszencziák és aether-félék alkoholtartalma a hivatalos százfokú szeszmérőnek megfelelő 70 fokkal (70 százalékkal) vétetik számba és ennélfogva az alkoholtartalom bejelentése nem kivántatik meg.

A küldő azokat a szárazföldi és vizi utakat, a melyeken a bejelentett küldemény szállitása történni fog, illetőleg azt a vasuti és gőzhajózási vállalatot, a melynek a küldemény szállitás végett átadatik, a bejelentésben megjelölni köteles.

Bejelentés alá nem esnek:

a) a fent megnevezett adóköteles tárgyaknak az osztrák-magyar közös vámterülethez tartozó országok közötti belforgalom-

[1]) Lásd az 545. oldalon levő 2. jegyzetet.

ban vasuton, gőzhajón vagy posta útján szállitott küldeményei abban az esetben, ha a küldés (feladás) helye és a rendeltetés helye ugyanazon a fogyasztási területen van, de a küldeménynek, hogy rendeltetési helyére érjen, a másik két fogyasztási terület egyikén, vagy mindkettőn átmennie kell. (Átviteli küldemények.) Ha az ilyen átviteli küldemények részben vasuton, részben gőzhajón szállittatnak, csak akkor nem tartoznak bejelentés alá, ha a küldemény az egyik nyilvános közlekedési vállalat által közvetlenül, harmadik személy közvetitése nélkül adatik át a másik nyilvános közlekedési vállalatnak továbbszállitás végett.

Ha azonban a vasuti vagy gőzhajózási vállalatnak leadó állomása azon a fogyasztási területen van, a melyen a küldemény átvitetik, és itt előbb intézkedni kell az iránt, hogy a küldemény a feladás helyével azonos fogyasztási területen levő rendeltetési helyére tovább szállittassék: ez esetben két szállitás forog fenn, és pedig az egyik vasuton vagy gőzhajón az egyik fogyasztási területről a másikra, és egy második szállitás az illető vasuti vagy gőzhajózási leadó állomástól a küldeménynek a másik fogyasztási területen levő rendeltetési helyére. Ehhez képest úgy a vasuton vagy gőzhajón való szállitás, mint a leadó állomástól való továbbszállitás is, ez utóbbi az 1899. évi XVII. t.-cz. 4. czikkének utolsó bekezdésében foglalt rendelkezések értelmében, bejelentendő.

b) Az általános denaturáló szerrel denaturált szeszt tartalmazó küldemények.

2. A bejelentés módja.

A bejelentés irásban vagy szóval az illetékes pénzügyőri szakasznál teendő meg. A pénzügyigazgatóságok javaslatot tehetnek arra nézve, hogy a mennyiben a forgalmi viszonyok indokolják, a pénzügyőri szakaszok helyett a bejelentések átvételére kivételesen más közegek vagy hivatalok jelöltessenek ki.

Sörnek sörfőzdéből, égetett szeszes folyadéknak közvetlenül valamely fogyasztási adó alá eső szeszfőzdéből, szesz-szabadraktárból vagy szabadraktárrá nyilvánitott szeszfinomitóból, ásványolajnak ásványolajfinomitó-gyárból vagy czukornak czukorgyártelepről avagy czukor-szabadraktárból való s bejelentési kötelezettség alá eső átvitele mindig i r á s b a n jelentendő be. Ha égetett, szeszes folyadék, ásványolaj vagy czukor átvitelének esete forog fenn, a bejelentés e g y i d e j ű l e g azzal a bejelentéssel, mely a szesznek, illetőleg ásványolajnak vagy czukornak a fogyasztási adó lefizetése mellett való elszállitása esetében teendő, ugyanannál a pénzügyi közegnél nyujtandó be, a mely az utóbb emlitett bejelentésnek átvételére is hivatva van.

Az irásbeli bejelentések két példányban, és az 1., 2., 3., vagy

4. számú mintáknak pontosan megfelelően, minden adótárgyra nézve elkülönitve szerkesztendők.[1][2])

Bejelentési nyomtatványok a kiállitási költség megtéritése mellett annál a pénzügyi közegnél kaphatók, mely az ilyen bejelentések átvételére hivatva van.

A bejelentések világos sárga papiron vannak nyomtatva.

Ha a bejelentés szóval tétetik, ez esetben az a pénzügyi közeg által a fent meghatározott mintáknak megfelelően két példányban felveendő, felolvasás után a bejelentő által aláirandó, vagy a mennyiben ez irni nem tudna, kézjegyével látandó el.

A bejelentés, annak hivatalos elintézése után, egyuttal átutalójegy gyanánt szolgál.

A pénzügyi közeg köteles az általa felvett bejelentést a hivatalos pecsét rányomása után olvashatóan aláirni, és felelős azért, hogy a bejelentés a meghatározott adatokat tartalmazza és nem hiányos.

Ha a bejelentés irásban tétetik: a pénzügyi közeg azt szintén megvizsgálni köteles abból a szempontból, vajjon az az előirt valamennyi adatot tartalmazza, és hogy a bejelentés mindkét példánya egymással összehangzó-e.

A bejelentés adatai a sör-, égetett szeszes folyadék-, ásványolaj- és czukor-küldeményekre nézve külön-külön, a csatolt 5., 6., 7. vagy 8. számu minták[3]) szerint vezetendő utalási lajstromba bejegyzendők. Az utalási lajstrom szoros számadás alá eső nyomtatványként kezelendő, havonként lezárandó és legkésőbb a következő hó 15-ik napjáig a pénzügyigazgatósághoz beküldendő.

A pénzügyigazgatóság a hozzá beérkezett utalási lajstromokat megvizsgálja azon szempontból, vajjon a pénzügyi közegek eljárása szabályszerű volt-e? és hogy az emlitett lajstromok nem hiányosak-e? és azokat, a megállapitott hiányok, valamint azok alapján tett intézkedéseinek feltüntetése mellett, legkésőbb az illető tárgyhónapot követő hó végéig a pénzügyministerium számvevőségének fogyasztási adóügyi csoportjához (Budapest, II. kerületi pénzügyi palota. Fő-utcza 34. szám alá) beküldi.

---

[1]) Ezek a minták a fent közölt végrehajtási utasitás hivatalos kiadásához csatolva vannak.

[2]) Ha a küldemény tárgyát égetett szeszes folyadék képezi és a küldő a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 4. §-ának II. része értelmében megszerzett engedély alapján a szeszadópótlék visszatéritését igényli, ez esetben a bejelentés (átutaló-jegy) jegyzet hasábjában a küldő esetenkint bejelenteni tartozik azt, hogy a szeszadópótlék visszatéritését igényli. Az ezen igény érvényesitése tekintetében érvényes többi határozmányokat lásd az 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 4. §-ának II. részében az 518. oldalon.

[3]) Ezek a minták a hivatalos kiadásban megjelent végrehajtási utasitáshoz mellékelve vannak.

2. §.

A bejelentett küldemény eléállitása.

A bejelentéssel egyidejüleg a küldemény, az azt kisérő fuvarlevelek, számlák, stb. bemutatása mellett, az illetékes pénzügyőri szakasznál, illetve a mennyiben erre más pénzügyi közeg (hivatal) jelöltetett volna ki, ennél a hivatalos vizsgálat teljesitése czéljából rendszerint eléállitandó.

Ha a küldő azt kivánja, hogy a hivatalos vizsgálat saját üzleti helyiségeiben történjék, köteles erre nézve előbb a pénzügyigazgatóságtól engedélyt kérni, és ebbeli kérvényében az engedély megadása által a pénzügyigazgatásnak okozandó költségtöbblet megtéritése iránt is kötelezettséget vállalni tartozik.[1])

Az engedély csak olyan egyéneknek adható meg, a kik a szóban levő adótárgyaknak nagyban való elárusitásával foglalkoznak, mint olyanok bejegyzett czéggel birnak és a kik a pénzügyi hatóság bizalmát birják. Az engedély csak a visszavonás fentartásával adható meg és ez visszaélés esetében mindig azonnal érvényesitendő.

3. §.

A küldeménynek a küldő hivatal által való hivatalos megvizsgálása.

1. Általános határozmányok.

Sört, égetett szeszes folyadékot, ásványolajat vagy czukrot tartalmazó, a másik fogyasztási területre való átvitelre bejelentett minden küldemény hivatalosan megvizsgálandó. Ez a rendelkezés arra az esetre is érvényes, midőn a szesz a fogyasztási adó lefizetése mellett, meghatározott feltételek alatt, hivatalos közbenjárás nélkül is elszállitható.

A vizsgálattal megbizott pénzügyi közeg megállapitja, vajjon a bejelentés a küldeménynyel egyezik-e, megállapitja a tartályok számát és nemét, illetőleg a csomagok számát, azután az elszállitandó tárgyak nemét és mennyiségét, illetőleg a mennyiben a küldemény égetett szeszes folyadékokat tartalmaz, megállapitja az alább meghatározott módon ezeknek alkoholtartalmát is, s azután a küldeményt az illető területen levő ahhoz a pénzügyőri szakaszhoz utalja, a melynél a küldemény eléállitandó.

Ha a bejelentésnek a küldeményre vonatkozó egyéb kisérő

[1]) Az engedély kiadásakor a pénzügyigazgatóság megállapitani köteles azt az összeget, melyet az illető fél az engedély által az államkincstárnak okozott költségtöbblet fejében fizetni tartozik. Ez az összeg a helyi viszonyok figyelembe vételével állapitandó meg. Ha az engedély több hivatalos vizsgálatra, illetve egy bizonyos időtartamra kéretett, ez esetben a megtéritendő költségtöbblet az előreláthatólag teljesitendö vizsgálatok számának figyelembevételével 40—100 koronáig terjedő évi átalányösszegben állapitandó meg; ha 100 koronánál nagyobb évi átalányösszeg megállapitása indokoltnak látszik, ez iránt a pénzügyministeriumhoz javaslat teendő. (1900. évi 50.956. sz. körr. — P. K. 21. sz.)

iratokkal (fuvarlevelek, számlák stb.) való összehasonlitása alkalmával a czimzett (átvevő) személyére nézve eltérés találtatnék, a felek erre figyelmeztetendők a végből, hogy az átvevő hivatalnál később felmerülhető kifogásoknak eleje vétessék.

2. A mennyiség megállapitása.

Ha a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy a Bosznia és Herczegovina területére szándékolt átvitel iránti bejelentés a szesznek, ásványolajnak vagy czukornak a fogyasztási adó lefizetése mellett való elszállitása iránt teendő bejelentéssel egyidejüleg történik (1. §. 2. pont), ez esetben az utóbbi bejelentés alapján a mennyiség, illetőleg alkoholmennyiség tekintetében eszközölt megállapitás eredménye veendő fel az átutaló jegybe is.

Minden más esetben a következő módon kell eljárni:

a) Ha sör vagy égetett szeszes folyadék hordókban, vasuti tartány-kocsikban, tartányokban stb. szállittatik s azok hivatalosan hitelesitve és megtöltve vannak, ez esetben a mértékhitelesités jelzete mérvadó.

Ha a hordók nincsenek hitelesitve, vagy csak részben vannak megtöltve: azoknak tartalma a Matiewić-féle hordómérő segélyével állapitandó meg. Nem hitelesitett hordóban szállitott sörnek mennyisége a megtöltött hordó lemérése utján is meghatározható oly módon, hogy a teljsúly minden 100 kg-ja után 0·65 hektoliter számittatik. A hordókban stb. szállitott szesz mennyisége a tiszta súlynak meghatározása és ennek, az igazi alkoholtartalomnak figyelembe vétele mellett a litermértékre való átszámitása alapján is megállapitható.

Minthogy a szesz különböző hőmérséklet mellett különböző térfogattal is bir, ezért a megállapitott látszólagos térfogat a R. + 12⁰-nyi hőmérséklet mellett mutatkozó igazi térfogatra átszámitandó. Az átszámitás a hivatalos használatra rendelt átszámitási táblázatok segélyével történik.

b) Ha sör vagy égetett szeszes folyadék kisebb tartályokban (palaczkokban, korsókban stb. vagy kisebb, egyenkint legfölebb 25 liternyi ürtartalmú hordókban) szállittatik, ez esetben az egyenlő nagyságú tartályok száma megállapitandó, és ezután meghatározandó, hogy egy ilyen tartály milyen ürtartalommal bir, mely adatok alapján azután a folyadék mennyisége kiszámittatik. Ez a meghatározás lényegesen egyszerűsithető az által, hogy a küldő erre a czélra üres mintatartályokat bocsát rendelkezésre, melyeknek ürtartalma mindenkor könnyen megállapitható.

Ha a kisebb tartályokban átvinni szándékolt sör, illetőleg égetett szeszes folyadék összes mennyisége 25 litert nem halad meg, és a bejelentés adatainak helyessége ellen a látszat szerint aggály nem merül fel: a mennyiségnek hivatalos megállapitása egészen mellőzendő.

Ha a küldemény hivatalos vizsgálata a küldő üzleti helyiségeiben eszközöltetik: a küldemény felvételére rendelt tartályok ürmérete, a mennyiben azok mértékhitelesitve nem lennének, még a tartályoknak megtöltése előtt hivatalosan megállapitható.

Az ebbeli hivatalos eljárás felett két példányban rövid jegyzőkönyv veendő fel, és az átutalójegy mindkét példányához hozzáfüzendő. Az eljáró pénzügyi közeg köteles a felett őrködni, hogy a küldeményhez tényleg azok a tartályok használtassanak fel, a melyeknek ürtartalma megállapittatott.

c) Az olyan ásványolaj-küldeményeknél, melyek nem egyidejűleg a valamely ásványolaj-finomitó gyárból való elszállitással jelentetnek be átvitelre, minden tartálynak tiszta súlya, a göngysúlynak a teljsúlyból való levonása útján állapitandó meg. A göngysúly levonása a teljsúlynak százalékaiban kifejezett következő tételek szerint történhetik:

a) fa-hordóknál . . . . 20 százalékkal,
b) vas-hordóknál . . . . 23 »
c) korsóknál . . . . 34 »
d) üveg-gömböknél (kosarakba és szalmába csomagolva) . . . . 26 »
e) bádog edényeknél, a melyek kettesével ládákba csomagolvák . . . . 17 »

Ha a küldemény több tartályban szállittatik, melyek látszat szerint egyenlő alakúak és nagyságúak, elegendő, ha csak egy tartálynak telj- és tiszta sulya állapittatik meg és az eredmény a tartályok számával szoroztatik.

Az olyan ásványolaj-küldeményeknél, amelyeknek teljsúlya 25 kilogrammot meg nem halad, ha a bejelentés adatainak helyessége ellen a látszat szerint aggály nem merül fel, a mennyiségnek hivatalos megállapitása egészen mellőzendő.

d) A czukoradótörvény 1. §-ának 1. pontja alatt megjelölt nemü czukrot tartalmazó olyan küldeményeknél, melyek nem egyidejüleg a valamely czukorgyártelepről, illetőleg czukor-szabadraktárból való elszállitással jelentetnek be átvitelre, a teljsúly, a mennyiben nem süvegczukorról van szó, minden egyes csomagra nézve megállapitandó, és abból a czukoradótörvény végrehajtása iránti utasitás 24. §-ának *B*. 1. pontja értelmében az illető tartályra, a czukornak a czukorgyártelepről, illetőleg czukorszabadraktárból való elszállitása alkalmával rájegyzett göngysúly levonandó. A különbözet minden egyes csomagra nézve a számitásba veendő tiszta súlyt mutatja. A süvegczukornál csak a süvegek darabszáma és összes súlya állapitandó meg. Papirboritékba csomagolt süvegczukornál az alább meghatározott göngysúly levonandó.

Ha a tartályokra a göngysúly nincs rájegyezve, vagy az illető adatok tekintetében aggály merül fel, ez esetben a megállapitott teljsúlyból, annak százalékaiban kifejezett következő átlagos göngysúly vonandó le és pedig:

a) a papirboritékba csomagolt süvegczukornál 3 százalék
b) a hordókban elhelyezett süvegczukornál, s esetleg az igy elhelyezett czukornál általában 13 »
c) a zsákokba csomagolt czukornál . . . . . 1 »
d) a ládákba csomagolt czukornál . . . . . 14 »
e) a dobozokba csomagolt czukornál . . . . 5 »
f) szörpnél . . . . 8 »

Az olyan czukorküldeményeknél, a melyeknek teljsúlya 25 kilogrammot meg nem halad, ha a bejelentés adatainak helyessége ellen a látszat szerint aggály nem merül fel, a mennyiségnek hivatalos megállapitása egészen mellőzendő.

A hivatalos lelet illető hasábjaiba csak azok az adatok jegyezhetők be, melyek hivatalosan megállapittattak; ha hivatalos megállapitás nem történt, az illető hasábok átirandók.

3. Az égetett szeszes folyadékok alkoholtartalmának megállapitása.

a) Ha olyan égetett szeszes folyadékok vizsgálandók meg, a melyeknek alkoholtartalma a szeszmérővel megállapitható: a megállapitás a hivatalos százfokú szeszmérő segélyével eszközlendő, és a mennyiben a megállapitásnál észlelt hőfok a normalis hőfoktól (Réaumur + 12°) eltérne, a látszólagos fok a szeszmérőhöz adott I. átszámitási táblázat segélyével az igazi fokra átszámitandó.

Az átszámitási táblázathoz a szeszmérő és az átszámitási táblázat használatára vonatkozó utasitás is mellékelve van.

Ha az itt szóban levő küldés a szesznek a fogyasztási adó lefizetése mellett való elszállitásával egy időben történik, csak egy hivatalos közbenjárás szükséges (1. §. 2. pont).

Ha a küldés hordókban, tartány-kocsikban, vagy tartányokban stb. eszközöltetik, az alkoholtartalom minden tartályra nézve külön megállapitandó.

Ha ilyen égetett szeszes folyadékok kisebb tartályokban (palaczkok, korsók stb., vagy kisebb, egyenkint legfölebb 25 liter űrtartalmú hordókban) küldetnek, ez esetben, a mennyiben a szóban levő tartályok egynemű égetett szeszes folyadékot tartalmaznak és egyéb tekintetekből sem forog fenn aggály, elegendő, ha csak egyes tartályokban levő folyadék alkoholtartalma állapittatik meg próbaszerűen, az egyes tartályok kiválasztására azonban a félnek befolyás nem engedhető. Elegendő ha minden 25 tartály közül egy, a 25 darabot el nem érő maradványból, valamint az összesen 25 tartályt sem tartalmazó küldeményből szintén csak egy-egy tartály bontatik fel, melynek kiválasztására azonban a félnek befolyás nem engedhető.

Ha az égetett szeszes folyadéknak elküldésre bejelentett összmennyisége tiz litert meg nem halad, a próbaszerű megállapitások is mellőzhetők.

b) Ha olyan égetett szeszes folyadékokról van szó, melyeknek alkoholtartalma a szeszmérővel egyedül meg nem határozható (édesitett likőrök, rosoglio, puncseszencziák), ezeknek megvizsgálása e czélra külön készitett olyan készülékkel és szeszmérővel eszközlendő, a milyenek a likőr kivitele esetében is használtatnak, mely eszközökkel azok a közegek, a kiknek ilynemű vizsgálatokra eljárásuk közben alkalom nyilik, elláttatni fognak.

A küldőnek jogábao áll az alkoholtartalomnak a fent emlitett készülék segélyével való meghatározásánál jelen lenni.

Ha ilyen folyadékok hordókban szállittatnak, a fentebb emlitett megvizsgálásnak mindig meg kell történnie.

Ha azonban a szállitás kisebb tartályokban (palaczkok-, korsók- stb., vagy kisebb, egyenkint legfölebb 25 liter ürtartalmú hordókban) eszközöltetik, úgy elegendő, ha a megállapitás czéljára minden 25 tartály közül, — melyek ugyanazon nemű égetett szeszes folyadékot tartalmaznak, — egy, s a 25 darabot el nem érő maradványból, valamint az összesen 25 tartályt sem tartalmazó küldeményből szintén csak egy-egy tartály bontatik fel, a melyeknek kiválasztására azonban a félnek befolyás nem engedhető. Ha az összmennyiség egy hektolitert meg nem halad, ez esetben, a mennyiben a fél az 1. §. 1. pontjában foglalt határozmányok szerint engedett könnyités igénybevétele mellett az alkoholtartalmat be nem jelentette, a folyadék alkoholtartalma a százfokú szeszmérő szerinti 40 fokkat veendő számitásba. A pénzügyi közeg ez esetben csak arról köteles meggyőződni, hogy a likőrnek, rosoglionak, vagy puncseszencziának bejelentett égetett szeszes folyadék tiszta és édes-e? Ez a próbaszerű megállapitás is mellőzendő abban az esetben, ha az égetett szeszes folyadékok összes mennyisége 25 litert meg nem halad és a bejelentés adatainak helyessége ellen a látszat szerint aggály nem merül fel.

c) Azokban az esetekben, midőn a küldemény megvizsgálása a küldőnek üzleti helyiségeiben történik, az égetett szeszes folyadék alkoholtartalma még a szállitási tartályok megtöltése előtt állapitható meg. A megvizsgálandó folyadék azonban ez esetben egyetlen tartályban legyen elhelyezve, és az alkoholtartalom megállapitásához szükségelt próba vétele előtt jól felkavarandó.

A pénzügyi közegek erről két példányban rövid jegyzőkönyvet felvenni és azt minden egyes átutalójegyhez hozzáfűzni kötelesek.

Kötelesek továbbá a felett is őrködni, hogy csak az az égetett szeszes folyadék kerüljön elküldésre, a melynek alkoholtartalma megállapittatott.

d) Ha kivételes esetben hivatalos százfoku szeszmérő nem állana rendelkezésre, vagy az illető pénzügyi közeg nem rendelkeznék azzal a készülékkel, mely édesitett likőrök, rosoglio és puncseszencziák alkoholtartalmának megállapitásához szükséges, ez esetben minden egyes nagyobb tartályból (hordó, tartánykocsi, tartány stb.) legalább $^1/_2$ liternyi mennyiségben próbák veendők,

ezek a féllel közös hivatalos zár alá helyezendők, és megvizsgálás végett a pénzügyigazgatósághoz beküldendők. Ha a küldemény kisebb tartályokban (palaczkokban stb.) van elhelyezve, a próbák a minden egyes csomagból kiválasztandó tartályokból (jelen szakasz 3. *b*) pontja) veendők.

Az, hogy a próbavétel megtörtént, az átutaló jegy mindkét példányán a hivatalos leletben megemlitendő, és az alkoholmennyiség kiszámitásánál egyelőre a bejelentett alkoholtartalom veendő alapul.

A vizsgálat eredményéről az a pénzügyi közeg, mely elé a küldemény állitandó, valamint a küldő hivatal is legott értesitendő, mely utóbbi ezt az értesitvényt az utalási lajstromhoz csatolni, és abban az esetben, ha a büntetésmentes különbözet meghaladva lenne, a jövedéki büntető eljárást folyamatba tenni tartozik.

A hivatalos leletben mindig felemlitendő a megállapitásnak az a neme és módja, mely szerint az alkoholtartalom megállapittatott. Ha megállapitás nem történt, az átutaló-jegy vonatkozó rovatai keresztülhuzandók.

4. Hivatalos zár.

A küldő kivánságára a küldeményen hivatalos zár is alkalmazható. Ez esetben azonban a küldeménynek akként kell berendezve lennie, hogy azon a hivatalos zár biztos módon alkalmazható legyen.

A pénzügyi közeg ilyen esetben az átutaló-jegy mindkét példányának illető hasábjában feltüntetni tartozik azt, hogy a küldeményen hivatalos zár alkalmaztatott.

5. Hivatalos végelintézés.

Ha a küldeményben foglalt, átvitelre szánt sör, ásványolaj vagy czukor összes mennyiségében, illetőleg az átvitelre szánt égetett szeszes folyadékban foglalt alkohol összes mennyiségében a bejelentéssel szemben többlet vagy hiány találtatik, ez esetben, ha a különbözet 5 százalékot meghalad, a törvény 11. czikkének 1. pontja alapján, ha pedig a különbözet 3 százalékot meghalad, de 5 százaléknál nem nagyobb, a törvény 12. czikkének 2. pontja alapján a büntető eljárás meginditandó.

Ha azonban az előirt feltételek mind teljesitvék és más nehézmény sem forog fenn: a lelet és az utalási lajstrom tételszáma, az abban történt bevezetés után, a bejelentés (átutaló-jegy) mindkét példányába bevezetendő és ezeken kiteendő a küldő által bejelentett, a körülményeknek megfelelően és nem igen rövid tartammal megállapitandó amaz időköz is, mely alatt a küldeménynek rendeltetési helyére kell érkeznie.

Ha a küldemény nem vasúton vagy gőzhajón szállittatik, megállapitandó egyszersmind az is, vajjon a bejelentésben megjelölt

közlekedési út megengedett-e, illetve, mint engedélyezett út közhirré tétetett-e.

Az átutaló-jegy egyik példánya (az elsődlet), mely a küldeményt a rendeltetési helyre kiséri, a félnek kézbesitendő. Ha a küldemény posta utján szállittatik, köteles a postahivatal, mely a küldeményt szállitás végett átveszi, a küldeményre vonatkozó ezt az átutaló-jegyet az illető szállitólevélhez csatolni. A másik példány (a másodlat), mint portomentes hivatalos levél ajánlva, posta utján közvetlenül annak a pénzügyőri szakasznak megküldendő, melynél a birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokban, illetve Bosznia- és Herczegovinában a küldemény eleállitásának történnie kell.

4. §.

A küldemény szállitására vonatkozó határozmányok.

1. Szállitás közben felmerülő események.

A szállitás közben felmerült eseményről a törvény 4. czikkének második bekezdésében előirt bejelentést szóval vagy irásban a legközelebb eső pénzügyőri szakasznál kell megtenni.

Ha a körülmények sürgősen, azonnali megállapitást igényelnek, (mint például, valamely tartály megsérülése esetén), és közelben pénzügyőri szakasz nincsen: a bejelentés a legközelebbi községi elöljáróságnál is megtehető, a mely a bejelentett esemény valóságát megállapitja és erről az árúszállitónak bélyegtelen bizonyitványt állit ki.

Ezzel a bizonyitványnyal tartozik az árúszállitó magát a legközelebbi pénzügyőri szakasznál a további hivatalos eljárás czéljából igazolni.

A pénzügyi közeg köteles azonnal a helyszinén a tényállást pontosan fölvenni, s e mellett különösen azt megállapitani, vajjon a küldemény mennyiségében következett-e be s minő változás, s hogy ez a változás még a magyar korona országainak területén, avagy a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, illetve Bosznia és Herczegovina területén állott-e be.

A hivatalos eljárás eredménye az átutaló-jegy elsődletén, esetleg egy ehhez csatolandó jegyzőkönyvben kitüntetendő.

Egyidejüleg tartozik a pénzügyi közeg erről ugy a küldő- és azt a hivatalt, mely elé a küldemény állitandó, valamint az illetékes pénzügyigazgatóságot is értesiteni, mely utóbbi a tényállást megvizsgálja és annak eredményéhez képest hivatalosan eljár.

2. Az állitási időtartam meghosszabbitása.

A pénzügyigazgatóság a küldő irásbeli kérvénye folytán méltánylást érdemlő esetekben a küldemény eleállitására nézve az átutaló-jegyben megállapitott időtartamot — még akkor is, ha szállitásközben nem állapittatott meg olyan esemény, mely miatt a

határidő be nem tartható, — utólagosan s legfeljebb egy havi időtartammal meghosszabbithatja. Az állitási határidő meghosszabbitásának engedélyezéséről úgy a küldő hivatal, mint az a pénzügyi közeg is értesitendő, a mely elé a küldemény állitandó.

3. A küldeménynek a küldő területen való meghagyása.

A már átutalt küldemény a magyar korona országainak területén is hagyható; ez esetben azonban a küldemény az átutalójegy elsődletének előmutatása mellett, a legközelebbi pénzügyőri szakasz elé állitandó.

A küldeménynek a küldő területen csak részben való visszatartása nincsen megengedve.

A pénzügyőri szakasz köteles a küldeménynek a magyar korona országainak területén való maradását az átutaló-jegyen feltüntetni és ezt a küldő hivatalnak megküldeni. A küldő hivatal a bekövetkezett változás közlése mellett azt a pénzügyőri szakaszt, a melyhez a küldemény eléállitás végett utalva volt, az átutaló-jegy oda érkezett másodlatának visszaküldése iránt megkeresni, és azután a küldeményt az utalási lajstromban, az átutaló-jegy mindkét példányának hozzácsatolása mellett, mint »a küldő területen maradt« küldeményt kivezetni tartozik.

Az a pénzügyőri szakasz pedig, melyhez a küldemény eléállitás végett utalva volt, az átutaló-jegy másodlatának visszaküldése előtt az állitási lajstrom illető hasábjait az átutaló-jegy alapján kitölteni és e lajstromban szintén megjegyezni köteles, hogy a küldemény »a küldő területen maradt.«[1])

4. A rendeltetési helynek megváltoztatása, midőn a küldemény még a küldő területen van.

Ha a küldemény rendeltetési helye az alatt, mig a küldemény még a magyar korona országainak területén belül van, megváltoztatik, köteles a pénzügyi közeg, a mely elé a küldemény állitva lesz, megvizsgálni, vajjon a küldemény állapota az átutaló-jegy

---

[1]) Ha a küldemény égetett szeszes folyadékot tartalmaz és a szeszadópótlék visszatéritése iránt igény érvényesitése mellett került átutalásra, a küldeménynek a küldő területen való meghagyása esetében a szeszadópótléknak visszatéritése — az 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 4. §. II. részének 10. pontja (lásd az 521. oldalon) értelmében — egyáltalában nem igényelhető. Ezen emlitett végrehajtási utasitás 3. §-a I. részének 5. pontja (l. az 516. oldalon) értelmében a küldő területen meghagyott küldemények után, ha azok nem kerültek szeszadópótlékmentesen átutalásra, a szeszadópótléknak ujbóli követelése elmarad.

Ha azonban az égetett szeszes folyadékot tartalmazó küldemény a fogyasztási adó alá eső valamely szeszfőzdéből vagy szesz szabadraktárból szeszadópótlék-mentesen került átutalásra és a küldő területen meg hagyatik: ebben az esetben a küldemény után eső szeszadópótlékot a szeszfőzde, illetőleg a szabadraktár vállalkozója megfizetni tartozik. (Lásd a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 2. §. II. része 4. pontjának hatodik bekezdését az 520. oldalon.).

elsődletével megegyezik-e, és vajjon a szállitás a fél által ujabban bejelentett közlekedési uton egyáltalában megengedhető-e.

Ha akadály nem forog fenn, a küldemény az új rendeltetési helyre nézve illetékes, a küldő által megjelölendő pénzügyőri szakaszhoz utalandó, egyidejűleg pedig az eredeti rendeltetési helyre nézve illetékes pénzügyőri szakasz az átutaló-jegy másodlatának az új rendeltetési helyre nézve illetékes pénzügyőri szakaszhoz leendő átküldése iránt megkeresendő. Ezenkivül erről a küldő hivatal, az utalási lajstrom helyesbitése végett, értesitendő.

5. A rendeltetési helynek megváltoztatása a befogadó területen.

Ha a küldemény, a magyar korona országainak területén, a melyre az szánva van, a rendeltetési hely utólagos megváltoztatása vagy — még mielőtt a rendeltetési helyre érkeznék, — megosztás végett eléállittatik (a törvény 4. czikkének 3. bekezdése); az illető pénzügyi közeg köteles a küldeményt a jelen utasitás 5. §-ában előirt módon szabályszerű hivatalos elbánás alá vonni. Minthogy azonban ez esetben az átutaló-jegy másodlata rendelkezésre nem áll, a küldemény hivatalos elintézése csakis az átutaló-jegy elsődlete alapján eszközlendő.

Ezzel egyidejűleg az a pénzügyőri szakasz, a melyhez a küldemény eredetileg utalva volt, a részére már megküldött átutaló-jegy-másodlat átküldése iránt megkeresendő. Ez utóbbi okmány beérkezése után a visszatartott elsődlettel összehasonlitandó, és a lelet az elsődletből a másodlatba átvezetendő. Ha ez alkalommal nehézmény fel nem merül, az elsődletnek a küldő hivatalhoz a jelen utasitás 5. §-ának 1. pontja szerint elrendelt visszaküldését mi sem akadályozza. Ha ellenben nehézmény merül fel, erről az előljáró pénzügyigazgatóságnak azonnal jelentés teendő.

6. A küldeménynek vissszaküldése arra a területre, a honnan származik.[1])

A. Ha a küldemény szabályszerűen utaltatott.

Ha a sört, égetett szeszes folyadékot, ásványolajat vagy czukrot tartalmazó küldemény arra a területre, a honnan szabályszerűen átutaló-jegygyel fedezve lett elküldve, visszaküldetik, ez esetben a küldemény a befogadó területen előbb rendszerint eléállitandó, és azután a törvény 4., illetőleg 15. czikkének, valamint a jelen utasitás 1. §-ának rendelkezéseihcz képest arra a területre való átküldés végett, a honnan származik, ismét bejelentendő.

---

[1]) Az e pont rendelkezései szerint kezelt és égetett szeszes folyadékokat tartalmazó küldemények után a szeszadópótléknak visszatéritése egyáltalában nem igényelhető. (Lásd a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 4. §. II. részének 10. pontját az 521. oldalon.)

Ha azonban a küldés nyilvános közlekedési vállalat utján történt, akkor a pénzügyigazgatóság mindaddig, mig a küldemény a szállitási vállalat kezeiből ki nem került, a küldő kérelmére megengedheti, hogy a küldemény az eredetileg kijelölt befogadó területen való előzetes eléállitás nélkül visszaküldessék.

Az ebbeli engedély iránt a küldőnek a rendelkezésére álló szállitási okmányok bemutatása és a kérelem indokául szolgáló ténykörülmények előadása mellett annál a pénzügyigazgatóságnál kell kérelmeznie, melynek területén a küldő hivatal van, és kérvényében kifejezetten kötelezettséget vállalni tartozik arra nézve, hogy a küldeményt meghatározott időn belül változatlan állapotban és mennyiségben ismét a küldő hivatal elé fogja állitani.[1])

Ha az engedély megadatik, a küldemény a küldő hivatal által eredetileg kiállitott átutaló-jegy fedezete alatt, melyhez az adott engedély is csatolandó, a másik területen való eléállitás és új átutaló-jegy kiállitása nélkül arra a területre, a honnan származik, a nyilvános közlekedési vállalat által visszaszállitható.

Az engedély megadásával egyidejűleg az a pénzügyőri szakasz, melynél a küldemény eléállitandó lett volna, az átutaló-jegy hozzá érkezett másodlatának a küldő hivatalhoz való visszaküldése iránt megkeresendő.

A küldő hivatalnál történt isméti eléállitása után a küldemény az utalási lajstromban mint a leszámolásnál figyelmen kivül hagyandó visszküldemény kivezetendő, és a lajstrom illető tételéhez az átutaló-jegynek mindkét példánya, valamint a visszaküldésre adott engedély is csatolandó.

Az a pénzügyőri szakasz, melynél a küldemény eléállitandó lett volna, az átutaló-jegy másodlatának visszaküldése előtt az állitási lajstrom illető hasábjait az átutaló-jegy alapján kitölteni és az állitási lajstromban az illető küldeményt mint visszküldeményt megjelölni tartozik.

---

[1]) Azokban az esetekben, melyekben szesz-, sör- és czukorküldemények egy másik fogyasztási területre az érvényben álló szabályok alkalmazása mellett postán szállittatnak és a postakezelésből ki nem kerültek, a postaintézet a kérdéses küldeményeket az első folyamodású pénzügyi hatóság engedélyének előzetes kikérése nélkül és az eredetileg kijelölt befogadó területen való eléállitás mellőzésével visszaküldheti azon feltétel alatt, hogy a visszaküldő postahivatal a visszaküldést az átutaló-jegyben megjelölt átvevő hivatalnál — a visszaküldés napjának közlése mellett — bejelenti.

A küldőnek kötelessége: a feladó postahivatal által visszaadott küldeményt változatlan minőségben és mennyiségben a küldő hivatal elé állitani.

A postahivatalnak fenti bejelentése folytán az eredeti rendeltetési helyre nézve illetékes pénzügyőri szakasz köteles az állitási lajstrom vonatkozó hasábjait az átutaló-jegy másodpéldánya alapján kitölteni, a küldeményt az állitási lajstromban kifejezetten mint visszküldeményt megjelölni és ennek megtörténte után az átutaló-jegy másodpéldányát a fentemlitett postahivatali bejelentéssel együtt a küldő hivatalnak visszaküldeni. (1902. évi 2367. sz. körr. P. K. 3. sz.)

B) Ha a küldemény nincsen átutaló-jegygyel fedezve.

Ha a sört, égetett szeszes folyadékot, ásványolajat vagy czukrot tartalmazó küldemény a birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokból vagy Bosznia- és Herczegovinából egy, a nevezett országok határától 15 kilométernél távolabb eső vasuti vagy gőzhajózási állomásra átutaló-jegy nélkül érkezik és a törvényes feltételek hiánya miatt a törvény 10. czikkében foglalt büntető határozatok nem nyerhetnek alkalmazást: az a pénzügyigazgatóság, melynek kerületében a vasut (szállitási vállalat) leadási állomása van, a küldő kérelmére az illető küldemény visszaszállitását engedélyezheti.

A küldő ez iránti indokolt kérvényéhez a küldeményre vonatkozó szállitási okmányokat (szállitólevelet, feladó-vevényt stb.) eredetben vagy a szállitási vállalat által láttamozott másolatokban csatolni tartozik.

Az adott engedély alapjában a szóban levő küldemény a törvény 3., illetőleg 15. czikkének, valamint jelen utasitás 1. §-ának rendelkezéseihez képest az erre illetékes pénzügyi közegnél — hivatkozással a vonatkozó engedélyre — bejelentendő.

Az illető pénzügyi közeg a vett bejelentés alapján a hivatalos eljárást a jelen utasitás 3. §-ában foglalt határozmányok értelmében foganatositani és az átutaló-jegy mindkét példányának első lapoldalán a küldeményt mint visszküldeményt megjelölni köteles. Ugyanez a megjegyzés vezetendő be az utalási lajstrom jegyzet-hasábjába is. Az átutaló-jegy másodlatához a bemutatott szállitási okmányok hozzáfüzendők és az illető átvevő hivatalnak megküldendők.

Ez utóbbi a rendeltetési helyére beérkezett küldeményre nézve a hivatalos eljárást a jelen utasitás 5. §-ában meghatározott módon teljesiti és a küldeményt az állitási lajstrom jegyzet-hasábjában mint visszküldeményt megjelöli.

Az ilyen küldemények a megejtendő leszámolásoknál figyelmen kivül hagyatnak.

Ha az átutaló-jegy nélkül érkezett küldeményt sem a czímzett fél el nem fogadja, sem a küldő fél visszaküldetni nem kéri: a pénzügyigazgatóság a vasuti kezelőség ez iránti kérelmére — a mennyiben ezt követeléseinek kielégitése végett a küldemény feletti rendelkezés joga megilleti — a küldemény elárverezését megengedheti, ha a vasuti kezelőség a küldeményben foglalt minden liter sör vagy alkohol, illetőleg minden kilogramm ásványolaj vagy czukor után a megfelelő megtéritési összeget (a törvény 2., illetőleg 15. czikke) a pénzügyigazgatóság által megjelölendő állampénztárba előre befizeti.[1])

[1]) Ha az ilyen küldemény égetett szeszes folyadékot tartalmaz, ez esetben a vasuti kezelőség a megtéritési összegen felül még a küldeményben foglalt alko-

5. §.

A küldeménynek az átvevő hivatalnál való hivatalos megvizsgálása.

1. Általános határozmányok.

A törvény 4. czikkében meghatározott állitási kötelezettség akkor van teljesitve, ha az átutalt küldemény változatlan mennyiségben és minőségben az átutaló-jegyben megállapitott, esetleg idejekorán meghosszabbitott határidőn belül az átutaló-jegy elsődletének átadása mellett az abban megnevezett pénzügyőri szakasznál (átvevő hivatalnál) annak székhelyén eléállittatott.[1])

A pénzügyőri szakasz (átvevő hivatal), a melynél a küldemény a rendeltetési helyen, avagy oda való szállitás közben eléállittatik, összehasonlitja a fél által átadandó elsődletet a neki megküldött átutaló-jegy-másodlattal,[2]) megállapitja a tartályok számát és nemét, illetőleg a csomagok számát és, — ha csak az alábbi pontokban nem rendeltettek el, illetőleg nem engedtettek eltérések, — minden egyes tartályra nézve megállapitja a küldemény nemét és mennyiségét, a mennyiben pedig égetett szeszes folyadékról lenne szó, annak alkoholtartalmát is, a küldő hivatal részére előirt módon (jelen utasitás 3. §. 2. és 3. pontja).

Ha az eléállitott küldemény hivatalos elintézésénél az derül ki, hogy annak egy részét az átutaló-jegy nem fedezi, és ez a rész az átutaló-jegyen kitüntetett sör-, alkohol-, ásványolaj- vagy czukormennyiség 5 százalékát meghaladja: a tényleges mennyiség pontos megállapitása után a törvény 11. czikkének 2. pontja értelmében a jövedéki eljárás meginditandó.

A mennyiségben megállapitott h i á n y az átutaló-jegy hivatalos elintézésében mindig feltüntetendő.

Megvizsgálás után az átvevő hivatal a leletet, valamint a tételszámot, mely alatt a küldemény az állitási lajstromba bevezettetett, az átutaló-jegynek úgy a fél által átadott elsődletére, mint az átvevő hivatalhoz érkezett másodlatára is rávezeti és a küldemény megtörtént eléállitásának igazolásával ellátott elsődletet, mint portómentes hivatalos levelet posta utján ajánlottan a küldő hivatalnak megküldi.[3])

---

holmennyiség után járó szeszadópótlékot is, a pénzügyigazgatóság által kijelölt állami pénztárba előre befizetni tartozik. (Lásd a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránti utasitás 3. §. I. részének 5. pontja második bekezdését az 516. oldalon.)

[1]) Lásd az 514. oldalon levő 1. jegyzetet.

[2]) A határszéli forgalomban az eléállitott küldemény megvizsgálása a fél részéről átadott elsődlet alapján megtörténhetik akkor is, ha az átutaló-jegy másodlata a pénzügyőri szakaszhoz (átvevő hivatalhoz) még be nem érkezett. Ilyen esetben a küldemény megvizsgálása szintén a fenti határozmányok szerint teljesitendő; az átutaló-jegy visszaküldése, illetőleg az állitási lajstrom végleges elintézése azonban csak az átutaló-jegy másodlatának az átvevő hivatalhoz való beérkezése és annak az elsődlettel való összehasonlitása után történhetik meg,

Az átutaló-jegynek igazolással ellátott másodlata az állitási lajstrom illető tételéhez csatolandó.

A pénzügyi közegek minden bevezetést, szolgálati minőségük kitüntetése és a hivatalos pecsét alkalmazása mellett, olvashatóan irt aláirásukkal ellátni kötelesek.

Ha kisebb küldeményekről van szó, melyek postán, vasúton vagy gőzhajón szállittatnak, és a küldemény rendeltetési helye nem egyszersmind állomáshelye annak a pénzügyőri szakasznak, a mely elé a küldemény állitandó, ez esetben elégséges, ha az átutaló-jegy elsődlete a szállitólevéllel, valamint a küldeményre vonatkozo netaláni egyéb iratokkal, mint pl. számlával stb., a meghatározott időn belül és még mielőtt a küldemény a beérkezés helyéről elvitetnék, az illetékes pénzügyőri szakasznak (átvevő hivatalnak) átadatik.

Ilyen kisebb küldemény gyanánt sörnél az egy hektolitert meg nem haladó összmennyiségek, égetett szeszes folyadékoknál (palaczkokban, korsókban stb., valamint egyenként legfeljebb 25 liter ürtartalmú hordókban) az egy hektolitert meg nem haladó összmennyiségek, végül ásványolajnál, vagy czukornál az egy-egy métármázsát meg nem haladó összmennyiségek kezelendők.

Ha azonban a bejelentésben foglalt adatok helyessége ellen indokolt gyanu merül fel, jogositva van az átvevő hivatal a küldemény hivatalos megvizsgálását a jelen szakasz többi rendelkezései értelmében hivatalosan foganatositani.

Ha a küldemény hivatalos megvizsgálása mellőztetik, ez esetben a pénzügyi közegek részéről az átutaló-jegy negyedik lapoldalán csakis a küldeménynek a rendeltetési helyére történt b e é r k e z é s e igazolandó, és a küldemény az állitási lajstromba a küldő közeg hivatalos lelete alapján vezetendő be.

Ha a czimzett (átvevő) azt kivánja, hogy más mint az előbb emlitett kisebb küldemények a pénzügyőri szakasz állomási helyén kivül, például a fél üzleti helyiségeiben, vagy a küldemény beérkezési helyén (vasuti állomáson) vizsgáltassanak meg hivatalosan, köteles erre nézve az illetékes pénzügyigazgatóságtól engedélyt kérni, és kérvényében kötelezettséget kell vállalnia arra nézve, hogy az államkincstárnak az ez által felmerülő költségtöbbletet megtériti.[1])

Az engedély csak a visszavonás fentartásával adható meg, és ez visszaélés esetében mindig azonnal érvényesitendő.

---

mely összehasonlitásnál a 4. §. 5. pontjának utolsó bekezdésében (lásd az 569. oldalon) foglalt rendelkezések szerint kell eljárni (1902. évi 34.906. sz. körr.)

[3]) A pénzügyőri szakaszok külön is utasitva lettek, hogy az átutaló-jegyek elsődletét az illetékes küldő hivatalnak késedelem nélkül küldjék meg. (1902. évi 108.805. sz. körr.)

[1]) Lásd az 561. oldalon levő 1. jegyzetet.

2. A mennyiség megállapitására vonatkozó különös szabályok.

a) Sörnél.

Ha a küldemény mértékhitelesitett hordókban szállittatott, ez esetben csupán a mértékhitelesités jelzete hasonlitható össze az átutaló-jegy hivatalos leletével és a hordók darabszáma megszámlálandó. E mellett megfigyelendő az is, vajjon a hordók tele vannak-e, ami azoknak felnyitása nélkül kopogtatás utján is könnyen megállapitható.

Ha a küldemény szállitására olyan tartályok használtattak, melyeknek ürtartalma előbb hivatalosan megállapittatott, ez a megállapitás a mértékhitelesitéssel egyenértékünek veendő.

Ha a sör palaczkokban és egy hektolitert meg nem haladó mennyiségben szállittatott, ez esetben, ha a bejelentés adatainak helyessége ellen a látszat szerint aggály nem forog fenn, a mennyiség megállapitása egészen mellőzhető.

Nagyobb mennyiségeknél elegendő a csomagok megszámlálása és próbaszerű megállapitás, melynél a fél befolyása távol tartandó. A próbaszerű megállapitás eredménye az átutaló-jegy elintézésében feltüntetendő.

A palaczkok felnyitása csakis valamely visszaélés iránti indokolt gyanu esetében engedtetik meg.

A mennyiség megállapitása mellőzendő, ha a küldemény sértetlen hivatalos zár alatt érkezett be és más tekintetben sem merül fel aggály. Ez esetben az elintézés a küldő hivatal által megállapitott mennyiség alapul vétele mellett foganatositandó.

b) Égetett szeszes folyadékoknál.

Ha a küldemény elintézése a küldő hivatalnál a mértékhitelesités jelzései alapján vagy a súly megállapitása mellett történt, annak az átvevő hivatal részéről is ily módon kell történnie.

Ha a küldő hivatal által az égetett szeszes folyadékok mennyisége súly szerint állapittatott meg, az átvevő hivatal a teljsúly megállapitásával megelégedhetik, ha az alkoholtartalomra nézve különbözet nincsen.

Ha a szállitásnál oly tartályok használtatnak, melyeknek ürtartalma előbb hivatalosan megállapittatott, ez a hivatalos megállapitás a mértékhitelesitéssel egyenlő értékűnek veendő.

Ha a küldemény több hordóból áll, és a tartályok száma és neme, valamint az égetett szeszes folyadékok neme és mennyisége megvizsgálásánál nehézmény nem merül fel, az átvevő hivatal az alkoholtartalom próbaszerü megállapitására szoritkozhatik, a próbák kiválasztásánál azonban a félnek befolyás nem engedhető. A próbaszerü megállapitás eredménye az átutaló-jegy elintézésében feltüntetendő.

Ha azonban ezen próbaszerü vizsgálat alkalmával csak egy

tartálynál is nehézmény merülne fel, az alkoholtartalom minden egyes tartályra nézve pontosan megállapitandó.

Hordókban szállított édesitett likőr, rosoglio és puncseszencziánál az alkoholtartalom az átvevő hivatal részéről csak akkor vizsgálandó meg, ha a küldemény azonossága ellen aggály forog fenn.

Oly esetekben, midőn kisebb tartályokban (palaczkokban, korsókban stb, vagy kisebb, egyenkint 25 litert meg nem haladó ürtartalmu hordókban) szállitott ilynemü égetett szeszes folyadékoknak alkoholtartalma az elküldésnél a bejelentésnek megfelelőleg 40 fokunak, illetőleg szesztartalmu eszencziák és aether félék szállitása esetében 70 fokunak vétetett, az átvevő hivatal részéről is ugyanezen alkoholtartalom veendő számitásba.[1])

Az égetett szeszes folyadékok minőségének, mennyiségének és alkoholtartalmának megállapitása egészen mellőzendő, ha a küldemény sértetlen hivatalos zár alatt érkezett be és más tekintetben sem merül fel aggály. Ez esetben az elintézésnél a küldő hivatal által megállapitott alkoholmennyiség veendő alapul.

c) Ásványolajnál.

Ha a tartályok számának és nemének hivatalos megvizsgálása alkalmával nehézmény nem emeltetik és más tekintetben sem merül fel aggály, ez esetben az átvevő hivatal egyes tartályok teljsúlyának próbaszerü megmérésére szoritkozhatik; a próbaszerüen megmérendő tartályok kiválasztásánál azonban a félnek befolyás nem engedhető. A próbaszerű megállapitás eredménye az átutaló-jegy elintézésében feltüntetendő.

Ha a küldemény a szokásos s egyenlő nagyságu ásványolajhordókban szállittatik, elegendő azoknak megszámlálása s csak azt kell megfigyelni, hogy a hordók tele vannak-e?

A tartányokban, vasuti tartánykocsikban stb. való szállitás esetében, ha egyébként az átutaló-jegy adatainak helyessége ellen aggály nem merül fel, a megmérés egészen mellőzhető.

Ha a küldemény sértetlen hivatalos zár alatt érkezett be és más tekintetben sem merül fel aggály, a minőség és mennyiség megállapitása egészen mellőzendő. Ez esetben az elintézésnél a küldő hivatal által megállapitott mennyiség veendő alapul.

d) Czukornál.

Ha a tartályok számának és nemének hivatalos megvizsgálása alkalmával nehézmény nem emeltetik és más tekintetben sem merül fel aggály, ez esetben az átvevő hivatal egyes csomagok teljsúlyá-

[1]) E rendelkezés helyes értelme szerint az alkoholtartalmu eszencziák, ha az elküldésnél 70 fokunak vétettek, az átvevő hivatal részéről is mindig, tehát nemcsak akkor, mikor ilyen kisebb tartályokban szállittattak, ugyanazon (70 foknyi) alkoholtartalommal veendők számitásba. (1901. évi 2144. sz. körr.) (Lásd ezen végr. ut. 1. §-ának 1. pontja negyedik bekezdését is az 558. oldalon.)

nak próbaszerü megmérésére szoritkozhatik, a próbaszerüen megmérendő csomagok kiválasztásánál azonban a félnek befolyás nem engedhető. A foganatositott próbaszerü megállapitás eredménye az átutaló-jegy elintézésében feltüntetendő.

Olyan küldeményeknél, melyek 25 kilogrammot meg nem haladó mennyiséget tartalmaznak, ez a próbaszerü megállapitás is elmaradhat.

Ha a küldemény sértetlen hivatalos ürzár alatt érkezett be és más tekintetben sem merül fel aggály, a csomagok számának, továbbá a minőségnek és mennyiségnek megállapitása egészen mellőzendő; csomagzár alkalmazásának esetében az egyes csomagok darabszáma megállapitandó. Ilyen esetekben az elintézésnél a küldő hivatal által megállapitott mennyiség veendő alapul.

3. Az igazolvány kiállitása.

A hivatalos eljárás teljesitése után az átvevő hivatal által a félnek a sört, illetőleg ásványolajat vagy czukrot tartalmazó küldeményekről a 9., 11. vagy 12. számu minták szerint, az égetett szeszes folyadékot tartalmazó küldeményekről pedig a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránti utasitáshoz tartozó 17. számú minta[1]) szerint kiállitandó igazolvány, azon esetben pedig, ha a küldemény megosztatott, minden rész-küldeményre nézve külön-külön kiállitandó igazolvány kézbesitendő.[2])

Az igazolvány az illető félnek, a ki megadóztatott sört, égetett szeszes folyadékot, ásványolajat vagy czukrot a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Herczegovina területéről szerzett be, igazolásul szolgál arra nézve, hogy az illető küldemény a magyar korona országainak területén hivatalos megvizsgálás végett törvényszerüen eléállittatott.[3])

---

[1]) A fent emlitett nyomtatvány-minták a hivatalos kiadásban megjelen illető végrehajtási utasitásokhoz mellékelve vannak.

[2]) Ha a küldemény tárgyát égetett szeszes folyadék képezi, az abban foglalt alkoholmennyiség minden hektoliterfoka után járó 10 fillérnyi szeszadópótlék az igazolvány kézbesitése előtt befizetendő. (Lásd a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végr. iránti utasitás 3. §-ának I. részét az 513. oldalon.)

[3]) Ha a küldemény égetett szeszes folyadékot tartalmaz, az igazolvány illető hasábjában a küldemény után járó szeszadópótlék megtörtént befizetésére vonatkozó adatok is kitüntetendők, és a küldemény csak az esetben bocsátandó a félnek szabad rendelkezésére, ha a küldemény után járó szeszadópótléknak egész összege befizetve lett. Ha ellenben a küldemény után járó szeszadópótlék összege csak részben fizettetett be, avagy részben sem fizettetett be, ez esetben a küldeményre vonatkozó igazolvány, ha a fent közölt végrehajtási utasitásban meghatározott követelmények teljesitve lettek, szintén kiállitandó ugyan és a félnek kézbesitendő is, de maga a küldemény a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. 7. §-a illetőleg a szeszadóról szóló 1899. évi XX. t.-cz. 15. §-a alapján lefoglalandó és zálogban tartandó mindaddig, mig a fél a még fizetetlen szeszadópótlék összegét fedező bárczát be nem mutatja. Ilyen esetben az, hogy a küldemény a szeszadópótlék tartozás miatt lefoglaltatott, az igazolványban bejegyzendő. (Lásd a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtási utasitás 3. §-ának I 3. pontját az 514. oldalon.)

4. Az állitási lajstrom.

Minden átvevő hivatal a sört, illetőleg ásványolajat vagy czukrot tartalmazó küldeményekre nézve a 13., 15. vagy 16. számú mintának megfelelő, az égetett szeszes folyadékot tartalmazó küldeményekre nézve pedig a szeszadópótlékról szóló 1899. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránti utasitáshoz tartozó 17. számú mintának megfelelő[1]) állitási lajstromot tartozik minden adótárgyra nézve különkülön vezetni. Az állitási lajstrom, mely szoros számadás alá eső nyomtatványt képez, havonkint lezárandó és legkésőbben a következő hónap 15-ig a pénzügyigazgatósághoz beküldendő.

Az állitási lajstromba a küldemény mennyisége mindig a hivatalos lelettel összhangzásban vezetendő be. Ebbe a lajstromba nemcsak kivétel nélkül minden küldemény, mely az illető átvevő hivatalnál eléállittatott, hanem az olyan küldemények is bevezetendők, a melyekre vonatkozólag az átutaló-jegy másodlata ugyan beérkezett, de a küldemény a jelen szakasz rendelkezéseinek megfelelő módon elé nem állittatott. Ilyen esetben azok a hasábok, melyek az átutaló-jegy elintézésére vonatkoznak, kitöltetlenül hagyandók, és az a körülmény, hogy a küldemény nem állittatott elé, a jegyzet hasábban feltüntetendő. Ebben a hasábban jegyzendő fel a jövedéki büntető eljárásnak esetleg foganatositott meginditása és az az ok, mely miatt az történt.

Az állitási lajstromhoz az átutaló-jegyek másodlatain kivül még a törvény 7. czikke értelmében a vasuti és gőzhajózási vállalatok, ugyszintén a postahivatalok által a birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokból, valamint a Bosznia- és Herczegovinából beérkezett küldemények felől tett jelentések is mellékelendők.

A pénzügyigazgatóság a hozzá beérkezett állitási lajstromokat megvizsgálja azon szempontból, vajjon a pénzügyi közegek eljárása szabályszerű volt-e? és hogy az emlitett lajstromok nem hiányosak-e? és azokat, a megállapitott hiányok, valamint azok alapján tett intézkedéseinek feltüntetése mellett, legkésőbben az illető tárgyhónapot követő hó végéig a pénzügyministerium számvevőségének fogyasztási adóügyi csoportjához (Budapest, II. kerületi pénzügyi palota, Fő-utcza 34. szám alá) beküldi.

5. A küldő hivatal végelintézése.

A küldő hivatal az átutaló-jegynek hozzá visszaérkezett elsődletét az utalási lajstrom illető hasábjaiba bevezetni és az átutalójegyet a lajstromhoz mellékelni köteles.

Ha az átutaló-jegynek elintézéssel ellátott elsődlete a küldő hivatal által meghatározott, esetleg utólagosan meghosszabbitott

[1]) A fentemlitett nyomtatvány-minták a hivatalos kiadásban megjelent illető végrehajtási utasitásokhoz mellékelve vannak.

állitási időtartam lejárta utáni 14 napon belül a küldő hivatalhoz vissza nem érkezik, erről a pénzügyigazgatóságnak azonnal jelentés teendő, és ennek megtörténte az utalási lajstrom illető tételénél feljegyzendő.

A pénzügyigazgatóság a küldemény holléte iránt a megfelelő nyomozásokat azonnal elrendelni és esetleg a törvény rendelkezéseinek megfelelően alkalmazandó büntető eljárást meginditani tartozik. Ebbeli intézkedéseinek végeredménye röviden, különösen a jogérvényesen alkalmazott büntetés megemlitése mellett, a pénzügyministerium számvevőségének fogyasztási adóügyi csoportjával közlendő.

6. Elismerés és leszámolás.

A pénzügyministerium számvevőségének fogyasztási adóügyi csoportja a beérkezett, illetőleg helyesbitett utalási és állitási lajstromok alapján havonkint egy-egy kimutatást állit össze, és az állitási ellenszámolási kimutatást az egyes tételek elismerése czéljából, cserében hasonló kimutatásért, a cs. kir. pénzügyministerium III. számu vám- és fogyasztási adószakszámvevő osztályának (Bécs, I. ker. Fleischmarkt 19. sz.), valamint a sarajevoi országos kormány szakszámvevőségének küldi meg. Ez a kimutatás minden egyes tételre nézve a küldő, valamint a czimzett (az átvevő) nevét és lakhelyét, azon pénzügyőri szakasz állomáshelyét, mely a küldemény utalását és annak eleállitása alkalmával a hivatalos eljárást teljesitette, végre a sör, ásványolaj vagy czukor tiszta összmennyiségét, illetőleg hektoliterfokokban azt az alkohol-összmennyiséget kell, hogy kitüntesse, mely a hivatalos lelet szerint elküldetett és az elintézés szerint eleállittatott.

Ha a két kimutatás összehasonlitása mellett nehézmények mutatkoznak, azok a cs. k. pénzügyministeriumnak fentemlitett szakszámvevő osztályával, illetőleg a sarajevói országos kormány szakszámvevőségével egyetértésben megfejtendők, esetleg a pénzügyministerium határozata kérendő ki.

Azokról a küldeményekről, melyek az utalási ellenszámolási kimutatásokban előfordulnak, de a beérkezett állitási ellenszámolási kimutatásokban nem fordulnak elő, a fent emlitett számvevőségek évnegyedenkint külön kimutatásokat (évnegyedi kimutatásokat) cserélnek egymással.

A helyesbitett kimutatások alapján a törvény 2., 14., (2. §.) 15. és 16. czikkében foglalt határozmányokhoz képest a végleszámolás megejtetik. Ennél a leszámolásnál a küldemények azzal a mennyiséggel veendők számitásba, mely ugy a küldő, mint az átvevő hivatal által is előtaláltatott.[1])

[1]) A végleges leszámolásnak mielébb való megejthetése czéljából a pénzügyigazgatóságok utasittattak, hogy a pénzügyministerium számvevőségének fogyasz-

6. §.

A szárazföldi és vizi utak közzététele és a szállitási vállalatok által teendő bejelentések.

Azok a szárazföldi és vizi utak (kivévén a vasutakat és gőzhajózási vonalakat), a melyeken sört, égetett szeszes folyadékot, ásványolajat vagy czukrot tartalmazó és bejelentési kötelezettség alá eső küldemények szállitása a három terület között meg van engedve, a »Budapesti Közlöny« és a »Magyarországi Rendeletek Tára« utján közzététetnek. E mellett intézkedés fog tétetni az iránt is, hogy az engedélyezett szárazföldi és vizi utak jegyzéke megtekinthetés végett minden pénzügyőri szakasznál rendelkezésre álljon. [1])

Azon bejelentések czéljára, a melyeket a vasuti és gőzhajózási vállalatok, valamint a postahivatalok az általuk szállitás végett átvett, és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokból, valamint Bosznia- és Herczegovinából származó küldeményekről a törvény 7. czikke értelmében azon pénzügyőri szakaszhoz, a melynek területén a leadási állomás fekszik, benyujtani kötelesek, a 17. számu minta állapittatik meg.[2]) Ezek a bejelentések portómentesek.

7. §.

Záróhatározmányok.

1. A szállitási vállalatoktól érkezett bejelentés alapján való eljárás.

Azon pénzügyőri szakasz, a melyhez a törvény 7. czikke alapján tett bejelentés beérkezik, köteles azonnal kinyomozni, hogy a bejelentett küldemény átutaló-jegygyel vagy igazolványnyal fedezve van-e, vagy hogy olyan küldeményről van-e szó, mely nem esik bejelentési kötelezettség alá. Ha megállapittatnék,

---

tási adóügyi csoportjától az állitási vagy utalási lajstromok egyes tételeire nézve kivánt pótlások vagy felvilágositások tárgyában veendő megkereséseket soronkivül intézzék el. (1900. évi 104.667. sz. körr.)

[1]) Az égetett szeszes folyadékot tartalmazó küldemények szállitására a vasutak és gőzhajó-járatok vonalain kivül engedélyezett szárazföldi és vizi utak a »Pénzügyi Közlöny« 1896. évfolyamának 24. számában is megjelent 1896. évi 64.066. sz. körrendelettel tétettek közzé. Az ujabban engedélyezett utak az 1900. évi 8.047 (P. K. 6. sz.) és 20.720 (P. K. 10. sz.), az 1901. évi 15.363 (P. K. 9. sz.), 34.759 (P. K. 12. sz.), 40.153 (P. K. 15. sz.) és 91.365 (1902. évi P. K. 2. sz.), az 1902. évi 18.456 (P. K. 15. sz.) és 108.806 (1903. évi P. K. 3. sz.) sz. körrendeletekkel tétettek közzé.

Az 1894. évi 66.791. sz. körrendelettel (P. K 28. sz.) megengedtetett szeszküldeményeknek vitorlás hajókon való szállitása is.

[2]) Ez a minta a hivatalos kiadásban megjelent végrehajtási utasitáshoz van mellékelve.

hogy ezen esetek egyike sem, és az az eset sem forog fenn, hogy azon okból, mivel a leadási állomás a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, illetve Bosznia és Herczegovina határától 15 kilométernyi távolságon belül esik, a törvény 10. czikke 4. pontjában foglalt büntető határozmányok alkalmazandók lennének: ez esetben, a mennyiben a küldemény annak eléállitása nélkül, illetve igazolvány nélkül valaki által magához vétetnék, vagy őrizetbe átvétetnék, a törvény 10. czikke 2. pontja alapján a jövedéki büntető eljárás a czimzett (átvevő) ellen, s nem egyuttal a küldő ellen is foganatositandó. — Ez utóbbi ellen a küldemény eléállitásának elmulasztása miatt csak abban az esetben veendő fel tényleirás, ha az átvevő felelősségre nem vonható.

Ha a küldemény csak a meghatározott, esetleg szabályszerüen meghosszabbitott állitási időtartam lejárta után állittatott elé, ezen szabályellenesség miatt a czímzet (átvevő) ellen tényleirás veendő fel.[2])

Az a személy, a ki ellen a tényleirás felvétett, valamint a tényleirás felvételének indoka az átutaló-jegy mindkét példányán, valamint az állitási lajstromban is, megemlitendő. Ha valamely nehézményezés utólagosan indokolatlannak bizonyulna és ehhez képest abban hagyatnék, ez esetben a pénzügyigazgatóság a felhagyás előtt az iratok felterjesztése mellett a pénzügyministeriumhoz jelentést tenni köteles.

2. A bejelentési kötelezettség alá nem eső küldemények forgalmának ellenőrzése.

A postahivatalok kötelesek figyelemmel lenni arra, vajjon a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, illetve Bosznia ès Herczegovina területén levő egyes szeszkereskedőktől (likőrgyárosoktól) égetett szeszes folyadékokat egy litert meg nem haladó mennyiségben, illetőleg czukorkereskedőktől czukrot két kilogrammot meg nem haladó mennyiségben tartalmazó küldemények nem érkeznek-e be ismételten, vagyis az emlitett kereskedők ilyen kisebb mennyiségű adótárgyak küldésével nem foglalkoznak-e üzletszerűen. A mennyiben a postahivatalok ilyen körülményeket megállapitanának, kötelesek erről az illetékes pénzügyőri szakaszt értesiteni.

3. A kihágás tárgyának elkobzása és a pénzbüntetés elszámolása.

A jövedéki kihágások azon eseteiben, a melyekben a törvény 10. czikkének rendelkezéseihez képest a küldemény elkobzás alá esik, az elkobzott küldemény tekintetében a harminczadhivatali utasitás vonatkozó határozmányai, különösen pedig annak 562., 563. és 564. §-aiban foglalt rendelkezésekhez képest kell eljárni.

[2]) Lásd az 553. oldalon levő 1. jegyzetet.

Az elkobzott küldemény elárverezése rendszerint csak akkor eszközölhető, ha a jövedéki kihágásról felvett tényleirás alapján keresztülvezetett jövedéki vizsgálat jogérvényes határozattal befejeztetett. Kikiáltási ár gyanánt mindig azon összeg állapitandó meg, a mely az illető adótárgy helyi árának megfelel.

Az elkobzott tárgyak elárverezéséből vagy a kiszabott pénzbüntetésből befolyt és a törvény 13. czikkének rendelkezéseihez képest az államkincstár javára levonandó összegek, melyek a hónapnak folyama alatt a jövedéki birság *A.* és *D.* lajstromok »az egyszeres kincstári illetékek« feliratú hasábjába vezetendők be, ezekből a lajstromokból a m. kir. adóhivatalok szolgálatára vonatkozó utasitások és szabályrendeletek gyüjteménye IV. füzetének 21. §-ában foglalt rendelkezéseknek megfelelően a hónapnak végén a »fogyasztási és italadók« naplójába átvezetendők.[1])

A fenti módon végleg elszámolt összegek a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség által mint sör-, szesz-, ásványolaj- vagy czukoradó könyvelendők és a havi jövedelmi kimutatásokban, valamint a zárszámadásokban is mint ilyenek kimutatandók.

Ha a küldemény a befogadó területen való eléállitásának elmulasztása miatt a küldő ellen vétetett fel a tényleirás, az ennek alapján befolyt pénzbüntetések nem a jövedéki birság-lajstromokban vételezendők be, hanem a forgalmi naplóban a befogadó terület javára számolandók el, a mely területre a küldemény kiszállittatott.

A pénzügyigazgatóság köteles arról gondoskodni, hogy azok a pénzügyi közegek, a kik a küldő, illetőleg átvevőhivatal teendőivel megbizattak, a megfelelő nyomtatványokkal ellássanak.

A végből, hogy az egyes lajstromok könnyebben megkülönböztethetők legyenek, azok sarka különböző szinű papirszalaggal van átragasztva és pedig a sörre vonatkozó lajstromok barna, a szeszre vonatkozó lajstromok zöld, az ásványolajra vonatkozó lajstromok kék, végre a czukorra vonatkozó lajstromok vörös szinű papirszalaggal.

4. A jövedéki kihágásokra vonatkozó határozatok végrehajtása.

A törvény 10., 11. és 12. czikkeiben meghatározott jövedéki kihágásokra vonatkozó végzésekben mindig határozottan kifejezendő, hogy a marasztalt fél a megállapitott pénzbüntetést a végzés jogerőre emelkedésétől számitandó harmincz nap alatt, különbeni végrehajtás terhe mellett, befizetni tartozik.

Ha a pénzbüntetés a 30 napi határidő alatt be nem fizettetnék, a marasztalt fél ellenében, a mennyiben elegendő vagyonnal rendelkeznék, a végrehajtás haladéktalanul folyamatba teendő. A

[1]) Ez a bekezdés az 1902. évi 27.916. sz. körrendelettel (P. K. 10. sz.) módositott szövegezésben vétetett itt fel.

behajtás — az 1883 : XLIV. t.-cz. 101. §-a utolsó bekezdésében foglalt határozmányokhoz képest — az egyenes adók módjára eszközlendő.

A végrehajtás elrendelése előtt azonban az elmarasztalt félre nézve hiteles vagyoni bizonyitvány szerzendő be.

A végrehajtási eljárás mellőzhető, vagy ha az már folyamatban lenne, megszüntethető, ha

a) a marasztalt fél vagyontalansága már előzetesen hitelt-érdemlőleg igazoltatnék, vagy ez a végrehajtás folyamában kiderülne;

b) ha ellene csődeljárás volna folyamatban, és végre

c) ha állandó tartózkodási helye nincs, vagy ez nem a belföldön volna.

Ezekben az esetekben, valamint az 1894. évi XV. t.-cz. 14. §-a második bekezdésében emlitett abban az esetben is, ha a jogérvényes határozattal kiszabott pénzbüntetés behajtása csakis az elmarasztalt minden ingatlana eladása által csak úgy lenne eszközölhető, hogy ennek folytán az elmarasztalt végelszegényedése vagy adózási képtelensége következnék be, a pénzbüntetés helyett a szabadságvesztés-büntetés alkalmazandó, és e végre köteles a pénzügyigazgatóság a pénzbüntetés egész vagy részbeni összege behajthatatlanságának igazolása mellett, és a kérdéses ügyben hozott határozat másolatának közlésével, az illetékes kir. törvényszéket a behajthatlan pénzbüntetésnek szabadságvesztés-büntetésre való átváltoztatása eszközlése végett megkeresni.

A kir. törvényszékek ezen megkeresés alapján az átváltoztatást az 1883 : XLIV. t.-cz. 108. §-a értelmében foganatositandják, és úgy a megkereső pénzügyi hatósággal tudomás végett, mind pedig a mellettük működő királyi ügyészséggel végrehajtás végett közölni fogják.

A mennyiben a pénzbüntetés behajthatósága veszélyeztetnék, a pénzbüntetést megállapitó határozatnak a félnek történt kézbesitése után, ennek jogerőre emelkedése előtt, biztositásnak van helye, mely a közadók biztositása iránt fennálló szabályok értelmében foganatositandó.

A törvény 11. czikkében biztositott törvényes zálogjog feltétlenül mindig érvényesitendő.

Részletfizetések csak oly összegben számithatók a pénzbüntetés törlesztésére, a mennyi azokból az okozott végrehajtási költségek fedezése után fenmarad.

Késedelmi kamatok szedésének nincs helye; úgyszintén a szabadságvesztés-büntetés kitöltése után, a netán sikertelenül alkalmazott végrehajtás költségei be nem hajthatók.

A szabadságvesztés-büntetés megkezdett végrehajtása csak az elitélt beleegyezése mellett és csupán akkor szakitható meg, ha a előbb netán sikertelenül maradt végrehajtás összes költségei és a még kitöltetlen büntetési időnek megfelelő összeg befizettetik.

Az ásványolaj-, a czukor-, a sör- és a szesztermelés megadóztatásánál való közreműködés czéljából szervezett műszaki ellenőrök működési körzetének megállapitása és a műszaki ellenőrzési közegek hivatása és hatásköre iránti utasitás tárgyában.

1900. évi 3979. szám.

(Körrendelet valamennyi m. kir. pénzügyi közeghez.)

Az ásványolaj-, a czukor-, a sör- és a szesztermelés megadóztatásánál leendő közreműködés czéljából szervezett műszaki közegek hivatása és hatásköre iránti utasitást, midőn az alábbi lenyomatban közölném, egyúttal értesitem a czimet, hogy ezen emlitett utasitás 1. és 4. §-a alapján az alkalmazott 6 műszaki ellenőr közül egynek-egynek állomási helyéül a Budapest székes-fővárosi, továbbá a kassai, a kolozsvári, a pozsonyi[1]), a temesvári és végre a zágrábi pénzügyigazgatóságot jelölöm ki és ezeknek működési körzetét következőleg állapitom meg:

1. A Budapest székes-fővárosi pénzügyigazgatóságnál állomásozó műszaki ellenőr működési körzete kiterjed: a Budapest székes-fővárosi, a Budapest vidéki, a győri, a komáromi, a kaposvári, a pécsi, a soproni, a szegzárdi, a székes-fehérvári, a szombathelyi, a veszprémi, a zala-egerszegi és a fiumei pénzügyigazgatóság kerületére;

2. a pozsonyi pénzügyigazgatóságnál állomásozó műszaki ellenőr működési körzete kiterjed: az alsó-kubini, a balassa-gyarmati, a beszterczebányai, a lévai, a nyitrai, a pozsonyi, a rimaszombati és a trencséni pénzügyigazgatóság kerületére;

3. a kassai pénzügyigazgatóságnál állomásozó műszaki ellenőr működési körzete kiterjed: a beregszászi, a debreczeni, az egri, az eperjesi, a kassai, a lőcsei, a mármaros-szigeti, a miskolczi, a nagy-károlyi, a nyiregyházi, a s.-a.-ujhelyi és az ungvári pénzügyigazgatóság kerületére;

4. a kolozsvári pénzügyigazgatóságnál állomásozó műszaki ellenőr működési körzete kiterjed: a beszterczei, a brassói, a deési, a dévai, a kolozsvári, a m.-vásárhelyi, a nagy-enyedi, a nagyszebeni, a segesvári, a s.-szt.-györgyi, a sz.-udvarhelyi, a tordai és a zilahi pénzügyigazgatóság kerületére;

5. a temesvári pénzügyigazgatóságnál állomásozó műszaki ellenőr működési körzete kiterjed: az aradi, a gyulai, a lugosi, a

[1]) Ez az állomáshely az 1900. évi 65.428. sz. körrendelettel (P. K. 31. sz.) jelöltetett ki.

makói, a nagybecskereki, a nagyváradi, a szegedi, a szolnoki, a temesvári és a zombori pénzügyigazgatóság kerületére és végre

6. a zágrábi pénzügyigazgatóságnál állomásozó műszaki ellenőr működési körzete kiterjed: az eszéki, a gospici, az ogulini, a pozsegai, a varasdi, a vukovári és a zágrábi pénzügyigazgatóság kerületére.

Azon pénzügyigazgatóságokat, melyek állomása helyén műszaki ellenőri állások rendszeresittetnek, ezennel utasitom, hogy a műszaki ellenőr részére az alább közölt utasitás 5. §-ában foglalt határozmánynak megfelelően egy alkalmas irodahelyiséget az illető műszaki ellenőr beérkezésekor jelöljenek ki és azt neki bocsássák rendelkezésre.

A műszaki ellenőrök részére az alább közölt utasitás 6. §-a értelmében engedélyezett 200 korona utielőleg az illető pénzügyigazgatóság által a »fogyasztási és italadók« XVIII. fejezete, 13. czíme 2. rovatának »utiköltségek« alrovatán a központi hitel terhére lesz szabályszerű módon utalványozandó.

Jelen rendeletem 1900. év február hó 20-ik napján lép érvénybe.

Budapesten, 1900. évi február hó 2-án.

Melléklet az 1900. évi 3.979. számu körrendelethez.

Utasitás

az ipari termelést közvetlenül érintő fogyasztási adók ellenőrzésénél alkalmazott műszaki közegek hivatása és hatásköre iránt.

1. §.

Az ásványolaj-, a czukor-, a sör- és a szesztermelés megadóztatásánál leendő közreműködés czéljából egy műszaki felügyelői állás, és hat műszaki ellenőri állás szerveztetik.

A VIII. fizetési osztályba sorozott műszaki felügyelői állás a pénzügyministerium kebelében van rendszeresitve. A műszaki ellenőri állások helyhez kötve nincsenek; és az illető ellenőrök állomáshelyeül valamely pénzügyigazgatóság székhelye jelöltetik ki időlegesen.

A műszaki ellenőri állások egyelőre ideiglenesen vannak szervezve és ezek az állások a IX. fizetési osztályra nézve megállapitott illetményeknek megfelelő dijazással szolgálati szerződés mellett töltetnek be.

2. §.

A műszaki ellenőrzés közegei első sorban arra vannak hivatva, hogy a szolgálat szükségességéhez képest megállapitott működési körzetükben levő czukorgyárakat, továbbá czukorszabadraktárakat, sörfőzdéket, szeszfőzdéket, szeszszabadraktárakat, eczetgyárakat és ásványolajfinomitó gyárakat, valamint az ezen vállalatok állandó vagy időleges felügyeletére kirendelt közegeket minél gyakrabban váratlanul ellenőrizzék, mely alkalommal nemcsak arról tartoznak meggyőződést szerezni, vajjon ezek a vállalatok a vonatkozó törvények s az ezekhez kiadott végrehajtási utasitások és rendeletek követelményeinek pontosan megfelelnek-e, hanem kötelesek különösen azt is megvizsgálni, hogy az üzletnek az abban követett műszaki eljárás szerinti tényleges állapota teljesen összhangban van-e az üzletnek amaz állapotával, mely az illető adóztatási törvények és szabályok szerint vezetett feljegyzésekben feltüntetve van; kötelesek továbbá megvizsgálni azt is, hogy czélirányos és megfelelő módon gyakoroltatik-e azokban a vállalatokban a jövedéki ellenőrzési szolgálat?

A műszaki közegek, hivatva vannak továbbá arra, hogy a pénzügyigazgatóságoknak, illetőleg pénzügyi közegeknek szakszerű tanácscsal szolgáljanak olyan esetekben, midőn a műszaki eljárást közvetlenül érintő valamely ellenőrzési intézkedés alkalmazásáról van szó.

A műszaki ellenőrzés közegei amennyiben tulajdonképeni hivatásuk azt megengedi, a pénzügyministerium utasitása alapján a közvetett adóztatás más ágazataiban is alkalmazhatók.

3. §.

I.

A műszaki közegek az előző §-ban meghatározott feladatukhoz képest a szolgálatot a helyszinén az illető czukorgyárakban, czukorszabadraktárakban és sörfőzdékben, illetőleg szeszfőzdékben, szeszszabadraktárakban, eczetgyárakban, ásványolajfinomitó gyárakban és az ezen vállalatokban előállitott czikkek eladásával foglalkozó azon feleknél teljesitik, melyek jövedéki felügyelet alatt állanak.

A. A czukorgyárakban kötelesek különösen azt megvizsgálni:

1. hogy azoknak a törvényes követelményeknek, a melyek a czukorgyártelepeknek kifelé való biztositása czéljából teljesitendők, elég tétetett-e;

2. hogy az állandó felügyelettel megbizott tisztviselők és a pénzügyőrségi közegek szolgálatukat utasitásszerűleg teljesitik-e és nem áll-e fenn közöttük, esetleg közöttük és a vállalat között, a jövedék érdekére nézve káros egyetértés, vagy a szolgálatra hátrányos egyenetlenség;

3. hogy a czukoradótörvény 33. §-a értelmében vezeten d

feljegyzések, illetőleg az e törvény 45. §-ában emlitett gyári telepeken vezetendő külön feljegyzések, valamint a többi lajstromok és előjegyzések rendesen és a czélnak megfelelően vezettetnek-e;

4. hogy a czukorgyári telepeken és szabadraktárakban a hivatalos czukorzárjegyek — illetve iparjegyek — alkalmazásának módja a szabályoknak megfelel-e;

5. hogy a tényleges czukortermelés a gyári vállalat feljegyzéseivel megegyezik-e;

6. kötelesek továbbá az esetleges panaszokat, — bárkitől származzanak is azok, meghallgatni és ha az szükséges, vagy czélszerünek mutatkozik, azok mibenlétét a helyszinén legott megállapitani és az eredményről az illető pénzügyigazgatóságnak jelentést tenni;

7. a czukoradótörvény 30., illetőleg 19. §-a alapján a czukorgyárakban foganatositott készletfelvételeket a helyszinén felülvizsgálni;

8. a statisztikai főátnézet helyes szerkesztése czéljából kötelesek a czukorgyárak műszaki berendezéséről és anyagfeldolgozásról, valamint az árakról megbizható adatokat szerezni;

9. a leletjegyzőkönyvek felvételénél lehetőleg közreműködni.

B. A sörfződékben teljesitendő hivatalos eljárás alkalmával kötelesek a műszaki közegek:

1. a fűtőnyilás vagy gőzszelepek lezárását, illetve felnyitását a hűtőbárkák berendezését és szerkezetét, a hűtőbárkák kiürítő nyilásain alkalmazott zárókészülékeket, a hűtőbárkákon alkalmazott ürmutató szögek helyzetének változatlan állapotát felülvizsgálni;

2. az előállitott füzeteket utólagos fokozással felülvizsgálni: a főzési lajtromok, továbbá a termelési és kiadási lajstromok mikénti vezetését ellenőrizni;

3. bejelentett főzések alkalmával a főzési műveletet felülvizsgálni;

4. a sörfőzdékben foganatositott jövedéki felügyeletet és az adóköteles művelet fölött gyakorolt ellenőrzést, valamint a főzet mennyiségének és czukortartalmának megállapitása körüli eljárást fölülvizsgálni;

5. a műeszközök hitelesitésénél közreműködni;

6. a sörfelélesztés fölött gyakorolt felügyeletet felülvizsgálni;

7. a sörnek a vámvonalon át külföldre való kivitelénél követett eljárást felülvizsgálni.

Ezenkivül tartoznak a műszaki közegek a sörfőzdékben még általános és részletes szemléket és vizsgálatokat is foganatositani.

Az 5. pont alatt felsorolt hivatalos eljárásokhoz, de különösen a hütőbárkák kiméréséhez és a leletjegyzőkönyvek felvételéhez a műszaki ellenőrök mindenkor meghivandók.

A műszaki közegek az e czélra szükséges műeszközökkel hivatalból fognak elláttatni.

C. A szeszfőzdékben teljesitendő hivatalos eljárásnál kötelesek a műszaki ellenőrök felülvizsgálni, illetve megállapitani:

1. vajjon nem használtatik-e a szeszmérőgéppel, illetőleg gyüjtőedénynyel szabályszerűen összekötött főzőkészüléken kivül még egy más oly főzőkészülék is, mely szeszmérőgéppel, illetőleg gyüjtőedénynyel összekötve nincsen; vagy nem létezik-e be nem jelentett hűtőkészülék;

2. vajjon a főzőkészülékekre, hűtőkészülékekre, szeszmérőgépekre stb. alkalmazott hivatalos zárak sértetlen állapotban vannak-e;

3. vajjon nem találtatik-e nyoma annak, hogy a hütőkészülékekből, főzőkészülékekből, szeszmérőgépekből vagy gyüjtőedényekből égetett szeszes folyadék, a dephlegmatorból stb. pedig alkohottartalmu párák tiltott módon elvezettetnek és vajjon főként azon csapoknál, melyek égetett szeszes folyadék elzárására, illetőleg áteresztésére szolgálnak, a csap kupja hosszabb használat folytán a hüvelyben nem tágult-e;

4. mindegyik szeszmérőgép órajelzését, illetőleg a folyadék állását a gyüjtőedényben;

5. vajjon az üzletvezető szabályszerűen vezeti-e a szeszfőzési lajstromot és az általa feljegyzett adatok nem ellenkeznek-e a tényleges állapottal;

6. a keverőkádban előtalált, valamint a friss és érett czefre czukortartalmát czukormérő-fokokban, nemkülönben a czefre erjedési időtartamát;

7. mily foktartalommal bir a szeszfőzdében termelt szesz a szeszmérőgép szeszmérőtartályában levő szeszmérő jelzései szerint;

8. mily mennyiségű égetett szeszes folyadékot termel a főzőkészülék a szeszmérőgép jelzései szerint és ezen mennyiség a szesztermelésre felhasznált anyagokból előreláthatólag várható szesznyeredékkel egyezik-e?

9. vajjon a vállalat által vezetendő feljegyzések a meghatározott módon vezettetnek-e;

10. vajjon a szesznek bejelentés nélküli elszállitására nézve nem forognak-e fenn gyanuokok;

11. vajjon a fogyasztási adóról vezetett számadás szerint mutatkozó szeszkészlet a tényleg előtalált szeszkészlettel egyezik-e;

12. hogy a szesztermelésre használt anyagok minőségéhez képest egy métermázsa anyag után előreláthatólag mily szesznyeredék várható? továbbá, hogy a követett czefrézési mód figyelembe vételével egy métermázsa anyagból mily mennyiségű czefre állittatik elő? egy hektoliter czefréből előreláthatólag mily szesznyeredék várható s végre egy métermázsa anyag mily mennyiségű moslékot ad?

Kötelesek végül a műszaki ellenőrök a szeszadó szempontjából ellenőrzés alatt álló többi vállalatokat, nevezetesen az eczet-

gyárakat és azon vállalatokat, melyekben adóval terhelt szesz ipari czélokra adómentesen használtatik fel, megvizsgálni.

Az e vállalatokban teljesitendő vizsgálatok alapján kötelesek pontosan megállapitani azt, hogy azok a feltételek, melyek mellett a szesz adómentes felhasználása megengedtetett, teljesittetnek-e? s hogy különösen a szesznek denaturálása, az illető ipari felhasználásra nézve meghatározott szerek alkalmazása mellett szabályszerű módon történik-e? valamint pontosan megállapitani kötelesek azt is, hogy az adómentesen beszerzett szesz egész mennyiségében az engedélyezett czélra használtatik-e tényleg fel?[1])

D. Az ásványolajfinomitó gyárakban a műszaki ellenőrök a következőket kötelesek megvizsgálni:

1. hogy az ásványolajfinomitó gyártelepeknek kifelé való biztositása czéljából elrendelt követelményeknek elég tétetett-e;

2. hogy az ásványolajfinomitó vállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közegek szolgálatukat előirás szerint teljesitik-e, s hogy nincsen-e közöttük a kincstár érdekeire nézve káros egyetértés avagy pedig a szolgálatra nézve hátrányos egyenetlenség;

3. hogy az ásványolajadó-törvény 19. §-a értelmében vezetendő eladási lajstromok s külön feljegyzések, valamint a törvény végrehajtása iránti utasitás 4. §-ában előirt göngyölsúlyjegy-lajstromok vezetése s kezelése megfelelően történik-e;

4. hogy az ásványolajok sűrűségének és súlyának megállapitására szolgáló és a pénzügyi közegek rendelkezésére bocsátott mérlegek, műszerek jelzései helyesek-e;

5. az ásványolaj-készletek felvételét;

6. kötelesek a műszaki ellenőrök az ásványolajfinomitó gyárak műszaki berendezéséről és anyagfeldolgozásáról, továbbá az árakról s különösen arról megbizható adatokat szerezni, hogy a feldolgozásra kerülő nyers olaj honnan származik? milyen sürüséggel (fajsúlylyal) bir, s ebből a finomitásnál mennyi könnyű olaj (petroleumaether, benzin stb.) világításra alkalmas finomitott ásványolaj, nehéz olaj (solarolaj, kenőolaj stb.) nyeretik százalékokban kifejezve, s végre vajjon a fogyasztásra szánt s forgalomba kerülő, világitásra alkalmas ásványolaj nehéz és könnyű ásványolajoknak a gyártelepen történt összekeveréséből származik-e?

Ezeket az adatokat a központi műszaki felügyelő átvizsgálni és a pénzügyministeriumnak előterjeszteni köteles.

II.

A műszaki felügyelőnek általánosságban ugyanazon kötelezettségei vannak, melyek fent I. *A—D.*, alatt a műszaki ellenőrökre nézve megállapitva vannak.

---

[1]) A műszaki ellenőröknek az 1901. évi 17.027. sz. a. kelt rendelettel részletes utásitás adatott arra nézve, hogy az eczetgyárak tényleges termelőképességének megállapitása és ellenőrzése körül miként járjanak el.

Különös feladatát pedig a műszaki ellenőrzés egyöntetű gyakorlásának biztositása képezi, mely czélból a műszaki ellenőrök működését a helyszinén megfigyelni és felülvizsgálni, és azok feladatszerű működését megfelelően irányitani tartozik.

E feladatának helyes megoldhatása végett a műszaki ellenőrök a körutazásai alkalmával jelen levő műszaki felügyelőnek a műszaki ellenőrzés gyakorlásában esetleg tapasztalt nehézségeket is szóbelileg előadni kötelesek és a műszaki felügyelőtől vett utasitásokat és utbaigazitásokat figyelembe venni tartoznak.

4. §.

A műszaki felügyelő a felülvizsgálatot a magyar korona országainak egész területén gyakorolja.

A műszaki ellenőrök mindegyike részére külön-külön működési körzet állapittatik meg, mely több pénzügyigazgatóság kerületére terjed ki.

A pénzügyministerium a műszaki ellenőrök működési körzetét és állomáshelyét a szolgálat követelményeihez képest állapitja meg, illetőleg változtatja meg.

5. §.

A pénzügyministerium kebelében rendszeresitett műszaki felügyelő a mennyiben az előző §-okban körülirt feladata teljesitése ezt megengedi, a pénzügyministerium azon ügyosztályainak egyikében foglalkoztatható megfelelően, a mely ügyosztályokban az ipari termelést közvetlenül érintő fogyasztási adókra vonatkozó ügyek intéztetnek.

A műszaki ellenőrök, mint a pénzügyministerium kirendelt közegei, a számukra kijelölt pénzügyigazgatóság székhelyén állomásoznak és ezen, valamint a működési körzetükhez tartozó más pénzügyigazgatóságok műszaki közegeként, a megállapitott hivatásuk körében működnek.

A műszaki ellenőrök hivatalhelyiségüket azon pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségeiben nyerik, a mely pénzügyigazgatóság székhelyén állomásoznak.

A műszaki ellenőrök fegyelmi tekintetben közvetlenül a pénzügyministeriumnak vannak alárendelve.

A mennyiben tehát valamely műszaki ellenőr szabálytalanságot vagy visszaélést követ el, azon pénzügyigazgatóság főnöke, melyhez az illető ellenőr beosztva van, a tényálladékot megállapittatni, az illető ellenőrt kihallgattatni és az iratokat véleményes nyilatkozatával a pénzügyministeriumhoz további eljárás végett beterjeszteni köteles.

A műszaki közegek nem foglalnak el önálló állást és nem birnak ennélfogva semmi néven nevezendő intézkedési joggal.

Ha valamely általános utasitás megtételét vagy vizsgálat megejtését szükségesnek tartják, ez iránt azon pénzügyigazgatóság

főnökének, melynek kerületére az illető intézkedés vonatkozik, jelentést tenni tartoznak és e pénzügyigazgatóság főnökének feladatát képezi, a megfelelő intézkedést hatásköréhez képest megtenni, esetleg a műszaki ellenőr jelentését indokolt javaslattal a pénzügyministeriumhoz felterjeszteni.

Fogalmazási munkálatokkal, valamint egyes, nékik beosztott ügyiratokra vonatkozó elintézési tervezetek elkészitésével a műszaki ellenőrzés közegei csak abban az esetben bizhatók meg, ha ezt hivatásszerű feladatuk megengedi; ellenben e közegek nemcsak jogosultak, de kötelesek is a pénzügyi hatóságoknak tisztán műszaki vagy az ásványolaj-, czukor-, sör- vagy szesztermelés megadóztatását érintő ellenőrzésre vonatkozó kérdéseikre szóval vagy irásban véleményüket vagy javaslatukat megtenni, mely azután ezen pénzügyi hatóságok további intézkedéseinek alapját képezheti.

Az irásbeli munkálatok általában a legszükségesebb mérvre szoritandók és kerülendő minden felesleges irás.

A műszaki közegek hivatásukat rendszerint egyedül teljesitik.

Ha valamely jövedéki áthágás felfedezése, vagy valamely elkövetett adóröviditės megállapitása stb. czéljából több műszaki közeg kirendelése válik szükségessé, az illető műszaki közeg előterjesztésére az együttműködésre több műszaki közeg fog kirendeltetni.

Ezen, valamint minden fontosabb esetben megengedtetik, hogy a műszaki közegek mellé pénzügyőri közegek rendeltessenek ki.

A műszaki közeg javaslatot tehet arra nézve, hogy segédleteül az általa megnevezendő melyik pénzügyőr rendeltessék ki; a kirendelés e javaslathoz képest történik, hacsak a pénzügyigazgatóság nem tartja szükségesnek, fenforgó fontos szolgálati érdekből más pénzügyőri alkalmazott kirendelését.

Pénzügyőri közegeknek segédletül való kirendelése iránt a műszaki közegek rendszerint annak a pénzügyigazgatóságnak a főnökéhez tartoznak fordulni, kinek kerületében a felülvizsgálandó vállalat létezik.

Ezen megkeresés szóval vagy irásban történhetik.

Rendkivül sürgős vagy kellően indokolt esetekben ez a megkeresés annak a pénzügyigazgatóságnak a főnökéhez is intézhető, a mely pénzügyigazgatóság székhelyén az illető műszaki ellenőr állomásozik.

Ha valamely vállalatban elkövetett nagyobb mérvű jövedéki kihágás megállapitásával megbizott bizottság vezetője, avagy az illető pénzügyigazgatóság főnöke műszaki közegnek kirendelését szükségesnek véli, a műszaki közeg a vizsgáló bizottságban való közreműködésre kirendelhető; közreműködése azonban csakis arra terjed ki, hogy e vizsgálat folyamán felmerülő oly szakkérdésekre, melyek az elkövetett jövedéki kihágás tényálladékának megállapitására vezethetnek, a szükséges szakszerű felvilágositást, illetve szakvéleményét megadja.

Ha a műszaki közeg a bizottság, vagy egyes tagjainak az általa adott szakvéleményével szemben követett eljárásával egyet nem ért, úgy nemcsak jogosult, hanem köteles is a bizottságnak ellenészrevételeit előadni s ha a bizottság ezeket az észrevételeket további eljárásában is figyelmen kivül hagyná, a műszaki ellenőr külön véleményét elöljáró hatósága útján a pénzügyministeriumhoz nyomban előterjeszteni köteles.

Ezen különvélemény azonban nem függeszti fel a bizottság működését.

A szolgálatra nézve hátrányos félreértések kikerülése és a műszaki közegek kellő tájékoztatása czéljából tartoznak a pénzügyigazgatóságok a jövedéki felügyelet alatt álló vállalatoknak adott kivételes engedélyeket, és általában minden, a czukorgyárak, sörfőzdék, szeszfőzdék, eczetgyárak és ásványolajfinomitó gyárakra vonatkozó intézkedéseket, a melyek ismerete az ellenőrzés helyes foganatositása czéljából szükséges, kiadásuk után tudomásvétel végett azonnal az illető műszaki közeggel közölni.

A pénzügyigazgatóságok tartoznak továbbá az illető műszaki közegekkel az ellenőrzés alatt álló összes vállalatokat, azoknak üzembe helyezésének napját, szeszfőzdéknél pedig még az ezekre nézve megállapitott azokat a napokat, melyeken a termelvénynek havonkinti megállapitása eszközlendő lesz, nemkülönben az összes vállalatoknál az üzem befejezésének napjait soron kivül közölni.

A műszaki ellenőrök a fentemlitett adatok alapján a működési körzetükben lévő és felügyeletük alá helyezett összes vállalatokról nyilvántartási jegyzéket vezetnek, melybe úgy a fentemlitett adatokat, valamint a saját vizsgálatuknak eredményét is minden egyes vállalatra nézve bejegyezni kötelesek.

6. §.

A műszaki felügyelő tartozik minden második hó elején egy, a következő két hó folyamán általa felülvizsgálni szándékolt vállalatokat kitüntető utitervet a pénzügyministerium IX/*a*. és IX/*b*. ügyosztálya vezetőjének előterjeszteni.

Ezen utitervet, a IX/*a*. és IX/*b*. ügyosztály vezetője által történt megvizsgálás után, az V/*a*. főosztály vezetője szóbeliIeg hagyja jóvá.

A műszaki felügyelő rendszeres körutazásait ezen utiterv alapján teljesiti.

Az utazások tervezésénél köteles figyelemmel lenni arra, hogy a legfontosabb vállalatok, különösen az összes czukorgyárak és sörfőzdék, általa évenkint legalább egyszer felülvizsgáltassanak.

Ezen időszaki felülvizsgálatokon kivül foganatositandó más felülvizsgálatokat a műszaki felügyelő esetenkint vett meghagyás alapján teljesiti.

A műszaki ellenőrök kötelesek ellenőrzési szolgálatukat akké-

pen berendezni, hogy a kerületükben lévő összes vállalatokat évenkint legalább kétszer felülvizsgálják.

E rendszeres felülvizsgálatok teljesitésére irányuló utazás megkezdése előtt azon pénzügyigazgatóság főnökének, melynek székhelyén a műszaki ellenőr állomásozik, utitervét 2 példányban beterjeszti. A pénzügyigazgatóság főnöke az egyik példányt jóváhagyás, illetve módositás után saját használatára visszatartja, a másik példányt pedig a pénzügyministeriumhoz lepecsételt boritékban azonnal felterjeszti.

Az utazások rendszerint akként tervezendők, hogy egy-egy utazás 14 napon túl ne terjedjen.

Indokolt esetekben, különösen akkor, ha annak gyanuja forog fenn, hogy valamely vállalatban szabályellenességek, esetleg visszaélések elkövettetnek, vagy ha a műszaki ellenőr a jövedék érdekében azt bármely okból szükségesnek tartja, egy és ugyanazon vállalatban többször, illetve gyakrabban és egymásután is tartható felülvizsgálat; ezen körülmény azonban minden egyes esetben a naplóban kellően igazolandó.

A műszaki ellenőröknek körutazásuk foganatositásához nincsen külön engedélyre szükségük, kötelesek azonban úgy állomáshelyökről való elindulásukat, valamint visszaérkezésüket azon pénzügyigazgatóság főnökénél, melynek székhelyén állomásoznak, esetenkint bejelenteni.

A fent emlitett eseteken kivül még akkor tartoznak felülvizsgálatokat teljesiteni, mikor eziránt a pénzügyministeriumtól megbizást, vagy a működési körzetükhöz tartozó valamely pénzügyigazgatóság főnökétől erre felhivást kapnak, melyet azonnal azon pénzügyigazgatóság főnökének bemutatni kötelesek, mely pénzügyigazgatóság székhelyén állomásoznak.

A mennyiben az ellenőrzés alatt álló vállalatokban éjjel is folytattatnék az üzem, a műszaki ellenőrök ezen vállalatokat nemcsak nappal, hanem az éjjeli órákban is váratlanul felülvizsgálni kötelesek.

Éjjeli időnek áprilistól szeptemberig bezárólag az esti 7 órától reggeli 5 óráig, — októbertól márcziusig bezárólag pedig az esti 6 órától reggeli 7 óráig terjedő időtartam tekintendő.

Legnagyobb súly fektetendő arra, hogy a műszaki közegek váratlanul teljesitsék felülvizsgálataikat az egyes vállalatokban.

A műszaki közegeknek hivatalos minőségük és személyazonosságuk igazolására a részükre egy évi érvényességgel kiállitott nyilt rendelvény szolgál.

Ugy a műszaki felügyelő, mint a műszaki ellenőrök külszolgálatuk akadálytalan teljesithetése czéljából 200 korona összegben utielőleget vesznek fel, melynek elszámolása után ugyanazon összegű új előleg felvételére jogositvák. A műszaki ellenőrök az egy-egy hónapban teljesitett külszolgálat alkalmával érdembe hozott napidíj- és utiköltségekről szóló számláikat a reá következő hó 7-ik

napjáig azon pénzügyigazgatóság utján, melynek székhelyén állomásoznak, a pénzügyministeriumhoz beterjesztik. A pénzügyigazgatóság főnöke az utiszámlákon az elutazás és a visszaérkezés napját igazolja.

7. §.

A műszaki közegek a teljesitett hivatalos utazásokról és azok eredményéről naplót vezetni kötelesek.

A naplók a különböző adónemekre, tehát czukorgyárakra, sörfőzdékre, szeszfőzdékre és ásványolajfinomitó gyárakra nézve elkülönitetten vezetendők.

Azon esetben, ha az egy-egy hónap folyama alatt felülvizsgált vállalatok több pénzügyigazgatósági kerületben vannak, fentebbi naplók minden igazgatósági kerületre nézve is külön vezetendők.

A naplók czimlapján a felügyeletük alá helyezett, az illető hó elején már üzletben volt vállalatok száma, továbbá ama vállalatok száma is kitüntetendő, melyek a hó eleje óta még üzletbe helyeztettek, illetve a melyekben a hó folyama alatt az üzem megszüntettetett, s névszerint megjelölendők azok a vállalatok, a melyek a műszaki ellenőr által még vizsgálat alá nem vétettek.

E napló a műszaki közegek tevékenységének hű képét kell, hogy nyujtsa s különösen azt is tüntesse fel, hogy a műszaki közegek miképpen feleltek meg utasitás szerinti kötelességeiknek, milyen esetben teljesitettek külön vizsgálatokat és milyen megfigyeléseket tettek az előirt szabályok alkalmazását illetőleg?

A központi műszaki felügyelő tartozik naplójában általános érdekü kérdéseket (czukorgyárakra nézve a répaművelést, termelési árt, forgalmi viszonyokat; sörfőzdékre nézve, valamint szeszfőzdékre és ásványolaj-finomitó gyárakra nézve szintén termelési árt és forgalmi viszonyokat) is fejtegetni és saját nézetének nyilvánitása mellett a felek részéről emelt és tudomására jutott panaszokat és kivánságokat is érinteni.

A naplók kimeritően, de minden hosszadalmasság mellőzésével vezetendők.

A műszaki ellenőrök kötelesek naplóikat havonként lezárni és a reá következő hó 7-ik napjáig azon pénzügyigazgatóság főnöke utján, melynek székhelyén állomásoznak, a pénzügyministeriumhoz beterjeszteni.

A központi műszaki felügyelő a különböző adónemek szerint vezetett naplóit minden utazása után lezárja és legkésőbb 8 nap alatt beterjeszti a pénzügyministeriumnak.

8. §.

A műszaki ellenőrök a felügyeletük alá helyezett vállalatokban teljesitett minden hivatalos eljárás, illetve vizsgálatnak eredményét az erre a czélra ott felfektetve levő szemleivbe (lajstromba), az illető vállalatba való beérkezésük, s abból való távozásuk idő-

pontjának kitétele mellett pontosan bevezetni, s különösen a vizsgálat alkalmával észlelt hiányokat is abba pontosan bevezetni kötelesek. A pénzügyi közegek eljárásában esetleg észlelt, illetve megállapitott nehézmények a szemleivbe be nem vezetendők.

A szemleivekbe tett ezen bevezetések a központi műszaki felügyelő által körutazásai alkalmával betekintendők. A pénzügyigazgatóság felülvizsgáló közegei is kötelesek a szemleívekbe tett ezen bevezetéseket betekinteni oly czélból, hogy meggyőződést szerezzenek arról, vajjon a műszaki közegek által esetleg észlelt hiányok megszüntettek-e vagy sem?

9. §.

A műszaki közegeket a vállalatokkal szemben mindazon jogok megilletik, melyek az illető törvények értelmében a pénzügyi közegek részére fentartattak.

Ebből kifolyólag a műszaki közegek — mint a pénzügyi közigazgatás közegei — szolgálatukat kellő tapintattal és a megkivántató nyugodtsággal teljesiteni és ezt a magatártást jövedéki kihágás megállapitása esetén is megőrizni, nemkülönben szolgálat teljesitése közben úgy a vállalkozó, valamint annak alkalmazottjai irányában mindig komoly és illedelmes magaviseletet tanusitani kötelesek.

De viszont tiltatik és mint legsúlyosabb beszámitás alá eső szolgálati vétség büntettetik, ha a felügyelet alatt álló vállalatban a vállalkozó vagy valamely alkalmazottja által elkövetett jövedéki kihágás, vagy a törvény- és szabályoktól való bármely eltérés elnézetnék és ily esetekben a szabályszerű hivatalos eljárás nem foganatosittatnék.

Ehhez képest kötelessége a műszaki ellenőröknek nemcsak minden általuk felfedezett jövedéki kihágást a szabályszerű tényleirás felvétele mellett megállapitani, hanem a jövedéki felügyeletre kirendelt pénzügyi közegeknek minden kötelességmulasztását is az illető pénzügyigazgatóságnak azonnal feljelenteni és azt naplójukban kitüntetni.

A műszaki ellenőrző közegek a jövedéki felügyelet alatt álló felektől semminemű kedvezményt vagy bármilyen szolgáltatást sem nem igényelhetnek, sem el nem fogadhatnak. E tilalom megszegése legsúlyosabb szolgálati vétséget képez és a szolgálati szerződés 7. *f)* pontjában emlitett esetekkel egyenlő elbirálás alá esik.

A műszaki közegek jogában áll a pénzügyi közegek által elkövetett minden kötelességmulasztást jegyzőkönyvileg megállapitani, mely esetben a felvett jegyzőkönyvet naplójukhoz csatolni, illetve a mennyiben sürgős intézkedés szükséges, azt az illető pénzügyigazgatóság főnökének beterjeszteni kötelesek.

10. §.

A műszaki ellenőrök egymásközött hivatalos alakban nem levelezhetnek.

A pénzügyigazgatóságokkal való levelezések is a legszükségesebb mérvre, még pedig csakis az illető pénzügyigazgatóság felhivására megadandó felvilágositásokra, illetve szakvéleményekre, valamint a jelen szolgálati utasitásból kifolyólag a pénzügyigazgatóságokhoz teendő jelentésekre szoritandók. A műszaki ellenőrök vezetik a jelen szolgálati utasitás 5. §-ának végpontjában emlitett nyilvántartási jegyzéket, ezenkivül a működési körzetükhöz tartozó pénzügyigazgatóságok felhivásairól és értesitéseiről külön iktatókönyvet tárgymutatóval s ezen ügyiratokat külön irattárban kezelik.

A műszaki ellenőrök a pénzügyigazgatóságokkal való levelezéseiket, valamint a pénzügyministeriumhoz teendő jelentéseiket mindig azon pénzügyigazgatóság útján teszik meg, melynek székhelyén állományoznak s viszont a pénzügyigazgatóságok is a műszaki ellenőrökhöz értesitéseiket és felhivásaikat ezen pénzügyigazgatóság útján intézik, mely utóbb emlitett pénzügyigazgatóság a műszaki ellenőr részére hozzá érkezett ily felhivásokat és értesitéseket az általános iktatóba történt beiktatás után rövid úton a műszaki ellenőrnek átadja.

11. §.

A pénzügyőrség a műszaki közegekhez sem alárendeltségi, sem függő viszonyban nem áll, s úgy a műszaki közegek, valamint a pénzügyőrség is, hivatásszerű feladatukat önállóan teljesitik.

Ebből következik, hogy a műszaki közegeket a pénzügyőrséggel szemben tulajdonképeni rendelkezési jog meg nem illet, miért is mindazon esetekben, a midőn valamely pénzügyőri közeg a műszaki közeg felhivásának meg nem felel, tartozik a műszaki közeg az illető pénzügyőri közeg felebbvalójához fordulni, a ki azután a megfelelő intézkedéseket haladéktalanul megtenni köteles.

Ez alul csakis a jelen szolgálati utasitás 5. §-ában emlitett esetben van kivételnek helye, a midőn t. i. valamely pénzügyőri közeg a műszaki közeg mellé szolgálattételre kirendeltetik, a mennyiben ily esetben a kirendelt pénzügyőri közeg a kirendelés időtartamára a műszaki közegnek alárendeltetik.

A pénzügyőri közegeknek a műszaki közegekhez való eme viszonyától eltekintve, tartoznak mindazonáltal a pénzügyőri közegek a műszaki közegekkel szemben nemcsak kellő tisztelettel viseltetni, de kötelesek őket szolgálatukban a legelőzékenyebb módon támogatni s hivatalos felhivásaikat, — hacsak azok a szolgálati szabályokkal ellentétben nincsenek, — aznnnal s pontosan teljesiteni.

Az ezen határozmányok ellen cselekvő pénzügyőri közeggel szemben a fennálló szabályok a legszigorúbb módon alkalmazandók.

Végre a műszaki közegek jogosultak az ellenőrzés alatt álló vállalatokban szolgálatot teljesitő pénzügyőri közegek szolgálati iratait, különösen a szolgálat előirását betekinteni és azt láttamozni.

12. §.

A műszaki központi felügyelő hivatalos utazásai alkalmával a fizetési osztályára nézve megállapitott mérvű napidíjakat és a pénzügyministerium ügykörére vonatkozó szolgálati szabályok határozmányai szerint felszámitható utiköltségek megtérítését igényelheti; a műszaki ellenőröket pedig a részükre kijelölt állomáshelyükön kivül teljesitett külszolgálat minden napjára 8 korona napidij és az utiköltségeknek azon kiméretben való megtéritése illeti meg, mely kiméret a pénzügyministerium kebelében alkalmazott s a IX. fizetési osztályba sorozott állami tisztviselők részére az előbb emlitett szabályok határozmányai szerint megállapitva van.

13. §.

A pénzügyministerium alá rendelt hatóságok, hivatalok és közegek kötelesek a központi műszaki felügyelő és a műszaki ellenőrök megkeresésére, a hivatásuknak teljesitéséhez szükséges kimutatásokat, adatokat és iratokat átszolgálni és kivételes szükség esetében irásbeli munkák teljesitésére kellő munkaerőt rendelkezésükre bocsátani.

Budapesten, 1900. évi február hó 2-án.

A sör-, szesz-, ásványolaj- és czukortermelés megadóztatására nézve alakitott fogyasztási adó-szaktanácsok

szervezeti szabályzata.

(Jóváhagyatott Ő császári és Apostoli kir. Felségének Bécsben, 1895. évi junius hó 15-én kelt legfelső elhatározásával.)

1. §.

Azon közvetett adókra nézve, melyek az ipari termelésre közvetlen befolyással vannak, névszerint a sör-, a szesz-, az ásványolaj- és czukoradóra nézve, szakértőkből álló külön szaktanácsok szerveztetnek, melyeket a pénzügyminister a következő ügyekben véleményadásra igénybe vehet:

a) czélba vett törvényhozási olyan intézkedések iránt, a melyek az adóköteles vállalatokra nézve az adóellenőrzés szempontjából az üzleti vagy iparhelyiségek, az ezekben levő műeszközök, a műszaki eljárás, a termelési anyagok vagy a termelvények tekintetében korlátozásokat vagy kötelezettségeket állapitanak meg;

b) czélba vett általános administrativ intézkedések iránt, a mennyiben ezek ilyen (az *a)* pont alatt emlitett) korlátozások vagy kötelezettségekre vonatkoznak;

c) a feleknek a pénzügyminister elhatározása alá eső olyan felebbezései iránt, a mely felebbezések feletti határozat valamely műszaki kérdéssel kapcsolatos.

2. §.

Minden ily szaktanács áll:

a) a pénzügyminister által kijelölt négy, esetleg hat tagból, kiknek sorából a pénzügyminister a szaktanács elnökét, valamint annak helyettesét is kinevezi;

b) az erre hivatott kereskedelmi és iparkamarák által az illető adónemre nézve választott tagokból, kiknek választását a pénzügyminister erősiti meg.

Választásra azok a kereskedelmi és iparkamarák vannak hivatva, a melyeknek kerületében az illető adóköteles tárgyak egy évi termelési időszakban legalább a következő mennyiségben termeltetnek:

1. sör	100.000 hectoliter,
2. szesz, és pedig	
a) fogyasztási adó alá eső szeszfőzdékben	50.000 »
b) termelési adó alá eső szeszfőzdékben	5.000 »
3. czukor (nyers és finomitott) . . .	100.000 métermázsa,
4. ásványolaj	100.000 »

A választásra hivatott minden egyes kereskedelmi és iparkamara az illető szaktanácsba egy rendes és egy póttagot választ három évi időtartamra.

3. §.

A kereskedelmi és iparkamarák a választásnál nincsenek saját tagjaikhoz kötve.

Az általuk a szaktanácsba választott tagok a három évi működési tartam lejárta után ujból megválaszthatók.

Ha valamelyik szaktanácsban a kereskedelmi és iparkamara által választott tag helye a három évi működési tartam alatt megüresedik, ez esetben a szükséges betöltésről a pénzügyminister gondoskodik, és ha a kereskedelmi és iparkamara által választott valamelyik tag az ő személyét érintő okok által további működésében akadályozva volna, ennek helyébe a póttagot behivja.

4. §.

A szaktanácsok a nyilvánosság kizárásával tárgyalnak, s a tárgyalások az illető szaktanács által a pénzügyminister részéről meghatározott elvekhez képest megállapitandó ügyviteli szabályok szerint eszközlendők.

Mindegyik szaktanács véleményadását a szavazatok többsége utján hozott határozata alapján teszi meg.

5. §.

Minden egyes szaktanács a pénzügyminister meghivása alapján kezdi meg üléseit.

A szaktanács saját tagjaiból bizottságokat alakithat, és ezek a szaktanács elnöke által közvetlenül, a szükséghez képest hivatnak össze.

Minden egyes szaktanács, valamint az általa alakitott bizottságok is, tárgyalásaikhoz szakértőket hivhatnak meg.

A pénzügyministerium képviselői a szaktanácsok vagy azok bizottságainak minden egyes üléséhez meghivandók.

6. §.

A szaktanácsok irodai ügyeit a pénzügyministerium fogyasztási adó ügyosztálya végzi.

A jegyzőkönyveket az illető szaktanács elnöke és a kereskedelmi és iparkamara által választott valamelyik tag hitelesiti.

7. §.

A szaktanács tagjai, a mennyiben azok nem állami tisztviselők, az elnök vagy helyettese előtt kézadás mellett fogadalmat tesznek.

A szaktanácsi tagság tiszteletbeli állás és díjazással nincs összekötve.

A szaktanácsok azon tagjai, kik nem laknak Budapesten, abban az esetben, ha a pénzügyminister meghivása folytán a szaktanács üléseiben részt vesznek, az utiköltségek megtéritésére tarthatnak igényt.

TÁRGYMUTATÓ.

(A számok a gyüjtemény lapjait jelzik.)

A.

B.

Cs. Cz.

F.

G.

H.

L

M.

N. Ny.

O. Ö.

P.

R.

S.

Sz.

T.

U.

V.

Z.

Idősoros jegyzéke

a gyüjteményben idézett pénzügyministeri rendeletek számainak.

(A rendelet számát követő szám az oldalt jelzi.)